This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

STANFORD UNIVERSITY LIBRARY

Exchange
Account

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNĂ

DICȚIONAR GEOGRAFIC

AL

JUDEȚULUI SUCEAVA

DE

SERAFIM IONESCU
Revisor școlar
Membru al «Societățeĭ Geografice Române»

SOCIETATEA REGALĂ ROMÂNĂ DE GEOGRAFIE
OFERIT DE
1875

Lucrare premiată de Societatea Geografică Română,
în ședința adunăreĭ generale din 14/26 Martie 1893, sub președenția
Majestățeĭ Sale Regeluĭ.

TIPĂRIT CU CHELTUIALA ADMINISTRAȚIEI DOMENIILOR CORÓNEI.

BUCURESCI
STABILIMENTUL GRAFIC J. V. SOCECU
59 — Strada Berzeĭ — 59
1894.

313573

PREFAŢA

Presentul Dicţionar geografic al judeţului Sucéva e împărţit în două părţi (I-a A—L şi II M—Z) cuprindênd în total 2475 nume proprii.

In 5—6 anĭ, de când tot culeg material pentru întocmirea luĭ, am ţesut judeţul în lung şi în lat, visitându-i tóte colţişórele, scotocindu-l în tóte amănuntele, dorind să-mi daŭ bine sémă de tot ceia ce am scris.

Dateie statistice sunt cele maĭ recente, oficiale.

Onorată societate geografică va aprecia daca lucrarea, ce am onórea a presenta, are vre un merit.

Autorul.

Fălticenĭ, Ianuarie 1893.

Extras din Raportul D-luĭ Grig. Tocilescu asupra concursuluĭ din 1893.

Comisiunea compusă din Domniĭ G. I. Lahovari, M. Brătilă şi sub-scrisul, luând în cercetare elaboratele presentate de la concursul pentru cele maĭ bune dicţionare ale judeţelor *Suceava*, *Vâlcea*, *Ialomiţa* şi *Constanţa*, are onóre prin al ei raportor a aduce la cunoscinţa plenuluĭ Societăţiĭ resultatul cercetărilor sale.

Iiu Premiul «*M. S. Regeluĭ*» (1000 leĭ) pentru cel maĭ bun dicţionar geografic al judeţuluĭ *Suceava*.

Un singur manuscript s'a presintat pentru acest premiu; este în 4⁰ în 2 volume, pag. 532, purtând ca motto cuvêntul «*Sucidava*». Conţine în total 2475 numi propriĭ de ape, munţĭ, piscurĭ, văĭ şi délurĭ, târgurĭ, sate şi cătune vechĭ şi noĭ, iezurĭ, morĭ, hanurĭ şi altele, despre carĭ autoruĭ vorbesce cu deplină şi autoptică cunoscinţă. Datele statistice, cu carĭ se servă sunt oficiale şi aprópe complecte: la fie-care comună se arată situaţiunea, numĕrul populaţiuniĭ şi al contribuabililor, producţiunea agricolă saŭ industrială, numĕrul vitelor etc.

Cu deosebit interes e lucrată partea istorică a elaboratuluĭ: documente vechĭ şi noĭ, manuscripte, cronice, inscripţiunĭ, descrierĭ şi relaţiunĭ moderne, nu numaĭ sunt consultate, dar cele maĭ multe se reproduc în întregime; pentru materialele deja publicate, acéstă reproducere o socotim de prisos, bună-óră: de documente din Arhiva istorică a

d-luĭ B. P. Hasdeŭ, din uricarul d-luĭ Codrescu, zecimĭ de paginĭ din scrierile regretatuluĭ episcop Melchisedek, a luĭ N. Gane, N. Beldicénu, Al. Xenopol etc., de ce s'ar maĭ reproduce din ele într'un dicţionar geografic, când un extract din ele, saŭ chiar simpla indicaţiune bibliografică, ar fi de ajuns? Autorul 'şi-a dat ostenéla să culégă şi poveştĭ, legende şi cântece poporane, ba să frundărească chiar şi prin poeţĭ modernĭ pentru a-şĭ îmbogăţi lucrarea.

Comisiunea ţinênd séma de partea strict geografică, statistică şi economică a lucrăriĭ, şi considerând că ea îndeplineşte condiţiunele programeĭ concursuluĭ, este de părere a se acorda autoruluĭ cu devisa «Sucidava» premiul de 1000 leĭ a M. S. Regeluĭ Va rĕmânea numaĭ ca la tipărire să se elimineze partea intercalată de prisos din documente şi alte materiale deja publicate, să se facă numaĭ o prescurtare de date, greşélele şi incorecţiunele de stil să se îndrepteze.

. . . .

Prin urmare comisiunea este de părere:

1. A se publica un noŭ concurs pentru judeţul Constanţa, cât şi pentru judeţele Olt, Prahova, Putna, Râmnicul-Sărat, Tecuci, Tulcea şi Doljiu, pentru carĭ nu s'a presintat nicĭ un concurent.

2. Să se acorde premiul «M. S. Regele» de 1000 leĭ autoruluĭ cu elaboratul «*Sucidava*» pentru jud. *Suceava*; premiul Al. N. Lahovari de 500 leĭ autoruluĭ cu elaboratul «*Buridava*» pentru jud. *Vâlcea*; iar condiţional «premiul Societăţiĭ» de 500 leĭ dicţionaruluĭ judeţuluĭ *Ialomiţa* cu motto «*Bărăganul*».

Raportor, **Gr. G. Tocilescu.**

1893 Februarie.

AUTORIĬ CONSULTAȚĬ

M. Cogalnicénu . . . . *Letopisețele.*
B. P. Hâșdĕŭ . . . . . *Istoria critică a Românilor.*
B. P. Hâșdĕŭ . . . . . *Arhiva istorică.*
Gr. G. Tocilescu . . . . *Revista pentru istorie, arheologie si filologie.*
Gr. G. Tocilescu . . . . *Istoria Română.*
A. D. Xenopol . . . . . *Istoria Română*
V. A. Ureche . . . . . *„Miron Costin“ opere complecte.*
A. P. Ilarian . . . . . *Tesaurul de monumente istorice.*
T. Codrescu . . . . . . *Uricariul.*
T. Codrescu . . . . . . *Buciumul Român.*
D. Cantemir . . . . . . *Deschierea Moldovei.*
Episc. Melchisedec . . . *Notițe istorice asupra monastirilor.*
Episc. Melchisedec . . . *Lipovenismul.*
Episc. Melchisedec . . . *Cronica Romanului.*

PRESCURTĂRÎ

com. . . . . *comună*
s. . . . . *sat*
căt. . . . . *cătun*
cap. de fam. . . . . *capî de famil.e*
l. saŭ loc. . . . . *locuitorî*
sufl. saŭ s. . . . . *suflete*
jud. . . . . *județ*
km. . . . . *kilometri*
pl. . . . . *plasa*
l. *lei*
b. . . . . *banî*
mon. saŭ M-re . . . . *monastire*
pr. . . . . *preoțî*
cânt. . . . . *cântărețî*
ven. . . . . *venit*
chelt. . . . . *cheltuelî*

A.

Achoşului (Vêrful), munte în com. Broştenĭ.

Achoşului (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Négra Broştenilor.

Acigosul, munte în com. Broştenĭ.

Acreĭ, vedĭ Colţul Acreĭ.

Adămóia, schit, în com. Preutescĭ, numit schitul Preutescĭ, Brana şi Mănăstióra. Aflător în satul Brana şi pe ţĕrmul drept al pârâuluĭ cu acest nume. Infiinţat la 1716, de Ieromonachul Mihail, ceva maĭ la deal, a fost mutat unde se află acum la 1792 de *Ierosimonahul Kelsie*. Are o biserică de lemn cu patronul Adormirea Maiceĭ Domnuluĭ. Adăpostesce cincĭ călugărĭ. Se întreţine din cele 40 fălcĭ făcute danie din trupul moşieĭ Fundóia de Constantin şi Elena Adămescu.

Adămóeĭ, vedĭ satul Preutescĭ-Adămóeĭ.

Afinişul, munte în com. Broştenĭ.

Afinişului (Pârâul), mic afl. al pâr. Kiril din com. Broştenĭ.

Agioglu (Iazul luĭ), aflător din sus de satul Orţeştĭ, com. Drăgăneştĭ, ocupă o suprafaţă de 1200 m. p. din moşia Giuleştĭ. Conţine peşte: caras (caracudă), ştiucă, cién, racĭ etc.

Agioglu (Móra luĭ), pusă în mişcare de apa ĭazuluĭ cu acest nume, aduce venit net 1500 l. anual.

Agioglu (Lunca luĭ), luncă de rechită în şesul Moldoveĭ, moşia Giuleştĭ, din com. Drăgăneştĭ, în suprafaţă de 5—6 fălcĭ.

Alăuta, mic afluinte al pârâuluĭ Sabasa.

Albia, munte ce formézã hotar între comuna Bórca și Transilvania.

Albiilor (Pârâul), mic afluinte al păr. Borca.

Alunel, munte în com. Broștenĭ.

Alexe (Pârâul luĭ), mic afluente al Cotârgașuluĭ.

Alunișu, munte, pe créstа căruia trece hotarul între com. Broștenĭ și Bucovina, avênd 1347.5 m. de altitudine d'asupra nivelului măreĭ.

Alunișul, părâŭ, afluente al Someșului mare (1340 m. lungime).

Alunișul, deal, în com. Brădățelu, de sub care izvorăsce părâul cu acest nume.

Alunișului (Pârâul), în com. Bogdănești, avênd lungimea cursului de [illegible] m., împreună cu [illegible] Mușa.

Alunișului [illegible]

Andreea [illegible]

Andreescu [illegible]

Antilescĭ, moșie, fără sat, în com. Ciumuleștĭ, avênd suprafața de 150 fălcĭ, loc de cultură. Este proprietatea maicelor Epraxia, Olimpiada și Euxenia Ganea. La 1745 «satul întreg Antilescĭ, la Sucéva, a fost dat de zestre de către Iléna fata Vorniculuĭ Ștefan Ruset fiiceĭ sale Maria» (Uricariul de T. Codr. Vol. XI, p. 227). Pe la 1843 era a spătaruluĭ Vasile Milu formând un trup cu Spătărescĭ (Buciumul Român I, 1875, p. 39).

Antilescĭ, dealul pe care se află trupul moșieĭ cu acest nume.

Antocenĭ, sat, pe moșia cu același nume din com. Uidescĭ, pl. Moldova-de-jos. Așeḑat pe albia pârâuluĭ căruia îĭ pórtă numele, numără 60 case, populate cu 56 cap. de fam. saŭ 301 sufl. din carĭ 130 bărb. și 162 fem. (2 streinĭ). Contribuabilĭ are 40. Vatra satuluĭ ocupă o suprafață de 5 fălcĭ și [illegible] prăj. Biserica și scóla din Fordescĭ servesc și acestuĭ sat.

Moșia, proprietatea moștenitorilor defunctuluĭ [illegible], e în suprafață de [illegible] fălcĭ din carĭ [illegible] cultivabil și [illegible] fânaț. Împroprietăriți, după legea din 1864, sunt [illegible] [illegible] [illegible] fălcĭ.

60 prj. Singurul drum principal e la Oniceni (400 m.)

Antoceni, dealul pe costa căruia stă satul cu acest nume.

Antoceni, mic afluente al pârâului Croitorului din comuna Uidescĭ (1000 m.)

Anton (Dealul luĭ), la nordul com. Brădăteau, acoperit de lanurĭ.

Apa acră, obârşia pârâuluĭ Mihăileţ din com. Şaru Dorni.

Apa rece, numit şi Isvorul mare, obârşia pârâului Şerişoru mare din com. Şaru Dorni.

Arâmeĭ (Pârâul), afluente al Bistriţeĭ. Isvorăsce de sub Bâtca-neagră. Formeză hotar între com. Broşteni şi Bucovina pe o întindere de 2450 m.

Arghira, sat pe moşia cu acelaşĭ nume din com. Preutesci. Este străbătut de pârâul Arghira. Numéră 111 case populate cu 103 cap. de fam. saŭ 458 sufl. din carĭ 230 bărb. şi 228 fem. din aceştia 11 sùnt străinĭ. Are 115 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă o suprafaţă de 10 fălcĭ şi 12 prj. Moşia e proprietatea D-luĭ Maior I. Giurăscu, in întindere de 500 fălcĭ, din carĭ: 440 fălcĭ cultivabile, 40 f. pădure şi 20 fălcĭ nefolositor. Improprietăriţĭ după legea din 1864 sùnt: 7 mijloc. şi 45 codaşĭ, stăpanind 140 fălcĭ şi 40 prj. Biserica şi şcóla din Basarabĭ servesc şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt: la Dolhesci-marĭ (4000 m.) şi la Basarabĭ (1000 m.) La 1850 «Arghira, la ţinutul Sucevei, ocolul Şomuzului, moşie a dumi-sale Medelnicesei Maria Arghiroia; are un sat cu un bejenarŭ hrisovolit, cincĭ nevolnicĭ, două vadane, şase slujbaşĭ-volnicĭ, un jidov. Pe lângă moşiile Platonescĭ, Manolı, Vlădescĭ, Basarabia şi altele cu un număr de 33 loc.» (Buciumu Rom. An I, 1875, p. 41.

Arghira, pădure de diferite esenţe d'asupra satului cu acest nume.

Arghira, deal în com. Preutescĭ.

Arghira, iaz, in suprafaţă de 15-20 fălcĭ, în com. Preutescĭ, format de Şomuzul mare.

Ariel (Pârâul), afluente al Bistriţeĭ avênd lungimea de 3500 m.

Arinaşul, afluente al pârâului Arinul din com. Dorna. Isvorăsce din muntele Băda (4000 m.)

Arinilor (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Prisăceĭ, din comuna Şoldănescĭ.

Arinilor (Dealul), pe culmea căruia trece hotarul dintre moşiile Hărtopu şi Preutescĭ. E o continuare a dealuluĭ Ţinteĭ.

Arinii, luncă de arinĭ (12 fălcĭ) în com. Dolhasca

Arinilor (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Suha mică.

Arinilor (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Racova, în com. Valea Glodului.

Arinilor (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Tăbăcăria din comuna Paşcanĭ.

Arinul, pârâŭ, afluente al Bistriţeĭ. Isvorăsce din Băda, şi în cursul sĕŭ de 6700 m., învêrtesce un ferăstrăŭ şi treĭ morĭ Are de tributarĭ: din drépta, pe Arinaşul şi pârâul Cozănescilor, iar din stânga pe Dretele şi pârâul Ulmuluĭ

Arinuluĭ (Pârâul), unul dintre afluenţiĭ pârâuluĭ Moĭşa.

Ariton, deal cultivabil pe moşiile Ruşi şi Forăscĭ din comuna Uidescĭ.

Arsurilor (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Négra Broştenilor.

Arşiţa, unul dintre piscurile munteluĭ Bourul, com. Bogdănescĭ.

Arşiţa, unul dintre afluenţiĭ pârâuluĭ Moĭşa, din com. Bogdănescĭ

Arşiţa, pădure de fag pe moşia Probota, com. Dolhasca.

Arşiţa, dealul pe care cresce pădurea cu acest nume.

Arşiţa, pădure de fag, lângă Buda, com. Dolhasca.

Arşiţa, poénă în pădurea Turbata de pe teritorul com. Tătăruşi.

Arşiţei (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Kiril, com. Broştenĭ.

Arşiţei (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Holdiţa, com. Broştenĭ.

Arşiţei (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Cotârgaşĭ, com. Broştenĭ

Arşiţei (Pârâul), v. pârâul Chilieĭ.

Arşiţa Băişescu, munte în com. Mălinĭ (1082.9 m. alt.)

Arşiţa Corhanei, platoŭ d'asupra munteluĭ cu acest nume din com. Dorna.

Arşiţa cea naltă, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţa Corni, munte în comuna Mălinĭ.

Arşiţa luĭ Bran, munte în com. Broştenĭ.

Arşiţa luĭ Macovei, poiană în com. Mădeiu.

Arşiţa luĭ Serbuşcă, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţa luĭ Tóder, munte în com. Broştenĭ.

Arşiţa la fundu Hartonesi, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţa la Păduref, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţa înaltă, munte în comuna Mălinĭ.

Arşiţa Măgurei, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţele Mutului, două dealurĭ muntóse în com. Mălinĭ.

Arşiţa Nemţişorului, pârâŭ, tributar Nemţişoruluĭ din com. Mălinĭ.

Arşiţa Nemţişorului, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţa Pădureţului, unul dintre piscurile munteluĭ «La Córne» din com. Bogdănescĭ.

Arşiţa Petroni, munte în com. Mălinĭ.

Arşiţa Pinuluĭ, munte în com. Broştenĭ.

Arşiţa Popi, munte în comuna Mălinĭ, are 969 m. alt

Arşiţa Pucioasuluĭ, munte pe teritorul moşieĭ Borca, în com. Mădeiu

Arşiţa rea, munte pe teritorul moşieĭ Borca, avênd 1269.9 m. de alt.

Arşiţei rele (Pârâul), afluente al pârâuluĭ Négra Broştenilor, dar în com Mădeiu.

Arşiţa Sdrenţei, munte în com. Mălinĭ.

Arșița Ungurului, munte între com. Fărcașa și Sabasa.

Azinia, părâu, vedĭ Bugeóra

Axinte, o parte din șesul Siretului, în com. Dolhasca

Axinte, deal în com. Pleșescĭ (Cultivabil)

B.

Babeĭ (Părâul), v. Mateșeĭ

Babeĭ (Dealul), în com. Pleșescĭ

Babșa, mic afluente al părâuluĭ Sabasa

Babșa, punt de popas sub póle munteluĭ Stân șóra, la gura părâuluĭ de la care 'șĭ-a luat numele. Acĭ este un han și câte-va case, instalațiunĭ forestiere de ale Domeniuluĭ Coróneĭ. Pe acĭ trece și linia ferată pe care se transportă butucĭ din fundul Sabaseĭ la Bistrița

Baciu, mic afluent (1000 m.) al Șomuzuluĭ-Mare, în com. Dolhasca.

Băda, parte din satul Cozănescĭ.

Băda, munte în com. Dorna, parte acoperit de pădure, parte cu pășunĭ și fânațurĭ

Bădeĭ (Varful), înalt de 1400 m. de la nivelul mărĭĭ. Forméză hotar între com. Broștenĭ și Dorna.

Bădeĭ (Opcina), munte în comuna Broștenĭ, acoperit de pădure și pășunĭ.

Bădilița, sat, numit și Crivescĭ, pe moșia cu acelașĭ nume, din com. Lespedĭ, pl. Siretul-de-sus. Este străbătut de părâul de la care 'șĭ a luat numele. Numĕră 103 case, populate cu 109 capĭ de fam. sau 453 suflete, din carĭ 227 bărbațĭ și 226 femeĭ. Din aceștia sunt 15 strĕinĭ. Contribuabilĭ sunt 110. Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 13 fălcĭ 75 prj. Parte din moșie e proprietatea statuluĭ și parte a D-lor C. Gheorghiade, Gr. Andreĭ și E. Vlahu. In întindere de 590 fălcĭ, din carĭ 362 cultivabile, 60 pădure, 120 fânaț și restul loc nefolositor. Împroprietărițĭ sunt 14 fruntașĭ, 10 mijlocașĭ și 10 codașĭ stăpânind 120 fălcĭ

Are o biserică, cu patronul Sf Voivoḑi, zidită la 1841, servită fiind de un preot şi un cantăreţ şi o şcolă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de comună, frecuentată fiind de 30 şcolari. Şcola e improprietarită cu 5 hect. date de arendaşul moşieĭ statuluĭ

La 1803 «Argaţiĭ Borşóeĭ ot Crivescĭ numeraŭ 4 liuḑĭ, plătind bir 48 leĭ pe an, la carĭ se maĭ adăogaŭ 65 liuḑĭ, plătind 1076 leĭ bir anual, ceĭ de pe Hârtopele a M reĭ Probota». (Uricarul, de T. Codr VII, p 247)

Bădiliţa, pârâŭ în com Lespeḑĭ Isvorasce din padurea Vladnicu, curge sub numele de pârâul Racului până la mora luĭ Gr. Andreĭ de unde ia numirea de pârâul Moreĭ, continuă cu acest nume până n satul Bădiliţa de unde trece pe sub o *bàtculiţă*, de la care se crede că 'şĭ ia numele pe care-l dă şi satuluĭ. După un curs de 4000 m. se varsă în Siret la locul numit Cósta-mare Are de afluent din drepta pe Gherghina şi pârâul Velniţeı, iar din stânga pe pârâul Chiheı.

Bădiliţa, şesul paraului cu acest nume acoperit cu pădure şi fânaţ. Lăţimea sa variază între 30—400 m.

Bahlueţul-Rece, pârâul ce trece prin sat Giurgescĭ şi Costescĭ din com. Ruginósa, care, după ce formézā iazurile Giurgescĭ, Pietrişurile şi Dădescĭ, şi a primit din stânga pe pârâul Drăgotenĭ, Giurgescĭ ş. Valea-Buneĭ, iar din drepta pe Păunescĭ, trece în com. Dădescĭ, jud Jaşĭ, şi se varsă în Bahluĭ

Bahna, pârâŭ în com Sasca, se varsă în Şomuzul Băeĭ.

Bahna-Botescĭ, o mocirlă lângă satul cu acest nume din com. Brădăţelu

Bahna Schitului, fânaţ, pe şesul Şomuzuluĭ-mare, in com Dolhasca.

Bahnă (Pârâul din), pârâŭ în com. Stolnicenĭ Primesce din drépta pe Ciupescı, pârâu. Curţiĭ, pârâul luĭ Vas. a Petriĭ, al luĭ D. Zaharia, Oprişanu, Daraban şi Olariu şi după un curs de 2000 m. se varsă în iazul proprietăţiĭ.

Bahna-luĭ Manolache, obârşia pârauluĭ Glodurile din comuna Preutescĭ.

Bahna-Morilor, vale în comuna Stolnicenĭ, parte cultivabilă, parte fânaţ.

Baia, comună rurală în centrul plăşiĭ Moldova-de-sus, şi cam în centrul judeţuluĭ. Se mărginesce la E. cu com. Fântâna-Mare, la V. cu Sasca despărţindu-se prin semne convenţionale, cósta eleşteuluĭ şi râul Moldova şi la N. cu Fôlticenĭ prin pârâul Buciumenĭ. Are forma unuĭ patru-later neregulat înclinat spre râul Moldova. Perimetrul comuneĭ e în lungime de 25000 m.

Formată dintr'un singur sat Baia, e populată cu 620 capĭ de fam. ce numĕră 2570 sufl. saŭ 1269 bărbaţĭ şi 1301 fem., din carĭ 154 israiliţĭ. Contribuabilĭ sunt 687. Are o biserică în sat cu 2 pr. şi 2 cânt. şi o şcólă rurală mixtă. (V. **satul** Baia).

Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit 10843 leĭ şi la chelt. 10807 leĭ; iar al drumurilor 1887 leĭ venit şi 1774 leĭ chelt. In tótă comuna sunt: 133 caĭ, 420 boĭ, 446 vacĭ, 274 oĭ, 10 capre, 323 porcĭ şi 200 stupĭ. In comună sunt 3 morĭ (2 pe Moldova şi una pe Şomuzul Băeĭ), o fabrică de spirt a proprietăţiĭ ce produce anual 516310 litrurĭ, al căror preţ pe loc e de 5 leĭ decalitrul. La acéstă fabrică sunt întrebuinţaţĭ 60 de ómenĭ. Un ferăstrăŭ primitiv, cu 2 pânze, pus în mişcare de apa adusă, pe canalul Velniţeĭ, din Moldova. Maĭ sunt: 2 fierarĭ bunĭ, nemţĭ şi maĭ mulţĭ ţiganĭ, 6 cismarĭ. Comerţul acesteĭ comune e, ca peste tot locul în judeţ, în mâinele israiliţilor. Sunt treĭ cârciume şi 2 căsăpiĭ. Pe lângă plugărie, cea maĭ mare parte dintre locuitorĭ se ocupă cu fabricarea: doniţelor, cofiţe, budăe, putinĭ şi alte fabricate din brad pe carĭ le desfac pe la Iaşĭ, Botoşanĭ, Dorohoĭ, Vasluĭ, Roman, etc.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 400—700 m. E udată de râul Moldova cu afluenţiĭ sĕĭ, din drépta Bogata, Jerna şi Miclăuşa, iar din stânga Recea, Şomuzul Băeĭ mare unit cu Şomuzul Băeĭ mic şi două iazurĭ.

Moşia e a moştenitorilor Marchiseĭ Carolina de Betmar. — Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 3853 fălcĭ din carĭ 1728 pădure, 1325 loc de cultură şi 800 netrebnic. Anul acesta s'aŭ cultivat 825 fălcĭ porumb, 394 fălcĭ ovĕz, 69 falcĭ orz, 12 fălcĭ

hrişcă şi 200 fălcĭ fânaţ. Grâul nu se cultivă fiind locurile prea slabe.

Locuitoriĭ împroprietărițĭ după legea din 1864 sunt: 35 fruntaşĭ, 146 mijlocaşĭ şi 202 codaşĭ stăpânind 1346 fălcĭ.

In apele comuneĭ se găsesce aprope tot felul de pescĭ de râŭ şi iaz; iar în pădurĭ se adăpostesc mistreţĭ, lupĭ, căpriore etc. Şesul Băeĭ e renumit pentru faptul că atrage mult vânat de câmp.

Locurĭ maĭ însemnate 'n comună sunt: Biserica satuluĭ, Biserica Albă, Biserica Săsescă, Curtea, Cetăţuia şi Grópa luĭ Hârjab (V. aceste nume).

La 1803, «Baĭa-Bogata a dumi sale Logofătuluĭ Constantin Balş avea 291 ludĭ plătind bir 4540 leĭ pe an, fiind şi 25 ludĭ de ceĭ fără bir». (Uricar. de T. Codr. VII, p. 249).

La 1850 «Baia-Bogata la ţinutul Suceveĭ, Ocolul Moldoveĭ, moşie a răposatuluĭ cneaz Alecu Cantacuzino are sat cu doue biserici, cincĭ preuţĭ, duoĭ diaconĭ, patru dascălĭ, un privilegiat, patru-zecĭ şi unu nevolnicĭ, 57 vaduane, un vătav, 37 slujbaşi-volnicĭ. Pe lângă moşile Cotul Baea, Boroia şi altele. Numĕrul de 326 locuitorĭ» — (Bucinumul Rom. An. I, 1875, p. 87). V. satul Baia.

Baĭa, sat pe moşia şi în comuna cu acelaşĭ nume din pl. Şomuz Moldova. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Moldoveĭ, îşĭ trage numele de la baia de banĭ ce se afla în vechime acĭ şi carĭ se fabricaŭ din metalele scóse din dealul şi părâul Bogata şi râul Moldova. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 342 fălcĭ. — (Despre populaţie şi moşie v. com. Baia).

La 15 August, ziua hramuluĭ bisericeĭ, se face târg şi joc mare cu care ocasie satul e visitat de locuitoriĭ de prin tóte satele învecinate şi de târgoveţiĭ din Folticenĭ.

Are: o biserică zidită de Petru Rareş la 1532. «După intórcerea din Ţéra Ungurescă Petru Voda Rareş făcu biserica din Baia». (Gr. Ureche. Letop. I, p. 25). Biserica a fost zugrăvită şi pe dinăuntru şi pe din afară. Inăuntru se vĕd chipurile luĭ Petru Rareş Vodă, Ecaterina Dómna şi fiiceĭ lor. Cu vre-o doĭ anĭ în urmă s'a văpsit pe din afară şi ast-fel s'aŭ acoperit tablourile, sfinţiĭ, judecata de apoĭ şi rĕsbóiele ce eraŭ zugrăvite de jur împrejurul

bisericeĭ. E servită de 2 preoţĭ şi 2 cântăreţĭ.

O şcólă rurală mixtă cu un invețător plătit de stat, înfiinţată la 1865 şi frecuentată de 60 şcolarĭ. In marginea nord-vestică a satuluĭ se află ruinele bisericeĭ luĭ Stefan Cel Mare numite *Biserica Albă*; iar în grădina proprietăţiĭ se věd ruinele uneĭ bisericĭ ce pórtă numele de Biserica Săsescă. (Veçĭ aceste nume).

Alte locurĭ maĭ însemnate prin împrejurimĭ sunt: *Cetăţuia*, localitate pe un cap de deal în partea sudică a satuluĭ, peste râul Moldova, numită ast-fel pentru că aşa aŭ apucat şi locuitoriĭ de moşĭ-strămoşĭ. Se bănuesce că sub scórţa superficială de pământ trebue să fie ziduri, iar bătrâniĭ povestesc că aci ar fi îngropaţĭ banĭ în buţĭ, precum şi alte odóre vechĭ.

In oborul primărieĭ, în maidanul (piaţa) comuneĭ, la locuitorul Nicolae Radu, în livada luĭ Costache Boz şi alte localităţĭ se găsesc temeliĭ de ziduri, de pimniţe, de clădirĭ maĭ mult saŭ maĭ puţin marĭ, de suterane etc. Bătrânul Boz spune că ar fi auḑit de la părinţiĭ seĭ că în livada lor ar fi fost în vechime o biserică.

Drumurile principale sunt: la Fôlticenĭ (7000 m.), la Sasca (4500 m.), la Fântâna-Mare (7000 m.), la Bogata (3000 m.).

Din trecutul satuluĭ. In vechime Baia a fost un târg mare şi, — se crede, — că aci a fost chiar scaunul domnieĭ primuluĭ descălicător al Moldoveĭ, Dragoş-Vodă. Descrescerea sa începu după mutarea autorităţilor la Sucéva. Uniĭ cronicarĭ cred că începutul cetăţiĭ Baia a fost pus de nisce olarĭ; «Aşisderea şi târgul Baia 'l-aŭ descălicat nisce olarĭ saşĭ; *Olărie* săsesce se chiamă *Baia*». (N. Costin Letop. I, p. 84 şi Apendice I, p. 379). Oraşul exista însă maĭ nainte de descălicarea luĭ Dragoş, după cum arată o geografie ruséscă anteriórá anuluĭ 1347 şi, — se crede, — că aci şi anume la Bogata ar fi fost mine exploatate de Romanĭ (Ist. Rom. de A. D. Xenopol. Vol. I, p. 244).

Din «notiţa asupra minelor» adresată la 1832, Maiŭ 31, Guvernuluĭ provisoriŭ rusesc, ce administra atuncĭ Moldova, de către directorul şcóleĭ de arte Mihailic de Hodocin, extragem următórele: «Netăgăduite doveḑĭ ale exploataţieĭ minelor se înfăţişază la Baia, pe râul Moldova, din următórele date şi argumente:

1) Pentru că Românii după numele anticei politii *Baia*, aședată lângă Neapole, unde sunt ape minerale și metaluri, la colonisația lor în Galia aŭ numit asemenea loc *Baiona* și în Dacia eĭ pe acest temeiŭ aŭ dat nume de *Baia* la tóte locurile unde aŭ aflat asemenea producte. De aceia, în Ungaria și în Transilvania maĭ tote minele se chiamă *Banja* (Baia), după care Românii aŭ numit moneta: *bani*, precum Italienii de astădĭ o numesc în chipul următor: *Bajocco*.

2) Baia, în Moldova, a fost, în epoca veche, politie însemnată și locuită de Ungurĭ și Sașĭ Transilvanĭ, carĭ nu puteau fi alta de cât minerĭ. Acésta se adeverézǎ din ruinele aflătore astădĭ a Baia, din bisericele și mormânturile săsescĭ, din carĭ, acel cu inscripția din anul 1652, este al unuĭ Lupu *Bănariu*, adică lucrător de banĭ; de asemenea aŭ fost și apropele sat Sasca, locuit de minerĭ Sașĭ. Se pare încă că eĭ aŭ dat numele lor și târguluĭ Neamț.» (Uricar. de T. Codr. Vol. VIII, pag. 25).

In prima hartă geografică a Românieĭ de Iacov Essler și George Ubelin, publicată în 1513: «Tabula moderna Sarmatiae sive Hungariae, Poloniae, Russiae, Prussie et Valachie — E. Ptolemeo Argent: 1513», Baia este omisă (Archiva ist. de B. P. Hâjdĕŭ, I, pag. 178—179).

Orașul Baia a fost locuit de mulțĭ Sașĭ. «De asemenea întâlnim în Moldova *Baia* încă de prin veacul XV-lea ca locuită de Sașĭ». (D. Xenopol, Ist. Rom. II. pag. 233). Maĭ multe documente pomenesc de Sașiĭ din Baia. Așa, în 1453, Alexandru Vodă, hărăzesce Monastireĭ Probota între altele..

«. . . și 'i-am dat, cu voia Șoltuzuluĭ și Purgarilor *de la Baia*, ca de la mora lor să aibă a lua Monastirea nostră pe tot anul câte 12 coloade (măsurĭ) de orz și 4 coloade de grâŭ fără nicĭ o zăbavă; iară déca *Sașiĭ din Baia* vor călca vre o dată acéstă tocmélă atuncĭ *aceĭ Sașĭ* ne vor plăti 60 de ruble argint...» (Arch. Ist. de B. P. Hâjdĕŭ, I, p. 102).

La 1407, Alexandru cel Bun regulézǎ taxele vamale pentru mărfurile de import și export:

«iară pentru exportațiunea postavurilor la Bistrița, în Ungaria, se va plăti în Suceva de la 1 grivnă până la 3 grośĭ, *în Baia* de la 1 grivnă până la 1½ groșĭ, la Moldavița ase-

menea şi, la intórcere din Ungaria cu marfă de acolo se va plăti de la un tărhat în Moldaviţa până la 2 groşi, în *Baia* asemenea»

«Cumpărând vite saŭ cârlanĭ in Bacaŭ saŭ in târgul luĭ Roman sau *in Baia*, saŭ in Neamţ, saŭ in alte *oraşe* ale nóstre, a locul cumpărătureĭ se va da vamă de la 1 vită — 1 groş, asemenea de la 10 oĭ saŭ de la 10 porci, saŭ de la 100 pieĭ de miel; de la 100 pieĭ de boŭ până la 10 groşi, ce la 100 pieĭ crude până la 2 groşi»

«Importaţiunea jderilor unguresci e liberă, plătindu-se vamă de la 1 grivnă in Baia până la 1½ groşi,. din care jderĭ liber este a se vinde numaĭ după ce noĭ ne vom alege cât ne' va trebui...» (Arh. Ist. de B. P. Hâjdeŭ, I, p. 130—132).

Printr'un hrisov al luĭ Stefan Vodă, din 31 August, 1458, se dă ceara de la tóte crâşmele din Baia Monastireĭ Moldaviţa. (V. Uricarul de T. Codrescu, tom. X, p. 127).

In aşezământul comercial făcut de Stefan cel Mare, în Suceva, la 1460, Iulie 3, se zice: «Cine va duce postavurĭ la Bistriţa saŭ la Ungaria, va plăti în Sucéva de grivnă 3 groşĭ, in *Baia de grivnă 1½ groşĭ*... «iar intorcêndu-se din Ungaria va plăti de fie-care sarcină saŭ tarhat în Baia 2 groşĭ...» In Baia se cumpĕraŭ vite cornute saŭ necornute. Exportaţiunea cereĭ muntenescĭ e liberă, plătind vamă de fie-care piatră de ceară câte un groş în Baia etc. Exportaţiunea jderilor unguresci e liberă, plătind vamă *la frontieră în Baia* saŭ in Bacău câte un groş...» (Archiva Ist de B P Hâjdĕŭ, II, p. 173—175).

«Mateĭ Corvin avea să răfuéscă cu Stefan o veche socotelă, acea a prădăreĭ Ardéluluĭ. El intră in Moldova prin pasul Oituzuluĭ, in 19 Noembre, 1467, arde Romanul, se indreptă spre Suceva şi ajunge la Baia, in 14 Decembre. Acolea trebuind să poposéscă iarăşĭ, spre a-şi odihni armata, maĭ ales fiind vreme de iarnă, el se intăreşte în acest oraş, in cât Stefan când il atacă intr'o noapte, trebui să-l ia cu asalt. — Nu sunt esacte deci cele ce spune Ureche, că Mateĭ ar fi fost surprins de Stefan, pe când «işi lăsase ostea fără nicĭ o pază la bĕuturĭ şi jocurĭ». Dlugosz, istoricul Polon. care trebuia să cunoscă maĭ bine impreiurările, de ore-ce era contimpuran Regeluĭ unguresc şi Domnuluĭ Moldoveĭ, povestesce

ast-fel acéstă bătălie: «După ce a sosit Matiaș Craiul la orașul Baia, și *a întărit orașu* (căci se temea de năvălirea Moldovenilor) *cu șanțuri și cu carĕ*, Stefan Vodă, care se așeḑase cu ostea sa între rîurile Moldova și Șomuzul, gândind că a venit timpul când cu puțini să bată pe mulți, lăsând caiĭ și sarcinele în tabără, pedestru și ușor a venit Baia și aprinḑênd orașul din vre-o câte-va laturĭ, în 15 Decembre, nóptea, a năvălit peste Ungurĭ, și a ținut bătaia amestecată până în revărsatul zorilor. Iară căḑênd mulțĭ dintre Ungurĭ și maĭ mulțĭ sodomindu-se în flacărĭ, Craiul Matiaș, rănit pe treĭ locurĭ, cĭ nu de mórte, ca să nu vină în mânile Românilor cu o lectică s'aŭ scos din locul bătăiĭ. Partea cea maĭ mare a oștirilor Ungurescĭ venind la munțĭ, și aflând drumurile îndesate cu arborĭ ce se tăiase de Moldovenĭ, aŭ ars carele și bogăția, și îngropând 500 de bombarde, ca să nu se pótă folosi Moldovenii cu dênsele, au trecut cu fuga în Ardeal. Prin facerea de bine a unuĭ Român a scăpat Craiul Ungarieĭ de nu s'a prins saŭ nu s'a tăiat, pe care Român, Stefan Vodă 'l-a pedepsit cu mórtea, după ce a înțeles trădarea luĭ. Spun că 10000 de Ungurĭ aŭ perit în bătaia aceia; stegurĭ militărescĭ vre-o câte-va s'aŭ prins, care le-aŭ trimes Stefan Vodă, prin soliĭ săĭ, în semn de biruință, Craiuluĭ Casimir». (A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. II p. 395—396). Apoĭ Stefan, drept rĕsbunare, trece în Ardél și «pradă țara în lung și în lat cât 'ĭ-a plăcut și nu ese din ea de cât atuncĭ când Regele Mateĭ propune împăcarea și 'ĭ dăruiesce două cetățĭ în Transilvania, Ciceiul și Cetatea de Baltă saŭ cum îĭ zic Unguriĭ Kukullöwar». (V. lupta de la Baia și în Letopis. I p. 153 și 154).

Inainte de lupta de la Răsboenĭ, orașul Baia fu ars pentru a doua oară tot de Stefan cel Mare, împreună cu Iașul, Bacăul și Romanul, pentru a ridica ast-fel Turcilor putința adăpostireĭ. (A. D. Xenopul și Gr. Tocilescu).

Baltazar de Piscia comunicând Papiĭ (Scris, Vratislavia, 1476, Septembre 16) noutățĭ căpĕtate de la 5 tinerĭ genovezĭ, carĭ fusese luațĭ robĭ de Turcĭ, spune că Stefan cel Mare pentru a zădărnici venirea Turcilor a ars Vasluiul, Iașiĭ, Bacăul, Roman *și Baia*. Apoĭ lăsând o garnizonă în Sucéva, Ștefan avu o luptă cu Turciĭ într'o pădurice la depărtare de *o jumătate ḑi*

de la Bagna (Columna luĭ Traian, p. 379).

Episcopul catolic Fra Bernardo Quirini, în 1599, arată că Baia numĕră la 3000 (cu aproximaţie 15000) suflete. (A. D. Xenopol. Ist. Rom. III, p. 533).

In Baia se întâmplă, pe timpul domnieĭ luĭ Constantin Cantemir Vodă (1685) lupta Hatmanuluĭ Velicĭco cu un podgéz mare de Leşĭ. «.... Intr'acea vreme eşit-aŭ Hatmanul Velicĭco, cu puţina óste ce avea, spre ţinutul Suceveĭ, împotriva a multe podgézurĭ Leşescĭ ce umbla de stricaŭ în ţară; găsit-aŭ atuncĭ un podgéz mare *la Bae*, şi s'aŭ lovit Hatmanul Velicĭco cu dânşiĭ prea tare, cât l-aŭ lovit pe Hatmanul dintr'un sineţ, de 'ĭ-aŭ rupt zaua de pe lângă grumaz. Velicĭco nĕvălea în rĕsboiŭ singur cu suliţa în mână şi altul 'l-aŭ lovit de 'ĭ-aŭ rupt spogârnicéla de la frâul caluluĭ şi altul 'ĭ-aŭ lovit din sineţ dârlogul de la şea. Şi n'aŭ putut să isbândească, şi aŭ purces Moldoveniĭ în risipă; şi aŭ fugit Hatmanul Velicĭco, şi multă stricăciune aŭ făcut acel podgéz Leşesc; şi alte multe podgézurĭ Leşescĭ loveaŭ pe alte locurĭ de stricaŭ în ţară....» Şi maĭ la vale: «Venise treĭ Sârbĭ, aicĭ în ţară, să slujescă, carĭ aceĭ Sêrbĭ, maĭ nainte vreme fusese kesăgiĭ, anume Ilie şi Stanciul şi Dimaiuruc; ispoveditus'aŭ la un călugăr Grec la Galaţĭ, trecênd Dunărea; şi acel călugăr 'ĭ-aŭ pârât la Duca Vodă de le-aŭ luat Duca Vodă 70 de pungĭ de banĭ şi multe odóre scumpe; şi pe urmă 'şĭ-aŭ găsit vreme aceĭ Sêrbĭ, de s'aŭ dus în ţara Leşască; *şi aceĭ aŭ bătut pe Hatmanul Velicĭco la Bae;* şi făceaŭ multe podgérurĭ şi răutăţĭ ţăreĭ, că eraŭ ómenĭ fórte harnicĭ; şi aşa s'aŭ întêmplat într'un podgeaz de 'ĭ-aŭ impresurat mulţime de Tătarĭ» (I. Neculcea, Letopis. II, pag. 231).

In 1741 Baia era încă târg; dovadă un document din acel an, în care se zice «Târgoveţiĭ de Baia», «hotarul târguluĭ Baia». (Uricar. vol. I, p. 262).

La 1776, Iulie: «Comisariĭ Austriecescĭ şi Turcescĭ pentru delimitarea Bucovineĭ se întâlniră maĭ întâĭ *în Baia unde 'şĭ-aŭ arĕtat plenipotenţele şi s'aŭ apucat de demărcăciune*». (Uric. de T. Codr., vol. IX, p. 255).

La 1803, «Baia Bogata, a Dumisale Logof. Constantin Balş, avea 293 liudĭ plătind bir 4540 leĭ pe an fiind şi 25 liudĭ de ceĭ fără bir». (Uricar. de T. Codr. vol. VII, p. 240).

Băişescu, m. în com. Măliniĭ avênd înălţimea de 1346 m.

Bălăceniĭ, (vêrful), m. în comuna Măliniĭ.

Bălăcéna, pârâŭ, mic afluent al Suhăĭ-Micĭ.

Balanul, m. în com. Brosceniĭ.

Bălărieĭ, v. curmătura Bălărieĭ.

Balaşa, deal, acoperit de pădure de fag pe moşia Probota.

Balaşa, poiană, în supraf. de 200 m. pătr. sub dealul cu acelaş nume.

Bâlculuĭ (dealul), pe moşia Hârtópe, com. Lespedĭ, parte cultivabil, parte acoperit de pădure

Bălhac, deal pe moşia Hârtopu, com. Şoldănescĭ.

Băltăŭ, Bahnă de-asupra satuluĭ Ţolescĭ, obârşia pârâuluĭ Păltinişu.

Balta-cu-arinĭ, lac mocirlos, în supr. de 10—15 prăjinĭ, pe dealul Rotărieĭ din com. Valea-Glodululuĭ.

Balta Dómneĭ, numită şi Balta Prisăciĭ, în suprafaţă de 4 prj. şi destul de adâncă, pe cósta déluluĭ Peter, în care, se zice, că s'ar fi înecat o dómnă urmărită de Turcĭ saŭ Tătarĭ.

Balta Mare, băltócă spre est de satul Lunca din com. Păşcanĭ, avênd suprafaţa de 298 m. p.

Balta Négră, ţarină pe şesul stâng al Siretuluĭ, în com. Dolhasca, despre care se spune că maĭ nainte forma o mlaştină mare în care s'ar fi înecat atâţia Turcĭ în cât locul a crescut, s'a scurs şi a devenit cultivabil.

Balta Nouă, mlaştină acoperită de stuf şi rogoz în com Lespedĭ

Balta Nouă, lac în suprafaţă de 4 prj pe şesul Siretuluĭ, în com. Stolniceni-Prăjescu.

Balta Nouă, lac pe moşia Cosmescĭ, com. Şoldănescĭ, în suprafaţă de 75 prj.

Balta Popi, mlaştină, în suprafaţă de o falce, pe şesul Siretuluĭ, moşia Cosmescĭ, com. Stolnicenĭ.

Balta Popi, schele pe Bistriţa, în com. Madeiu.

Balta Popi, lac, adesea sec, pe şesul Siretuluĭ, teritorul com. Stolniceni.

Balta Popi, lac, în suprafaţă de 100 prj., în satul Mitescĭ, com. Miroslăvescĭ.

Balta Porculuĭ, sat numit în partea sudică «la Ruşĭ» iar în cea nordică Bălteni. Maĭ nainte se numea şi *Valea Porculuĭ*, (v. docum., din 1663, în Uricar. de T. Codr vol. X, p. 158) aflător pe moşia şi în com. Siliştea, pl. Şomuzul. Işĭ trage numele de la o baltă existentă în partea numită Bălteni, care altă dată se zice ca era scăldătórea mistreţilor. Aşeḑat pe albia pârâuluĭ cu acelaş nume, numĕră 17 case, populate cu 17 capĭ de fam. saŭ 57 sufl., din carĭ 32 bărbaţĭ şi 25 femeĭ. Are 7 contribuabilĭ numaĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 6 fălcĭ 40 prj. (Despre moşie v. Siliştea). Impropietăriţĭ după legea din 1864 sunt: 2 fruntaşĭ şi 8 mijlocaşĭ, stăpânind 23 fălcĭ şi 45 prj. Biserica şi şcóla din Ştirbĕţ servesc şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Stirbĕţ (2000 m.) şi la Budăĭ (1500 m.).

Se spune că acest sat ar fi fi fost format de nisce calicĭ din Galiţia veniţĭ pe timpul uneĭ fómete. Mi s'a maĭ spus că uniĭ dintre ómenĭ sciŭ şi acum iacĭ leşesce şi rusesce.

Balta Porculuĭ, mic afluent al Sucevei.

Balta Prisăcii, v. Balta Dómneĭ.

Balta Raţeĭ, mic lac (20 prj.) în pădurea Lupăria din com. V[illegible]lea-Gloduluĭ. Atrage multe ra[illegible] sĕlbatice.

Balta Ruji, o mocirlă în pădure[illegible] com. Tătăruşĭ.

Bălteni. v. Balta Porculuĭ.

Bălţile din Todiresci, mlaştină pe şesul drept al pârâuluĭ Suha mică.

Băltiţa, mic afluent al pârâuluĭ Borca

Băluşesci, sat, numit şi Todiresci-Băluşescĭ, pe moşia Ruginósa, com. Văscanĭ, pl. Siretu de sus. Se crede că-şĭ trage numele de la nisce pădurarĭ fugiţĭ de la familia Baluş şi adăpostiţi aci. Aşeḑat pe ambele cóste ale déluluĭ Ciumalul, numĕră 118 case populate cu 156 capĭ de fam. saŭ 515 suflete, din carĭ 252 bărbaţĭ şi

263 femeĭ. Din aceşt a sunt 5 evreĭ. Are 124 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţă 53 fălcĭ şi 32 prj. (Despre moşie v. Ruginósa). Împroprietăriţĭ după legile din 1864 şi 1878 sunt 29 fruntaşĭ, 60 mijlocaşĭ şi 95 codaşĭ, stăpânind 356 falcĭ şi 70 prj.

Are o biserică de lemn lipovenescă, 5—6 fam. dintre sătenĭ fiind lipovenĭ împroprietăriţĭ aci. Scóla din Todirescĭ servă şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt la Bădiliţa (2010 m.), la Stroescĭ (2160 m.), la Hărmănescĭ (4500 metri).

Pe la 1850 «Băluşescĭĭ la ţinutul Suceveĭ, ocolul Siretuluĭ, moşie a dumi sale Logofătuluĭ Costache Sturdza. Are un sat cu doĭ nevolnicĭ, două vădane, un vatav. — Pe lângă moşiile; Crivescĭ, Ruginosa şi altele, cu un numĕr de 15 locuitorĭ». (Bucium. Român, anul I, 1875, pag. 142).

Bărăscĭ, sat, pe moşia spitaluluĭ Stamate din Fălticenĭ şi a luĭ Cost. Mârza, din com. Ciumulescĭ, pl. Moldova. Aşeḑat pe şesul stâng al Moldoveĭ, partea de nord pórtă numele de Bărăscĭ-Marza, iar cea de sud Bărăscĭ-Ganea. Numĕră 101 case populate cu 117 capĭ de fam. saŭ 441 suflete, din carĭ 220 bărbaţĭ şi 221 femeĭ, din aceştia sunt 13 israeliţĭ. Are 121 contribuabilĭ. In acest sat sunt 2 cârciume şi 4 morisce pe apa Şomuzuluĭ-Băeĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 3 fălcĭ şi 35 prj. Aşeḑările locuitorilor sunt de mijloc. Maĭ nainte de Mârzescĭ a fost proprietar moşieĭ Nicolae Beldiceanu, care o cumpărase de la Costache Ganea.

Ambele moşiĭ aŭ întinderea de 360 fălcĭ, din carĭ 260 fălcĭ loc de cultură, 4 fălcĭ pădure, 30 fălcĭ fânat şi 66 fălcĭ loc neproductiv. Împroprietăriţĭ după legea din 1864 sunt 9 fruntaşĭ, 10 palmaşĭ şi 22 codaşĭ, stăpânind 64 fălcĭ şi 35 prj.

Biserica şi scóla din Ciumulescĭ Ganea servesc şi acestuĭ sat. Drumurile principale sunt: la Fălticenĭ (16000 m.) şi la Drăguşenĭ (11000 m.).

La 1803 «Bărăscĭĭ a luĭ Ioniţă Iamandi avea 100 liuḑi plătind bir 1344 leĭ» (Uricar, de T. Codr. VII, p. 250).

In statistica moşilor din Moldova, a luĭ E. C., publicată în Buciumul Român (1875—1877) citim: «Calna, Costescĭ şi Berescĭ, tóte într'un hotar, la ţinutul Suceveĭ, moşie *cu părţĭ şi răsăşască*, în care moşie au

parte şi D-lor comisul Costache Ganea, Fraţiĭ Morţunescĭ, d-lor Constantin Hârlescu, Iconomul Eftimie Stamate şi alţiĭ; pe lângă moşiile: Cămârzaniĭ, Ciomulescĭ şi altele, fără sat». (Buc. Rom. An. II p. 94).

Tot în Buciumul Român an. I p. 237, în aceiaşĭ statistică maĭ citim: «Berescì, Calna şi Costesci, tóte într'un hotar, la ţinut. Sucevei, moşie cu părţĭ şi răzeşască, pentru care moşie *la 1841* d-luĭ comisul Costache Ganea se judecă la divan pentru de a se trage liniĭ pe hartă despărţitóre de părţile d-lor sale fraţiĭ Morţunescĭ şi Constantin Hârlescu cu părţile ce aŭ acolo. Are parte şi Sf. Sa Iconomu Iftimi Stamati şi alţĭ maĭ mulţĭ răzeşĭ şi părtaşĭ în ea; pe lângă moşiile Boróia, Bogdănescĭ şi altele, fără sat.»

Bărăsci Ganea, v. Bărăsci.

Bărăsci Mârza, v. Bărăsci.

Bărăsci Popi, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Boróia, pl. Moldova de jos. Aşeḑat pe şesul dintre pârâul Rêşca şi Moldova, numără 66 case, populate cu 71 capĭ de fam. saŭ 295 sufl., din cari 135 bărbaţĭ şi 160 femeĭ. Din aceştia sunt 7 israiliţĭ. Are 60 contribuabilĭ. Vatra satului ocupă suprafaţa de 5 fălcĭ şi 62 $^1/_3$ prj. Aşeḑările locuitorilor sunt de mijloc.

Moşia e proprietatea spitaluluĭ *Stamate* din Fôlticenĭ, cumpĕrată fiind de decedatul proprietar Iconomul Iftimie Stamati de la Monastirea Rêsca. E în întindere de 190 fălcĭ, din carĭ 140 cultivabile şi 50 fălcĭ prundiş nefolositor.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 31 pălmaşĭ, stăpânind 77 fălcĭ şi 40 prj. şi la 1879 s'aŭ împroprietărit încă 8 însurăţeĭ cu 24 fălcĭ.

Are o biserică zidită de Iconom. Iftimie Stamati, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. Şcóla din Boróia-Râsceĭ servă şi acestuĭ sat.

Intre 1841—1843 «Borasci, la ţinutul Suceveĭ, ocolul Moldoveĭ, moşie a Sf. Sale Iconom. Iftimi Stamati. Are sat cu o biserică, un preot, 2 dascălĭ, un privilegiat, 3 nevolnicĭ, 12 vădane, 7 slujbaşĭ volnicĭ, un vătaf, 4 jidovĭ; pe lângă moşiile Boróia, Giulesci, Orţesci şi altele, cu un numĕr de 40 locuitorĭ.» Şi iarăşĭ: «Bărăsci la ţinutul Sucéva, ocolul Moldovei, moşie a sf. M-rĭ Râşca, inchinată sf. Mitropoliĭ, starea

I a pe lângă moşia Boróia şi altele, *fără sat* » (Buciumul Român. An. I, 1875, pag 225 şi 334).

Bărbătescu, v cósta Bărbătescilor

Bărbiolu, Deal acoperit de păşunĭ lângă satul Stroescĭ din com Vascanĭ

Bărgăŭ, Pisc de deal de-asupra satuluĭ Boureni

Bărgăŭ, Mic afl. al pâr Boura din com. Cristescĭ. Este format de pâraele Teilor şi Sodomenilor. Lungimea cursuluĭ seu e de 1450 m.

Bârlescĭ, fostă moşie fără sat, acum formând un trup cu Hărmănescĭ «Bârlescĭ Hărmănescĭ la ţinutul Suceveĭ, moşie a sf. M-rĭ Reşca, inchinată sf Mitropoliĭ starea I a, pe lângă moşiele Păşcanii, Hârtopele şi altele, fără sat» (v statistica moşiilor, pe la 1841—1845, public in Bucium Rom An I. 1875, pag 190)

Bârlógele, Mic afl al pâr Teiuluĭ din com Fărcaşa.

Bârlogelor (Pârâul), Numit ast-fel de la bârlogele de urşĭ de pe albia sa; isvorăsce din muntele Dealu Lat, curge de la N la Sud, udă com. Negra Saruluĭ pe o lungime de 1400 m. şi se varsă in pâr Negra Şaruluĭ.

Barnarul, pârâŭ în com Brosceni. Isvorăsce de sub Bâda, curge de la S O. spre N-E, udă terit com pe o intindere de 11000 m şi, după ce a invârtit un ferăstrăŭ, se varsă in Bistriţa

Barnarii, v Gura Barnaruluĭ

Barnarii, munte in com. Brosceni, avênd 1704 m de alt d'asupra nivel. mărei

Bărnărel, pârâŭ in com. Brosceni, isvorăsce de sub Bada, curge de la V la E, udă terit. com. pe o lungime de 10000 m. şi, după ce a invârtit o moră se varsă in Bistriţa, drept satul Crucea Drept Gura Bărnăreluluĭ se află aruncat un pod peste Bistriţa, făcut de M. S. Regele, care légă satul Crucea cu Dorna.

Bărnărelul, munte in com Brosceni

Basaraba, sat, pe moșia cu același nume din com. Preutescĭ, pl. Șomuzul. Uniĭ spun că primul descălicător al satuluĭ ar fi fost un cioban venit din Basarabia, de unde și numele satuluĭ.

Așeḑat pe pârâul Duruitórea, din drépta Șomuzuluĭ mare, numără 165 case populate cu 170 capĭ de fam. saŭ 680 suflete, din carĭ 387 bărbațĭ și 393 fem. Din aceștia sunt 27 străinĭ. Are 149 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 20 fălcĭ și 25 prj.

Între proprietariĭ vechĭ aĭ moșieĭ se țin minte Alecu Forăscu de la care a trecut la Smaranda Roseti Bălănescu care o vîndu Doctoruluĭ A. Greceanu de la care a fost cumpĕrată de actualul proprietar Al. Grig. Bonache*). Moșia e in întindere de 1300 fălcĭ din care 610 fălcĭ cultivabil, 600 fălcĭ pădure și 90 fălcĭ netrebnic. D. Proprietar mi-a declarat că proprietatea sa n'are de cât 1276 hectare. Împroprietărițĭ după legea din 1864 sunt 42 mijloc. și 48 codașĭ stăpânind 266 fălcĭ și 75 prj.

Are o biserică cu patronul sf. Andrei, zidită la 1836 de A. Forăscu, împroprietărită la 1864 cu $8^1/_2$ fălcĭ loc de cultură, servită fiind de un preot și un cântăreț. O șcólă rurală mixtă înființată la 1879, cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 48 elevĭ.

Numĕrul copiilor între 7—12 anĭ din raḑa șcóleĭ e de 86 băețĭ și 69 fete.

Drumurĭ principale sunt: la Preutescĭ (3500 m.) și la Dolhesci-marĭ (5000 m.).

Pe la 1843 «**Basaraba**, la ținutul Suceveĭ, ocolul Somuzuluĭ, moșie cu părțĭ și a domnieĭ sale Postelniculuĭ Alecu Botez, zestre de pe cucóna d-sale Ralu, **născută Bașotă**, și a clironomilor luĭ Săndulache Lăpușneanu, Negoiță Radu și alțiĭ. Are sat cu o **biserică**, 2 preoțĭ, 2 dascălĭ, 13 nevolnicĭ, 8 vădane, 11 slujbașĭ-volnicĭ, 2 jidovĭ; pe lângă **moșiile** Platonesci saŭ **Manoli**, Arghiriĭ, Preutesci și altele, cu un numĕr de 45 locuitorĭ» (Bucium. Rom. an. I-iŭ pag. 226).

Basarabia, Pădure de fag pe moșia cu acelaș nume.

Basarabia, Iaz, in supraf. de 18—20 fălci, în com. Preutesci, format pe Somuzul-mare. La căzătura sa este o moră a proprietățiĭ.

*) Acum moșia Basaraba e proprietatea moștenitorilor luĭ A. Gr. Bonache.

Basarabi, Gară la egală distanță între Fölticenĭ și Dolhasca, și la 421 kil de Bucurescĭ.

Bâtca, v. satul Lunca din com. Pașcanĭ.

Bâtca Busuioc, Munte în com. Broscenĭ.

Bâtca Bolohănósă, Munte în com. Mălin..

Bâtca Celarului, Munte în com. Mălini.

Bâtca Chiriacului, Munte pe teritoriul moșieĭ Borca dar în com. Mădeiu.

Bâtca Comori, Munte pe teritoriul moșieĭ Borca dar în com Mădeiu, are 1517 metri de alt. d'asupra nivelului măreĭ.

Bâtca cu târși, Munte in com Mălini.

Bâtca cu tisă, Munte com. Négra Șaruluĭ (1202 m. alt.)

Bâtca Focșa, Munte în com. Broscenĭ.

Bâtca Găinei, Munte pe teritor. moșiei Borca, dar în com. Mădeiu.

Bâtca Gropilor, munte în com Broștenĭ

Bâtca Hunei, munte în comuna Négra Șaruluĭ

Bâtca Lacurilor, pisc al muntelui Mıgovanu

Bâtca luĭ Chiriac, munte în com Negra Șaruluĭ.

Bâtca luĭ Moglan, munte în com. Mălini

Bâtca luĭ Tăran, munte în com. Broștenĭ (1263 m. de altit)

Bâtca Muscalilor, munte în com. Mălinĭ.

Bâtca Mihailețuluĭ, munte în com. Broștenĭ.

Bâtca Négră, munte în comuna Broștenĭ

Bâtca Négră, pisc de munte între Râșca-mare și Slătióra în com Bogdănescĭ.

Bâtca Négră, munte în comuna Mălinĭ

Bâtca Nuțăĭ, vêrful dealului de d'asupra satuluĭ Uda din com. Tătarușĭ

Bâtca Opchiórel, munte în com. Broştenĭ.

Bâtca Popi, munte in comuna Broştenĭ.

Bâtca Popi, munte în com. Mălini (608.2 m. altit.)

Bâtca Raţeĭ, munte în comuna Broştenı (1531 m altit.)

Bâtca Ruji, culmea unuĭ deal între com Tătăruşĭ şi Cristescĭ.

Bâtca Scăunelelor, vârfu. muntelui Pleşu din com. Bogdănescĭ V. «la Cerdac».

Bâtca Smeilor, un pisc de deal între com. Cristescĭ şi Tătăruşĭ. In suteranele şi prin bungetele pădurilor de pe acest pisc se adăpostiaŭ altă dată tâlharĭ, carĭ străvestiţĭ în haine şi la feţe, purtând în cap córne şi clopote, năvăliaŭ din când în când în satul Tătăruşĭ de pră daŭ şi ajunseseră cu cutezanţa până acolo că şi fetele cele maĭ frumóse deveniaŭ jertfa lor. De aci ĭĭ vine şi numele.

Bâtca Spaimei, v. Corhana.

Bâtca Ţăranului, munte în com Dorna.

Bâtca Ţiganului, unul dintre c… curile muntelui Călimanu… com. Negra Şaruluĭ

Bâtcel (Părâu), mic afluent… părâului Stejarul din com… Fărcaşa

Bâtcele Andrienilor, ridicătu… munţi, de forme cornice, … cele patru pârae numite … şóre, ce dau nascere pâr… Şerişora-mic din comuna Ş… Dorni

Batogele, iaz in suprafaţă de … falcĭ din josul satului Rugin… format de pâraul Dumbră…

Băuca, pârâŭ, afluent al pâr… Negra Şaruluĭ Isvorăsce … muntele Călimanu, avênd … gimea de 4000 m. Are de… butar din stânga pe Baucu…

Băucuţa, afluent al pârâului B… (1200 m)

Bassoii, mic afluent al Şomu… mic, în com. Pleşescĭ.

Bechetu, deal lângă satul Blăg… dar în com. Paşcanĭ.

Belcciug, continuarea vestic… dealuluĭ Podurĭ din com. … dănescĭ.

Beli-boû, han, în satul Moţca numit ast-fel de la primul lui proprietar. Se povestesce că Domna lui Mihai Sturdza, proprietara moşiei, trecênd o dată şi vĕdênd că un mojic s'a învrednicit să-şi facă o clădire aşa de mare, ar fi scos papucul cu care l-a lovit peste gură pe Beli-boû.

Belita, deal gol între Cristesci şi Drăguşeni.

Berezlogi, sat pe moşia cu acelaşi nume din com. Lespeḑi. Aşezat pe podişul de d'asupra dealului cu acelaşi nume e înconjurat de păduri mari de fag şi stejar. Numĕră 10 case, populate cu 15 capi de fam. saû 28 sufl., din carî 18 bărbaţi şi 10 femeî. Din aceştia sunt 10 streini. Are 14 contribuabili. Vatra satuluî ocupă suprafaţa de 2 fălcî. Moşia, proprietatea D-lor Anghel Valy şi V. Teodorescu, e în întindere de 886 fălcî, din carî 126 cultivabile, 500 pădure, 200 fânaţ şi 60 loc nefolositor. Şcola şi biserica din Sireţel servesc şi acestuî sat.

Berezlogi, deal în com. Lespeḑi.

Berezlogi, moşie în suprafaţă de 520 fălci acoperită maî mult de pădure. V. satul Berezlogi.

Bisericeî (Părâul), mic afluent al pârâuluî Sabasa.

Bisericeî (dealul), o costă cultivabilă lângă satul Hărmănesci.

Bisericeî (dealul), pe care se află biserica satuluî Mărosăvesci.

Bisericeî (dealul), pe care stă parte din satul Topile din com. Paşcani.

Biserica Albă, ruinele uneî bisericî mărețe zidită de eroul Moldoveî Stefan cel Mare după lupta de la Baia. Se află în partea nord-vestică a satuluî Baia, servind acum de cimitir. Nicî o inscripţie nu se găsesce în juru-i. Zidurile şi turnul staû întregî, dar acoperemêntul şi bolta s'aû nimicit de agenţiî atmosfericî. Locuitoriî îî serbeză şi astăḑî patronul Sf. Gheorghe aducând fie care din ceia ce aû maî bun din ale mâncăriî şi bĕuturiî ca să împartă la săracî.

Biserica Săsescă, ruinele uneî bisericî catolice aflătore în grădina proprietăţiî din satul Baia. Înălţimea ziduril or ajung şi acum până la 9 m. Inscripţiî n'are.

Iată notiţele ce am putut culege relativ la acéstă biserică:

Biserica Săséscă a fost biserică catolică zidită de Alexandru cel Bun pentru prima sa soţie Margareta de Lozonţ, o princesă maghiară din Transilvania, fiica luĭ Stefan de Lozonţ, în care dênsa fu îngropată la 1410. O inscripţie mormêntală latină, scrisă în rune scandinave pomenesce pe «Catherina anno 1485» (A. D. Xenopol, Istoria Rom. Vol. II, p. 158 şi Vol. II, p. 234).

Stefan Bathazaris, preot catolic din Sucéva, descrie papiĭ Clement VII memoriul şi starea bisericilor catolice din Moldova, carĭ, din 24 de altă-dată aŭ maĭ rĕmas abia 3—4. (Scrisórea din Iaşĭ, 1604, Martie 30) «Quatuor ecclesiae videlicet: Cotnariensis, Sochaviensis, Romaniensis, *Baiensis*, certas vineas Cothnarii habent quas Princeps Ieremias ad petitionem Dominorum Polonorum nobis Praesbyteris concesserat, ut quilibet nostrum suae ecclesiae decimam vini accipiat». (B. P. Hăjdĕu, Col. luĭ Traian, anul VII, tom. I, p. 310)

Vito Piluzio, în 10 Iul. 1682, trimite către *Propaganda fide* o relaţiune în care descrie starea catolicilor în Moldova. Despre Baia zice: «Baia: Chiesa di pietra con cinque Altari, paramenti di diversi colori, calice d'argento, croce di valuta 60 scudi, tre campane, haveva 9 vigne, adesso tre se ne coltivano; 23 case ma intendo ch'il Popolo si a fuggito nei Monti. Paroco il P. M-ro G-io B-atta Volpone da Fiorentino di 50 anni, Religiosso d'ottime qualità». (Col. luĭ Traian, anul IV, p. 261). (Baia: biserică de piatră cu cincĭ altare, ornamente de diferite culorĭ, potirul de argint, cruce valorând 60 scudĭ, treĭ clopote, avea 9 viĭ, acum treĭ nu sunt cultivate, 23 case dar aflu că poporul ar fi fugit în munţĭ. Preotul M-rul Ion Botta Vulpone, din Florenţa, de 50 anĭ, religios de prea bune calităţĭ).

In raportul adresat de către Franciscanul Baudini, către «congregatio de propaganda fide», ca, Archiepiscopus Metropolitanus Marcinopolitanus in partibus», însărcinat ca să visiteze bisericele şi monastirile din Moldova, se scrie despre Biserica Săsescă: «In medio ecclesiae est Baptisterium cum uno aeneo candelabro; sub quo Baptisterio jacet Margaretha illa, vere gemin preciosa Moldavicorum Ecclesiarum fundatrix, cui hoc

Epitaphium ad cornu dextrum altaris in sanctuario adscriptum legitur Anno MCCCCX hoc templum in honorem Beatissimae, Mariae virginis dedicatum, ab Illustrissimo Principe Alexandro Wajvoda aedificatum est una cum monasterio Moldaviensi, cujus piae memoriae conjux Margaretha sub fonte Baptismatis sepulta est. Requiescat in vitae aeternae resurectionem Amen». (Memor. Istor. ale Sucevei, de W. Schmidt, publ. in Binele Public, 18 Decembre 1882).

Bistriţa, de la slavonescul бистрѫ ce însemnéză *apă repede*. Râŭ. Îşĭ are obârşia de sub muntele Prislop ce forméză hotarul între Maramuroş şi Transilvania. La început pórtă numele de *Bistriţa aurie*, de la aurul ce altă dată se spăla din nisipul de pe albia eĭ. Udă orăşelele Iacobenĭ, unde e o fabrică de fier şi un mare haĭt, *) şi Dorna din Bucovina. Intrând în ţară la Gura Negreĭ, curge de o cam dată de la V. spre E., adapă com. Dorna pe o lungime de 14—18000 m., la pólele Bogolinuluĭ (între Colţul Acreĭ şi Cheĭ) trece în com. Broştenĭ şi îşĭ îndréptă cursul de la N.-N.-V spre S.-S.-E., udă tóte satele ce alcătuesc acéstă comună pe o întindere de 34000 m. formând 20 de şerpuirĭ şi 36 grindurĭ. De la gura pârâuluĭ Negra Broştenilor şi până la gura pârâuluĭ Căţeiuşa, pe o lungime de 4000 metre, forméză hotar între com. Broştenĭ şi Mădeiu, de aci părăsesce com. Broştenĭ, străbate Mădeiu pe o întindere de 6000 m., formând 11 coturĭ marĭ şi 8 grindurĭ, îşĭ continuă cursul în com. Borca şi Sabasa pe o lungime de 4000 metre şi în com. Fărcaşa pe o distanţă de 12000 metre formând hotar între acéstă comună şi com. Călugărenĭ din jud. Némţu şi, la Poéna Popescilor, trece în judeţul Neamţu, face turul Ceahlăuluĭ, udând comunele Călugărenĭ, Galu, Bicazu, etc. şi oraşul Piatra şi merge de se varsă în Siret din jos de Bacăŭ.

In jud. Sucéva, începênd de la hotar are de tributarĭ, de-a drépta, pe: Négra-Şaruluĭ, Arinul, Ortoia, Rusca, Osoiŭ, Sunătorĭ şi Zugrenĭ în com Dorna; Parául Bogolinuluĭ, pârâul Niţenilor, al luĭ Mihaĭ, al luĭ Nacu, al Liţuluĭ, Scăriceleĭ, Lespeḑilor, Bărnărelul, Tóncelor, Barnaruluĭ, Capreĭ, Căpriţeĭ, Căbóia, Roşca

*) Haĭt este o opritóre unde se strânge apă care înlesnesce mersul plutelor când apa e scăḑută.

şi Négra Broscenilor în com. Broscenĭ; pârâul Caseĭ, Haleasa, Şoldan, Lostuţa, Mădeiuluĭ şi Kiriaculuĭ în com. Mădeiŭ; Cobuz, Borca, Leonte, Tărâţenilor şi Topliţa în com. Borca şi pârâul Stejarul în com. Fărcaşa. De-a stânga primesce pe: pârâul Arămeĭ, Kirilu, Opăinescilor, Fieruluĭ, Căldăreĭ, Caseĭ, Crucea, Şérpeluĭ, Leşuluĭ, Câineluĭ, Ursuluĭ, al luĭ Bortă, Ţiganuluĭ, Pusdra, Holdiţa, Maluluĭ, Caseĭ, Sfârbie, Fieruluĭ, Cotârgaşul şi Căţeluşa în com. Broscenĭ; Pietrósa, Puciosul, Cârjeĭ şi Răgăjenĭ în com. Mădeiŭ; Sabasa în Sabasa; pârâul Ţifleĭ, Pânteĭ, al luĭ Găină, Soci, Crucea, Fărcaşa, Arieĭ, Secătura şi Crăpăturilor în com. Fărcaşa.

Lăţimea Bistriţeĭ variază între 50—100 m.; iar adâncimea de la 1—3 m. In verele secetóse scade chiar sub un metru. Iuţéla cursuluĭ variază după mărimea apeĭ. La şivoiŭ e fórte repede pe când la genunĭ (unde apa e tare adâncă) şi la belţĭ pare că abia se mişcă. Albia sa este stâncósă şi prundósă. Când iarna e grea, îngheţă şi atuncĭ călătoriile se fac cu săniile pe luciul eĭ. Turlaşiĭ *) căraţĭ de dênsa primăvara în ruptul gheţeĭ pricinuesc multe stricăciunĭ şi nu o dată s'aŭ vĕḑut gardurĭ, podurĭ, grinḑĭ, case şi chiar animale ca porcĭ, câinĭ, târâte de sloĭ la vale. Urletul şi trosnetele pe carĭ le scot turlaşiĭ în mersul şi grămădirea lor adesea sunt tot atât de puternice ca şi bubuitul tunetuluĭ.

De cum s'aŭ curăţit sloiĭ şi până tómna Bistriţa e navigabilă pentru plute **), uşurând ast-fel esploatarea pădurilor. — Deci de miĭ de plute lunecă în fie-care vară la vale pe luciul eĭ ducêndu-se peste mărĭ în alte ţărĭ ca să se prefacă în aur şi să îmbogăţéscă ţara. Iată de ce — cu drept cuvênt — i s'ar putea zice şi la noĭ Bistriţa *aurie*.

Incorsetată de munţĭ uriaşi, îmbrăcaţĭ saŭ goĭ, şi stâncĭ prăpăstióse, tot cursul sĕŭ înfăţişază o mare variaţie de tablourĭ care maĭ de care maĭ minunate. Nimic maĭ frumos ca o scoborâre pe plută de la Dorna la Piatra, cale care, când e a p[illegible]

*) Sloiĭ grămădiţĭ uniĭ peste alţiĭ.

**) Pluta e alcătuită din maĭ mu[illegible] lemne: grinḑĭ, catargurĭ, catargele, [illegible] lapĭ, etc. legate prin chingĭ saŭ gu[illegible] Ea se cârmuesce cu două lopeţĭ nu[illegible] *condeie*. Primul plutaş se numesce [illegible] *macia* şi cel din urmă *dălcăuş*. La o[illegible] rea în schelă pluta se légă de un [illegible] numit *pocumb* printr'un gânj (nuia [illegible] cită) numită *ciocârlie*

potrivită, se póte face în 18—20 ore.

Aprope fie-care localitate ce ţermuresce acest râu ba chiar fie-care stâncă îşi are numele seŭ, căpătat în urma vre unei întâmplări.

Pornind la Dorna pe plută din schelea de la Gura Arinuluĭ aĭ pe stânga Buliceni din Bucovina, mai la vale Ortóia nóstră faţă cu Gheorghiţenĭ şi din jos de ele Rusca Bucovinénă se uită cu drag la sora ei de dincoce. După ce trecĭ Osom (la noi) vin Sunătorii în faţă cu Hârtopa Frumuşica, de dincolo, şi apoi Zugrenĭ faţă în faţă cu Călinesci. Până aci drumul e liniscit şi călĕtorul are tot timpul să admire tablourile încântătore ce 'l încunjoră. Din când în când dênsul maĭ aruncă câte o privire spre Pietrosul Ardelului, alb şi prin Iulie. Dar am ajuns într'o genune! Aci apa e forte lină. În bungeturile de brădet cântăreţii verei cu multă măestrie se întrec a ne desfăta cu cântecele lor. — Înainte ne însă cursul Bistriţeĭ se pierde, se închide. Nu vedem de cât fâşia de apă ce am lăsat în urmă-ne şi încolo piramide şi pereţi de stâncĭ carĭ se pierd în nori. Cârmaciul face un semn dălcăuciului, îşi scóte pălăria, o pune jos şi peste dênsa nelipsitul topor, înghite o duşcă de holercă*, ca să mai prindă la curaj, controleză starea jugului şi a condeiului, îşi face cruce, îşi înţepenesce piciorele şi, când pluta e aprópe să se isbéscă de stâncă ne vestesce «*Colţul Acreĭ*». Aci, ce e drept «*o lopată face o sută*». Pluta e răpită de şivoiŭ (curent), care o portă ca pe o jucărie. Plutaşiĭ îşi încórdă tóte puterile intrând în luptă cu furia apei. Cotul pe care 'l face Bistriţa la Colţul Acreĭ, este acesta

1. — Colţul Acreĭ
2. — Colbu.
3. — Inceputul cheilor

Primejdia se compensază însă cu prisos prin frumuseţele ce ne

* Rachiul în munte se numesce holercă.

incunjură. — Continuând drumul trecem «*Colbu*» şi intrăm «*in chei*», (v. a. nume) unde ni se arată *Piatra Puşcată* şi *Piatra Vânătoruluĭ*, apoĭ *Coifu*, *Scăricica* şi, ajungênd la cascada *Móra Draculuĭ*, am scăpat de pericol. Maĭ la vale vedem, în stânga, *Pârâul Arămeĭ*, ce formézĕ hotarul din spre Bucovina, căcĭ până aci Bistriţa servă de frontieră. După locul numit *În Pisc*, urmézĕ, pe drépta, *Chiperenĭ*, şi pe stânga satele *Kirilu*, *Cojoci* şi intrăm *În Liţu* şi apoĭ *În Căldare*. Urmézĕ *Isvorul rĕŭ* şi, după *Dâmbu Calacului*, satul Crucea, *Genunea Crucei*, lăsăm *Pârâul Crucei* in stânga şi *Bărnărelul* in drépta, trécem pe sub podul ce înlesnesce comunicaţia destul de penibilă intre Crucea şi Dorna şi tot scoborând, pe când in drepta se inalţă falnic *Barnarul*, in stânga vedem *Rîpa lui [illegible]*, pârâul Şerpelui, al *[illegible]* intrăm in *[illegible]*, *[illegible]* şi, intre *[illegible]*, prin stâncele de munte peste care se vede ingusta cale in zigzagul şerpuind [illegible] in sus ca pe perete, şi Barnar pătrundem in *[illegible]* (v. a. nume). După ce am salutat, nu [illegible] mai [illegible], *[illegible]*, [illegible] a nume ajungem la *[illegible]* [illegible] sunt [illegible]

instalaţiunĭ forestiere ale M. S. Regeluĭ, după care urmézĕ satele *Holda*, *Holdiţa*, *Brosceni* în faţa *Negreĭ*, *Haleasa*, *Lungenĭ*, *Cotârgaşi*, *Frasinul*, *Poĭna Gâsceĭ*, *Mădeiŭ* în faţă cu *Pârâul Cârjeĭ*, *Borca* în faţa *Sabaseĭ*, *Pârâul Pânteĭ*, *Stejarul*, *Fărcaşa* şi — în fine — *Crăpăturile* din josul căruia trece în jud. Neamţu.

La Crucea şi Broscenĭ avem de admirat localurile de scóle făcute danie de M. S. Regele, la Mădeiŭ, Borca şi Fărcaşa pe cele construite de Administraţia Domeniuluĭ Coróneĭ. La Borca nu ne e permis a trece fără a arunca o ochire şi asupra bisericeĭ zidită de aceeaşĭ Administraţie.

Peştiĭ care trăesc in Bistriţa sunt: boiştenĭ, bichiţĭ, mrene, cleni, svirlugĭ, grindele, sglăvoci, lipeni, pchişcariŭ şi lostuţă; — iar în afluenţiĭ eĭ, *păstrăvi* şi *midhai*. Ultimul soiŭ de pescĭ se găsesce rar şi [illegible] aseamănă la piele şi in fel[illegible] traiului cu mântuşul de la ş[illegible]

Bitan, (pârâul lui), mic afl. al N[illegible] grisorei în com. Broscenĭ.

Bivolăria, deal în com. Păşcan[illegible]

Bivolăria Rusésca, pădure de fa[illegible] şi stejar in com. Broscenĭ.

Bivolăria, poénă in com. Pășcanĭ, strebătută de părâul Ermolia.

Bivolu Dolia, munte între com. Mălinĭ, Boróia și jud. Neamțu, avênd 1534.3 m d'asupra nivel. mărei.

Blaga, deal in com Preutescĭ, moșia Hușĭ, acoperit de pădure de fag.

Blaga, poénă în pădurea cu acest nume

Blăgescĭ sat, pe moșia și in com Pășcanĭ, pl. Siretul de jos. Iși trage numele de la un pescar statornicit mai întâi pe acest loc. Așeḑat pe șesul din stânga Siretuluĭ, la est și la o distanță de 3679 m. de reședința comuneĭ. Numêră 135 case, populate cu 135 cap. de fam. sau 508 suflete, din carĭ 255 bărbațĭ și 253 femeĭ. Din aceștia sunt 9 streinĭ, Are 121 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 44 fălcĭ și 67 prj. Așeḑările locuitorilor de mijloc

Improprietăriți după legea din 1864 sunt 52 mijlocașĭ și 19 codașĭ stăpânind 285 fălcĭ și 24 prăjini.

Are o biserică de lemn, cu cu patronul Pogor. sf Spirit, clădită la 1800, de săteni, servită de 1 preot și 2 cântărețĭ fiind improprietărită cu 8 fălcĭ și 40 prj.

Aci s'a înființat in acest an o scolă de cătun

Intre Pășcanĭ și Blăgescĭ sunt aruncate două podurĭ peste Siret, unul de fier, pentru linia ferată, și cel-l alt pe vase al proprietățiĭ, incasând taxe de la trecêtori.

Lângă Blăgescĭ se vêd ruinele uneĭ bisericĭ vechĭ (v. Vascani).

Blăgesci, «Blăgesci și Fântâna-Mare, la ținutul Suceava, ocolul Moldoveĭ, moșie cu părțĭ și a D sale Aga Alecu Botez, iar la anul 1843, D-eĭ cucóna Elenca născută Cantacuzin-Pașcanu, vinde frateluĭ D-nieĭ sale Vornicul Dimitrie Cantacuzin-Pașcanu, partea sa de Fântâna Mare, Tampescĭĭ saú Cotescĭĭ, cu vecinic drit de 1800 care lemne de foc și cherestea din codriĭ Băeĭ. Are sat cu o biserică, trei preoțĭ, un diacon, doĭ dascălĭ, cinci spre-zece nevolnicĭ, 12 vădane, 11 slujbașĭ-volnicĭ, un vătaf, un jidov, pe lângă moșiile Baia, Zahalea și altele cu un numer de 50 locuitorĭ.» (Buciumul Român an. I pag 283). Astă-ḑĭ e cunoscut sub numele de Fantâna mare

Blăgescĭ, Băltócă, în supraf. de 239 m. p., în mijlocul satuluĭ cu acest nume din com. Paşcani.

Blidiréса, Părâŭ; mic afl. al Suhăĭ-miceĭ.

Bocanilor (Délul), Munte în com. Saru-Dorni parte acoperit de pădure de brab şi parte cu fânaţurĭ.

Bocanul, Deal lângă satul Costescĭ din com. Ruginósa.

Bodescĭ, Părâŭ în com. Lespeḑi; mic afl. al Păr. Conţasca.

Bodescĭ, Deal în com. Lespeḑi.

Bodescĭ, Pădurea de fag, impestriţată cu alte esenţe, ce acopere Delul cu acest nume în întindere de 200 fălcĭ.

Bodescĭ, Fost sat în com. Tătăruşĭ, (v. a. n.)

Bogata, Sat, pe moşia Baia dar în com. Sasca, pl. Moldova de sus. Numit ast-fel de la minele de aur ce se aflaŭ aci încă de pe timpurile Romanilor (v. Baia). Aşeḑat pe têrmurile râului cu acelaş nume. Numără 140 case, populate cu 154 capĭ de fam. saŭ 567 suflete, din carĭ 297 bărbaţĭ şi 270 femeĭ. Din aceştia 2 sunt streinĭ. Are 113 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 70 fălcĭ 20 prj. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 26 mijloc. şi 45 cod. stăpânind 216 fălcĭ şi 40 prj.

Are o biserică de lemn cu patr. sf. Voivoḑĭ, clădită de locuitorĭ la 1840—1841 şi restaurată la 1868; servită de un preot şi doĭ cântăreţĭ din Baia, fiind improprietăriţĭ cu 8 fălcĭ şi 40 prj. Scóla din Baia servă şi acestuĭ sat.

Drumurile principale sunt: la Baia (1200 m.) şi la Şinca (2400 m.)

Bogata, Părâul ce străbate satul cu acest nume. Isvorăsce din culmea Harjurilor, curge de la N.-V. spre S.-E., udă teritoriul comuneĭ, pe o lungime de 10000 m. şi se varsă în Moldova *la vad*, drept satul Baia.

Are de tributarĭ din dré[illegible] pe: Păr. Bouluĭ, Paltinul m[illegible] cu Păr. Valea Vaceĭ şi P[illegible] Talpa: iar din stânga pe [illegible] găţica şi Jâncuţa.

Bogata, Deal în com. Preute[illegible] acoperit cu pădure de fag.

Bogățios, Mic afl. al Bogateĭ (500 m.)

Bogății (Délul), în com. Sasca Partea sudică a acestuĭ deal e coptorită de o mulțime de gropĭ care se spune a fi urmele minelor de aur...(v. Baia. — v. și Istoria Rom. de A. D. Xenopol pag. 244, vol. I.)

Bogdănésa, Pârâŭ, isvorăsce din Poenele Găinilor, udă com. Bogdănescĭ pe o lungime de 10000 m și se varsă în Rașca din josul satuluĭ Bogdanescĭ. Conține peşte, porcoşeĭ şi clean. — Cand vine mare desvĕle icĭ, colea cărbunĭ de pământ.

Bogdănesci, Com. rurală, situată în partea de S.-V. a pl. Moldova de jos spre sud-vest și la o depărtare de 16000 m. de Fólticenĭ Se mărginesce la E. cu Fantána Mare, la V. cu com. Malini și Pipirigu din județul Némțu, la S. cu com. Boroia și jud. Némțu și la N. cu Baia și Fântâna-Mare. Are forma unuĭ drept-unghiŭ înclinat spre est, începĕnd din culmea Pleșuluĭ până în șeșul Moldoveĭ, treĭ părțĭ fiind munte și una câmp

Formată din satele: Bogdănesci, Rêșca, Jahalea și Slătióra, cu reședința în satul de la care 'șĭ trage numele. E populată cu 1102 capĭ de fam., ce numeră 3758 sufl. saŭ 1882 bar. și 1876 fem., din carĭ 56 israelițĭ comersanțĭ. Contribuabilĭ sunt 775. Are 3 biserici, în satele Bogdănescĭ, Rêșca și Slătióra, cu 4 preoțĭ și 5 cântărețĭ și o monastire *Rêșca* cu 14 călugărĭ — 2 școle rurale mixte frequent. de 96 elevi — Budgetul comuneĭ pe anu 1892—1893 are la venit 12 589.73 leĭ și la cheltuelĭ 12,446 40 leĭ, al drumurilor la venit 3,642 50 și la cheltuelĭ 2,460 leĭ. In In tótă comuna sunt 310 caĭ, 1363 boĭ, 1322 vacĭ, 3041 oĭ, 38 capre și 336 porcĭ. Altitudinea comuneĭ de la niv. m. variază între 360 915 m.

Traversată de păraele: Rêșca, Rêșcuța, Slătióra, Bultea, Rudacelu, Strâmba, Bogdănésa, Țiganca, Bolohănosu, Pâr. Slatineĭ, Trăstiora, Pâr. Plopuluĭ și Aluniṣul. Cel maĭ nalt munte e Pleșu (v. a. n.)

Moșia e propr. Statuluĭ, fostă a M-reĭ Rêșca, căreia fusese făcută danie de Petru Rareș. Trupul Bogdănescĭ însă, pe timpul luĭ Nicolae Mavrocordatu era al vistierniculuĭ Nicolae Cantacuzino. Letopis. Mold. ne spune acésta: «Ilie Cantacu-

zino, neprietin Domnuluĭ Țĕreĭ noŭ numit (Nic. Mavr.), din Țéra Leșéscă pin țéră de o-dată la satul luĭ la Bogdănescĭ, *care sat stă sub munțĭ*, apoĭ pe Oituz aŭ trecut la Brașov». (Letop. II, p. 72).

Suprafața teritorială a comuneĭ e de 16,810 hect. din care, 13,928.0983 h. pădure, 1544.9017 h. loc de cultură, 333.680 fânețe și 267 netrebnic. Arenda anuală a moșieĭ e de 26,310 leĭ; iar pădurea de fag se vinde cu 170 leĭ hect.

Anul acesta s'a cultivat 2 h. 86 ar. grâŭ, 456.60 porumb, 1.43 orz, 171.40 ovĕz, 40.54 hrișcă, 13.58 cânepă, 40 ariĭ in, 39.69 h. cartofĭ, 8.84 h. fasole, 1.43 h. mazăre și 46.61 hect. trifoiŭ.

Locuitoriĭ împroprietărițĭ la 1864 sunt 58 fruntașĭ, 235 mijl. și 281 codașĭ stăpânind 1961 fălcĭ.

In tótă comuna sunt 6 crâșme și 5 dughene, 3 morĭ cu câte 2 pietre ale proprietățiĭ și 2 piue ale locuitorilor. Morile aduc venitul de 4320 leĭ pe an.

Instalarea celor 2 ferăstrae cu câte 2 jugurĭ din cătunul Slătióra, proprietatea d-luĭ David Leib Zarafu, a costat 20000 leĭ, intrebuințându-se in serviciŭ 50 lucrătorĭ. Capitalul de esploatare e de 50000 leĭ. Se taie câte 8700 metri cubĭ anual, vindêndu-se câte 28 leĭ metrul cub pe loc.

Sub pólele munteluĭ Pleșu se află două fântânĭ bogate de slatină, apa cărora până maĭ aniĭ trecuțĭ o întrebuințaŭ locuitoriĭ în economia casnică, fiind fórte sărată; dar, de când cu monopolul săreĭ Statul interzice acéstă întrebuințare. Cred că acéstă apă ar fi fórte bună pentru băĭ.

In munțiĭ comuneĭ se găsesc: cerbĭ, căprióre, mistrețĭ, urșĭ, lupĭ, vulpĭ, dihorĭ, bursucĭ și epurĭ. Dintre pasĕrĭ: porumbeĭ, găinușĭ, iruncĭ și une-orĭ sitarĭ. In apele pâraelor trăesc: păstrăvĭ, sglăvocĭ, grindele, boistean, mrénă, porcușorĭ, svârluge și clean; iar în cele treĭ iazurĭ: caracudă, (caras) lin, ochiană și puțină știucă în iazul Monastireĭ.

Locurĭ maĭ însemnate în comună sunt:

M-rea Rĕșca (v. a. n.) [illegible] mele unuĭ schit numit *Bog[illegible] lovu*; spre nordul satuluĭ Bog[illegible] nescĭ, *temelia pe care urma[illegible] se zidi un alt schit*, pe la 18[illegible] de Archim. Nionel ajutat [illegible] alțĭ călugărĭ; la *Cruce* și *Huscărie* (v. a. n.)

«Bogdănesci, Petrilesci i [illegible]

goslavu într'un hotar, la ţinutul Sucevei, ocol. Moldovei, moşie a sf. M-rĭ Rĕşca, închinată sf. Mitropolii starea I a. Are sat cu o biserică, 3 preoţĭ, 3 deaconĭ, 2 dascălĭ, 20 nevolnici, 19 văduve, un bejenar hrisovolit, 20 slujbaşĭ voinicĭ, 2 jidovĭ; pe lângă moşiile Boróia, Baia, Orţescĭ, Poena Prisăcii şi altele cu un număr de 324 locuitorĭ.» (Intre 1843—1845, v. Buciumul Rom. an I, p. 329).

Bogdănesci, Sat pe moşia şi în comuna cu acel'aş nume. Se crede că'şĭ trage numele de la Bogdan IV încrucişatul, care ar fi fost proprietarul moşieĭ şi în timpul căruia s'ar fi început satul. Aşeḑat pe ambele ţĕrmurĭ ale pâr. Rĕşca, numĕră 438 case populate cu 546 capĭ de fam. saŭ 1904 suflete, din carĭ 955 bărbaţĭ şi 949 femeĭ; din aceştia sunt 25 streinĭ (israiliţĭ comersanţĭ). Are 378 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 298 fălcĭ şi 26 prj. (Despre moşie v. com. Bogdănescĭ). Improprietăriţĭ la 1864 sunt 35 frunt., 146 mijl. şi 104 cod., stăpânind 1136 fălcĭ şi 40 prj.

Are o biserică de lemn cu patronul sf. Voivoḑĭ clădită de locuitoriĭ satuluĭ, servită de 2 preoţĭ şi 2 cântăreţĭ, improprietărită cu 25 fălcĭ teren de cultură. O şcólă rurală mixtă, înfiinţată de stat la 1858, cu un învĕţător, fiind frequentată de 56 scolarĭ. Pe la 1865 în satul Bogdănesci se afla subprefectura plăşeĭ Moldova.

Bogdănescilor (**Dealul**), Veḑĭ Dealul Lupuluĭ.

Boghian, Deal în com. Preutesci, acoperit de pădure de fag şi păşune.

Bogolinuluĭ (Pârâul), afl. al Bistriţeĭ, în com. Brosceni, formeză cascada *Mora Dracului.*

Bogoslovu, Urmele unuĭ schit început de Archim. Neonel pe la 1835, aflătóre în partea nordică a satuluĭ Bogdănesci.

Bogoslovu, Partea din moşia Bogdănesci din jurul localităţeĭ cu acest nume.

Bogza, Rapă în pădurea moşieĭ Spătăresci.

Boĭcul, Mic afluent al pâr. Suha-Mare, în com. Mălinĭ.

Boilor (**Iazul**), In jurul Fălticeni.

lor. Pomenit în hrisovul satuluĭ Pădureni.

Bolătău, O grópă plină cu apă, în com. Mădeiu, ce nu seacă niciĭ o dată.

Bolătău, Dealul cam mlăștinos ce vine spre sud-vest de satul Ionésa, din com. Ciumulesci.

Bolătău, Mic afl. al pâr. Borca.

Bolătău Mare, Părăŭ în com. Dorna, isvorăsce din dosul Hasceĭ (munte) curge de la S. spre N. și după un curs de 4100 m. se varsă în Bistrița. Are de tributar din stânga pe Orzăria.

Boldesci, sat în com. Văscanĭ, pl. Siretul-de-Jos. Așeḑat în jurul unuĭ iaz format din isvóre, numěră 59 case, populate cu 58 capĭ de fam. saŭ 181 suflete, din carĭ 84 bărbațĭ și 97 femeĭ (un evreŭ). Are 52 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 34 fălcĭ și 76 prj.

Moșia e propr. D-luĭ General Al. Radovici, în întindere de 407 hect. din carĭ 429 cultivabile, 58 hect. pădure și 10 hect. sterp. Împroprietărițĭ la 1804 și 1878 sunt 16 fr., 13 mijl. și 10 cod. stăpânind 92 fălcĭ și 00 prj.

Are o biserică de lemn cu patr. sf. Nicolae, ce nu mai funcționéză fiind ruinată aprópe. Face parte din parochia Văscanĭ. Școla din Hărmănesci servesce și acestuĭ sat.

O-dată cu înființarea acestuĭ sat s'a înființat și o velniță (fabrică de spirt) și fiind-că cărăușiĭ trebuiaŭ să urce o cóstă repede unde băteaŭ vitele și împingeaŭ înși-le la care până ce *boldeaŭ* ochiĭ, i s'ar fi dat numele și satuluĭ Boldesci.

La 1803, «Boldesci a Paharniculuĭ Constantin Feștilă, care 'a clădit și biserica, numěră 41 lîuḑĭ cu 584 leĭ bir anual, avênd și 2 lîuḑĭ din ceĭ fără bir» (Uricar. de T. Codr. vol. VII p. 247).

Intre 1843—1845 «Boldesci, la ținutul Suceveĭ, ocolul Siretu, moșie a D-sale Paharnicesei Anastasia Feștilă. Are sat cu o biserică, 1 preot, 2 dascălĭ, 1 nevolnic, 3 vădane, 5 slujbașĭ volnicĭ, 1 jidov; pe lângă moșiile Băloșescĭ, Hărmănescĭ, Ruginósa, Drăgotenĭ și altele, cu un numěr de 22 locuitorĭ (Buciumul Român, An. I, p. 333).

Boldesci, deal, acoperit parte de pădure și parte sterp, în com. Vascanĭ.

Boldescĭ, iaz în satul cu acest nume, în suprafaţă de 1 falce.

Boldescĭ, pârâŭ, în com Văscanĭ, isvorasce din satul cu acelaş nume, formézâ iazul din sat, învartesce 2 morĭ, face hotar între com. Văscanĭ şi Rugiпósa şi se varsă în Siret din josul satuluĭ Blăgescĭ. Primesce din dreapta pe: Ciumalul, Roguză, Hărmănescĭ, pârâul luĭ Curcă şi al Ţiganuluĭ; iar din stânga pe Paescĭ

Boldescĭ, pădurea de stejar şi fag, ce imbracă dealul cu acelaş nume.

Boliştea, parte din şesul Siretuluĭ, în com. Dolhasca.

Bolohanul, v. Movila mică.

Bolohanuluĭ (pârâul), mic afluent a. pârâuluĭ Sabasa.

Bolohănosul, pârâŭ, afluent al pârâuluĭ Moişa (3000 m.).

Bombeĭ (délul), munte păşunabil, intre pâraele Şerişoru mic şi mare din comuna Şaru-Dorneĭ, avênd 1032.5 m. de alt.

Bondreĭ (pârâul), mic afl al pârâuluĭ Fărcaşa.

Bontea, deal acoperit de huceag, pe moşia Manolea.

Borca, com rurala, situată în partea de S V. a pl Muntele, spre V şi la o distanţă de 63 k m de Fălticenĭ. Se megieşesce la E cu com. Sabasa, de care se desparte prin râul Bistriţa, la V. cu Transilvania, despărţindu se prin cóma munteluĭ Albia, la S. cu com. Fărcaşa, despărţindu-se prin Vârfu. Stejaruluĭ şi pârâul Topliţa şi la N. cu com Mădeiu, avênd ca hotar pe pâraul Chiriac. Are forma unuĭ poligon destul de neregulat.

Formată dintr'un singur sat Borca, împărţit în treĭ mahalale Borca, Poéna Borciĭ şi Poena Soci. — (V. populaţia la satul Borca).

In totă com. sunt 2 cârciumĭ, 2 piue şi un fierăstrăŭ primitiv. Budgetul com. pe anul 1892—93 are la veniturĭ 5910 leĭ şi la cheltuelĭ 5852.50 leĭ, iar al drumurilor la venit 307.50 leĭ şi la cheltuelĭ 300 leĭ.

In comună sunt 40 caĭ, 60 boĭ, 70 vacĭ, 1911 oĭ şi 419 porcĭ. Altitudinea eĭ d'asupra niveluluĭ măreĭ, in vârful Budacaluĭ e de 1864.5 m.

E udată de Bistriţa cu afluenţiĭ seĭ Chiriacul, Cobuzul, Borca, Leontre, Tărăţeni şi To-

pliţa. Munţii ceĭ maĭ însemnaţĭ din comună sunt: Budacu, Intre Borcĭ (1834.8), Migovanu (1499.1), Gemenĭ (1434), Ortóia (1562.1), Slopăţu (1689.6), Arşiţa Rea (1269.9), Bâtca Stejaruluĭ (1350) etc., etc.

Moşia face parte din Domeniul Corónei. Are suprafaţa de 17861 hect. din carĭ 11288 pădure şi 6583 cultivabil. Anul acesta s'a cultivat 68 hect. porumb, 2 orz şi 225.48 hectare fânaţ.

La 1864 şi 1878 s'aŭ împroprietărit 13 fruntaşĭ, 70 mijlocaşĭ şi 35 codaşĭ, stăpânind 441 fălcĭ.

Locurile maĭ însemnate din comună sunt: Apele minerale (Burcutul) de la *Borca* (v. a. nume), frumósa vedere de pe Budacu, marile cascade (peste 10 m.) de la Cheile Borceĭ şi pe cósta munteluĭ Intre Borcĭ la o înălţime de 1700 m. se află un mic lăcşor cu apă băhlită încărcată de puciósă şi de un gust neplăcut. Locuitoriĭ aŭ îngrădit acest lac, a căruia suprafaţă e cam de 87 m. p. iar adâncime de ½ m. şi când seceta este mare, sécă rĕmânênd numaĭ smârcurĭ.

La 1803 «Borca-Sociĭ a mănăstiriĭ Slatina avea 37 liuḑĭ plătind bir 664 leĭ pe an». (Uricar. de T. Codrescu, VII, pag. 255).

Intre 1843—1845 «Borca i Socea la ţinutul Suceveĭ, ocol. Munteluĭ, moşie a sf. Mitropoliĭ starea I. Are sat cu o biserică, 2 preoţĭ, 2 dascălĭ, 15 nevolnicĭ, 10 vădane, 7 slujbaşĭ volnicĭ, un vatav, un jidov; pe lângă moşiile: Hangul, Sabasa, Părâul Cârjeĭ şi altele cu un număr de 70 locuitorĭ». (Bucium. Rom. An. I, pag. 369).

Borca, sat, pe Domeniul Corónei, formând singur o comună. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ, e strĕbătut de pârâul de la care 'şĭ-a luat numele cum şi de pâraele Chiriac, Cobuz, Leonte, Tărâţenilor şi Topliţa.

Numĕră 193 case populate cu 208 capĭ de fam. saŭ 838 suflete; din carĭ 438 bărbaţĭ şi 400 femeĭ (8 streinĭ israeliţĭ). Are 214 contribuabilĭ. — Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 290 fălcĭ 66 prj. şi 34 stj.

In Borca sunt: 2 bisericĭ: una veche de lemn clădită de locuitorĭ la 1830, în care nu se maĭ oficiază; iar a doua de zid, cu patr. sf. Apostolĭ Petru şi Pavel, zidită în 1891 de Administraţia Domen. Corónei şi înzestrată cu tóte cele necesare. Acéstă biserică, care ar face

cinste orĭ căruĭ târg e servită de un preot și 2 cântăreţĭ. O școlă rurală de băeţĭ cu un învĕţător plătit de Stat, înfiinţată la 1859, avênd local propriŭ restaurat radical la 1885 de onor. Administraţie a Dom. Corónei, care a și înzestrat'o cu atelier de têmplărie și strug, tot mobilierul și aparatele didactice necesare, bibliotecă, cheltuind pentru acéstă scolă 8000 leĭ. E frecuentată de 35 scolarĭ și împropietărită cu 6 fălcĭ fânaţ în vârful unuĭ munte, care n'aduce învĕţătoruluĭ folos de cât 40—60 leĭ anual, fiind peste putinţă a se face vre-o cultură și neputându se scoborâ nicĭ fânul de acolo. O școlă rurală de fete cu o învĕţătore plătită de Stat, înfiinţată la 1890, cu local noŭ propriŭ clădit și înzestrat de aceeași administraţie, cheltuindu-se și pentru acésta 8000 leĭ. E frecuentată de 25—30 eleve.

Drumurile principale sunt: la Mădeiŭ (1500 m.) și la Sabasa (250 m.).

Borca, pârâŭ. Isvorasce de sub Grinţieșu-mare, despărţind acest munte de Cristișoru, curge de la V. spre E. udă teritorul comuneĭ căreia 'ĭ-a dat numele pe o lungime de peste 12000 m. și după ce a învârtit 2 piue, 2 morĭ, un ferăstrăŭ și a format un hait, merge de se aruncă în Bistriţa în dreptul satuluĭ. — In cursul sĕŭ formeză maĭ multe cascade dintre carĭ două la Chei în înălţime una de peste 10 m și a doua de 5.50 m. Pe albia Borceĭ se află un canal al comp Goetz, pe care se daŭ butuciĭ, în lungime de peste 8000 m. Apa Borceĭ se deosibesce, prin frumuseţea, limpeḑimea și coloritul eĭ albăstruiŭ, de a tuturor pâraelor din jud. Sucéva. — Are de afluenţĭ, din drépta pe: Pârâul Curmătureĭ, Tableĭ, Albilor, Stegiora mică, Pârâul mare, Zghébul, Derdi, Bolătăŭ, Cârjenilor, Bușmeiuluĭ, Secu, Burcutuluĭ din dos, Zghébul Săbăşenilor, Ilieştilor, Runculuĭ, Ursuluĭ, Zghébul Petrenilor și Băhliţa, iar din stânga: Zghébuluĭ, Zghébul Hornuluĭ, Stânelor, Șiragurilor, Pârâul Rĕŭ, Borcuţa, Borcutuluĭ din faţă, Budaculuĭ, Zaharia, Stigióra, Slopăţul (6000 m.), Cocoziș, Secu și Fundóia.

Borca, isvor de burcut (apă minerală) la 4000 m. de la gura Borceĭ, pe pârâŭ în sus. Până la isvor calea e îngustă și abia se póte duce cine-va cu căruţa până acolo. — Isvorasce din o stâncă de sub pólele munteluĭ Budacu aflătore pe ţĕrmul stâng

al pârâuluĭ Borca. «Apa acestuĭ isvor, luată próspătă, este limpede, fără flóre și miros și de un gust fórte plăcut, acru și cam sărat. Astupată bine se păstrézā neschimbată mult timp; iar lăsată destupată se rĕsuflă pierḑênd acrımea carbonică, care fuge sub formă de bulbuceĭ și lasă o așeḑĕtură roșiatică de oxid de fier. Când temperatura atmosfereĭ e de 17°, a apeĭ e de 6°. Greutatea specifică este de 1,0004. Isvorul dă 60 litrurĭ într'o oră. In 16 unciĭ de acéstă apă, părțĭ compacte se află: 25.215 carbonat de natron, 0.500 protoxid de fier, 1.300 carbonat de magnesie, 3.150 carbonat de var, 1.100 pământ de cremene (silice), 0.085 rășină, 7.600 sare, 0.270 se risipesce prin lucrare = 39,000.

In 100 palmace cubice de apă se află 140 de acid carbonic. Amestecând cu acéstă apă vin bun, mixtura acésta ia îndată o culóre roșie închisă și produce o fierbere spumósă, care se sporesce puindu-se zahăr pisat.

Dacă acest isvor ar fi cultivat și s'ar face băĭ bune, ar ajunge de a fi maĭ îmbelșugat, și acésta merită luarea aminte, pentru că se compune din aceleaș materiĭ aflătore în apa de la Borsic, iar posiția și împrejurimile întrec pe ale Borsiculuĭ.

Acest isvor se află într'o vale strimtă încunjurată cu munțĭ, unde raḑele sóreluĭ se arată târḑiŭ. Clima este maĭ rece și maĭ nestatornică de cât la câmp și de aceia cura trebue făcută de la 8 Iunie și până la 8 August. Acéstă apă se póte întrebuința ca bĕutură și scăldătóre; însă pentru câtimea cea mică, nu se va putea întrebuința de cât numaĭ ca bĕutură. Nu e bine ca să mérgă cineva la isvor pentru bĕut apă maĭ nainte de 10 ore diminéța, căcĭ aerul e prea rece, nicĭ maĭ târḑiŭ de cât 11 ore, fiind-că se înfierbântă. — Porția obicĭnuită e de 50—60 dramurĭ, repetându-se la 1/2 saŭ 1/4 de oră în curs de 2 ore; în ḑiua d'întâĭ să nu ia cineva maĭ mult de 3 saŭ 4 porțiĭ, sporind pe tótă ḑiua câte 2, până ajunge la 9 și numaĭ în casurĭ fórte rarĭ se póte bea 12—15 porțiĭ înainte de prânz. Chipul întrebuințăriĭ și bólele la care póte fi aplicată, sûnt cele ale apelor feruginóse în genere». (După d-l I. Fĕtu).

Ceva maĭ sus de acest isvor (10 m.) se vĕd ruinele caseĭ de piatră, ce serveaŭ de băĭ Domnitoruluĭ **Mihaĭ Sturdza**.

Borcutului din față (pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Borcutuluĭ din sus (pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Borcuța, mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Borcescĭ, «Borcesci i Oglindesci», la ținutul Suceveĭ, pe la 1843—1845, era «moșie cu părțĭ, în care moșie aŭ părțĭ sf. M-re Probota, închinată sf. Mormênt, și M-re a Nemțuluĭ, închinată sânteĭ Mitropoliĭ «tarea I, pe lângă moșiile Oglindescĭ, Săvescĭ și altele, fără sat». (Buciumul Roman An. I pag. 370). Astădĭ se află în comuna Drăgănescĭ.

Bordeiul, deal cultivabil în marginea satuluĭ Bădilița.

Boróia, com. rurală în pl. Moldova de jos, spre S și la o depărtare de 14 k. m. de Fôlticenĭ. Se mărginesce la E cu com. Drăgănescĭ și Ciumulescĭ, despărțindu-se prin râul Moldova și semne convenționale, la V. cu com. Bogdănescĭ, având ca hotar pâr. Chilinésa, la S. cu com. Drăgănescĭ și Jud. Némț, desp. prin pâr. Târdia și Bâtca Scăunelelor și la N. cu com. Fântâna-Mare prin pâr. Râsca. Are forma unuĭ trapez regulat, ale căruĭ laturĭ paralele sûnt formate de raul Moldova și culmea munților, înclinat fiind spre N. E. Compusă din satele: Boroĭa-Rèsceĭ, Bărăscĭ, Groșiĭ, Moișa și Târdia, cu reședința în Boroĭa-Rèsceĭ.

Populată cu 903 capĭ de fam. ce numeră 3523 sufl. sau 1765 bărbațĭ și 1758 femeĭ din carĭ 113 israelițĭ. Contribuabiliĭ sûnt 1026. In totă comuna sunt: 1 stoler, 4 cismarĭ, 2 cojocarĭ, 3 boiangiĭ, 17 dulgherĭ, 1 tinichigiŭ, 1 croitor, 12 dogarĭ, 7 fierarĭ, 3 olarĭ, 9 băcanĭ, 11 cârciumarĭ și 1 pitar. Se maĭ află în comună o móră (în Bărăsci) cu 4 pietre și o piuă pe pârâul Rèșca, proprietățĭ ale spitaluluĭ Stamati județean. Are 5 bisericĭ, în satele Boróĭa Rescеĭ, Bărăscĭ, Moișa, Groșĭ și Târdia, cu 5 preoțĭ și 10 cântărețĭ și 2 șcóle rurale mixte frequentate de peste 110 elevĭ. Numerul copiilor intre 7—12 anĭ din totă comuna e de 204 băețĭ și 143 fete.

Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit leĭ 7730 banĭ și la cheltuelĭ 7707 banĭ 83, al drumurilor 5214 leĭ venit și 4004 cheltuelĭ. In comună sûnt 149 caĭ, 693 boĭ,

656 vacĭ, 1446 oĭ, 6 capre şi 550 porcĭ Altitudinea com. de la nivelul mărei variază între 355—900 m.

Udată de Moldova şi pâraele Rêşca, Saca, Chilinésa şi Târḑia.

Moşia e parte proprietatea Statuluĭ ĭar Bărăscĭ şi Boróĭa Nemţuluĭ sunt particulare. Supraf. teritorială a com. e de 5064 hect. din care 1200 pădure, 2933 lanurĭ şi fânaţ şi 931 sterp. Maĭ mult de ½ parte din teritorul comuneĭ e muntos, restul afară de moşiile Bărăscĭ şi Boróĭa Némţuluĭ carĭ sunt maĭ mănóse, e slab şi decĭ sărăcăcios. Puţin grâu se semănă şi rar se întâmplă de se culege o recoltă bună Ţarinele cultivate cu porumb se îngraşe. Alte semĕnăturĭ cu care se îndeletnicesc locuitoriĭ sûnt: ovĕsul, hrişca şi, pentru casă numaĭ, cartofiĭ, bob, mazăre şi fasole Pe lângă plugărie uniĭ dintre locuitorĭ se ocupă şi cu fabricatul şindileĭ (draniţeĭ).

Pădurile comunei sunt numaĭ nisce hucegurĭ de carpen, mestécăn, lozie, salcie, puţin brad şi fag.

Principalele căĭ de comunicaţie sûnt: Şoseua judeţénă Dumbrăviţa-Têrgu Némţu(11000 m.), cea vecino-comunală dintre Boróĭa-Bogdănescĭ (4000 m.) şi cea comunală Boróĭa-Râsceĭ-Moĭşa (4500 m.) Pe la 1843—1845 «Boroĭa cu cŏtunurile Târḑia, Groşiĭ, Poéna, Slătióra, Muntele Halăŭca şi altele, la ţinutul Suceveĭ, ocolul Munteluĭ, moşie a sf. Mitropoliĭ Starea I Are sat cu o biserică, 2 preoţi, 2 diaconĭ, 2 dascălĭ, 11 nevolnicĭ, 18 slujbaşĭ volnicĭ, 17 vădane, 3 jidovĭ; pe lângă moşiile Baĭa, Borăscĭ, Orţescĭ cu Boróĭa Nemţuluĭ şi altele, cu un numĕr de 182 locuitorĭ.» (Buciumul Român. An I p 370.)

Boróĭa Némţuluĭ, sat în comuna Boróĭa, zis şi Nemţenĭ, — numit ast-fel de óre-ce moşia a fost a M-reĭ Neamţu. Aşeḑat între pâraele Saca şi Rêsca, — numĕră 89 case cu 94 capĭ de familie saŭ 397 sufl. din carĭ 186 bărbaţĭ şi 211 femeĭ. Din aceştia sunt 96 israiliţi. Are 78 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 9 fălcĭ. Moşia, proprietatea D-neĭ Clara Eug Singurov, e în întindere de 170 fălcĭ din care 100 fălcĭ cultivabile şi 70 fânaţ. Împroprietăriţĭ, după legea din 1864, sunt 28 mijlocaşĭ şi 27 codaşĭ stăpânind 179 fălci şi 40 prj. ĭar la 1879 s'aŭ maĭ împroprietărit 4 însurăţeĭ cu 12 fălcĭ. Biserica şi şcóla din Boróĭa-Rêsceĭ servă şi acestuĭ sat

Boróia-Rêsoeí, sat in com. Boróia, numit ast-fel pentru că altă dată aparţinea M-reĭ Rêşca. E reşedinţa comuneĭ. Aşeḑat pe valea părâuluĭ Séca şi pe şesul dintre Seca şi Rêşca, — numĕră 373 case populate cu 430 capĭ de fam. saŭ 1622 sufl.; din care 831 bărbaţĭ şi 791 femeĭ, din acestia 28 bărbaţĭ şi 4 femeĭ israiliţĭ. Are 600 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 47 fălcĭ 65 prj. Parte din moşie e vîndută de curând în loturĭ şi parte rămasă statuluĭ. Intinderea eĭ e de 1200 hect. (a statuluĭ). Improprietăriţĭ la 1864 sunt 37 fr. 126 mijlocaşĭ şi 95 codaşĭ stăpânind 945 fălcĭ; la 1879 s'aŭ improprietărit 44 însurăţeĭ cu 132 fălcĭ şi în 1889 s'aŭ vîndut 106 loturĭ micĭ a 5 h. carĭ fac 530 hect.

Are o biserică, clădită de locuitorĭ la 1808 cu lemnul de pe loc, cu patroniĭ Sf. Petru şi Sf. Maria, servită de 2 preoţĭ şi 2 cântareţĭ şi o şcólă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţată la 1858, cu local propriŭ de zid, frequentată de 70 şcolarĭ.

Vechimea satuluĭ se crede că nu trece de 130 anĭ. Bătraniĭ spun că moşiĭ lor aŭ venit din Ardél şi că mulţĭ dintre eĭ s'aŭ botezat în urmă; decĭ, mulţĭ dintre primiĭ descălicătorĭ aĭ Boroeĭ aŭ fost Saşĭ, ca şi la Baia şi Sasca.

Drumurile principale sunt: Şoséua comunală de a lungul satuluĭ (4000 m.), la Bogdănescĭ (5000 m.).

Borotu, Părâŭ, ia nascere din balta Şarlăul, com. Păşcani, şi se varsă în părâul Iermolia.

Bortă (Părâul luĭ), mic afl. al Moldoveĭ, în com. Uidescĭ.

Bortă (Părâul luĭ), mic afl. al Bistriţeĭ, în com. Broscenĭ.

Bortică, Părâŭ, isvorasce din Fântâna luĭ Bortică (com. Cristescĭ) şi se varsă în Boura, la podul luĭ Anghel (500 m.).

Bortică (Fântâna luĭ), Isvor în com. Cristescĭ.

Borozan, mic afluent al Sasceĭ-marĭ în com. Sasca.

Boscotenĭ, fostă moşie — fără sat — în pl. Siretul de jos. «Boscotenĭ i Onicenĭĭ, la ţinutul Suceveĭ, ocolul Siretuluĭ, moşie a caseĭ reposatuluĭ Alecu Sturza pe lângă moşiile, Vlădenĭ, Purcilescĭ i Stolnicenĭ Prăjescululuĭ şi altele, fără sat» (Buciumul Român, an. I, p. 373).

Bostă, delușor cultivabil în com Brădățelu.

Bostănescĭ, pârâŭ, isvorasce din satul Herescĭ și se varsă în părâul Stanıștea, între Herescĭ și Cristescĭ, avênd lung 400 m.

Boștenĭ, sat, numit și Buștenĭ, pe moșia și în com. Pășcanĭ, pl. Siretul de jos, trăgêndu-șĭ numele probabil de la buștenii remașĭ în urma tăiereĭ pădureĭ aflătóre pe acest loc la înființarea satuluĭ. Așeḑat pe délurile Boștenĭ și Pietrișu (Țarina din dél) și străbătut de pârâul Ocolelor, numĕră 122 case populate cu 140 capĭ de fam. saŭ 538 sufl.; din care 257 bărbațĭ și 281 femeĭ (2 israiliți). Are 120 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 16 fălcĭ. Locuitoriĭ sùnt gospodarĭ de mijloc. Pentru alimentarea satuluĭ cu apă sûnt 41 fântânĭ. (Despre moșie V. Pășcanĭ). Împroprietărițĭ la 1864 sûnt: 80 fruntașĭ, 60 mijlocașĭ și 40 codașĭ stăpânind 157 fălcĭ și 25 prj. Biserica din Sodomenĭ servă și acestuĭ sat. Are o scólă comunală rurală mixtă cu un învĕțător, înființată la 1883 și frequentată de 30 elevĭ; posedând 12 prj. loc în vatra satuluĭ. Copiĭ între 7—12 anĭ din cercul școleĭ sûnt 88 băețĭ și 85 fete.

Drumurile principale sûnt: la Pășcanĭ (5000 m.) și la Sodomenĭ (200 m.)

Boștenĭ, délul pe care se află parte din satul cu acel'aș nume.

Botescĭ, sat pe moșia Horodnicenĭ din com. Brădățelu, pl. Moldova de sus. — Așeḑat pe délul și valea cu acel'aș nume, la 3650 m. de Horodnicenĭ și lângă hotarul Bucovineĭ, numĕră 131 case populate cu 138 cap. de fam. saŭ 574 sufl. (299 bărbațĭ și 275 femeĭ); din carĭ 12 streinĭ. Are 150 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 13 fălcĭ 60 prj. Locuitoriĭ sûnt bunĭ gospodarĭ. Eĭ se ocupă cu plugăria. Are o biserică, cu patr. Sf. Gheorghe, clădită din lemn la 1801 de locuitorĭ, servită de preotul din Horodnicenĭ și 2 cânt. O școlă rur. mixtă, înființată anul acesta (1892) cu un inv. plătit de stat, frequ. de 40 elevĭ.

Împroprietărițĭ la 1864 sûnt 1 fruntaș, 18 mijl., 58 cod. și 11 loc. cu câte 12½ prj. stăpânind 236 fălcĭ și 20 prj.

Drumurĭ sûnt: la Cornu-Luncĭ (8000 m.), și la Horodnicenĭ (3650 m.)

La 1803 «Botescĭ, *a clirosuluĭ din Bucovina*, aveaŭ 23

ilud, plătind 376 lei bir anual». (Uricar de T. Codr. vol. VII, p. 252).

Botesci, délul pe care stă sat. cu acest nume.

Botesci, valea din acel'aş sat.

Botesci, Pădure de stejar, lângă satul cu acest nume, com. Brădăţelu

Botea (Codrul), pădure de diverse esenţe in com. Ciumulesci.

Boului (Delul), în com. Mirosläveşci, cultivabil.

Boului (Delul), prelungirea délului Vacei din com. Sasca, formează hotar între Sasca şi Baia.

Boului (Pâràul), mic afl. al Bogatei (800 m.)

Boura, parău in com. Cristesci. Isvorasce din Fantâna Tàlharului, udă satul Boureni şi se varsă in Moldova. (5620 m.)

Are de afluenţi pe . Pàraul lui Bortică (500 m.), Bărgăul (1450 m.) şi Surda (1250 m.)

Boura, părăü in com. Uidesci Mic afl. al păr. Ţolescilor.

Boura, Mic afl. al păr. Platoniţa. Face hotar intre Manolea, Arghira şi Dolhesci.

Boura, del, in com. Uidesci, parte cultivabil, parte acoperit de pădure de carpén.

Boura, localitatea de la gura pâràuluï cu acest nume din com. Uidesci.

Bourel (Délul), in com. Dolhesci, cultivabil.

Boureni, sat pe moşia şi in com. Cristesci. Aşeḑat pe déurile Surda, Gura Surdeï, Bărgău şi Căpăţâna, e străbătut de pàraele: Surda, Boura şi Bărgăü.

Numéră 160 case, populate cu 182 capĭ de fam. saŭ 740 sufl., din carĭ 370 bărbaţĭ şi 370 fem. (7 streini).

Are 128 contribuabilĭ. In sat e o cârciumă.

Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 8—10 falcĭ.

Improprietăriţĭ la 1864 sûnt 63, din carĭ 2 fruntaşi, 26 mij. şi 35 cod. stăpânind 169 fălci şi 22 prj.

Drumurĭ principale sûnt: la Paşcanĭ (12000 m.) şi la Socĭ (3000 m.)

Schitul Boureni servă de biserică satuluĭ

Vechimea satuluĭ reiese din următórea legendă pe care o găsim în Letopis. ţĕreĭ, tom. I p. 83—84:

«Să se fie îndemnat *Dragoşĭ*, zice, cu óre-câţĭ de aĭ sĕĭ din Maramorăş şi aŭ venit peste munţĭ în chip de vânătóre şi aŭ găsit o fiară, şi gonindu-o cu dulăĭ până la apa Moldova, şi obosită fiind fiara, aŭ prins'o în apa Moldoveĭ, la locul ce se chiamă *Bourenii*. Este o poveste latinéscă de zic: *nu se pune nume în dar*. Fiara acésta ce-ĭ zic *bour*, póte că aŭ fost zimbru, şi pe numele fiareĭ se numesce locul acel *Bourenii*...»

La 1803, Iunie 26, «Rĕzeşiĭ de moşia Bourenĭ, de la ţinutul Suceveĭ se judică pentru moşie cu vist. Grigore Sturza.» In acel'aş an Bourenii rĕzăşescĭ numĕraŭ 20 liudĭ, plătind 280 leĭ bir pe an. (Uricar. de T. Codr. vol. VI p. 247 şi VII p. 248). Pe la 1850 «Bourenii cu moşiile Zavului şi Dobrulesci, la ţinutul Suceveĭ, ocolul Siretului, e moşie a fostului Domn Mihail Sturza. Are sat cu o biserică, 2 preoţi, un diacon, 2 dascăli, un privilegiat, 2 mazili, 3 nevoinaşi, 11 vadane, un slujbaş volnic, un vatav şi 4 jidovi pe lângă moşiile Mirceşti, Cristesci şi altele cu un numĕr de 20 loc. (Buc. Rom. An. I. p. 378).

Bourenĭ, schit lângă satul cu acest nume din com. Cristescĭ, adăpostind 4 călugărĭ. Se crede că înfiinţarea acestuĭ schit se datoresce luĭ Dragoş descălicătorul Moldoveĭ. Pe stratul clopotuluĭ celuĭ mic se vede data 1352, care póte însă să fie scrisă în urmă, pe cel mijlociŭ 1804, ĭar pe cel mare se distinge: «X: R: PHIXOBA» şi anul «1865».

Se maĭ spune că schitul a fost restaurat pe la 1610 de către Andrieş Muntĕnu, care 'l a înzestrat cu 70 fălcĭ pământ de cultură cu care pe la 1817 'şĭ-ar fi mărit moşia familia Sturza dând schituluĭ în schimb câte o subvenţie anuală. Tradiţia maĭ spune că rătăcind un călugăr prin pădurile seculare de prin împrejurimĭ s'a întâlnit cu un pădurar care-ĭ spuse că aude în fie care ḑi tocând prin acel loc şi căutând a urmări locul de unde vine tóca nu maĭ aude nimic. Ambiĭ se hotărăsc să facă un schit, căcĭ póte că aşa e voia Domnuluĭ, — şi 'şĭ daŭ pe faţă averea ce consta din câte 100 leĭ de fie care. Dar pe când se apucaseră de lucru sosi şi Dragoş Vodă, care, a-

flându le hotărârea, îï ajută cu banï, aduse meşterï şi schitul lor atât de dorit se făcu. Bisericuţă e de lemn.

Boureni, délul acoperit de pădure de d'asupra satuluï cu acest nume, al căruï cel maï înalt pisc e Bărgăŭ.

Boureni, pădurea de diferite esenţe ce acopere délul Boureni.

Boureni, valea păr. Boura

Bourul, munte în com. Bogdănesci, având ca piscurï principale pe: Arşiţa, Piscul luï Leţ şi Rusu. E acoperit de pădure de brad şi fag.

Brădăţel, pârâŭ. Isvorasce din Bahna Botescilor, din Hăţeï şi Humărie. După un curs de 8061 m. în care a format 2 ferăstraie şi a învârtit cincï morisce, se varsă în Şomuzul Mare. Are de tributarï din drépta pe: Par Humăreï, Hăţeï, Matiescï, Prodana şi Valea luï Pavel; ïar din stânga pe: Răbâïa, Valea luï Gherghel şi Ghilitórea. Conţine păstrăv.

Brădăţelu, com. rur. la nordul plăşeï Moldova de sus, la 22 kil. de Fólticenï. Se învecinesce la E cu com. Rădăşenï, la N.-V. cu Bucovina, despărţindu-se prin Şomuzul Mare şi la S. cu Sasca.

Are forma unuï poligon neregulat, presentând maï multe ondulaţiunï inclinate de la N.-E. spre S.-E. (albia Şomuzuluï Mare). Compusă din satele: Brădăţelu, Horodnicenï, Răbâïa, Botescï, Rotopănescï şi Mihăescï, cu reşedinţa în Horodnicenï. Până la 1886 forma două com. a parte; Horodnicenï şi Rotopănesci.

Populată cu 860 capï de fam. ce numără 3350 suflete (1680 bărbaţï şi 1670 femeï), din carï 99 streinï. Contribuabilï sûnt 932. Are 4 biserici, cu 4 pr. şi 8 cânt., şi 2 şcóle rurale mixte frequentate de 100 elevï. Copiï între 7—12 anï sûnt 181 băeţï şi 207 fete. In totă comuna sûnt: 5 morisce pe Brădăţel şi una pe Şomuzul Mare, 6 cârcïume, 6 dughene, 5 ciobotarï, 5 stolerï, 20 rotarï, 6 fierarï, un cojocar, un sticlar şi un mindirgiŭ.

Budgetul comuneï pe anul 1892—1893 are la ven. 8414.50 leï şi la chelt. 8001,90, ïar al drumurilor 2322 leï venit şi 1646 chelt.

In totă comuna sûnt 264 caï,

745 boĭ 500 vacĭ, 2300 oĭ, 10 capre, 370 porcĭ și 250 stupĭ.

Altitudinea de la nivelul măreĭ variază între 421—500 m. Udată de păraele: Șomuzul Mare, Brădățelu, Râbâca, Braniștea, Prodana, Valea luĭ Gherghei, Valea luĭ Pavel, Ghiitórea, Trifan, Alunișul, Topchilele, Matiesei și Humăria.

Moșia e proprietatea moștenitorilor Marchisei de Bedmar și a D-luĭ Grigore Goilav. (v. Horodniceni și Rotopănescĭ sate).

Suprafața teritorială a comuneĭ e de 6642.97 hect. din care 1166.93 pădure, 3442.09 țarine, 1782.90 fânaț, 130.90 vetre de sate și 120.15 nefolositor. Anul din urmă s'a cultivat 274 h. grâŭ, 2080.72 popușoĭ, 83.52 orz, 664.43 ovĕz, 125.78 hrișcă, 8.15 secară, 10.27 cânepă, 1.50 in, 26.32 cartofĭ, 8.31 fasole, 1.10 mazăre și 157.87 trifoĭ.

Locuitoriĭ improprietărițĭ la 1864 sùnt: 1 fruntaș, 110 mijlocașĭ, 320 codașĭ și 74 cu câte 12½ prj. loc de casă, stăpânind 1528 fălcĭ și 37 prj.

In com. Brădățelu se face cam în fie care an aceașĭ cultură arătată maĭ sus, pe lângă care apróPe fie care casă de gospodar își are livada de: merĭ, perĭ, cireșĭ, vișinĭ, perjĭ, etc., produsul cărora locuitoriĭ îl vând prin târgurile Fălticenĭ, Botoșanĭ, Roman și Iașĭ. Două délurĭ cu vederĭ frumóse sùnt; al Cruceĭ și Ferdinand. Afară de acestea cu localitățĭ demne de vĕdut maĭ sùnt Brădățelu și Biserica din Horodnicenĭ. (v. a. n.)

Brădățelu, sat pe moșia Horodnicenĭ din comuna cu același nume. Aședat pe ambele malurĭ ale pâráuluĭ Brădățelu spre Sud și la 2500 m. de Horodnicenĭ.

Numĕră 90 case populate cu 102 capĭ de fam. saŭ 396 sufl. (203 bărbațĭ și 193 femeĭ) din carĭ 11 strĕinĭ. Are 125 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 10 fălcĭ și 75 prj. și e fórte accidentată, așa că nu o datĭ în urma ploilor s'aŭ vĕdut case cu loc cu tot lunecând spre pârâŭ. Gospodăriile locuitorilor sunt slabe.

Improprietărițĭ la 1864 sunt 12 mijlocașĭ, 48 codașĭ și 10 cu câte 12½ prj. loc de casă, stăpânind 159 fălcĭ și 75 prj. Biserica și școla din Horodnicenĭ servesc și acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Rotopănescĭ (1500 m.) și la Horodnicenĭ (3500).

…iu, pădure de stejar im…țată cu mestécăn și puțin …n și brad, pe moșia Ho…cenĭ.

…iu, două râmnice în pă… și comuna cu acest nume. …ățelu», zice dibaciul mâ… al peneĭ N. Gane, în … sa «Fluerul luĭ Ștefan», … o grădină eșită din sinul …eĭ în care nimic n'a lucrat … omenescă, este un colțu…itat, necunoscut în Țara …, pe care călĕtorul nu-l …ă, pe care poețiĭ nu 'l-aŭ … încă, dar care nu ince…de a fi maĭ puțin desfătă…e cât tóte acele locurĭ ce …spirat până acum lira bar… noștri naționalĭ.

…dățelul are acea însușire … că orĭ de câte orĭ il veĭ … întipăririle ce-țĭ lasă sunt …tât de viĭ, ca și cum 'l-aĭ … pentru întâia óră. El vor… nu numaĭ ochilor, ci și …uluĭ. Inchipuiți-vĕ, în mij… uneĭ pădurĭ întinse, un …mpede în care se vĕd ju… se păstrăvĭ; apoĭ, cas… și isvóre la fie-care pas. …ușchiŭ récoros care se în… ca un covor verde pe …; piscurĭ cu figurĭ capri…; într'un cuvînt tot ce póte … produce maĭ frumos, maĭ drăgălaș, adunat într'un singur loc, ca și cum Dumnedeŭ ar fi voit să facă din Brădățel un mic paradis pământesc.

Când viĭ acolo o du ce simțire te cuprinde la vederea acesteĭ naturĭ ce pare a fi îmbrăcată în hainele eĭ de sérbătore și multă, multă vreme, după ce aĭ părăsit acest loc, încântat, îțĭ rémâne încă întipărită în inimă tăcerea misteriosă a Brădățeluluĭ» (Vol. I, p. 48).

Braduluĭ (Pâraul), mic afluent al pârâuluĭ Negra Șaruluĭ, isvorăsce din muntele Ciribuc (1000 metri).

Braduluĭ (Pârâul), mic afluent al Negrișoreĭ, în comuna Șaru-Dorni.

Braduluĭ (Pârâul), mic afluent al Negrișoreĭ în com. Broștenĭ.

Brana, sat, numit și Mănăstiora, pe moșia cu același nume din com. Preutescĭ. Așeḑat pe țĕrmurile pârâuluĭ Brana, numĕră 44 case, populate cu 53 capĭ de familie saŭ 213 suflete, din care 66 bărbațĭ și 147 femeĭ. Contribuabiliĭ sunt 48. Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 7 fălcĭ și 74 prj. Gospodăriile locuitorilor sunt slabe. Moșia,

proprietatea statuluĭ, e în întindere de 115 fălcĭ din care, 108 fălcĭ cultivabile și 7 fălcĭ sterpe. Împroprietăriți la 1864 sunt: 2 fruntașĭ, 21 mijlocașĭ și 5 codașĭ, stăpânind 108 fălcĭ și 2 prj. Schitul și școla din Preutescĭ servă și acestuĭ sat.

Brana, părăŭ în com. Preutescĭ, pl. Șomuzul. Isvorăsce din pădurea Hârtopuluĭ și după un curs de 3000 m. se varsă în Șomuzul Mare.

Brana, schit (v. Adămóĭa).

Braniștea, părâul ce 'șĭ are obârșia din râmnicul din grădina proprietățiĭ Horodnicenĭ, care, după un curs de 2500 m. în care a format Iazul Mare, se aruncă în Șomuzul Mare.

Braniștea, valea părâuluĭ cu acest nume.

Braniștea (Părâul luĭ), mic afluent al părâuluĭ Sabasa.

Brânușa, podiș în com. Boróĭa, sub pólele déluluĭ Lupuluĭ, între păraele Rêșca și Saca. E acoperit de țarine și fânațurĭ.

Brânzóeĭ (Fântânele), isvóre, în com. Stolnicenĭ formézǎ un părăuaș ce dă în părâul Hurmuz.

Brătenĭ, sat pe moșia Sirețelu din com. Lespedĭ, pl. Siretul-de-Sus. Așeḑat pe țĕrmul stâng al Siretuluĭ, numĕră 48 case populate cu 56 capĭ de familie saŭ 195 suflete (100 bărbațĭ și 95 femeĭ), din carĭ 4 streĭnĭ. Are 49 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 7 fălcĭ. Așeḑările locuitorilor sunt bunișóre. Împroprietărițĭ la 1864 sunt: 1 fruntaș, 3 mijlocașĭ și 31 codașĭ stăpânind 79 fălcĭ și 40 prj. Biserica și școlele din Lespeḑĭ servesc și acestuĭ sat.

La 1803 «Brătescĭ a d-sale Paharn. Ioniță Negre aveaŭ 40 huḑĭ, plătind 376 leĭ bir anual, fiind și 3 huḑĭ de ceĭ fără bir» la care se maĭ adăogiaŭ «breslașiĭ ot tam» 15 huḑĭ cu 140 leĭ bir pe an». (Uricar. de T. C. Vol. VII, p. 248).

Pe la 1850 «Brătenii cu târgul Lespeḑĭ la ținutul Suceveĭ, ocolul Siretuluĭ, moșie a d-sale Spătarul Costache Bosie, cumpĕrată la anul 1842 de la d-luĭ Comisul Iordache Gheleme și d-neĭ Băncsa Catinca Negre, are sat cu o biserică, un preot, un dascăl, un privilegiat, 9 nevolnicĭ, 15 vadane, 13 slujbașĭ volnicĭ, un vataf», pe lângă

moșiile: Dolhasca, Heciul, Probota și altele, cu un numér de 66 locuitorĭ». (Buciumul Rom. An. I, p 426).

Brătesci, sat pe moșia și în com. Pășcanĭ. Își trage numele de la slavonescul брат=frate; deci Brătescĭ e sinonim cu Frătescĭ. Așeḑat pe cóste déluluĭ și sub pólele pădureĭ cu acelaș nume. Numĕră 151 case populate cu 157 capĭ de fam. saŭ 699 sufl. (357 bărbațĭ și 342 femeĭ) din carĭ 202 lipovenĭ. Are 79 contribuabilĭ Vatra satuluĭ ocupă 46 fălcĭ, 15 prj. și 30 stj. Gospodăriile sătenilor sunt mediocre. Improprietărițĭ la 1864 sunt 20 mijlocașĭ și 16 codașĭ stăpânind 144 fălcĭ, 77 prj. și 9 stj Drumurĭ principale sûnt: la Pășcanĭ (3000 m.) și la Miroslăvescĭ (8000 m) Biserica schituluĭ și școla din Boșteni Sodomenĭ servesc și acestuĭ sat. Lipovenii aŭ biserica lor fără preot.

Pe la 1850, «Brătescĭ, la ținutul Suceveĭ, ocolul Siretuluĭ, moșie a d-sale Vistern Roset Rosnovanu. Are sat cu 4 nevoinicĭ, 7 vadane, 3 slujbașĭ volnicĭ, pe lângă moșiile Pășcanĭ, Stolniceni Prăjesculuĭ și altele, cu un numĕr de 36 loc.» (Bucium. Rom. An I, p 427).

Brătesci, schit de călugărĭ în vecinătatea satuluĭ cu acest nume. Intemeiat pe la începutul acestuĭ secol de proprietarul moșieĭ Iordache Balș; iar I. R Rosnovanu, îl înzestră cu 100 hect pămînt cultivabil pentru întreținere. Adăpostesce 12 părințĭ. In jurul schituluĭ este o grădină și o livadă de arborĭ roditorĭ de 6 hect. Bisericuța e de zid refăcută tot de proprietarul moșieĭ la 1844 — (Veḑĭ târgul Pășcanĭ).

Brătesci, paraul ce udă satul cu acest nume, afluent al Siretuluĭ în lung. de 8400 m.

Brătesci, ezer, în jurul schituluĭ cu acelaș nume, în supr. de 298 m. p.

Brătiana, mic afluent al Suhăĭ micĭ.

Bréza, mic afluent al păraului Sabasa.

Brosceni, com rurală, în pl Muntele, spre V. și la 76 km. de Fălticenĭ Se megieșesce la E. cu com. Mădeiŭ și Mălinĭ, hotărnicindu-se prin Bistrița și o linie ce pornesce din părâul Cătelușa și trece peste munțiĭ Comóra, Opcina Goei, Goia, pe lângă Muntele Lung și până în Opcina Rea; la V cu comunele Dorna, Șaru Dorni și Négra

[illegible]

... Crucea, Lunga, ... şi Kir..., cu reşedinţa în ...scenĭ, care e şi reşedinţa subprefecturei plaiuluĭ.

[illegible]

... în ... 1474 ... 1688 ... vent şi ... În tóta comuna sunt ... caĭ, 744 boĭ, 1242 vacĭ, 10927 oĭ, 2 capre şi 602 porcĭ. Caprele s'aŭ nimicit pentru că strică pădurea. Altitudinea comuneĭ de la nivelul mareĭ atinge în vârful Pietrosuluĭ Bogolin 1749 m. (Vârful Rarăuluĭ, ce cade în Bucovina ceva maĭ sus de hotarul comuneĭ, are

*) Din Septembre, 1893, s'a maĭ înfiinţat o şcólă comunală în Cotargaşĭ.

2008 m.). Udată de râul Bistriţa cu afluenţiĭ eĭ (v. a. n.). — Ceĭ maĭ însemnaţĭ munţĭ aĭ comuneĭ sunt: Pietrosu Bogolin (1749.4), Grinţieşu (1739.6), Scăricica (1716.5), Barnarul (1704.3), Pietrosu (1704), Căbóe (1638.8), Tunqărieĭ (1630.3), Ialovjiţa (1616.3), Tomnaticu (1604), Gruiu (1563.8), Bâtca Raţeĭ (1531), Muntele Verde (1530), Pietrele Albe (1488.9), Tarniţele (1479.5), Vârful Buzeĭ (1411.3), Scoruşĭ (1396.1), Căpăţina (1383.4), Grebenele (1370.5), Clifele (1367.1), Scoruşĭ fronterieĭ (1352.2), Alunişu (1347.3), Măzănariu (1339.9), Vârful Goeĭ (1298.4), Opcina Rea (1295.7), Bâtca luĭ Târşână (1263), Pleşu Brosceni (1205.1), şi Bâtca Popi (608.3). — Numaĭ culmea munţilor e stâncósă saŭ acoperită de păşunĭ; încolo sînt pădurĭ şi codri neştrĕbătuţĭ de brad şi molid.

De la 1877 moşia a devenit proprietatea M. S. Regeluĭ, cumpĕrată de la familia A. Balş, pe preţul de 2.500.000 leĭ. Suprafaţa moşieĭ e de 44000 hectare, din care: 34000 hectare pădure, 1500 hectare fânaţ, 3000 hectare păşunĭ şi 5500 hect. sterpe Venitul anual al moşieĭ e de 400000 leĭ iar cheltuelele 225000. Cu conducerea moşieĭ sunt întrebuinţaţĭ urmĕtoriĭ funcţionarĭ: în Brosceanĭ: 1 administrator, 1 casier-comptabil, 1 comptabil, 2 ajutori, 1 şef de serviciŭ şi 3 amploiaţĭ; la Barnarĭ, 1 şef de serviciŭ şi 1 amploiat la Crucea, 1 vătav la Cotârgaş, 1 pristav la Kirl, 13 plăeşĭ şi 26 pădurarĭ

Cu diversele instalaţiunĭ forestiere s'aŭ cheltuit, de la 1877 încóce, 300.000 leĭ. Cu şcólele şi bisericele a cheltuit M. S. Regele 40.000 leĭ. Moşia avea 7 ferăstrae cu 17 jugurĭ, carĭ acum s'aŭ desfiinţat vinqĕndu se tótă producţiunea brutto. Din 200 hectare pădure ce se tae anual ese: 1745 plute butucĭ şi 450 bghile marĭ saŭ 45000 m. c., la carĭ se maĭ adaogă 100 plute de cioplitură.

In comună sunt treĭ schele: Hărăóia, Lungeniĭ şi Cotârgaşiĭ.

Anul acesta s'a cultivat 4 hectare grâŭ, 93 hectare porumb, 50 ar. orz, 329 ar. ovĕz şi ceva cartofĭ pentru economia casnică.

Locuitoriĭ împroprietărițĭ la 1864 sunt: 57 fruntaşĭ, 168 mijlocaşĭ şi 163 codaşĭ stăpânind 1393 fălcĭ; afară de carĭ maĭ sunt 121 sătenĭ carĭ aŭ primit danie câte 10 prj. loc de casă (50—60 fălcĭ de fie-care sat) de la fostul proprietar, ca despăgubire pentru râpĭ, ponóre, etc., carĭ fac în total 1910 fălcĭ şi 52 prj.

Locuitorii se ocupă puţin cu plugăria şi mai mult cu lucrul lemnului şi crescerea vitelor Sătênul harnic are ce munci şi ce câştiga, plătindu-i se diua cu braţele de la 1 50—2 lei, iar cu carul 2—3 lei. De lucru găsesc ori când vara, ca şi iarna

Principala unéltă de muncă e toporul de care sătênul nu se desparte nici o dată servindu-i la vreme de nevoe şi ca armă de apărare (contra fiarelor). Sûnt în tótă comuna numai 40 care şi vre-o 50 pluguri primitive.

In comună sunt 11 morisce în care se macină aproximativ 7780 hectolitri porumb Făina de grâû se cumpĕră, numai pe la dile mari, de pe la dughene. Pe pârâul Barnarul se fabrică varul necesar pentru întréga comună. Unii săteni însă îşi spoesc casele cu un fel de lut albicios şi luciŭ numit *mal*. Mai sûnt în comună: 3 fabrici de caşcaval, 6 fierării, 4 pităriĭ (brutării), 2 căsăpii, în care se taie anual până la 250 vaci şi 500 miei, — un cismar, un croitor şi 2 boiangii israiliţi, — 6 cârciume, 4 dughene, 5 debite de tutun. Numĕrul funcţionarilor comunei se urcă la 50.

Pădurile comunei, cari altă dată gemeaŭ de vânat, acum sûnt cutreĭerate mai mult de sĕlbătăciuni ca. urşi, lupi şi vulpi Se mai găsesc însă: căprióre, epuri, dar cerbi nu, pentru că vânatul fiind interdis s'aŭ înmulţit carnivorele, iar vânatul cel'l-alt s'a retras pe alte moşii Apele conţin peşte: păstrăv, lostuţă, mrénă, boiştén, behliţi, clen, svârlugi, grindele, sglăvoci, lipeni şi midhai.

Stupăritul e lăsat la voia întâmplării. Se găsesc în comună 192 stupi, ce produc anual până la 490 Kg. miere şi 294 Kg céră.

Munţii conţin în sânul lor minerale ca: pucióşă, fier, aramă piatră de var, dar nu sûnt esploatate

Sûnt în comună 4 isvóre de pucióşă: unu lângă Lungeni, altul pe pârâul Holdiţa, al 3-a pe pârâul Pusdra şi al 4 a pe pârâul Cotârgaş Se mai găsesc 2 isvóre de burcut (borvis): unul pe Negrişóra (la Mărcă) şi secundul pe Négra, la Poéna Vinului.

Ca localităţi demne de visitat sûnt: Rarăul cu Pietrele Dómnei, cheile Bistriţei, instalaţiile forestiere de la Barnari, Văcăria cu însemnatele fabricaţiuni de brânzeturi, Vârful Barnarului, al Grinţieşului şi Tarniţele. La Pietrele Dómnei şi

la Tarnițā se găsesce în abundență nobila flóre numită de noĭ «flórea Regineĭ» şi «flórealbă de munte» (Edelweiss). Piatra Zimbuluĭ şi Grópa volintirilor *)

Pe la 1850 «Broşceniĭ, Holda, Holdița, la ținutul Suceveĭ, Ocolul Munteluĭ, moşie a d-sale Logof. A. Balş. Are sat cu 2 preoțĭ, 4 dascălĭ, un privileget, 11 bejenarĭ hrisovolițĭ, 16 nevolnicĭ, 12 vădane, 12 slujbaşĭ volnicĭ, 5 jidovĭ; pe lângă moşiile Păltinişul, Cotârgaşiĭ şi altele, cu un numĕr de 230 locuitorĭ» (Bucium. Român. An. I, pag. 476).

Broşcenĭ, sat, pe moşia şi în comuna cu aceĭ'aş nume, numit în partea estică (din spre primărie) şi Hărăóia. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Bistrițeĭ, numĕră 100 case, populate cu 100 capĭ de familie saŭ 407 suflete (200 bărbațĭ şi 207 femeĭ). Din aceştia 40 sunt streinĭ şi anume: 8 Elvețienĭ, 8 Austriacĭ (nemțĭ), 4 Ungurĭ şi restul israilițĭ. Are 100 contribuabilĭ. In acest sat este o crâşmă, 2 dughene, o cafenea, un stoler şi un cojocar. Vatra satuluĭ ocupă suprafața aproximativă de 18 fălcĭ. Improprietărițĭ la 1864 sunt: 4 fruntaşĭ, 14 mijlocaşĭ şi 18 codaşĭ stăpânind 123 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 pr. Aşeḑările locuitorilor sûnt bune: In Broşcenĭ sunt 2 biserićĭ: una veche, cu patr. Sf. Nicolae, clădită cu vre o 100 anĭ în urmă, din lemnul de pe loc, de cine nu se scie, în care nu se maĭ oficiază, şi alta nouă avênd aceĭ'aş patron, zidită la 1865 de fostul proprietar A. Balş ajutat de locuitorĭ şi restaurată la 1886 de către M. S. Regele, care a înzestrat'o cu odăjdiĭ şi tóte cele necesare. E servită de un preot şi doĭ cântărețĭ şi împroprietărită cu $8^{1}/_{2}$ fălcĭ. O şcólă rurală de băețĭ cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 60—70 şcolarĭ şi o şcólă rurală de fete cu o învĕțătóre plătită tot de stat şi înființată anul acesta 1892. Şcóla de băețĭ a fost înființată la 1865 funcționând pân'acum ca şcólă mixtă. Ambiĭ învĕțătorĭ sûnt subvenționațĭ şi din casseta particulară a M. S. Regeluĭ. Şcó-

*) Pe părĕul Negrişóra la 17 K. m. depărtare de Broscenĭ se observă urmele uneĭ fabricĭ de fier fostă — se zice — a unuĭ bogătaş Conache, care s'a lipsit şi de fabrică şi de maşinăriĭ şi de tot, vĕḑênd că proprietarul Balş *îĭ tot sucălea* (nu-ĭ dădea pace).

Se maĭ spune că bogatul Conache, prădat în urmă de muscalĭ vĕḑêndu-se rĕmas şi fără fabrică şi fără avere s'ar fi împuşcat

lele aŭ localurĭ propriĭ cele maĭ frumóse, maĭ confortabile şi maĭ igienice din judeţ, construite tot cu spesele M. S. Şcóla de fete e frequentată de 30—40 eleve. Cu etatea între 7—12 anĭ sínt în raḑa şcóleĭ 85 băeţĭ şi 84 fete.

In Brosceni e reşedinţa subprefectureĭ Plăşeĭ Muntele, a judecătorieĭ ocoluluĭ, a uneĭ companiĭ de infanterie, a mediculuĭ şi moşeĭ de plasă. Are un oficiŭ telegrafo poştal.

Drumurile principale sînt: la Mădeiu (8000 m.), la Dârmoxa (17000 m.), la Holda (3000 m.). În dreptul Broscenilor este un pod stătător construit de Administraţia Moşieĭ M. S. Regeluĭ.

La 1803, «Brosceni-Holda a clirosuluĭ din Bucovina aveaŭ 80 liudĭ plătind 1404 leĭ bir pe an» (Uricar. de T. C. vol. VII p. 255).

Brosceni, Sat, pe moşiile Drăguşeni şi Cristesci, în com. Drăguşeni. Numĕră 110 case populate cu 110 capĭ de fam. sau 452 suflete, din carĭ 200 bărbaţĭ şi 252 femeĭ. Contribuabilĭ [illegible]. Vatra satuluĭ ocupă [illegible]. Locuitoriĭ sînt gospodarĭ de [illegible].

Moşia se împarte între treĭ speciĭ de proprietarĭ: rĕzeşască, a Drăguşenilor şi a Cristestilor, şi e în întindere de 280 fălcĭ din care 200 cultiv. 60 fînaţ şi 20 prundiş şi loc neproductiv. Împroprietăriţĭ la 1864 sunt 14 mijlocaşĭ şi 29 codaşĭ stăpânind 128 fălcĭ.

Are o biserică veche de zid cu patr. Adormierea MaiceĭDomnuluĭ, despre care se spune că altă dată ar fi fost schit de călugărĭ, cu o inscripţie slavonéscă. Servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. Şcóla din Drăguşenĭ servă şi acestuĭ sat.

Tradiţia spune că Ştefan Vodă cel Mare, pornit la un rĕsboiŭ pe care 'l-a avut la vale (póte la Rĕsboenĭ) a poposit cu oştirea pe locul numit Holmul Broşteanu, un păḑitor al iazuluĭ din apropiere, veni înaintea luĭ Vodă aducêndu-ĭ plocon un buhaiŭ gras şi, întrebându-l Vodă ce mulţumită 'ĭ-ar putea da, el ceru pămîntul din jurul iazuluĭ şi schituluĭ (astă-ḑĭ biserica satuluĭ). Dorinţa i se îndeplini şi ast-fel se puse începutul satuluĭ.

Brosceni, sat, pe Şomuzul Mare, ne-existent astă-ḑi. Din «Hotarnica moşiilor Şoldănesci şi Brosceni şi Pădurenĭ, *sate întregĭ* [illegible] *[illegible]* ce sînt la [illegible]

nutul Suceveĭ, ale luĭ Nicolae Bașotă vel visternic,» făcută la 1711, Iulie 5, pe timpul luĭ Mihail Racoviță Voevod, reĭese că satul Broscenĭ «cu loc de móră» nu era alt de cât actuala mahala a *Brostăriei* din Fălticenĭ, iar Pădurenĭ era pe délul de peste părâul Bucĭumenĭ. (Uricar. XVII p. 214)

Un alt hrisov privitor la acest sat este următorul:

«Iată Domnia mea am dat și am întărit slugilor nóstre luĭ Dumitrașcu și frăține-seŭ luĭ Tóder și surorilor lor Candakieĭ și Tudoscăĭ și Anghelușăĭ și Tofaneĭ fiilor a luĭ Pătrașcu Logofĕt, drépta vecina lor, danie și miluire, cumpĕrătură o siliște anume *Bro* scenĭ pe Șomuzul Mare cu loc de móră în părâul satuluĭ, ce-ĭ în ținutul Suceveĭ din drept diresul lor ce ĭ-aŭ de la Constantin Vodă, care acest sat aŭ fost drept domnesc și lipit cu ascultarea către ocolul Suceveĭ. Iar Pătrașcu Logofĕt aŭ dat patru caĭ bunĭ prețuițĭ drept 200 galbenĭ ungurescĭ și încă aŭ maĭ dat și banĭ 150 galbenĭ ungurescĭ, în trebuința țĕreĭ.

Drept acéia să le fie lor și de la noĭ danie ...» etc.

«Domnul aŭ poruncit...» Scris în Iașĭ de Borlénu Diacu din leat 7128 (1620) Mart. 13 pe timpul luĭ Gaspar Voevod.» (Uricar. de T. C. vol. XVII p 11).

Broscenĭ, o siliște probabil pe lângă satul Tonți, din comuna Drăgănescĭ, unde N. Beldicénu a făcut biserica «Broscenĭ la ținutul Suceveĭ, o siliște a D-sale Sărdaruluĭ Nicolaĭ Beldicénu, care moșie la 1847 o scóte la mezat spre a o vinde de vecĭ.» (Bucĭum. Rom. Anul I, pag. 477).

Broscenĭ, părâŭ. Incepe din satul satuluĭ cu acest nume din com. Drăgușenĭ, trece în com. Christescĭ luând numele de Lețcanĭ (de la desființatul sat) și se varsă în Moldova. Se spune că în vechime era mult maĭ mare, că conținea mulțĭ racĭ, din care causă i se maĭ zicea și «Părâul Racilor». Lungimea sa e de 3500 m. avênd de tributar pe păr. Stroescu.

Broscenĭ, iaz lângă satul cu acest nume, din com. Drăgușenĭ, în suprafață de un hectar, fiind înconjurat de mlaștinĭ periculóse.

Broscenĭ de jos, sat, vedĭ Lungenĭ.

Brosceni de sus, sat, vedĭ Brosceni, com. Brosceni.

Brud, mic afl. al pâr. Horaița din com. Ciumulescĭ.

Brustura, părâŭ în com. Drăgănescĭ, numit ast-fel de la mulțimea brusturilor (o plantă cu frunza lată numită și lipan și captalan) ce cresc pe malurile luĭ. Isvorasce de sub muntele Pleșu și anume de sub pólele piscululuĭ Arșița, urméză direcțiunea spre est, forméză hotar între com. Drăgănescĭ și Răucescĭ din jud. Némțu pe o întindere de 1200 m. trece printre délurile Țiganul de-a stânga și Crucea de-a drépta, străbate satul care-ĭ pórtă numele și după ce a primit păraele Lăzeĭ, Marculuĭ și Pârâuțul și a ocolit pe din sus de satul Săvescĭ, apucă spre sud-est, intră în com. Drăgușeni și se varsă în Résca avênd lungimea totală 11 200 m.

Brustura, valea părâuluĭ cu acest nume formată de délurile Brusturĭ și Lebedeĭ. Pe acéstă vale e tăbărât satul Brusturĭ.

Brusturi, sat răzeșesc în comuna Drăgănescĭ din pl. Moldova de jos, spre sud și la 22 kil. de Fălticenĭ. Așeḑat pe albiele păraelor Brustura și Pârâuțul, începênd din soséua județénă Dumbrăvița-Némț și continuându-se în susul văilor acestor pârae și pe cóstele délurilor Frasin, Brusturĭ, Moțoc, Crucea și Țigan, până unde pârâul Lăzeĭ se varsă în Brustura. Numĕră 181 case, populate cu 209 capĭ de fam. saŭ 759 suf. (370 bărbațĭ și 389 femeĭ); din carĭ 294 căsătorițĭ, 405 necăsătorițĭ, 48 văduvĭ, 12 divorsațĭ. Cu sciință de carte 62. Maĭ toțĭ plugarĭ. Vatra satuluĭ ocupă 20 fălcĭ și 75 prj. E cel maĭ vechiŭ sat din comună. Rĕzĕșiĭ n'aŭ urice dar susțin că moșia le-a fost dată de Marele Stefan în urma lupteĭ de la Rĕsboenĭ, localitate nu departe de aci. Până la 1878 forma comună aparte cu Săvescĭ și Șoĭmărescĭ. Are o biserică de lemn, cu patr. Sf. Voĭvoḑĭ, a căreĭa temelie nu se scie când s'a pus, dar care a fost reconstruită de rĕzĕșĭ la 1745, servită de un preot și 2 cânt. și o școlă rurală mixtă, înființată la 1865, cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 30 școlarĭ. In raionul școleĭ sûnt 188 copiĭ între 7—12 anĭ.

Drumurile principale sûnt: la Némț (8000 m) la Poéna

Prisăceĭ (2356 m.), la Drăgănescĭ (3800 m.), la Săvescĭ (2500 m.) şi la Puricenĭ, jud. Némţ (1500 m.)

Parte din moşie e proprietate rĕzĕşéscă, în întindere de 491 fălcĭ, iar partea numită Frasinul a D-neĭ Polixenia Demola în suprafaţă de 265 fălcĭ, aducêndu-ĭ venitul de 605 leĭ anual.

Împroprietăriţĭ la 1864 sûnt 141 locuitorĭ stăpânind 206 fălci şi 20 prj.

Ca familiĭ baştinaşe rĕzĕşescĭ sûnt: *Moţoc*, descendentă — se spune — din Marele Vornic Moţoc al luĭ Lăpuşnenu. Acéstă familie avea altă dată proprietăţĭ întinse şi în Basarabia. Un óre-care Toma Moţoc ne-avênd copiĭ dărui moşiile Răucescĭ şi Oglindiĭ, din jud. Némţu, M-reĭ Secu, moşiĭ ce acum aŭ devenit proprietăţile statuluĭ. O altă familie e acea a luĭ *Frunzeti*, de origină italiană, al căreĭ strămoş se crede că a fost adus de însuşĭ Stefan cel Mare. Nisce neamurĭ de aĭ acestora aŭ şi astă-dĭ proprietăţĭ în Basarabia.

Se povestesce că pe timpul eterieĭ (1821), trecênd turciĭ de la M-rea Secu spre Rêşca şi Slatina, poposiră aci prefăcênd biserica în grajdi. De atuncĭ se păstréză încă o icónă a Fecióreĭ Marieĭ tăiată la faţă de hangerul turcesc.

Pe la 1850 «Brusturĭ, la ţinutul Suceveĭ, ocolul Moldoveĭ, moşie cu părţĭ şi răzĕşéscă, în care moşie are parte şi d-luĭ Spătarul Ión Botez 100 stj., cumpĕraţĭ de comisul Enachi Adam cu preţ de 810 galbenĭ şi d-luĭ serdarul Gavril Hagiul; iar din răzĕşĭ sûnt şi Ión Moţoc, Negoiţă Radu, Dimitrachi Moţoc, Polcovnicul Vasile Pântea, Grigore Gafencu; Iordachi Stângu, Costachi Rafailă, Iordache Borş. Are parte încă şi sf. M-re a Némţuluĭ, sûnt şi alţĭ răzĕşĭ şi părtaşĭ maĭ mulţĭ în ea. Are sat cu o biserică, 2 preoţĭ, 2 dascălĭ, un diacon, 10 privilegiaţĭ, 2 mazâlĭ, 10 nevolnicĭ, 21 vadane, 2 vătăjeĭ, un jidov; pe lângă moşiile Oglindiĭ, Săvescĭ, Poéna Prisăciĭ, Şoĭmărescĭ şi altele cu un numĕr de 75 loc.» (Bucium. Rom. An. I, pag. 517.)

Brusturĭ, unul dintre délurile pe care stă satul cu acest nume.

Bucinişul, pârâŭ în com. Şaru-Dorni. Isvorasce din muntele cu acest nume şi se varsă în Călimănel la locul numit Coverca. Are de tributar pe pârâul Negru.

Bucinişul (délul), munte între Dorna, Şaru Dorni, Négra Şaruluĭ şi Transilvania, numit astfel de la Valea îngustă în forma unuĭ bucium ce 'l desparte de muntele Tăetureĭ. — Are 1536 metri.

Buciumenĭ, sat răzăşesc, pe moşia cu acelaş nume din com. Oprişenĭ. Aşeḑat pe ambele ţĕrmurĭ ale pârâuluĭ căruia 'ĭ a dat numele. Numĕră 45 case populate cu 44 capĭ de fam. saŭ 205 suflete (102 bărbaţĭ şi 103 femeĭ). Contribuabilĭ sunt 67. — Vatra satuluĭ ocupă 78 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt plugarĭ şi gospodarĭ bunişorĭ. — Are o biserică de lemn cu patr. sf. Gheorghe, clădită, nu se scie când, de Protopopul Andreĭ şi locuitorul Mighiula şi restaurată de rĕzĕşĭ la 1824. Servită de preotul şi cântăreţul din Oprişenĭ. — Scóla rurală din Oprişenĭ servă şi acestuĭ sat.

Moşia, proprietatea locuitorilor, are suprafaţa de 108 fălcĭ, maĭ mult ocupată de vatra satuluĭ.

Vechimea şi hotarnica acestuĭ sat se constată din urmĕtorul hrisov, originalul aflător astă-ḑĭ în stăpânirea rĕzĕşuluĭ Vasile Diaconu.

«Noĭ Alexandru Voevod,
«Bojio Milostio Gospodar zemli Moldavscoĭ.

«Facem înscíinţare cu acéstă carte a nóstră, cine pe dênsa va căuta, saŭ citindu-se luĭ va auḑi, pentru acest adevĕrat Popa Iuga, ce aŭ slujit nouă cu credinţă, pentru care noĭ vĕḑênd a luĭ dréptă şi credincíósă slujbă către noĭ, 'l-am miluit pe dênsul cu deosebita mila nóstră, şi 'ĭ-am dat luĭ întru al nostru pământ un sat aprópe de Baia, anume Buciumenĭ ca să-ĭ fie luĭ uric cu tot venitul luĭ şi frateluĭ sĕŭ Nanuluĭ şi feciorilor luĭ, şi nepoţilor lor, şi strănepoţilor lor, şi a tot némul lor, neruşuit nicĭ o dată în vecĭ. Iar hotarul acestuĭ sat, se începe de la Movila ce este pe deal, drumul în jos la stejarul gros, iar de la stejar până la pârâŭ, iar de la pârâŭ la sfârşitul Hvorostieĭ, iar de la sfârşitul Hvorostieĭ până la drumul ce merge de la Stan la Baia. — Decĭ drumul ce merge până la pârâul la Rădăşenĭ pe lângă Staniga, decĭ cade pe din sus la alt pârâŭ, de acolo la stejarul ce este pe deal, de acolo pârâul în sus, de la un stejar la alt stejar, iar de acolo la Lozăĭ şi de acolo iarăşĭ la drumul ce merge la Baia, până la hotarul Băiăĭ, de acolo câmpul

până în hotarul Dracşăi şi de acolo iarăşi la stejar la Movila mare.— Acesta este tot hotarul lui şi spre acesta este credinţa Domniei mele de mai sus scrisă Alexandru Voevod şi credinţa iubitului fiului Domniei mele Ilieş Voevod şi credinţa tuturor boerilor noştri a mari şi mici, iar după a nostră viaţă cine va fi Domn pământului din fiii noştri saŭ din némul nostru, saŭ pe cine Dumnedeŭ va alege să fie Domn să nu strice a nostră danie, ci să întărescă lor, de vreme ce şi noi am dat lui, pentru a lui dreptă şi credinciosă slujbă şi pentru mai mare întăritură a tuturor celor de mai sus scrise am poruncit slugei nóstre credinciosului Negoe Gramaticului să scrie şi să lege pecetea nóstră, către acéstă carte a nóstră.

S'aŭ scris în Sucéva la anul 6932 (1424), Februarie 16.

(L. P.)

S'aŭ tălmăcit de pe ispisocul sêrbesc de Gheorghe Evloghie Dascalu, la 1785, Iunie 9».

La 1803 «Luuçii ot Buciumenii rĕzĕşesci eraŭ numai şese, plătind 24 lei bir anual» (Urc de T C vol VII, pag. 254 şi vol VI, pag 1).

Pe la 1850 «Buciumenii şi Stăinţenii, la ţinutul Sucevei, ocolul Şomuzului, moşie cu părţi şi a d-sale Logofĕtului Dimitrie Cantacuzin Paşcanu, aŭ şi alţii parte în ea. Are sat cu o biserică, 2 preoţi, un diacon, 6 nevolnici, 2 dascăli, 1 privilegiat, 25 mazili, 6 vădane. Pe lângă moşiile Oprişeni, Fălticeni, Rădăşeni şi altele cu un numĕr de 35 loc. (Buciu m. Rom, an. I, pag 519).

Buciumeni, părâŭ în com Şoldănesci Isvorasce din délul Schinigeni de d'asupra satului cu acelaş nume şi pe care îl străbate, curge pe marginea apusană a oraşului Fălticeni, formând iazul lui Clopoţei, trece între târg şi cimitirul Tâmpesci şi pe lângă Şoldănesci şi se varsă în Şomuzul mare — Lungimea cursului sĕŭ e de 7000 m Peste acest pârâŭ sunt aruncate două poduri de piatră; unul la bariera Tâmpesci al şoselei naţionale Roman-Fălticeni-Bunesci-Suceva şi altul al şoselei judeţene Fălticeni-Dolhasca, construit cu cheltuéla lui Başotă (v. Şoldănesci) pe timpul isprăvniciei lui Alecu Drăguşanu 1830—1835. — Are de tributari din drépta pe Schinigeni şi pârâul Ciurii, iar din stânga pe pârâŭaşul Târgului.

Bucșa, deal cultivabil în comuna Litenĭ.

Bucșa, pârâul ce vine din délul cu acelaș nume, străbate satul Litenĭ și, după ce a primit din stânga pe Humăria, se varsă în Sucéva. (1200 m.)

Buda *), sat pe moșia și în com. Dolhasca. Așeḑat în râpa și pe cóstele délurilor Strahotin la est și Velnița la vest, numĕră 165 case populate cu 215 capĭ de fam. saŭ 719 sufl. (260 bărbațĭ și 359 femeĭ). — Contribuabilĭ sunt 120.

Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 85 fălcĭ. Majoritatea locuitorilor sunt gospodarĭ slabĭ. — Împroprietărițĭ la 1864 și 1879 sunt 68 fruntașĭ, 94 mijlocașĭ și 19 codașĭ, stăpânind 448 fălcĭ și 30 prj.

Are o biserică clădită de sătenĭ din lemn, cu patronul sf. Gheorghe, servită de preoțiĭ din Dolhasca cu rândul și un cântăreț, împroprietărită la 1864 cu 17 fălcĭ. — O scólă rurală mixtă cu un învĕțător plătit de comună, înființată la 1882, frecuentată de 23 elevĭ. — Împroprietărită la 1879 cu șése fălcĭ. Copiĭ între 7—12 anĭ din rața acóleĭ sunt 46 băețĭ și 47 fete.

Drumurile principale sunt la Lespeḑĭ (3000 m.) și la Dolhasca (5000 m.).

*) *Buda* — cuvînt slavon — însemnă o locuință retrasă, cu pădure, unde locuesc codrenii, saŭ pădurarii, saŭ lemnarii; acela ce maĭ în urmă s'a numit la noĭ [illegible]. Numirea Buda a rĕmas până astăḑĭ ca nume propriŭ la multe localități. Acesta ne dă a înțelege că odinióră pe acele locuri ședea câte o locuință retrasă în pădure, adică o *budă* saŭ [illegible].

Ep. Melchisedec. Cronica Hușilor. Apendice, pag. 103.

Buda (Crâșma), localitatea de la gura Râscuțeĭ în com. Bogdănescĭ, acoperită de arăturĭ, fânaț, și huceag.

Budăoaia, afl. al pârâuluĭ Râsca, în com. Bogdănescĭ (1300 m.).

Budacul, cel maĭ înalt munte din jud. Sucéva, aflător în comuna Borca, avĕnd 1864.5 metri de altitudine de asupra niveluluĭ mărei.

Budacul, pârăŭ; afluent al pârâuluĭ Borca.

Budăĭu, sat, numit și Urlațĭ, pe moșia și în com. Siliștea, plasa Șomuzul. Numĕră 21 case, populate cu 21 capĭ de fam. saŭ 68 suflete (28 bărbațĭ și 40 femeĭ). Are 17 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 5 fălci şi 40 prj. Locuitoriĭ sunt plugarĭ, dar slabĭ gospodarĭ.

Împroprietăriţĭ la 1864 sunt 2 fruntaşĭ, 3 mijlocaşĭ şi 4 codacĭ, stăpânind 14 fălcĭ şi 28 prj. Biserica din Siliştea şi şcóla din Ştirbĕţ servesc şi acestuĭ sat

Drumurile principale sunt: la Ştirbĕţ (3000 m.), la Siliştea 500 m.) şi la Liteniĭ (2000 m.).

Budăĭ, mic afluent al Şomuzuluĭ mic în com. Giurgesci.

Budălu de la Standóle, obârşia pârâuluĭ Lutuluĭ, în com Valea Gloduluĭ.

Budăilor (délul), în comuna Preutescĭ, acoperit de pădure de fag.

Budăile, mic afluent al Rĕceĭ din com. Vascanĭ; are de afluent din drépta pe Onufreĭ.

Budeanu, mic afluent al pârâuluĭ luĭ Pulpă, în com. Dolhasca.

Budurólа, zăvoiŭ şi fânaţ pe şesul drept al Siretuluĭ, în com. Stolnicenĭ.

Buftea, v. Pârâul Cazaculuĭ

Bugióĭa, parte din satul Ruginósa.

Bugióla, pârâul numit şi al Aximeĭ, afluent al pârâuluĭ Dumbrăviţa din satul Ruginósa.

Bulgărie (la), grădină de legume pe moşia Sireţel.

Bulgăria, localitate acoperită de ţarine pe moşia Stolniceni Prăjescu.

Bulgărie, grădină de legume pe locul fosteĭ velniţe de pe moşia Huşĭ.

Bulgărie, grădină de legume, lângă pârâul Buciumeni, pe moşia Şoldănescĭ

Bulhac (Délul), în com. Preutescĭ îmbrăcat în pădure de fag

Buneĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Bunescĭ

Bunescĭ, sat, pe moşia cu acelaş nume din com Pleşescĭ Aşeḑat pe delurile Babeĭ şi Vieĭ şi străbătut de pârâul Ciureĭ, numĕră 24 case, populate cu 24 capĭ de familie saŭ 74 suflete (40 bărbaţĭ şi 34 femeĭ). Are 24 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă o falce şi opt prăjinĭ. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc.

Moşia, proprietatea dómneĭ

Profira Ghiţescu şi a d-luĭ G. Văsescu, are suprafaţa de 652 fălcĭ, din carĭ 392 fălcĭ cultivabile, 70 fălcĭ fânaţ şi restul neproductiv.

Împroprietărițĭ la 1864 sunt 7 mijlocaşĭ şi 3 codaşĭ stăpânind 11 fălcĭ şi 8 prj.

Are o biserică, zidită de C. Ghiţescu, cu patronul Sf. Vasile, servită de preotul din Uncescĭ. Şcóla din Petia servă şi acestuĭ sat.

Drumurile principale sunt: la Fôlticenĭ (4000 m.)

«... Inscripţia din jurul unuĭ aer ce se află la biserica din Bunescĭ, jud. Sucéva, în care se spune că: «acest aer 'l-a făcut piosul Domn Ion Stefan Voevod, fiŭ al rĕposatuluĭ Tomşa Voevod şi al soţieĭ sale Axinia şi s'a dat Bisericeĭ Domnescĭ din Iaşĭ, anul 1613». (A. D. Xenopol, Istor. Rom. Vol. III, p. 492).

La 1803 «Bunescĭĭ a Slugeruluĭ Fotache Ciure avea 12 liudĭ plătind 116 leĭ bir anual». (Uricar. VII, p. 253).

Bunescĭ, părâŭ numit şi al Graniţeĭ, în comuna Pleşescĭ. Mic afluent al Şomuzuluĭ Mare. Are de tributarĭ pe: Podenĭ, Pârâul Buneĭ, şi Vârnavuluĭ.

Bunescĭ, iaz pe frontieră în satul Bunescĭ format de pârâul cu acest nume.

Burcutuluĭ, v. Pârâul luĭ Mândrilă.

Burduhosul, deal, în com. Brădăţelu, parte acoperit de pădure bătrână de stejar, mestécăn şi carpen şi parte cultivabil.

Burdunóia (Cotul), parte din şesul Siretuluĭ în com. Dolhasca.

Burghinescĭ, localitatea din com. Rădăşenĭ, aflătóre în jurul Moreĭ cu acest nume de pe pârâul Brădăţelu, aprópe de gura acestuia. Aci se află şi o crâşmă.

Burghinescĭ, móră în comuna Rădăşenĭ.

Bursunarul, mic afluent al pâr. Suha-Mare în com. Mălinĭ.

Bursunaruluĭ (Vêrful), munte în com. Mălinĭ.

Bursucăria, piscul déluluĭ Homiţa din com. Cristescĭ.

Busuiocul, munte peste care trece hotarul între Dorna şi Broştenĭ.

Buşmeiuluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Buşmeiul Mare, munte, intre com. Borca şi jud Neamţu, avênd 1617.6 m. alt. d'asupra nivelului mărei.

Butnarul, mic afluent al pârâului Suha-Mare in com. Mălinĭ.

Butnăraşu, mic afluent al Şomuzuluĭ-Mare, in com. Dolhescĭ.

Butnăraşu, deal, acoperit de ţarine, in com. Dolhescĭ.

Butnăriţeĭ (Pârâul), mic afluent a. pârâuluĭ Suha-Mică, in com. Mălinĭ.

Butnăriţa, munte in com. Mălinĭ.

Butnariuluĭ (Vêrful), munte in com. Mălinĭ.

Butuc (La), mocirlă pe moşia Baia, numită ast fel de la un butuc ce vecuesce de multă vreme în mijlocul eĭ

Busa Bogolinuluĭ, munte peste care trece hotarul intre Dorna şi Broşteni.

Busa Şĕrbeĭ, unul dintre piscurile munteluĭ Pietrele Roşiĭ, în com. Négra Şaruluĭ.

Busa Topliciórei, munte intre comunele Dorna Şaru Dorni şi Broşteni.

Busei (Vêrful), munte in comuna Broşteni (1411.8 m)

Busilă, deal acoperit de pădure de fag in com. Dolhescĭ.

Busilenilor (Délul), munte intre comunele Şaru Dorni şi Négra Şaruluĭ.

C.

Cabósa, sat pe moşia ş. in com. Broşteni. Aşeḑat pe malul drept al Bistriţeĭ e străbătut de pârâul căruia îĭ portă numele şi numĕră numaĭ 10 case cu 10 capĭ de familie sau 50 suflete (27 bărbaţi şi 23 femeĭ), din carĭ 3 ţiganĭ. Contribuabilĭ sunt 12 Improprietărițĭ la 1864 sunt 1 fruntaş, 4 mijlocaşĭ şi 3 codaşĭ, stăpânind 29 fălcĭ.

Biserica din Holda şi şcólele din Broştenĭ servesc şi acestuĭ sat. Niciĭ un drum de comunicaţie nu 'l lega cu cele-l'alte sate şi trecerea se face numaĭ

cu o cĭobacă (un trunchiŭ de arbore scobit).

Căbóe, munte în com. Broştenĭ, avênd 1638.8 m. alt.

Căbóe, mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Broştenĭ.

Căboiţa, munte în com. Broştenĭ.

Căbuja, o sfóră de moşie ce acum forméză un trup cu Drăguşenĭ (v. a. n.)

Căbujeĭ (Satul), v. Drăguşenĭ.

Căbujeĭ (Pârâul), afluent al pârâuluĭ Hatia, în com. Drăguşenĭ (3000 m.)

Căldare (In), o baltă (unde apa curge lin) pe Bistriţa, între Cojocĭ şi Dâmbu Colaculuĭ.

Căldăreĭ (Pârâul), mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Broştenĭ.

Calea-Mare, deal, parte cultivabil şi parte cu pădure, în comuna Brădăţelu pe crésta căruia trece drumul ce légă satul Rotopănescĭ cu Lămăşenĭ, şi Cornu Lunceĭ.

Căliman, munte între com. Négra Şaruluĭ şi Transilvania, avênd ca piscurĭ Bâtca Ţiganuluĭ dincolo şi Ciribuc (1459.2) la noĭ. De asupra acestuĭ munte este un platoŭ mare peste care ceĭ de dincolo s'aŭ întins încet-încet cu păşunatul până ce Unguriĭ, după maĭ mult timp de păşunat, aŭ pus stăpânire, aşa că frontiera trece acum pe sub crésta munteluĭ. D'asupra luĭ, dar peste hotar, se află un lac mic în suprafaţă dar fórte adânc. De obiceiŭ până pe la 10 Iulie omătul e nelipsit de pe Căliman, pe care nu cresce de cât muşchiŭ gros, căţunĭ, eniperĭ, afine şi maĭ jos merişóre.

Călimănelu, munte între comuna Şaru Dorni şi Dorna.

Călimănelu, pârâŭ în com. Şaru Dorni; isvorasce de sub muntele căruia îĭ pórtă numele şi după un curs de 12 kil. se varsă în Négra-Şaruluĭ din jos de Panacĭ. Are de afluenţĭ din drépta pe: Jalovjiţa, Mihăileţul şi P. Tăetureĭ; ĭar din stânga pe Bucinişu şi P. Tulbure.[1])

Calu, munte în comuna Mălinĭ. (976.9).

Călugăra, pârâŭ, în com. Tătăruşĭ, numit ast-fel pentru că se spune că pe albia luĭ ar fi fost

[1]) Pe Călimănel scobóră plute ajutate de baĭt.

un schit dependent de M-rea Probota. Isvorasce din Grópa Catârului şi se varsă în Matióîa (7000 m.)

Călugăra, zăvoiu pe şesul Siretului, în com. Stolniceni.

Călugăra, ţarina din jurul zăvoiului.

Călugărului (Pârâul), afl. al pâr. Forăsci în comuna Uidesci (3000 m.)

Călugărului (Déalul), munte în com. Dorna.

Călugărului (Iazul), iaz în suprafaţă de 83 fălcî pe moşiile Rădăşenî şi Oprişeni, format de pârâul Şomuzul Mare.

Călugărului (Móra), proprietatea statuluî, la ezătura iazuluî cu acest nume, — a fost făcută de M-rea Slatina. Are 5 pietre pentru grâû şi 3 pentru porumb, — aducênd ven. net de 4000 leî anual.

Calului (Pârâul), mic afl. al pâr. Suha mică, în com. Mălinî.

Calna, fost sat în com. Ciumulescî. Pe la 1850, «Calna, Costescî şi Berescî, tóte într'un hotar, la ţinutul Sucevei, moşie cu părţî şi răzăşescă, în care moşie aû parte şi d-lor comisul Costache Ganea, fraţiî Morţunescî, d-luî Costache Hârlescu, iconomul Iftime Stamatı şi alţiî; pe lângă moşiile Cămârzanii, Ciumulescî şi altele, *fără sat.*» (Bucium. Rom. An. II p. ..)

Calna, pârâuaş în com. Ciumulescî. Isvorasce din satul Cămârzanî, formézâ un mic iaz şi se varsă în Şomuzul Băeî. (1800 m.)

Calna, ezer în suprafaţă de 20 prăjinî.

Calneî (Lunca), în com. Ciumulescî, de o fórte mică întindere.

Cămârzanî, sat pe moşia cu aceî'aş nume din com. Ciumulescî. Işî trage numele de la un străvechiû proprietar al moşieî Cămârzan (Vedî actul de hotărnicieî al moşieî Huşî unde se pomenesce de *Podul luî Cămârzan*. Aşedat pe cóstele délurilor Curţeî, Ganîa şi Colţun, — numără 23 case, populate cu 26 capî de fam. saû 104 suflete; (51 bărbaţî şi 53 fem.) din carî 2 israelıţî. Are 20 con-

tribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de treĭ fălcĭ şi locuitorii sûnt gospodarĭ slabĭ.

Moşia e proprietatea d-luĭ Em Morţun, are suprafaţa de 700 fălcĭ din carĭ, 420 fălcĭ cultivabile, 200 pădure şi 80 fânaţ. Improprietăriţĭ nu sûnt pe acéstă moşie, ci toţĭ locuitoriĭ s'aŭ împroprietărit la 1864 pe Mesteceni şi parte din Movilenĭ.

Are o biserică, cu patr. Sf. Gheorghe, construită cu spesele actualuĭ proprietar la 1863, servită de preotul din Ciumulescĭ Şcóla din Ciumulescĭ servă şi acestuĭ sat.

Drumurile principale sûnt: la Fǒlticenĭ, prin Leucuşescĭ, (13 kil.) şi la Fǒlticenĭ, pe la Spătărescĭ (16 kil.)

La 1803 «Cămârzaniĭ, a paharniculuĭ Lână, aveaŭ 5 lĭuḑĭ, cu 60 leĭ anual, fiind şi un lĭud de ceĭ fără bir.» La aceştia se adăogaŭ «breslaşiĭ Morţunescĭ», 3 lĭuḑĭ, plătind 24 leĭ bir pe an». (Uricar de T. C. VII p. 250).

Pe la 1850, «Cămârzaniĭ i Măstocaniĭ, la ţinutul Suceveĭ, ocolul Moldoveĭ, moşie cu părţĭ în care moşie aŭ parte şi d-lor fraţiĭ Morţunescĭ, i d-luĭ Costache Morţun, d-luĭ Costachi Hârlescu i alţĭ părtaşĭ în ea. Are sat cu o biserică, un pr., doĭ dascălĭ, doĭ bějenarĭ hriso voliţĭ, opt nevolnici, 3 vadane, 4 slujbaşĭ volnicĭ, un jidov; pe lângă moşiile Bĕrĕscĭ, Calna, Ciumulescĭ, Leicuşescĭ, Dumbăviţa şi altele cu un număr de 18 locuitorĭ. (V. Bucium. Rom An. II p. 145.)

Origina familieĭ Morţun presentând óre-care interes istoric, estrag următórele din genealogie făcută de descendentul ei d. Emanoil Morţun proprietarul acesteĭ moşiĭ

«Pe la finele Domnieĭ luĭ Petru Schiopu (1590) tînerul Pavel Morţun trece din Maramureş în Moldova. Un óre-care Lazăr (urmaş luĭ Potcóvă) tocmaĭ venise cu un corp de cazacĭ, vrênd să'l detroneze şi să ia locul luĭ Petru Schiopu. Pavel Morţun se aventură in conducerea uneĭ părţĭ a oştirei moldovene şi reuşi a pune pe fugă armatele căzăcescĭ. Vodă resplăti vitejia acestuĭ neaoş Român dăruindu-ĭ moşia Budeniţa din Bucovina. Intre 1630—1640 patru dintre ceĭ 12 fiĭ ai luĭ Pavel Morţun se căsătoresc cu fete din familiile Goĭan, Giurgiuvano, Vasilco şi Volcinoschi. Ceĭ-lalţĭ opt aŭ numaĭ fete pe carĭ le mărită după Cuciureanu, Hăjdĕŭ, Holban, Go-

roveĭ și Teodorini. Din primiĭ patru Morțunescĭ se trag toțĭ urmașiĭ acesteĭ familiĭ aflătorĭ astă-ḍĭ in țéră și carĭ aŭ trecut acĭ după răpirea Bucovineĭ.

Un óre-care Ion Morțun stăpânitor al Budinților pe la 1792 lasa treĭ fiĭ: *Ilie*, *Lupu* și *Constantin*.

Lupu trece în Rusia la 1731, intră cadet în armata împărătesceĭ Ana Ivanovna și la 1740 ajunge Polcovnic. In acel'aș an este recomandat din ordinul împărătesceĭ Ana, de către cancelarul Osterman, Domnitoruluĭ Moldoveĭ Grigore Ghica care 'l gratifică cu boeria de Șĕtrar. La 1742 se căsătoresce cu Maria fiica Medelniceruluĭ Costandin Lâna, dar 'șĭ reține partea de Budințĭ din Bucovina și Ghenăuțiĭ de la ținutul Hotinuluĭ. Zestrea soțieĭ era moșia Broștenii de la ținutul Botoșanĭ.

In urmă, potrivit diateĭ luĭ Andreĭ Pisoschi, rĕmân în stăpânirea Lânescilor și moșiile: Leucușescĭ, jumătate din Hârtop, a treia parte din Hușĭ, întregĭ Cămârzanĭ, Obarșia și câte jumătate din Costescĭ și Bărăscĭ pe apele Șomuzul-mare, Șomuzul Băeĭ, și Moldova pană în Résca. Ast-fel pun stăpânire Morțunescĭ pe Cămârzanĭ.

Pavel, fiŭ al luĭ Ilie, ajunge major în armata rusescă și la 1812 e luat prisonier de Francesĭ și dus în Franța de unde se întorce la 1815 și se călugăresce în M-rea Neamțu, unde era cunoscut sub numele de Morțun Franțuzul.

Cămeșoiu, munte în com. Bogdănescĭ, acoperit de pădure de fag și brad.

Cămeșoiul (Vârful), munte pe culmea căruia se întâlnesce hotarele moșilor Baía, Bogdănescĭ, Sasca și Mălinĭ. E îmbrăcat în pădure de brad.

Câmpulungénuluĭ (Pârâul), mic afl. al Sasceĭ Marĭ.

Câmpul luĭ Drăgoș, v. Târgul Pășcanĭ.

Câneluĭ (Pârâul), mic afl. al Bistrițeĭ.

Câneluĭ (Delu), munte în comuna Broștenĭ.

Câneluĭ (Balta), o baltă a Bistrițeĭ drept muntele cu acest nume.

Cânipiștea, dél cultivabil în com. Stolnicenĭ.

Căpăţâna, munte peste care trece hotarul între com Brosceni şi Bucovina (1383.4 m.)

Căpăţâna, dél între satele Boureni şi Soci. Se crede că aci ar fi tăiat Dragoş Vodă capul Bourului (v. Boureni).

Căpăţânelor (Pârâul), mic afl. al pâr. Sabasa.

Căprăria, mic afl. al Stanişteĭ, în com. Cristesci. (320 m.)

Căprăria, dél acoperit de pădure de fag lângă satul Bădiliţa.

Căpriana, dél, îmbrăcat în pădure de fag, în com. Tătăruşi.

Căpriana, pârâŭ. V. Leordişul.

Căprăriei (Pârâul), mic afl. al pâr. Négra Broscenilor.

Căprăriei mici (Pârâul), mic afl. al pâr. Négra Broscenilor.

Caprei (Pârâul), mic afl. al Bistriţei, în com. Brosceni.

Caprei (Pârâul), mic afl. al Şomuzului Mare. (1000 m.)

Caprei (Valea), valea pârâuluĭ cu acest nume din com. Pleşesci.

Caprei (Délul), munte în comuna Brosceni.

Căpriţa, pădure de fag pe pólele déluluĭ Pietrişu din com. Valea Glodului, lângă frontieră.

Căpriţei (Pârâul), mic afl. al Bistriţei în com. Brosceni.

Capu-Déluluĭ, fostă staţie de poştă pe şoséua naţională Roman-Fôlticeni-Bunesci, pe locul desfiinţatuluĭ sat Filipesci.

Capu-Déluluĭ, pisc de munte între Rêşca Mare şi Slătióra din com. Bogdănesci.

Capu-Déluluĭ, ezer în suprafaţa de 2 arii în com. Uidesci, pe şesul Moldoveĭ, apa căruia, — se spune, — că ascunde multe arme din timpul revoluţiei de la 1821.

Capul - Topliţei, gura pârâului Strâmba.

Cărămidărie, v. pârâul Glodului.

Cărămidăriea, localitate în com. Lespedi, unde se fabrică cărămidă.

Cărăuţa, mic afluente al pârâului Sabasa.

Cărbunarul, părâŭ în com. Brosceni, afluente al Cotârgaşuluĭ Are de tributar pe părâul Ţigănuşuluĭ şi Răcle.

Cărciumeĭ (Dé.ul), în satul Topile

Cârjeĭ (Părâul), isvorasce de după Bâtca Teĭuşuluĭ, străbate satul de la care 'şĭ trage numele şi se varsă în Bistriţa. (2400 m.)

Cârjenilor (Părâul), mic afluente al părâuluĭ Borca.

Cârlanu, munte în com. Bogdănescĭ, acoperit de pădure de fag şi brad.

Cârlanuluĭ (Délul), lângă satul Mihăescĭ.

Cârligata, mic afluente al Bistriţeĭ în com. Broscenĭ.

Carmen Sylva, isvor cu apă minerală. V. com. Şaru Dorni.

Cărpiniţu, dél, în com. Uidescĭ, moşia Ţolescĭ, parte cultivabil, parte ponoros.

Cărpinişul, munte, pe teritoriul moşieĭ Borca, dar în comuna Mădeiŭ.

Casa, părâŭ în com. Mădeiu, isvorăsce din *Dosul Arşiţeĭ* şi după un curs de 5000 m. se varsă în Bistriţa

Caseĭ (Părâul), mic afluent al Bistriţeĭ, udă partea de sus a satuluĭ Lungenĭ.

Caseĭ (Părâul), mic afluent al Bistriţeĭ. Udă satul Crucea

Casaşi, o parte din satul Ruginóea, locuită de ţiganĭ.

Catarguluĭ (Delul), în comuna Dolhescĭ, parte cultivabil, parte acoperit de pădure.

Catargul, v Délul Gheocul.

Catrinari, parte din satul Şaru Dorni.

Catrinari (Délul), munte, peste care e hotarul moşiilor Şaru-Dorni şi Broştenĭ.

Catrinari, mic afluent al părâuluĭ Negrişóra.

Căţeluşa, mic afluent al Bistriţeĭ. Formézǎ hotar intre comunele Broştenĭ ş. Mădeiu (3000 m.)

Chifenĭ, parte din satul Şaru-Dorni.

Ceiru-Belciuluĭ, o parte din ţarina satuluĭ Hârtópe.

Celarul, mic afluent al pârâuluĭ Suha-Mare.

Celariul, mic afluent al pârâuluĭ Fărcaşa.

Cépă (Délul luĭ), lângă satul Hârtópe; cultivabil.

Cépă, o parte din moşia Stroescĭ.

Cépă, localitate în com. Văscanĭ, unde se împart drumurile spre: Stroescĭ, Hărmănescĭ, Ruginósa, Todirescĭ şi Vladnicĭ.

Cepila, localitatea de la gura pârâuluĭ Platoniţa, în satul Manolea.

Cerbuluĭ (Pârâul), mic afluent al Negreĭ Broştenilor; are de tributar pe pârâul Ungurénuluĭ.

Cerbuluĭ (Délul), munte în com. Mădeiu, teritorul moşieĭ Borca.

Cérdac (La), se maĭ zice şi Bâtca Scăunelelor. Loc de escursiune în vêrful munteluĭ Pleşu, chiar în hotarul dintre jud. Sucéva şi Neamţ. Se află aci un foişor de scândurĭ, făcut de călugăriĭ din Monastirea Neamţu, în care dênşiĭ aŭ pus o icónă. Pe aci trece poteca ce duce din Bogdănescĭ, Rĕşca şi Boróia la M-rea Neamţuluĭ.

Cérdacul, Culmea cea maĭ înaltă a déluluĭ ce desparte şesul Sirtetuluĭ de al Moldoveĭ, — în com. Cristescĭ. — Peste acest deal trece şoséua judeţ. Moţca-Paşcanĭ - Târgu - Frumos. E îmbrăcată de pădure de fag şi stejar. Vederea din foişorul ce era aşeḑat aci era din cele maĭ frumóse ale judeţuluĭ şi se întindea într'o mare depărtare peste şesurile Siretuluĭ şi Moldoveĭ şi munţĭ.

Cetăţuea, pădure, de diferite esenţe, pe moşia Văscanĭ.

Cetăţue (La), deal; v. Baĭa.

Cetăţuea, podişul de pe dealul de d'asupra şi spre estul satuluĭ Rădăşenĭ. Aci se găsesc anticităţĭ ca vase de lut, unelte de piatră, etc.

Cetăţuia, deal, pe moşia Huşĭ, d'asupra căruia cred ómeniĭ că ar fi fost o cetate. Este cultivabil.

Cetatea, deal, pe moşia Brana, acoperit cu pădure de fag. In

juru-i se observă două rânduri de şanţuri circulare.

Cetăţuia, dealul de d'asupra satului Stroescĭ, din care se scóte piatră.

Cheĭ (La), cele maĭ periculóse cataracte ale Bistriţeĭ, aflătóre între Bogolinul şi Geamalăul Sute de stâncĭ rĕsar din apa care e strânsă între pereţĭ ce se pierd în norĭ. Curentul este puternic şi apa urlă, în fierbe rea eĭ spălând mereŭ stâncile Aci plutaşul e sigur pe pluta sa când e apa potrivită; dar când e prea mare saŭ mică, el nu prea cutéză a scoborâ; în primul caz pentru că nu maĭ e stăpân pe pluta sa, ce sbóră printre nahlapĭ (valurĭ marĭ) şi în secundul, pentru că e fórte lesne să pună pluta pe vre-una din multele stâncĭ şi atuncĭ, închiḑĕnd cursul, orĭ câte plute 'l-ar urma se grămădesc una peste alta şi se fac ţăndărĭ — Singura scăpare la o ast-fel de întâmplare e *Scara* (un brad spânzurat pe stâncă, pân'aprópe de apă, de care naufragiatul se agaţă, ca să se urce sus pe munte, unde o cărăruie îl conduce la Dorna). Tăria şi frumuseţea loculuĭ la Cheĭ e nicĭ că se póte maĭ impunătóre, dar şi maĭ pitorescă în acelaş timp. Omul rĕmâne mut, simţindu-se prea mic faţă cu măreţia natureĭ Maĭ înainte de a intra în Cheĭ la vre-o 200 metre d'asupra, pe peretele stâncos al Bogolinuluĭ, de obiceiŭ, plutaşul arată comóra neatinsă de argint (probabil quartz) ce *lucesce de 'ţĭ ia ochiĭ maĭ ales spre séră; dar nimenĭ nu se póte urca acolo ca să pótă lua acel* boţ *preţios*.

Chetrăria, parte din pădurea moşieĭ Stolniceni Prăjescu.

Chetrósel (vârful), munte în com. Mălini.

Chicerea, dél acoperit de pădure de fag, pe moşia Stolnicenĭ-Costandache

Chicerea, parte din pădurea moşieĭ Stolniceni-Prăjescu.

Chifenĭ, sat zis şi Şerişoru (v a. nume

Chilia, mic afluent al păráuluĭ Bădiliţa.

Chilieĭ (pârâul), mic afluent al păráuluĭ Şinca, din com. Sasca.

Chilie (La), v. pâràul Chilieĭ din com. Mădeiu.

Chilieĭ (pârâul), zis de uniĭ şi pârâul Arşiţeĭ, afluent al pârâuluĭ Mădeiu. La gura acestuĭ pârâŭ, unde se zice: «La Chilie», aŭ fost chiliile călugărilor Mateĭ şi Kiriac, primiĭ întemeĭetorĭ aĭ satuluĭ Mădeiŭ.

Chilieĭ (poéna), pe délul Bogata din com. Sasca.

Chilieĭ (délul), lângă satul Bâdiliţa, acoperit de pădure de fag.

Chilimenĭ, munte în com. Mălinĭ

Chilinésa, pârâul ce formézā hotar între comuna Bogdănescĭ şi Boróia; isvorasce din Délu Lupuluĭ şi se varsă în Rêşca (3200 metri).

Chişcăróe, baltă în suprafaţa de 150—200 m. p., în comuna Dolhasca.

Chitic, deal cultivabil în comuna Pleşescĭ.

Chiţicaruluĭ (délul), pe care stă o parte din satul Mihăescĭ.

Chiţigăile, unul dintre piscurile munteluĭ «la Córne», acoperit de pădure de brad şi fag.

Chiţigăile, un afluent al pârâuluĭ Rêşca, din com. Bogdănescĭ.

Chiţigaia mare, cel maĭ înalt vârf al munteluĭ Chiţigăile.

Ciganuluĭ (pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Boldescĭ, din comuna Văscanĭ.

Ciganuluĭ, valea pârâuluĭ cu acest nume.

Cimitiruluĭ (délul), pe care se află cimitirul satuluĭ Heciŭ-Lespeḍĭ.

Cinuc, deal cultivabil între Christescĭ şi Moţca.

Ciobăniţa, pârâŭ, zis şi Pietrosu (300 m.), în com. Litenĭ, mic afl. al Şomuzuluĭ mic.

Ciocârlie, munte în comuna Broscenĭ.

Ciocârlanilor (délul), munte în comuna Dorna.

Ciohorenĭ, sat pe moşia şi în com. Miroslăvescĭ. Aşeḍat pe ambele ţĕrmurĭ ale pârâuluĭ Rangu, numĕră 195 case, populate cu 217 capĭ de familie saŭ 948

suflete, (479 bărbaţĭ şi 469 femeĭ), din carĭ 12 israeliţĭ. Are 195 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă suprafaţa de 75 fălcĭ şi 78 prj. Locuitoriĭ împroprietăriţĭ după legea din 1864 sunt: 45 fruntaşĭ, 51 mijlocaşĭ şi 38 pălmaşĭ, stăpânind 337 fălcĭ şi 35 prj. Are o biserică, cu patronul sf. Nicolae, zidită la 1864 de locuitorĭ ajutaţĭ de prinţul Gr. M. Sturdza, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. Împroprietărită la 1864 cu 8 fălcĭ şi 40 prj. Scóla din Miroslăvescĭ servă şi acestuĭ sat. Drumurile principale sunt: la Muncel (2120 m.), la Verşenĭ (5375 metri), la Cosmescĭ (2968 metri) şi la Miroslăvescĭ (2060 m.)

Ciohorenĭ, délul, pe costele căruia stă satul cu acest nume.

Ciohoranca, v. părâul Rangu.

Ciomârneĭ (pârâul), mic afl. al Şomuzuluĭ mic, în com. Pleşescĭ (2500 m.).

Ciomâsga, mic afluent al pârâuluĭ Recea, din com. Văscanĭ.

Ciorsacĭ, iaz, format de Şomuzul Mare, în comuna Şoldănescĭ, în supraf. de peste 100 fălcĭ. — Conţine mult peşte, şi cu deosebire ştiucă şi crap.

Ciorsacĭ, móră sistematică la ezătura iazuluĭ cu acest nume. (V. Şoldănescĭ).

Ciorsacĭ, fost sat, în apropierea moriĭ cu acest nume. Existenţa luĭ şi hotarele moşieĭ Ciorsacĭ le aflăm în următórele acte:

1) Hrisovul de la Antioh Constantin Voevod, dat în Iaşĭ, la 9 Iunie, 7213 (1705), prin care dă drept M-reĭ Solca «a opri *satul* Ciorsacĭ de la ţinutul Suceveĭ, cu tot locul şi venitul aceluĭ sat şi să aibă a lua de a zecea parte din ţarine, din pâne şi din fânaţ, şi din grădinĭ, şi din prisăcĭ după obiceiŭ, şi din pómete, şi din ţir, şi din tot locul şi venitul cât va hi pe hotarul aceluĭ sat, care acest sat este sfinteĭ M-reĭ danie şi miluire de la rĕposatul Vasile Cantacuzino, ce aŭ fost spătar mare, şi de la fratele d-sale Ilie Cantacuzino, ce aŭ fost comis mare.»

2) La 1768, *Venedict, egumenul M-reĭ Solca* se judecă cu *Vasile Raţă*, căpitan, şi *Tóder* **Giurgiuvanu**, căpitan, strĕnepoţiĭ Bouluĭ Logofĕt — Aceştĭ din urmă arată că moşia şi satul Ciorsacĭ aŭ fost făcute danie

moşuluĭ lor Dumitraşu Boul Logofĕt, prin diata mameĭ sale Alexandra Vornicésa la 7187, diată intărită de Duca Vodă la 7188. Maĭ arată «o carte domnéscă dată de stăpânit némuluĭ lor, asupra acesteĭ moşiĭ, de la rĕposatul Nicolae Vodă».

Egumenul arată hrisovul de maĭ sus, din 7213, «făcut în urma danieĭ ce aŭ arătat Raţă şi Giurgiuvanul» şi spun că aŭ avut şi un zapis de danie către Mănăstire al boerilor Vasile şi Ilie Cantacuzino, dar cerêndui-se zapisul, călugărul a spus că nu-l póte da fiind *«răsărit»* (perdut).

A maĭ adăogit călugărul că Monastirea stăpânesce de 90 anĭ acéstă moşie, ne supărată de nimenĭ.

3) Faţă cu aceste mărturisirĭ, în acelaş an, 1768, Ghenar 18, Vodă Grigore Ión Calimah hotăresce: «După judecata cercetăriĭ d sale veliţilor boerĭ, dovedindu-se că M-rea stăpânesce de 90 anĭ, iar cea-l'altă parte n'aŭ stăpânit nicĭ o dată, nicĭ părinţiĭ lor, nicĭ eĭ, hotărâm Domnia mea ca să stăpânéscă Monastirea şi de acum înainte moşia acésta. . iar Vasile Raţă şi Giurgiuvanul neodihnindu-se uşa divanuluĭ Domnieĭ mele este deschisă...»

4) La 1778, Sept. 29, Vodă Constantin Dimitrie Moruz Voevod, însărcinéză pe ispravniciĭ ţinutuluĭ Suceveĭ, să facă hotarnica moşieĭ Ciorsacĭ *«fiind-că rĕzĕşiĭ.... de prin prejur o împresóră cu strâmbătate....»* ca să pótă să facă «Monastireĭ şi întăritură cu hrisovul Domnieĭ». (Uric. de T. C., vol. XVI. pag. 48 şi 127).

5) Prin hrisovul, din 3 Dec. 1803, de la Alex. Const. Moruz Vodă se întăresce stăpânirea M-reĭ Solca asupra moşieĭ Ciorsacĭ, pentru care a avut judecată cu Tanasă, fiul Medelnicerului Stefan Feştilă şi Mihalache Giurgiuvanul. (Uricar vol. VII, pag. 251).

Astă-ḑĭ la Ciorsacĭ nu maĭ e de cât o móră şi o cârciumă ţinênd de moşia Hârtopul. (V. Mănăstióra).

Ciorsacĭ, pârâŭ în com. Şoldănescĭ, isvorasce de la Vărărie şi se varsă în iazul cu acelaş nume. (2510 m.).

Ciortolanul, deal acoperit de viĭ în com. Văscanĭ.

Ciótelor (délul), în comuna Pleşescĭ.

Cireşuluĭ (délul), pe cósta căruia

stă partea estică a satuluĭ Ciumulescĭ.

Cireşuluĭ (părâul) unul dintre aflu. părâuluĭ Răşcuţa

Ciribuc, v. Călıman.

Ciritei, deal în partea ostică a satuluĭ Horodnıcenĭ, parte cultıvabıl, parte acoperıt de fânaţurı.

Ciriteĭ, valea scăldată de părâul Branıştea, dın comuna Brădăţelul.

Ciubuc (délul), munte între comunele Broscenĭ şı Şaru-Dorneĭ.

Ciuchinarilor (vatra), partea răsărıténă a satuluĭ Dolhasca.

Ciudin (Iazul luĭ), în supraf. de 1 falce 40 prj. pe moşıa Lămăşenĭ. Conţine pesce: crap, lin, caracudă, costruş şı ochıană.

Ciuleĭ (Iazul luĭ), iaz format de Şomuzul mic, în com. Giurgescĭ, în supr de o falce.

Ciulinosul, mlaştină, în suprafaţă de 800 metri pătr., în comuna Dolhasca.

Ciumalul, deal lângă satul Todiresci, com. Văscanĭ.

Ciumalul, pădurea de stejar ce acopere delul cu acest nume.

Ciumalul, mic afluent al părâuluĭ Boldescĭ, com. Văscanĭ.

Ciumerna, v. Obcına Ciumerneĭ.

Ciumerna, mic afluent al părâuluĭ Suha mică.

Ciumulescĭ-Ganea, com. rurală în pl. Moldova de jos, spre sud şi la 16 km. de Fôlticenĭ. Acı e acum reşedinţa sub-prefecturei plăşeĭ. Se mărgınesce la E. cu Uıdescĭ, la V. cu Fôntana mare, la S. cu com. Borółα şı la N. cu com. Şoldănescĭ şı Preutescĭ Formată dın satele: Ciumulescı, Ionésa, Negotescĭ, Movılenĭ, Mestecenĭ, Leucuşescĭ Sofia, Leucuşescĭ Dumitriu, Ganea, Bĕrĕscĭ şi Cămarzanĭ, cu reşedinţa în cel d'întâĭ. — Populată cu 666 capĭ de fam ce numĕră 2610 sufl. (1276 bărbaţĭ şi 1334 femeĭ), din carĭ 54 israelıţĭ Contribuabılı sunt 735 — Are cincĭ biserıcĭ cu 2 preoţĭ şi 7 cântăreţĭ, şı 2 scóle rurale mixte frecuentate de 71 elevĭ — In com sunt 136 băeţĭ şi 132 fete în etate de 7—12 anĭ.

Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit 7090 leĭ şı la cheltuelĭ 7072,75 leĭ.

iar al drumurilor 1458 leĭ venit și 1182.50 la cheltuelĭ. — In tótă comuna sunt 303 caĭ, 512 boĭ, 572 vacĭ, 2400 oĭ, 544 porcĭ și 4 bivolĭ. — Pe Șomuzul Băeĭ sunt 4 morisce.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 335—345 m. Udată de Moldova și pâraele: Mediasca, Movilenĭ, Tătăranĭ, Cucoșenĭ, Stâneĭ, Gavan, Focșeĭ, Horaița, Brudul și Calna. (Despre moșiĭ vedĭ fiecare sat în parte).

Suprafața teritorială a comuneĭ, e de 3154 fălcĭ și 50 prj. din carĭ 425 pădure, 1262.60 cultivabile, 276 fânaț și restul nefolositor. Anul acesta s'a cultivat 264 hectare 72 ariĭ grâŭ, 1146.58 hect. porumb, 574.88 hect. ovĕz, 171.80 hect. orz, și 38.84 hect. hrișcă. Improprietărițĭ la 1864 sunt 110 fruntașĭ, 211 pălmașĭ și 178 codașĭ, stăpânind 996 fălcĭ și 68 prj.

Insemnată în comună e numaĭ priveliștea ce ni se oferă vederilor din délul de la Cămârzanĭ.

Ciumulescĭ-Ganea, sat numit și Ciumulescĭ-Mârza, pe moșia și în comuna cu acelaș nume. — Așeḑat pe văile și cóstele a treĭ délurĭ: Severin, Cireșuluĭ și Gorbănescĭ. — Numĕră 91 case, populate cu 103 capĭ de familie saŭ 342 suflete (166 bărbațĭ și 176 femeĭ). Are 123 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă supr. de 13 fălcĭ și 65 prj. Afară de micĭ escepțiunĭ, locuitoriĭ sunt slabĭ gospodarĭ. Moșia e proprietatea d-luĭ Emanoil Mortzun, cumpĕrată de la Zoița Ganea, care o avea moștenire de la soțul sĕŭ Ionițā Ganea și acesta de la părințĭ. — In întindere de 171 fălcĭ, din carĭ loc de cultură 90 fălcĭ, 12 fălcĭ fânaț, una pădure și 68 nefolositor. — Improprietărițĭ la 1864 sunt: un fruntaș 90 pălmașĭ și 11 codașĭ stăpânind 221 fălcĭ și 61 prj.

Are o biserică cu patronul Schimbarea la față, zidită de frațiĭ Ioniță și Mateĭ Ganea, la 1790, care ardĕnd în 1871 cu tóte odórele, distrugêndu-se și inscriipțiile, a fost restaurată la 1871 maĭ mult cu cheltuéla fostuluĭ proprietar Al. Agioglu. — E servită de un preot și 2 cântărețĭ și împroprietărită cu 8 fălcĭ și 40 prj.

O școlă rurală mixtă cu un învĕțător plătit de stat, înființată la 1868, frequentată de 30—38 școlarĭ din 121 școlarĭ aflațĭ în raḑa școleĭ între 7—12 anĭ.

Drumurĭ principale sûnt: la Fôlticenĭ (16 km.), la Negotescĭ

(1800 m.), la Drăgușenĭ (13000 m.)

Batrânĭ spun că cu un veac în urmă, pe când trăĭaŭ proprietariĭ moșieĭ, pe atuncĭ numițĭ Ganea, Ioniță și Mihaĭ Ganea, a fost o ciumă mare în sat, așa că cea maĭ mare parte dintre sătenĭ aŭ murit. Proprietariĭ, ca să'șĭ cultive moșia, fură nevoițĭ să aducă lucrătorĭ din Bucovina cărora le dăruĭ locurĭ de case în sat și care venind spuneaŭ că vin la satul *ciumat*, satul cu *ciuma*, până ce a ajuns să i se zică Ciumulescĭ.

La 1803 »Ciumulescĭ, a clucerului Ioniță Ganea, aveaŭ 38 liudĭ plătind bir 608 leĭ pe an, fiind și 3 liudĭ de ceĭ fără bir. La acestia se adăogeaŭ «breslașiĭ ot tam» 7 Ludĭ cu 72 leĭ pe an, (Uricar de T. C vol, VII, p. 250).

Ciungiĭ, munte între com. Broscenĭ și Dorna.

Ciungi, pârâŭ, în com. Sasca, tributar Sasceĭ-Marĭ.

Ciungilor (Délul), munte între com Sasca și Mălinĭ, acoperit de pădure de brad.

Ciungiĭ luĭ Marcu, munte in com. Mălinĭ.

Ciungitura, munte în com Dorna

Ciurariu (Cósta), deal acoperit de tufiș și fânaț în com. Dolhasca.

Ciuriĭ (Pâraul), numit și al Rupturei, isvorasc din Bucovina și se varsă în lazul Bunescilor (1250 m.)

Ciuriĭ (Délul), spre vest de délul Curmăturile din com Șoldănescĭ.

Ciuriĭ (Pârâul), mic afl. al pârâul Buciumenĭ, în com. Șoldănescĭ. Isvorasce din Fântâna luĭ Bricĭŭ, avênd de tributor de a stânga pe pârâul Tâmpescĭ.

Ciupescĭ, deal cultivabil în com. Stolnicenĭ.

Ciupescĭ, fost sat pe délul cu acest nume.

Ciupescĭ, mic afl. al pâr. Bahna, com. Stolnicenĭ

Clădita mare, munte în com. Mălinĭ, în hotarul Bucovineĭ, avênd 1073 m. altit

Clifele, munte peste care trece frontiera între com. Broscenĭ și Bucovina, are 1367 m alt.

Ciinelor (Délul), munte în com. Mălinĭ.

Clopoţel (Iazul luĭ), spre Sud-Vest şi chiar în marginea oraşuluĭ Fôlticenĭ. E format de pârâul Buciumenĭ şi are suprafaţa de 400 m. p.

Clopoţel (Ţarina luĭ), în suprafaţă de 20—25 fălcĭ, între Fôlticenĭ şi pârâul Buciumenĭ.

Clopotul, poénă pe moşia Stolnicenĭ Costandache.

Cobuz, afl. al Bistriţeĭ, în com. Borca. (2500 m.)

Cócăzelor (Pârâul), mic afl. al pârâuluĭ Suha-mică.

Cócăzelor (Pârâul), afl. al pârâuluĭ Rusuluĭ, în com. Şaru-Dorni.

Cócăzelor, munte în com. Şaru-Dorni.

Cocăziţul, munte în com. Mălinĭ.

Cocăziţ (Pâr. luĭ Niţă), mic afl. al Sabaseĭ.

Cocăziţ, mic afl. al pârâuluĭ Borca.

Códa Făgeţeluluĭ, deal în com. Preutescĭ, parte pădure parte fânaţ.

Códa Gârleĭ, mic afl. al pârâuluĭ Recea, com. Văscanĭ.

Codrul, V. satul Lunca, din com. Drăguşenĭ.

Codrul Mânăstireĭ, deal acoperit de pădure bătrână de fag în com. Dolhasca.

Cohal, deal râpos în com. Litenĭ.

Coifu, mică peşteră în stânca ce formézá malul stâng al Bistriţeĭ, din jos de Colţul Acreĭ.

Cojocĭ, sat pe moşia şi în com. Broscenĭ. Işĭ trage numele de la primul descălicător, poreclit ast-fel, şi care are şi astă-ḑĭ odrasle. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ, numĕră 19 case populate cu 20 capĭ de fam. saŭ 80 suflete (39 bărbaţĭ, 41 femeĭ) din carĭ 3 ţiganĭ. Contribuabilĭ sunt 15.

In sat este o cârciumă şi o băcănie. Improprietărițĭ la 1864 sunt 2 fruntaşĭ, 8 pălmaşĭ şi 13 codaşĭ stăpânind 67 făl[cĭ] afară de ceĭ cu 10 prj. Are biserică de lemn cu un pre[ot] şi 2 cântăreţĭ. Şcóla din Cruc[ea] servă şi acestuĭ sat. La Cojo[cĭ]

este punt vamal pentru privegherea plutelor, ca să nu se strecóre fraudulos din Bucovina. Aci se trec in revistă tóte plutele şi se constată acele ce sunt indigene şi cele ce trec cu transit.

O singură cărare pentru pietonĭ şi călăreţĭ, ce duce de la Crucea la Rarăŭ, trece pe aci. Ómeniĭ işĭ aduc provisiile de carĭ aŭ nevoe pe caĭ formând un fel de caravane.

Cojocilor (Delul), munte in com. Broscenĭ.

Colăcel, mic afl. al pâráuluĭ Ortóeă, din com. Dorna.

Colacului (Dâmbul), un munte in jurul căruia curge Bistriţa, intorcêndu se aprópe de unde a plecat. El e din sus de satul Crucea.

Colacului (Lacul), Baltógă in suprafaţa de 2 pr. pe şesul Siretuluĭ, formată de pârâul Probota şi isvóre, se varsă in Siret. Se spune ca in fundul ei ar fi nisce clopote de ale M-reĭ Probota. Păgâniĭ le furaseră şi vĕḑêndu-se urmărițĭ le aŭ aruncat aci.

Colbu, localitate pe Bistriţa, imediat după Colţul Acreĭ.

Colibei (Pârâul), mic afl. al Sabaseĭ.

Colibei (Pârâul), afl. al pârâuluĭ Rĕşca.

Colibei (Valea), Albia pârâuluĭ cu acest nume, in com. Bogdănescĭ unde se află şi un ferăstrăŭ.

Colţul Acreĭ, cel maĭ periculos cot de pe tot lungul Bistriţeĭ aflător în com. Dorna.

Colţun, deal in com. Ciumulescĭ.

Cómeşĭ, mic afl. al pârâuluĭ Sabasa.

Comóra, pisc de munte in com. Dorna.

Comorei (Pârâul), mic afl. al pârâuluĭ Fărcaşa.

Comorĭ (La), poénă pe moşia Stolnicenĭ Costandache. Acĭ când şi când se găsesce câte o lance ruginită, potcóve etc., semn că localitatea a fost altă-dată locuită.

Comorilor (Délul), acoperit de pădure de fag in com. Dolhasca.

Comorilor (Pârâul), unul dinter

afl pârâul Moïşa, în com. Bogdănescĭ

Condochia, deal în com. Pleşescĭ

Condreóïa, şes în com. Pleşescĭ

Conţasca, părăŭ lângă satul cu acest nume. Pórtă diferite numirĭ în cursul seŭ. v. Matioïa.

Conţasca, v. pârâul Matióïa

Conţasca, délul pe care stă parte din satul cu acest nume

Conţescĭ, mlaştină lângă satul cu acest nume care maĭ înainte era un iaz mare, în care săteniĭ spun că s'ar fi înecat un *conţ* (Prin conţ eĭ înţeleg genera austriac).

Conţescĭ, sat pe moşia şi în com. Paşcanĭ spre nord-vest şi la o depărtare de 10035 m. de reşedinţa comuneĭ. Aşeḑat pe ambele ţĕrmurĭ ale pârâuluĭ şi pe délul cu acel'aş nume. Numĕră 161 case, populate cu 168 capĭ de fam. saŭ 638 sufl. (324 bărb. 314 fem.) din carĭ 9 sunt israiliţĭ. Are 118 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 90 fălcĭ şi 58 prj. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc. Improprietărițĭ sunt: 50 pălmaşĭ şi 45 cod stăpanind 312 fălcĭ şi 40 prj.

Are o biserică, cu patronul Sf. Dumitru, clădită din lemn de locuitorĭ pe la 1835, servită de un preot şi douĭ cântăreţĭ şi împroprietărită cu 8 fălcĭ şi 40 prj. Scóla din Valea-Seca servă şi acestuĭ sat.

La 1803, «Conţescĭ, a d-sale vistern. Iordache Baiş, avea 44 liuḑĭ, plătind bir 844 leĭ anual (Uricar de T C vol VII, pag 247).

Copăcelul, dél pe o cóstă a căruia e tăbărâtă o parte din satu. Lămăşenĭ, ĭar o alta e acoperită de pădure de mestecăn.

Copăcelului (Valea), în satul Lămăşenĭ.

Coptu, afluente pârâuluĭ Pulpa

Corbuluĭ (Délul), în comuna Pleşescĭ.

Corbie (Podul luĭ), podeţ peste pârâul Négra Şaruluĭ peste care trece drumul ce légă satul Panaciu cu Négra.

Corhana, munte în com. Dorna numit şi Bâtca Spaimeĭ

Corhana, dél acoperit de tufiş lângă satul Bădiuţa.

Córne (La), culme de munți în com Bogdănescĭ, a căreĭ principale piscurĭ sunt: Chițigăile, Drugan, Tina Roșie, Arșița Pădurețului și Măgura. E acoperit de brad și fag.

Cornesci, délul din mijlocul satului Oprișenĭ.

Cornesci, sat pe moșia și în com. Ruginósa. Numĕră 64 case populate cu tot atâțĭ capĭ de fam. sau 250 suflete (112 bărbațĭ și 138 femeĭ). Contribuabilĭ sunt 62. Vatra satuluĭ ocupă suprafața de 22 fălcĭ și 50 prj.

Locuitorĭ împroprietărițĭ la 1864 sunt 20 pălmașĭ și 27 cod. stăpânind 155 fălcĭ și 38 prăjinĭ.

Gospodăriile lor sunt slabe.

Cornesci, délul pe care stă satul cu acest nume.

Corni, sat, numit și Cornișorĭ, pe moșia Corni Rotunda din com. Litenĭ. Așeḑat pe cósta déluluĭ cu acest nume. Numĕră 120 case populate cu 118 capĭ de fam. saŭ 533 suflete (272 bărb și 261 fem.) din carĭ 5 evreĭ. Contribuabilĭ sunt 118. Locuitorĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ. Vatra satuluĭ ocupă 46 fălcĭ și 54 prj. Moșia e proprietatea d-luĭ Al. Varnav Liténu Dintre proprietariĭ vechĭ se țin minte Zoița Lupu Balș și Ión Canta de la care, la 1848 trecu la familia Liténu. In întindere de 231 fălcĭ 65 prj din care 170 cultivabile, 40 fânaț și 21 fălcĭ 65 prj. nefolositor. In acésta nu intră și pădurea, a căreia întindere n'o cunóscem.

Improprietărițĭ, la 1864 sunt 24 fruntașĭ, 41 palmașĭ și 16 cod. stăpânind 173 fălcĭ și 65 prăjinĭ.

Are o biserică, cu patronul Sf. Voivoḑĭ, zidită de Zoița Baluș la 1841, servită de un preot și 2 cânt. și împroprietărită cu 8½ fălcĭ O șcólă rurală mixtă, cu un invĕțător plătit de stat, înființată la 1890 și frequentată de 30 școlarĭ.

La 1803, «Cornĭ, moșia d-sale căminaruluĭ Iordache Balș, avea 36 liuḑĭ plătind bir 376 leĭ pe an. Eĭ lucraŭ pământul avĕnd loc de mijloc. (Uricar de T. C. vol. VII pag. 245).

Corni, délul pe cóstele căruĭa stă satul cu acest nume

Cornilesci, sat pe moșia și în com. Drăgănescĭ. Așeḑat pe ambele țĕrmurĭ ale păráuluĭ Târḑia, numĕră 27 case, populate cu 32 capĭ de fam. saŭ

122 suflete 63 bărb. 59 fem., din carĭ sunt: necăsătoriţĭ 66, căsătoriţĭ 44, văduvĭ 12. Sciŭ citi 3, iar 119 nu. Vatra satuluĭ ocupă 2 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt nu tocmaĭ gospodarĭ de frunte. Biserica din Târdia şi şcóla din Brusturĭ servesc şi acestuĭ sat. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 16 loc. stăpânind 47 fălcĭ şi 40 prj.

Inceputul satuluĭ s'a pus de un óre-care Cornilă venit din Ardeal. (V. com. Drăgănescĭ).

Cornişoru, fost sat lângă satul Corni.

Cornu, o sfóră de moşie a d-luĭ Veisengrün, în întindere de 265 fălcĭ, maĭ mult pădure, care altă dată forma un trup cu moşia Stolnicenĭ Costandache.

Cornu, afluente al Sireţeluluĭ, în com. Lespeḑĭ.

Cornu Dumbrăveĭ, pădurice de stejar în com. Brădăţelu.

Cornu Luncei, punt vamal în comuna Mălinĭ şi reşedinţa plăşeĭ Moldova de sus. Pe aci se trece la Homor-Câmpu-Lung în Bucovina. In jurul vameĭ sunt 4—5 case, din care una servă de reşedinţă sub-pref. plăşeĭ Moldova de sus.

Cornu Laiuluĭ, pădure de stejar a şcólelor din Târgu-Frumos, în com. Văscanĭ.

Cozmesei, sat pe moşia cu acelaş nume din com. Stolnicenĭ-Prăjescu. Aşeḑat pe albia pârâuluĭ Hurmuz, numără 250 case populate cu 257 capĭ de fam. saŭ 961 suflete (468 bărbaţĭ şi 493 femeĭ) din carĭ 37 streinĭ. Contribuabilĭ sunt 205. In sat sunt: 2 ciobotarĭ, 5 stolerĭ, 3 fierarĭ, 8 lăutarĭ şi 5 comersanţĭ. Vatra satuluĭ ocupă 30 fălcĭ şi 50 prj. Locuitoriĭ sunt slabĭ gospodarĭ. Moşia e proprietatea d-luĭ Gr. M. Sturdza; în întindere de 745 fălcĭ, din carĭ 648 cultivabile, 45 pădure şi luncă, 31 fânaţ şi 21 fălcĭ loc nefolositor. Improprietăriţĭ la 1864 sunt: 94 fruntaşĭ, 40 pălmaşĭ şi 58 cod. stăpânind 516 fălcĭ şi 40 prăjinĭ.

Drumurile principale sunt: la Stolnicenĭ-Prăjescu 8 kil. şi la Cihorenĭ 5265 m.

Are o biserică cu patronul Adormirea zidită nu se scie de cine la 1459, servită de un preot şi 2 cânt., împroprietărită la 1864 cu 8 fălcĭ pământ. Maĭ inainte se crede că a fost o capelă săséscă.

O şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţată la 1865, avênd numaĭ 10 prj. pămênt în vatra satuluĭ. E frequentată de 32 şcolarĭ. In sat sunt 44 băeţĭ şi 38 fete cu etatea între 7—12 anĭ.

Satul a fost întemeiat de un óre-care Cosma. Un document de la Constantin Racoviţă Voevod, din 1757, arată că «popa Ion Pravilă de la Biserica din Cosmescĭ, Constantin Glotea şi alţĭ sunt trimişĭ să hotărască o hotărnicie de moşie după scrisorile unuĭ reclamant (Xenopol A. D. Ist. Rom, vol. IV, pag 125.)

In Cosmescĭ şi alte patru localităţĭ Constantin Cantemir face stégurĭ de lefegiĭ ca să lupte contra leşilor. (I. Neculcea, Letopis. Ţěreĭ vol. II pag. 284.)

La 1803, «Cosmescĭ şi Năvrăpescĭ, a d-sale Visternicul Grigoraş Sturza, avea 116 liuḑĭ, plătind bir 1496 leĭ anual, avênd şi 8 liuḑĭ de ceĭ fără bir. La aceştia se maĭ adăogeaŭ «breslaşiĭ ot tam» 10 liuḑĭ cu 96 leĭ bir pe an» (Uricar. de T. C. Vol. VII, p. 247—248).

In Cosmescĭ se află palatul familieĭ Sturza, în parte restaurat, pe frontispiciul căruia se citesce: «... cu cheltuiala Vel. Logofĕtuluĭ Grigoraş Sturza, făcut de Iosif Demosevicĭ, leatul 1816, Maiŭ 2».

Cosmescului (Părâul), mic afluent al părâuluĭ Săscuţa luĭ Nicoricĭ.

Cósta Bărbătescilor, pădure de stejar pe moşia Văscanĭ.

Cósta Bursucului, deal acoperit de lanurĭ pe moşia Heciu-Lespeḑĭ

Cósta Buzeĭ, deal, în comuna Bogdănescĭ acoperit de pădure de stejar.

Cósta Colacului, deal pe moşia Heciŭ; lanurĭ şi imaş.

Cósta Hareĭ, vale în com. Brădăţelu.

Cósta Iazuluĭ mic, vale în com. Brădăţelu.

Cósta Jidovuluĭ, deal în comuna Lespeḑĭ, cât. Sireţel (fânaţ).

Cósta Liteni, vale în com. Brădăţelu.

Cósta Iazuluĭ mare, deal în com. Brădăţelu.

Cósta luĭ Bostă, valea dintre délurile Viea şi Cósta Iazuluĭ mare din com. Brădăţelu.

Cósta lui Neoşan, vale lângă satul Probota. (Imaş).

Cósta mare, deal acoperit de fânaţ în com. Lespeḑĭ.

Cósta Panaoilor, cósta pe care se află împrăştiat satul cu acest nume.

Cósta Perilor, deal, acoperit de pădure de fag, lângă satul Bădiliţa.

Cósta Plopilor, deal acoperit de huceagurĭ şi fânaţ, în comuna Bogdănescĭ

Cósta Roşie, vale în com. Brădăţelu.

Cósta Suhăĭ, munte în comuna Mălinĭ.

Cósta Şanţurilor, deal pe moşia Ruginósa dar nu departe de satul Stolniceni Costandache, din com. Lespeḑĭ. Aci se văd treĭ şanţurĭ fórte marĭ trase paralel (unu ceva maĭ depărtat de cele-l'alte două), despre care se spune că aŭ servit ca forturĭ într'o bătălie.

Cósta Şarului, munte d'asupra satuluĭ Şaru, îmbrăcat în pădure de brad.

Cósta Şipotul luĭ Anton, vale în com. Brădăţelu.

Costeacĭ, deal, numit şi Dealu Cósteĭ, pe care stă o parte din satul Ciumulesci-Ganea.

Costesci Răzăşescĭ, sat pe moşia cu acelaşĭ nume din comuna Ruginósa. Aşeḑat pe cósta dé-luluĭ Ulmişu, formézâ un sat cu Costesci Sturzeĭ. Moşia e în întindere de 47 fălcĭ, tóte cultivabile. Are o biserică, cu patronul Sf. Voĭvoḑĭ, clădită din lemn de preotul Petrea Paladi Secară la 1777, şi o şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de comună, — înfiinţată la 1885 şi frequentată de 41 şcolarĭ. Cu etatea între 7—12 anĭ sunt în raḑa şcóleĭ 68 băeţĭ şi 44 fete.

Rĕzeşiĭ susţin că aŭ rĕzĕşiile de la Ştefan cel Mare.

Costesci Sturza, sat pe moşia şi în com. Ruginósa, formând un singur sat cu Costesci Răzăşescĭ. E aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Bahlueţuluĭ Rece, împreună cu Costesci Răzăşescĭ, numără 1[illegible] case populate cu 117 capĭ de familie săŭ 477 suflete (244 băr-baţĭ şi 233 femeĭ), din carĭ [illegible] strĕin. Contribuabilĭ sunt 10[illegible] Vatra satelor ocupă 25 fălcĭ [illegible]

49 prj. Locuitoriĭ se ocupă cu plugăria și cultura viilor și sunt gospodarĭ de mijloc.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 25 pălmașĭ și 30 codașĭ.

Drumurile principale sunt: la Têrgu-Frumos 5 km. și la Ruginósa 7 km.

Biserica și șcóla din Costesci Răzășescĭ servesc și acestuĭ sat.

Costiș, deal servind de imaș satuluĭ Buda, conţine multă piatră.

Costorósei (Pârâul), mic afluent al Sasceĭ-Marĭ.

Coșvana, mic afluent al Șomuzuluĭ-Mic, in com. Giurgescĭ.

Cotârgaș, sat pe moșia și în com. Broștenĭ, formézǎ un singur sat cu Poéna Cotârgașuluĭ, sătuc ce numĕră numaĭ vre-o 15 case. Așeḑat pe ambele ţĕrmurĭ ale pârâuluĭ de la care 'șĭ-a luat numele, numĕră 130 case, populate cu 128 capĭ de familie saŭ 570 suflete (280 bărbaţĭ și 290 femeĭ), din carĭ 26 israiliţĭ. Contribuabilĭ sunt 144. O vatră a satuluĭ propriŭ zis nu este fiind înșirat în tot lungul pârâuluĭ. In sat sunt: 2 comersanţĭ, un boĭangiŭ, 5 stolerĭ și 2 fierarĭ. Pe pârâul Cotârgașuluĭ sunt 2 piue pentru suman și 3 morisce.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 15 fruntașĭ, 31 pălmașĭ și 20 codașĭ, stăpânind 257 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prj. loc de casă și de locurile dăruite de proprietar în schimbul celor netrebnice.

Are o biserică clădită din lemn de sătenĭ, la 1800, servită de un preot și doĭ cântăreţĭ.

In 1893 s'a înfiinţat o școlă al căreĭ învĕţător e plătit de comună și pentru care se construesce un frumos local cu cheltuiala M. S. Regele.

La 1803, «Cotârgașul a Monastireĭ Slatina avea 16 liuḑĭ, plătind pe an 376 leĭ bir». (Uricarul de T. C. Vol. VII, p. 255)

Cotârgașĭ, pârâŭ, numit ast-fel de la Catargurile (braḑĭ lungĭ de 35—40 m.) ce se 'scoteaŭ de pe albia luĭ. Isvorăsce de sub Muntele Lung, și, după ce a învârtit 2 piue și 3 morisce și a udat satul cu acest nume se varsă in Bistriţa. Are de tributarĭ din drépta pe pârâul Preluceĭ, Mazanae și Pârâul luĭ Alexe; iar din stânga pe pâr. Cărbunaruluĭ, Gloduluĭ, Arșiţeĭ, Pârâul Lat și Pârâul Goeĭ.— Lungimea cursuluĭ sĕŭ e de aprópe 7 km.

Cotârgași, deal în com. Giurgescĭ, prelungindu-se spre Valea-Gloduluĭ, sat care e situat la pólele luĭ. E cultivabil.

Cotul Băeĭ, sat pe moșia Bala dar în comuna Fântâna-Mare. E așeḑat spre apus de Fântâna Mare pe șesul stâng al Moldoveĭ. Numĕrà 108 case, populate cu 120 capĭ de familie saŭ 505 suflete, din care 6 strĕinĭ. Contribuabilĭ sunt 121. Vatra satuluĭ ocupă o suprafaţă de 30 fălcĭ. Are o biserică cu patronul Sf. Nicolae, clădită din lemn de locuitorĭ la 1843, servită de 1 preot și 2 cântărețĭ, împroprietărită cu $8\frac{1}{2}$ fălcĭ.—Moșia e a sătenilor. In întindere de 410 h. cultivabile, 100 h. fânaţ și restul de 46 h. prundiș.

Cotul Fidrei, un cot al Siretuluĭ la hotarul moșiilor Litenĭ, din jud. Suceva, și Tudora din jud. Botoșanĭ.

Cotul Hulenei, o parte din satul Lungenĭ, com. Broștenĭ, numĕrând 7 case cu 25 suflete.

Cotul [illegible], baltă mlăștinósă în com. Dolhasca în suprafaţă de [illegible] h.

Cotul [illegible], vale formată de Șo[illegible] în com. Dolhasca.

Cotul Morĭ, o parte din satul Dolhasca.

Cotul Popi, un cot al Siretuluĭ, în com. Dolhasca.

Cotul Rêșca, v. Rêșca.

Cotul Turcului, un cot al pârâuluĭ Rêșca, în com. Drăgănescĭ, stăpânit altă dată de un Turc care maĭ apoĭ 'l-a făcut danie familieĭ Frunzeti ce 'l stăpânesce și astă-ḑĭ.

Covatarului (Târla), târlă isolată a locuitoruluĭ cu acest nume între satul Orţescĭ, din com. Drăgănescĭ și Borófa.

Coverca, locul unde Mihăileţul se varsă în Călimănel.

Cozacului (Pârâul), numit și Buftea, în com. Bogdănescĭ. Isvorăsce de sub Dealu Nalt și se varsă în Rêșca (1400 m.)

Cozănescĭ, sat rĕzĕșesc în com. Dorna. Așeḑat pe dealul cu acest nume, e străbătut de pârâul Arinașul și Cozănescĭ.—Numĕră 95 case populate cu 74 capĭ de fam. saŭ 267 sufl. (125 bărbaţĭ și 142 femeĭ), din carĭ 53 strĕinĭ. Contribuabilĭ sunt 80. Vatra satuluĭ propriŭ

zis nu există fiind fórte risipit. (Despre moșie și începutul satuluĭ vedĭ Dorna). Are o biserică, cu patronul Sf. Vasile, servită de ceĭ doĭ preoțĭ din Dorna și doĭ cântărețĭ, inzestrată de locuitorĭ cu 7 fălcĭ. Biserica e clădită din lemn de rĕzeșul Vasile Cozan la 1830. Școlele din Gura Negri servesc și acestuĭ sat.

Cozănescĭ, pârâŭ. Isvorăsce din Obcina Bădeĭ, udă satul Cozănescĭ, invèrtește o móră și se varsă în pârâul Arinul.

Cozănescilor (délu), pe care se află tăbărât satul cu acest nume.

Cozmeĭ (móra), pusă în mișcare de gârla Paltinosul, com. Dolhasca, aducênd 500 leĭ venit anual.

Crăciunescu, un mic râmnic în satul Lămășenĭ, propr. părintelui Gheorghe Crăciunescu.

Cracul Stâneĭ, mic afl. al Săscuțeĭ luĭ Nicoricĭ.

Cracul Stâneĭ, pârâŭ, mic afluent al Săscuțeĭ micĭ.

Crăpăturile, sat numit și Popescĭ, pe moșia satuluĭ Galu, dar în com. Fărcașa. — Așeḑat pe țĕrmul stâng al Bistrițeĭ, e strĕbătut de pâraele: Arieĭ, Sĕcătureĭ și Crăpaturile. Numĕră 99 case populate cu 100 capĭ de fam. saŭ 450 suflete, (210 bărbațĭ și 240 femeĭ) — Contribuabilĭ sunt 86. Satul fiind împrăștiat nu există o vatră a satuluĭ propriŭ zis. - Improprietărițĭ la 1864 și 1879 sunt 41 pălmașĭ și 29 codașĭ, stăpanind 234 fălcĭ și 40 prj. — Are o biserică cu patr. Buna Vestire, clădită din lemn de locuitorĭ, la 1835, servită de un preot și 2 cântărețĭ. Școla din Fărcașa servă și acestuĭ sat. — Drum principal e la Fărcașa (3900 m.).

La 1803, «Crăpăturile a chirosuluĭ din Bucovina» numĕra «21 liuḑĭ, plătind 420 leĭ bir anual». (Uricar. de T. C., vol VII, p. 255).

Crăpăturile, pârâŭ. Isvorasce din muntele Razim, udă satul cu acest nume, învârtesce o móră și, după un curs de 4500 m. se varsă în Bistrița. — Are de tributar din drepta pe pârâul Homurilor, iar din stânga pe pârâul Lucăĭ.

Crâșmeĭ (pârâul), în com. Dolhasca. Isvorasce din dealul cu acest nume și se pierde pe șesul Siretuluĭ.

Crâşmei, dél în com. Dolhasca, cultivabil.

Crâstea, lac mocirlos în suprafaţă de 5 fălcĭ, pe şesul stâng al Siretuluĭ, în com. Stolniceni.

Cristesci, com. rurală situată în partea vestică a plăşeĭ Siretul de jos, spre sud şi la o depărtare de 34 km de Fólticenĭ — Se mărginesce la E. cu com. Paşcanĭ, la V. cu com. Timişescĭ şi satul Popescĭ din jud. Némţ, la S cu com Miroslăvescĭ şi la N cu com. Drăguşenĭ şi Tătăruşĭ. — Are forma unuĭ drept unghiŭ cam neregulat. Compusă din satele: Cristescĭ, Herescĭ, Homiţa, Moţca şi Bourenĭ, cu reşedinţa în satul de la care 'şĭ trage numele. — Numĕră 1224 case, populate cu 1336 capĭ de fam., ce numĕră 5425 sufl. din care 2785 bărb. şi 2640 fem., (134 israeliţi şi 3 nemţĭ) Contribuabilĭ sunt 1039. Are şése bisericĭ servite de 6 preoţĭ şi 9 cântăreţĭ şi un schit Bourenĭ. 2 şcóle mixte frecuentate de 70 elevĭ. — Copiĭ între 7—12 anĭ în comună sunt 420 băeţĭ şi 410 fete. — Sunt în comună 5 cârciumĭ, 9 băcăniĭ, 1 lipscănie, 1 pitărie, 4 debite de tutun şi o căsăpie, făcênd tóte dever aproximativ de 99830 leĭ anual, ceia ce dă 72 leĭ de fiecare cap de familie. — Budgetul comuneĭ pe anu 1892—1893 are la venit 11347,99 leĭ şi la cheltuelĭ 11322,23 leĭ, iar al drumurilor 4261 leĭ venit şi 3040 la cheltuelĭ. In tótă comuna sunt 293 caĭ, 1620 boĭ, 1172 vaci, 4500 oĭ, 11 capre, 851 porcĭ şi 7 bivolĭ. — Altitudinea comuneĭ de la niv. mărei variază între 350—400 m. E udată de râul Moldova. Moşia e proprietatea Prinţuluĭ Gr. M. Sturza, e în suprafaţă de 3841 fălcĭ şi 58 prj. din carĭ: 750 pădure, 1533 fălcĭ şi 48 prj. cultivabile, şi 1000 fălcĭ 59 prj. fânaţ. Anul acesta s'a cultivat 28 fălcĭ 78 prj. grâŭ, 702 fălcĭ 43 prj. porumb, 80 fălcĭ 14 pr. orz, 96 fălcĭ 61 prj. ovĕz, 10 pr. hrişcă, 10 fălcĭ şi 33 prj. cartofĭ şi 20 fălcĭ 64 prj. secară. Locuitorĭ împroprietăriţĭ după legea din 1864 sunt 586, din carĭ 3 fruntaşĭ, 305 pălmaşi şi 278 codaşĭ, stăpânind 1592 fălcĭ. In comună sunt 2 morisce pe pârâul Staniştea şi o móră, móra Zavuluĭ.

Principalele căĭ de comunicaţie din comună sunt: la Paşcanĭ (12000 m.), la Draguşenĭ (7000 m.), la Miroslăvescĭ, (10000 m.) (V. satul Cristescĭ).

Locurĭ maĭ însemnate în com. sunt: Schitul Bourenĭ, Leţcanĭ,

Siliştea, Matióia şi Morile Zavuluĭ. (V. a. n.).

La 1803 «Cristesci a d-sale Vorniculuĭ Grigoraş Sturza, numĕră 189 liudĭ, cu 2480 leĭ bir anual». (Uric. de T C., vol. VII, pag 248)

Cristescĭ, sat pe moşia şi în comuna cu acelaş nume. — Aşeḑat pe un platoŭ nalt ce ţĕrmuresce şesul stâng al Moldoveĭ şi pe ţĕrmurile pârâuluĭ Staniştea cu afluentul sĕŭ Gurmăzóia. — Numĕră 454 case, populate cu 480 capĭ de fam. saŭ 2000 suflete (1080 bărbaţĭ şi 920 femeĭ) din carĭ 110 strĕinĭ.—Contribuabilĭ sunt 386. — In sat este o cârciumă, 4 băcăniĭ, 1 lipscănie, 1 pitărie, 1 casap şi un debit de tutun. Vatra satuluĭ ocupă 180 fălcĭ 40 prj. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 162 pălmaşĭ şi 46 cod. stăpânind 659 fălcĭ şi 58 prj. Are o biserică, cu patronul Adormirea Maiceĭ Domnuluĭ, zidită, mi s'a spus, pe la 1440 de nisce saşĭ din Ardél în mijlocul unuĭ codru. — Pe peretele bisericeĭ se afla o inscripţie care a dispărut în urma reparărilor. Mi s'a spus însă că se citea data de 1420 şi că ar fi fost restaurată, adăogindu-i-se turnurile, de către Stefan cel Mare. Pe clopotul cel mare se citesce «Clopotul este făcut de mine Costan cu a mea cheltuélă, dat la biserica din satul Moţca, anul 1830», iar pe cel mic: «КЛОПОТЪ ЛИЛРТ.... СКІТЪ ВОЪРЄН 1777». Biserica e împroprietărită cu 25 fălcĭ şi servită de un preot şi 3 cântăreţĭ.

O şcólă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de stat, frecuentată de 58 şcolarĭ. Ea e înfiinţată la 1865.

In Cristescĭ e reşedinţa comp. V din regim. 15, Rĕsboenĭ, de infanterie, cu sediul în Piatra. Se maĭ află în Cristescĭ o fabrică de spirt a proprietăţiĭ în care în ultimul an financiar s'a fermentat 933.150 k. de porumb, din carĭ s'aŭ fabricat 317.720 litri spirt. — Statul a perceput de pe urma aceşteĭ fabricĭ suma de 139,947.60 leĭ, în acest an. In tot satul sunt numaĭ 8—10 grădinĭ cu pomĭ roditorĭ şi o grădină de legume din josul fabriceĭ.

Creţienĭ, vale spre V. de satul Brusturĭ, numită ast-fel de la câţĭ-va Ardelenĭ cu acéstă familie, fugiţĭ de catane şi statorniciţĭ aci cu vre-o 100 anĭ în urmă.

Cristea Marcov, ezer în satul Ruginósa format de pârâul Dum-

brăvița, avênd suprafața de 4 prăjinĭ.

Cristesoĭ, valea satuluĭ cu acest nume, formată de părăul Staniștea.

Cristișoru, părăŭ, afl. al părăuluĭ Négra-Broscenilor.

Cristișoru, munte între com. Mădeiŭ și Borca.

Croitoruluĭ (părăul), v. Hatia.

Croitoruluĭ (podul), podeț din sus de Mălinĭ

Crucea, sat pe moșia și în com. Broscenĭ, trăgêndu-șĭ numele de la crucea ce se formézĭ prin vĕrsarea păraelor Crucea și Bărnărelul în Bistrița.—Așeḑat pe ambele țĕrmurĭ ale Bistrițeĭ și ale părăuluĭ Crucea și Caseĭ, spre N. V. și la 22 km. de satul de reședință. Maĭ nainte Crucea cu Cojocĭ și Kirilu forma o comună a parte.

Numĕră 150 case populate cu 139 capĭ de fam. saŭ 540 sufl. (266 bărbațĭ și 264 femeĭ), printre carĭ sunt și 10 țiganĭ. Contribuabilĭ sunt 108. — In Crucea este o cârcĭumă și o băcănie. Vatra satuluĭ propriŭ zis nu e.

Improprietărițĭ la 1864 sunt 12 fruntașĭ, 39 pălmașĭ, și ... cod., stăpânind 340 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prj.

Drum principal e numaĭ cel ce duce la Broscenĭ și la R... răŭ, și acel ce duce la Dorna, dar care e foarte puțin frecentat.

Are o biserică de lemn cu patronul sf. Imp. Constantin și Elena, clădită de M. S. Regele la 1889, servită de preotul din Cojocĭ și o școlă rurală mixtă, cu un învĕțător plătit de stat, înființată la 1864, cu local, făcut danie de M. S. Regele, frecuentată de 41 elevĭ.

La 1803, «Crucea a chirosuluĭ din Bucovina, numéra 70 liuḑĭ cu 732 leĭ anual» (Uricar de T. Codrescu, vol. VII, pag 255).

Crucea, părăul ce udă satul cu acest nume. Isvorasce de sub Tarnița și după un curs de peste 4500 metri se varsă în Bistrița. Are de afluențĭ pe părăul Omuluĭ mărit cu părăul Opiuluĭ.

Crucea, părăŭ mic afl. al Rêșcuțeĭ, în com. Bogdănescĭ.

Cruce (la), spre sud și la 150 m de M-rea Rêșca, se află și acum o cruce despre care tradița

spune că ar fi ţinênd locul unuĭ fost schit Bogdănescĭ; dar de cine a fost făcut, când şi cum nu se scie.

Crucea Tomi, pisc de munte între Rêşca şi Rêşcuţa, îmbrăcat în pădure de brad.

Crucea, deal, între Horodniceni şi Rădăia, cu o vedere frumósă.

Crucea Tomi, munte în com. Mălinĭ (862.5).

Crucel (pârâul), mic afl. al Bistriţeĭ, în com. Fărcaşa.

Crucel (délul), cultivabil; lângă satul Forăscĭ.

Crucel (Genunea), din sus de gura pârâuluĭ Crucea, din com. Brosceni, Bistriţa e fórte adâncă şi lină, formând ast-fel acéstă genune.

Crucii (délul), partea din spre pârâul Părăuţ a déluluĭ BRusturĭ. Tradiţia spune că, cu maĭ bine de un veac şi jumĕtate, acest dél a fost bătut de piatră 7 anĭ de-a-rândul. — Doĭ călugărĭ sfătuiră ómeniĭ să facă maslu în fie-care an d'asupra luĭ în ḑiua de Isvorul Maiceĭ Domnuluĭ. Ceĭ povăţuiţĭ convenіră, puseră o cruce în acel loc şi de atuncĭ şi până acum în ḑiua arătată toţĭ locuitoriĭ de prin satele învecinate se strâng pe délul Cruciĭ şi, după slujba preoţilor, prăsnuesc mâncând şi chiefuind.

Cruciuliţa, deal, numit şi Nisipăria, în com. Giurgescĭ.

Cucinieĭ (pârâul), mic afl. al pârâuluĭ Pusdra, din comuna Brosceni.

Cucoşeni, mic afluent al pârâuluĭ Mediasca, udă satul Negotescĭ.

Cucoşeni, délul din care isvorasce pârâul cu acest nume.

Cucuişu, munte în com. Mălinĭ (1017.1).

Cucuteni, mic afluent al pârâuluĭ Rêcea, în com. Ruginósa.

Cuibar, deal cultivabil în com. Dolhasca.

Culeşa, pârâŭ, isvorasce de sub Pleşu şi anume din râpa Borta Draculuĭ, din jud. Némţu, udă satul Poéna Prisăceĭ, unde primesce pe pârâul Nistora, trece pe la sud de Drăgănescĭ şi se varsă în Rêşca din jos de satul Tonţĭ, avênd lungimea totală de 7500 m. *Culeşa* în localitate însemnéză *mămăligă* de unde *culeşar* = melesteu =

făcăleţ. Se spune că pe ţĕrmurile acestuĭ pârâŭ s'aŭ făcut primele încercărĭ de cultură a porumbuluĭ p'aci.

Culeşa, valea pârâuluĭ cu acest nume din com. Drăgănescĭ, strânsă între délurile Todoreniĭ şi Lebedea.

Curătura, ţarină şi fânaţ pe şesul Sıretuluĭ pe locul unde maĭ nainte se afla satul Dolhasca.

Curătura, v. délul Păltinişu.

Curăturile, localitate în Ţolescĭ, bogată în fânaţurĭ.

Curăturilor (Pârâul), v. Păltinişu.

Curcă (Pârâul luĭ), mic afl. al pâr. Boldescĭ, com. Văscanĭ.

Curmătura, un vârf al munteluĭ Runcul Mădeiuluĭ.

Curmătura, pârâŭ; mic afl. al pâ-râuluĭ Borca.

Curmăturilor (Délul), d'asupra satuluĭ Şoldănescĭ; cultivabil.

Curmătura Bălăriei, Obârşia Budăceiuluĭ, în com. Bogdănescĭ

Curmătura Juga, ruptura délulu. curmăturile de d'asupra satuluĭ Şoldănescĭ, pe unde duce drumul la Spătărescĭ.

Curte (Pârâul de după), pârâŭ în com. Stolniceniĭ Prăjescu. Afluent neînsemnat la pârâuluĭ din Bahnă.

Curţeĭ (Délul), mic dâmbuşor în Ciumulescĭ.

D.

Dădescĭ, băltógă in supraf. de 40 prj. în com. Ruginósa.

Dadiţa, munte a căruia culme e un fel de platoŭ, peste care se merge în M-tele Halăuca. E acoperit de crângurĭ şi fânaţurĭ.

Dadiţa, pârâŭ. Isvorasce de sub muntele cu acest nume, udă comunele Boróia şi Drăgănescĭ pe o lungime de peste 5000 m. şi se varsă în Ulia.

Dadiţa, valea pârâuluĭ cu acest nume.

Dâmboviţeĭ (Pârâul), mic afl. al Râşcuţeĭ, în com. Bogdănescĭ.

Danilă (Délul luĭ), pe moșia Probota, acoperit de pădure de fag.

Dănilă, poenă de 150 m. p. în pădurea și pe délul cu acest nume.

Dănilă, pădurea ce îmbracă délul cu acelaș nume.

Danțurile, munte în com Brosceni.

Daraban, mic afl. al pârâuluĭ din Bahnă, com. Stolniceni.

Dârloiu, părâŭ. Isvorasce de sub muntele Vulturul, udă comuna Dorna pe o lungime de peste 2000 m. și se varsă în Négra Șaruluĭ.

Dârmoxa, părâŭ Afl. al Negrișóreĭ.

Dârmoxa, sat, numit și Odochenĭ, pe moșia rĕzĕșéscă și în com. Dorna Îșĭ trage numele de la un fel de arbore cu frunza lată numit *dârmox*. Așeḑat între păraele Negrișóra și Topliciόra și pe pólele munteluĭ Buza Topliciόreĭ, numĕră numaĭ 14 case populate cu tot atâțĭa capĭ de fam. saŭ 52 sufl. din carĭ 17 bărbațĭ și 15 femeĭ. Contribuabilĭ sunt 14. Casele sunt fórte risipite, iar locuitoriĭ sunt gospodarĭ slabĭ. Drumurĭ principale sunt, la Panacĭ (16 km.) și la Păltiniș (10 km.).

Dârțuluĭ (Móra). Morișcă pe pâr. Șerișoru-Mare, din com. Șaru Dorni.

Deleleu, munte în com. Bogdănescĭ acoperit de pădure de brad, molid și fag.

Deleni, sat pe moșia d-luĭ Ciuleĭ din com. Giurgescĭ, numit ast-fel de la posițiunea sa. S'a înființat cu ocasia împroprietăririĭ de la 1864 Numĕră 13 case, populate cu 17 capĭ de fam. saŭ 52 sufl (25 bărbațĭ și 27 femeĭ.) Are 17 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 3 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc.

Moșia, proprietate a d-luĭ I. Ciuleĭ, are întinderea de 407 fălcĭ din carĭ 60 fălcĭ cultivabile, 330 fălcĭ pădure, 10 fălcĭ fânaț și restul neproductiv. Împroprietărițĭ la 1864 sunt: 2 fr. 5 palmașĭ și 10 codașĭ stăpânind 22 fălcĭ. Biserica și școla din Giurgescĭ servesc și acestuĭ sat. Drumurile principale sunt: la Giurgescĭ (3000 m)

Délu Cósteĭ, v Costescĭ.

Delujan, munte în com. Brosceni.

Délul, parte din satul Sirețel.

Délului (Pârăul) afl. al Siretuluĭ, în com. Lespeḑĭ.

Délu Lat, munte în com. Négra Șaruluĭ.

Délu Lat, munte, acoperit de fânațurĭ, în com. Bogdănescĭ.

Délu Mare, deal în com. Pleșescĭ.

Délu Nalt, munte spre nord de satul Slătiora.

Délu Porculuĭ, un podiș, întinḑêndu-se din delul Burduhosul, com. Brădățelu și pană în hotarul com. Mălinĭ. E udat de pârăul Brădățelu și îmbrăcat în pădure de stejar pătată cu mestecăn, carpén și icĭ-colea câte un brad, avênd și câte va poene.

Délu Vieĭ, partea de sus a déluluĭ Drăgușenĭ, pe care stă parte din satul Drăgușenĭ.

Derdĭ, mic afl. al Borceĭ.

Diaconuluĭ (Balta), lac în supraf. de 180 m. p. în com. Dolhasca.

Dinóia, pădure de stejar în com. Văscanĭ.

Diudiu, pârâŭ, în com. Dolhescĭ, afl. al Șomuzuluĭ Mare (3000 m.)

Diudiu, deal, în com. Dolhescĭ, acoperit de pădure de fag.

Diudiu, fost sat pe moșia Heciu.

Diudiu, fântână, în locul pe care a fost vatra desființatuluĭ sat cu acest nume.

Diudiu, pârăuașul format din isvoru. fântâneĭ cu acest nume, care pe șesul Siretuluĭ se pierde.

Diudiu, délul pe care se afla fostul sat cu acest nume.

Diudiu, sat noŭ, înființat la 1879, făcênd un trup cu satul Heciu.

Dobrei (Délu), în com. Brădățelu.

Dobrei (Délul), în com. Mălinĭ.

Dobrulescĭ, localitate în com. Cristescĭ. V. Bourenĭ.

Dodu, munte. V. Rarău.

Dodu, numele vechiŭ al schituluĭ Rarău.

Doftoruluĭ (Móra), móră sistematică în com. Rădășenĭ, pe Șomuzul Mare, făcută de D-rul

Diaconovicĭ, avênd în jurul 15—20 hect teren Are 2 pietre și 5 mașine de curățit grâŭ pentru grisă. Mergênd regulat ar măcina anual până la 30000 decalitri. [1])

Dohotariu, mic afl. al pâr. Sabasa.

Dohotariu, părâŭ; mic afl. al pârâuluĭ Suha mică.

Doĭ Leĭ, părâŭaș; mic afl al Topliței din com. Bogdănescĭ

Doĭ Leĭ, Huceagul din care isvorăsce părâuașul cu acest nume

Dolhasca, comună rurală situată în partea nordică a plășeĭ Siretul de sus și la 24 k. m. de Fólticenĭ. Se megieșesce la E. cu com. Lespeḑi și Tudora, din jud Botoșanĭ, la V. cu com Dolhesci și Tătărușĭ, la S cu com. Lespeḑi și la N. cu com. Dolhesci și Tudora, despărțindu-se de tóte părțile prin semne convenționale. — Are forma unuĭ exagon neregulat Compusă din satele: Dolhasca, Gulia, Probota și Buda, cu reședința în satul de la care 'șĭ-a luat numele. Populată cu 1263 capĭ de fam ce numără 4406 sufl saŭ 2197 b și 2209 fem., din carĭ 125 israilițĭ. Contribuabilĭ sunt 838. Are 4 biserici, câte una în fie care sat, cu 6 preoțĭ și 11 cântărețĭ, și treĭ școle rurale mixte frequent. de 133 școlarĭ, din 234 băețĭ și 228 fete cu etatea de școlă aflătorĭ în comună. Budgetul comuneĭ pe anul financiar 1892—1893 are la venit 21918,48 leĭ și la cheltuelĭ tot atât, iar al drumurilor 4291 81 leĭ venit și 3700 cheltuelĭ In tótă comuna sunt 89 caĭ, 69 mânjĭ, 8 armăsarĭ, 187 epe, 463 boĭ, 743 vacĭ, 4150 oĭ și 791 porcĭ Altitudinea com. de la niv. măreĭ variază între 325—335 m. E udată de râul Siret și păraele: Șomuzul Mare, Păltinosul, Probotei, Pietrosul, Pâr. luĭ Pulpă, Pietrosul-Budeĭ, Râmnic, Silișteа, Turbata, Turbățica, Vămeni, Poéna ș. a.

Moșia e proprietatea Statuluĭ, fostă a M rei Probota. — Supraf. eĭ e de 5100 fălcĭ din care 2460 fălcĭ pădure (Statul are 4165.8380 hect. pădure), 2105 fălcĭ cultivabile, și restul neproductiv. Anul acesta s'a cultivat: 307 hect. grâŭ, 1616 h porumb, 324 h orz, 160 h. ovĕz, 18 h. hrișcă și 25 ariĭ vie. Locuitoriĭ împroprietărițĭ la 1864 și 1879 sunt: 472 fr., 530 pălm. și 149 cod. stăpânind 2622 fălcĭ și 38 prj.

[1] Móra Doftoruluĭ a ars pân' la pământ anul acesta.—Acum se lucrează la restaurarea eĭ.

Maĭ însemnat în comună e M-rea Probota (v. a. n.)

Dolhasca, sat pe moşia şi în comuna cu acelaş nume. Aşternut pe frumosul şes al Siretuluĭ şi mănósa vale a Şomuzuluĭ Mare, e împărţit in mahalalele: Vămeni, Vântulesci, Cotu Moriĭ, Seudeniĭ şi Ciuchinariĭ.

Numĕră 403 case, populate cu 460 capĭ de fam. saŭ 1717 suflete (895 b. şi 922 f.) din carí 60 israiliţĭ, nemţĭ etc. — Contribuabiliĭ sunt 320. Vatra satuluĭ ocupă 130 fălcĭ. Majoritatea locuitorilor sunt bunişorĭ gospodarĭ, dar sunt şi de aceĭ ce-şĭ pierd vremea pe la gară. Moşia, proprietatea Statuluĭ fostă a M-reĭ Probota, are întinderea de 1643 fălcĭ din care 600 cultivabile, 720 pădure (Statul are 1362 hect. pădure) 100 fălcĭ fânaţ şi restul nefolositor.

Improprietăriţĭ la 1864 şi 1879 sunt 173 fr., 187 pălm. şi 63 cod. stăpânind 1161 fălcĭ şi 37 prj.

Are o biserică, cu patr. Invierea, zidită de săteni, la 1877, servită de 3 preoţĭ şi 2 cântăreţĭ şi împroprietărită la 1864 cu 25 fălcĭ şi 40 prj. şi o scólă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţată la 1866, frequentată de 75 şcolarĭ, im proprietărită, la 1879, cu 6 fălcĭ 40 prj. No. copiilor între 7—12 anĭ din raḑa şcoleĭ sun 133 b. şi 145 fete.

Drumurile principale sunt la Lespeḑĭ (8 k. m.), la Gu... (1500 m.), la Dolhesci m... (4000 m.) şi la Poéna Răhtiva... nuluĭ (5 k. m.)

Satul Dolhasca n'a fost tot d'a-una unde se află astă-ḑ... In vechime, spun bĕtrâniĭ, că era peste Siret pe locul num... acum *Livadă* şi *Silişte* şi se numia Iliescĭ saŭ Ilişesci. Pe locul ce ocupă aḑĭ eraŭ pădurĭ marí de stejar şi ulm, arborĭ de carĭ se găsesc şi acum a... própe pietrificaţĭ, cu lemnul negru ca abanosul şi fórte frumos şi trainic pentru mobile, în albia şi malurile Siretulu... fiind mâliţĭ la o adâncime de 5—7 metri. Fie din causa al... bieĭ neregulate şi inundaţieĭ la care era expus satul, fie din causă, precum spun mulţĭ, că, pe aci fiind şleahul cel mare de la Botoşanĭ la Paşcanĭ, Bucureşcĭ şi Iaşĭ, în trecerea păgânilor Turcĭ şi Tătarĭ se aduceaŭ multe stricăciunĭ avutuluĭ sătenilor, fiindu-le viaţa ameninţată şi trăind cu frica în sân, satul Ilieştĭ se mută pe ţĕrmul drept al râuluĭ şi anume

pe Délul Vieĭ și fiind-că, drept locul unde s'a așeḑat satul, Siretul făcea un fel de vârtej, numit în localitate *dolie*, de aci, se crede, că ar fi convenit să dea și numele satuluĭ Dolha și maĭ târḑiŭ Dolhasca. Póte însă, și acésta cred că e maĭ admisibil, ca Dolhasca să fie un termen slavonesc. — (Precum avem Dorna tot așa póte fi și Dolna) —După cât va timp, ne maĭ convenindu-le posițiunea de pe Délul Vieĭ se scoborâră pe vale, unde sunt acum. La început tóte casele aŭ fost făcute din lemnul de pe loc. Maĭ înainte de 1864 singur satul Dolhasca forma o comună. La 1864 Buda și Gulia se alipiră la Dolhasca și în 1870 se uni și Probota. Din budgetul, ce se păstréză în arhiva primărieĭ, se vede că primariĭ de Dolhasca, Gulia și Probota eraŭ plătițĭ fie care cu câte 3 galbenĭ pe an.

La 1803 «Dolhasca-Buda a caseĭ Banuluĭ Iordache Canană, împreună cu liuḑiĭ Sĕrdaruluĭ Anastasie, numĕraŭ 387 liuḑĭ plătind 4448 leĭ bir anual, fiind și 10 scutițĭ». La liuḑii birnicĭ se adăogeaŭ, breslașiĭ ot tam «10 liuḑĭ cu 140 leĭ bir pe an» (Uricar de T. C. vol. VII p. 246).

La 1821, Turciĭ trec prin Dolhasca, dar nu-ĭ pricinuesc nicĭ o stricăciune grație mijlocireĭ ce a făcut un óre-care «*Monsieur Dsubsche*» către maĭ marele celor 150 Turcĭ din Botoșanĭ. (Ist. Mitr. Mold. pag. 143).

Se spune că moșia Dolhasca cu trupul Buda avea maĭ nainte o întindere cu mult maĭ mare, dar din ea s'a tot înstreinat bucățĭ. Așa, povestesc bătrâniĭ satuluĭ, că unuĭ slujbaș mare de la cârmuire ce venia din spre Botoșanĭ, îĭ căḑu un cal la un podeț. Ca să nu rămână cu butca în drum, el ceru un cal de la Canană care nu-ĭ dete. Se adresă atuncĭ către Pașcanu, proprietarul Tudori, care-ĭ trimise patru caĭ din ceĭ maĭ frumoșĭ, cerându-ĭ în schimb să mijlocească pe lângă Vodă a i se da și luĭ o parte din Dolhasca, ce-ĭ trebuia numaĭ de cât. Ajuns la Divan Slujbașul îndeplini dorința luĭ Pașcanu. Tot cam ast-fel se dădu o altă bucată la Poéna Răhtivanuluĭ și o a treia la Sirețel.

Dolhasca, gară în satul cu acest nume, la 408 kil. de Bucurescĭ. Schimbarea linieĭ Fôlticenĭ.

Dolhescĭ, comună rurală situată

spre S.-E. pl. Şomuzul şi la o depărtare de 16 k. m. de Fôlticenĭ. Se învecinesce la E. cu com. Tudora din jud. Botoşanĭ, despărţindu-se prin râul Siret, la V. cu com. Preutesci şi Uidescĭ, avênd ca hotar pe pâr. Boura şi semne conv., la S. cu com. Dolhasca şi Tătăruşi, prin par. Valea Poeni şi la N. cu Preutesci şi Valea Glodului, desp. prin semne convenţionale. Are forma unuĭ paralelogram ale căruĭ unghiurĭ obtuse sunt espuse spre S.-E. şi N.-V. Se compune din satele Dolhesci-marĭ, Dolhesci-micĭ şi Poëna Răhtivanuluĭ, cu reşedinţa în cel d'întâĭ.

Populată cu 825 capĭ de fam. ce numeră 3286 sufl. saŭ 1634 b. şi 1652 fem.; din carĭ 92 israiliţĭ. Contribuabilĭ sunt 783. Are câte o biserică în fie care sat, servite de 3 preoţĭ şi 4 cânt. şi 2 scole rurale mixte frequent. de 90 scol. În totă comuna sunt 209 băeţĭ şi 199 fete între 7—12 anĭ.

Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit leĭ 8722 şi la cheltuelĭ 8380.68 leĭ, iar al drumurilor 1650 leĭ venit şi 1638 leĭ cheltuele. Sunt în comună 222 caĭ, 492 boĭ, 669 vacĭ, 1998 oĭ, 36 capre şi 961 porcĭ. Are cam aceaşi altitudine ca şi Dolhasca. E udată de Siret şi pâraele: Şomuzul mare cu afluenţiĭ seĭ, Butnăraşu, Harbuzu, Diudiu, Buta, Platoniţa şi Podişoru.

Moşia Dolhesci e propr. Statuluĭ, fostă a M-reĭ Probota, iar Poena Răhtivanuluĭ e proprietatea familieĭ Răhtivanu.

Suprafaţa teritorială a com. e de 3706 fălcĭ din carĭ 1031 fălcĭ pădure (statul are 2507.2020 hect.), 1996 cultivabile şi restul neproductiv. Anul acesta s'a cultivat 11 fălcĭ grâŭ, 740 fălcĭ porumb, 41 fălcĭ orz, 170 fălcĭ ovĕz şi 10 fălcĭ hrişcă. Împroprietăriţĭ la 1864 sunt 137 pălmaşĭ şi 286 coc. stăpânind 1120 fălcĭ.

Dolhescĭ marĭ, sat, pe moşia şi în comuna cu acelaş nume, aşedat pe ţĕrmurile Şomuzuluĭ mare. Numĕră 451 case populate cu 414 capĭ de fam. saŭ 1932 suflete (916 bărb. şi 1015 fem.) din carĭ 71 streinĭ (israiliţĭ). Are 426 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 41 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc.

Moşia, proprietatea statuluĭ, fostă a M-reĭ Probota, e în întindere de 3333 fălcĭ, din carĭ 1722 cultivabile, 1532 pădure şi restul neroditor. Împroprie-

tărițî la 1864 sunt 84 pălmașî și 170 cod stăpânind 668 fălcî.

Drumurî principale sunt la Dolhescî-micî (4000 m.) și la Preutescî (8000 m.)

Are o biserică cu patronul sf. Paraschiva, servită de un pr. și 2 cânt și împroprietărită cu 17 fălcî.

A fost zidită înainte de 1470 de tatăl luî Șendrea, Hatmanul luî Stefan cel Mare. După isbânda de la Podul-nalt (1475) «avênd bucurie Stefan Vodă de aî sĕî, cum se aflară toțî prejur el, la loc de nevoe și de grije îndată a repedit pe Șendrea Hatmanul înaintea óșteî muntenescî cu puțini slujitorî ca în chip de strajă.

«Și dând de oștirea Raduluí Vodă fură biruițî de Muntenî; și acolo aŭ perit și Șendrea Hatmanul cumnat luî Stefan Vodă), maî jos de Râmnic, unde mult s'a pomenit movila Șendriî, și l-aŭ dus de l-aŭ îngropat *în biserica din Dolhescî lângă tatăl sĕŭ*. (Gr. Ureche, Letopis. vol 1, pag 161 162)

Tradiția spune că maî nainte ar fi fost biserică săséscă. In biserică sunt 3 morminte: unul al tatăluî luî Șendrea, altu al Hatmanuluî și al treilea al unuî fiŭ al acestuia. Două aŭ inscripțiî slavone, iar piatra de pe al treilea a fost luată de cine, când și ce s'a făcut nu se scie. In pomelnic se pomenesc Alexandru și Șendrea V. V. Odăjdiî saŭ orî-ce alte odóre vechî nu se găsesc. O singură icónă a Maiceî Domnuluî se asémănă mult cu cele de la mormintele luî Petru Rareș din M-rea Probota.

Satul maî are o șcólă rurală mixtă cu un învĕțător plătit de stat, înființată la 1864 și frequentată de 50 școlarî din 91 băețî și 119 fete, cu etatea între 7—12 anî, din cercul școleî.

In sat este și o móră a moșieî (V. iazul Dolhescî) La 1803 Dolhescî a M-reî Probota, avea 13 liudĭ plătind 2432 leî bir pe an (Uricar vol. VII p 254.)

Dolhescî-micî, sat, numit și *Grosenî*, pe moșia și în comuna Dolhescî. Așeḑat pe Șomuzul-mare, numĕră 282 case populate cu 343 capî de fam. saŭ 1052 suflete (516 bărb și 536 femeî) din carî 16 israiliți. Contribuabilî sunt 287. Vatra satuluî ocupă 23 fălcî Improprietărițî la 1864 sunt 45 pălmașî și 99 cod stăpânind 374 fălcî.

Are o biserică, cu patronul Sf. Nicolae, zidită la 1833 de locuitorî, împroprietărită la 1864

cu 17 fălcĭ, servită de un preot și 2 cântărețĭ. O școlă rurală mixtă, cu un învĕțător plătit de stat, înființată în 1891, frequentată de 40 elevĭ, din 74 băețĭ și 47 fete între 7—12 anĭ aflătorĭ în rada școlei.

In sat este o móră a statuluĭ, pusă în mișcare de apa Șomuzuluĭ-mare, cu treĭ pietre aducênd 2000 leĭ venit anual.

Dolhesci, iaz în suprafață de 15 fălcĭ, format de Șomuzul-mare, langă satul Dolhescĭ-marĭ. Acum e acoperit de stuf și în mare parte nomolit. Apa sa pune în mișcare o móră cu treĭ pietre aducênd 3000 leĭ venit anual.

Dolia, (nume slav), sat, pe moșia Boróia, dar în comuna Mălinĭ. Așeḑat pe țĕrmurile pârâuluĭ de la care 'șĭ trage numele, numĕră 15 case, populate cu 19 capĭ de fam. saŭ 62 suflete din carĭ 32 bărb. și 30 femeĭ. Are 12 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupa 7 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt slabĭ gospodarĭ.

Împroprietărițĭ la 1864 sunt: 5 pălmașĭ și un cod. stăpanind 22 fălcĭ și 40 prj.

Biserica din Pluton și școla din Pipirig, jud. Nemț, servesc și acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Pipirig (5000 m.) și la [...] (31000 m.)

Dolia, pârâul ce străbate sa[...] cu acest nume. Trece în [...] Némț și se varsă în Nem[...]

Domnéscă (Balta), în sup[...] de 416 m. p., în margine[...] sană a satuluĭ Lunca, din [...] Pășcanĭ. Tradiția spune [...] ca s'ar fi înecat o Dómn[...] timpurile de restriște ale [...]

Donița, munte în comuna [...]ștenĭ.

Dorna, comună rurală situ[...] partea nord-vestică a [...] Muntele, spre apus și la [...] 110 kil. de Fălticenĭ. Se[...]ginesce: la est cu comuna [...]ștenĭ, despărțindu-se prin [...] munților Călugăruluĭ, Bog[...]luĭ, Pietrosul, Ciungiĭ, [...]pul, Gruiul, Obcina Șand[...] Băda și Obcióra; la s. cu [...] Șaru-Dornĭ, despărțită pri[...] râul Valcele și muntele Ur[...] la vest și nord cu Buc[...] despărțită prin hotarul [...] pârâul Négra-Șaruluĭ și Bu[...] Are forma unuĭ triunghiŭ [...] unghiŭ. Se compune din [...] Gura-Negreĭ, Dozănescĭ, O[...] Rusca, Sunătorĭ, Zugre[...] Dârmona, cu reședința [...]

zănesci Numele *Dorna* e slav, însemnând *sus*, şi şi'l trage de la orăşelul Dorna din Bucovina, cu care mai înainte de 1777 forma o comună.

Populată cu 536 capĭ de fam. ce numĕră 1932 suflete saŭ 972 bărbaţĭ şi 960 femeĭ, din carĭ 131 israiliţĭ. Contribuabilĭ sunt 571 Are 4 biscricĭ, o şcólă rurală mixtă de băeţĭ şi o alta de fete.

Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit leĭ 5848 şi la cheltuelĭ 5817.65; iar al drumurilor 4402.74 leĭ venit şi 2040 leĭ cheltuelĭ In totă comuna sunt 368 caĭ, 587 boĭ, 1024 vacĭ, 3089 oĭ, 267 capre şi 204 porcĭ. Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ atinge în vêrful Pietrosuluĭ 1704 metri.

Udată de Bistriţa şi pâraele Vâlcele, Rece, Arinul, Arinaşul, Cozănescĭ, Ortoía, Rusca, Osoiŭ, Sunătorĭ, Secu, Négra Şaruluĭ, Negrişora şi Topliciora.

Ceĭ maĭ insemnaţĭ munţĭ aĭ comuneĭ sunt: Buza Bogolinuluĭ, Pietrosul (1704), Scrânciobul, Ciungiĭ, Prislopul, Vêrful Stegeĭ, Şandru, Vêrful Bâdeĭ (1400.1), Busuiocul, Obciora, Vêrful Şaruluĭ, Dealul Călugăruluĭ, Palmeşul (1253), Prislopul, Hasca, Colácelul, Corhana Piciorul Ortóeĭ, Dealul Cozănescilor, al Gogoşenilor, al Ursărieĭ, al Ciocârlanilor, al luĭ Monac, Bâtca Ţĕranuluĭ, Hulturul, Ulmul (1156), Piscul, Bucinişul, Călimănelul, Iatogiţa, Mihăileţu, Ţundăria, Rusu şi Buza Topliciórei.

Pădurile ce imbrăcaŭ altă dată munţiĭ, aceĭ codri nestrăbătuţĭ de brad, molit şi tisă, aŭ fost tăiate şi în mare parte desfiinţate fără milă. Tisă nu se maĭ găsesce de fel. Ea a fost intrebuinţată la cue pentru acoperit casele cu draniţă.

Moşia e rĕzĕşască. Suprafaţa teritor. a comuneĭ e de 10248 hectare din carĭ 2845 hectare fânaţ.

Nicĭ un fel de cultură nu se face acĭ şi acesta pentru că porumbul nu reuşesce, neavênd timp a se cóce, iar cele-l'alte semĕnăturĭ pentru că locuitorilor nu le place să se dedea cu ale plugărieĭ. Anul din urmă s'aŭ cultivat numaĭ 25 h. cartofĭ, 3 h. in şi 4 h. mazăre. Locuitoriĭ se ocupă cu plutăria şi economia vitelor. Eĭ işĭ aduc alimentele de prin târgurĭ ceĭ maĭ mulţĭ pe caĭ în dăsagĭ formând un fel de caravane (Caiĭ legaţĭ uniĭ de alţiĭ de códă). Cel puţin o săptămână işĭ trece

Dornenul ca să-şi aducă provizii din Fălticeni saŭ Piatra.

Locurĭ maĭ însemnate în comună sunt Piatra Stănoeĭ, Piatra luĭ Lazăr, Colţul Acreĭ şi Coşnăra (v. a. n.). Maĭ sunt 5 isvóre cu apă minerală, din care treĭ burcuturĭ (apă ferugin6să, alcalină): unu pe părăul Arinului, la 1000 m. în sus de la gura sa (Acesta a fost analisat de d-nul Dr. Bernath), al doilea pe Oşoiu, în cât Rusca şi aprope de malul Bistriţeĭ numit Burcutul Jăreovniculuĭ (asemenea analisat de acelaş), al treilea, un mic isvor la gura Arinuluĭ, iar ultimele două la gura păraului Rusca tote abundente în apă sulfurósă.

Din trecutul Dorneĭ. — Preotul Gheorghe Ortoanu, răzeş din moşi strămoşĭ, mare proprietar în Dorna, ne povesteşte următórele ast-fel: Maĭ nainte de răpirea Bucovineĭ, tote satele ce ţin de comuna Dorna formaŭ o singură comună cu Dorna Bucovineană, târguşor în care se afla şi reşedinţa comuneĭ şi tot teritoriul era o singură răzeşie dată de Ştefan Vodă cel Mare, în împrejurările următore: Vodă pornise spre Ardeal pe valea Moldoveĭ, dar la Vama, cel maĭ vechiu sat din cele aflate în împrejurimĭ (unde se crede că se vămuaŭ tóte mărfurile venite din Ardeal şi Ungaria), se opri cu oştirea, neputênd merge de óre-ce drumul înainte nu era de cât o cărare îngustă şi ... nepracticabilă — Acĭ, la Vama, Ştefan Vodă pune un stâlp ce se vede şi astă-dĭ. Pe atuncĭ în Câmpu-Lung nu eraŭ de cât câte-va case şi de acolo spre Dorna cale de o dĭ nu maĭ intâlniaĭ locuinţă omenéscă ci numaĭ codri posomorâţi, păduri fecióre. Unde e acum Târgul Dorna, între ape (la gura Dorneĭ în Bistriţa) se afla o singură gospodărie, casă bună, grajd, etc., proprietăţĭ ale unuĭ óre-care Gheorghiţă, hoţ vestit şi rafinat şi vânător néoş. — Acesta croi şi lărgi cărarea ce lega locuinţa luĭ cu târguşórele de prin prejur. El prăda la depărtărĭ marĭ şi ast-fel nicĭ o dată nu fu prins. Drumul trecênd pe dinaintea caseĭ luĭ orĭ ce călêtor, boer saŭ ţĕran, de la vlădică până la opincă, trăgea la dênsu, unde era fórte bine primit şi în deplină siguranţă că nu i se va întâmpla nimic. Celor maĭ distinşĭ dintre musafirĭ seĭ le dădea ghidĭ devotaţĭ carĭ să-ĭ călĕuzéscă şi să-ĭ apere de orĭ-ce primejdiĭ. Ast-fel reuşi el să se facă fórte cunoscut.

Neavênd copiĭ cu prima-ĭ soţie, Gheorghiţă, cu învoirea eĭ, işĭ mai ia o femeie cu care are treĭ băeţi: pe Gheorghe, Ioniţă şi Grigore. Pentru acéstă faptă, cum şi pentru o prădăciune întêmplată pe drum, dar nedovedită, Gheorghiţă e ridicat şi dus, spre a fi judecat de divan şi Mitropolit, la Sucéva. Incărcat de fel de fel de blănurĭ intră Gheorghiţă în Suceva, unde ceĭ cărora le acordase ospitalitate, reuşesc nu numaĭ să'l îndreptăţéscă către Vodă, ci îl presentară ca pe un mare binefăcĕtor. Vodă drept recompensă, îĭ dărui tot locul şi padurile cunoscute numaĭ luĭ şi ast-fel se înfiinţă rĕzèşia Dorneĭ

Hrisovul luĭ Ştefan Vodă se păstră pană la răpirea Bucovineĭ când nu se scie ce s'a făcut. Ceĭ treĭ fiĭ aĭ luĭ Gheorghiţă întemeĭară: Gheorghe satul Gheorghiţeni dar peste Bistriţă, Ioniţă, poreclit Ţărâţă şi Ciocârlan, înfiinţă satul Gura Negreĭ; iar Grigore rĕmase în locul tătâne — sĕŭ şi se deda cu tâlhăria, fiind fórte cutezător. Acesta de mic era ruşinos, nu îndrăsnea să se ducă pe la pomene, dar păndea pe ceĭ de sema luĭ şi le fura *colacil*, numiţĭ *cosanĭ* Ómeniĭ îl poreclră atunceĭ Grigore *Cosan*. Cozan, urmărit pentru tâlhăriile luĭ, fuge pe cea d'intâĭ plută pe Bistriţă cu familia sa şi scobóră la Cruce sat descălicat de el, iar urmaşiĭ sĕĭ, dupe un timp óre care vin şi pun începutul satuluĭ Cozănesci

La 1776, din vechea Dornă, se înfiinţéză două comune Dorna Vatra dincolo şi Dorna Gura Negri dincóce. Maĭ tarḑiŭ, înmulţindu-se locuitorii — prin deslipire — se forméză com Şaru-Dorniĭ, din care nu sunt de cât câţi va ḑeci de anĭ de când se desfăcu comuna Negra Şaruluĭ Ast-fel pe vechia rĕzeşie sunt acum patru comune marĭ Dorna Vatra şi ale nostre Dorna, Şaru şi Négra a căror populaţie a sporit mult prin refugiarea aci a multor Românĭ din Ardeal şi Bucovina

Nesupĕraţĭ de nimenĭ stăpâniră rĕzĕşiĭ moşia până pe la 1800, când Dorneniĭ revoltaţĭ contra unor jidanĭ ce-ĭ esploataŭ in mod neomenos, ucid, în cârciuma satuluĭ de la Gura Negreĭ, pe 9 dintre eĭ. Daţĭ în judecată Vodă Alex Ipsilante le ceru uricele moşulor lor, pe carĭ învinovăţiţiĭ ne avêndu-le, Vodă le confiscă moşia şi, prin hrisovul din August 1800, o făcu danie fiuluĭ sĕŭ (Hrisovul e în stăpânirea numituluĭ preot

împreună cu tóte actele rĕzĕşieĭ, pe carĭ le-am vĕdut şi citit însu-mĭ).

După Ipsilante moşia trecu prin vre o treĭ mânĭ până ce încăpu în acele ale familieĭ Balş. Urmară judecăţĭ peste judecăţĭ. Mulţĭ dintre rĕzĕşĭ aŭ perit în închisorile Iaşuluĭ. Un preot, moş al pr. Gheorghe, însoţit de un Turc, căruia i se făgăduise 500 oĭ, pornesce la Ţarigrad să dea jalbă Sultanuluĭ. Dar ceĭ din jurul Impĕratuluĭ nu'l-aŭ făcut loc, positiv fiind inscinţaţĭ din timp de vre-un boer de aĭ ţereĭ, ba, ceva maĭ mult, 'l-aŭ ameninţat că'şĭ va pierde capul. Inspăimântat preotul se întórce pe altă cale acasă, până unde nicĭ nu se aştepta să ajungă cu ḑile. Se maĭ spune că Dorneniĭ eraŭ cât p'aci să între în luptă cu 50 arnăuţĭ, trimiş să pună pe Balş in stăpânirea moşieĭ. Dar pe când şedeaŭ Arnăuţiı la masă pe délul Prıhoduluĭ, axinte Bigeŭ, vânător de frunte, de după tufe unde sta ascuns, dă foc şi sterge paharul agăĭ, pe când acesta 'l ridica la gură. Speriaţĭ, ceĭ 50 se retrag. Nu odată însă apucară Dorneniĭ topórele, cósele şi puşcele ca să şi apere pămêntul din moşĭ-strămoşĭ de a fi prădat.

Ast-fel se petrec lucrurile până pe timpul luĭ Mihaĭ Sturza, care la judecată hotărasce ca rĕzĕşiĭ să-şĭ rescumpere moşia de la Balş pe preţul de 12000 galbenĭ, plătiţĭ în treĭ câşturĭ şi cu condiţiunea ca, de nu vor fi în stare să plătéscă la timp, Balş să'şi ĭa moşia şi să le înapoeze baniĭ, ce va fi primit, fără dobândă. Plătiră o rată, dar când fu la a doua nu maĭ avură Dorneniĭ de unde face baniĭ. Vodă'ĭ chemă şi le propuse să le dea 4000 galb. M. S. însă cu condiţie ca, pentru bine facerea ce le face, dăruindu-le acéstă sumă, Măria Sa să aĭbă dreptul a esploata, ***fără nicĭ o plată***, orĭ-ce mină ar găsi pe moşie, să i se dea locurĭ pentru instalat fabricĭ şi tot conbustibilul de care ar avea nevoe. De voe, de nevoe se împăcară Dorneniĭ. Sosind revoluţia de la 1848 Vodă Sturza fu invinovăţit, între altele, că, sub pretextul de a ajuta pe Dornenĭ, caută a pune dênsul mâna pe moşia lor. Strâns cu uşa M. Sturza, rupe actul de învoială ce avea de la Dornenĭ şi partisaniĭ sĕĭ publică următórea îndreptăţire :

«*Art. 23.* — ***Despre pricina Dorneĭ.***

«La clevetirea despre răşluire «de acturĭ însemnătóre din rele,

«pârâtorii pomenesc de pricina «Dorneĭ. Pentru a se încredința «cine-va de adevĕr, nu are de «cât a lua séma la împrejură«rile atingătóre de acéstă pri«cină.

«Satele Dorniĭ în munțiĭ Car«pațĭ sunt locuite maĭ bine de «treĭ miĭ suflete, carĭ din vreme «nepovestită bucurându-se în «pace de acéstă proprietate, aŭ «fost desbrăcațĭ de dênsa de «către Domnul Const. Ipsilante «la 1800, puind a sa stăpânire «pe aceste sate, sub pricinuire «că se afla o domenie cuvenită «țăreĭ. Domnul Ipsilant a fă«cut-o danie fiuluĭ sĕŭ, maĭ pe «urmă acéstă moșie, prin deo«sebite tocmele, aŭ trecut cu «preț de 80000 leĭ în stăpâni«rea familieĭ Bălșescĭ, care, sub «tóte ocârmuirile ce s'aŭ pe«trecut în Moldova, în curgere «de 30 anĭ, aŭ cerut în zadar «stăpânirea eĭ, din pricina sta«torniceĭ împotrivirĭ a locuito«rilor acelor părțĭ, care bizuin«du-se într'o stăpânire necur«mată de multe vécurĭ și în «posiția lor prin munțĭ și potece «nestrăbătute s'aŭ ținut în stă«pânirea proprietățiĭ lor; iar «îndată după numirea Domnuluĭ «frațiĭ Bălșescĭ aŭ cerut între«buințarea putereĭ înarmate, «pentru a scóte din stăpânire «pe aceștĭ 3000 suflete și tot «cu acest prilej eĭ aŭ pus îna«intea Domnuluĭ ca să priméscă «acele moșiĭ cu preț de 6000 «galbenĭ, însă Domnul aŭ de«părtat o asemenea propoziție, «avênd în vedere neputința în «care s'aŭ aflat tote ocârmuirile «de maĭ nainte, de a desbrăca «3000 suflete în favorul uneĭ «singure familiĭ, precum și pri«begirea acelor 3000 suflete în «Bucovina, care se află pe «marginea acesteĭ proprietățĭ. «In urmare dar Inălțimea sa aŭ «rânduit prin cererea a âmbelor «părțĭ o comisie, îndemnând pe «rezĕșĭ a-șĭ alege vechilĭ și tótă «acéstă gâlcevire care se lănțue «de 30 anĭ, s'aŭ curmat prin«tr'o învoire cu bună primire, «în puterea căreia 12000 de «galbenĭ se dă familieĭ Bălșescĭ, «de către locuitoriĭ Dorniĭ, «pentru ca să fie stinsă orĭ-ce «pretenție în sarcina lor. După «acéstă alcătuire, bieții locuitorĭ «ne-avênd de unde plăti cea «întâĭ vadea la împlinirea eĭ în «sumă de 4000 de galbenĭ, «Domnul aŭ plătit spre înles«nirea unuĭ norod nenorocit «acéstă sumă de la sine, fără «vre-o dobândă și în singurul «scopos al slobozenieĭ lor. Din «acéstă sumă, care s'a numĕrat «fraților Bălșescĭ, Domnul, până

«în ceasul acesta are a primi «peste 2000 de galbenĭ de la «rĕzĕşĭ». (Uricar. de T. Codr. Vol. IX, p. 7—9).

In socotéla celor 2000 galbenĭ despre care se spune că Domnul 'ĭ-a primit de la rĕzĕşĭ, Vodă a luat peste 1000 de plute din cel maĭ ales lemn.

Pentru ultima rată de 4000 galbenĭ rĕzĕşiĭ vîndură luĭ Conaki Délul Omuluĭ, munte care acum face parte din trupul moşieĭ Broştenĭ (v. a. n.)

Impărţéla moşieĭ între rĕzĕşĭ s'a făcut de inginerul Chefneux, un francez care făcu mulţĭ banĭ.

Constantin Şerban (în lupta cu Ghica), respins fiind de Tătarĭ, trece în Ardeal de unde, cu mórtea luĭ Racoţi, care cade în bătălia de la Sibiŭ (22 Maiŭ 1660), perḑênd sprijinul sĕŭ din Transilvania, «el (Constantin Şerban) ese din Ardeal» cu 800 ómenĭ, lefegiĭ tot într'ales ...şi...a luat poteca peste munţĭ pe la Dorna şi a eşit pe la Câmpu-Lung...» (Istoria Rom. de A. D. Xenopol. Vol. IV, p. 297 şi Letopis. Ţĕr. Vol. I, p. 368).

«Incă din a doua Domnie a luĭ Nicolae Mavrocordatu în Moldova (1711—1716) Nemţiĭ încep operaţia ce deveni maĭ târḑiŭ atât de fatală Moldoveĭ, a înaintăriĭ pajurilor împĕr asupra hotarelor turcescĭ luind o parte din Moldo la graniţa Dorneĭ. Nicola vrocordatu protestéză cu gie contra încălcărilor A şi o silesce la sfârşit să tragă, ameninţând'o cu r din partea Turcieĭ». (A Xenopol, Vol. V, p. 11).

Prin testamentul luĭ G Lupaşcu *Hâjdĕŭ*, din Nov. 7, se lasă *în munţ Buneniĭ şi o parte din* l fiuluĭ sĕŭ Nicolaiŭ. (Arc de B. P. Hâjdĕŭ, Vol. I 55).

George Lupaşcu Hâjdĕ strămoşul eminentuluĭ filolog, D-l B. P. Hâjd testamentul sĕŭ a fost Archiveĭ Statuluĭ de către nia sa. Genealogia:

George-Lupaşcu
|
Ştefan-Dominic
|
Ioan
|
Tadeŭ
|
Alexandru
|
B. P. Hâşdĕŭ

In biblioteca Universită Iaşĭ, putem vedea portre Efrem Hâjdĕŭ. (1630), l

George Lupașcu. (Comuni-
a acésta mi s'a făcut de
însușĭ D-l B. P. Hâjdĕŭ,
a dator sunt a-ĭ mulțumi).
1803, «Dorna - Șarul și
nișul, a Domnuluĭ Alexan-
Ipsilante, avea 175 liuḑĭ,
nd 3184 leĭ bir pe an».

tr'o anafora din 1813, Iu-
22, întărită de Scarlat Ca-
ch la 1 Oct. în pricina
eĭ Dorna de la munte, cu
ofĕtul Const. Balș, se aduce
lovadă o carte de la Ión
lae Vodă din 7255 (1747)
. 30. (Uricar. de T. Codr.
VII, p. 255 și Vol. VI.
85).

comunele Dorneĭ, pe la
, se aflaŭ peste 80 Turcĭ,
se ocupaŭ cu exploatarea
rilor. Aceștia eraŭ stăpânĭ
vutul și viața Dornenilor
vnicul de pe atuncĭ N.
a primind maĭ multe jalbe
a rĕzĕșĭ de modul cum ĭĭ
ză Turciĭ, carĭ le stricaŭ
le moravurĭ, a stăruit la
rescĭ și cu putere Dom-
ă a venit să-ĭ scótă din
m.

chemă pe toțĭ Turciĭ la
ava, unde era compania de
banțĭ și punt vamal, sub
xt că voesce să-ĭ răfuéscă
i le scótă datoriile de pe
nenĭ. Strânșĭ acolo, soldațiĭ
pun mâna pe eĭ, ĭĭ légă și ast-
fel încătușațĭ ĭĭ duseră la Fól-
ticenĭ.

Pentru a scăpa rĕzĕșiĭ de
datoria ce aveaŭ către dânșiĭ,
aŭ dat orândele din Dorna pe
opt anĭ, carĭ banĭ s'aŭ dat
Turcilor.

Ast-fel scăpară Dorneniĭ și
de Turcĭ de la carĭ le-a rĕmas
ca moștenire rĕul obiceiŭ de a
trăi ceĭ maĭ mulțĭ în concubi-
nagiŭ, disprețuindu-șĭ soțiile, și
bólele venerice de carĭ nu se
maĭ pot tămădui. Aprópe jumĕ-
tate, dacă nu maĭ mulțĭ, din
copiĭ aŭ *cel perit*...

Dorna, punt vamal de trecere de la Dorna-Gura-Negreĭ în Dorna Vatra din Bucovina.

Dosul Arșițeĭ, munte pe teritorul moșieĭ Borca, dar în comuna Mădeiŭ.

Dosul Munteluĭ, munte în com. Mădeiŭ, dar pe moșia Borca.

Drăcenĭ, sat pe Domeniul Coróneĭ și în comuna Mălinĭ, al căruia început a fost pus de nisce țiganĭ, robĭ aĭ M-reĭ Slatina, a cărora insubordonanță le-a atras porecla de *draciĭ* din *Drăcenĭ*. (Tradiție). Așeḑat pe țĕrmurile pârâuluĭ Suha-Mică, nu-

mĕră 315 case, populate cu 351 capĭ de familie saŭ 1277 suflete (627 bărbaţĭ şi 650 femeĭ), din carĭ 10 israiliţĭ. Contribuabilĭ sunt 280. Vatra satuluĭ ocupă 296 fălcĭ. — Improprietăriţĭ la 1864 şi 1881 sunt 6 fruntaşĭ, 106 pălmaşĭ şi 143 codaşĭ, stăpânind 778 fălcĭ şi 40 prăjinĭ. Drumurĭ principale sunt: la Mălinĭ (6500 m.) şi la Găinescĭ (6500 m.) Are o biserică, cu patronul Sf. Voĭvoḑĭ, clădită la 1858 din venitul moşieĭ Mălinĭ şi sub privegherea Mitropolitului Calinic Miclescu şi a Archimandrituluĭ Teodorit. Ctitoriĭ bisericeĭ sunt: Monahul Pahomie, Ruxanda Dómna, Bogdan V.V. Petru V.V., Ionaşcu V.V., Constantin V.V., Teofana, Maria, Anastasia, Stefan, toţĭ membri aĭ familieĭ luĭ Lăpuşneanu, pe lângă carĭ maĭ figuréză în pomelnic şi Mitropolitul Calinic şi Archimandritul Teodorit. Este servită de un preot şi duoĭ cântăreţĭ.

O şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de stat înfiinţată la 1890, frequentată de 100 şcolarĭ din 82 băeţĭ şi 60 fete, cu etatea între 7—12 anĭ, din raḑa şcóleĭ. Scola e împroprietărită cu şese fălcĭ în 1881, avĕnd local propriŭ în cele maĭ bune condiţiunĭ didactice şi igienice, clădit şi înzestrat cu atenanţe, atelier, mobilier, aparate şi biblioteca de onor. administraţie a Domeniuluĭ Coróneĭ.

Drăgănescĭ, com. rurală situată la sud-vestul pl. Moldova-de-Jos, la 21 km. de Fôlticenĭ. Se megieşesce la E. cu com. Uidescĭ şi Drăguşenĭ, de carĭ se desparte prin râul Moldova, la S. cu com. Drăguşenĭ şi Răucescĭ din Jud. Neamţu (prin semne convenţionale) la V. cu com. Răucescĭ şi Vânători-Némţuluĭ (prin semne convenţionale), pârâul Brustura şi crésta munteluĭ Pleşu. E formată din satele: Drăgănescĭ, Pănurescĭ, Orţescĭ, Giulescĭ, Tonţĭ, Şoĭmărescĭ, Bruslurĭ, Săvescĭ, Poéna-Prisăcĭ şi Cornilescĭ, cu reşedinţa în satul de la care şĭ-a luat numele. Populată cu 957 capĭ de familie saŭ 3614 suflete (1795 bărbaţĭ şi 1819 femeĭ), din carĭ 72 israiliţĭ. Are 8 bisericĭ şi 3 şcóle rurale mixte. In tótă comuna sunt 562 boĭ, 518 vacĭ, 510 viţeĭ, 252 caĭ, 2300 oĭ, 382 porcĭ şi 682 stupĭ.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 7716.17 leĭ şi la cheltuelĭ 6993.28 leĭ; iar al drumurilor 4755.37 leĭ venit şi 3455 cheltuelĭ.

Forma teritorială a comuneĭ

este un poligon neregulat tindênd spre rotundime, înclinat de la N.-V. spre S.-E. (din Pleșu spre Moldova). Altitudinea comuneĭ de la nivelul măriĭ atinge pe Crésta Pleșuluĭ 900 metri.

E udată de Moldova (6800 m.) și păraele: Rêșca (7.300), Ulia (2750 m.), Târḑia (8000 m.) Culeșa (7500 metri), Brustura (9000 m.), Părâuțul (2900 m.) și părâul Laḑeĭ, și de iazurile Agioglu și Săvescilor. Déurile principale sunt: Frasinul, Brusturi, Moțoc, Țigan, Părlita, Nistora, Pietrosu și Lebedea.

In comună sunt treĭ morĭ, aducênd venit 4500—5000 leĭ.

Moșia e împărțită între patru speciĭ de proprietarĭ: Statul, proprietarĭ marĭ, rĕzĕșĭ și împroprietăriți.

Suprafața teritorială a com. e de 7215 hect. din carĭ 4448 cultivabile, 2000 hect. pădure, 310 hect. fânaț, restul imaș și prundiș sterp. Calitatea pămêntuluĭ nu e de frunte. Anul acesta s'a semănat 661 h. grâŭ, 156 h. secară, 1179 h. porumb, 631 h. orz, 199 h. hrișcă, 1090 h. ovĕz, 54 h. cartofĭ, 21 h. in, 27 h. canipă, 45 h. rapiță, 29 h. mazăre și 10 h. trifoiŭ. Pădurile sunt de fag, brad, mestecăn, plop și stejar.

Improprietăriți la 1866 sunt 181 fruntașĭ, 308 pălmașĭ și 124 codașĭ stăpânind 1509 fălcĭ.

La locul numit *Movilele de la Cornilescĭ* se spune că a avut loc un rĕsboiŭ și morțiĭ s'aŭ îngropat sub cele treĭ movile. Sub póele munților se află fântâne de slatină abundente. (Apă sărată).

Drăgănescĭ, sat în com. cu același nume. Așeḑat pe țĕrmul stâng al părâuluĭ Culeșa la vĕrsarea luĭ în Rêșca. Numĕră 112 case populate cu 126 capĭ de familie sau 462 suflete (233 bărbați și 229 femeĭ), din carĭ: 246 necăsătoriți, 180 căsătoriți și 36 văduvĭ. Sciŭ carte numaĭ 37. Vatra satuluĭ ocupă 10 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc. Improprietăriți la 1866 sunt 64 stăpânind 203 fălcĭ și 20 prj. Insurățeĭ sunt 52 stăpânind 104 fălcĭ.

Are o biserică, cu patronul Sf. Voĭvoḑĭ, clădită din lemn la 1848, servită de un preot și 2 cântărețĭ și o școlă rurală mixtă cu un învĕțător plătit de stat. Inființată maĭ întâiŭ în Orțescĭ, la 1860, a fost mutată acĭ la 1865. E frequentată de 49 elevĭ și împroprietărită cu 6 fălcĭ.

Drumurile principale sunt: la Brusturĭ (3800 m), la Boróĭa (5000 m), la Poéna Prisăciĭ (3000 m) și la Săvesci (5000 m.)

Primul proprietar al moșieĭ se spune că ar fi fost un óre-care Drăgan sau Dragoș. Maĭ spun bătrânii că moșia Drăgănescĭ a fost răzeșéscă, dar a fost trecută către M-rea Némțuluĭ în împrejurările următóre: Un preot trimis de starițul monastireĭ spre Mitropolie, a fost omorât acĭ. Vodă dădu ca daune monastireĭ o parte din moșia rĕzeșilor. Tradiția maĭ spune că singurul moștenitor al luĭ Drăgan, primul proprietar, închină partea sa de rĕzeșie monastireĭ Némțu. Călugării s'aŭ tot întins, rășluind din rĕzeșile învecinate, de la *Mitoc* (astă-dĭ curtea posesieĭ) și până în părâul Brustura.

Multă vreme urmară judecățĭ și, la urma urmeĭ, bănuind călugării că vor fi rĕmași, aŭ mutat satul din déĭ de pe malul stâng al părâuluĭ Brustura, unde se află astă-dĭ. Urmele desființatuluĭ sat se cunosc încă. Acésta s'ar fi întêmplat numaĭ cu un veac în urmă.

Drăghiciŭ, deĭ cultivabil în com. Ruginosa, conținênd cariere de piatră.

Drăgoésa-Mare, părâŭ, în c... Șaru Dorneĭ, afluent al p... Tomnaticu. Are de trib... Drăgoésa-mică.

Drăgoésa-mică, mic afluent... râuluĭ Drăgoésa mare.

Drăgoésa, sat, v. maĭ la ...

Drăgoeset (Délul), munte d... satuluĭ cu acest nume.

Drăgotenĭ, mic afluent al p... Bahluețul rece, în com. V...

Drăgoésa, sat pe moșia și ... rĕzeșéscă Șaru-Dorni. În... părâul cu acest nume ... 76 case, populate cu 8... de familie saŭ 245 sufle... bărbați și 125 femeĭ). A... contribuabilĭ.

Are o biserică de le... patronul Sf. Arhangheli, ... de preotul din Păltiniș și ... tăreți. Improprietăriță cu ... pământ. Școla din Pana... parte de 8 klm., servă și ... sat (v. Șaru-Dorni).

Drăgușenĭ, com. rurală în ... sudică a plășiĭ Moldova ... și la 27 klm. de Fǒltice... învecinesce la E. cu com... tăruși, la V. cu com. Ră... din jud. Némțu, la S. cu...

Cristescĭ şi la N. cu com. Urdescĭ, despărţindu se prin semne convenţionale.

Are forma aprópe dreptunghiulară, înclinată spre şesul Moldoveĭ E compusă din satele: Drăguşenĭ, Lunca, Broscenĭ şi Sêrbĭ, cu reşedinţa în satul de la care 'şi-a luat numele. E populată cu 644 capĭ de familie ce numěră 2575 suflete (1276 bărbaţĭ şi 1299 femeĭ) din care 136 israeliţĭ. Contribuabilĭ sunt 455 Are 4 bisericĭ, cu 3 preoţĭ şi 7 cântăreţĭ şi o şcolă rurală mixtă frequentată de 50 şcolarĭ. In tótă comuna sunt 111 băeţĭ şi 105 fete între 7—12 anĭ.— Budgetul com pe anul 1892—1893, are la venit 6.670 leĭ şi la cheltueiĭ 6.615 leĭ, iar al drumurilor 1 144 leĭ venit şi 1140 leĭ cheltueli.

In totă comuna sunt. 257 caĭ, 874 boĭ. 640 vaci, 3267 oi, 160 capre şi 275 porci.

Altitudinea comunei de la nivelul măreĭ variază intre 325—345 m. E udată de Moldova (6 klm) şi păraele Rèşca (1500 m), Hat a (2000 m) şi alte păraiase şi treĭ iazurĭ. Picla, Strocesci şi Broscenĭ

Moşia e proprietatea Domneĭ Ortensia general D Racoviţă. Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 3574 h din carĭ 2295 cultivabile, 600 pădure, 300 fânaţ şi restul prundiş şi loc şterp şi neproductiv Anul acesta s'a cultivat 544 h. grâŭ, 1117 h porumb, 315 h orz, 261 h. ovéz, 28 h hrişcă, 28 h. cartofĭ, 2 h fasole şi 8 h. cânipă

Improprietăriţĭ la 1864 sunt: 10 fruntaşĭ, 149 pălmaşĭ şi 71 codaşĭ stăpânind 846 fălcĭ.

Drumurile principale sunt: la Ciumulescĭ (13 klm), la Cristesci (7 klm), la Forăscĭ (3600 m.), la Tătăruşi (11000 m) şi la Sêrbĭ (5000 m)

In com. Drăguşenĭ se află o fabrică de spirt a proprietăţiĭ, fabricénd intre 47—55000 litri spirt pe an.

La 1803 «Drăguşeniĭ a Banuluĭ Costache Lazu, cu loc de mijloc, numěra 63 liudĭ plătind 1028 leĭ bir anual fiind şi 10 liudĭ de ceĭ fără bir, la carĭ se maĭ adăogau «breslaşiĭ ot tam» 17 liudĭ cu 140 leĭ bir pe an». (Uricar, de T. C. vol VII, pagina 251).

Intr un hrisov din 1814, Iunie 28, de la Calimah Vodă, întăritor stăpânirii luĭ Ion Lazu asupra moşulor de la ţinutul Suceveĭ Negrilescĭ (astă-ḑĭ necunoscut) şi parte din Drăguşenĭ, se citează următórele acte: «Suret din 7028 (1520) Iunie 15, carte din 7231 (1723) Martie 5,

carte din 7256 (1748) Dec. 28, *carte din* 1763 Aprilie 4 și o *anaforà din* 1813, Mart 25).

Intr'o altă carte de judecată din același an (1814) Iulie 15, pentru impresurarea moșulor moșulor Drăgușeni și Zăvoeni (?) (póte móra Zavuluï) de pe Moldova, din ținutul Suceveï, ce sunt a Banuluï Costache Lazu și a fratelui sĕŭ Ión, despre moșiile Căbujei, a Banuluï Const. Cantacuzino și Stoesci a monastirei Slatina, se aduc ca dovedi două ispisóce din 7028 (1520) Iulie 15 și o carte din 1813 Nov. 10. (Uricar de T. C. vol. VI, pag. 211 și 208). Satele Căbuia și Stroesci încă nu mai sunt astă-di. (V. satul Drăgușeni.)

Drăgușeni, sat, ... în parte ... [illegible]

Are 2 biserici din cari una cu patronul Sf. Spiridon, clădită din lemn de stejar, când nu se știe, de Const. Bașotă și Manolache Lazu, și cea-l-altă, aflătóre în partea satuluï numită Căbuja, cu patronul S-țiĭ Voevodĭ, tot de stejar, e adusă cu 50—60 anĭ în urmă din desființatul sat Sĕcueni. Fie-care biserică e servită de câte un preot și 2 cântăreți.

O școlă rurală mixtă cu un învățător plătit de stat, înființată la 1865, frequentată de 50 școlari.

Spun bĕtrânii că pe la începutul acestui veac nu eraŭ în Drăgușeni de cât 10—15 case. Ca proprietari străvechi nu se mai pomenesc de cât numele unuĭ Drăgan zis Dragoș și Drăgușin; un altul a fost Cantacuzin, apoĭ Alexandru Calimah și posesorul sĕŭ Matei ..., care ... [illegible]

[illegible]

răzăşiĭ din Sĕcuenĭ la mijloc şi, ca să'ĭ pótă desmoşteni, înşelă pe cel ce ţinea hrisóvele, le luă şi distruse şi apoĭ îşĭ puse robiĭ şi serviĭ de stricară casele şi satul rĕzĕşesc. Ast-fel satul Drăguşenĭ de astă-ḑĭ e format din urmaşiĭ locuitorilor desfiinţatelor sate: Căbuja, Codrul şi Sĕcueniĭ. Şi acum se cunosc urmele satuluĭ Sĕcuenĭ sub numele de *Livada Sĕcuenilor*.

Drăguşenĭ, délul pe care stă o parte din satul cu acest nume.

Drăguşenĭ, pădure, în întindere de 600 h., de diverse esenţe, pe moşia cu acest nume.

Drehuţa, dél acoperit de pădure de fag pe moşiile Sireţelu şi Stolnicenĭ Costandache.

Drehuţa (Valea), poénă în pădurea moşieĭ Stolnicenĭ Costandache.

Dretele, pisc de munte în com. Dorna.

Dretele, pârâŭ, mic afluente al Arinuluĭ.

Drugan, unul dintre piscurile munteluĭ *la Córne*, din com. Bogdănescĭ, acoperit de brad, molid şi fag.

Drugan, pârâŭ, mic afluente al pârâuluĭ Rêşca.

Dumbrava, deal cultivabil între Cristescĭ şi Moţca.

Dumbrava, ţarina de sub pólele déluluĭ cu acest nume.

Dumbrava, dél în com. Preutescĭ, acoperit de pădure de fag.

Dumbrava, dél cultivabil în com. Uidescĭ.

Dumbrava, pădure de stejar pe moşia Hărmănescĭ.

Dumbravă (la) poénă în pădurea moşieĭ Hârtópele.

Dumbrava Fântânelor, Băltógă, maĭ mult sécă, în suprafaţă de 7 prj. în com. Preutescĭ.

Dumbrăveĭ (Délul), d'asupra satuluĭ Valea Sécă din comuna Păşcanĭ. Cu vre-o 40 anĭ în urmă era acoperit de o frumósă dumbravă de stejar.

Dumbrăveĭ (Délul), în com. Şoldănescĭ.

Dumbrăvița, sat, pe moșia cu acelaș nume din com. Fântâna Mare. Se imparte in Dumbrăvița de sus și Dumbrăvița de jos. Numeră 135 case populate cu 144 capi de fam sau 513 suflete (254 bărbați și 259 fem) din cari 8 israiliți. Vatra satului ocupă 25 fălci. Are o biserică, cu patronul Adormirea M D, zidită la 1865 de proprietarul G Ghițescu, servită de un preot și 2 cântăreți și improprietărită cu 8 fălci Școla din Fântâna-Mare servă și acestuĭ sat. Moșia e proprietatea Dómnei Maria G. Ghițescu cu fiii E in intindere de 1013 hect din cari 798 hect. cultivabile și 170 fânaț. Impreună cu cei din Praxia s'aŭ improprietărit 47 pălmași și 30 codași cu 265 fălci 60 prăjinĭ

Drumuri principale sunt: la Fólticeni (9000 m) și la Fântâna Mare (6000 m)

In condica liuḑilor pe 1803, citim «Dumbrăvița de gios a gramaticului Costache Mavrichi, cu 28 liuḑi plătind bir 396 leí pe an» și Dumbrăvița de sus, a Pităreseĭ Marieĭ Pătrăscesei, cu 41 liuḑí plătind 328 leĭ bir anual și fiind și 2 liuḑĭ de ceĭ fără bir». Eĭ se ocupaŭ cu plugăria și făcutul draniței.

La 1826, căminarul Dumitrache Ganea, vechil spătaruluĭ Costachi Mavrichi se judecă cu egumenul M-reĭ Rêșca, pentru impresurarea moșieĭ Dumbrăvița, de la ținutul Suceveĭ. Se aduce în causă un hrisov de la Radu Vodă 7121 (1613) și altu de la Grigore Ghica Vodă 7249 (1740) Mart. 27. (Uricar de T. C vol. VII, p. 249 și 250 și vol. VI, p. 228)

Dumbrăvița, pârâŭ; isvorasce din lacul Casașiĭ, forméză iazul proprietățiĭ din satu Ruginosa (grădina Palatuluĭ luĭ Cuza Vodă) și după ce a primit din stânga pe pâraul Rĕdiu, a format lacurile Cristea Marcov și Dumitru a Petreĭ, a primit din drépta pe pârâul Bugioia și a format lacul Batógele trece în comuna Heleștieni din jud Roman și se varsă in Siret

Dumbrăvița, parte din satul Ruginosa

Dumbrăvița de jos, v. satul Dumbrăvița.

Dumbrăvița de sus, v. satul Dumbrăvița.

Dumitrua Petri (Lacul luĭ) în suprafața de 60 prj, în satul Ruginósa

Durăitórea, părâŭ în com. Preutescĭ. Isvorăsce din delul Mocanuluĭ și se pierde în mlaștinele de pe țĕrmul drept al Șomuzuluĭ.

Durăitórea, o ramificație a Șomuzuluĭ-Mare în comuna Dolhescĭ.

Durăitorĭ (La), cascadă (7 metri) a păràuluĭ Băuca în comuna Négra-Șaruluĭ.

Dușan, deal cultivabil între satele Topile și Valea Sécă din com. Pășcanĭ.

Dușan, localitate în com. Cristescĭ, la obârșia păraului Ermolia.

E.

Enache, deal cultivabil langă satul Moțca.

Enăchioiul, deal cultivabil lângă satu Mihăescĭ.

Enuță (Piua luĭ), fostă piuă cu 16 ciocane la gura Șomuzuluĭ-Mare în com. Dolhasca. Localitatea portă acest nume.

Enuță (Podul luĭ), pod de pĭatră peste părâuașul Râmnic în comuna Dolhasca, făcut la 1852.

Ermolia, pădure de fag și stejar în com. Cristescĭ.

Ermolia, părâu, isvorăsce din pădurea cu acest nume, udă comuna Cristescĭ pe o lungime de 4000 m. și se varsă în părâul Moțca.

Ermolia, părâu, isvorăsce din acéașĭ pădure, trece printre satele Valea Sécă și Topile, învârtesce treĭ morĭ și se varsă în Siret din jos de satul Lunca (10000 m).

Esle, localitate pe părâul Suha-Mare, aprópe de polele munteluĭ Stânișora, locuită de câțĭ-va locuitorĭ (6—7 case). Pe aci trece șoseua Fălticenĭ-Broscenĭ-Dorna. Acĭ se află o fabrică sistematică de scândurĭ, una dintre frumósele instalațiunĭ ale Domeniuluĭ Coronel, avênd 3 jugurĭ cu maĭ multe pânze (15—20), un circular și un alt ferăstrău pentru retezat căpătâele

butucilor. E luminată cu lumină electrică. Instalațiunea s'a făcut anul acesta. (v. Poena-Domnei).

Ezătura luĭ Ciuleĭ, localitatea în care Șomuzul-Mic trece din comuna Giurgeseĭ în com. Valea Gloduluĭ.

F.

Făgețelul, deal, lângă satul Cihorĕni, parte acoperit de pădure și parte imaș.

Făgețelul, parte din pădurea moșieĭ Stolniceni Prăjescu, în hotarul moșieĭ Pășcaní.

Făgețelu deal acoperit de pădure de fag pe moșia Hușiĭ.

Fânațul luĭ Răcóre, un lan pe podișul de d'asupra Dealuluĭ Jinteĭ de lângă satul Hartop.

Fântâna, părău; mic afluent al pâraulu Sabasa.

Fântâna Cucóneĭ, fântână, pe șesul Siretului, în comuna Dolhasca.

Fântâna Cucóneĭ, șesul din jurul fântâneĭ cu acest nume, acoperit de mlaștini și fânațuri.

Fântâna Gafti, poenă mică în pădurea moșieĭ Hartopele.

Fântâna Grâuluĭ, poeniță, în pădurea moșieĭ Hârtopele.

Fântâna luĭ Bortică, obârșia păraului Bortică, în com. Cristesce.

Fântâna luĭ Briciŭ, obârșia păraului Ciuri, in com Șoldănesci. Pote că tot acesta este și *Sipotul Cucului*, despre care pomenesce actul de hotarnică al fostului sat Pădureni (v. a. n.).

Fântâna luĭ Burăŭ, veḑi părăul Șinca.

Fântâna luĭ Ovĕs, localitate in com. Tătărușĭ, unde se spune că altă dată a fost sat.

Fântâna-Mare, com. rurală situată în centrul plășeĭ Moldova de sus, spre S.-V. și la 7 km. de Fălticenĭ. Se mărginesce la E. cu com. Șoldănesci, la V. cu com. Baia, la S. cu com. Bogdănesci și la N. cu com. Baia. Are forma unuĭ poligon neregulat

E compusă din satele Fântâna-Mare, Cotul Băeĭ, Dumbrăviţa şi Praxia, cu reşedinţa în satul de la care şi-a luat numele.

Numără 379 case, în care staŭ 409 capĭ de familie saŭ 1570 suflete (800 bărbaţĭ şi 770 femeĭ), din carĭ 6 israiliţĭ şi 2 bulgarĭ. Contribuabilĭ sunt 420. Are 3 bisericĭ, servite de 3 preoţĭ şi 6 cântăreţĭ, şi o şcólă rurală mixtă.

Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit 4304.61 leĭ şi la cheltuelĭ 4302.40 leĭ, iar al drumurilor 965.50 leĭ venit şi 958.75 leĭ cheltuelĭ.

In tótă comuna sunt: 4 buhaĭ, 398 boĭ, 317 vacĭ, 317 viţeĭ, 18 caĭ, 1080 oĭ, 34 epe, 17 mânji, 260 gonitori, 264 gonitore, 5 straşnicĭ, 2 străsnice şi 364 porcĭ. Altitudinea comuneĭ d'asupra măriĭ variază între 340—345 m. E udată de Moldova (3 km.), Şomuzul Băeĭ (3 km.) şi de Păraul Satuluĭ.

Suprafaţa teritorială a com. e de 2162 hect. din carĭ 1758 hect. cultivabile şi restul prundiş şi smarcurĭ neproductive. Anul acesta s'a cultivat: 179 h. graŭ, 398 h. porumb, 38 h. orz, 377 h. ovĕz şi 8 h. hrişcă. Locuitorĭ împroprietăriţĭ la 1864 sunt: 144 fruntaşi şi 78 pălmaşĭ stăpânind 786 fălcĭ şi 70 prj. In comună sunt treĭ morisce, aducênd venit de 6—7000 leĭ anual, şi 5 cârciume.

Fântâna-Mare, satul în care se află reşedinţa comuneĭ cu acest nume. In centrul sĕŭ sunt nisce isvóre fórte abundente, de unde îĭ vine şi numele. Aşedat pe şesul stâng al Moldoveĭ, numără 109 case, populate cu 101 capĭ de familie saŭ 442 suflete, din carĭ 223 bărbaţĭ şi 209 femeĭ (6 străinĭ). Contribuabilĭ sunt 105. Vatra satuluĭ ocupă 18 fălcĭ. Locuitoriĭ nu sunt tocmaĭ gospodarĭ de frunte. Are o biserică, cu patronul Sfinţiĭ Arhanghelĭ, clădită din lemn la 1832 de Alecu Drăguşanu şi restaurată de Gh. Ghiţescu, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi împroprietărită cu 8 fălcĭ. O şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţata în 1865, frequentată de 34 şcolarĭ din 175 băeţĭ şi 151 fete cu etatea între 7—12 anĭ aflătorĭ în comună.

Moşia, proprietate a D-luĭ Alex. Rod-di Del, are întinderea de 550 h. cultivabile, 143 h. prundiş şi mlaştinĭ neproductive şi 123 h. fânaţ. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 42 fruntaşi şi 23 pălmaşĭ stăpânind 233 fălcĭ şi 50 prj. Drumurĭ principale sunt:

ţeĭ, ce 'l străbate de la N. spre S. E compusă din satele Fărcaşa, Părăul-Pânteĭ, Stejarul şi Crăpăturile, cu reşedinţa în satul de la care 'şĭ trage numele.

Populată cu 391 capĭ de fam. ce numĕră 1551 suflete saŭ 768 bărbaţĭ şi 783 femeĭ (7 sunt israiliţĭ), din carĭ 92 cu primele cunoscinţĭ de carte şi restul fără. Contribuabilĭ sunt 370 6 sunt comersanţĭ, un meseriaş; iar ceĭ-lalţĭ locuitorĭ se ocupă cu plutăria, munca în pădure şi crescerea vitelor.

Are 5 bisericĭ, cu 3 preoţĭ şi 7 cântăreţĭ, şi o şcólă rurală mixtă cu un învĕţător. Budgetul comuneĭ pe anul 1892—93 are la venit 6878.14 leĭ şi la cheltuelĭ 6692 leĭ, iar al drumurilor 774 leĭ venit şi 760 leĭ cheltuelĭ. In tótă comuna sunt: 5 morisce, 2 piue şi 6 cârciume; 40 caĭ, 206 boĭ, 420 vacĭ, 5129 oĭ, 280 porcĭ şi 80 stupĭ. Altitudinea d'asupra măreĭ în vârful munteluĭ Stejaru e de 1347.9 m E udată de Bistriţa şi păraele: Stejar, Pânteĭ, Găina, Soci, Cruceĭ, Fărcaşa, Arieĭ, Sĕcătureĭ şi Crăpătureĭ cu miciĭ lor afluenţĭ. Ceĭ maĭ însemnaţĭ munţĭ aĭ comuneĭ sunt: Stejarul, Obcina Stejaruluĭ, Cineiul, Ţifla Fărcaşi (1341 m.), Vârful Scoruşuluĭ, Vârful Tarniţelor (1261 m.), Arşiţa Rea (1230 m.), Délul Teiuluĭ (1162 m), Vârful cel înalt (1151 m.), Tarniţa (1086 m.) şi Razimul.

Parte din moşie ţine de Domeniul Coróneĭ; iar partea de-a stânga păräuluĭ Fărcaşa cu satul Crăpăturile ţine de moşia Statuluĭ Galu din jud. Némţu.

Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 13,344 hect. din carĭ 12298 pădure, 117 cultivabile, 920 fânaţ şi restul neproductiv.

Anul din urmă s'a cultivat: 106 hect. porumb, 2 ovĕz, 2 hectare cânipă şi puţinĭ cartofĭ.

Improprietăriţĭ la 1864 şi 1879 sunt: 5 fruntaşĭ, 119 pălmaşĭ şi 92 codaşĭ stăpânind 717 fălcĭ. Singura cale e cea judeţénă, ce duce de la Piatra la Dorna şi care străbate comuna pe o lungime de 12300 metri.

Fărcaşa, sat, pe Domeniul Coróneĭ (ocol. I silvic Mălinĭ), şi in comuna cu acelaş nume. Presărat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ şi în maĭ tot lungul părăuluĭ Fărcaşa, numĕră 158 case, populate cu 151 capĭ de fam. saŭ 565 suflete (297 bărbaţĭ şi 268 femeĭ) din carĭ 5 Israeliţĭ şi 2 Turcĭ. Contribuabilĭ sunt 133. O vatră propriŭ

...ră pe locul unde se află ...m. La o a doua încercare, ... a-şi termina opera, suferiră ...aş accident, Atuncĭ strămu-...ră biserica pe locul unde tot ...dea acoperĕmêntul, iar unde ... puseseră prima temelie, in-...pseră o cruce de tisă ce se ...ede şi astă-ḑĭ.

Drumuri principale sunt: la Stejar (2500 m.), la Crăpături (3900 m.) şi la Pârâul Pântei (3700 m.)

In 1803, «Fărcaşul, a M-rei Nèmţu, numera 32 liudĭ, plătind 584 leĭ bir anual, locuitoriĭ avênd aceaşĭ ocupaţie de astă-ḑĭ.» (Uricar de T. C. vol. VII, p. 255.)

Fărcaşa, pârâu; isvorasce de sub Halauca, udă teritorul comuneĭ Fărcaşa pe o lungime de 16 kil. şi, după ce a învârtit 4 morisce şi a străbătut satul de la care 'şĭ trage numele, se varsă în Bistriţa. Are de afluente din drépta pe Pârâul Mare, Pârâul Sec, Pârâul cu Siga, Pârâul Teiuluĭ, Pârâul Bondreĭ şi Pârâul Slatina; iar de-a stânga pe: Pârâul Comoreĭ, Celarul, Şoldanul, Rèpède, Ion Petrişor şi Pârâul lui Simion a Niţoeĭ.

Fasolişteа, deal în comuna Brădăţelu, parte acoperit de lanuri

și fânațurĭ și parte de huceagurĭ.

Făstâcul, părâŭ, în comuna Pleșescĭ, formând hotar dinspre Bucovina pe lungime de un kil. Mic afluente al Șomuzuluĭ-mic

Fața Bogăției, dél în com. Sasca, pășunabil.

Faur, fântâna din Rădășenĭ, de la vale de biserică, pe țărmul stâng al părâuluĭ Satuluĭ.

Faurul, părâuaș neînsemnat în satul Rădășenĭ.

Ferdinand, dél în partea ostică a satuluĭ Horodnicenĭ. Cultivabil

Feriga, dél acoperit de pădurĭ și pășunĭ în comuna Ruginósa.

Ferului (Délul), în com Broscenĭ, lângă satul Lungenĭ.

Ferului (Délul), tot în comuna Broscenĭ, lângă părâul Opăinescilor

Ferului (Părâul), în comuna Broscenĭ; mic afluente al Bistrițeĭ între părâul Opăinescilor și Căldăreĭ

Ferului (Părâul), mic afluente al Bistrițeĭ, din josul satuluĭ Lungenĭ, din com. Broscenĭ.

Fetei (Fântâna), isvor în comuna Uidescĭ.

Filipescĭ, fost sat, numit și capul Déluluĭ, în localitatea cu acest nume din com. Uidescĭ.

Focșa, V Bătca Focșa.

Focșeĭ (Părâul), mic afl al părâuluĭ Mediasca.

Fodorenĭ, unul dintre délurile ce țărmuresc părâul Culesa, în com. Drăgănescĭ, parte cultivabilă, parte huceag

Fălticenĭ, oraș. Așeḑat pe spinarea celor treĭ ondulațiunĭ și cóstele déluluĭ Târguluĭ ce desparte părâul Somuzul mare de părâul Buciumenĭ Numĕră 1554 case în care trăiesc 2266 capĭ de familie saŭ 8476 locuitorĭ, din carĭ 3942 bărbațĭ, 4534 femeĭ (4659 necăsătorițĭ, 3072 căsătorițĭ, 703 văduvĭ, 42 divorsațĭ, sciŭ carte 2380 și fără sciință 6096)

După naționalitate locuitorĭ din Fălticenĭ se împart: 3018 Romanĭ, 5110 Israilițĭ, 11 Lipovenĭ, 21 Bulgarĭ și 317 Au-

striacĭ; iar după confesiunĭ sunt: 3039 ortodoxĭ, 317 catolicĭ, 11 lipovenĭ și 5110 israelițĭ. Ceĭ 2266 capĭ de familie se împart ast-fel: 1010 românĭ, 1192 israilițĭ și 64 streinĭ După profesiunĭ sunt: meseriașĭ românĭ 47, israilițĭ 99, nemțĭ 22; comersențĭ: 6 românĭ, 313 israil. și 2 alte națiunĭ; de profesiune liberă 672 românĭ și 641 israil.; rentierĭ 13 israilițĭ; lucrătorĭ manualĭ 285 românĭ, 126 israilițĭ și 40 nemțĭ. Contribuabilĭ sunt 1239 — Budgetul comuneĭ pe anul 1892—1893 are la venit și cheltuelĭ 290586.60 leĭ; iar al drumurilor 17000 leĭ venit și cheltuelĭ.

E capitala județuluĭ Sucéva. — Se află la 340 m. d'asupra niv. măreĭ, departe de capitala țěriĭ cu 432 km. și de a Moldoveĭ cu 122 km. — Ocupă suprafața de 2 km. patrate.

Oraș comercial și — întru câtva — industrial, făcênd mare negoț cu cherestea, pĭelăriĭ, blănăriĭ (cel maĭ mare deposit din țéră) și suman (aba), produse ale fabricelor din localitate și împrejurimĭ și vite.

E reședința tuturor autorităților administrative ale județuluĭ precum: Prefectura, Comitetul permanent, Tribunalul de I-a instanță, cassieria generală, creditul agricol, telegraf și poștă, primăria, revisoratul școlar și proto-ĭeria județuluĭ și a regim. 16, batal. 16 de infanterie.

In Fôlticenĭ este gimnaziul clasic «Alecu Donicĭ», înființat în 1870, frequentat de 145 elevĭ, avĕnd un frumos local noŭ ce întrunesce condițiunile didactice și igienice. Două școle primare de băețĭ și două de fete. (No. 1 de băețĭ înființată la 1842, cu 4 institutorĭ și frequentată de 206 elevĭ; No. 2 de băeți înf. la 1873 cu 3 institutorĭ, frequentată de 117 elevĭ; No. 1 de fete înființată în 1859, frequent. de 146 eleve cu 4 institutóre și No. 2 de fete înființată în 1873 cu 4 institutóre, frequentată de 141 eleve). O școlă de croitorie, întreținută de comună, frequentată de 31 eleve inf. în 1891.

Bisericile din Fôlticenĭ sunt următórele:

«*Adormirea M. D.*», care e și biserica catedrală. E zidită de Mihail Ganea în 1827; iar în 1883 d-na Anastasia Cichirdic îi înalță turnul în care așeḑă un ceasornic ce servă și astă-ḑĭ târguluĭ de orientare. E servită de 3 preoțĭ, un diacon și 4 cântărețĭ. Are 7446 l. venit și tot atâtea cheltuelĭ.

2) «Sf. Ilie», cea maĭ veche biserică din oraș. Uniĭ spun că

ar fi fost adusă din Baia. Clădită din lemnul de pe loc în 1765 de călugărul Calistru Stamate și apoi zidită de orășeni în 1851. E servită de treĭ preoțĭ un diacon și 4 cântăreți. Are 8562.56 leĭ venit și cheltuelĭ.

Biserica Sf. Ilie are următórele bunuri: 1. O sfoiniță din moșia Pănuiesci care'i aduce 500 leĭ venit anual; 2. Un rând case lângă biserică aducêndu-i 400 de leĭ venit anual; 3. Alte case în strada Butnari cu 260 leĭ venit pe an; 4. Vre-o 40 prăjini loc de cultură lângă bariera Tâmpescĭ și alte 40 prăj. în satul Buciumenĭ, ambele aducêndu-i peste 115 leĭ pe an, și 5. Donația de 100 leĭ anual a Maicelor Olimpiada, Xenia și Epraxia Ganea. Biserica maĭ are capital numerar 5601.01 leĭ dat cu dobândă de 6.50% pe an.

3) Paraclisul spitaluluĭ Stamati, întemeiat de Iconomul Iftimie Stamate, în 1860, la care servesc un preot și un cântăreț.

4) Biserica din Tâmpescĭ (V. Tampescĭ).

5) Biserica catolică, zidită de obștea catolicilor din târg, în 1858, fără preot.

6) O sinagogă israilită mare și maĭ multe case de rugăciunĭ micĭ.

Are un palat administrativ vechiŭ situat în mijlocul grădinei publice cumpĕrat de la A. Forăscu între 1870—76, un spital «Stamat-județean» cu 26 paturĭ și un altu israilit cu 15 paturĭ, 4 librăriĭ și 2 tipografiĭ.

Afară de partea de pe lângă părâuașul târguluĭ, orașul e curat, iar posiția și maĭ ales împrejurimile sale sunt din cele maĭ frumóse. De pe délurile ce-l încunjură (Tâmpescĭ, Șoldănescĭ, Jalnul și Folticenĭ-vechĭ) se vede în maĭ totă întinderea luĭ. Încă de maĭ naintea anuluĭ 1860 se alimenteză cu apă de isvor adusă din satul Buciumenĭ pe un canal de olane în lungime de 3187 m.

Iarmarocul de la Sf. Ilie, din Fălticenĭ, ce dureză une-orĭ 10—15 qile, e vestit și maĭ nainte de tariful autonom, ocupa primul loc între bâlciurile din Țeră. Cu tóte acestea și acum sunt anĭ în carĭ vânqările se urcă la maĭ multe milióne (3—5 mil.) Afară de iarmaroc se maĭ face bâlciŭ în fie-care joie.

Sunt în Fălticenĭ aprópe 80 strade, dintre carĭ cele maĭ însemnate sunt: Frumósa «Strada Mare», cu prelungirea sa Str.

Maiorului Ión, (numită ast-fel în amintirea Maiorului Nicolae Ión comandantul batal. 2-a din regim. 15-a de Dorob., mort la asaltul dat redutei Grivița Nr. 1, în ḑiua de 4 Sept. 1877, și al căruia corp a fost sfârticat cu topórele de Turcĭ), Str. Suceveĭ, Botoșanilor, Tàmpescĭ, Sf. Ilie, a Prefectureĭ, a Spitalului, a Primărieĭ, Rădășenilor, Boian, Română și Ștefan cel Mare.

Eșirea și intrarea în oraș se face prin șése bariere: Șoldănescĭ, Botoșanĭ (care e și a găreĭ), Sucéva, Fôlticeniĭ-vechĭ, Rădășenĭ și Tàmpescĭ.

Din Fôlticenĭ pornesc următórele drumurĭ: Șoselele statuluĭ: la Bunescĭ (4500 m.), la Cornu Lunceĭ (9 km.) și la Roman (30 km.[1]); șoséua Județénă la Dolhasca (24 ½ km.) și șos. comunale: la Baia (6 km.) și la Rădășenĭ (2 ½ km.)

Din trecutul orașuluĭ. Orașul Fôlticenĭ își trage numele de la satul și moșia Fôlticenĭ-vechĭ și are vechimea de abia 112 anĭ. El se numia maĭ întâĭ Șoldănescĭ și s'a înființat prin următórea carte domnéscă.

«Noĭ Constantin Moruz Voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ «Domn pământuluĭ Moldoveĭ.

«Facem scire cu această carte «că fiind porunca domnieĭ mel[e] «ca să se facă tàrg noŭ la ț[i]«nutul Suceveĭ, încă din an[ul] «trecut ce aŭ început a se [a]«duna omenĭ pe moșia d-sa[le] «stolnicului Ioniță Bașotă, ca s[ă] «se facă târg, aflându-se la lo[c] «bun și larg, și s'aŭ numit *târ*«*gul Șoldănescĭ*, de la care târg «viind acum naintea Domn[iei] «mele o samă din târgoveți, [a] «arătat o scrisóre de tocmea[lă] «și de așeḑare din anul acest[a] «1780, Iulie 1, iscălită de d-l[ui] «stolnicul Ioniță Bașotă, stăpân[ul] «moșieĭ, că, atât eĭ cât și alț[iĭ] «ce se vor maĭ strânge, orĭ c[âțĭ] «de mulțĭ, să fie volnicĭ a «face case, dughene, crâșm[e], «velnițe și orĭ ce și pentru ve[ni]«tul moșieĭ au făcut așeḑar[e] «într acest chip, ca să plătéscă «besmanul locului pe tot anu[l] «de crâșmă cu pivniță câte d[oĭ] «zlotĭ și de dughénă câte un «leu; ĭar cine va avea alișver[iș] «afară la mahala orĭ cu ce [l]«de hrană, asemenea să de[e] «câte un leŭ de casă, ĭar ce[ĭ] «ce vor avea casă la mahala[, ĭar] «nicĭ un alișveriș nu vor face, «aceĭa să deie câte 20 para[le] «pe casă și atât casele cât [și] «dughenele să cuprindă loc un[ul] «cincĭ-spre-ḑece stânjenĭ în lung «[ĭ]ar în lat cât ar ținea casa sa[u] «dughiana. Jidoviĭ să ție o casă

[1] Până la hotarul județuluĭ.

«pentru închinăciunea lor de o «parte, iar nu între creştinĭ, «care să fie asemenea ca şi a «celor alte case, iar nu intru «alt chip cum şi un loc afară «ca să li se dea jidovilor pentru «morménturĭ unde li se vor arăta de ispravnicii ţinutului, care «loc să fie în lung şése stânjini «iar în lat opt stanjenĭ. Aşişderea velniţi când vor vrea să «facă pe moşia acésta nimic «bezmăn să nu dea şi orĭ unde «işĭ va apuca locul sĕu să'l stăpânéscă eĭ şi copiiĭ lor tot cu «acéstă tocmélă. Iară cand ar «vrea cine-va ca să şi vindă casa «ori dughiana dintr'acest tîrg, «dator să fie a intreba pe stăpânul moşieĭ şi de vor fi eĭ «trebuitoare le va cumpěra, iar «când nu ar avea trebuinţă a«tuncĭ să fie volnic a o vinde «cuĭ ar vrea şi cel ce ar cumpěra casa sau dughiana tot «acel preţ să deie stăpânuluĭ «moşieĭ nu mai mult Dar şi «târgoveţiĭ aceştia datorĭ să fie «la vreme ca să-şĭ plătéscă bez«manul fără nici o pricină Dar «după acéstă tocmélă rugân«du-se targoveţiĭ ca să li se «facă prin scris întăritură gos«pod, pentru aceia iată prin a«céastă carte a Domnieĭ mele «intarim numiţilor târgoveţĭ cre«ştinĭ, armeni, jidovi ce se vor «aduna cu locuinţa la acest târg «ca după aşezarea şi tocméla «ce a avut cu d Stolnic Ioniţă «Başotă stăpânul moşieĭ de a«cum înainte şi în veci să se «urmeze la tóte după cum se «cuprinde la acéstă scrisóre şi «să stăpanéscă fieste carele cu «pace casele, dughenele, crâş«mele şi velniţele ce vor face «intru acest târg şi dându-şi «besmanul numaĭ pe cele ce «se arată la scrisórea de toc«mală cu maĭ mult să nu fie «supěraţĭ nicĭ D-uĭ Stolnicul «Ioniţă Başotă nici fiiĭ sĕĭ nicĭ «alţiĭ să nu póta strica aşeda«rea şi tocmala ce a făcut de «bună voia sa nicĭ s'adauge vre «o dată maĭ mult de cat se «arată prin scrisórea de tocmală «şi din afară dintr'acele pome«nite. Inca pentru şcoia şi învěţătura copiilor ce vor avea «creştinii intru acest târg să nu «fie supěraţĭ cu besmanul nicĭ «cât de puţin de către stăpânul «moşieĭ Ce dar întărim Domnia mea tóte cele de mai sus «arătate ca să se urmeze pre «deplin de a pururea cum se «cuprinde la acéstă carte

1780, August 8».

(Uricar. de T. Codr Vol XVI, p. 127)

Indată după înfiinţare târgul Şoldănescĭ începu a cresce cu

pașĭ repeḑĭ, ajutat și prin inundarea ce suferi târgul Baĭa din revĕrsarea Moldoveĭ. Târgoveţiĭ de aci se mutară în Fôlticenĭ unde se așeḑaseră, când, nu se scie precis, și autoritățile nouluĭ judeţ Sucéva.

La început târgul Șoldănescĭ era numaĭ până pe unde se întâlnesc acum strada Sf. Ilie cu strada Botoșanilor, saŭ, după cum se maĭ zice, până la respintenea cea mare, pe unde trecea hotarul moșieĭ Șoldănescĭ.

In jurul târguluĭ se aflaŭ urmĕtórele sate și moșiĭ: *Broștenĭ,* astăḑĭ uliţa Broscărieĭ, *Tâmpescĭ,* acum strada și satul *Tâmpescĭ,* între ele *Pădurenĭ* și maĭ la deal Buciumenĭ, Fôlticeni-Vechĭ și în sfârșit, de la vale, Șoldănescĭ (v. a. n.)

Intinḑêndu-se târgul și dincolo de hotarul moșieĭ Șoldănescĭ pe moșiile Tâmpescĭ și Fôlticeni-Vechĭ, începură a se isca neînţelegerĭ între ceĭ treĭ proprietarĭ marĭ Spăt. Andreĭ Bașotă, Logofĕtul Const. Balș și Căminarul Ciurea de o parte și între Bașotă și târgoveţĭ de alta până ce în 1809 se pornesc judecățile. In 1825, Mart. 5, Divanul, în cap cu Mitropolitul Veniamin, face anafora către Vodă Ion Sandu Sturza

în pricina tânguireĭ Spătaruluĭ Andreĭ Bașotă... «pentru strâmbătatea ce din nenorocirea sa «aŭ pătimit în curgerea anilor «trecuţĭ, de la anul 1809, de «când cu nedréptă împresurare «s'aŭ fost luat de sub a sa «stăpânire *Târgul Șoldănescĭ,* «*ce se zice Fôlticenĭ,* de d-luĭ «Logofĕtul Costandin Balș, sub «cuvînt, că s'ar fi aflat piaţa «târguluĭ pe hotarul megieșiteĭ «moșiĭ Fôlticeniĭ, pe care o aŭ «fost luat d-luĭ de la baronul «Tuduri Musteaţă, apoĭ în urmă «s'aŭ luat târgul de d-luĭ Că«minariul Ciurea, sub cuvînt că «ar fi pe hotarul moșieĭ sale Tâmpescĭ; și în prilejul stăpâ«nireĭ d-sale Căminaruluĭ, în «curgere de 14 anĭ, s'aŭ silit «d-luĭ Căminariul, a adăogi în«tinderea târguluĭ pe trupul mo«șieĭ sale Tâmpescĭ, fără a avea «putere dată de la stăpânire a «intemeia târg pe moșia sa, și «că după ce acum în lumina«tele ḑilele înălţimeĭ Tale s'aŭ «descoperit adevĕrul impresu«răriĭ, dându-i-se după dreptate «târgul iarășĭ subt a d-sale stă«pânire, din pricină că o bucată «de mahala și o mică uliţă aŭ «rĕmas cu întindere târg pe «hotarul moșieĭ sale Tâmpescĭ, «pricinuindu-ĭ multe păgubirĭ și «supĕrărĭ, luând maĭ tot ave-

tul de la cei ce vin cu lucruri de vîndare la piața târgului, fără alte păgubiri, ce i s'ar fi pricinuind despre căpitanii târgului și zapcii isprăvnicesci, căci la tóte iarmarócele și dilele de târg, ómenii Căminarului, la intrarea celor ce vin ca să facă alișverișu, lor la piața târgului, le aŭ dat adetiu pe tótă marfa ce aŭ în trăsurile lor. Osebit că despre locuitorii târgoveți ar fi pătimind multă strâmbătate, și păgubire după scrisorile ce au câștigat la mâna lor de la bunul dumisale, în vremea aședării târgului, și carte de întăritură de la Const. Moruz Vodă, și că în loc de folos d-lui alta nu cunosce de cât pagubă venitului moșiei sale, și sdruncinarea stării d-sale.. » (Uricar de T. C. Vol. XIX, p. 61—74). Și continuă anaforaua arătând cu de amănuntul acuzările luĭ Bașotă și îndreptățirile proprietarilor vecinĭ și târgoveților, încheind la sfârșit prin a da dreptate luĭ Bașotă. « Și d-luĭ Căminarul nu póte a întemeia târg pe moșia sa sub cuvintul hrisovuluĭ domnuluĭ Scarlat Calimah Voevod, căcĭ acel hrisov l-au fost câștigat d-luĭ, în vremea când d-lui luase cu impresurare vatra târguluĭ ce este moșia jăluitoruluĭ boer, și pentru acésta ulița ce aŭ deschis pe hotarul moșiilor sale Tâmpesci și Fălticenii, să se socotescă ca o mahala a târguluĭ, neavênd driturile a cele hărăzite către jăluitorul boer, nicĭ póte da sminteală între privilegiurile pămîntesci unuĭ megieș, ce are privilegiŭ maĭ învechit, și nicĭ póte maĭ mult a avea voe, de a slobozi locurĭ de case și dughenĭ cum și pentru iarmarócele și locul iarmarócelor. »

In urma acestei anaforale, Vodă, la 2 Martie, 1826, vědênd că nicĭ târgoveții din *târgul Șoldănesci, ce se zice Fălticeni* nu pădesc îndatoririle cuprinse prin acele ponturi precum locul unei binale să fie numaĭ 15 stînjenĭ în lung și în lat cât a cuprinde binaua unei case; ei din potrivă au cuprins fie-ște-care cât aŭ vrut, asemenea și *pentru școlă în loc de a avea o casă mică ca și cele-lalte case, ei aŭ făcut trei școli de piatră*, asemenea aŭ urmat din potrivă și cu îngrăditurile ce au făcut pe locurĭ sterpe, cât și cu vîndările locurilor și a caselor fără știrea stăpânuluĭ moșieĭ cu îndestulă păgubire, pentru acésta căr de vreme ce ei înșuși au

«anerisit alcăturirea lor, ce aŭ «fost făcută cu bunul d-sale «Spătaruluĭ, urmând la tote din «împotrivă, precum se arată «maĭ sus; *rĕmâne acea scrisore de învoélă ca o hârtie albă...»* Şi însărcineză Divanul de a face un noŭ aranjament prin care împăcând interesele reciproce să se stingă tote neînţelegerile (Uricariul. Vol. XIX, p. 75—78).

Divanul, conformându-se în sărcinării, prin anaforaua din 29 Martie 1826, face noul aşeḑĕmânt între **Târgul Fôlticeni** şi Târgoveţiĭ.

Aşa dar, în luna Martie a anuluĭ 1826, se schimbă oficial şi cam pe nesimţite numele oraşuluĭ *Şoldănescĭ în Fôlticeni.*

Prin noul aranjament se îndatoréză Târgoveţiĭ să plătéscă proprietaruluĭ Başotă câte: 30 parale de vadra de rachiŭ şi 5 parale de vadra de vin. Câte 30 parale de vadra de rachiŭ saŭ horilcă şi 5 parale de vadra de bere ce se vor fabrica în velniţele din localitate. Orânda dohotuluĭ şi dohotuluĭ aparţine stăpânuluĭ târguluĭ, căruia i se maĭ plătesc câte 10 leĭ pe an pentru fie-care dughénă la uliţă; iar deosebit bezmăn pentru locul dughenelor să nu fie volnic a lua de la dânşiĭ.» Pentru casele de la mahala să dea 12 leĭ pe stanjen de faţă cât va ţine binaua caseĭ şi lungul locului să fie de 15 stânjeni, iar pentru locurile sterpe ce ar ocupa cine-va alăturĭ cu binaua să plătéscă 20 parale de stanjen, păstrând lungul tot de 15 stânjenĭ. Fără ştirea stăpânuluĭ moşieĭ n'are voe nimeni să facă cladire şi nimenĭ n'are voe să'şĭ vinḑă acaretele fără să-i facă cunoscut. Pentru înlesnirea norodului şi eftinătate căsăpiile să fie ne-oprite volnic fiind şi stăpânul a ţine scaune de căsăpie. Pentru vita mare să se plătescă proprietaruluĭ un leu, de óie 4 parale şi de miel 2 parale. La iarmaroce negustorii străinĭ să plătéscă câte 40 parale de tótă taraba, iar în ḑilele de târg 20 parale. Pentru cei ce vor aduce cherestele şi zaherele de vênḑare să dea 4 parale de jug. Să se facă patru iarmaróce la Sf. Ilie, la Sf. Dumitru, la meze Parasime şi la Sf. Gheorghe. (Acum se face numaĭ cel de la Sf. Ilie). Târgoveţiĭ din mahala aŭ voe să ţină pe imaş doĭ boĭ şi o vacă iar ceĭ de la uliţă un cal, peste acest numĕr să se plătéscă câte un leŭ de vita mare. In fine «mahaliĭ şi cotariĭ să fie sub a-

cultarea stăpânuluĭ târguluĭ; iar folosul de la aceste două bresle să fie a bisericeĭ din târg.» (Uricar XIX, p. 81—88.)

Vodă Ión Sturza la 6 Aprilie acelaș an întăresce aceste ponturĭ făcênd osebire în acest chip: «Orĭ-care Târgovĕț de la «uliță saŭ de la mahala va «vinde rachiŭ cu deridicata saŭ «cu oca, să dea stăpânuluĭ mo«șieĭ, câte 20 parale de vadră, «asemenea și vêndĕtoriĭ de vin «să dea câte 5 parale de va«dră...» și casapiĭ să plătéscă câte 6 leĭ pe lună fieşte-care pentru trunchiul ce va avea; stăpânul târguluĭ fiind liber a avea orĭ câte trunchiurĭ. (Uricar de T. Codr. vol. XIX, p. 78—81).

Acest aranjament se urmă, cu tóte gâlcevirile necurmate până pe la legea comunală.

In condica liuḑilor pe 1803 citim: «Breslașiĭ Armașuluĭ Necula din Fôlticenĭ: 3 liuḑĭ cu 24 leĭ bir pe an!» Tot acolo se maĭ zice: «Târgovețiĭ creștinĭ ot Fôlticenĭ a d-sale Banuluĭ Ștefan Bașotă, ocupațĭ cu lucrul pămêntuluĭ, ne-avênd loc în destul, în numĕr de 43 liuḑĭ plătind 468 leĭ bir pe an.» (Uricar de T. Codr. vol. VII, p. 253 și 254).

In Fôlticenĭ se afla ascuns Episcopul Gherasim în timpul eterieĭ, când,

«Din Slatina, venind greciĭ Fôlticeniĭ aŭ prădat

«Și 'napoĭ aŭ venit iarășĭ și maĭ mult s'aŭ depărtat.»

(Ist. Mitrop. Moldoveĭ p. 124 și Letopis. Țĕreĭ tom. III, pag. 402)

La 1832 în Fôlticenĭ se afla un vaneș (Ist. Mitr. Moldoveĭ și Suceveĭ p. 473).

Orașul a ars în 1787, 1820, 1865 Aug. 10, 1868 Maiŭ 7, 1880 Aug. 25 și 1887 Iulie 21.

Fôlticenĭ, Gară, a căreia clădire s'a terminat în 1886, când s'a pus în circulație linia ferată Fôlticenĭ Dolhasca. La 432 km. de Bucurescĭ.

Fôlticenĭ-vechĭ, sat pe moșia cu acelașĭ nume din com. Oprișeniĭ. Așeḑat pe cósta déluluĭ Cornescĭ, se întinde până la bariera târguluĭ Fôlticenĭ. Numĕră 62 case, populate cu 71 capĭ de familie saŭ 239 suflete din carĭ 119 bărbațĭ și 120 femeĭ (2 streinĭ). Contribuabiliĭ sunt 75.

Vatra satuluĭ ocupă 43 fălcĭ; iar locuitoriĭ sunt bunĭ gospodarĭ. Loc în țarină n'aŭ. Are o biserică cu patr. Sf. Voevoḑĭ zidită de Alexandru Ciurea în anul 1849. Servită de preoțiĭ din orașul Fôlticenĭ. Școlele

din târg servesc şi acestuĭ sat. Locuitoriĭ şĭ-aŭ rĕscumpĕrat locurile din vatra satuluĭ de la fostul proprietar deced. Dumitrache Canta.

Drumurile sunt: la Fôlticenĭ (bariera Suceveĭ) 1200 m. şi la bariera Fôlticenĭ-vechĭ 500 m cu satul Oprişenĭ formézĕ aprópe un sat.

Origina şi vechimea satuluĭ se constată din următorul zapis de vindare:

«Noĭ Ştefan Voevod «Cu mila luĭ Dumnedeŭ Domn «ţĕreĭ Moldoveĭ. Facem însciin«ţare cu acéstă carte a nóstră «tuturor cine pre dânsa va căuta, «saŭ citindu se luĭ va audi, precum aŭ venit înaintea nóstră şi înaintea tuturor boerilor noştri aĭ Moldoveĭ, Neacşa fata Hanăĭ, de «a eĭ bună voe, de nimenĭ si«lită, nicĭ asuprită şi aŭ vindut a sa dréptă ocină, din uricul tatăluĭ eĭ Hanăĭ un sat pe Somuz anume Fôlticenĭ, unde aŭ fost [illegible]. Acel sat l-aŭ vîndut ea credinciosuluĭ nostru boiar, luĭ Isac Visternicul, drept 200 zlotĭ Tătăresci, şi o s'aŭ sculat credinciosul nostru boiar Isac Visternicul şi aŭ plătit toţĭ acei banĭ de maĭ sus scrişĭ 200 zlotĭ «în mâinile Neacşeĭ fata Hanăĭ, «şi dresurile ce aŭ avut tata«eĭ Hanăĭ, pe acel sat Fôlticenĭ «de la unchiĭ noştriĭ Ilieş Voe«vod şi de la Ştefan Voevod «ea încă le-aŭ dat iarăşĭ dumi«lor sale luĭ Isac Visternicul, «dinaintea nóstră şi dinaintea «boerilor noştri. Şi după acéla «iarăşĭ aŭ venit înaintea nóstră, «şi înaintea boerilor nostri, Ma«ruşca fata Mihuluĭ Logofĕt, «nepóta popi Iugăĭ, şi Dragoş «Stainţescu feciorul Nanuluĭ, «iarăşĭ de a lor bună voe de «nimene siliţĭ, nicĭ asupriţĭ, şi «aŭ vîndut a lor dréptă ocină «dintru a lor drept uric, din «uricul moşuluĭ Maruşcăĭ a popi «Iugăĭ şi din uricul a tatuluĭ luĭ Dragoş, a Stăniţesculuĭ a«nume Nanul. Şi dresul ce aŭ «avut eĭ de la moşul nostru de «la Alexandru Voevod, un sat «anume Buciumenĭ din jos de «Rădăşenĭ, acel sat 'l-aŭ vîndut «eĭ credinciosuluĭ boeruluĭ nos«tru luĭ Isac Visternicul drept «120 zloţi tătărescĭ, şi s'aŭ scu«lat iar d-luĭ Isac Visternicul «şi aŭ plătit aceĭ banĭ de maĭ «sus scrişi o sută două zecĭ zloţi în mâinile Maruşcăĭ feteĭ «Mihuluĭ Logofătuluĭ, nepóteĭ popeĭ Iugăĭ, şi în mâinile luĭ «Dragoş Stăniţescu feciorul Na«nuluĭ, şi dresul ce aŭ avut «Maruşca şi Dragoş pe acel sat «pe Buciumenĭ de la moşul

«nostru de la Alexandru Voe-
«vod, încă'l-aŭ dat eĭ în mâ-
«nele luĭ Isac visternicul, dina-
«intea nóstră şi dinaintea boe-
«rilor noştri, decĭ noĭ vĕḑĕnd
«a lor bună învoială şi tocmală
«şi plata deplin, aşişderea şi de
«la noĭ am dat şi am întărit
«credinciosuluĭ nostru boer d-luĭ
«Isac visternicul pe acele de
«maĭ sus zise sate anume: Fôl-
«ticenĭ pe Şomuz unde aŭ fost
«*Stan Pântece* şi Buciumeniĭ din
«jos de Rădăşenĭ ca să-ĭ fie luĭ
«de la noĭ uric, luĭ şi feciorilor
«luĭ, nepoţilor luĭ şi strănepoţi-
«lor luĭ şi a tot némuluĭ luĭ,
«ce se va alege maĭ aprópe,
«neruşuit nicĭ o dată în vecĭ.
«Iar hotarele a celor de maĭ
«sus scrise sate, să fie despre
«tóte părţile după hotarele vechĭ,
«pe unde a maĭ umblat din
«veac. Şi spre acésta ĭaste cre-
«dinţa d-nieĭ mele de maĭ sus
«scrise, noĭ Ştefan Voevod, şi
«credinţa a prea iubiţĭ fiilor
«d-nieĭ mele Alexandru şi Bog-
«dan Voevoḑĭ şi credinţa tutu-
«ror boerilor noştri a marĭ şi
«micĭ. Iar după a nóstră viaţă,
«cine va fi Domn ţĕrīĭ nóstre
«din fiiĭ nostri, saŭ din némul
«nostru, saŭ orĭ pe cine D-ḑeŭ
«va alege, a fi Domn ţĕriĭ Mol-
«doveĭ, să nu strice a nóstră
«danie şi întăritură, ce maĭ
«vârtos să dea şi să întăréscă,
«de vreme ce şi noĭ am dat şi
«am întărit pentru a sa cre-
«dinciósă slujbă, şi pentru că
«aŭ cumpĕrat pe aĭ sĕĭ drepţĭ
«banĭ, şi pentru maĭ mare tărie şi
«întăritură a tuturor celor de
«maĭ sus scrise, am poruncit
«credinciosuluĭ boeruluĭ nostru
«d-sale Tăutuluĭ Logofĕt sa
«scrie şi a nóstră pecete către
«acéstă carte a nóstră să o lege.

«S'aŭ scris în Sucéva la anul
«6998 (1490) Mart. 15.» «s'aŭ
tâlmăcit de Gheorghe Evloghie
dascăl, 1785, Iunie 11.»

(Uricar de T. Codr. vol. XVI
p. 4)

Fôltea este nume de familie
pe care-l găsim încă în juma
tatea a II-a veac. XVI. (V. do-
cum. din 1586 al mon. Agapia,
în cronica Romanuluĭ de Episc.
Melhisedec, I, p. 217).

In judeţul Suceava om fôltic
se numesce orĭ-ce om care mă-
nâncă mult, care face fóle, care
are pântece mare; *Fôltice* saŭ
pântice e maĭ tot una. Las fi-
lologilor noştri să se pronunţe
dacă se póte admite că satul
Fôlticenĭ îşĭ trage numele de
la acel Stan *Pântece* (poreclit
póte altă-dată *Fôltice*) despre

care vorbesce uricul de maĭ sus [1])

La 1803, «Fôlticenĭ a cliro sulu din Bucovina numĕra 22 liudĭ plătind 328 leĭ bir anual.» Printr'o «carte din 1815, Maiŭ 14, de la Calimach Vodă, se împuternicesce stăpânirea Logofătuluĭ Const. Balş asupra moşieĭ Fôlticenĭ, ţinutul Suceveĭ, ce aŭ fost a supusuluĭ austriacesc Teodor Mustaţă» (Uricar de T. C. vol. VI, p. 273).

Fôlticenĭ, gară, lângă oraş, la 432 km. de Bucurescĭ.

Forăscĭ, Sat, pe moşia cu acelaşĭ nume din com. Uidescĭ. Aşeḑat pe cósta déluluĭ Forăscĭ, numĕră 94 case, populate cu 69 capĭ de fam. saŭ 415 sufl., din care 199 b. şi 216 fem. (10 streinĭ) Contribuabilĭ sunt 103. Vatra satuluĭ ocupă 19 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt slabĭ gospodarĭ. Are o biserică clădită din lemn de un fost proprietar C. Forăscu, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ; împroprietărită în 1864 cu 8 1/2 fălcĭ şi o şcólă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de stat înfiinţată în 1865, frequentată de 27 elevĭ şi 3 eleve. In sat sunt 95 băeţĭ şi 99 fete cu etatea între 7—12 anĭ. Şcóla are numaĭ 28 prăjinĭ teren în vatra satuluĭ făcute danie de învĕţătorul Nicolae Teodorescu. Moşia e propr. d-luĭ I. Cernătescu şi are 420 fălcĭ, din carĭ 360 fălcĭ cultivabile şi 60 fălcĭ fânaţ. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 27 fruntaşĭ, 17 pălmaşĭ şi 27 codaşĭ, stăpânind 161 fălcĭ. Drumurĭ principale sunt: la Uidescĭ (4 km.), la Onicenĭ (3500 m.) la Ruşĭ (2 km.) şi la Tătăruşĭ (3400 m.)

In 1803, «Forăscĭ a Medelnic. Smărăndica Canta cu loc în destul, numĕra 22 liudĭ plătind 328 leĭ bir anual şi avênd şi 3 liudĭ de ceĭ fără bir.» (Uricar de T. C. vol VII, p. 250).

Forăscĭ, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Croitoruluĭ formézâ ĭazul cu acelaşĭ nume.

Forăscĭ, ĭaz între délurile Dumbrăveĭ şi lângă satul cu acest nume. Are supraf. de 7 hect. şi conţine pesce de lacurĭ, racĭ şi scorcĭ.

[1]) Savantul nostru filolog, d-l B. P. Hăşdĕŭ, îmĭ scrie în acéstă privinţă: «Dacă numele ar deriva de la un *Fôltic*, ar fi *Fôlticescĭ* nu *Fôlticenĭ*. Sufixul *-enĭ* este topic nu personal, şi indică proveninţa dintr'o localitate, al căreĭa nume e cuprins în tulpina cuvîntuluĭ. *Fôlticenĭ* însemnéză: «ómenĭ veniţĭ din *Fôltic*», întocmaĭ ca Ezenĭ, ómenĭ veniţĭ din Ezĭ etc.»

Forăscilor (Délul), pe cósta căruia stă satul Forăscĭ.

Frăsina, mic afluente al pârâuluĭ Sabasa.

Frasin, Poénă în păd. moşieĭ Dolhasca în supraf. de 2 fălcĭ şi 90 prj.

Frasinĭ, sat pe moşia Borca, dar în com. Mădeiŭ. Aşedat pe malul drept al Bistriţeĭ, numĕră 49 case populate cu 46 capĭ de familie saŭ 182 suflete (96 b. şi 86 femeĭ). Contribuabiliĭ sunt 50. Vatra satuluĭ ocupă 31 fălcĭ şi 35 prj. Locuitoriĭ, cu tot câstigul ce aŭ, un prea sunt gospodăroşĭ. Inproprietăriţiĭ la 1864 sunt 10 fruntaşĭ, 18 palmaşĭ şi 6 codaşĭ stăpânind 140 fălcĭ. N'are de cât un singur drum, maĭ bine zis cărare, ce'l légă cu satul de reşedinţă. Biserica şi şcóla din Mădeiŭ servesc şi acestuĭ sat.

Frasinul, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Suha mare, com. Mălinĭ.

Frasinuluĭ (Vârful), munte in com. Mălinĭ.

Frasinuluĭ (Délul), o sfóră de moşie în suprafaţa de 265 fălcĭ a d-eĭ Polixenia Demola. Pe la 1850 era sat pe dânsul purtând acelaşĭ nume şi a fost stricat de proprietarul moşieĭ de atuncĭ G. Tinu, care 'l-a mutat pe malul drept al pârâuluĭ Brustura. In mare parte e acoperit de pădure de frasin şi mestécăn.

Frunţile Runcului, o parte a munteluĭ cu acest nume din com. Négra Şaruluĭ.

Frunzeti (Lunca luĭ), luncă de rechită pe şesul Moldoveĭ, com. Drăgănescĭ.

Fundătureĭ (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Gârla Moreĭ, com. Stolnicenĭ.

Fundóïă, pârâuaşul ce se varsă în Iazul Uncescĭ.

Fundóïa, sat, numit şi Preutesci Brăéscăĭ, pe moşia cu acelaşĭ nume, din comuna Preutescĭ. Aşedat pe ambele ţĕrmurĭ ale pârâuluĭ Hârburile. Are o biserică clădită din lemn în 1845 de Teodor Cïorneĭ, cu patronul Adormirea Maiceĭ Domnuluĭ, împroprietărită cu $8^1/_2$ fălcĭ.— In biserică nu se maĭ oficiază şi satul formézĕ o parohie cu Preutescĭ, a căruia şcólă servă

și acestuĭ sat. Numĕră 69 case populate cu 65 capĭ de familie saŭ 236 suflete, din carĭ 113 bărbațĭ și 123 femeĭ (7 strĕinĭ). Contribuabiliĭ sunt 47. Vatra satuluĭ ocupă 14 fălcĭ, iar locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ. Moșia este proprietatea D-luĭ I. Verdeanu, fostă a familieĭ Brăescu, în suprafață de 405 fălc. din care 97 fălcĭ cultivabile, 140 pădure, 10 fânaț, iar din rest 60 fălcĭ cultivabile, 10 fălcĭ pădure sunt făcute danie schituluĭ Adămoĭa (vedĭ satul Brana); ceia ce maĭ rĕmâne e loc netrebnic. Împroprietărițĭ la 1864 sunt 10 pălmașĭ și 23 codașĭ stăpânind 97 fălcĭ și 40 prăjinĭ.

Fundóĭa, pârâŭ, mic afluent al pârâuluĭ Staniștea, în comuna Cristescĭ.

Fundóĭa, pârâul ce udă satul Oprișenĭ; mic afluent al Șomuzuluĭ-Mare (1400 m.)

Fundóĭa, partea sudică a satuluĭ Rădășenĭ.

Fundóĭa, deal, acoperit de pădure în com. Cristescĭ.

Fundóĭa, parte din satul Oprișenĭ.

Fundóĭa, valea pârâuașuluĭ cu acest nume din satul Oprișenĭ.

Fundóĭa, pădure în com. Preutescĭ.

Fundóĭa, pădure de stejar a școlelor din Târgu Frumos, com. Văscanĭ.

Fundóĭa, pârâŭ, mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Fundóĭa, munte pe teritorul moșieĭ Borca, dar în comuna Madeiu.

Fundóĭa, pârâŭ tributar iazuluĭ Uncescĭ.

Fundóeĭ (Pădurea), numită și Piciorul Popiĭ, de fag și stejar, d'asupra satuluĭ Sodomenĭ, din com. Pășcanĭ.

Fundul Buseĭ, locul din marginea satuluĭ Rĕșca unde se ramifică drumurile spre Slătióra și Valea Colibeĭ.

Fundul Blăgeĭ, pădure de fag în com. Preutescĭ.

Fundul Hara, deal; v. Glimea.

G.

Gădeni, părău; mic afluent al Săscuței-Mici în com. Sasca.

Găina, munte pe moșia Borca dar în com. Mădeiu.

Găină, părău, isvorasce din délul Țifla, dar se varsă 'n Bistrița Udă com. Fărcașa pe o lungime de 2500 m.

Găinăria, smârcuri în satul Stolniceni Prăjescu în suprafață de 2 fălci 60 prj.

Găinesci, sat, pe moșia și în comuna Mălini ce face parte din Domeniul Coróneĭ. Își trage numele de la primul descălicător Simion Găină venit din Bucovina. Înșirat pe țĕrmurile părăuluĭ Suha Mică, numĕră 252 case, populate cu 299 capĭ de familie saŭ 1191 suflete din carĭ 612 bărbațĭ și 579 femeĭ (9 streinĭ). Contribuabilĭ sunt 227. Vatra satuluĭ ocupă 299 fălcĭ. Locuitoriĭ, în raport cu veniturile pe carĭ li le aduce fabrica, nu sunt tocmaĭ bunĭ gospodarĭ. Împroprietărițĭ la 1864 și 1881 sunt 19 fruntașĭ, 112 pălmașĭ și 79 codașĭ, stăpânind 675 fălcĭ. Drum principal e numaĭ acel ce duce la Mălinĭ (13 km.)

Are o biserică cu patronul Sf. Gheorghe clădită și înzestrată de onor. Admin. Domen. Coróneĭ în anul 1888, avênd un preot și un cântăreț și fiind împroprietărită cu 17 falcĭ.

O școlă rurală mixtă cu un învețător plătit de stat, înființată în 1865, frecuentată de 59 elevĭ, din 100 copiĭ cu vârsta de școlă aflațĭ în sat, împroprietărită cu 6 ½ fălcĭ cu local propriŭ noŭ, în fórte bune condițiunĭ, construit și înzestrat cu atenanțe, atelier, bibliotecă și tot ce trebue uneĭ școle de onor. Administrație a Domeniuluĭ Coróneĭ. (V. Ocol. I. Silvic.

In 1803 «Găinesci, a M-reĭ Slatina, avea 50 liudĭ, plătind 748 leĭ bir anual». (Uricariul. Vol. VII, p. 249).

Găinilor, v. Poenele Găinilor.

Găneni, sat, v. Peșesci-Gani.

Ganului (Dealul), munte în com. Șaru-Dorni, acoperit de pădure de brad.

Garalea, deal, între com. Drăgu-

șenĭ, Udescĭ și Tătăruși ce forma altă dată o moșioră cu acest nume; fostă rĕzĕșie a unuĭ óre-care Climente, hărăzită apoĭ Monastireĭ Probota; maĭ apoi contopită de Al. Calimah fost proprietar al moșieĭ Drăgușenĭ. Parte e acoperită de pădure de fag și stejar, parte cultură și fânaț.

Garaleu, mic afluent al pârâuluĭ Sĕcuenĭ din comuna Tătărușĭ (2 km.)

Garaleu, mic afluent al pârâuluĭ Croitoruluĭ din comuna Udescĭ (200 m.)

Gardului (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Suha Mică, comuna Mălinĭ.

Gârla Moriĭ, un canal abătut din Șomuzul-Băeĭ, cu care se împreună după ce ese din Bărăscĭ.

Gârla Moriĭ, canal din Moldova în comuna Sasca, învĕrtesce o móră și dă în Molna care se varsă în Moldova.

Gârla Moriĭ, canal în com. Dolhasca; începe din balta Rămășița și se duce în Siret.

Gârla Moriĭ, pârâul format din pâraele Hurmuzul și Fundătura din com. Stolnicenĭ; formeză iazurile din sat și din țarină.

Gârla Nemților, canal de scurgere în com. Dolhasca.

Gâscescĭ, sat, pe moșia și în comuna Pășcanĭ, al căruĭ descălcător a fost Vasile Gâscă, stoler de meserie. Așeḍat sub polele pădureĭ de pe dealul Pietrișu, numĕră 220 case, populate cu 235 capĭ de familie saŭ 964 suflete din carĭ 497 bărbațĭ și 467 femeĭ (2 strĕinĭ), are 197 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 105 fălcĭ și locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ.

Improprietărițĭ la 1864 sunt 72 pălmașĭ și 48 codașĭ stăpânind 449 fălcĭ, 18 prj. și 12 stj. Drumurĭ principale sunt: la Pășcanĭ (6244 m.), la Topile (1338 m.) și la Boștenĭ (3122 metr.).

Are o biserică cu patronul Sf. Nicolae clădită la 1844 de sătenĭ ajutațĭ de fostul proprietar N. R. Rosnovanu, servită de un preot și 2 cântărețĭ. Școla din Topile servă și acestuĭ sat.

Găunósa, munte în comuna Mălinĭ.

Gavan, deal spre Est de satul Ionesa.

Gavan, pădure de diferite esențe, ce îmbracă delul cu acest nume

Gavan, mic afluent al păraului Mediasca, în com. Ciumulescĭ.

Gemeni, munte pe teritorul moșiei Borca, dar în com Mădeiu (1434 m)

Gemenilor (Părăul), mic afluent al părăului Sabasa.

Gheorghiesei (Dealul), în satul Sodomenĭ din com. Pașcani.

Gherghe, munte pe moșia Borca, dar în com. Mădeiu.

Gherghel mic afluent al părăuluĭ Brădățelu

Gherghel, valea părăului cu acest nume

Gheorghe Părăul luĭ), mic afluent al ȘomuzuluĭMare în comuna Preutescĭ Primesce din stânga pe paraul Ursuluĭ (2800 m)

Gheorghina, părăŭ; mic afluent al paráuluĭ Badilița (3200 m)

Ghețăria, deal cultivabil în com. Brădățelu.

Ghidale, mic afluent al Șomuzuluĭ-Mic, în com Litenĭ (1150 metri).

Ghilitórea, mic afluent al părăuluĭ Brădățelu (2600 m.)

Ghilitórea, mic iezer în comuna Brădățelu.

Ghiocului (Délul), zis și Catarguluĭ, acoperit de pădure de fag în com. Dolhescĭ.

Ghiolu, lăcușor, în suprafață de 300 m. p. în com. Dolhasca.

Ghiolul, lăcușor, adesea sec, pe șesul stâng al Siretuluĭ, moșia Stolnicenĭ Prăjescu.

Ghiolul, băltógă în suprafață de 2 fălcĭ pe șesul Siretuluĭ, moșia Cosmescĭ.

Ghițescu (Iazul luĭ), în suprafață de 4 fălci în com. Pleșescĭ.

Giosenĭ, sat, v. Dolhescĭ-Micĭ.

Giosenĭ, sat, v. Ortóia

Giulescĭ, sat, numit și Rĕdiu, în com. Drăgănescĭ la N. și la 2820 m. de satul de reședință. Așeḑat pe șesul Moldoveĭ și străbătut de părăul Reșca, nu-

mĕră 142 case, populate cu 154 capĭ de familie saŭ 524 suflete din carĭ 244 bărbaţĭ şi 280 femeĭ (necăsătoriţĭ 252, căsătoriţĭ 236 şi 36 văduvĭ. Sciŭ citi şi scrie 47). Ocupaţiunea lor este plugăria. Vatra satuluĭ ocupă 11 fălcĭ, 42 prj. Locuitoriĭ sunt slabĭ gospodarĭ. (Am vĕḍut copiĭ la şcólă mâncând mămăligă cu trunchiŭ de rapiţă sĕlbatică verde).

Se spune că'şĭ trage numele de la un căpitan de óste Giulea saŭ Ghiulea, care o căpĕtase ca rĕzĕşie. Satul n'a fost tot-d'a-una aci, ci a fost mutat de la locul ce-ĭ zic *la Temelie*, unde i se vĕd şi acum urmele. Are o biserică, cu patronul Sf. Nicolae, clădită de locuitorĭ în 1840, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi o şcólă rurală mixtă; înfiinţată în 1860, desfiinţată în 1866 şi reînfiinţată în 1884. Cu un invĕţător plătit de stat. Are local propriŭ zidit de Al. Agioglu care a înzestrat'o şi cu 6 fălcĭ pământ pentru întreţinerea-ĭ materială. E frecuentată de 30 şcolarĭ din 70 aflaţĭ în sat. Până la 1879, satul Giulescĭ făcea parte din com. Boróĭa. Moşia e proprietatea D-luĭ Emil Samson, moştenită de la decedatul sĕŭ socru Al. Agioglu. E în întindere de 275 fălcĭ, aducĕnd 9534 leĭ venit anual. Împroprietăriţĭ la 1864 sunt 90 locuitorĭ stăpânind 244 fălcĭ şi 40 prj.

Drumurĭ principale sunt: la Boróĭa (1 km.) şi la Drăgănescĭ (2600 m.)

«Vel vornicul Nistor Ureche şi vornicul de glótă Ion Mogâldea, întemeĭetoriĭ Mănăstireĭ Seculuĭ, înzestréză acest locaş, în 1599, cu moşia Giulescĭ» (A. D. Xenopol, Ist. Român. Vol. III, p. 456).

Un alt document ne arată că aceiaşĭ boierĭ dăruesc în 1600 Oct. 1, *satul Giulescĭ, cu amândouĕ coturile şi cu loc de morĭ şi de piuă*, Mănăstireĭ Xeropotam zidită de eĭ. (Arch. Ist. de B. P. Hâjdĕŭ, Tomul I, p. 47).

Maĭ nainte de răpirea Bucovineĭ satul Giulescĭ ţinea de jud. Némţu. (Veḍĭ hrisovul de la Vasile Voevod, dat în Iaşĭ la 1646, Oct. 18, prin care fraţiĭ Gavrilaş şi Stefan Boldescu vînd Giulesciĭ, *ce-s în ţinutul Némţu*, unchiuluĭ lor Cosmeĭ Majă şi soţieĭ sale Drăgălineĭ, drept 300 talerĭ de argint, în Uricariul de T. Codr. Vol. XVII, p. 343).

Giurgescĭ, com. rurală, situată cam în centrul plăşeĭ Şomuzul

și la 18 km. de Fălticeni. Se mărginesce la E. cu comuna Valea Glodului, la V. cu Pleșesci și parte din Bucovina, la S. cu Preutesci și la N. cu Bucovina. Are forma drept unghiulară, compusă fiind din satele: Giurgesci, Deleni, Meresci și Racova, cu reședința în satul de la care 'și trage numele, care e și reședința Sub-Prefecturei pl. Șomuzul.

Populată cu 299 capi de familie, ce numeră 1200 suflete saŭ 603 bărbați și 597 femei (64 jidani). Contribuabili sunt 300. Câți-va dintre locuitori se ocupă cu olăria.

Are 2 biserici, servite de un preot și patru cântăreți, și o școlă rurală mixtă, cu un învĕțător plătit de stat, frecuentată de 39 elevi din 72 băeți și 44 fete aflați în comună cu etatea de școlă.

Bugetul comunei pe 1892—1893 are la venit 3625.29 lei și la cheltueli 3509.24 lei, al drumurilor 422.50 lei venit și 400 lei cheltueli.

In totă comuna sunt 69 cai, 150 boi, 230 vaci, 1150 oi, 27 capre, 120 porci și 186 viței. Maĭ sunt în comună două morisce ale proprietății, arendate cu 7000 lei anual. Altitudinea comunei de la nivelul mării e de 420—460 m. Udată de păraele: Șomuzul-Mic, Gropenii, Cosvanei, Vulturesci, Livedioreĭ, Budăĭ și Ticlăului.

Moșia e proprietatea D-lor Leon Botez și I. Ciuleĭ (Giurgesci), G. Ghițescu (Meresci) și M. Greceanu (Vulturesci). Suprafața teritorială a comunei e de 1925 fălci din cari 1000 fălci pădure, 480 fălci cultivabile, restul băhnuri, fânaț și loc neproductiv. Anul acesta s'a cultivat 93 h. grâŭ, 280 h. porumb, 92 h. orz, 84 h. ovĕz, 3 h. hrișcă și puțini cartofi.

Improprietăriți la 1864 sunt 106, cari stăpânesc 449 fălci. La Catarg e punt frumos de observație ce domină împrejurimile.

Giurgesci, sat, împărțit în Giurgesci-Ciulei și Giurgesci-Botez, în comuna cu acelaşi nume. Așeḑat pe côsta unui deal de a drepta Șomuzului-Mic, numeră 149 case, populate cu 157 capi de familie saŭ 634 suflete, din cari 322 bărb. și 312 fem. (40 israiliți). Are 166 contribuabili.

Vatra satului ocupă 40 fălci. Moșia, parte a D-lui L. Botez și parte a D-lui I. Ciuleĭ, are întinderea de 930 fălci, din cari 300 fălci cultivabile, 520 pădure, 80 fânaț și restul neproductiv.

La 1864 s'aŭ împroprietărit 25 fruntaşĭ, 20 pălmaşĭ şi 13 codaşĭ cu 197 fălcĭ. Are o biserică, servită de 1 preot şi 2 cântăreţĭ şi o şcólă rurală mixtă. (Vedĭ com. Giurgescĭ)

Drumurĭ principale sunt: la Racova (5380 m), la Merescĭ (6 km), la Delenĭ (3 km.), la Valea-Glodului (1400 m.) şi la Pleşescĭ (5 km.)

La 1803 «Giurgescĭ a luĭ Iordache Gherghel, numără 91 liudĭ, cu 1076 leĭ bir anual». (Uricar. de T. Codr. Vol. VII, p. 254).

Până pe la 1832 satul Giurgescĭ se afla pe ţĕrmul stâng al Şomuzuluĭ-Mic, unde se vede şi acum piatra şi o cruce unde era biserica.

Giurgescĭ, sat, pe moşia şi în comuna Ruginósa. Aşedat pe cósta déluluĭ cu acest nume, numără 68 case, populate cu 68 capĭ de familie saŭ 277 suflete din carĭ 148 bărbaţĭ şi 129 femeĭ. Are 63 contribuabiĭ. Vatra satuluĭ ocupă 131 fălcĭ şi 31 prj.

La 1864 s'aŭ împroprietărit 22 pălmaşĭ şi 36 codaşĭ cu 196 fălcĭ şi 38 prj. Are o biserică cu patronul Sf. Ión clădită la 1800 (se zice de 2 monahĭ ruşĭ) servită de un preot şi un cântăreţ. Se zice că maĭ nainte era un mic schit. Şcóla din Costescĭ-Rĕzeşĭ, servă şi acest sat. Drumurĭ principale sunt la Târgu-Frumos (8 km) şi la Cornescĭ (4500 m.)

Giurgescĭ-Botez, v. satul Giurgescĭ

Giurgescĭ-Ciuleĭ, v. satul Giurgescĭ.

Giurgescĭ, dealul pe cósta căruia stă satul cu acest nume.

Giurgescĭ, băltógă în suprafaţă de 50 prj in com. Ruginósa

Giurgescĭ, mic afluent al pârâuluĭ Bahlueţu-Rece din comuna Ruginósa.

Giurgescĭ, dél in com. Preutescĭ, acoperit de pădure de fag

Giurgiu, locuinţă isolată in com Bara.

Glimea, deal, numit şi Fundul Hara, în com. Brădăţelu, avênd cóstele repedĭ şi râpóse; iar podişul de d'asupra acoperit de lanurĭ şi fânaţurĭ

Glimeia, délul ce desparte satul Rădăşenĭ de Oprişenĭ, pe cul-

ăruia trece şi hotarul mo- Cultivabil.

., pârâŭ; mic afluent al ţeĭ luĭ Nicoricĭ.

ru, mic afluent al Pârău- oduluĭ, isvorăsce din Délu uĭ.

ru, pârâŭ; mic afluent al eĭ.

ţĭ (Délul), munte în com. Dorni.

ŭ (Pârâul), mic afluent al ţeĭ, în com. Brosceni.

ŭ (Pârâul), mic afluent al luĭ Cotârgaşĭ, în comuna enĭ.

ŭ (Pârâul), isvorăsce din cu acest nume şi se varsă râul Négra Păltinişuluĭ.— de tributar pe Glodişoru.

, localitate sub muntele Vânăt.

ŭ, v. Valea Gloduluĭ.

le, pârâŭ; isvorăsce din luĭ Manolache, comuna scĭ, şi se varsă în Iazul abĭ (2 km. lung.)

Gogoşeniĭlor (Dealul), munte în com. Dorna.

Gogului (Dealul), cultiv. în com. Pieşescĭ.

Goiĭ (Vârful), muntele ce formézà hotar între Brosceni şi Mălinĭ, avênd 1298.4 m. de altitudine.

Goeĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Cotârgaşĭ, în comuna Brosceni.

Gorbănescĭ (Cósta), prelungirea sudică a Déluluĭ Cireşuluĭ din satul Ciumulescĭ.

Goreila, mic afluent al pârâuluĭ Heciu.

Goreila, isvor; obârşia pârâuluĭ cu acest nume.

Gorovieiŭ, pârâŭ; afluent al pârâuluĭ Puzdra, în com. Brosceni.

Goţul, băltógă in suprafaţă de 60 prj. în com. Ruginósa.

Grâelor (Délul), în com. Bogdănescĭ. Păşunabil şi acoperit de hucégurĭ.

Grădinăria, obârşia pârâuluĭ Glodurile din com. Preutescĭ.

Grajdiului (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Osoiu în comuna Valea-Glodului (350 m.)

Grajdurile, deal acoperit de viĭ lângă satul Bădiliţa.

Gramadă (Râmnicu luĭ), în satul Oprişenĭ; obârşia pârâuluĭ Fundóia.

Graniţeĭ (Pârâul), v. Bunescĭ

Grebenele, munte, ce forméză hotar între com. Broscenĭ şi Bucovina, altit. 1370.5 m.

Grigoraş (Pârâul luĭ), v. Vâlcica mică.

Grierilor (Dealul), cultivabil, în com. Dolhasca.

Grimea, deal în com. Oprişenĭ, acoperit de ţarine.

Grimela, un mic lăcşor pe délul cu acest nume.

Grinţieşu, munte în com. Broscenĭ, avênd 1739 m. altitudine, iubit fórte mult de localnicĭ. Nu o dată se aude prin Broscenĭ cântându-se:

1. Frunzuliţă de cicóre
Ia vedĭ Vasile cel Mare
Cum se pogóră la vale
Cu cincĭ rândurĭ de pistóle.
Frunzuliţă măcieş
Iarna ĭernéză la Ieşĭ
Şi vara la *Grinţieşĭ*.
Frunzuliţă měr mustos
Grinţieş munte frumos
Rĕmâĭ de adĭ sănătos
Mĕ cobor din tine jos
N'a fi tată-dĭ n'a fi mâme
Când oĭ maĭ umbla pe tine
Numa-o nópte am mas în tine
Şi-am visat visurĭ streine
Şi-am vĕdut că nu-ĭ a bine,
Şi-am visat tot visurĭ grele
Par'că pistólele mele
Le-am visat făr' de oţele
Şi făr' de cremenĭ la ele
Puşculiţa mea cea nouă
Am visat'o ruptă 'n două.
2. Foe verde měr mustos
Grinţieş munte frumos
Rĕmâĭ de adĭ sănătos
Pe mine mĕ duc la gros!
Trece adĭ şi trece mâĭne
Când maĭ m'oĭ plimba pe [illegible]
Cu basmaua cu stafide
Şi păpuşa cu smochine.
3 Cu puĭcuţa lângă mine
Tot mĕ uit pe vale-n sus
Să vĕd puiu und' s'o dus
Tot mĕ uĭt pe vale-n jos
Să vĕd puiu cel frumos.
De s'ar face dealul şes
Şi pădurile ovĕs
Să vĕd puiu unde-o mers,
De s'ar face dealul luncă
Să vĕd puiu unde lucră
Şi sara unde se culcă
Că se culcă ne-nchinat
Şi se scólă supĕrat
Că-ĭ la loc înstrĕinat.

Grinţieşu-Mare, munte între comuna Borca şi judeţul Néo (1762.6).

Gropanii, mic afluente al Şomuzului mic, in com. Giurgesci.

Grópa Oatărului, obârşia părâului Calugăra, din com. Tătăruşi.

Grópa Covrigului, afluente al părâului Platoniţa, com. Dolhesci mici.

Grópa Jidovului, ţarnă, pe podişul de d'asupra déluluĭ Ţinteĭ de lângă satul Hârtop.

Grópa lui Balan, mic afluente al părâului Platoniţa, din comuna Dolhesci mici.

Grópa lui Ion Iacov, Hâtópă sub poalele déluluĭ Grăelor din com. Bogdănescĭ.

Grópa Olarului, vale in pădurea moşiei Rotopănescĭ, in care se află un mic şi frumos râmnic.

Gropilor, (v. Bâtca Gropilor).

Groşii, sat pe moşia şi in com. Boroia. Aşeḑat pe părâul Târdia, numĕră 62 case, populate cu 58 capĭ de familie saŭ 270 suflete din carĭ 141 bărbaţĭ şi 129 femei. Are 50 contribuabili. Vatra satuluĭ ocupă 7 fălcĭ. locuitoriĭ bunişorĭ gospodarĭ. Improprietăriţi la 1864 sunt 4 fruntaşĭ, 17 palmaşĭ şi 26 cod. stăpânind 155 fălcĭ; 2 împroprietăriţĭ la 1879 cu 6 fălcĭ şi in 1889 aŭ cumpĕrat 9 inşĭ câte un lot de 5 hect. Are o biserică, cu patr. Sf. Voivoḑĭ, clădită de calugăriĭ M-reĭ Rêşca, cu 60—70 anĭ in urmă, servită de preotu. din Târşia. Şcola din Boroia servă şi acestuĭ sat.

Gruiul, piscu. de munte dintre Rêşca-mare şi Rêşcuţa, in com. Bogdănesci.

Gruiul, poeniţă in vârful cu acest nume.

Gruiul, mic afluente al părâuluĭ Rêşcuţa.

Gruiul, părâuaş, numit şi Miroslăvesci. Isvorasce din délul Gruiu, udă satul Miroslăvescĭ şi se varsă in Moldova. (4 km.)

Gruiul, deal, in com. Miroslăvesci acoperit de cultură şi imaş.

Gruiul, munte, între Dorna şi Broscenĭ, acoperit de pădure de brad, are 1563.5 m. altit.

Gulia, sat, numit şi Schitu, pe moşia cu aceaş nume din com. Dolhasca. Aşeḑat pe costa délu u. Codrul Monastireĭ, numĕră

218 case, populate cu 250 capĭ de familie saŭ 796 suflete din care 390 bărbaţĭ şi 406 femeĭ (10 israiliţĭ) Are 180 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 80 fălcĭ Moşia, propr. statuluĭ, fostă a M-reĭ Probota, are suprafaţa de 992 fălcĭ din carĭ 900 fălcĭ pădure, 60 de fălcĭ cultivabile, 22 fânaţ şi restul neproductiv. Improprietăriţi la 1864 şi 1879 sunt. 239 stăpânind 298 fălcĭ şi 26 prj. Are o biserică, cu patr Sf Gheorghe, zidită de săteni în 1887, servită de un preot şi 2 cânt. împroprietăriţĭ cu 17 fălcĭ. Şcóla din Dolhasca servă şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Probota (4000 m.), la Vântuleşcĭ (Dolhasca) (3 km.) şi la podu Siretuluĭ (2700 m.)

In Gulia a fost un schit de călugărĭ ce atârna de M-rea Probota (v. satul Lunca din com. Paşcanĭ).

In 1803 «Gulia cu liuḑiŭ ot Heciŭ a M-reĭ Probota numĕra «48 liuḑĭ plătind 600 leĭ bir anual.» Uricar de T C vol. VII p. 246).

Gura Barnaruluĭ, localitate la vĕrsarea pârâuluĭ Barnarul în Bistriţa. Aci sunt însemnate instalaţiunĭ forestiere: schele, 2 ferăstrae, un canal lung de 7 km. cu 4 opustorĭ marĭ ş. 15 micĭ şi lin e telefonică pe o întindere de 15 km. cu treĭ staţiunĭ intermediare. Câte va case pentru funcţionarĭ, uvrierĭ şi un han. Tóte aceste instalaţiunĭ ţin de proprietatea M S. Regeluĭ

Gura Călimăneluluĭ, localitate la vĕrsare a acestuĭ părâŭ în Négra.

Gura Haiteĭ, localitatea unde se varsă pârâul Haita în Négra

Gura Halmuluĭ, curmătura déluluĭ Halm, prin care trece drumul ce duce din Fólticenĭ la Pleşescĭ.

Gura Moţoăĭ, localitatea unde pârâul cu acest nume se varsă în Moldova.

Gura Negreĭ, sat, numit, în partea despre muntele Şaru, şi plaiul Şaruluĭ, pe moşia şi in com Dorna. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ şi pârâul Négra Şaruluĭ şi străbătut de pârâul Vălcica, pârâul Rece, Arinul, numĕră 223 case, popul. cu 222 capĭ de familie saŭ 777 suflete din carĭ 394 bărbaţĭ şi 383 femeĭ (46 streinĭ, israiliţĭ) Are 230 contribuabilĭ. O vatră

propriŭ zis a satuluĭ nu există fiind risipit.

Biserica satuluĭ, cu patr Sf. Maria-mare, e servită de un preot şi 2 cântăreţi, împroprietăriţi cu 6½ fălcĭ. G. Caramanláu şi Pr. G. Ortoanu făcură o bisericuţă de lemn în 1785, care arse şi în 1818 aceiaşĭ o restaurară şi funcţionă până pe la 1880, când începu zidirea actualeĭ bisericĭ prin osârdia preot. Gheorghe Ortoanu, nepot celuĭ d'intâĭ, şi se sfinţi în 1884, Sept. 30.

O şcolă rurală de băeţi şi o altă de fete frequentate de 70 elevĭ, cu local noŭ propriŭ făcut danie tot de preotul Gheorghe Ortoanu, care a înzestrat şcóla şi cu 680 m. patr în jurul localuluĭ

Lângă sat este o schele bună şi tot aci e puntul vamul Dorna (v. a n)

Gursunescĭ, părăŭ; mic afluente al păraúluĭ Stanistea, în com. Cristescĭ. (3400 m.)

Gueului (Cotul), parte din şesul Siretuluĭ, în com. Dolhasca

H.

Hăciugoeu, Munte în com Mălini.

Hagaţiş (Mora luĭ), locaiitate pe părăul Negra din com. Négra Şaruluı

Haim (Poena luĭ), în suprafaţă de 100 prj. în pădurea Podu délului din com Silıştea.

Haita, părăŭ; isvorasce din muntele Pietrosu-Lung din Transilvania, formeză hotar între com, Négra Şaruluĭ şi Transilvania pe o întindere de un km. şi se varsă in părăul Négra la Gura Haĭteĭ Are de tributarĭ pe Panacul, Răchitişul şi Paltinul.

Haiteĭ (Şesul), Poeniţă pe părăul cu acelaş nume.

Hăjenilor (Délul), un podiş pe un munte numit şi Şeştina mică in com. Şaru Dorni, acoperit de fânaţ

Halăŭca, munte in com. Boróia, nalt de 700 m. acoperit de pădure mare parte de brad.

Haleasa, V. satul Lungeni din com. Brosceni.

Haleasa, pârâŭ în com. Mădeiu; isvorasce de sub Arşiţa-Rea şi se varsă în Bistriţa. (9 km.)

Haleasa, sat pe moşia Borca, dar în com. Mădeiu. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ, numĕră 35 case populate cu 30 capĭ de familie saŭ 138 suflete din carĭ 72 bărbaţĭ şi 66 femeĭ. Are 40 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 36 fălcĭ. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 4 fruntaşĭ, 6 mijlocaşĭ şi un codaş stăpânind 51 fălcĭ 40 prj. Biserica şi şcóla din Mădeiŭ servă şi aceştuĭ sat. O singură cărare légă Halésa cu satul de reşedinţă şi comuna Brosceni.

Halmul, o sfóră de moşie în suprafaţa ca de 300 fălcĭ, în com. Şoldănescĭ, proprietatea d-luĭ E. Samson. Fânaţul de pe Halm e fórte căutat.

Halmul, délul ce desparte albia Şomuzuluĭ Mare de a Şomuzuluĭ-Mic. Pănă dincolo de satul Hàrtop produce fânaţurĭ escelente, ĭar de la Hàrtop spre Siret, culmea e îmbrăcată în pădurĭ, ĭar cóstele de sĕmĕnăturĭ. Vederea de pe piscul aceştuĭ deal de d'asupra Hàrtopuluĭ e prea frumósă: sub picióre aĭ cóstele şi pólele acoperite de fânaţurĭ şi semĕnăturĭ, peste ele Şomuzul-Mare cu iazurile: Ciorsaci, Târguluĭ şi Calugăruluĭ în carĭ se oglindesce oraşul Fălticenĭ şi satul Oprişenĭ, peste carĭ se vede délul Tâmpescilor, ţesut de şosele şi lanurĭ, din colo de care ca un şérpe luciŭ sticlesce Moldova şi peste dânsa falnicĭĭ codri aĭ Carpaţilor.

Halmul, deal acoperit de ţarine în com. Ruginósa.

Halmuleţ, o parte a déluluĭ Halm din com. Ruginósa.

Hambarul, deal între com. Drăguşenĭ şi Cristescĭ. Cultivabil.

Hambarul, deal cultivabil în com. Miroslăvescĭ.

Harjulea, mic afluente al pârâuluĭ Rêşcuţa din com. Bogdănescĭ.

Hârla, unul dintre piscurile munţilor Şerbeĭ din com. Négra Şaruluĭ.

Hara, mic afluente al Şomuzuluĭ-Mare, în comuna Brădăţelu (400 m.)

Hărăóĭa, v. satul Broscenĭ, din com. Broscenĭ.

Hărburile, mic afluente al Şomuzuluĭ-Mare în com. Preutescĭ

Hărburile, deal în com. Preutescĭ, îmbrăcat în pădure de fag.

Harbusul, deal neproductiv în com. Dolhescĭ.

Harbusul, părâŭ; afluente al Şomuzuluĭ-Mare, în com. Dolhescĭ. (5 km.)

Harjurĭ, mic afluente al Săscuţeĭ-Micĭ, în com. Sasca.

Harjurĭ, munte în com. Mălini.

Harjurilor (Culmea), şira munteluĭ cu acest nume, între com. Mălini, Sasca şi Baia, parte acoperit de pădure de brad, parte de fânaţurĭ

Hărmănescĭ, sat pe moşia cu acelaşi nume din com. Văscanĭ. Aşeḍat pe ţĕrmurile părâuaşelor Boldescĭ şi Hărmănescĭ, numĕră 174 case, populate cu 222 capĭ de familie saŭ 830 suflete din carĭ 467 bărbaţĭ şi 363 femeĭ (5 streinĭ, israiliţĭ). Are 223 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 89 fălcĭ şi 20 prj. Locuitorii nu prea sunt gospodăroşĭ. Moşia e proprietatea statuluĭ, dobândită prin secularisare de la M-rea Horaiţa. A fost o dată şi a M-reĭ Rĕşca. In întindere de 873 hect., din carĭ 715 cultivabile şi 158 fânaţ. Improprietăriţĭ la 1854 şi 1878 sunt 79 fruntaşĭ, 64 pălmaşĭ şi 24 cod. stăpânind 453 fălcĭ şi 60 prj. Are o biserică, cu patr. Sf. Nicolae, zidită la 1826 de Isaia Rĕşcanu, împroprietărită cu 17 fălcĭ, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. In sinodicul bisericeĭ se citesce: «Biserica cu patronul Sf. Ierarh Nicolae din satul Hărmănescĭ a comuneĭ Rugi nósa fiind fórte veche nu se scie de cine este fundată întâĭ, negăsindu-se nicĭ o inscripţie, de cât că Arhimandritul Isaia Rĕşcanul, Egumenul M-reĭ Rĕşca, la anul 1826, luna Iulie 30, a mărit'o şi înoit-o în totul, înzestrându-o şi cu obiectele necesare, sfinţindu'se de reposatul Mitrop. Mold. Veniamin Costache». Uniĭ spun că primul fondator al acesteĭ bisericĭ ar fi fost însuşĭ Ştefan Cel Mare şi că la 1840 a fost restaurată de către Ieromonahul Isaia Duhul. Biserica se întreţine de comună şi epitropia Spitaluluĭ Stamati din Fălticenĭ, mostenitórea avereĭ luĭ Lazarini.

Satul maĭ are o şcólă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţată la 1858, Aug. 27.

frequentată de 29 elevĭ, din 76 băețĭ și 69 fete cu etatea de 7—12 anĭ aflătorĭ în rața scóleĭ, împroprietărită cu 6½ fălcĭ. Drumurĭ principale sunt: la Hârtópe (2520 m.), la Boldescĭ (1760 m.), la Blăgescĭ (2800 m.)

Până la Hărmănescĭ alungă Constantin Cantemir pe Sobieski cu Tătariĭ ce năvăliseră în țéră. Curțile și satul Hărmănescĭ fuseseră arse suferind marĭ stricăciunĭ de la Leșĭ și Tătarĭ (I. Neculcea, Letopis. II, p. 233).

In 1803 Hărmănescĭ a M-reĭ Résca, cu loc destul, numĕra 70 luḑĭ, plătind anual 1172 leĭ (uricar de T. C. vol. VII, p. 247).

Hărmănescĭ, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Boldescĭ, din com. Văscanĭ.

Harpânu, munte V. Slopățu.

Hartonésa, munte în com. Mălini.

Hartonésa, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Suha Mare.

Hârtop, sat, pe moșia cu același nume din com. Șodănescĭ. Așeḑat într'o hărtópă încunjurată de délurĭ, în care sórele se vede

numaĭ treĭ părțĭ din
163 case populate cu
de familie saŭ 668
carĭ 316 bărbațĭ și
(4 israilițĭ). Are 179
bilĭ. Vatra satuluĭ
fălcĭ 27 prj. Locui
bunișorĭ gospodarĭ.
proprietatea d-luĭ Teo
cumpĕrată de la Ma
mate, în anual 1880.
fălcĭ din care 425 fă
bile, 340 fălcĭ pădure
90 fălcĭ fânaț și 100
Ciorsacĭ. Împroprietări
sunt 39 fruntașĭ, 34
și 94 codașĭ stăpânind
și 55 prj. Drumurĭ
sunt: la Fólticenĭ (8
Pleșescĭ (4 km.) și la
(4440 m.)

Are o biserică de
frontispiciul căreia s
«Anul 1844, Octomvri
vărșit acest Dumneḑ
în care se prăsnuesce
mul Sf. M. M. Voiv
și Gav., făcută cu tótă
și ostenéla robilor lu
ḑeŭ Iconomu Iftime
proprietarul acesteĭ m
topu și a fiuluĭ sĕŭ
Alecu Stamati spre
pomenire.» E servită d
din Pleșescĭ și 2 cântă
proprietărită la 1864 c

O școlă rurală mix

învěţător plătit de stat, înfiinţată in 1890, frequentată de 28 şcolarĭ.

Vechimea satuluĭ e necunoscută. Un hrisov de la Irimia Movilă (din 1596, Iulie 14) ni-l arată ca existând pe acel timp; iar cel maĭ bĕtrân om din sat (peste 100 anĭ) spune că satul a fost o dată rĕzĕşesc; ceia ce reiese şi din cărţile de judecată ale Mănăstireĭ Solca *cu rĕzĕşiĭ* pentru satul Ciorsaci (v. a. n.)

Inainte de 1780, Iunie 25, Hârtopul era proprietatea luĭ Toder Pisoschi cumpĕrată de la Stolnicul Ioniţă Başotă, căcĭ până pe la acéstă dată moşia acésta forma un trup cu Şoldănescĭ. Fiiĭ luĭ T. Pis. se judecă în anul arătat cu Iordache şi Vasile Lână proprietariĭ Leucuşescilor, carĭ pretindeaŭ a li se cuveni jumătate din satul Hârtopu.

La 1803 «Hârtopul era al căpităneseĭ Maria Pisoschioeĭ şi numĕra 11 luḑĭ cu 188 leĭ bir anual». (Uricar. de T. Codr. Vol VII, pag 253 şi XVII, pag 161).

Hârtop, părăŭ; v. Prisăcii.

Hârtópe, sat, numit în partea de jos şi Satul Noŭ, pe moşia cu acelaş nume din com. Lespeḑĭ. S'a format din tăbărârea acĭ a locuitorilor desfiinţatelor sate Negrescĭ, ce se afla la gura păràuluĭ Bădiliţa şi Părţinişu, ce era pe cósta deluluĭ Cépă. Este aşeḑat d'asupra, pe cóstele şi pólele maluluĭ şi hârtópelor ce ţĕrmuresc şesul stâng al Siretuluĭ. Numĕră 238 case, populate cu 290 capĭ de familie saŭ 980 suflete din carĭ 500 bărbaţĭ şi 480 femeĭ (20 ısraı.) Are 230 contribuabili. Vatra satuluĭ ocupă 29 fălci. Locuitoriĭ nu prea sunt gospodăroşi. Moşia e proprietatea statului şi are 1100 fălcĭ, din care 730 fălcĭ cultivabile, 2 fălcĭ pădure, 200 fălci fânaţ şi restul maĭ mult sterp şi neproductiv.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 55 pálmaşĭ şi 62 codaşĭ stăpânind 300 fălci. Are o biserică cu patronul Sf. Dumitru servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi o şcóla rurală mixtă cu un învĕţător plătit de comună, frecuentată de 35—40 elevi.

Drumurile principale sunt: la Lespeḑi (6 km.), la Stolniceni-Costandache (4 km.), la Lunca (5 km.).

In 1803 «Hartopele a M-reĭ Probota, cu loc indestul, numera 65 luḑi, plătind 1076 leĭ bir anual» (Uricar. de T. C. Vol. VII, p. 247).

Hârtópel (Valea), albia pârâuluĭ cu acest nume, pomenită într'o mărturie, din 1703, Maiŭ 22, ce stabilesce hotarele moşieĭ Huşĭ (v. a. n.)

Haşca, poenă în munţiĭ comuneĭ Negra Şaruluĭ.

Hasca, munte între com. Broscenĭ şi com. Dorna.

Hăsnăşenĭ, délul pe care stă parte din satul Sodomenĭ.

Hăsnăşeni-noĭ, vedĭ satul Sodomenĭ.

Hatia, localitatea de la gura Pârâuluĭ luĭ Miron, în comuna Dolhasca.

Hatia, întăritura maluluĭ drept al Siretuluĭ, în com. Dolhasca.

Hatia, părâŭ; isvorăsce din hotarul moşieĭ Ţolescĭ, curge sub numele de Croitorul spre Sud, udă teritorul comuneĭ Uidescĭ pe o lungime de 6 km. şi, după ce a învârtit 2 morisce şi a primit din drépta pe pârâul Forăscĭ şi Antocenĭ, iar din stânga pe Garaleu, trece în comuna Drăguşenĭ şi printr'un crac se varsă în Moldova în marginea de sus a satuluĭ Drăguşenĭ, iar o altă ramură, luând numele de Hatia, formeză în vatra acestuĭ sat iazurile Pita şi maĭ jos Stroescĭ şi se varsă în Moldova, după ce a maĭ primit pe pârâurile Căbuja şi Săcuenĭ. Lungimea-ĭ totală e de 12 km.

Hăţeĭ, părâŭ; afluent neînsemnat al pârâuluĭ Brădăţelu.

Heciu, pârâul ce străbate satul cu acest nume. Isvorăsce din pădurea Proboteĭ şi se varsă în Siret. Lungimea cursuluĭ săŭ e de 3—4 km. şi învârtesce 4 morisce. Are de tributar pe Gorcila.

Hecĭ-Lespedĭ, sat, numit în partea de jos Diudiu, pe moşia cu acelaş nume din com. Lespedĭ. Aşedat d'asupra, pe cóstele şi polele dealuluĭ ce ţărmuresce şesul drept al Siretuluĭ, numără 354 case, populate cu 344 capĭ de familie saŭ 706 bărbaţĭ şi 670 femeĭ (40 străinĭ, maĭ toţĭ israiliţĭ). Are 393 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 43 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Moşia e proprietatea statuluĭ, fostă a Monastireĭ Probota în întindere de 1163 fălcĭ, din care 803 cultivabil, 200 fălcĭ

pădure și imaș, 100 fălcĭ fânaț și restul mlaștine și locurĭ sterpe și neproductive.

Improprietărițĭ la 1864 sunt 3 fruntașĭ, 72 pălmașĭ și 74 codașĭ stăpânind 402 fălcĭ. —

Are o biserică cu patronul Sfântu Dumitru, servită de un preot și 2 cântărețĭ și o școlă rurală mixtă, cu un învĕțător plătit de stat, frecuentată de 50 școlarĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Pășcanĭ (9 km), la Tatărușĭ (5 km), la Probota (4 km) și la Lespeḑĭ (1 km)

Descălicătoriĭ satuluĭ se crede a fi fost nisce țiganĭ robĭ aĭ M-reĭ Probota.

Vechimea satuluĭ e necunoscută. Uniĭ însă aŭ născocit legenda că numele de *Hecĭ*, ar fi derivând de la *Ecce Seretem*, cuvinte pronunțate de Laslăŭ Craiul Unguresc, care a alungat pe Tătarĭ până la Siret.... (v. r. Siret)

«Printr'un Uric din 1618 al luĭ Gavril Movilă, Domnul Țĕreĭ Muntenescĭ, datat din Târgoviște, se dăruesce satul Heciu din ținutul Suceveĭ, Mănăstireĭ Galata...» (A. D. Xenopol, vol. III, p. 462)

Hecĭ-Lespeḑĭ, gară lângă satul cu acest nume, la 397 km. de Bucurescĭ.

Heciuluĭ (Dealul), pe care stă satul cu acest nume.

Heresoĭ, sat, numit și Rușiĭ pe moșia și în comuna Cristescĭ. Așeḑat pe pólele déluluĭ și în valea cu acest nume, formată de pâraele Fundóĭa, Căprăria și Bostănescĭ, numĕră 170 case, populate cu 186 capĭ de fam. saŭ 715 suflete din carĭ 370 bărbațĭ și 345 femeĭ, maĭ toțĭ lipovenĭ, și 7 israilițĭ. Are 148 contribuabilĭ. Un cârciumar, 2 băcăniĭ și un debit de tutun. Vatra satuluĭ ocupă 60 fălcĭ și 30 prj. Locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ.

Improprietărițĭ la 1864 sunt 1 fruntaș, 28 pălmașĭ și 63 codașĭ stăpânind 145 fălcĭ și 67 prăjinĭ.

Are o biserică cu patronul Cuv. Paraschiva, clădită în 1836 de sătenĭ și Mihaĭ Sturdza, cu inscripția urmĕtóre: «Blagocestivuluĭ Domn și *Impĕrat* Mihail Voevod, goda 1846, maĭ 9». Printre cărțile bisericeĭ există una slavă din 1772. E servită de un preot și 2 cântărețĭ și împroprietărită cu 8 fălcĭ. Școla din Cristescĭ servă și acestuĭ

sat. Un singur drum principal este spre Cristescĭ (1 km.)

Herescĭ, dealul acoperit de pădure ce încunjură satul cu acest nume.

Herescĭ, valea satuluĭ cu acest nume.

Herescĭ, pădure de diferite esenţe în com. Cristescĭ.

Hermesiŭ, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Racova, în comuna Pleşescĭ.

Hermesiŭ, sat; v. Valea Botez.

Hleiuluĭ (Culmea), munte, acoperit de pădure de brad, între comunele Sasca şi Mălinĭ.

Hohalea, mic afluent al pârâuluĭ Şinca, în com. Sasca.

Holoanilor (Délul), între pârâurile Dadişa şi Ulia din com. Boróĭa, d'asupra căruia e un podiş, parte acoperit de pădure, parte fânaţ.

Holda, pârâŭ; v. Puzdra.

Holda, sat, pe moşia şi în com. Broscenĭ. Inşirat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ şi în lungul pârâuluĭ Puzdra, îşĭ trage numele de la încercările făcute de primiĭ sătenĭ de a cultiva micĭ holde de grâŭ. Numĕră 66 case populate cu 57 capĭ de familie saŭ 260 suflete din carĭ 136 bărbaţĭ şi 124 femeĭ (50 strĕinĭ) Are 70 contribuabilĭ. In sat se află o cârciumă, o dughénă, 3 stolerĭ şi 2 fierarĭ. Locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 5 fruntaşĭ, 18 pălmaşĭ şi 22 codaşĭ stăpânind 155 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prăjinĭ. Are o biserică de lemn servită de preotul din Broscenĭ şi doĭ cântăreţĭ. Şcólele din Broscenĭ servesc şi acestuĭ sat. Singurul drum comunal îngust ce légă Brosceni cu Crucea trece pe lângă acest sat.

Holdeĭ (Délul), munte în comuna Broscenĭ, la pólele căruia se află satul cu acelaş nume.

Holdiţa, sat pe moşia şi în com. Broscenĭ. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ, numĕră 40 case, populate cu 46 capĭ de familie saŭ 186 suflete din carĭ 90 bărbaţĭ şi 96 femeĭ (10 strĕinĭ). Are 46 contribuabilĭ.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 5 fruntaşĭ, 14 pălmaşĭ şi 8 codaşĭ stăpânind 104 fălcĭ, afară

de ceĭ cu câte 10 prj. Biserica din Holda şi şcólele din Brosceni servesc şi acestuĭ sat.

Un singur drum îngust duce prin Holda la Broscenĭ şi pe la Barnarĭ la Crucea.

Holdiţa, pârâul ce străbate satul cu acest nume. Isvorăsce de sub Pleşele Holdeĭ şi după un curs de 3500 metre în care a primit de-a drépta pe pâraurile Glodului, Şindileĭ şi Arşiţeĭ şi de-a stânga pe aĭ Tomenilor se varsă în Bistriţa.

Holmu, deal în com. Preutescĭ.

Holmul, deal între com. Cristescĭ şi Drăguşenĭ.

Holmul, deal servind de imaş satuluĭ Năvrăpescĭ din comuna Miroslăvescĭ.

Holmurilor (Valea), neproductivă în com. Siliştea.

Homiţa, sat, pe moşia şi in com Cristescĭ. Aşeḍat pe costele déluluĭ cu acest nume şi pe ţĕrmurile pârâuluĭ Homiţa zis şi Matióla, numĕră 115 case, populate cu 128 capĭ de familie saŭ 500 suflete, din carĭ 265 bărbaţĭ şi 235 femeĭ (3 strĕinĭ) Are 95 contribuabilĭ. In sat e o cârciumă şi o băcănie. Vatra satuluĭ ocupă o suprafaţă de 48 fălcĭ şi 48 prj.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 20 pălmaşĭ şi 40 codaşĭ stăpânind 111 fălcĭ şi 54 prj Are o biserică cu patronul Sfinţiĭ Apostolĭ Petru şi Pavel, adusă de sătenĭ pe la 1852—1853, din desfiinţatul sat Leţcanĭ, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi improprietărită cu 8 fălcĭ. Şcóla din Cristescĭ servă şi acestuĭ sat

Drumurile principale sunt la Cristesci (2 km.) şi la Tătăruşĭ (5 km)

In 1803, Homiţa era a Visterniculuĭ Grigoraş Sturza avênd 21 liuḍĭ Lipovenĭ, plătind 492 leĭ bir anual (Uricarul VII, pag. 248).

Până la Mihaĭ Sturza satul era populat de mulţĭ lipovenĭ, carĭ, ne maĭ putênd suferi condiţiunile grele de vieţuire pe moşie, impuse lor de acest Domn, se împrăştiară, aşeḍându-se în Manolea şi Lespeḍĭ.

Homiţa, délul acoperit de pădure de lângă satul cu acest nume, a căruĭ culme se numesce Bursucănia

Homiţa, părâŭ; v. Matióra

Homiţa, valea pârâuluĭ cu acest nume acoperit de pădure.

Homiţa, pădure de diferite esenţe pe dealul şi valea cu acest nume.

Horaiţa, pârâŭ, numit şi Leucuşescĭ; afluent al Şomuzuluĭ-Mare (3500 m.) Are de tributar pe Brudul.

Horaiţa, deal in com. Ciumulescĭ, parte cultivabil, parte acoperit de pădure şi hucégurĭ.

Hornurilor (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Crăpăturile.

Horodniceni, sat, pe moşia cu acelaşĭ nume din com. Brădăţelu. Până la 1886 forma comună a parte. Aşeḑat pe dealurile Stoporenilor şi Merţenilor şi câte-va vâlcele, numĕră 272 case, populate cu 278 capĭ de familie saŭ 1148 suflete din care 557 bărbaţĭ şi 591 femeĭ 57 strèinĭ). Are 290 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 34 fălcĭ şi 17 prj. iar locuitoriĭ sunt bunĭ gospodarĭ.

Nu de mult era lângă sat o fabrică de spirt.

Moşia e proprietatea moştenitorilor Marchiseĭ de Betmar. Are suprafaţa de 2682 fălcĭ din care 1904 cultivabil. 498 pădure şi hucég, 215 fă[...] restul neproductiv.

Improprietărițĭ la 1864 35 fruntaşĭ, 140 pălmaşĭ câte $12^1/_2$ prj. stăpânind fălcĭ şi 17 prj.

Drumurĭ principale su[...] Rotopănescĭ (3 km.), la B[...] (3300 m.) şi la Brădăţel[...] metri).

Are o şcólă rurală [...] înfiinţată la 1865, cu un[...] ţător plătit de stat, frecu[...] de 70 elevĭ.

O biserică servită de 2 [...] şi 4 cântăreţĭ, împropri[...] cu 17 fălcĭ.

Iată ce scrie, cu destul[...] petinţă, D-nul N. Beldi[...] despre satul şi biserica d[...] rodniceni, în Archiva soc[...] sciinţifice şi literare din[...] Anul II, No. 9 (1891, 513—529).

«Horodnicenĭ, sat din [...] ţul Sucéva, plasa Şomuz[...] dova, este aşeḑat la h[...] Bucovineĭ, pe coasta unui [...] iar în faţa luĭ, pe un alt [...] sporeşte o pădure frum[...] stejarĭ, împodobită icĭ, [...] cu braḑĭ. Ca şi Baia, ace[...] este astăḑĭ proprietatea [...] marchize de Bedmar şi [...] ună cu cotunele sale [...] Boteştiĭ şi Brădăţelul, are [...] poraţie ce trece peste 5[...]

locuitorĭ Numele de Horodniceni amintește ḑicerea slavonă Городничіи, adecă *soltusiĭ*, ce pare a fi suferit aceiaș preschimbare, ca și slavonescul Город = horod, oraș, în românescul: *Horod*, *Horodnic*, *Horodiște*, dat și astăḑĭ multor localitățĭ din Bucovina și partea de sus a Moldoveĭ, pe unde se găsesc urme de cetățuĭ. — *Horodnicul*, *soltusul*, *stadt-schultheiss*, ca și primarul, îngrija împreună cu

Pe cóma délului, alăturea cu grădina, ce încunjură curtea boerésca, o biserică își arată în zare, figura eĭ măréță fisionomie a unor veacurĭ îndepărtate, de care nu ne putem apropria, decât prin monumentele remase. Sus, la 5 metri 25 cent. înălțime, afară, deasupra ferestei pridvoruluĭ, stă îngropată în zid o piatră de 1 metru 25 cent. lățime și 84 cent. înălțime (fig. 1); pe ia se

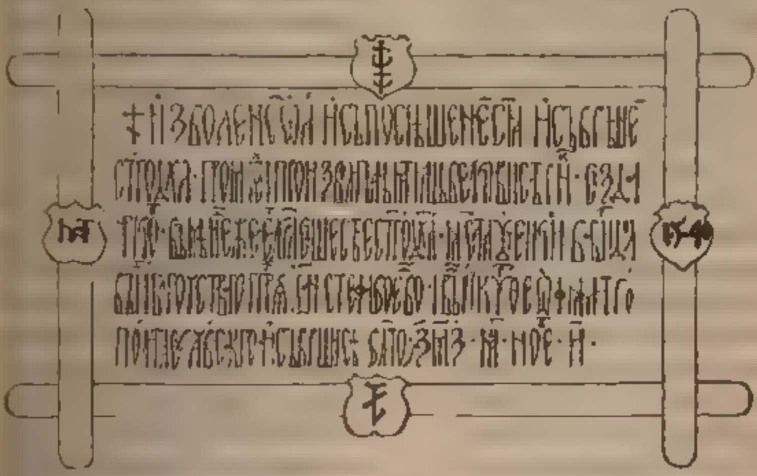

Fig 1

pârgarii, de gospodăria orașului. Dacă numele acestuĭ sat se póte tâlmăci din *horodnicĭ*, ne arată o înrâurire slavonă în limbă, alăturea cu cea germană a instituțieĭ de *schultheiss*, venită la noi din Polonia [1])

află săpată în relief următorea

[1]) Peste munțiĭ Munteniei aŭ trecut numaĭ pârgariĭ de la borgheriĭ, municipalităților săsești, iar capul a fost numit cu terminul românesc de județ. Iar peste aceĭ a. Moldoveĭ, a trecut de asemene pote, prin canalul Rieĭ, pârgariĭ orașelor săsești, s'a adaos însă soltuzul, prin o împrumutare specială Moldoveĭ, de la Poloni (Szoltys). (Istoria Românilor de d-l Alex. Xenopol, Iași 1889 vol II, pag. 234).

inscripţie slavonă, aşa cum să obicinuia în vremile de demult maĭ cu sémă până către sfîrşitul veculuĭ al 17-lea. Iată cuprinsul acesteĭ inscripţiĭ în facsimile, precum am stampat-o în vara anului 1886, cu prilejul unor cercetărĭ arheologice. Daŭ aicea în litere de tipar slavone înţelesul eĭ, cu îndeplinirea prescurtărilor epigrafice din stampă:

„Изволенїем ѿца. и съ поспѣ-
„шенїем с(ы)на и свръшенїем
„с(вѧ)таго д(ꙋ)ха промисли и
„произволи пан(ъ) матїаш(ъ)
„великїи вистѣрнїк(ъ). създа
„ц(е)ркови. въ имѧ идеже
„Ест(ь) храм(ъ) сшествїе с(вѧ)
„таго д(ꙋ)ха. на с(вѧ)таѧ ученї-
„ки и вас(ви)дол в(ъ) дни бла-
гочестиваго г(ос)подарѧ Їwан(ъ)
„Стефан(ъ) воевод(а). и въ днї
„кѵр Феwфан(ъ) митрополита
„Сучавскаго. и съврьшисѧ. в(ъ)
„лѣто. ,з҃мз҃ мѣс(ѧ)ца но-
„(е)м(в)(р)їа. и“ — Scrisă cu litere latine, ia dă sunetele următóre. „Izvoleniem oţa i s'„pospeaşeniem sina, săvrea„şeniem svĭataho duhá, promisli „i proizvoli pan Matiaş velichii „vistearnic săzda ţercov vă „imĭa i déje est hram săşestvie „svĭataho duhà, na svĭataĭa u„cenichi i vasvidol v' dni bla„hocestivaho hospodaria Ioan „Stefan voevòda, i v' dnĭ Kyr „Theofan mitropólita suciavscaho, i săvrişisca, v' leato „sedim tisĭaşta cetiredesĭat se„dim, measĭaţa Noèmvria osim„

Inţelesul eĭ pe romineşte, este „Cu învoirea tatăluĭ şi cu împreună lucrarea fiuluĭ şi cu săvârşirea sfîntuluĭ duh, cugetat-a şi bine-voit-a pan Matiaş marele visteric, de a zidit biserica, anume unde este hramul pogorîreĭ sfîntuluĭ duh asupra sfinţilor ucenicĭ, şi a rădicat-o în zilele cucernicului domn Ioan Stefan voevodul, şi în zilele luĭ Kyr Theofan mitropolitul Suceveĭ şi o săvârşi la anul: 7047, luna Noembrie 8.» Aceasta inscripţie este publicată în Uricarul d-luĭ Th. Codrescu, vol. 8, pag. 16 şi 17, după nişte notiţe aflate în biblioteca luĭ Gh. Asaki[1]) sub titlul: «Inscripţia petreĭ deasupra uşeĭ bisericeĭ de la Horod. Iată textu: «Cu învoirea tatăluĭ, ajutorul fiuluĭ şi lucrarea sf. duh, aŭ cugetat întru sine şi aŭ bine voit pan Matiaş *biv* vel visternic, a zidi acéstă biserică în numele hramuluĭ pogorîrea duhuluĭ sf. peste sfinţiĭ *săĭ* ucenicĭ, în ḑilele blagocestivuluĭ

[1]) Aceste notiţe, după cum mi-a spus Dl. Th. Codrescu sunt hărăzite de d-sa Academieĭ române.

«Domn Ion Ştefan V. V. *stă-*
«*pânitor pământuluĭ Moldoveĭ*,
«şi în zilele mitropolituluĭ Su-
«ceveĭ Kyr Theofan şi saŭ să-
«varşit în anul 7047, Noemvrie
«8, calendariŭ vechiŭ iar cel
«noŭ 1539». In acéstă tâlmă-
cire sunt adaose cuvêntele «biv»
(fost), pe lângă «vel visternic»;
«şeĭ», pe lângă ucenicĭ, şi «stă-
pânitor pământuluĭ Moldoveĭ»,
care nu se găsesc în inscripţia
ctitoréscă; lipsesc însă vuvên-
tele: şi a rădicat-o» (И ВАС ЗИ-
ДЕА) fórte greie de deslegat,
fiind slovele cu totul ciuntite.
Asemenĭ, data pare îndoelnică,
şi iată cum s'a scădut din 7047,
aniĭ de la facerea lumeĭ 5508,
pe când luna fiind Noemvrie,
trebue să se scadă une-orĭ 5509.
Acéstă nesiguranţă póte fi lim-
pezită aicea prin letopesiţul luĭ
Grigore Ureche (Cronicile Ro-
mânieĭ de M. Kogălniceanu Bu-
curescĭ 1871, tom. I.), care la
pag. 201 şi 202, însamnă că
Ştefan Lăcustă a domnit 2 anĭ
şi treĭ lunĭ, Alexandru Cornea
5 lunĭ şi 3 săptămânĭ, iar că
Petru Rareş a urcat a doua
oră domnia la anul 7049, Fe-
bruarie 19, adecă 1541. Scă-
ḑênd 2 anĭ, 5 lunĭ şi 3 săptă-
mânĭ, adecă cele două domniĭ
Ştefan Lăcustă şi Alexandru
Corne, din 7049, Februar 19,
a doua suire pe tron a luĭ Petru
Rareş, găsim că Ştefan Lăcustă
se face domn pe la sfîrşitul
luneĭ luĭ August, 7047; apoĭ
7049 Februar 19, neputând fi
decât 1541, urméză nemijlocit
că şi 7047, Noembrie 8, să nu
fie decât 1538 şi nu 1539, cum
stă în tălmăcirea inscripţieĭ din
Uricar. Visternicicul Mătiaş a zi-
dit prin urmare biserica de la
Horodnicenĭ, în cel întâiŭ an al
domnieĭ luĭ Ştefan Lăcustă şi
după cele arătate, Lăcustă Vodă
ajungând a fi dom către sfîr-
şitul luneĭ luĭ August, zidirea
bisericeĭ s'a isprăvit la 2 lunĭ
şi o săptămână aprópe, după
urcarea luĭ pe tron, adecă: la
8 Noembrie 1538 dată inscrip-
ţieĭ. Iată ce scrie Grigore Ureche
despre acest domn şi cum lă-
mureşte porecla luĭ de «Lăcustă»:
«Prădând şi stropşând ţara sul-
«tanul Suleiman, împĕratul tur-
«cesc, şi fiind ţara bejenită
«spre munţĭ, s'aŭ strâns vlădiciĭ
«şi boeriĭ ţĕriĭ, la sat la Bă-
«dăuţĭ, din sus de Suceava, de
«sau sfătuit cu toţiĭ, ce vor
«face de acea nevoe ce le
«venisă asupra. Maĭ apoĭ de
«tóte şi-au ales sfat ca să tri-
«mață soli la împĕratul, cu mare
«rugăminte şi plângere să'ĭ erte;
«şi aşa aŭ ales dintre dânşiĭ pe
«Trifan Ciolpan, de l'aŭ trimes

«sol la Suceava, la impĕratul, «de s'aŭ rugat de pace, şi şi-aŭ «cerşut domn. De care lucru, «vĕḑând împĕratul rugămintea «lor, s'aŭ milostivit, şi i-aŭ ertat; «şi aŭ trimes la dânşiĭ cu Ciol- «pan pe un ceauş mare cu cre- «dinţă, de i-aŭ chemat pe toţĭ «la impĕratul, în Suceavă, cariĭ «cu mare frică aŭ mers şi «aŭ căḑut la piciórele împĕra- «tuluĭ; pe cariĭ i-aŭ ertat îm- «pĕratul, şi cu dragoste i-aŭ pri- «mit, ca pe nişte robĭ aĭ seĭ. Şi «le-aŭ pus domn pe Ştefan Vodă, «feciorul luĭ Alexandru Vodă . . .», apoĭ maĭ departe: «In zilele acestuĭ domn, Ştefan «Vodă, aŭ fost fómete mare, «şi în ţara Moldoviĭ şi la ţara «Unguréscă, că aŭ venit lăcuste «multe de aŭ mâncat tótă róda; «şi pentru aceea l'aŭ poreclit «şi i-aŭ zis *Lăcustă-Vodă*.» (Cronicele Românieĭ de M. Kogălniceanu, tom. I, pag. 197 şi 200). D-l Alexandru Xenopol în «Istoria Românilor» preţiósă fântână pentru trecutul nostru, iată a cuĭ fiŭ zice că era: «A- «cest Ştefan poreclit de popor «*Lăcustă*, pentru multele lă- «custe ce pustiesă ţara în vre- «mile luĭ, ce şi aşa rămăsese «pustie de Turcĭ, este arătat «de Ureche ca fiul luĭ Alexan- «dru Vodă. Bielski întăreşte «spusele cronicaruluĭ, numindu- «*Stefan Alexandrowicz*. Ale- «xandru nu póte fi altul de cât «fiul cel maĭ vrâstnic a luĭ Şte- «fan ceĭ Mare, care după cum «am văḑut fusese însurat încă «din timpul vieţiĭ tatăluĭ seŭ, «de óre ce l'am găsit avênd un «fiŭ Bogdan, care murise în «1480. Alt fiŭ al seŭ, pomenit «acuma pentru prima óră este «acest Ştefan». (A. D. Xenopol, Istoria Românilor din Dacia Traiană, Iaşĭ, 1880, vol. II, pag. 562).

Dar să vedem, cine era visternicul Mătiaş, şi dacă din punct de vedere istoric, presentă el vr'o însemnătate. In domnia ântêia a luĭ Petru Rareş, visternicul Mătiaş apare ca unul din sfetniciĭ seĭ ceĭ maĭ de sémă. După ce Petru Rareş supusese Braşovul, pe când nu mult după acésta căzuse în mâinile luĭ şi cetatea Bistriţeĭ la 1530, visternicul Mătiaş cere locuitorilor acesteĭ cetăţĭ 30 de care de proviant pentru armata luĭ Rareş, care se găsea la Rodna. Iată cuprinsul scrisoriĭ visterniculuĭ Mătiaş către Bistriţenĭ: «Cu- «noscênd voĭ că stăpânul nos- «tru cel prea generos este acuma «lipsit la Rodna de cele trebui- «tóre, maĭ ales de pâine şi de

rem in numele luĭ.
ţin însă vĕ insărci-
ordonăm ca îndată
dea aceste rândurĭ,
ţĭ 30 de care cât maĭ
re a duce provizule
vedea a fi trebui
nu cum-va să faceţi
cum vĕ scriŭ, fiind
ne că domnul nostru
de la noĭ cât şi de la
şĭ credincĭósă slujbă
stelul Balvanyos in
1530 (Iscălit) Noi
ternicul saŭ tesaura-
generosuluĭ principe
evod de Moldova».
I. II, pag 538—539).
Petru Rareş căutând
e pe Ferdinand .o-
ui Carol V, împĕra-
ieĭ, de a se împăca
apoĭa duşmanul sĕŭ,
visternicul Mátiaş, ca
ă in acéstă privire.
sta ne arată, că vi-
atiaş avea multă in
ca sfetnic al tronu-
me ce domnul îĭ în-
o aşa misiune. Iată
a episcopul de Lund,
ul luĭ Carol al V lea
eul Mătiaş, intr'o scri-
tă suveranuluĭ sĕŭ:
i visternicul voevo-
dovenesc, principe
ală puternic Acest
visternic adese-orĭ mĕ vizitéză «în taină, şi solicitéză de a nu «se încheia pacea cu Ioan voe «vod. Promite că la orĭ care ce «rere a mea, domnul sĕŭ va «veni cu 30 sau 40 000 de os «taşĭ aleşĭ, şi va supune Tran- «silvania, sub ascultarea regeluĭ «Ferdinand, iar dacă Majesta «tea Vostră va intreprinde ceva «pe uscat contra Turcilor, dom «nul se va presenta la serviciul «Majestăţiĭ Vóstre cu 60 până «la 80 000 de ostaşĭ fórte bine «pregătiţĭ. M'am dat in mare «amicie cu acest visternic, şi «ne am învoit a avea tot-d'auna «o regulată corespondenţă. In «adever el este un bărbat fórte «modest forte bun şi maĭ ales «prudent, şi atât de ager in «trebĭ precum nicĭ se află altul «in Ungaria. Se silesce a'şĭ sfârşi «maĭ curând misiunea şi nimica «alta nu'l preocupă» (op. cit vol. II pag. 552) Bunătatea şi modestia, unite cu prudenţa şi agerimea, fac, după cum vedem din visternicul Mătiaş, o alesă figură istorică, cu atât mai mult cu cát aceste calităţĭ, sunt atri-buite luĭ, de nisce isvóre strĕine

In privirea visterniculuĭ Mă tiaş, consultând şi lucrarea îne dită a d-luĭ I Tanoviceanu, privitóre la boeriĭ din Moldova, lucrare care prezentă interes,

fiind bazată pe documente ori ginale studiate de însușĭ D-sa, am maĭ capătat urmĕtórele deslușirĭ. In domnia întâia a luĭ Petru Rareș, Mătiaș este pomenit ca mare visternic la 1535 Martie 9, (Academia română, secția documentelor cu pecețĭ No. 30); 1535, Mart 22, (Archiva Sf Spiridon, documentele moșieĭ Popricaniĭ plicul 6, No. 134); 1535, Mart. 22, (Archiva istorică de d-l Hâjdĕŭ, part I, pag. 83). Maĭ târḑiŭ și anume după 11 anĭ, în a doua domnie a luĭ Petru Rareș, Mătiaș este trecut ca logofăt mare 1546, Aprilie 2, (colecția de documente a d-luĭ Th. Codrescu); 1546, fără data luneĭ, (Archiva de documente a Episcopieĭ de Roman); 1546, April. 21, (Academia română, colecția de documente cu pecețĭ No. 32); 1546, Maiŭ 12, (Archiva Episcopieĭ de Roman); 1546, Maiŭ 14, (Academia română, secția documentelor cu pecețĭ No 35); 1546, Maiŭ 17, (Acad. rom., idem No. 36); 1546, Iunie 4, (colecția de documente a fraților Șaraga). Tot ca logofăt, Mătiaș continuă și sub domnia luĭ Ilieaș Rareș: 1547, Apr. 1, (Academia română, secția documentelor cu pecețĭ No. 86); 1548, Martie 6, (Academia română, idem No. 90); 1548 Martie 21, (colecția de documente a d-luĭ Th. Codrescu 1548, Maiŭ 5, (documentele moșieĭ Săveniĭ, județul Dorob proprietate a d-luĭ Constantin Corjescu).

Lângă portă, fața cu biserica, pe nisce stâlpĭ de piatră staŭ atârnate clopotele, un din ele pórtă urmĕtórea inscripție: «Materialul din acest «clopot, este din clopotul făcut «de ctitorul bisericeĭ Horodniceni, Șerban Canta, in anul «1640, care fiind crăpat s'a «reparat a doua óră și fabricat «de Vasile Fogoraș, din Pătrăuți «cu cheltuiala poporănilor parohieĭ Horodniceniĭ, prin stăruința preotuluĭ Ión și a primaruluĭ Gh. Todicescu, la anul «1883». In Uricariul d-luĭ Th. Codrescu, Vol VIII, pag stă publicată și o inscripție privitóre la acest clopot, sub titlu «Inscripția clopotuluĭ celuĭ mare «de la biserica din Horodniceni». Iată cuprinderea: «Acest clopot «l'aŭ făcut Ión Alexandru V «cu mila luĭ Dumnezeŭ, domn «pămèntuluĭ Moldoveĭ, și l'a «dat Sf. bisericĭ din Horodniceni, la anul 7075 (1567), Aprilie 9, și, după acésta stricându-se l'aŭ înoit Iordaki visternic, in zilele luĭ Vasile

«V. V., domn ţĕreĭ Moldoveĭ, «in anul 7148, iar veleatul nou «1640».

D-nul Costache Todicescu, fiul preotuluĭ Ion, amintit in inscripţia de pe clopot, din 1883, spune că in acel an chiar, înainte de a se vărsa din noŭ clopotul, a facsimilat inscripţia pentru P. S. Episcopul Melhisedec, dar că a perdut-o, D-sa crede că era slavonă; n'a putut însă ceti nimica. Acésta ne întăreşte a presupune, că inscripţia publicată in Uricariŭ asupra zisului clopot, ar fi o tălmăcire de pe slavonesce, datorită tot aceluĭ osârdnic, care a tălmăcit şi cuprinsul pietreĭ ctitorescĭ, aflată in notiţele luĭ Gh. Asaki. Din acéstă copie românéscă a inscripţieĭ, se vede, că clopotul din Horodniceni, prefăcut a doua oră la 1683, a fost făcut la 1567, de Alexandru Lăpuşneanu in a doua domnie (1564—1568), iar la 1640, s'a reinoit pentru intâia dată, de către vel visternicul Iordaki. Comparând copia de inscripţie, cu actuala inscripţie, vedem o nepotrivire de nume, la aceiaşĭ dată 1640; după Uricar, clopotul ar fi reinoit de visternicul Iordaki, pe când după inscripţia de astăzĭ, pare să fi fost prefăcut de Şerban Canta, tot la 1640. Şi în acestă privire, documentele ne daŭ adevĕrata deslegare a faptuluĭ; din două hrisóve a luĭ Vasile Lupu, unul din 1635, Martie 25, care face parte din documentele proprietăţilor d-luĭ Alexandru Cantacuzin Paşcanu, iar altul din 1640, Martie 31, comunicat mie de d-l Samoil Şaraga, şi aflător astăzi in colecţia documentelor Academieĭ Române, să adevereşte visternicul Iordaki pe la 1640, fără a se pomeni de Şarban Canta. Tocmaĭ în vécul al XVIII-lea, se arată acest Şarban Canta, după cum se vede dintr'un hrisov de la 1732, Ianuarie 20, aflător in Archiva Statuluĭ, Iaşĭ, (Documente expuse, No. 10), şi citat de d-l Tanoviceanu, in lucrarea sa inedită, asupra boerilor Moldoveĭ. Din cele arătate, se lămureşte că inscripţia aflătóre astăḑi pe clopotul de la Horodniceni, aminteşte greşit pe Şarban Canta la 1640, in locul visterniculuĭ Iordaki; căcĭ după cum dovedesc documentele pomenite, visternicul Iordaki trăeşte prin vecul al XVII-lea, pe când medelnicerul Şarban Canta, abia in vécul al XVIII-lea. Tote cele-l'alte clopote sunt maĭ nouĭ, adecă de la inceputul veculuĭ acesta.

Numele de *Horod*, sub care

sunt amintiţĭ Horodnicenĭĭ în Uricariŭ, pare a fi o prescurtare, căcĭ tot în Uricariŭ, maĭ departe, în cuprinsul inscripţieĭ de pe clopot, să zice: «şi l'aŭ «dat Sf. bisericĭ din Horodni«cenĭ». *Horod*, s'ar putea deriva din slavonescul „гòродъ" oraş, saŭ din „горòдъ" grădină; acésta, însă numaĭ când documentele Horodnicenilor, pe care încă nu le-am consultat, ne-ar da numirea acésta, ca o formă maĭ veche.

Insemnătatea inscripţieĭ de la biserica din Horodnicenĭ, este blasonul, adecă stema familieĭ visterniculuĭ Mătiaş. După cum să vede din alăturata stampă, inscripţia stă închisă într'un privaz de piatră (Fig. 1, p. 514), care pórtă pe tóte patru laturile marca familieĭ Mătiaş; una din aceste mărcĭ, cuprinde în prescurtare numele luĭ Mătiaş (Mat); alta, anul 1540, iar cele-l'alte două nisce crucĭ, de un caracter simbolic. Data mărcĭĭ 1540, arată, că de şi biserica a fost zidită la 1538, piatra ctitorésca a fost însă aşezată la 1540.

Cele două crucĭ simbolice sunt inchise în marca de sus şi cea de jos a privazurilor pietreĭ. D-nul Jules Pautet du Parois, légă origina crucilor simbolice de rĕsboiul cruciatelor, iată textul: «Acéstă mulţime de crucĭ «de orĭ-ce formă, de orĭ-ce colóre, de orĭ-ce mărime, care «impodobesc armăriile, ne-aŭ «venit cu rĕzboiul sfint». (Nouveau Manuel complet du Blason, Paris, 1854, pag. 85). Caracterul simbolic al crucilor de pe marca de familie a visterniculuĭ Mătiaş, aminteşte pe al celor de origină cruciată; una şi anume cea de sus, ţine în cumezişĭ un iartagan, cea ce s'ar părea că arată lupta creştinătăţeĭ improtiva islamismuluĭ; maĭ departe, forma aceste crucĭ apropie de a cruceĭ potenţate a cavalerilor sf. mormânt. După D-l Auguste Wahlen, uniĭ daŭ acestuĭ ordin de cavalerĭ o vechime de necrezut; întemeiătorul lor ar fi Sf. Iacob, întâiul episcop al Ierusalimuluĭ, la anul 69 d. Chr.; alţiĭ îĭ cred a fi urmaşiĭ călugărilor aşezaţĭ de Sf. Elena, muma luĭ Constantin, în biserica cea nouă a Calvaruluĭ; uniĭ susţin că ar fi întemeiaţĭ de Godefroi de Bouillon, saŭ de urmaşul sĕŭ Balduin; în sfirşit alţiĭ asigură, că ordinul lor ar fi o instituţie a papeĭ Alexandru al VI-lea, întocmită la 1496 în scop de a înferbânta zelul peregrinilor. Iată textual, ce scrie D-l Auguste Wahlen: «Acest ordin fu odată răspândit

«în totă Europa». Iar maĭ departe: «Un puternic senior din «Polonia: *Iana satrapa et re«gulus*, chemă din Franța pe «unul din eĭ: Martinum Gallicum «și îĭ dădu la 1162 proprieta«tea Miechov, la 10 leghe de «Cracovia. Acéstă mănăstire, a «căreĭ superior luă titlul de ge«neral, deveni centrul uneĭ con«gregațiĭ, care cuprinse vr'o 20 «de case în republica polonă, «precum și în Silezia, Moravia, «Bohemia, și subsistă până în «cele din urmă timpurĭ a Po«lonieĭ. Frațiĭ de la Miechov «primeaŭ afiliațĭ pentru modica «remunerație de zece galbenĭ. «In cea de pe urmă insurecție, «Miechov pierdu ultimiĭ seĭ că«lugărĭ» (Ordres de Chevalerie et marques d'honneur par Auguste Wahlen, Bruxelles, 1844, 1 vol. în 8 gr.). Când scim câtă putere civilizătóre avu Polonia asupra Moldoveĭ, și cu osebire asupra așezămintelor saie, putem ușor înțelege, cum boeriĭ noștri, pe lângă titlul de *pan*, aŭ putut împrumuta de la *Senioriĭ* polonĭ și *simbolurile feodale* a mărcilor de familie. Blasonul visterniculuĭ Mătiaș, sprijinit de acel al vorniculuĭ Costea Bucĭoc, pe care l'am descoperit la mănăstirea Rêșca, și acel al panuluĭ Nicoară Hărovicĭ, pârcalab de Hotin, de la biserica din Zăhărescĭ (Bucovina), vorbesc în destul împrotiva celor care pretind, că Româniĭ n'aŭ avut o nobleță feodală, și că boeriĭ eraŭ nisce dregătorĭ numaĭ.

Iată cum se rostesce D-nul Alex. Xenopol asupra noblețiĭ noastre: «Acéstă clasă, care aŭ «apărat până în ultimele tim«purĭ interesele sale de castă «cu o neîmpăcată înverșunare, «care aŭ stigmatizat prin cro«nicariĭ eșițĭ din sînul eĭ pe «toțĭ domniĭ ce aŭ vrut să se «atingă de ele; acéstă clasă atât «de neastâmpărată, care se juca «de a domnul în țările române, «aruncându-le adese-orĭ în pră«pastia peireĭ; care știea să «plece genunchiĭ înaintea Cate«rineĭ a II-a, dar și să pună «piept contra răpireĭ Bucovineĭ «și a Basarabieĭ, nu putea fi o «clasă de cinovnicĭ, de ómenĭ «deprinșĭ numaĭ cât a-șĭ indoi «spetele înaintea suveranuluĭ lor. «Acéstă clasă de boerĭ aŭ fost «nobiliĭ națiuniĭ române și nu «numaĭ dregătoriĭ din cancela«riile domneștĭ». (Op. cit. vol. II, pag. 207). Asemenea vorbind despre deosebirea dintre nobleță și dregătorie, d-sa zice: «trebue bine deosebite nobleța, «care era veche la Românĭ și

[illegible] de dregătorie [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pag. 20[illegible]

Apoĭ maĭ departe, pentru a dovedi [illegible] D-l Xenopol maĭ aduce [illegible] mărturiele [illegible] slujbelor avea caracterul feudal, care este de a împărţi veniturile statuluĭ cu funcţionariĭ. Cu cât propăşia statul şi se înmulţia numărul dregătorilor, domniĭ [illegible] necontenit veniturile [illegible] atri-buindu-le boerilor. Făceaŭ întocmaĭ ca şi regiĭ apusuluĭ, care şi eĭ ruinară în acelaşĭ «mod clasele lor». (Op. cit. pag. [illegible]

[illegible] Din cele arătate, vedem cum marca de familie a visterniculuĭ Mătiaş, ce impodobeşte piatra ctitorescă de la biserica din Horodniceni, aduce o dovadă maĭ mult, că Românii pe lângă că n'aŭ fost scutiţi de aşezământul feodal, aŭ ajuns până de a vedea pe *boer* stampându-şĭ în *blason*, mândria nobleţiĭ sale ereditare, ca şi seniorii din apus.

Planul bisericeĭ, visterniculuĭ Mătiaş, ca la maĭ tóte bisericile din Moldova, este crucea cu absidă rotunzită pe din lăuntru (fig. 2). Ia face o trecere de la stilul clădirilor ridicate de Ste-

Fig. 2.

fan cel Mare, la al celor zidite de Vasile Lupu, după cum zice D-nul N. Gabrielescu, vorbind despre clădirile véculuĭ al 16-lea.

Privire generală asupra monu-
mentelor naționale, Iași, 1889,
pag. 11—15)

Ca odoare ctitorești, nu se mai păstrează la acéstă biserică, de cât un *ișlier* de lemn, săpat fórte frumos și impodobit cu văpsele și aurituri, nu se găsesce însă pe densul nici un releat, și numai prin tradiție se crede a fi ctitoresc. Intre odoarele mai noué, dar care merită a fi amintite, să păstréză un epitaf, saŭ aer de mătasă albastră. Pe el se vede singur Hristos, fără cele-l-alte persone biblice, cu rănĭ in pi-ciorĭ, iar pe margini, două bande poleite, incunjură legenda știută: **Бл гоѡбразный. Іѡсифъ содрева снемъ пречистое тѣлотвое плащеницею чистою ѡбвивъ и благоуханьми въ гробѣ новѣ покрывъ положи** Acéstă legendă este in rusește, așa cum se obicinuĭa din intâia jumétate a véculuĭ trecut și până pe la jumĕtatea celuĭ de față. Iată tălmăcirea eĭ: «Iosif cel cu bun chip, de pre lemn luând prea curat trupul tĕŭ, cu giulgiŭ curat infășurându-l, și cu mirezme ungêndu-l, in mormênt noŭ acoperindu-l, l'a pus. (fig. 3). Jos,

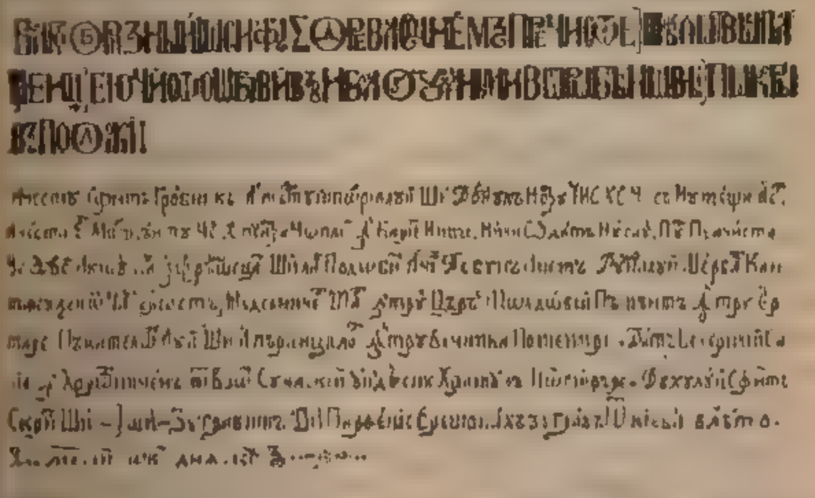

ca la costă și la talpele piciórelor, din care sângele curge cu imbelșugare. Câmpul aeruluĭ este semănat cu stele și luceca maĭ la tóte epitafurile din vécul al XVIII-lea și de la inceputul veculuĭ al XIX-lea, stă următorea inscripție, scrisă cu

litere chirilice: «Acestu sfântă «grobnică a mântuitoruluĭ şi «Domnulă nostru Is. Hs., ce «să numeşti aer, acesta est(e) «Mormântu cel în piatra cioplit, «în care nime, niciodată nu «s'aŭ pus. Pe acista, ce să «ved(e) acmu, l'aŭ înfrămşeţat «şi l'aŭ podobit acel de bună «inimă, Dumnaluĭ Şerban Can«tacuzeno, ce-aŭ fostă | Medel«nicer mar(e), întru ţărăi Mol«dovii pământă, întru ertare «păcatelor lui şi a părinţilor, «întru vecĭnica pomenire. Dată «bisericii salie, în Horodnicenă «ot (de la) v(o) lost (ţinutul) «Suceavskiĭ, und(e) este hra«mulă, Pogorâre Duhuluĭ Sf(ă)ntă. «Scris şi | şi (sic) zugrăvită di «Parthenie Eremonahă zugravă «ot (de la) Kieva, v(ă) leato «(anul): ЗЧМЄ (7245, adecă «1736), M(easĭa)ţ(a) (luna) Oct (omvrie), dnĭa (a zileĭ) кг (23)». Ceva maĭ jos, la colţ se vede iscălitura zugravuluĭ: «Eromonah Parthenia», ştérsă de tot (fig. 4). In altar, la stânga, este o icónă mare, anume: Maica Domnuluĭ, zugrăvită pe muşuma, care jos pórtă inscripţia următóre, scrisă chirilic: «Acéstă «icónă s'aŭ zugrăvit după forma «Sf. icoani cei făcătoari de mi«nun(i)—di la Mănăstirea Némţu «şi (şters cu totul) 1819, April 25. «Costandin Dochimos, zograf». (Fig. 5). In naos, la drépta se află o altă icónă, ce înfăţoşază: Invierea luĭ Hristos, şi care cuprinde tot în chirilice cele, ce urméză: «S'aŭ făcut de Vasile Mihail în Iaşĭ, 1826». (Fig. 6). «Afară de acésta, maĭ sunt încă alte treĭ icóne, lucrate de acelaşĭ zugrav, cu aceiaşĭ dată, anume: Pogorârea Sfîntuluĭ Duh, la stânga; apoĭ: Inălţarea Maiceĭ Domnuluĭ, în pronaos, la drépta; iar în faţă, la stânga: Buna-Vestire. In altar, pe pristol este o cruce mare de argint, a căreĭ inscripţie să rostesce

5.

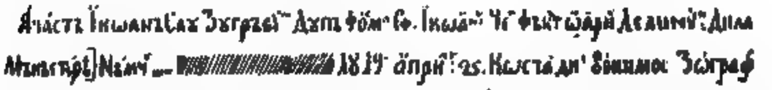

6.

7.

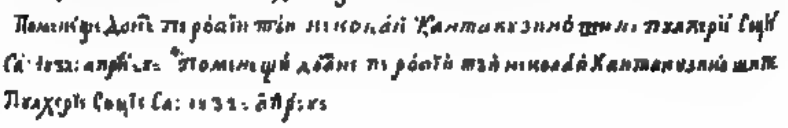

ast fel: «Pomenesce Dómne pe robiĭ tĕĭ Necolai Cantacuzino și pe Pulheria soția sa, 1832, April 8». (Fig. 7). Acéstă inscripție se află întocmaĭ și pe o evanghelie, mare tipărită in Mânăstirea Nemțuluĭ, la 1821; ia este legată în argint, pe catifea vișinie și împodobită cu cincĭ medalióne, din care cel de la mijloc înfățoșază: Invierea, iar cele de pe la colțurĭ, ceĭ patru evangheliștĭ; tote lucrate în smalț.

Cărțile maĭ vechĭ, ce se păstrĕză la acéstă biserică sunt: Slujba mareluĭ Canon a celuĭ dintru sfințĭ părinteluĭ nostru Andreĭ, archiepiscop de la Crit, tipărită sub mitropolitul Daniil, prin osîrdia și cheltuiala popiĭ Nicolaĭ ot (din) Bucurescĭ, la 7234 (1726). Triod tipărit sub mitropolitul Neofit de la Crit, în Bucurescĭ la 7255 (1747), de popa Stoica Iacovicĭ. Jos fie filele acesteĭ cărțĭ este scrisă de mână următórea notiță: «Aceastâ carte Triodu pe înțelesu, «amu cumpărat o ieŭ păcătosulu «șă nevredniculu Constantin Cantacuzin vel paharnic în treisprezece leĭ noĭ [1]), de la Petre Munteanu în zilele preluminatuluĭ «D-luĭ nostru Ion Grigore Ghica «V. V. la văleatu de la zidire «7255, (1747) Maĭ 20, și o am «dat o bisericiĭ nóstre din Ho«rodnăcen șă oricine aru strei«na-o de la Sf. biserica, acesta «să nu-l ierte domnulu și mên«tuitorul nostru Is Hs. la înfri«coșatul și nefățarnicul județ al «sfinției sale, să fie odihna cu «Satana într'un loc șă cu în«gerii luĭ, amin, amin, amin». Dumnezeescile sfintele leturghiĭ acelor dintru sfinții părinților noștri, a luĭ Ioan Zlataost, a luĭ Vasile cel mare și a prejdesleștenii (Grigorie Teologul), tipărite de Duca Sotirovici tipograful de la Thasos, in Iașĭ la 7256 (1748). Cazanie tipărită în episcopia Râmnicului sub mitropolitul Neofit, la 7256 (1748), de popa Mihaĭ și Altanasie Popovicĭ tipografi. Canonul aceluĭ dintre sfinți părintelui nostru Spiridon, episcop Trimuthundiĭ, tiparit sub mitropolitul Nechifor Peloponesiacul, cu cheltuiala luĭ Constantin Razul vel vornic, de Duca Sotiriovici ti-

[1]) Un leŭ noŭ cuprindea 120 aspri, iar unul vechiŭ 180 aspri (Hurmuzaki, documente privitóre la Istoria Românilor, regulamentul monedilor, Bucurescĭ 1878 vol VI, pag 285). Domnul Cantemir ne spune că într'un leŭ eraŭ 80 aspri prin urmare 2 aspri drept o para (Melhisedec cronica Hușilor, Bucurescĭ 1869) — Paraua fiind a 8 parte din ban, 93 de parale, adecă un leŭ noŭ de pe la 1748, era 74½ banĭ

pograf de la Thasos, în tipografia sa, la Iaşĭ, 7258 (1750). Evanghelie tipărită în mitropolia din Iaşĭ, sub mitropolitul Gavril, la 7270 (1762). Triod tipărit sub mitropolitul Grigore în tip. mitropolieĭ din Bucureştĭ la 7277 (1769), de Gligore eromonah Mineĭ pe Mart, tipărit sub mitropolitul Grigore, la Râmnic, 1774, de popa Constantin tipograf. La începutul cărţiĭ este următórea notiţă scrisă cu cirilică de mână; «Aceştĭ «doaĭsprizăci mineea pe daĭsprizeci lunĭ a le anuluĭ, cu slujbele de o parte, a le tuturor svinţilor a le sănacsariuluĭ de «preste anu, s'aŭ cumpĕrat de «mine păcătosul şi s'aŭ afierositu biserici de la satul nostru «Horodnicenĭĭ unde s'ĭ prăznueştĭ hramul pogorâriĭ prea «svântuluĭ duhu. Decĭ orĭ ca«rele va îndrăzni ca să o în«străineze de la acéstă svântă «biserică saŭ să o poartă cu «nebăsare (sic) de samă şi fără socotélă, unul ca acela să rĕ«măia supt vinovăţiea a osân«diriĭ blăstămuluĭ svânteĭ bise«rici. (Iscălit); Ianache Canta«vist. 1786». Mineĭ pe luna Iulie, tipărit sub mitropolitul Grigore, la episcopia din Râmnic, la 1780, de popa Constantin tipograful şi de Constantin Mihailovicĭ tip. — Dumnezeescele Liturghiĭ a Sf. Ierarh Ioan Hrisostom, Vasile cel Mare şi Grigore Dialogul (sic), îndreptate de pre cele Elino-Grecescĭ şi Slaveno-Rusescĭ de însuşĭ Preasfinţitul mitropolit Suceveĭ şi Moldoveĭ, D. D. Veniamin Costachi Cavaler ord. Sf. Aneĭ Clasul I, Iaşĭ, 1834.

Pe una din file stă scris de mâna mitropolituluĭ: «Acéstă «Sf(in)tă Liturghiĭ s'aŭ afierosit «de mine smeritul Veniamin mi«tropolitul Moldavieĭ la Sf(în)ta «biserică din ţin(u)t(ul) Suceviĭ, «din satul Horodnicenĭĭ al prea «iubitu veruluĭ meŭ Nicolaiŭ «Cantacuzino m(are) vister(nic), «la 1834 Sept. 23». (Fig. 8)— Iată şi pomelnicul bisericeĭ

8. 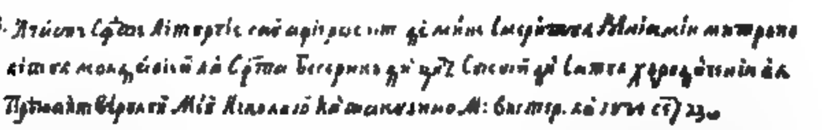

scris tot cu litere chirilice, însă fără dată: «Mateĭ cneghinago «(sic), Elisaveta shimonahia, Ión, «Maria, Marta, Sergie, Şerban,

chim, Gheorghie, Eca-
andachia, Stefan, Gheor-
onstantin, Şarban, Ioan,
monah, Zoi Chiriac,
die, Constantin, Maria,
Nicolaĭ, Pulheria, Aga-
onahia, Elisaveta mo-
Dimitre, Ioan, Ecate-
aria, Aristiţa, Mateĭ,
Pulheria, Zoe, Nicolai,
etc». Urmeză numele
— Inlesnirea cercetări-
, o datoresc în mare
ectabililor părinţi Ioan
şi Necolaĭ Zahărescu,
celuĭ sat, carĭ cu multă
ţă mi-aŭ arĕtat odó
cel şi mi-aŭ dat des-
nunţite, despre tot ce
éstă privire. Singura
ce să maĭ légă de bi-
Horodnicenĭ, este
l, care se află afară
altaruluĭ; un parmac-
il inconjură, iar pia
răjuesce, infăţişézá in
o parte vulturul cu
ete, marca bizantină a
nescilor, iar pe alta,
rândurĭ: «*Au revoir amis, le 23 Avril*,
acest mormênt sunt
logofĕtuluĭ Neculaĭ
acolea aŭ fost aduse
ele luĭ Dimitrie Canta
, care a murit in Fol-
1867.

Iată cum s'a petrecut cu mortea copiilor logofĕtuluĭ Canta. In iarna aceluĭ an, eşise poruncă de la curte, a se face un râmnic în grădină; indată şi fără leac de păsuială, ómenii aŭ fost scoşĭ la boeresc, saŭ cum se maĭ zicea pe atuncĭ, la zile de meremet. Grădinarul, om aprig la firea luĭ, ba incă şi fudul de a spori códa lingăilor curţiĭ, schinguia pe ţĕranĭ cum iĭ venea la mână. Spun bĕtrâniĭ, că era meşter néмţul in fel de fel de născocirĭ dracescĭ. Nemulţumit de a ĭ bate, vrăjmaşul işi făcea tot risul de dinşiĭ. Când a trăit la ţară şcie, că iarna omeniĭ pórtă şi pe acolo impletiturĭ próste de lână, care le maĭ desmorţesc degetele de frig. Nu intra în capul néмţuluĭ, cum o labă de ţĕran, să pórtă mănuşĭ, şi când frigea maĭ tare gerul, el le muia in apă, şi-ĭ făcea cu sila să le pue aşa ude, până ce mâna şi mănuşa se făcea un sloi, de ţe ţişnea sangele prin carnea şi pielea crăpată de ger, şi plângeaŭ ómenii şi blestemaŭ tot una, cât a ţinut lucrul acela.— Primăvara râmnicul era gata cu podeţe şi ostrove, de să părea gradina boerescă, frumosă ca raiul.

Era în ziua de sf. Gheor-

ghe, când logofĕtul Neculaĭ Canta, chemă pe fiul sĕŭ Mateĭ spre a-ĭ vesti, că'ĭ dă în stăpânire moşia Horodniceniĭ. Darul părintesc aprinse mândria acestuĭ tênĕr, de care se zice că era fórte pornit şi aprig la fire. In acea zi, maĭ neastimpĕrat de cât orĭ când, el porunci să'ĭ pue şaua pe o rândunică de cal şi luă drumul ce duce la Cornulunci, hotărât de a pildui cu multă asprime pe căpitanul aceluĭ punct [1]), care într'o împrejurare îl cam supĕrase. Căpitanul, om cuminte, cum prinse de veste, pentru a scăpa de ruşine numele sĕŭ de oştean, o luă la sănătósa peste brazdă. Feciorul de boer înfuriat, că nu l'a putut căpĕta, îşĭ întórse atuncĭ tótă mânia asupra neastâmpĕratuluĭ sĕŭ de cal şi porunci la nişte ómenĭ, ca să'l bată la falangă. Acéstă întâmplare ciudată în felul eĭ, ne amintesce firea cea înţeléptă a luĭ Nicolaĭ Mavrogheni, care în loc de a'şĭ bate calul, îl cinstise cu rangul de mare spătar, ca boeriĭ să vadă şi să pricépă. Viind Mateĭ Canta de la Cornulunci, se aşezară toţĭ la masă, cu multă veselie şi pompă, cum nu maĭ vĕd azĭ ochiĭ, maĭ ales ca să nimeréscă a fi în acea zi şi mitropolitul acolo. Pe atuncĭ Horodniceniĭ vedeaŭ tot feţe alese... de câte orĭ sărbătorit-aŭ pe Mihaĭ Vodă acele curţĭ, unde se adăpostesc azĭ viţeiĭ... După masă, parte din boerĭ să coborâră în grădină, pentru aer. Mateĭ Canta cu sora luĭ Elena şi cu Doamna Profira Canta, ce-ĭ era cumnată după fratele lor Dimitrie, să urcară într'o luntre, pentru a se plimba pe râmnic, maĭ ales că se nimerise a fi o zi de tot frumósă; Mateĭ care ducea luntrea, nebunetec cum era, cércă a se prinde cu mâinile de un podeţ pe sub care treceaŭ; luntrea se cumpăni şi cu toţiĭ căzură în apă. Cel ântêiŭ ajutor ce li s'a putut maĭ în grabă da, a fost de a li se arunca o funie. D-na Canta, a căreia fustă şi îmbrăcăminte de mătasă o maĭ ţinuse de-asupra apeĭ, prinzêndu-se cu mâinile de funie, scapă la mal. Elena însă, care în cădere, n'avuse timp nicĭ de a se gândi, cuprinsă de apă ca şi de spaimă, să cufundă, cât aĭ clipi din ochĭ; în zadar cercat-a fratele eĭ, ca să'ĭ vie în ajutor, căcĭ şi el perḑêndu-şĭ cumpĕtul, s'a făcut nevĕḑut. Bătrânul Canta, care de pe mal

[1]) Cornulunciĭ, punct vamal despre hotarele Bucovineĭ.

cu grozăvie, cum i se
copiĭ, striga ca un eşit
ințĭ «Fiĭ bărbat Mateĭ!»
ocitul invértoşindu-se cu
a, eşı in treĭ rândurĭ de
apeĭ: treĭ clipe de a-
e, in care omul işĭ traeşte
eĭ orĭ viața, să duse şi
apa il acoperi,—glasul de
e nu maĭ străbătea adân-
norțiĭ... Eraŭ pe atuncı
unul dın eĭ sărind in râm-
e cufundă câte va orĭ de-a
, in urmă trăindu-l ră-
apeĭ, nu se maĭ póte ți-
cu tótă amenințarea şi
ótă străşnicia cuvêntuluĭ,
porunceȧ: «Cufundă-te ți-
inéca-te țigane!» el eşi
l. Iubire de viață! mişe-
rob... şi'n adevĕr ce era
ncĭ un țigan inecat? Tótă
era in piciόre; — cângĭ
duse în grabă; de-alungul
atul, tot râmnicul a fost
tut, cercetat şi potricălit
la fund; iel şi chip s'a
, abia după vr'o treĭ cé
inecațiĭ aŭ fost găsițĭ, cu-
unul de altul. Tóte aju-
intrebuințate in asemenea
jurărĭ aŭ rĕmas zadarnice;
, de şi nobilĭ... n'aŭ în

o cam dată, rĕmăşițele lor
t duse şi aşeḑate în flo-
Se zice, că viind acolo
mitropolitul Veniamin şi căutând la eĭ cu lacrimĭ în ochĭ, a mustrat amar pe logofetul Canta, zicêndu-ĭ:

«Priveşte Nicolaĭ! ți aĭ făcut lac de inecat copiĭ; apoĭ uitându-se lung la dânşiĭ, a maĭ adoas cu descurajare; «Ia nişte suflete pierdute!» Indată după ingroparea lor, nenorocitul Canta a pus ómeniĭ de i-aŭ tăiat rîmnicul, ce-l făcuse cu ḑile de boeresc pentru ca să-l plătéscă cu zile boereştĭ, cu zilele copiilor seĭ, — şi cum să nu se innece eĭ, când rîmnicul era sporit cu lacrimele celor, care-l săpase.»

Paharnicul Dinu Cantacuzino, pe care 'l aflăm proprietar acesteĭ moşiĭ pe la 1753, avea ca fecior in casă pe Ión Cozma, care copia diverse scrierĭ (cronicĭ) («Miron Costin, opere complecte» de V. A. Ureche, vol. II, p. 4).

In 1803, »Horodnicenĭ a vistern. Maria Canta numĕrênd 190 liuḑĭ carĭ plăteaŭ 2200 leĭ bir anual, avênd şi 15 liuḑĭ de ceĭ fără bir. La acestia se adăogiaŭ «breslaşiĭ ot tam» in numĕr de 20 liuḑĭ, cu 888 leĭ bir anual.» (Uricar de T. C. vol. VII, p. 252.)

La 1822 Spăt. Nicolae Canta, ginerele Logofetuluĭ Dim. Sturza

îșĭ avea «alcătuită tótă gospodăria și legate cu ĭale tóte interesurile așeḑărilor sale Horodnicenĭ, care se afla în mijlocul moșiilor: Rădășeni, Oprițeni, Mădeiul, Borca și cu pădurile a M-reĭ Slatina al căror arendaș era.» (Istoria Mitrop. Moldoveĭ, p. 171, 396 și 397).

Hotaru, pârâŭ, numit și pârâul Popi; mic afluente al Șomuzuluĭ-Mare formând hotar între comunele Dolhescĭ și Preutescĭ. Are de tributar pe Pleșa.

Hotoboca (Pârâul luĭ), mic afluente al pârâuluĭ Kiril, com. Broscenĭ.

Hréțca, (nume slav), sat pe moșia cu acelașĭ nume din com. Pleșescĭ. — Așeḑat pe țĕrmul drept al Șomuzuluĭ-Mic, numĕră 80 case, populate cu 80 capĭ de familie saŭ 326 suflete din care 164 bărbațĭ și 162 femeĭ (4 israilițĭ). Are 92 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 6 fălcĭ și 45 prj. Locuitorĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ. Moșia aparține la treĭ proprietarĭ: Alexandru Stamate, Calypso Condrea și G. Măcărescu, — avĕnd în total 729 fălcĭ din carĭ 373 cultivabile, 80 fălcĭ pădure, 72 fălcĭ fânaț restul mlaștinĭ și trecu neproductiv. Împroprietărițĭ la 1864 sunt: 1 fruntaș, 35 pălmașĭ și și 6 codașĭ; stăpânind 98 fălcĭ. Are o biserică cu patr. Sf. Nicolae, zidită de Lupu Răftivanu, împroprietărită cu 8 fălcĭ, servită de preotul din Uncescĭ și un cântăreț. Școla din Pleșescĭ servă și acestuĭ sat.

In 1803, «Hréța-Poéna era a luĭ Ioniță Răhtivanu și numĕra 60 liuḑĭ, plătind 768 leĭ bir anual, la carĭ se adăogiaŭ «liuḑiĭ ot tam» unu cu 12 leĭ bir pe an, (Uricar VII, p. 253).

Hrisoornița, vale în com. Brădățelu.

Hucìul luĭ Ilie, pârâŭ; mic afl. al pârâuluĭ Gherghina, în com. Lespeḑĭ.

Hucìul Negreĭ, poénă în pădurea moșieĭ Stolnicenĭ Costandache.

Huhures, pădure de stejar lângă satul Mestecenĭ.

Huhures, délul pe care vegetéză pădurea cu acest nume.

Huhures, deal acoperit de pădure de diverse esențe în com. Pășcanĭ.

Hulpăria, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Ortóea, în com. Dorna.

Hulpoiul, deal gol între Cristescĭ, şi Drăguşenĭ.

Hulturul, munte în com. Dorna, îmbrăcat în pădure de brad.

Humăria, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Brădăţelu (2 km.)

Humăria, o cóstă humósă sub care e obârşia pârâuluĭ Brădăţelu.

Humăria, pârâu, afluente al par. Bucşa, în com. Litenĭ. (960 m.)

Humăria, pârâŭ, mic afluente al Şomuzuluĭ Mic (un km.)

Humăria, deal, parte acoperit de pădure, parte sterp, în com Litenĭ.

Humăria, mic afluente al pârâuluĭ Suha Mică, în com. Mălini.

Humosu, pârâŭ; mic afluente al pârâuluĭ Sireţelu

Hunou, pădure de diferite esenţe în com. Cristescĭ.

Huncu, vale spre est de satul Cristescĭ.

Hunescilor (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Négră Şaruluĭ.

Hurguiu, poeniţă în pădurea moşieĭ Stolnicenĭ Costandache.

Hurmus (Pârâul luĭ), afluente al iazuluĭ din satul Cosmescĭ (1200 m.)

Hurmus, localitatea în care se află obârşia pârâuluĭ cu acest nume.

Hurmus, deal cultivabil, în com Dolhasca.

Hurmus, (poéna luĭ), localitate în com. Dolhasca.

Huscărie, spre sud de M-rea Rĕşca, peste pârâul Moïşa şi aprope de fântânele cu slatina se află acest loc, numit ast-fel pentru că se estrăgea cu câţĭ-va anĭ în urmă sare (huscă) din apa sărată a fântânelor Se spune că aci un egumen din M-rea Rĕşca ar fi voit să facă un schit în care scop a şi pus temelia bisericeĭ şi chiliile dar nu 'şi-a putut îndeplini planul. — Maĭ târḑiŭ, nişce lipovenĭ statornicindu-se aci ca să facă huscă, voiră să termine lucrarea începută, dar nicĭ eĭ nu o duséră până la sfârşit, aşa că şi astă-ḑí nu se vĕd de cât urmele zidurilor începute.

Huşĭ, sat pe moşia cu acelaşĭ nume din com. Preutescĭ. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Şomuzuluĭ

Mare. Numĕră 86 case, populate cu 91 capĭ de familie, saŭ 352 suflete, din care 176 bărbaţĭ şi 176 femeĭ (6 streinĭ). Are 85 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 20 fălcĭ. Locuitoriĭ nu prea sunt gospodăroşĭ. Moşia e proprietatea mostenitorilor decedatuluĭ G. Costandache, în întindere de 370 fălcĭ, din care: 290 fălcĭ cultivabile, 56 fălcĭ pădure şi restul mlastinĭ şi locurĭ puţin productive. Împroprietăriţĭ la 1864, sunt: 31 pălmaşĭ şi 17 codaşĭ stăpânind 66½ fălcĭ. Are o biserică cu patronul Adormirea M. Domnuluĭ, zidită în 1835 de I. Hartularĭ, împroprietărită cu 8½ fălcĭ, servită de un preot şi un cântăreţ. Şcóla din Preutescĭ servesce şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt: la Fôlticenĭ (6 km.) şi la Preutescĭ (3 km.)

Hotarnica veche a satuluĭ Huşĭ se constată din următóre mărturie:

«Se ubo mi (ĭată decĭ noĭ) Nicolaĭ Donicĭ, Vel Logofĕt, Iordache Ruset, Vel Vornic nijnii zemli, Pavel Ciocârlan, Vel Vornic veşniĭ zemli, Nicolai Costin Hatman i Pârcălab Suceveĭ, Panainte Vel Postelnic, Dumitraşcu Cuza, Vel Spătar, Savin Vel Ban, Gavril Vel Paharnic, Gheorghe Apostolu Vel Visternic, Pătraşcu Tosim Vel Stolnic, ... Vel Medelnicer, Ión Palade Vel Clucer, Câtea Sărdariu, Dumitrascu Vel Sluger, Calistru Vel Jignicer, Pavel Rugină Vel Lătrar, Varlam Vel Armaş, Nani Vel Uşer, Dumitrascu Macri Vtori Logofĕt, Ion Gaftan Postelnic, Gavril Aga, Grigoraş Jora, tretie Logof., Bota, Gheorghieş, Bejan Vornicĭ glóteĭ, facem ştire cu acéstă mărturie a nóstră precum că avênd Măria Sa Domnul Nostru Ión Const. Duca Voevod un sat a nume Huşiĭ, ce sunt la ţinutul Suceveĭ pe Şomuz, care acel sat Huşiĭ sunt de moşia Măr. Sale cumpĕrătură de cinstitul rĕposatul părintele M. S. Duca Vodă de la Rĕsmandea Postelnic şi scriind M. S. Vodă o carte la d-luĭ fratele nostru Savin Vel Ban, d-luĭ aŭ trimis pe Ión Botez, ce aŭ fost pârcălab, şi pe Ión Şeptelicĭ, ce aŭ fost Stolnic şi Ştefan Pisoschi şi pe Ión Pitic din Buciumenĭ, şi aŭ mers acolo la satul Huşĭ şi aŭ strâns ómenĭ bunĭ din jos şi din sus, megieşĭ de prin prejur şi aŭ socotit şi aŭ hotărât începênd hotarul din Şomuz şi aŭ pus un stâlp peste Şomuz din spre Preutescĭ în ţĕrmurile Şomuzuluĭ, la un isvor unde aŭ fost o fântână; de acolo la dél peste câmp, la

mijlocul câmpuluĭ s'aŭ aflat un stâlp vechiŭ, de acolo drept sub *movila Cetăţiĭ* s'aŭ aflat alt stâlp vechiŭ, un stâlp s'aŭ pus în vârful Movileĭ Cetăţiĭ, un stâlp s'aŭ pus în drum sub Movile, unde se împreună hotarul Preutescilor şi a Hârtopuluĭ şi a Huşuluĭ, mărturisind acolo intre hotare: Neculae din Preutescĭ pentru un pământ că au vrut să-l are, şi brasdandu-l l'aŭ scos Huşiĭ zicênd că nu este a lor şi au mai mărturisit şi Ursu din Hârtop. Iar pentru acel pământ, că l'aŭ ţinut un socru al luĭ anume Mânzatu din Hartop şi l'aŭ fost dobândit tot la Huşenĭ şi acel pământ s'aŭ stâlpit tot la Huşenĭ, de acolo drumul alăturea cu hotarul Hârtopuluĭ un stâlp s'aŭ pus iar lângă drum în prejma înălţurilor (¹) Hârtopuluĭ, de acolo tot alăturea drumul până în capul unuĭ pământ (aceste cuvinte însemnează sunt tocmite), până în Valea Arghirilor şi trece peste vale, un stâlp s'aŭ pus peste Valea Arghirilor la *Vataştină* în *Bilăvóia* din Huşi, un stâlp s'aŭ pus în capul Vataştineĭ Bilăvóeĭ din jos, de acolo câmpul în zarea dealuluĭ precum arată hotarul vechiŭ, un stâlp în zarea dealuluĭ în Podul Fântânelor de acolo in jos spre stâncile Hartopeĭ, în lungul pământurilor Hârtopuluĭ şi pe la obraţele pământurilor Huşilor, un stâlp s'aŭ pus d'asupra în zarea deluluĭ d'asupra Vataştinelor, de acolo la stancĭ, un stâlp s'aŭ pus d'asupra stâncelor Hârtopelor, de acolo Valea Hârtopeĭ în jos de la un loc, la Valea pârâuluĭ, şi taie drept pe matca pârâuluĭ vechiu până în apa Şomuzuluĭ, s'aŭ făcut un bour, intr'o răchită şi trece peste Şomuz, ia Şomuzul in jos până intr'o rovină (râpă) de acolo la del în margine s'a făcut bour, de acolo culmea prin pădurea pe *Delul Andrieşi*, până în podurĭ la pădure, s'au găsit stâlpii vechiu, şi hoturile arate până în margine, s'a făcut bour, din margine la vale câmpul până intr'o fântână, un stâlp s'au pus *la Fântânĭ*, de acolo trece *Valea Lăcuşescilor* în *Podul luĭ Cămărzan*, de acolo piscul la dél pe culme până în *Făgeţel*, pe la capetele pământurilor din jos a *Ţarineĭ Marĭ*, din Ţarina Mare intră în pădure până în pârâul ce vine din *Poeua Biagăĭ* tot prin *Bourebiţi*, şi iar marginea Poeneĭ Blagăĭ în vârful délului şi cobora in jos până în Şomuz, de unde s'aŭ început hotarul intâĭ, şi se încheĭe hotarul tot.

Insă intr'acest sat Huşiĭ aŭ mărturisit megieşiĭ toţĭ, că este a treĭa parte din sat a luĭ Cal cantraur, afară din *Leleştiĭ* aşa aŭ socotit şi aŭ ales de către alte hotare împrejur, şi aŭ stâlpit precum arată mărturia care scria la D-luĭ Savin Vel Ban. Pentru aceia vĕdênd acea mărturie incredinţată, pentru maĭ mare întăritură, am făcut şi noĭ acéstă mărturie la cinstita mână Măriei Sale luĭ Vodă, şi pentru credinţă toţĭ maĭ jos am iscăl[it] să se scie».

«7211 (1703). Maĭ 2[...]

Nicolai Donicĭ, Vel Logo[fet] şi toţĭ ceĭ de sus scrişi». (Ur[icar] de T. C. Vol. XVI, pag [...]

In 1803, «Huşiĭ a Clucere[sei] Safta Adamóĭa numĕraŭ 18 liu[dĭ] plătind bir 280 leĭ anual, a[vênd] şi treĭ liudĭ de ceĭ fără b[ir]. La aceştia se maĭ adaoge[aŭ] «liudiĭ ot tam cu 5 bresla[şi] «15 liudĭ» carĭ plăteaŭ 188 le[ĭ] anual. (Uricar. VII, pag 2[...]

Ialojiţa, pârâŭ în comuna Şaru-Dorni; mic afluent al pârâuluĭ Călimănelu.

Ialojiţeĭ (Délul), munte păşunabil între comunele Şaru-Dorni şi Dorna.

Ialojiţeĭ (Vârful), piscul munteluĭ cu acest nume, între comunele Şaru-Dorni şi Broscenĭ, avênd 1616.3 m. altitudine.

Iazuluĭ (Pârâul), începe din iazul de pe moşia Sasca şi printr'un crac dă în Iazul luĭ Crudin, iar prin altu în Şomuzul Băeĭ.

Iazul Curţi, în marginea estică a satuluĭ Stolniceni Prăjescu, format de Pârâul din Bahna; are suprafaţa de $2^1/_2$ fălcĭ ş[i] conţine pesce: crap, ştiucă, ra[c] şi caracudă.

Iazul din sat, ezuşor în sat[ul] Cosmescĭ, adese[a] sec, format de pârâul Garla Moriĭ.

Iazul din Ţarină, ezuşor, adesea sec, în com. Stolnicenĭ, format de pârâul Garla Moriĭ.

Iazul luĭ Ciudin, în suprafaţă d[e] 60 prăjinĭ — 1 falce pe moşi[a] Lămăşenĭ; conţine pesce.

Iazul luĭ Costandin Enea, în su[...]

prafaţă de 97 m. p. în satul Boşteni.

Iazul lui G. Băeşu, in suprafaţa de 3 prj. în satul Bogdănescĭ

Iazul lui Simion a Măriucăĭ, în suprafaţă de 144 m. p. in satul Boşteni.

Iazul lui Ion Murariu, format de pâraurile Forăscĭ şi Croitorului, din sus de satul Antocenĭ, în suprafaţă de 5 hect.

Iazul lui Tóder Murariu, lângă satul Antocenĭ, in suprafaţă de 5.72 hect. E format de pârâu. Forăscĭ şi apa sa invârtesce o móră.

Iazul lui T. Nastase, în satul Bogdănescĭ, in suprafaţă de 2 prăjinĭ

Iazul Mare, ezer pe moşia Horodnicenĭ, format de pârâul Braniştea.

Iazul Mic, mic ezer pe moşia Horodnicenĭ.

Iazul Mănăstireĭ Râşca, in suprafaţă de 5 prj. langă Mănăstire

Iazul Mori, mic iaz pe moşia Baia, format de Şomuzul Baeĭ (Mare). Suprafaţa 2500—3000 m. p

Iazul Sasca, mic lac in comuna Sasca (Peste 800 m. p.)

Iazul Valea Glodului, in suprafaţă de 5 fălcĭ, pe moşia cu acest nume, format de Şomuzul Mic La ezătură este móra proprietăţiĭ.

Icobghila, pârâŭ; mic afluent al Bistriţeĭ, in com. Broscenĭ

Icónă (La), o stâncă in vârfu. munteluĭ Pietrele Roşiĭ dintre com Négra Şarului şi Transilvania numită ast-fel pentru că o dată s'a găsit o iconă mare înfiptă acolo.

Iermolia, pârâŭ; afluent al Siretuluĭ, în com Paşcani (11 km); invartesce treĭ morĭ

Iermolia, valea pârâuluĭ cu acest nume, acoperită parte de pădure, parte imaş şi parte cultivabilă.

Iezerul, mlaştină in suprafaţă de o falce în com. Vascanĭ

Ignat (Pârâul luĭ), mic afluent al pârâuluĭ Ţolescĭ

Ilieştilor (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Ilişenĭ, v. satul Ştirbĕţu.

Ilóeĭ (Fântânele), isvóre ce formézǎ un mic pârâuaş tributar pârâuluĭ Hurmuz din comuna Stolnicenĭ.

Împuţita, lac în suprafaţǎ de 2 fălcĭ lângǎ satul Cosmescĭ.

Intre Borce, munte, ce ocupǎ al doilea loc în înălţime din judeţ, avênd 1834.6 m. de altitudine aflător în com. Borca.

Intre Délurĭ, munte în comuna Mălinĭ.

Ion (Délul luĭ), în com. Mălinĭ, păşunabil.

Ionel (Pârâul luĭ), mic afluent al pârâuluĭ Suha Mare.

Ionésa, sat, numit în vechime şi Ionescĭ, pe moşia cu acelaş nume din comuna Ciumulescĭ. Aşeḑat pe cósta délurilor Gavan şi Ionésa, numĕrǎ 80 case, populate cu tot atâţĭ capĭ de familie saŭ 338 suflete, din carĭ 171 bărbaţĭ şi 167 femeĭ (10 strĕinĭ). Are 102 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupǎ aprópe 8 fălcĭ. Afară de micĭ escepţiĭ locuitoriĭ nu sunt tocmaĭ gospodăroşĭ.

Moşia e proprietatea D-luĭ G. Softa şi are întinderea de 193 fălcĭ, din carĭ 126 cultivabilĭ, 26 pădure şi 41 fânaţ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 15 fruntaşĭ, 33 pălmaşĭ şi 49 codaşĭ stăpânind 150 fălcĭ şi 13 prj

Are o biserică, cu patronul Sf. Nicolae, clădită din lemn, de un fost proprietar Iordache Christea, în 1805, împroprietărită cu 8 fălcĭ, 40 prj. şi servită de preotul din Negotescĭ şi 2 cântăreţĭ. Şcóla din Negotescĭ servesce şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Ciumulescĭ (2 km.) şi la Negotescĭ (1 km.)

In 1803, «Ionésa a paharniculuĭ Ioan Crâstea, avea 28 liudĭ plătind 500 leĭ bir anual». (Uricar. de T. Codr. Vol. VII, pag. 250).

Ionésa, délul pe cósta căruia stă parte din satul cu acest nume.

Ionescĭ, v. satul Ionésa.

Ion Petrişor (Pârâul luĭ), mic afluent al pârâuluĭ Fărcaşa.

Iorcanĭ, fost sat pe teritorul co-

muneĭ Tătăruşĭ. Aci se afla şi o staţie de poştă, pe când exista acest serviciŭ.

Iorcanĭĭ, délul pe care se afla tăbărât desfiinţatul sat cu acest nume.

Irinei (Părâul), părâuaş neînsemnat în com. Dolhasca, care după un curs de 1800 m se pierde pe şesul Siretuluĭ.

Irinei (Crâşma) localitate în com. Dolhasca

Irinei (Délul), cultivabil, în com Dolhasca.

Isache, părâŭ; mic afluent al părâuluĭ Pietrosu-Purcilescĭ, com. Stolniceniĭ.

Isaia, părâŭ, numit la obârşie şi Pietrosu; isvorăsce din pădurea Arşiţa, com. Dolhasca şi după un curs de 3600 m. se pierde pe şesul Siretuluĭ

Isaia, dél acoperit de tuferiş de alun, pe teritorul moşieĭ Probota

Isiştea, dél în com. Păşcanĭ

Isvorul, mic afluent al pârâuluĭ Recea, com. Ciumulescĭ (200 metri).

Isvorul, vale în satul Lămăşenĭ

Isvoruluĭ (Dealul), deal în satul Lămăşenĭ.

Isvorul Mare, v. Apa rece.

Isvorul Mic, părâuaş; mic afluent al părâuluĭ Rêşca, în comuna Bogdănescĭ

Isvorul Rĕŭ, părâŭ; mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Brosceniĭ.

Isvórelor (Părâul), tributar iazuluĭ Săvescĭ, comuna Drăgănescĭ (500 m.)

J.

Jacota, sat pe moşia cu acelaş nume din comuna Pleşescĭ.— Aşeḑat pe un podiş cuprins între Délul Ciótelor şi Délul Mare, numĕră 45 case, populate cu 38 capi de familie saŭ 158 suflete, din carĭ 85 bărbaţĭ şi 73 femeĭ (5 strĕinĭ). Are 78 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 4 fălcĭ şi 5 prj. Locuitoriĭ sunt

slabĭ gospodarĭ. Moşia e proprietatea D-luĭ Iordache Iuraşcu şi are 630 fălcĭ, din carĭ 110 cultivabile, 200 pădure, 130 fânaţ, restul maştinĭ şi locurĭ prea puţin productive.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 9 fruntaşĭ, 7 pălmaşĭ şi 10 codaşĭ stăpânind 57 fălcĭ, 45 prj.

Are o biserică de lemn adusă din Leucuşescĭ de fraţiĭ Hermeziu, cu patronul Sf. Matia Mare, împroprietărită cu 8 fălcĭ, fără preot. Şcóla din Pleşeşcĭ servă şi acestuĭ sat.

Jacota, dél lângă satul cu acest nume.

Jacota, pădurea moşieĭ cu acest nume.

Jahalea, sat pe moşia Baia, dar în com. Bogdănescĭ. Inşirat pe pârâul cu acelaş nume, numéră 53 case populate cu 49 capĭ de familie saŭ 191 suflete, din carĭ 96 bărbaţĭ şi 95 femeĭ (2 străinĭ). Are 33 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 22 fălcĭ. Improprietăriţĭ în 1864 sunt: 14 pălmaşĭ, şi 12 codaşĭ, stăpânind 30 fălcĭ.

Biserica şi şcóla din Rêşca servesc şi acestuĭ sat. Un singur drum principal duce la Bogdănescĭ (2 km.).

Jahalea, pârâuaşul ce străbate satul cu acest nume şi se varsă în Topliţa.

Jahalea, pădure de diverse esenţe în com. Bogdănescĭ.

Jerna, pârâŭ în com. Baia; mic afluent al Moldoveĭ; are de tributar pe Icobghila.

Jerépănuluĭ (Piciorul), munte în com. Broscenĭ.

Jgheabul, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Jgheabul Hornuluĭ, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Jgheabul Pietrenilor, pârâŭ, mic afluent al Borceĭ.

Jgheabul Sabasenilor, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Jgheabuluĭ (pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Jinouţa, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Bogata (250 m.).

Jitărieĭ (délul), pe care stă parte din satul Topile.

Jumalţ (pârâul), mic afluent al Negrişóreĭ din com. Broscenĭ.

K.

Kirlao, pârâŭ în com. Borca, isvoresce din muntele Sec şi, după un curs de peste 3 km., se varsă în Bistriţa, formeză hotar între com. Borca şi Mădeiu.

Kiril, sat pe moşia şi în comuna Brosceni. Inşirat pe ţĕrmurile pârâuluĭ cu acest nume, numĕră 72 case, populate cu 75 capĭ de familie saŭ 268 suflete din care 135 bărbaţĭ şi 133 femeĭ. Are 76 contribuabilĭ. Improprietăriţĭ la 1864 sunt 9 fruntaşĭ, 17 pălmaşĭ, şi 11 codaşi, stăpânind 145 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prăjinĭ. Biserica din Cojocĭ şi şcóla din Crucea servesc şi acestuĭ sat. O singură cărare pentru pietonĭ şi călărĭ ce duce la schitul Rarăŭ, légă satul de reşedinţa comuneĭ.

In 1803 «Kirilu răzăşesc avea 35 liuḑĭ ce plăteaŭ 936 leĭ bir anual» (Uricar VII, p. 255).

Kiril, pârâul ce străbate satul cu acest nume. Isvoresce de sub Todicescu şi, după un curs de $4^{1}/_{2}$ km., în care a învârtit 2 morişce, se aruncă în Bistriţa. Are de tributarĭ pe: Surgeiu, pârâul Arşiţeĭ, pârâul luĭ Holoboca şi al Afinişuluĭ.

Kirileĭ (délul), servă de imaş satuluĭ Buda, din com. Dolhasca şi conţine bogate cariere de piatră fórte bună de construcţie.

Kirilenilor, v. pârâul Tăeturile.

Kirilóia, Baltă mocirlósă în suprafaţa de 50 prj. pe şesul Siretuluĭ, în com. Stolniceni.

L.

Laiu, sat numit şi Băiceni de sus. Aşeḑat pe tĕrmurile pârâuluĭ Recea, numĕră 101 case populate cu 105 capĭ de fam. sáu 275 suflete din carĭ 204 bărbaţĭ şi 71 femeĭ (2 israiliţĭ). Are 107 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 60 fălcĭ; iar locuitoriĭ sunt binişorĭ gospodarĭ. Moşia e proprietatea obşteĭ locuitorilor din Stroescĭ şi Laiu cărora a fost lăsată danie prin testament de defuncta proprietară Smaranda Costin. —

Pădurile aparţin şcólelor din Târgu Frumos (160 fălcĭ) iar 40 fălcĭ cultivabile, 2 cârciume şi 14 pogóne vie sunt ale şcóleĭ şi bisericeĭ din Stroescĭ. Mărimea moşieĭ, afară de pădure şi locul bisericeĭ şi şcóleĭ e de 300 hect. din carĭ 100 cultivabile, 100 fânaţ şi restul imaş şi teren neproductiv. Şcóla şi biserica din Stroescĭ servesc şi acestuĭ sat. Drumurile principale sunt: la Hărmănescĭ (8 km.) la Todirescĭ (3 km.) şi la Cucutenĭ (6 km.).

Laiţa, pădure de stejar pe moşia Stroescĭ.

La linie, un lan d'asupra déluluĭ Ţinteĭ, de lângă satul Hârtop.

Lămăşenĭ, sat pe moşia cu acelaşĭ nume din com. Rădăşenĭ, la 8800 m. de Fŏlticenĭ. Partea estică a satuluĭ, fiind pe moşia fostuluĭ proprietar Cichirdic, pórtă numele de Lămăşenĭ Cichirdic; iar cea vestică se numesce Lămăşenĭ Sĕcară, pentru acelaş reson.

Aşeḑat pe văile şi délurile Copăcelul, Prodana şi Isvoruluĭ, numĕră 179 case, populate cu 219 capĭ de familie saŭ 814 suflete, din care 428 bărbaţĭ şi 386 femeĭ (2 streinĭ). Are 200 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 84 fălcĭ, 51 prj. Locuitoriĭ sunt bunĭ gospodarĭ, dar urăsc şcóla.

Moşia e proprietatea d-lor G. Ciudin şi G. Văseacu şi are 522 fcl., 16 prj. Împroprietăriţĭ la 1864 sunt 19 pălmaşĭ şi 149 codaşĭ stăpânind 287 fălcĭ şi 56 prj. Are două bisericĭ: una în Lămăşenĭ-Cichirdic cu patronul sf. Const. şi Elena zidită de Anastasia Cichirdicésa în 1850, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi împroprietăriţĭ cu $8^1/_2$ fălcĭ şi a doua cu patronul Sf. Nicolae, de lemn, servită de un preot şi doĭ cântăreţĭ şi împroprietărită cu $8^1/_2$ fălcĭ.

Drumurile principale sunt: la Rădăşenĭ (1 km.), la Sasca (6 km.) şi la Rotopănescĭ (3 km.).

Are o şcólă rurală mixtă cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţată în 1864, frequentată numaĭ de 19 elevĭ din 41 băeţĭ şi 34 fete cu etatea de şcólă aflătorĭ în sat.

Locuitoriĭ din Lămăşenĭ imitéză pe ceĭ din Rădăşenĭ în apucăturĭ, avênd toţĭ frumóse livedĭ de pomĭ roditorĭ, dar tot nu sunt aşa de gospodăroşĭ şi de întreprinḑĕtorĭ ca ceĭ din urmă.

Vechimea satuluĭ e necunoscută. Se pare însă a avea acelaşĭ

vechime ca şi Rădăşenĭ (v. a. nume)

Intr'o mărturie dată de locuitorii din Bosancea şi Lămăşenĭ egumenuluĭ M reĭ Slatina in 7231 (1723), Iunie 20 se arată că cei ce intemeiaŭ livedĭ de pomĭ pe moşie aveaŭ dreptul să le trécă moştenire copiilor, nepoţilor şi strănepoţilor *numaĭ cât timp aceştia locuiau în sat*. Fetele măritate în alte sate n'aveaŭ dreptul a moşteni livedile părintescĭ (Uricar de T. C. Vol X, p. 179).

In 1803 «*Lămăşeni răzăşescĭ* se ocupaŭ cu *lucrul pămîntuluĭ, pome* şi aveaŭ loc de mijloc, numerau 100 liudĭ plătind bir 1490 leĭ anual. (Uricar. VII, p. 252)

Lămăşenĭ, pădurice de mestécăn, impestriţată cu alte esenţe, pe moşia ca acelaşĭ nume. Prin acestă pădurice trecea drumul ce lega Sucéva cu Baia. Bătrânii spun că nu o dată óstea luĭ Ştefan Vodă şi altor Domnĭ şi-a făcut trecerea pe acĭ.

Lămăşanca, părâul ce străbate satul Lămăşenĭ şi se varsă în părâul Siliştea (700 m.).

Lămăşenĭ Ciohirdie, v satul Lămăşenĭ.

Lămăşenĭ Săcară, v. satul Lămăşenĭ

Lamba, zăvoĭŭ şi fânaţ pe şesul Siretuluĭ, în com Stolnicenĭ.

Lână (La), locul unde părâul Tăbăcăria se varsă în Siret.

Lat (Părâul), mic afluente al părâuluĭ Cotârgaş.

Lasăr (Părâul luĭ), în com. Dolhasca; se pierde pe şesul Siretuluĭ (1 km.)

Lasăr (Părâul luĭ), mic afluent al Bistriţeĭ în com Dorna.

Lebedea, deal, parte acoperit de pădurĭ, parte de tuferiş, poéne şi tufiş, în com. Drăgănescĭ.

Lebedeĭ (Faţa), Poenă pe délul cu acest nume din com. Drăgănescĭ.

Leordişuluĭ (Părâul), Isvorasce din Rédiŭ, com. Tătăruşĭ, purtând la inceput numele de părâul Racilor, trece în comuna Drăguşenĭ şi după un curs de 3600 m. se intórce din noŭ în com. Tătăruşĭ luând numele de Leordişu şi Căpriana şi se varsă în părâul Mătiola. Are de tributarĭ pe Măngălăria şi Oţa.

Leordişul, ţarină străbătută de pârâul cu acest nume.

Leonte (Pârâul luĭ), Isvorasce din Bâtca Ţibiliculuĭ şi se varsă în Bistriţa (2 km.).

Lespeḑĭ, comună rurală situată în centrul plăşeĭ Siretul de sus, spre est şi la 36 km. de Fôlticenĭ. Se megieşesce la E. cu jud. Iaşĭ, la V. cu com. Tătăruşĭ, la S. cu com. Paşcanĭ şi la Nord cu com. Dolhasca

Formată din satele: Târgu Lespeḑĭ, Heciu, Hârtópele, Bădiliţa, Stolnicenĭ, Slobodia, Siretulu, Berezlogiĭ-Cornu şi Brătenĭ, cu reşedinţa în Târg.

Populată cu 1870 capĭ de familie ce numĕră 6015 suflete saŭ 2995 bărbaţĭ şi 3020 femeĭ (451 israiliţĭ). Are 1407 contribuabilĭ. 7 bisericĭ, servite de tot atâţia preoţĭ şi 8 cântăreţĭ şi 1 şcólă rurală de băeţĭ, una de fete şi 5 mixte, frequentate de 254 elevĭ, din 526 băeţĭ şi 156 fete aflătorĭ în com. Budgetul com. pe 1892—1893 are la venit 37691 leĭ, 67 banĭ iar la cheltuele 37552 leĭ, 38 banĭ iar al drumurilor 5000 leĭ venit şi 3805 cheltuele. In tótă comuna sunt 193 caĭ, 838 boĭ, 784 vacĭ, 4394 oĭ, 70 capre, 1038 porcĭ. Altitudinea com. de la nivelul măreĭ variază între 339—340 m. E udată de păraele Heciul, Probota, Sireţelu, Bodescĭ, Gherghina, Bădiliţa şi R. Siretu. Suprafaţa teritorială a com. e de 7938 fălcĭ, din care 4269 cultivabile, 1972 pădure şi restul imaş, ape şi locurĭ neproductive. Anul acesta s'a cultivat 538 fălcĭ grâŭ, 1540 fălcĭ porumb, 594 orz, 218 ovĕz, 2 fălcĭ hrişcă, 2 fălcĭ viĭ şi 4 fălcĭ cartofĭ. Improprietăriţĭ după legea din 1864 sunt 26 fruntaşĭ, 272 pălmaşĭ şi 292 codaşĭ stăpânind 2009 fălcĭ, 26 prj.

Lespeḑĭ (Târgul), Târguşor pe moşia Sireţelu şi com. Lespeḑĭ, numit ast fel de la Lespedile marĭ de peatră ce se găsesc în malul şi albia Siretuluĭ ce trece pe lângă târg. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al râuluĭ, numĕră 323 case populate cu 441 capĭ de familie saŭ 1537 suflete din carĭ 742 bărbaţĭ şi 795 femeĭ (300 israiliţĭ). Are 311 contribuabilĭ. Vatra Târguluĭ ocupă 44 fălcĭ. Moşia 'e proprietatea d-luĭ Samuil Meyer Hofer şi are întinderea de 224 fălcĭ din carĭ 180 fălcĭ sunt imaş şi pădure şi restul cultivabile. E reşedinţa plăşeĭ Siretul de sus. Are o biserică, o şcólă rurală de băeţĭ şi alta de fete. Drumurĭ principale sunt: la Heciŭ

(1500 m.), la Sireţel (2 km.), la Dolhasca (10 km.), la Stolniceni (4 km.) v. com. Lespedĭ [1])

Lespedilor (Pârâul), mic afluente al Bistriţeĭ în com. Brosceni.

Leşuluĭ (Pârâul), mic afluente al Bistriţeĭ în com. Brosceni.

Leţ (Piscul luĭ), unul dintre piscurile muntelui Bourul.

Leţ (Delul luĭ), în com. Bogdănesci.

Leţcanĭ, pârâŭ, v. Brosceni.

Leţcanĭ, fost sat rĕzĕşĕsc între com. Cristesci şi Drăguşenĭ, desfiinţat, (ca şi alte sate) de Vodă Mihaĭ Sturza, care cu forţa a răşluit şi rĕzĕşiile mărindu şi trupul moşieĭ luĭ Cristesci. Rĕzĕşiile ar fi fost căpĕtate de la Ştefan Cel Mare in urma luptei de la Rĕsboenĭ. Biserica din Leţcanĭ este şi acum in satul Homiţa.

[1]) N'am aflat hrisovul înfiinţăriĭ Târgului Lespedĭ, bătrânii însă spun că s'a început cam o dată cu Fălticenii cu condiţiunea ca Târgoveţiĭ să plătéscă anual besman proprietarilor moşieĭ câte 6 leĭ vechĭ de stânjen la strada mare şi 4 leĭ la cele lalte strade şi câte un clapon.

Leţcanĭ, délul pe costele căruia a fost o dată satul cu acest nume.

Leţcanĭ, v. Stirbĕţu.

Leţcanĭ, valea pârâuluĭ cu acest nume.

Leucuşescĭ Dumitriu, sat, numit şi Leucuşescĭ luĭ Lână, pe moşia cu acelaşĭ nume din com. Ciumulescĭ. Aşedat pe costa nordică a deluluĭ Antilescĭ, numĕrâ 74 case populate cu 83 capĭ de familie saŭ 289 suflete din care 135 bărbaţi şi 154 femeĭ (3 israiliţĭ). Are 50 contribuabilĭ. Vatra satului ocupă 5 fălcĭ, 25 prj. Moşia, proprietatea moştenit. deced. A. Demetriu, e în întindere de 190 fălcĭ, din cari 130 fălcĭ cultivabile, 22 fălci pădure, 35 fălcĭ fanaţ şi restul sterp. Împroprietăriţĭ in 1864 sunt 14 fruntaşĭ, 12 pălmaşĭ şi 34 codaşi, stăpânind 91 fălcĭ, 25 prj.

Are o biserică, cu patronul Adorm. M-ceĭ d-luĭ, zidită în 1844 de Vasile Demetriu ajutat de obştea sătenilor, servită de preotul din Ciumulesci şi 2 cântăreţĭ, împroprietăriţĭ cu 8½ fălcĭ. Şcola din Ciumulescĭ servă şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt: la Fălticenĭ (10 km.)

și la Cămârzanĭ (3 km.). In 1803, «Leucușescĭ luĭ Lână cu 25 liudĭ plătind 304 leĭ bir anual, la carĭ se adăogeaŭ breslașiĭ ot tam 2 liudĭ cu 24 leĭ». (Uricar. de T. C. vol. VII, p. 250).

Leucușescĭ Softa, sat, numit și Leucușescĭ Pisoski, pe moșia cu acelașĭ nume din com. Ciumulescĭ. Tăbărât pe cóstele délurilor Țarina Mare și Horaița, numěră 48 case, populate cu 49 capĭ de familie saŭ 201 suflete, din carĭ 100 bărbațĭ și 101 femeĭ (4 israilițĭ). Are 50 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 4 fălcĭ, 55 prj. Locuitoriĭ nu prea sunt gospodăroșĭ. Parte din moșie e a d-luĭ Emanuel Morțun și parte a familieĭ Softa. In întindere de 207 fălcĭ, din carĭ 76 cultivabile 24 pădure, 68 fânaț și restul imaș, mlaștine și locurĭ neproductive. Împroprietărițĭ în 1864 sunt 8 fruntașĭ, 10 pălmașĭ și 30 codașĭ stăpânind 61 fălcĭ, 55 prj. Aceleașĭ drumurĭ sunt ca și la Leucușescĭ Demetriu.

In 1803. «Leucușescĭ Pisoski» numěra 20 liudĭ plătind 236 leĭ bir anual. (Uricar. vol. VII, p. 249.)

Leucușescilor (Pârâul), v. Horaița.

Leurii (Délul), munte în comuna Mădeiu.

Lidvu, pisc de munte, acoperită parte de pădure de fag și parte de fânaț, între Rêșca Mare și Slătióra, com. Bogdănescĭ.

Lingurarĭ, pârâŭ; isvoresce din Balta cu Arinĭ de pe délul Rotărieĭ, udă teritor. com. Valea Glodululĭ și Silistea pe o lungime de 3 km. și se varsă in Șomuzul Mic.

Lingurarĭ, deal, în com. Valea Glodululĭ, prelungire a déluluĭ Rotărieĭ, parte arabil, parte îmbrăcat în pădure.

Lingurarĭ, locuință isolată pe délul cu acest nume din com. Valea Glodululĭ, populată cu vre-o 40 bordeĭe de țiganĭ nomadĭ.

Litenĭ, comună rurală situată la N.-E. plășeĭ Șomuzul și la 27 km. de Fălticenĭ. Se mărginesce la E. cu com. Fântânele (iud. Botoșanĭ) de care se desparte prin Sucéva și R. Siret, la V. cu com. Dolhescĭ, la S. cu Dolhescĭ și com. Tudora din județul Botoșanĭ, de care se desparte prin Siret și la N. cu com. Siliștea. Are forma unuĭ poligon ne-

regulat inclinat spre albia Siretuluĭ.

Se compune din satele Litenĭ, Rotunda și Cornĭ, cu reședința în satul de la care șĭ trage numele. E populată de 652 capĭ de familie, ce numeră 2870 suflete saŭ 1444 bărbațĭ și 1426 femeĭ (185 israilițĭ). Contribuabilĭ sunt 598. Are treĭ bisericĭ, servite de 3 preoțĭ și 5 cântărețĭ și 2 școle rurale mixte frequentate de 89 școlarĭ. In tótă comuna sunt 187 băețĭ și 191 fete cu etatea între 7—12 anĭ. Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 7021.90 leĭ și la cheltuele 7015.30 leĭ; iar al drumurilor 1864 leĭ venit și 1440 leĭ cheltuelĭ. In comună sunt 188 caĭ, 650 boĭ, 604 vacĭ, 1931 oĭ, 14 capre și 279 porcĭ. Altitudinea com. de la niv. m. variază între 335—345 m.

E udată de râul Siret și de paraele Humăria, Litenĭ, Bucșa, Ciobănița, Șomuzul Mic, Ghidale, Tulburea, Humăria, Rĕcea, Pietrosu și Maftieseĭ. Moșia e proprietatea d-lor Gh. și Al. Varnav Liténu și are suprafața de 3777 fălcĭ din carĭ 2390 cultivabile, 1020 pădure, 159 fânaț și restul prundiș și loc neproductiv. Anul din urmă s'a cultivat 270 fălcĭ grâŭ, 544 fălcĭ porumb, 274 fălcĭ orz, 275 fălcĭ ovĕz, 4 fălcĭ hrișca și 3 1/2 pog. viĭ. Improprietărițĭ la 1864 sunt 73 fruntașĭ, 242 pălmașĭ și 68 codașĭ, stăpânind 921 fălcĭ. In comună sunt: 2 morĭ de apă, una cu vaporĭ, o căsăpie, o fabrică de spirt ce nu maĭ funcționéză, un pod de fier al C. F. peste Sucéva și altu de lemn stătător peste Siret.

Locurĭ maĭ însemnate în comună sunt: Vercicanĭ, unde sunt urmele unuĭ pod de piatră și o fântână despre carĭ tradiția spune că ar fi făcute de Marele Ștefan.

Liteni, sat pe moșia și in com. cu acelașĭ nume. Tăbărât pe spinările și costele délurilor Liteni, Bucșa și Humăria și pe șesul drept al Siretuluĭ, numeră 386 case populate cu 414 capĭ de familie (190 israiliți). Are 369 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 152 fălcĭ, 64 prj. Improprietărițĭ la 1864 sunt 38 fruntașĭ, 152 pălmașĭ și 43 codașĭ stăpânind 565 fălcĭ, 60 prj. Are o biserică cu patronul Sf. Nicolae, zidită de Teodor V. Liténu în 1782, împroprietărită cu 8 1/2 fălcĭ, servită de 2 preoțĭ și 3 dascălĭ și o școlă rurală mixtă, înființată în 1865, cu un invĕțător plătit de stat, frequentată de 50 școlarĭ.

Drumurĭ principale sunt. la Valea Glodului (8 km.), la Rotunda (3 km.), la Cornĭ (6 km.) şi la Vorona (8 km.).

In 1803, «Litenĭ, a banuluĭ Iordache Varnav, avea 74 liudĭ, plătind 1124 leĭ bir anual, fiind şi 18 liudĭ de cei fără bir». (Uricar. de T. C. vol. VII, p. 246).

Litenĭ, gară lângă satul cu acest nume, la 419 km. de Bucurescĭ.

Litenĭ, unul dintre délurile pe care stă satul cu acest nume.

Litenĭ, deal in com. Brădăţelu, avênd cóstele răpóse, iar podişul de d'asupra acoperit de ţarine şi fânaţ.

Liţuluĭ (Părăul), mic afluente al Bistriţei in com. Broscenĭ.

Livadă (La), v. satul Dolhasca.

Livedeĭ (Délul), acoperit de pădure d'asupra satuluĭ Bădiliţa.

Livejóreĭ (Paraul), mic afluent al Şomuzuluĭ-Mic.

Livada Săcuenilor, vatra desfiinţatuluĭ sat rĕzĕşesc Săcuenĭ (v. a. n.)

Locu Frumos, munte pe teritoriul moşieĭ Borca, dar in comuna Mădeiu.

Lostuţe, părăŭ, afluent al Bistriţeĭ, in com. Mădeiu. La gura Lostuţei plutaşiĭ sunt fórte atenţĭ ca să potă strecura pluta printre mulţimea stâncelor ce rĕsar saŭ staŭ ascunse in apă

Losnicериu, părăŭ; mic afluent al Săscuţeĭ-Micĭ.

Lucaeĭ, cel maĭ inalt pisc al munţilor Şerbeĭ din comuna Négra Şaruluĭ (1777.6 m altitudine)

Lucăĭ (Părăul), mic afluent al Săscuţeĭ Micĭ

Lucăĭ (Părăul), mic afluent al părâuluĭ Crăpăturile.

Luleiĭ (Parăul), mic afluent al părăuluĭ Moişa, in comuna Bogdănescĭ.

Lunca, sat, numit şi Codrul şi Valea Apeĭ, pe moşia şi in com. Drăguşenĭ. E legat de satul de reşedinţă cu care formeză aprópe un singur sat.— Numĕră 143 case, populate cu 153 capĭ de familie saŭ 602 suflete, din carĭ 298 bărbaţĭ şi

304 femeĭ (45 israiliţĭ). Are 100 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 65 fălcĭ. Gospodăriile locuitorilor sunt slăbuţe. Şcóla şi biserica din Drăguşenĭ servă şi acestuĭ sat.

Pe timpul luĭ Mihaĭ Sturdza satul Lunca era maĭ la dél şi se numea Codrul.

Lunca, sat, numit altă dată *Bâlca* şi *Plopiĭ*, pe moşia şi în com. Paşcanĭ. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Siretuluĭ şi la 7359 m. de târgul de reşedinţă, e străbătut de bălţile: Şarlăul, Domnéscă, Tăónca şi la E. Rusóia şi Balta. Numĕră 250 case populate cu 260 capĭ de familie saŭ 991 suflete, din care 482 bărbaţĭ şi 509 femeĭ (27 israiliţĭ). Are 252 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 94 fălcĭ, 67 prj. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc.

Improprietăriţ. la 1864 sunt 90 pălmaşĭ şi 57 codaşĭ stăpânind 582 fălcĭ, 52 prj.

Are o şcólă rurală mixtă, înfiinţată în 1886, cu un învĕţător plătit de stat, frecuentată de 36 elevĭ.

O biserică cu patronul Sf. Gheorghe, adusă de la Gulia, fiind dăruită satuluĭ Lunca de un egumen al Mănăstireĭ Probota pe la 1788, Maiŭ (data s'a găsit săpată pe o uşe de stejar de la biserica veche ce se păstreză încă). Intre 1870—1880 s'a zidit actuala biserică de N. R. Rosnovanu ajutat de sătenĭ. E servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi improprietărită cu 17 fălcĭ.

Lunca, pădure de stejar şi ulm în suprafaţă de 150 fălci în com. Stolnicenĭ.

Lunca Arinilor, o mică luncă de arini în com. Ciumulescĭ.

Lunca cea Mare, luncă ceva maĭ mare spre Est de satul Ionesa.

Lunga, sat pe moşia şi în com. Broscenĭ. Inşirat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ, numĕră 18 case, populate cu 19 capĭ de familie saŭ 71 suflete, din care 34 bărbaţĭ şi 37 femeĭ. Contribuabilĭ sunt 16.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 1 fruntaş, 6 pălmaşĭ şi 9 codaşĭ stăpânind 52 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prj.

Biserica şi şcóla din Crucea servesc şi acestuĭ sat. Un singur drum îngust îl légă cu Crucea şi Cojocĭ.

Lungenĭ, sat, numit şi Brosceni de jos, pe moşia şi în comuna Broscenĭ. Imprăştiat pe ţĕrmul

stâng al Bistriței și udat de păraele: *Casei* și *al lui Sfârbie*, numeră 35 case, populate cu 35 capi de familie saŭ 150 suflete, din carĭ 80 bărbațĭ și 70 femeĭ (2 streinĭ). Are 30 contribuabilĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 2 fruntașĭ, 13 pălmașĭ și 6 codașĭ stăpânind 788 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prj.

Drumul județean de la Fălticenĭ la Brosceni trece pe aci.

Biserica și școlele din Brosceni servesc și acestuĭ sat.

Lungeni, v. satul Brosceni, din com. Brosceni.

Lupăria, pădure de fag între delurile Pietrișu și Osoiu din comuna Valea Glodului (80—100 fălcĭ).

Lupului (Délul), numit și al Bogdănescilor, de a stânga părâului Séca, între comunele Boroĭa și Bogdănesci.

Lupului (Părâul), v. Topilele.

Lutului (Părâul), mic afluent al părâuluĭ Racova.

Lutului (Părâul), mic afluent al Bistriței, în com. Brosceni.

M.

Măcieșu, părâŭ; mic afluent al Săscuței Micĭ, având de tributar pe Scursurile Măcieșuluĭ.

Măcieșuluĭ (Culmea), munte între com. Baĭa și Sasca, îmbrăcat în pădure de rĕșinóse.

Mădeiu, comună rurală în plasa Muntele, situată la V. și la o depărtare de 66 km. de Fălticenĭ. Se mărginesce la E. cu com. Mălinĭ și Sabasa de carĭ se desparte prin Preluca luĭ Rareș, Culmea Migovanuluĭ, Gemeni, și Culmea Gherghea, la N. și V. cu com. Brosceni hotărnicindu-se prin Bistrița, părâul Cățelușa, Măguricea, Culmea Hăciugosuluĭ și părâul Négra Broscenilor; la S. cu com. Borca și Transilvania prin Bistrița, părâul Kiriac, Varful Secului, Vârful Găineĭ și Culmea Slopățuluĭ.

Formată din satele Mădeiu, Părâul Cârji, Frasini, Haleasa și Négra Mădeiuluĭ, cu reședința în Mădeiu. E populată cu 317 capĭ de familie ce numeră 1180

suflete saŭ 615 bărbaţi şi 565 femeĭ (22 israiliţi). Contribuabilĭ sunt 376.

Are 2 bisericĭ servite de un preot şi patru cântăreţĭ şi o şcolă rurală mixtă

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 7390 leĭ şi la cheltuelĭ 7360.60 leĭ, iar al drumurilor 1160 leĭ venit şi 1060 leĭ cheltuelĭ.

In tótă comuna sunt 21 caĭ, 176 boĭ, 574 vacĭ, 3988 oĭ, 6 capre şi 196 porcĭ. Cârciumĭ sunt 6. Ocupaţiunea locuitorilor e plutăritul şi exploatarea pădurilor. In comună se află o singură schele pe Bistriţa, numită Balta Popi.

E udată de Bistriţa şi păraele: Négra, Halesa, Lostuţa, Madeiul, Chiriac, pârâul Cârjeĭ, Puciosu, Pietrósa şi Căţeluşa

Munţii principalĭ din comună sunt: Bâtca Comori, Gemeni, Măguricea şi Arşiţa Rea (v. a n)

Moşia face parte din Domeniul Corónei şi anume din Ocol. I Silvic Mălini, fostă a M reĭ Slatina.

Intinderea teritorială a comuneĭ e de 2562 fălcĭ şi 76 prj. din carĭ numaĭ 109 fălcĭ cultivabile, iar restul munţĭ acoperiţi de pădurĭ, păşunĭ şi stancĭ sterpe. Anul din urmă s'a cultivat 101 hect. porumb, 4 h cânipă, 3 h cartofĭ şi 1 h. in.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 59 fruntaşĭ, 78 pălmaşĭ şi 55 codaşĭ stăpânind 426 fălcĭ şi 12 prj., şi 13 însuraţeĭ cu 39 fălcĭ.

Singura cale de comunicaţie din comună e şoseua — în construcţie — Fălticenĭ-Dorna, ce stră bate comuna în tot lungul eĭ

In acéstă comună se află următórele isvóre cu ape minerale: *Puciosa*, de pe malul drept al pârâuluĭ Négra Broscenilor, între păraele Ortoĭa şi Ortoiţa şi la 20 metri de şoséua judeţiană Isvorăsce pe o suprafaţă de 30—40 metri pătraţĭ. Apa e curată şi fórte abundentă aşa că formézǎ un pârâu. Mirosul e fórte tare şi ne isbesce de departe. Puciósa se depune pe pietre, lemne şi pe suprafaţă în formă de fulgĭ gălbuĭ. Posiţia e din cele maĭ frumóse, într'o poénă inchisă de munţĭ fórte înalţĭ îmbrăcaţĭ în pădure de brad şi o parte goĭ

Se maĭ numesce şi Puciosa de la Văcărie, fiind că la câţiva paşĭ numai se află fabrica renumiteĭ brânză de Broscenĭ La vre-o 3 km. de acĭ, maĭ în sus pe Négra, se află fântâna cu burcut (apă feruginósă, borvis) numită burcutu. luĭ Mârcă

La gura pârâuluĭ Puciosul se maĭ află un alt isvor de apă puciósă.

Prin pădurile şi râurile Mădeiuluĭ sunt tot felul de vânaturĭ de munte.

Mădeiu, sat, pe moşia Borca, dar în comuna Mădeiu. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ, numĕră 121 case, populate cu 127 capĭ de familie saŭ 500 suflete din care 244 bărbaţĭ şi 256 femeĭ (5 streinĭ). Are 127 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 126 fălcĭ şi 15 prj. Improprietăriţĭ în 1864 sunt 24 fruntaşĭ, 25 pălmaşĭ şi 20 codaşĭ stăpânind 282 fălcĭ.

Are o biserică, cu patronul Sf. Arhangheliĭ, zidită în 1858, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ; lângă care maĭ este o alta de lemn veche în care nu se maĭ oficiază.

O şcólă rurală mixtă, înfiinţată în 1865, cu un învĕţător plătit de stat, frequentată de 30—35 şcolarĭ, restul copiilor ne-putênd urma din causa depărtăriĭ. Şcóla e împroprietărită cu $6^1/_2$ fălcĭ şi are local propriŭ, fórte frumos şi încăpĕtor clădit şi înzestrat cu atenanţe şi tóte cele necesare pentru învĕţămint, de onor. Administraţie a Domen. Cor.

Tradiţia arată ca primĭ descălicătorĭ aĭ satuluĭ Mădeiu pe doĭ călugărĭ Mateiŭ şi Kiriac, de la care şĭ a luat numele satul şi părâul Kiriac. Biserica satuluĭ ar fi făcută pe locul schituluĭ ce dânşiĭ aveaŭ de gând să întemeĭeze aci şi nu departe dânşiĭ puseseră începutul chiliilor. (v. «la Chilie»).

In 1803 «Pârâul Cârjeĭ-Mădeiu a M-reĭ Slatina are 65 liuḑĭ carĭ plăteaŭ bir 1308 leĭ anual, locuitoriĭ avênd aceaşĭ ocupaţie ca şi astă-ḑĭ». (Urica r. VII, p. 251).

Mădeiuluĭ (Pârâuĭ), isvorasce d[e] sub Bâtca Găineĭ şi se varsă în Bistriţa, udând com. Mădeiu pe o lungime de 7 km. Are de tributarĭ din stânga pe pârâul Chilieĭ şi pârâul Maluluĭ, iar din drépta pe pârâul Străjeĭ, mărit de Străsocĭ.

Maganuluĭ (Délul), munte în com. Négra Şaruluĭ, avênd 1201.7 m. alt.

Maganuluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Négra Şaruluĭ (1300 m. lung).

Magazia, v. pârâul luĭ Pulpă.

Maghernița, mic afluent al pârâuluĭ Suha-Mică.

..., unul dintre piscurile mun-... La Corne, din com. Bog-...ci

... Négră, munte intre Mă... şi Brosceni.

...ă (Vârful) munte in com. ...ĭ (1208.3 m. alt.)

...oea, mic afluent al părau-... ...uha Mică

...oea, munte in com. Ma-... (981 1 m alt.).

...oea, munte intre Mădeiŭ ...oscenĭ, avênd 1235 m alt-...

...e, v. părâul Arinilor

...l, părâŭ; mic afluent al ...lui Suha Mică

... comună rurală situată in ... vestică a pl. Moldova de ...spre N.-V. şi la 17 km. ...ălticenĭ. Se megieşesce la ... com. Brădăţelu la V. cu ... Brosceni, şi Sabasa, la S. ...d Nemţu şi com. Boróia, ...nesci, Baia şi Sasca şi la ...a Bucovina.

...rma-i teritorială este aceia ...ui poligon neregulat inclinat ...albi e Moldovei şi Bistriţei ...mpusă din satele: Mălini, ...e, Suha, Văleni, Doha, ...eni şi Găinescĭ, cu reşe-dinţa in satul de la care-şi trage numele. Populată cu 1462 capĭ de fam. ce numĕră 5572 suflete saŭ 2759 bărbaţi şi 2813 femei din carĭ 87 bărbaţĭ şi 95 fem. israiliţi [1]) Contribuabilĭ sunt 1094. In com. sunt: 28 stolerĭ, 6 dulgheri, 6 rotarĭ, 3 dogari, 6 fierari, 5 zidari (pietrarĭ), 4 cojocari şi 26 sumanarĭ (abagiĭ). Are 4 biserici, servite de tot atâţĭ preoţĭ şi 7 cântăreţi şi o monastire, Slatina, o şcólă rurală de băeţĭ alta de fete şi două mixte. Budgetul comunei pe 1892—1893 are la venit 24560.10 şi la cheltuelĭ 24536.10 lei, iar al drumurilor 10987 leĭ venit şi 9220 leĭ cheltuelĭ. In tota com. sunt 348 caĭ, 1100 boi, 1117 vacĭ, 3321 oi şi 790 porci. Altitudinea comunei de la nivelul măriĭ atinge in vârful muntelui Bivol Dolia 1534.3 m. E udată de râul Moldova şi părăele Suha Mare, Suha Mică şi afluenţiĭ lor: Nemţişorul, Siga, Arsita Nemţişorului, Valea Colibeĭ, Hartonésa, Părâul Roş, Tabăra, Pojorâta, Primatarul, Bursanarul, Chetrosa, Malaiul, Butnarul, Pcatietroni, Ionet, Dohotariu, Frasinul, Celarul etc. Munţiĭ principaliĭ din Comuna sunt: Bivolu Dolia (1534.3), Bă-

...ş Dat. ...r ...d ...d. ...

[1]) In anul curent ... espulsaţi

ișescu (1346), Poena Lungă (1340.1 m.), Muncelu (1308.4), Vârfu Goiĭ (1298.4 m.), Obcina Rea (1295.7 m.), Varfu Măguri (1208.3 m.), Clădita Mare, (1073 m.), Obcina Ciumernĭ (1060.7), Arșița Băișescu (1042.9 m.), Rangu (1019.2), Cucuișul (1017.1 m.), Pietrișul Mare (1000.5 m.), Măguricea (981 m.), Calu (976.9 m.), Vârfu Pojorâteĭ (975 m.), Arșița-Popi (969 m.). Plaiul Bătrân (921.8 m.), Pahomie (888.2 m.), Crucea Tomi (862.5 m.) și Bâtca Popi (608.2 m.).

Moșia face parte din Domeniul Coroneĭ (Ocol. I silvic), fostă altă dată a M-reĭ Slatina. Suprafața teritorială a comuneĭ e de 20948 fălcĭ, din carĭ 15156 pădure, 300 cultivabile, 4992 fânaț și restul sterp. Anul din urmă s'a cultivat 6 hect. grâŭ, 606 hect. porumb, 7 h. orz, 224 hect. ovĕz și 50 hect. 83 ar. hrișcă.

Împroprietărițĭ în 1864 și 1881 sunt: 78 fruntașĭ 550 pălmașĭ și 439 codașĭ stăpânind 3496 fălcĭ. Localitățĭ maĭ însemnate în comună sunt: Monastirea Slatina, Tabăra, Poéna Dómneĭ, Esle și instalațiile forestiere din Gămescĭ și Esle.

Afară de fabricele din Găinescĭ și Esle maĭ sunt în comună: 3 ferăstrae primitive (2 pe Suha Mare și 1 pe cea Mică), 8 morisce, 2 pive, 11 cârciume și 10 dughene.

Maĭ nainte de 1870 satele Drăcenĭ și Găinescĭ formau o comună a parte numită Găinescĭ.

Alexandru Lăpușneanul, înzestră Monastirea Slatina, zidită de el, cu moșia sa Mălinĭ, M-rea o stăpâni până la secularisarea averilor monastirescĭ.

Mălinĭ, sat pe moșia și în com. cu acelaș nume. Așeḍat pe un frumos podiș dintre păraele Suha Mare și Suha Mică, numĕră 173 case, populate cu 181 capĭ de familie saŭ 733 suflete, din carĭ 353 bărbațĭ și 380 femeĭ (36 streinĭ). Are 120 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 211 fălcĭ. Afară de unele escepțiunĭ locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ.

Împroprietărițĭ în 1864 și 1881 sunt 9 fruntașĭ, 123 pălmașĭ și 53 codașĭ, stăpânind 633 fălcĭ.

Are o biserică zidită în 185? cu cheltuéla statuluĭ și stăruința Arh. Calinic Miclescu, patronul Sf. Voivoḍĭ, împroprietărită cu 25½ fălcĭ și inzestrată de onor. Administrație o domen. Corónei. E servită de 2 preoțĭ și 2 cântărețĭ.

O școlă rurală de băețĭ, in

ființată în 1865, cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 65—70 școlarĭ și o alta de fete înființată în 1889, cu o învĕțătore plătită tot de stat și frequentată de 35—40 eleve. Școla de băețĭ e împroprietărită cu 6½ fălcĭ.

În rada școlei sunt 155 băețĭ și 179 fete cu etatea între 7—12 anĭ dar prea marea întindere a satuluĭ face ca nu toți copiĭ să se potă folosi de binefacerile luminei.

Ambele școle își aŭ localurĭ proprii, în cele mai bune condițiunĭ igienice și didactice, construite de onor. Administrație a domeniului corónei, care le-a înzestrat cu atenanțe ateliere, gimnastică, mobilier, aparate didactice bibliotecĭ, în sfârșit cu tot ce are nevoe o școlă, așa că nu duc lipsă de nimic.

Drumurĭ principale sunt la Fólticeni (17 km), la Brosceni (34 km) și la Drăcenĭ (6500 metri).

Nu se scie data înființărĭi satului, tradiția însă spune că exista și înaintea luĭ Lăpușnénu și că purta numele de Stănilescĭ. Se mai spune că de teritorul comuneĭ Mălinĭ ținea și satul Valea Secă din Bucovina.

În 1803, «Suha-Mălini, a Mănăstireĭ Slatina, numĕra 170 liudĭ plătind bir 2668 lei anual, locuitoriĭ lucraŭ pămêntul avênd loc în destul, ei făceaŭ și draniță. (Uricar de T. Codrescu Vol. VII, p. 249).

Malu, părâŭ, mic afluent al Bistrițeĭ în com. Dorna.

Maluluĭ (Părâul), mic afluent al Bistrițeĭ, în com. Brosceni.

Maluluĭ (Părâul), mic afluent al părâului Mădeiu.

Malul Țigláului, del în comuna Giurgescĭ.

Mănăstióra, dél în com. Valea-Glodului.

Mănăstióra, localitate pe delul cu acest nume din com. Valea Glodului. Se zice că acĭ ar fi fost o mănăstire de călugărĭ, ale căreĭ ultime urme aŭ fost șterse pe la 1876 de către proprietarul moșieĭ, spre a face loc de cultură. Astă-dĭ se vĕd încă câțĭ-va arborĭ roditorĭ, o fântână și rĕmășițe de zidirĭ.

Mănăstióra, v. satul Brana.

Mănăstióra, v. schitul Adamoía.

Mănăstióreĭ (Délul), o prelungire a déluluĭ Podurĭ, din comuna Şoldănescĭ. E în apropiere de Ciorsacĭ (v. a. n.) Aci se spune că ar fi fost o dată un schit, pendinte de Mănăstirea Solca. Locul Sf. mese se cunoscea până maĭ acum câţĭ-va anĭ.—(Vedĭ în Uricariul de Teodor Codrescu, Vol. XVI, pag. 48, hrisovul de la Antioh Constantin Voevod, 7213 (1705), Iunie 9, prin care se dăruesce satul Ciorsacĭ cu a zecea parte din tot venitul luĭ, etc. etc. M-reĭ Solca)

Mănăstireĭ (Codrul), pădure de stejar, fag şi mestecăn la nordul satuluĭ Negotescĭ. Intr'o poiană din acéstă pădure ar fi fost o dată un schit aĭ căruĭ călugărĭ aŭ făcut biserica din Negotescĭ.

Mănăstireĭ (Délul), pe care vegetéză pădurea cu acest nume.

Mândrilă (Pârâul luĭ), numit Pârâul Burcutuluĭ şi al Spărturiĭ; mic afluent al Călimăneluluĭ în com. Şaru-Dorni.

Mândrilă (Burcutul luĭ), fântână cu apă minerală în com. Şaru-Dorni. Acest isvor în fierberea sa, produce un fel de sgomot pe sub pămênt; aşa [...] nu îndrăsnesc de a se [...] de el. — «Dómne, cu[...] résca D-ḑeŭ să te apr[...] mânios, că amarnic m[...] îmĭ zise conducĕtorul m[...] mĕ duseiŭ să vizitez f[...]

Măngălăria, o parte din [...] com. Stolniceni Prăje[...]

Măngălărieĭ (Pârâul), mi[...] a. pârâuluĭ Racilor, în [...] Drăguşenĭ

Manolea, sat, numit şi P[...] pe moşia cu acelaş n[...] comuna Uidescĭ. Aşe[...] lungul pârâuluĭ Plato[...] mĕră 200 case, popula[...] capĭ de familie saŭ 76[...] din care 378 bărba[...] femeĭ. Are 175 con[...] Vatra satuluĭ ocupă [...] Locuitoriĭ, majoritate [...] sunt bunĭ gospodarĭ, [...] se împacă cu curăţen[...] cupă mult cu cultura [...] stria canepeĭ şi estras[...] de cânipă. In comun[...] téscurĭ.

Are o biserică lipove[...] lemn, cu patronul la [...] (1 Oct.) şi 2 schiturĭ lip[...] unul de călugărĭ, cu [...] Sf. Nicolae, cu 33 că[...] altul de călugăriţe, cu [...]

Sf Visarion (6 Iunie), adăpostind 44 călugărițe Fondurile de întreținere și data înființării se tăinuesc. Schitul de călugări are în juru-i o grădină de legume și pomi roditori de 9 fălci și 51 prj., un iaz și o morișcă; iar cel de călugărițe 3 fălci grădină și vre o 30 chilii. O școlă rurală mixtă înființată în 1891, cu un învățător plătit de stat, frecuentată de 35—45 elevi, din 37 băeți și 59 fete cu etatea de școlă.

Moșia e proprietatea statului, fostă a Mănăstirei Probota. Are o suprafață de 800 fălci din care 360 cultivabile, 400 fălci pădure, 30 fălci fânaț și restul neproductiv.

Împroprietăriți în 1864 sunt 27 fruntași, 23 pălmași, 25 codași, și 16 cu câte 10 prj. stăpanind toți 316 fălci. In 1878 s'au mai împroprietărit 16 însurăței cu câte 3 fălci.

Drumuri principale sunt: la Uidesci (2 km.), la Ţolesci (3 km.), la Dolhesci (6 km.) și la Fălticeni (14 km.)

Satul Manolea își trage numele — póte — de la postelnicul Sandu Manoli care s'a călugărit sub numele de Sava Monahul. El a dăruit satul Platonesci Mănăstirei Probota, la 25 Maiŭ 7251 (1743) (v. satul Ţolesci).

Póte că locuitorii lipoveni din Manolea și din cele-l'alte sate lipovenesci din județ sunt descendenți din cei 100000 robi descălicați de Ştefan cel Mare după prădăciunile făcute în Polonia, în 1498, în urma luptei din Codrii Cosminului (A. D. Xenopol, Istor. Rom. Vol. II, pag. 383).

Unii mai spun că ar fi fugiți din Rusia încă de pe timpul lui Petru cel Mare, care, vědêndu-i că trăesc în trândăvie și necurățenie, le-a impus unele condițiuni de traiŭ și port, între cari raderea barbelor și tunderea părului, la care dênșii nepatênd adera și-au luat câmpii și s'aŭ împrăștiat prin alte țěri. Acéstă versiune se adeveresce întru cât-va (Vedi în acéstă privință «Lipovenii sub Petru cel Mare și reformele acestui împěrat» în «Lipovenismul», de Episcopul Melchisedec, pag. 84 și urmĕtorele).

Iată ce scria D-l Nadejdin în raportul seŭ, din 1846, către guvernul rusesc, privitor la lipovenii din acéstă localitate:

Cea mai vechiă dintre tóte coloniele rascolnicilor din Moldova să socóte acea de la Manole (Manoilovka). Un sat mare compus din lipoveni popiști, situat ca la 12 kilometre

de la orășelul Fólticenî, reședința ținutuluî Suceveî. Aice rescolniciî aŭ o biserică, construită în onórea acoperemêntuluî Născĕtóreî-de-Dumnezeŭ, și afară de ea maî sunt încă treî schiturî călugărești; două de bărbațî și unul de femeî. In timpul actual la biserică este un popă rus fugariŭ, anume Alexie, în vârstă peste 50 anî, cu femeie și cu copiî vrĕsnicî; iar în schiturî igumenesce starițul Joilu, originar se pare dintre lipoveniî indigenî. Altă biserică rascolnică este în Iașî în suburbia de peste Bahluiŭ. Acolo de asemenea înainte eraŭ popî deosebițî, fugițî din Rusia, dar acum nu sunt. In cele-l'alte localitățî locuite de lipovenî sunt numaî rugatorie, dintre care cele maî însemnate sunt în orașele: Târgul-Frumos, Hârlăŭ, Vasluiŭ, în satul Lipoveniî, lângă orașul Botoșanî, și'n satul Bratloti (Brătescî), între Târgul-Frumos și Manole, 25 kilometre departe de amêndouĕ. Așa dar în timpul actual în tótă Moldova predomină popa Alexie de la Manole; de aceia este și fórte bogat, are o căsuță frumușică, umblă într'o frumósă caléscă de Viena cu 4 caî; iar pe fiiî luî aduşî vrăstnicî din Rusia, 'î-a însurat aicî și 'î-a introdus în neguțătorie cu propriile luî capitalurî.

Eŭ am visitat în persónă principalele grupe ale Lipovenilor de aicî, și în Manole, care se póte numi centrul și Mitropolia rĕscolnicismuluî în Moldova, am găsduit destul de îndelung.— Dupre posițiunea loculuî sĕŭ ea este o adevĕrată cavernă, ascunsă într'un codru des, în fundul uneî văî râpóse. Pămêntul pe care se află satul cu tóte apartamentele luî, este proprietatea a Mănăstireî Probota, închinată, cum se zice aice, adică dată cu tóte averile în proprietatea Sfântuluî Mormênt, în Ierusalim de unde se și administréză, adică se dă în a rendă în profitul Patriarhieî, prin un monah trimis de patriarhul cu titlul de exarh.— Locuitoriî din sat se socot maî mult de o sută de familiî, carî trăesc în case deosebite construite după maniera ruséscă, cu tótă fisionomia isbelor (caselor țĕrănescî) din satele Velico Ruse.

Biserica se înalță în mijlocul satuluî, ea există din vechime, dar nu de mult o aŭ construit-o măreț și înfrumusețat cu baniî trimișî din Moscova, fiind-că bogătașiî de aicî, după asigurarea insușî a lipovenilor «sunt

reci către credință și servesc Mamonei, iară nu luĭ D-zeŭ». Însă ultima imputare nu cade asupra Manolenilor, căcĭ intre dênșiĭ nu este nicĭ un bogat. Sunt numaĭ gospodarĭ maĭ mult sau maĭ puțin cuprinșĭ, in numĕrul cărora primul loc să cuvine bătrânuluĭ Athanasie Zabarov, care mi-a dat ospitalitatea in casa sa.

Acest Athanasie, prin figura sa cea imposantă, prin mintea naturală și prin influența morală asupra coreligionarilor sĕĭ, mi-a amintit pre Mihail Theodorovu din Bucovina. El ca și acela, este un cărturarĭ mare, și citesce nu numaĭ cărțile cele vechĭ bisericeștĭ, ci și cele nouĕ lumeșcĭ, să ințelege — ruseșcĭ de cuprinderea morală și istorică; eŭ am vădut la dansul destule cărțĭ de aceste și insumĭ am fost martor, cum el le cetea, eră rescolnicĭĭ adunațĭ, in numĕrul lor și starețul Joilu, egumenul schiturilor de la Manole, il ascultaŭ cu o respectosă atențiune, maĭ ales când el, oprindu-se le esplica verbal despre patriarchiĭ, mitropolițiĭ, Țarĭĭ, și chiar despre marĭĭ knezĭ ruseșcĭ. Cu tóte aceste, pote că chiar din cause că el era așia de familiar cu cărțile presei lumeșcĭ civilĭ, nu am observat la el vre-o particulară afecțiune către bigotismul rascolnic. Despre objectele religióse el a vorbit cu mine forte puțin și cu mare moderațiune, despre popa Alexeiu s'a esprimat fórte defavorabil, numindu-l interesat; încă și către egumenul schiturilor se areta fără nicĭ o stimă, ba încă cu un feliu de dispreț. Însă trebue că adaugŭ și aceea, că monachiĭ de acĭ, pe cât să vede, toțĭ sunt dintre indigeniĭ localĭ, și nu merită maĭ mult. Eĭ sunt nisce ómenĭ simplĭ, grosolanĭ, inculțĭ, chiar arare orĭ ceva cărturarĭ și pe lângă aceea trăesc intr'o miserie estremă. Douĕ din schiturile lor, unul de bărbațĭ, altul de femeĭ despărțite unul de altul prin un gard invechit, să află langă sat, éra al treilea este isolat în pădure, in departare ca la 3 kilometri; ele nu sunt de cât nișce grupe de visiuni, maĭ de tot in pamênt intunecóse și murdare, in care sunt cuibarițĭ câte câțĭ va bărbațĭ saŭ muierĭ. Intr'o vizuină de aceste eŭ am găsit pe insușĭ superiorul, carele să ocupa cu meșteșugul lacătușieĭ, care este meseria luĭ, desculțĭ și numaĭ în cămașă. Și pentru dreptul de a vieţuĭ în aceste vizuinĭ și a să folosi cu nișce micĭ părticele de pămênt prin pregiurul

lor, unde 'şĭ pun câte-va straturĭ de legumĭ, atât monachiĭ cât şi monachiele, sunt impuşĭ cu dajdile în profitul proprietăţeĭ; impositul acesta este astă-ḑĭ de 3 carbóve de individ. Estrema lor miserie nu le permite a se ridica nicĭ intelectualmente nicĭ moralmente.

De necas eĭ nu să feresc de băutură, unde o găsec şi de aceea fórte adesa orĭ iĭ întâlnescĭ sbuciumându-se public într'o stare cu totul neconvenabilă vocaţieĭ monachalĭ Aceasta s'a întâmplat chiar cu stariţul Joliu, carele de faţă cu mine abia s'a târât de la Athanasie la vizuina sihastrică. Ce se atinge de Popa Alexiu, el de şi are conduită bună, adică nu este beţiv, dar la cărţĭ este tot aşia de ignorant, ca şi Joilŭ, întru acésta m'am convins din conversaţie ce am avut cu dânsul. De aicea să înţelege nestima catră dânsul a unuĭ cărturar ca bătrânul Athanasie; şi din astfel de simţiu către personele, care dupe chemarea lor, trebue să fie conductorĭ aĭ credinţeĭ, fireşce se esplică şi acea rĕceală către credinţă, pe care am observat'o la bătrân, şi care în generaţiunea jună se manifestă încă maĭ puternic şi maĭ clar. De esemplu, fiul luĭ Athanasie, numit Malafeĭ, june forte deştept, carele de şi abea iĭ înfirează musteţele, este deja vatav la Manole, s'a arătat înaintea mea ca un perfect liberton, maĭ — maĭ atheu.»

Tot Episcopul Melchisedec scrie în 1870:

«In comuna Manole sunt 120 de familieĭ lipovenescĭ, care compun în totul 668 individe; aŭ biserica lor şi un popă; se crede că aceştĭ lipovenĭ sunt dintre ceĭ maĭ vechĭ ce s'aŭ stabilit în Moldova, pe la mijlocul viaculuĭ 18-lea. Protoereul judeţuluĭ Suceava spune despre lipovenĭĭ din judeţiul seŭ numaĭ atâta în genere, că eĭ sunt «staroverĭ», dupre propriele lor arătărĭ. Nu putem dar decide cu esactitate, ce anume secte lipovinescĭ sunt în Manole. In apropriere de Manole sunt treĭ schiturĭ, unde petrec călugăriĭ şi călugăriţile lorŭ. Cel maĭ însemnat este schitul saŭ kinovia lipovenilor popiştĭ de aice, care numeră 67 individe, din care 46 călugărĭ şi 21 calugăriţe. Kinovia are două biserice, una dedicată sântuluĭ Nicolaĭ, alta Inălţăreĭ cinstiteĭ crucĭ. Secţia femeiască se disparte de cea bărbătească prin un gard; calugăriţile frequentează aceleaşĭ bisericĭ. Această

...re are un rol însemnat ...erile lipovenescĭ din Ro... prin ea să întreţine co...ţiunea afacerilor lipove... din România, Turcia şi ... cu ierarchia lipovano... de la Fântâna albă ... acesteĭ monastirĭ pórtă ... archimandriţĭ. Unul ... Varsanufiŭ, fost archi... la Manole pe la anul ... şi zelos apĕrătoriu al ...erarchieĭ austriace, în ...870, s'a unit cu orto... în Rusia şi se află acum ...toriŭ la monastirea omo... Pocrovsky, din gubernia ...ovuluĭ. De şi majoritatea ...opistă, nu lipsesce în ... niciĭ partitul nepopist; ...un schit al sĕŭ propriu, ... marginea uneĭ padurĭ nu ... de Manole. Acolo trăesc ... călugărĭ care nu aŭ ... relaţiune bisericeascǎ cu ...le şi popiĭ, nicĭ cu că... ceĭ lalţĭ, de la Manole ...ovenismul» de Episcopul ...edec p. 181—184 şi 238

...803, «Lipovenii ot Ma... M-reĭ Probota, avea 40 ...dătind bir 1172 leĭ anual, ... pământul, óre-şĭ care ...rie şi loc în destul» ...ul de T. Codrescu vol ... 251).

Mânsei (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Sabasa.

Mareului (Pârâul), numit şi pârâul Lădeĭ; mic afluent al pârâuluĭ Brustura, din com. Drăgănescĭ.

Mareului (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Şomuzul Mare în com. Preutescĭ.

Mare (Pârâul), v. pârâul Mediasca.

Mare (Pârâul), v. pârâul Matióra.

Martei (Delul), în com. Plesescĭ parte cultivabil, parte pădure.

Martin, pârâŭ, mic afluent al pârâuluĭ Pietrosu, în com. Dolhasca.

Matiesei (Pârâul), numit şi al Babeĭ, în com. Brădăţelu, mic afluent al pârâuluĭ Brădăţelu (800 m. lung).

Matióla, pădure de diverse esenţe în com. Cristescĭ.

Matióla, fost sat pe pârâul cu acest nume, care a fost desfiinţat de Mihaĭ Sturza-Vodă, iar locuitoriĭ aŭ fost strămutaţĭ în Horniţa.

Matióla, pârâŭ; numit la obârşie

Homiţa, de la satul din care-şĭ începe cursul. Indată ce trece în com. Tătăruşĭ primesce numele de Matióĭa. După un curs de 4200 m., drept satul Uda, primesce pe Leurdişul şi Călugăra şi-şĭ schimbă numele în Părâul Mare, continuă inainte încă 3 km. şi trecênd pe moşia Heciu, ia numele de Conţasca, işĭ maĭ urméză şerpuirea încă 6 km. udând com. Lespeḑĭ şi Paşcani şi se varsă în Siret din sus de satul Lunca. Apa sa învêrtesce 4 morisce în com. Tătăruşĭ, 2 în com. Lespeḑĭ, 4 morĭ şi 2 piue în com. Paşcani. Are de tributarĭ din stânga pe: Pârâul Poşteĭ, Satului şi Călugăra iar din drépta pe Bodescĭ.

Mazanae, munte, în com. Brosceni, avênd 1339.9 m. altitudine.

Mazanae, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Cotârgaş.

Maxim (Pârâul luĭ), mic afluente al pârâuluĭ Ermolia, în satul Găscescĭ.

Mediasca, pârâŭ; isvorasce din pădurea Huhurez, sub numele de pârâul Subţirel, trece prin satele; Mestecenĭ, Movilenĭ şi Negotescĭ, de unde ĭa numele de Pârâul Mare, işĭ continuă cursul prin satul Ruşĭ, de unde i se zice Mediasca şi se varsă în Moldova. Lungimea sa e de 6 km. Are de tributarĭ din stânga pe Movileni, Cucoşenĭ, Tătăreni, Stâneĭ şi Gavanu, iar din drépta pe pârâul Ruşĭ şi Focşa.

Merescĭ, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Giurgescĭ. Numit ast-fel de la un fost proprietar Costache Mirescu. Aşeḑat lângă frontiera Bucovineĭ, numĕră 79 case populate cu 77 capĭ de familie saŭ 367 suflete, din carĭ 177 bărbaţĭ şi 190 femeĭ (17 israeliţĭ). Are 77 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 14 fălcĭ. Moşia e proprietatea d-neĭ Maria G. Ghiţescu şi are întinderea de 340 fălcĭ, din care 260 fălcĭ cultivabile, 60 fălcĭ pădure, 10 fălcĭ fânaţ şi restul neproductiv.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 50 fruntaşĭ, 20 pălmaşĭ şi 12 codaşĭ, stăpânind 180 fălcĭ. Un singur drum principal duce la Giurgescĭ (6 km.) Biserica şi şcóla din Giurgescĭ servesc şi acestuĭ sat.

In 1803, «Merescĭ a Saftiĭ Ursăschióe, avea 29 liuḑĭ, carĭ plăteaŭ 328 leĭ bir anual» (Uricarul de T. C., vol. VII. p. 253).

Mestecănari, delul pe care stă satul Mesteceni, din com. Ciumulescĭ.

Mesteceni, sat, numit în parte şi Movilenĭ, pe moşia cu acelaş nume din com. Ciumulescĭ.

Străbătut de păraele Huhurez şi Subţirel, numĕră 36 case, populate cu 38 capĭ de familie sau 158 suflete, din carĭ 72 bărbaţĭ şi 80 femeĭ (5 streinĭ). Are 55 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 3 fălcĭ, 60 prăjinĭ. Majoritatea locuitorilor sunt slabĭ gospodarĭ.

Moşia e proprietatea d-luĭ Eman Morţun, cumpĕrată de la moştenitoriĭ luĭ Constantin Hărlescu şi are întinderea de 65 fălcĭ.

Improprietărițĭ în 1864 sunt 8 fruntaşĭ, 11 pălmaşĭ şi 24 codaşĭ, stăpânind 61 fălcĭ şi 24 prăjinĭ.

Biserica şi şcóla din Negotescĭ servesc şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt la Negotescĭ (un km.) şi la Cămărzanĭ (3 km.)

Satul Mesteceni s'a înfiinţat în urma improprietărireĭ sătenilor pe la 1866, de către locuitoriĭ din Cămărzanĭ cărora li s'a dat pământ acĭ.

Mihăescĭ, sat pe moşia Rotopănescĭ, dar în com. Brădăţelu. Aşeḑat parte pe ţĕrmurile păr. Brădăţelu, parte pe costa deluluĭ Rĕdiu, numĕră 109 case, populate cu 117 capĭ de familie saŭ 514 suflete, din carĭ 263 bărbaţĭ şi 251 femeĭ (19 streinĭ). Are 136 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 11 fălcĭ şi 45 prj. Locuitoriĭ sunt bunĭ gospodarĭ.

Are o biserică cu patronul Sf. Nicolae, clădită de fraţiĭ *Mihail* şi Ión în 1785 fără preot, formând satul o singură parohie cu Rotopănescĭ, sat a căruia şcólă servesce şi Mihăescilor.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt: 37 fruntaşĭ, 32 pălmaşĭ şi 5 codaşĭ (cu câte 12 prj.), stăpânind 239 fălcĭ şi 45 prj. Drumurĭ sunt: la Rotopănescĭ (1200 m.) şi la Burghinescĭ (2 km.)

Intr'un ispisoc, din 6973, Aprilie 11, de la Ştefan Voevod se dă Mitropolieĭ Moldoveĭ satul Mihăescĭ cu morĭ, iprocĭ. In 7011, Aug. 27, prin alt ispisoc tot de la Ştefan Vodă se întăresce stăpânirea Mitropolieĭ Moldoveĭ pe satul Mihăescĭ. (Ist. Mitrop. Mold. şi Suceveĭ p. 20). Decĭ vechimea satuluĭ Mihăescĭ întrece epoca luĭ Ştefan Cel Mare.

Mihaï (Pâràul luï), mic afluent al Bistriţeï în com. Brosceni.

Mihailetu, munte între comunele Şaru-Dornı şi Dorna Pădure.

Mihailetu, pârâŭ, isvorăsce de la Apa Acră de sub Piciorul scurt, şi se varsă la Coverca în Călimănel.

Mielușóia, dél acoperit de fânaţ între com. Sasca şi Malinĭ.

Migovanu, munte, în com. Borca avênd 1499.1 m. de altit.

Miron (Pârâul luï), mic afluent al Siretuluĭ, în com. Dolnasca (2700 m.).

Mirosläveschi, comuna rurală situată în partea sud-vestică a plășeĭ Siretul de jos. Se mărginesce la E. cu com. Stolniceni, la V. cu comuna Davideni și Păstrăveni din județul Némțu, la S. cu comuna Mogoşescĭ şi Tupilaţĭ din judeţul Roman şi la N. cu comuna Cristescĭ.

Forma teritorială a comuneĭ este a unuĭ patrulater aprópe regulat. Se compune din satele Miroslăvesci-Năvrăpescĭ, Soci, Ciohorenĭ, Verşenĭ şi Mitescĭ, cu reşedinţa în cel d'întâĭ.

E populată cu 1082 capĭ de familie ce numéră 4228 suflete, saŭ 2231 bărbaţĭ şi 2157 femei (61 israilițĭ). Contribuabilĭ sunt 1020.

Are 4 bisericĭ, servite de 6 preoţĭ şi 8 cântăreţĭ, şi 2 şcole rurale mixte frecuentate de 6[illegible] şcolarĭ. In totă comuna sunt 178 băeţĭ şi 195 fete, între 7—12 anĭ.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 12152 53 lei şi la cheltuelĭ 11542 20 lei, iar al drumurilor 3037 50 lei venit şi 2625 leĭ cheltuelĭ. In totă comuna sunt 294 caĭ, 146[illegible] boĭ, 908 vacĭ, 3008 oĭ, 2 capre şi 830 porcĭ.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măriĭ variază între 31[illegible]—335 m. E udată de rîul Moldova şi miciĭ afluenţĭ Si[illegible]tea, Sohodoru, Gruiu şi Rang[illegible]. Moşia e proprietatea Prinţului Gr. M. Sturza, afară de Mite[illegible] care e rĕzăşescă.

Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 4387 fălcĭ, din care 2841 fălcĭ cultivabile, 515 fălcĭ pădure, 705 fălcĭ fânaţ şi ima[illegible] şi restul prundiş şi locurĭ sterpe. Anul din urmă s'a cultivat 245 hect. grâu, 1893 hect. porumb, 668 hect. orz, 853 hect. ovĕz, 13 hect. hrişcă, 21 hect. cartofĭ, 9 hect. canipă şi 2 hect. viĭ.

Improprietăriți in 1864 sunt 285 fruntași, 255 pălmași și 119 codași stăpânind 2156 fălci.

Drumurile principale sunt: Șoséua națională Roman-Folticeni (50 km până la Fólticeni), la Pășcani (12 km.) și la Verșeni (6 km.)

Miroslăvesci, sat, numit în partea nordică și Năvrăpesci, pe moșia și în comuna cu acelaș nume Așeḑat pe costele dealuluĭ ce țĕrmuresce șesul stâng al Moldoveĭ și străbătut de pâraele Gruiu și Sochodoru, numĕră 390 case, populate cu 395 capĭ de familie saŭ 795 suflete, din carĭ 363 bărbațĭ și 432 femeĭ (6 israiliți). Are 280 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 165 fălcĭ, 53 prj. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc

Are o biserică cu patronul Cuv Paraschiva, clădită de locuitori (pe atunci rĕzĕșĭ) in 1515 și restaurată în 1698, după cum se constată după o inscripție de pe o ușe. E servită de 2 preoțĭ și 2 cântărețĭ și împroprietărită cu 17 fălci

O școlă rurală mixtă, înființată in 1865, cu un învĕțător plătit de stat, frecuentată de 45 elevĭ. In sat sunt: 251 băețĭ și 265 fete cu etatea de școlă; localul de școlă însă fiind maĭ mult un bordeiu închiriat, nu pot fi primițĭ la școlă de cât ceĭ 45 înscrișĭ

Moșia, a Prințuluĭ Gr M. Sturza, are 2234 fălcĭ.

Improprietăriți in 1864 sunt: 137 fruntașĭ, 62 pălmașĭ și 34 codașĭ, stăpânind 757 fălcĭ.

In 1803, «Miroslăvescĭ moșie rĕzĕșescă, avĕnd 43 liudĭ carĭ plăteaŭ 748 leĭ bir anual». (Uricariul VII, pag 248).

Miroslăvescĭ (Piscul), culmea délului de deasupra satuluĭ cu acest nume, imaș

Miroslăvescĭ, părâu, v. Gruiu.

Mitescĭ, sat, pe moșia cu acelașĭ nume în comuna Miroslăvescĭ. Așeḑat pe țĕrmul stâng al Moldoveĭ, numĕră 38 case, populate cu tot atâția capĭ de fam. saŭ 158 suflete, din carĭ 81 bărbațĭ și 77 femeĭ (12 israiliți). Are 64 contribuabilĭ. Locuitoriĭ sunt rĕzĕșĭ stăpânind 218 fălcĭ Biserica și școla din Verșenĭ servesc și acestuĭ sat

Drumurĭ principale sunt: la Verșenĭ (350 m.) și la Tupilațĭ (jud. Roman, 250 m.)

Bĕtrâniĭ susțin că rĕzĕșiĭle le aŭ de la Tăutul Logofĕtul, care căpĕtase moșia de la Ștefan Vodă Unul dintre rĕzĕșĭ, din

familia Bo[illegible] păstrează încă [illegible] moşiei scris în limba slavă pe pergament.

Misşunele, pădure în suprafaţă de peste 11 fălci, pe teritoriul părăului Ciuesa, între Drăgă-tesci şi Săvesci.

Moişa, sat pe moşia şi în com. Boroia. Aşezat pe părăul cu acelaş nume şi pe podişul dintre părăiele Saca şi Moişa, numeră 159 case, populate cu 184 capi de familie saŭ 650 suflete, din cari 327 bărbaţi şi 323 femei, 6 streini. Contribuabili sunt 16[illegible]. Vatra satului ocupă 11 fălci, 70 prj.

Improprietăriţi la 1864 sunt: 14 fruntaşi, 23 pălmaşi şi 26 codaşi stăpânind 234 fălci; la 1879, însurăţei 19 cu 57 fălci şi în 1889 aŭ cumpĕrat 8 locuitori câte un lot mic à 5 hect.

Are o biserică cu patronul Sf. Nicolae, clădită cu vre-o 70 anĭ în urmă de locuitorĭ, servită de 1 preot şi 2 cântăreţi.

O şcólă rurală mixtă înfiinţată anul acesta (1892), cu un învĕţător plătit de stat, frecuentată de 45 şcolarĭ.

In 1803, «Moişa, a Mănăstireĭ Rêşca, avea 23 liudĭ, plătind 328 leĭ bir anual». (Uricar de Th. Codrescu, Vol. VII, pag. 250).

Moişa, (nume slav), părăŭ, în pl. Moldova-de-jos. Format din păraele Alunişu şi Plopu, udă satul cu acelaş nume şi după un curs de 5 km. se varsă în Rêşca. Are de tributarĭ din drepta pe Trăstióra, Ţiganca, Siatina, Sihastruluĭ, Arşiţa, Comorilor, şi din stânga pe Runcul, Luleiĭ şi Bolohănosul. Conţine pesce: boişteni, grindeie, etc.

Moişa şi Rêşcuţa (Intre), şir de munţĭ în com. Bogdănescĭ.

Moişii (Delul), munte între părăiele Saca şi Moişa, în comuna Boroia.

Moldova, râŭ în plăşile Moldova-de-sus şi de-jos şi pl. Siretul-de-jos. Numele sĕŭ pare a fi de originĕ germano-gotică: *mulde* = praf. (A. D. Xenopol, Istor. Rom. Vol. I, p. 318 şi 371 şi B. P. Hâjdĕŭ, Istoria Critică a Rom. Vol. I, p. 300).

Uniĭ cred că 'şĭ-ar fi luat numele de la ţéră care pentru frumuseţea eĭ fusese numită de Romanĭ *Molis Dacia* saŭ *Molis Davia*. (Scrierile luĭ C. Negruzzi Vol. I, p. 194, ediţ. din 1872).

…nda mai spune că 'şi ar … numele de la o căţea … a primului descălicător …

…le Vornic (Gr. Ureche, …ţi cronicari, scrie: …menii din Maramureş, … peste munţii Ungurescĭ …e munţii Moldoveĭ, va …ere sĕlbatice, pană aŭ …pa ceĭ, zicem Moldova, … un zimbru, carele 'l aŭ …t, la locul unde se chia …ul Boureni, pe acea apă …dove, şi aŭ pus nume …le i *ziseră Moldova, pre … unei căţele ce i ziceau* … care atunci gonind zim… 'aŭ înecat intru acea apă …re numele apei se zice …i ţereĭ Moldova» (Leto…l. I. pag. 131 şi Miron … Letop III, pag. 511)

…asce de sub Cârlibaba, … de hotarul Bucovineĭ din …oramureş şi, după ce a …ărgurile Câmpu-Lungul …oru din Bucovina, intră … la Cornu Luncii, stră…ritorul comunelor Mălini …), Sasca (1 ½ km) Baia …), Fântâna-Mare (3 km.), …esci, Bogdănescĭ şi Bo… km), Udesci şi Drăgă… (8 ½ km), Drăguşeni (8 … Cristesci (17 km) şi Mi…sci (8 km.) şi trece în jud Roman drept satul Tupilaţi Se varsă în Siret din jos de Roman. Are de afluenţĭ din drépta pe: Suha-Mică, Suha-Mare, Molna, Sasca-Mare, Şinca Bogata, Jerna, Miclăuşa, Rêşca, Broscenĭ (Leţcanĭ) şi Topliţa, iar, din stanga, pe: Recea, Şomuzul Băeĭ, Păraul luĭ Bortă, Mediasca, Onicenĭ, Forăsci, Hatia, Stanişteа, Moţca, Boura, Siliştea, Sohodoru, Gruiu şi Rangu Albia Moldoveĭ, de altfel destul de intinsă şi fórte neregulată, e plină de prundiş.

Moldoveĭ (Şesul), in lăţime de 1—5 km Pe cand in partea de sus nu priesce de cât ovĕzuluĭ, porumbuluĭ şi fânaţelor, cu cât scoborĭ maĭ la vale devine mai fertil O mică parte e acoperit de lunc, de lozii, răchiţĭ şi arinĭ

Moldova de jos, plasă din Judeţul Suceva Se mărginesce la est cu pl Siretul de sus şi de jos, la vest cu judeţul Nemţu, la sud cu pl Siretul de jos şi judeţul Nemţu şi la nord cu pl Moldova de sus. Partea vestică este muntósă, iar cea laltă ondulată, ne-avênt de cât un singur şes al Moldoveĭ.

Intinderea teritorială a acesteĭ plăşĭ e de 52633 fălci sau 75380

hect. şi 72 are, din carĭ numaĭ jumătate sunt cultivabile. Reşedinţa Sub-Prefectureĭ este în com. Ciumulescĭ. Se compune din 6 comune rurale şi anume: Ciumulescĭ, Uidescĭ, Drăguşenĭ, Drăgănescĭ, Boroia şi Bogdănescĭ, carĭ sunt formate din 37 sate. Numĕră 4556 case, populate cu 4967 capĭ de familie saŭ 19314 suflete, din care 9612 bărbaţĭ şi 9702 femeĭ. (9925 necăsătoriţĭ, 8078 căsătoriţĭ, 1268 văduvĭ, 43 divorsaţĭ, sciŭ carte 1295 şi fără nicĭ o cunoscinţă 18019).

Contribuabilĭ sunt 3607. — In acéstă plasă se află M-rea Rîşca şi schiturile lipovenescĭ din Manolea (v. a. n.).

E străbătută de şoseua naţională Roman-Fălticenĭ şi de şoseua judeţenă Dumbrăviţa-Némţ. Produce puţin grâŭ, dar maĭ ales ovez, porumb, hrişcă, cartofĭ şi fânaţe. Ca aşeḑĕmant industrial pot cita fabrica de spirt din Drăguşenĭ şi téscurile de uleiŭ de cânepă din Manolea.

Totalul budgetelor comunelor, pe anul 1892—1893, are la venit 51546 leĭ şi la cheltuelĭ 50462 leĭ; iar al drumurilor 18358 leĭ venit şi 14106 leĭ cheltuelĭ. Statul posedă în acéstă plasă 4 proprietăţĭ cu un venit de 51684.84 leĭ anual, avênd şi 19649 hectare pădure.

Moldova de sus, plasa din judeţul Suceva. Se megieşesce la Est cu pl. Şomuzul, la Vest cu pl. Muntele, la Sud cu pl. Moldova de jos şi la nord cu Bucovina. Maĭ mult de jumătate este muntosă şi treĭ părţĭ din teritorul eĭ e acoperit de pădurĭ, a căror principale esenţe sunt: bradul, fagul, mestecănul, plopul şi stejarul din stânga Moldoveĭ.

Suprafaţa plăşeĭ e de 59... fălcĭ saŭ 75698 hect., două părţĭ din care e acoperită de pădure. Sub-Prefectura, şi are reşedinţa la Cornu Lunceĭ. Este formată din Oraşul Fălticenĭ şi şépte comune rurale şi anume: Baia, Fântâna-Mare, Sasca, Brădăţel, Rădăşenĭ, Oprişenĭ şi Malin, carĭ sunt alcătuite din 21 sate şi un oraş.

Numĕră 5763 case, în carĭ trăesc 6641 capĭ de familie ce numĕră 26251 locuitorĭ (suflete) din carĭ 12864 bărbaţĭ şi 1341.. femeĭ (14566 necăsătoriţĭ, cunoscinţă de carte 22352). Contribuabilĭ sunt 8447 ruralĭ şi 1230 urbanĭ.

In acéstă plasă se află M-rea Slatina, schitul Preutescĭ şi fostul târg Baia, cu Biserica Albă, Biserica Săséscă şi a luĭ Petru

Rareş (v. a. n.). E străbătută de şoseua Cornu-Lunci Dorna.

Ca aşedăminte industriale renumitele instalaţiunĭ forestiere ce pe Domeniul coroneĭ (Găinescĭ şi Esle) Mălinĭ, (Vedĭ ocol I silvic), şi maĭ multe alte ferăstrae pe moşiile Lasca şi Baia, cum şi morile: Ciorsacĭ, Doftoruluĭ şi Călugăruluĭ de pe Şomuzul Mare şi Fabrica de spirt de la Baia.

Totalul budgetelor comunelor pe anul 1892—1893, are la venit 353850, leĭ şi la cheltuelĭ 353182 leĭ; iar al drumurilor 36419 leĭ venit şi 33479 leĭ cheltuelĭ. Statul posedă în acéstă plasă o proprietate cu un venit de 8318.95 leĭ; iar teritorul comuneĭ Mălinĭ, face parte din Domeniul Coróneĭ.

Moina, părâŭ în comuna Sasca (lung. 2 km.), după ce a fost mărit de părâul Topliţa şi un canal din Moldova se varsă în râul Moldova.

Moina, şesul drept al Moldoveĭ, după ce trecĭ podul şoseleĭ Cornu-Lunci-Dorna, între Sasca şi Mălinĭ.

Monae (Delul luĭ), munte în com. Dorna.

Móra Dracului, cascadă înaltă, formată de părâuaşul Bogolinul, ce se vede scoborând cu pluta pe Bistriţa în partea dreptă, după ce aĭ trecut Cheile şi Scăriciea.

Móra luĭ Pavel (Gârla), o ramură a Şomuzuluĭ-Mare în comuna Dolhasca.

Móra Valea Glodului, morişcă în com. Valea Gloduluĭ, pusă în mişcare de apa iazuluĭ format de Şomuzul-Mic. Aduce proprietăţiĭ venitul de 800 leĭ anual.

Morăresailor (Dealul), munte în com. Négra Şaruluĭ.

Morii (Délul), acoperit de fânaţ în com. Lespedĭ.

Morei (Délul), în com. Pleşescĭ, parte cultivabil, parte huceag.

Morii (Pârâul), isvorăsce de sub Délul Rotărieĭ şi se varsă în iazul Valea Gloduluĭ (lungimea 260—300 m.)

Morişcă (Iazul de la), vedĭ Iazul Târguluĭ.

Morişca Veche, localitate la gura părâuluĭ Teiuluĭ în Şomuzul-Mic, com. Valea Gloduluĭ.

Mormântul Tâlharuluĭ, localitate la hotarul moșieĭ Sirețel, com. Lespeḑĭ.

Moroșencel (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Sasca-Mare, din comuna Sasca.

Moțca, sat pe moșia și în com. Cristescĭ. Așeḑat pe délurile: Moțca, Surda și Cósta Uneĭ, e străbătut de pârâurile Moțca, Albia, Ienache și Răzima.

Numĕră 325 case, populate cu 360 capĭ de familie saŭ 1470 suflete, din carĭ 700 bărbațĭ și 770 femeĭ (7 israilițĭ). Numĕră 282 contribuabilĭ. Are o cârciumă, 2 băcăniĭ și un debit de tutun. Vatra satuluĭ ocupă 83 fălcĭ și 46 prj.

Improprietărițĭ în 1864 sunt 69 pălmașĭ și 94 codașĭ, stăpânind 306 fălcĭ și 58 prj.

Drumurĭ principale sunt: la Pașcanĭ (10 km.), la Cristescĭ ($2^1/_2$ km.) și la Bourenĭ (3 km.)

Are o școlă rurală mixtă cu un învĕțător plătit de comună, frecuentată de 30 școlarĭ.

O biserică de lemn servită de un preot și 2 cântărețĭ, împroprietărită cu 8 fălcĭ. Din preot în preot s'a transmis urmĕtórea tradiție asupra bisericeĭ: «In ziua de Joia Mare a anuluĭ 1776 Sofronie și Elisaveta, de fel din Muncel, se duc la schit în Bourenĭ sà'șĭ mărturiséscă păcatele, cu care ocasiune își arată către maĭ marele schituluĭ dorința de a face o biserică. Acesta îĭ sfătuesce să o facă pentru cele 12 case din Moțca. Biserica fu pornită și terminată până la Sf Nicolae patronul eĭ. Fondatoriĭ aduseră un clopot de la Bourenĭ pentru biserica lor, iar ca preot fu hirotonisit un nepot al lor Lefter, cel I-iŭ preot în Moțca.

Moțca era satul robilor luĭ Mihaĭ Sturdza și de aci vine că și astă-ḑĭ sunt fórte mulțĭ țiganĭ în sat.

Moțca, pârâul ce udă satul cu acest nume. Isvorăsce din Piscul Babeĭ, sub numele de pârâul Pisculuĭ Babeĭ pe care 'l pórtă până ce intră în sat, după un curs de 4 km. în care s'a mărit cu Pârâul luĭ Ienache, (1940 m.) și Răzima (735 m.) se varsă în Moldova.

Moțca, pădure de diferite esențe lângă satul cu acest nume.

Moțca, valea stérpă a pârâuluĭ cu acest nume.

Moțco (Délul la), în satul Brusturĭ, între păraele Brustura și

Părăuț. Proprietatea rĕzĕșilor de baștină Moțocĭ

Movila Bortósă, zisă și Movila Săpată la hotarul moșieĭ Sasca din spre Mălinĭ apróре de șoséua Cornu Lunceĭ și Hanu luĭ Istrate

Se spune că intr'ênsa s'ar fi aflând depuse rĕmășițele celor căḍuțĭ in lupta luĭ Ștefan cel Mare cu Mateĭ Corvin, la Baĭa

Movila Leteĭ, deal cultivabil în com. Stolnicenĭ

Movila luĭ Zorilă, Movilă în vârful déluluĭ Mutuluĭ din com. Bogdănescĭ, acoperită de câmp și huceag.

Movila Mare, délul de pe moșia Baia, din spre Fôlticenĭ, cultivabil

Movila Mică, numită și Boloban; mică culme de deal in com Baia, cultivabil.

Movila Ruguluĭ, deal în com. Rădășenĭ, cultivabil.

Movilele de la Cornilescĭ, V. comuna Drăgănescĭ.

Movilenĭ, sat, pe moșia cu acelaș nume din com. Ciumulescĭ — Așeḍat pe cósta déluluĭ Movilenĭ, numĕră 33 case, populate cu 35 capĭ de familie saŭ 143 suflete, din care 73 bărbațĭ și 70 femeĭ; are 25 contribuabilĭ

Vatra satuluĭ ocupă 3 fălcĭ și 10 prj Locuitoriĭ nu prea sunt gospodăroșĭ

Moșia, proprietatea d-luĭ E manoil Mortzun, cumpĕrată de la N Ganea, are intinderea de 109 fălcĭ și 60 prj., din carĭ 70 cultivabile, 20 fălcĭ pădure, 10 fălcĭ fânaț și restul neproductiv.

Improprietărițĭ in 1864 sunt 5 fruntașĭ, 13 pălmașĭ și 2 codașĭ, stăpânind 52 fălcĭ, 40 prj

Biserica și școla din Negotescĭ servesc și acestuĭ sat.

Un singur drum principal duce la Cămărzanĭ (1 1/2 km.)

Movilenĭ, délul d'asupra satuluĭ cu acest nume

Movilenĭ, părăuașul ce străbate satul cu acest nume, mic afluent al părăuluĭ Mediasca.

Muncel, munte in com. Mălinĭ, avĕnd 1308 4 m. altitudine.

Muncel, deal între com Preutescĭ și Dolhescĭ, îmbrăcat in pădure de fag și mestécăn.

Muncel, deal pe moşia Manolea, îmbrăcat în pădure de diferite esenţe.

Muncel, haltă pe linia ferată Paşcanĭ-Roman, între Paşcanĭ şi Hălăucescĭ.

Muntele, una dintre cele şése plăşĭ ale Judeţuluĭ. Se mărginesce la est cu com. Mălinĭ şi şi Boróĭa, la Vest cu Transilvania şi Bucovina, la Nord cu Bucovina şi la Sud cu Transilvania şi judeţul Némţu.

După cum o arată şi numele e muntósă şi nu se cultivă de cât în comunele de la Broscenĭ în jos (Mădeiu, Borca, Sabasa şi Fărcaşa) câte puţin porumb şi cartofĭ pe lângă case. Ceĭ-lalţĭ locuitorĭ îşĭ aduc merindele (porumb, etc.) în dăsagĭ, pe caĭ legaţĭ unu de altul, formând un fel de caravane şi acésta maĭ mult din causa lipseĭ de căĭ de comunicaţie. Maĭ tótă Plasa Muntele e îmbrăcată în frumóse pădurĭ de brad, împărţite în treĭ proprietăţĭ marĭ: moşia M. S. Regeluĭ, Domeniul Coróneĭ şi răzeşescĭ. Suprafaţa plăşeĭ e de 98901 fălcĭ saŭ 141645 hect., din carĭ numaĭ 1500—2000 fălcĭ cultivabile.

Este formată din comunele Broscenĭ, Borca, Mădeiu, Sabasa, Fărcasa, Dorna, Şaru Dorni şi Négra Şaruluĭ, cu reşedinţa Sub-Prefectureĭ în Broscenĭ. In tóte comunele pl. Muntele sunt 36 sate, formate din 3404 case, în care trăesc 3258 capĭ de familie ce numără 13115 suflete, din care 6654 bărbaţĭ şi 6461 femeĭ. (Necăsătoriţĭ 6728, căsătoriţĭ 5323, văduvĭ 1046 şi divorsaţĭ 18. Sciŭ carte 845; iar 12270 n'aŭ nicĭ o cunoscinţă). Contribuabilĭ sunt 3447. N'are de cât o singură cale principală ce legă oraşele Fălticenĭ şi Piatra cu Dorna.

Pe moşia M. S. Regele, Broscenĭ, şi pe Domeniul Coróneĭ, Borca şi Sabasa, sunt însemnate instalaţiunĭ forestiere.

Locuitoriĭ din pl. Muntele se ocupă cu plutăritul, esploatarea pădurilor şi crescerea vitelor.

Totalul budgetelor comunelor pe anul 1892—1893, are la venit 61457 leĭ şi la cheltuelĭ 60982 leĭ, iar al drumurilor 13192 leĭ venit şi 10400 leĭ cheltuelĭ.

Statul nu posedă nicĭ o proprietate în acéstă plasă. Pe moşia Broscenĭ se află schitul Rarău (v. a. n.).

Muntele Lung, munte în com. Broscenĭ.

Murel (Délul), în com. Pleşescĭ cultivabil.

Musoălaşu, deal cultivabil în com. Stolniceni Prăjescu.

Muscalî, (Ogórele de la), ţarină (4 fălcĭ), în com. Siliştea.

Muşet (Délul luĭ), continuarea déluluĭ Vieĭ de lângă satul Hârtop.

Mutului (Délul), păşunabil, în com. Bogdănescĭ.

N.

Naca (Părăul luĭ), mic afluente al Bistriţeĭ în com. Broscenĭ.

Nănăşenĭ, fost sat, la nord de desfiinţatul sat Iorcanĭ, pe teritorul comuneĭ Tătăruşĭ.

Năvrăpescĭ, părăŭ, numit şi Sohodoru; udă satul şi com. Miroslăvescĭ pe o lungime de 7 km. şi se varsă în Moldova.

Năvrăpescĭ, parte din satul Miroslăvescĭ.

Nebunu, părăŭ; mic afluent al Săscuţeĭ micĭ, în com. Sasca.

Negoescĭ fost sat, la gura părăuluĭ Bădiliţa, com. Lespeḑĭ.

Negotescĭ, sat, numit în partea nord-vestică Poiana, iar în vechime i se zicea Negutescĭ; pe moşia cu acelaş nume din com. Ciumulescĭ. Aşeḑat pe cóstele délurilor Cucoşenĭ, Tătărenĭ, Codrul şi Mănăstireĭ, numĕră 137 case, populate cu 135 capĭ de familie saŭ 594 suflete din carĭ 282 bărbaţĭ şi 312 femeĭ (17 israeliţĭ). Are 169 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 14 fălcĭ. Aşeḑările locuitorilor, afară de micĭ escepţiĭ, sunt próste. In sat sunt un cismar, un stoler şi un fierar.

Are o biserică de lemn cu patróna Sf. Maria mare, clădită pe la 1763 de 24 călugărĭ de la schitul ce a fost în vechime *In Poenă*, în Codrul Mănăstireĭ (v. a. n.). E servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi improprietărită cu $8^1/_2$ fălcĭ.

O şcólă rurală mixtă, înfiinţată în 1889, cu un învĕţător plătit de stat, frequentată de 29 şcolarĭ.

Moşia e proprietatea d-luĭ Berş Last, cumpĕrată de la Maria Moruz care o moştenise de la Al. Moruz, care — la rându-ĭ — o avea de la Visternicul Iordache Ruset, iar acesta

o cumpĕrase la mezat de la Ecaterina Buhalschina care o moştenise de la spătarul Grigore Başotă. Intinderea moşieĭ e de 223 fălcĭ, din carĭ 90 fcĭ. cultivabile, 125 fălcĭ pădure şi restul neproductiv.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 50 fruntaşĭ, 32 pălmaşĭ şi 6 codaşĭ stăpânind 293 fălcĭ 60 prăjini.

Drumurĭ principale sunt: la Ciumulescĭ (2 km.), la Uidescĭ (3 km.) şi la Ionésa (1 ½ km.)

In 1803 «Negotescĭ a Spătaruluĭ Grigore Başotă, avea 34 liuḑĭ, carĭ plăteaŭ bir 820 leĭ anual». (Uricarul de T. C. vol. VII, p. 252).

Negotescĭ, delul pe care stă satul cu acest nume.

Négra Broscenilor, sat, pe moşia şi în com. Broscenĭ, de care ţine şi localitatea numită Poena Vinuluĭ, locuită de câţĭ-va sătenĭ, carĭ n'aŭ proprietăţile lor, ci ţin cu arendă anuală câte o bucată de loc de la proprietate.

Aşeḑat pe ţĕrmul drept al pârâuluĭ cu acelaş nume, numĕră 62 case, populate cu 51 capĭ de familie saŭ 290 suflete, din carĭ: 140 bărbaţĭ şi 150 femeĭ (65 streinĭ).

Contribuabilĭ sunt 60. In sat se află un croitor, 3 cojocari, o cârciumă, o băcănie, o moră şi un ferăstrăŭ; 2 dulgheri, 2 pietrarĭ şi 4 fierarĭ.

Şcola şi biserica din Broscenĭ servesc şi acestuĭ sat.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt un fruntaş, 4 pălmaşĭ, 14 codaşĭ stăpânind 57 fălcĭ, afară de ceĭ cu câte 10 prj.

E străbătut numaĭ de şoseua ce légă Broscenĭ cu Dorna.

Négra Broscenilor, pârâŭ, numit ast-fel de la locurile intunecose pe care le străbate in curgerea sa. Isvorasce din Transilvania, atinge hotarul Ţereĭ la cheile Negreĭ, formeză hotar intre com. Şaru Dornĭ şi Ardeal pe o intindere de 3 km. şi după ce a învârtit un ferăstrăŭ şi 2 morĭ, trece în com. Broscenĭ la Poeana Vinuluĭ, udă şi acéstă comună pe o lungime de 20 km., în care a maĭ învârtit alte 2 ferăstrae şi o móră şi se varsă in Bistriţă drept satul Broscenĭ.

Acest pârâŭ pórtă maĭ multe nume. în Transilvania i se zice Négra Sĕcuilor, cum atinge hotarul ţĕreĭ ia numele de Negra Drăgoeseĭ, maĭ la vale Negra Păltinişuluĭ şi în fine Negra Broscenilor.

In Românĭa are de tributarĭ din drépta pe: Crâstişoru, Or-

toița, Ortoïa, P. Cerbuluï, Pahomie, Arșiței rele și Sahorilor, iar din stanga pe P. Sĕcu, P. Ursuluï, P. Văcăriei, Ţihliţa, Căprăria mică, Căprăria, P. Acheșuluï, Negrișora, P. Arsurilor și P. Omuluï. E navigabil pentru plute.

La Poéna Vinuluï e un agent vamal, care privegheză să nu se introducă in ţéră plute în mod fraudulos.

Négra Drăgoescï, v. Négra Broscenilor.

Négra Mădeiuluï, sat pe moșia Borca, dar in comuna Mădeiu. Inșirat in lungul ţĕrmuluï drept al păràuluï Négra-Broscenilor, numĕră 17 case, populate cu 15 capï de familie saŭ 73 suflete, din carï 36 bărbaţi și 37 femei. (13 israiliţi). Contribuabilï sunt 48.

Improprietărițï in 1864 sunt: 3 fruntașï, 3 pălmașï și 10 codașï, stăpânind 48½ fălcï.

Biserica și scólele din Brosceni servesc și acestuï sat.

Singurul drum ce légă Broscenï cu Dorna trece pe aci.

Négra Păltinișuluï, vedi părăul Negra Broscenilor.

Négra Șaruluï, comună rurală, in plasa Muntele. Situată spre apus și la peste 100 km. de Fălticenï, se mărginesce la E. cu com. Șaru Dorni, la V. și S. cu Transilvania și comuna Șaru Dorni și la N. cu com. Șaru Dorni și Bucovina.

Are forma unuï poligon neregulat tindĕnd spre rotundime. E compusă din satele Negra și Șerișoru, cu reședința în satul de la care își trage numele. Populată cu 314 capï de familie ce numĕră 1283 suflete saŭ 628 bărbaţï și 655 femeï (14 israiliţi). Contribuabili sunt 355. Are o biserică cu 2 preoţï și 2 cântăreţï și o școlă rurală mixtă cu un invĕţător (v. satul Negra).

Budgetul comuneï, pe anul 1892—1893, are la venit 6060 leï și la cheltueli 6035 leï; iar al drumurilor 1252.50 leï venit și 1220 leï cheltueli.

In totă comuna sunt 364 caï, 524 boï, 840 vacï, 2532 oï, 48 capre și 155 porcï.

Moșia e proprietatea locuitorilor rézeși și are 7909 hect. din carï 6258 hect. pădure, 1373 hect. fânaț, 19 hect. cultivabil și restul sterp.

E udată de părăul Negra-Șaruluï cu afluenţiï seï, din drépta: Părăul Braduluï, Băica

şi Tăietura, iar din stânga: Haĭta, Panacu, Răchitişul, Pârâul Paltinuluĭ, Pârâul cu Pesce, Pârâul Popi, Pârâul Bârlógelor, Pârâul Runculuĭ şi Pârâul Maganuluĭ. Maĭ sunt Pârâul Tulbure, Pârâul Mare şi Şerişoru (v. a. n.)

Munţiĭ comuneĭ ceĭ maĭ însemnaţĭ sunt: Călimani, Tăeturile, Şĕrbeĭ, Lucaciul şi alţiĭ (v. a. n.) în numĕr toţĭ de aprópe 30.

Altitudinea comuneĭ în virful Lucaciuluĭ atinge 1777 m.

Pe lângă exploatarea pădurilor lor, locuitoriĭ se ocupă cu crescerea vitelor.

Afară de puţinĭ cartofĭ, in, mazăre, varză şi bob, nicĭ un fel de cultură nu se face, de şi după încercările făcute pare a reuşi secara şi ovĕzul, cu tótă răcéla climeĭ, care pot afirma că e cea maĭ aspră din ţară (Vedĭ istoricul rĕzĕşieĭ la Dorna).

Négra, sat, numit în partea estică *Şes-Tină*, iar în cea vestică Gura Haĭteĭ, pe moşia şi în com. Négra Şaruluĭ. Inşirat pe ţĕrmurile pârâuluĭ Négra Şaruluĭ, are lungimea de 11 km. şi lăţimea de 2 şi chiar 3 km. Numĕră 328 case, populate cu 271 capĭ de familie saŭ 1102 suflete, din carĭ 542 bărbaţĭ şi 560 femeĭ. (14 israiliţĭ). Are 309 contribuabilĭ.

O biserică, cu patronul Sf. Dumitru, clădită din lemn de rĕzĕşĭ în 1852, pe locul alteia vechĭ, ce fusese adusă din Dorna-Vatra. Icónele şi catapetésma aceleia se vĕd şi acum în noua biserică. Pictura e de tot primitivă, sfinţiĭ fiind arătaţĭ prin nisce trăsurĭ negre pe câmpul alb. Sf. Antimis are data 1822. E servită de 2 preoţĭ şi 2 cântăreţĭ şi împroprietărită cu 6 fălcĭ.

O şcólă rurală mixtă, înfiinţată în 1865, cu un învĕţător plătit de stat, frecuentată de 35 elevĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Panacĭ (4070 m.), la Şaru Dorni (6 km.) şi la Gura Haĭteĭ (9 km.) (Vedĭ com. Négra Şaruluĭ şi Dorna).

Négra Şaruluĭ, pârâŭ, numit astfel de la munţiĭ strimţĭ şi acoperiţĭ de pădurĭ posomorâte pe care le străbătea o dată şi carĭ astă-ḑĭ s'aŭ transformat în huceagurĭ. Uniĭ maĭ cred că şĭ-ar fi trăgênd numele de la nisce stâncĭ negre aflătóre la obârşia eĭ, în Transilvania. Intră în ţară la locul numit Gura Haĭteĭ, în com. Négra Şaruluĭ, pe care,

după ce o străbate, trece în comuna Şaru Dornı, formând hotarul ţĕrei din spre Bucovina pe o lungime de 6—7 km. şi în urma unui curs total de 25 km, în care a învârtit 12 mori-sce, 7 ferăstrae şi 2 piue se varsă în Bistriţa, drept satul Gura Negreı. Apa sa fiind forte repede, e navigabilă pentru plute.

Are de tributarî în ţară, din drépta, pe: Pârâul Bradului. Băuca cu Băücuţa şi Tăetura, Călmănelu, Pârâul luĭ Mândrilă, P. Rusului, Pietrenilor, Piche tului, Vâlcelele şi Pâr. Rece, iar de-a stânga pe. P. Haĭteĭ, Pârâul cu Pesce, P Popı, P Barlógelor, Runculuĭ, Maganuluĭ, Pârâul Mare, Şărişoru Mare şi Pârâul Burcutului din Bucovina

Négra Secuilor v pârâul Négra Broscenilor

Negrescilor (Dealul), între com. Negra Şarului şi Şaru Dorni

Negrilésa, pârâŭ; isvorăsce de sub muntele Muncelu, comuna Mălinĭ, şi trece în Bucovina, spre a se arunca în Moldova.

Negrişóra, pârâŭ, în pl Muntele; isvorăsce de sub muntele Tundăra, face hotar între comunele Dorna şi Şaru Dornĭ pe o lungime de 10 km., intră în com. Broscenĭ la îmbucătura-ĭ cu Toplicióra, străbate şi acéstă comună pe o întindere de 6½ km. şi, după ce a învârtit un ferăstrăŭ şi o morişcă şi a format un iaz pentru halt se varsă în Négra Broscenilor. Primesce pe: Pârâul Sihastrieĭ, Păltinişu, Toplicióra, Pâr. Pinuluĭ, Pâr. Paltinuluĭ, şi din drépta pe Catrinaru, P. Braduluĭ, P Opciórei, P Jumalţ, P luĭ Bitan şi P. Dărmox, mărit cu pârâul Scoruşuluĭ.

Nemţenĭ, v. satul Boróia Nemţuluĭ

Nemţenĭ, deĭ în satul Găscescĭ.

Nemţişoru, pârâŭ, isvorăsce de sub muntele Poéna Lungă, udă com. Mălinĭ pe o lungime de 7 km., şi se varsă în Suha-Mare, la Podul Muntenilor.

Are de tributarĭ pe pârâul Sigeı şi Arşiţa Nemţişoruluĭ.

Nicoriţa, localitate în jurul satuluĭ Rădăşenĭ.

Nimirocenĭ, punt vamal desfiinţat în comuna Pleşescĭ. Pe acĭ se făcea cu câţĭ-va anĭ în urmă trecerea de la Fălticenĭ la Suceva, în Bucovina

Nimirceni, iaz în com Pleşescĭ, în suprafaţă de o falce

Nimirceni, dél cultivabil în com Pleşescĭ.

Nisipăria, v. delul Cruciuliţa.

Nistora, del în com Drăgănescĭ, cultivabil şi huceguri, între văile Nistora Mare şi Nistora Mică.

Nistora, părăuaş în com. Drăgănescĭ. Isvorăsce de sub ... Ţiganilor şi se varsă în Cu... avênd lungimea de 8—9 km

Nistora Mare, vale, parte cultivabilă, parte sterpă, în comuna Drăgănescĭ

Nistora Mică, vale, în comuna Drăgănescĭ, parte cultivabilă, parte sterpă.

Niţenilor (Părăul), mic afluent ... Bistriţeĭ, în com Broscenĭ.

O.

Obădăria, o parte din şesul Şomuzuluĭ Mare, în mijlocul satuluĭ Dolhesci.

Obârşia, parte din moşia Cămârzanĭ.

Obârşiĭ, câte-va părăuaşe, în com Gurgescĭ care daŭ nascere părăuluĭ Racova.

Ochiul Bolătăuluĭ, isvor mare în com. Sasca, formând un lac în suprafaţă de 2 stj. pătraţĭ şi adâncime şi mai mare. Formézā un părăuaş ce dă în Şomuzul Mare al Băeĭ.

Ocólelor (Părăul), mic afluent al Siretuluĭ, în comuna Pascan... (8 km.) Are de tributar p... Părăul Sec. Despre acest păr... povestesc bătranii că pe timp... năvălireĭ *casacilor muscalĭ* ... tenii îşĭ ascundeaŭ vitele ... apropiere de obârşia luĭ, de frica lor; de unde-ĭ vine ... numele

Ocolul I silvic. «Ocolul I silvic Mălini» este unul dintre cei cincĭ ocóle silvice în care se imparte Domeniul Corónei. În cuprinsul sĕŭ se află comunele Mălinĭ, Fărcaşa, Sabasa, Borca şi Mădeiu. Aproximativa în tindere teritorială (căci o hartă exactă nu există) e de peste

30000 hectare, din carĭ numaĭ 300 hect. arabile, 6000 hect. fanaț și pășunĭ, peste 6000 h teren sterp și nefolositor și restul pădurĭ de reșinóse pătate cu mestecăn și fag pe icĭ colo

Acest ocol aduce Administr. Domen Corónei venitul anual de 163000 lei din carĭ dênsa cheltuesce, tot pe fie care an, 25—30000 leĭ cu îmbunătățirile pe carĭ le face și 9130 leĭ cu lefurile funcționarilor carĭ sunt un silvicultor (șef al ocoluluĭ) 3 brigadieri clasa III și 34 pădurarĭ

De la înființarea Domeniuluĭ Corónei și pàn'acum Administrația a cheltuit cu clădirĭ și material școlar 65000 leĭ, iar cu bisericele 33000 leĭ

Intre instalațiunile industriale aflătore in acest Ocol, datorite înțeleptei Administrațiunĭ și întreprinḑĕtoruluĭ comersant V. Ţenov, antreprenorul pădurilor, voĭ cita:

1) *Fabrica de Cherestea din Gainescĭ*, instalată în 1887, cu 6 jugurĭ (gatere), avênd fie-care până la 35 pânze, și 3 circulare. E pusă în mișcare de o mașină stabilă avênd puterea de 100 caĭ și iluminată prin 30 lămpĭ micĭ, 2 marĭ și un reflector electric. Ḑilnic se fasonéză până la 200 butucĭ și, afară de cărăuși, sunt întrebuințațĭ peste 200 lucrătorĭ Lângă fabrică maĭ este o mașină, avend forța de 10 caĭ, pentru retezatul butucilor la capete. Butuciĭ se aduc din pădure pe o linie ferată ingustă ce pornesce din fundul Negrilesei și până în vârful Obcinei Ciumernei, distanță de 12 km, vagonetele cu greutate sunt târate de mașina Carol I. (de o forță 24 caĭ), vagonetele încărcate scoboră linia funiculară de pe Ciumerna (aprope 2 km) și de sub póle și până la fabrică (8 km.) panta fiind mare ele se duc singure, conduse numaĭ de un om — Vagonetele gole sunt urcate de la fabrică până sub Obcină de mașina Ferdinand (20 caĭ). Cu instalarea acesteĭ fabricĭ s'a cheltuit peste 700000 leĭ

2) *Fabrica de Cherestea de la Esle*, înființată în 1890, cu treĭ jugurĭ, 3 circulare și un fierăstrăŭ pentru retezat capetele butucilor, tóte puse în mișcare de o mașină stabilă avênd puterea de 60 caĭ. Acésta fasonéză ḑilnic până la 100 butucĭ și e luminată tot cu electricitate. Cu instalarea acesteĭ fabricĭ, la care, afară de cărăușĭ, muncesc peste 80 lucrătorĭ, s'a cheltuit 300000 leĭ.

3) Afară de aceste fabrice pe părâul Sabasa s'a construit o linie fierată pe o lungime de 20 km. pe care maşina «Elisabetha» (20 caĭ) târasce vagonetele cu butucĭ din pădure la malul Bistriţeĭ, unde sunt legaţĭ în plute şi trimişĭ la fabrica de cherestea din Bacăŭ şi de acolo peste mărĭ şi ţĕrĭ.

Exploatarea se face cu multă îngrijire; nimic nu se pierde, iar pădurea rĕmâne pe loc, de óre-ce nu se taie de cât copacĭ de o anumită mărime.

Ast fel Administraţia Domeniuluĭ Corónei, cu şcólele şi bisericele le a asigurat celor de pe Domeniŭ hrana sufletéscă; iar cu fabricele cu prisos pe cea trupéscă.

Odaia Veche, parte din şesul Siretuluĭ, în com. Dolhasca, pe care se află o mică luncă de răchiţĭ.

Odocheni, v. satul Dârmoxa.

Oglindesci, v. Borcescĭ.

Oiţa, părâŭ în comuna Tătăruşĭ, mic afluent al părâuluĭ Leurdişu.

Olăreni, o prelungire a déluluĭ Ţinteĭ, în com. Şoldănescĭ.

Olăreni, pârâŭ; mic afluent a[l] părâuluĭ Prisăceĭ. Are de tr[i]butar pe Repedea.

Olariu (Părâul de la), mic afluen[t] al pârâuluĭ din Bahnă, in com. Stolniceni.

Omiceni, v. Boscotenĭ.

Omului (Délul), munte in com. Broscenĭ, acoperit de pădur[e] de rĕşinóse. Acesta e muntel[e] care a fost vîndut de Dornea luĭ Conaki, pe preţul de 200[0] galbenĭ (v. Dorna).

Omului (Vârful), piscul muntelu[i] cu acest nume.

Omului (Pârâul), mic afluent a[l] părâuluĭ Negra Broscenilor.

Omului (Pârâul), mic afluent a[l] părâuluĭ Crucea, com. Broscen[i].

Onicenĭ, sat, pe moşia cu acela[şi] nume, din comuna Uidesc[i], trăgêndu-şĭ numele de la tre[i] fraţĭ Onia.

Străbătut de pârâul cu acela[şi] nume, numĕră 134 case, în ca[re] trăesc 124 capĭ de familie sa[u] 535 suflete, din carĭ 275 bă[r]baţĭ şi 260 femeĭ (14 israiliţĭ).

Vatra satuluĭ ocupă 16 fălcĭ iar locuitoriĭ sunt gospodarĭ de

mijloc Are o biserică, cu patronul Sf. Nicolae, zidită de foştiĭ proprietarĭ Moruz, servită de un preot şi doĭ cântăreţĭ şi improprietărită cu 8½ fălcĭ.

Şcola din Forăscĭ servesce şi acestuĭ sat.

Moşia e proprietatea moştenitorilor luĭ Beriş Last, fostă a Mariei Negri Moruz. Are 447 fălcĭ, din carĭ 350 cultivabile, 50 fălcĭ fânaţ, şi restul prea puţin productiv.

Împroprietărițĭ în 1864 sunt 53 pălmaşĭ şi 37 codaşĭ, iar 4 cu câte 12 prj., stăpânind 320½ fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Forăscĭ (3½ km) şi la Drăguşenĭ (4 km).

In 1803, «Onicenĭ a Spatarululuĭ Grigore Başotă numĕra 72 liuḑĭ, plătind 1261 leĭ bir anual, fiind şi 2 liuḑĭ de ceĭ fără bir». (Uricarul de T. C. vol. VII, p. 251).

Oniceni, pârâul ce taĭe satul cu acest nume şi se aruncă în Moldova.

Onofrei, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Budăile în com. Văscanĭ.

Opăinescilor (Pârâul), mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Broscenĭ.

Opcina (Delul), munte în com. Négra Şaruluĭ).

Opcina Ciumerni, munte în com. Mălinĭ, avĕnd 1060.7 m. altitudine de la nivelul măreĭ. Formézā hotarul ţĕreĭ din spre Bucovina. Pe cósta acestuĭ munte s'a instalat prima linie funiculară din ţéră, inaugurată în acest an (1892) şi care servă la esploatarea pădurilor de pe Domeniul Coróneĭ Mălinĭ.

Opcina Goli, munte în com. Broscenĭ.

Opcina Raţei, munte în com. Broscenĭ.

Opcina Rea, munte, pe vîrful căruia se află hotarul între com. Broscenĭ, Mălinĭ şi Bucovina, avĕnd 1295.7 m. altitudine de la nivelul măriĭ.

Opcina Stejarului, munte în com. Fărcaşa

Opcina Şuvărăţelei, munte în com. Mălinĭ.

Opcina Şandrului, v. Şandru.

Opcina Varniţei, munte în com. Mălinĭ.

Opolóra, munte între com. Dorna și Brosceni.

Opolóra, munte în com. Borca.

Opolórei (Părâul), mic afluent al Negrișóreĭ.

Opiuluĭ, (Părâul), mic afluent al pârâuluĭ Crucea, com. Brosceni.

Oprișan (Pârâul de la), mic afluent al pârâuluĭ din Bahnă, în com. Stolniceni.

Oprișenĭ, comună rurală situată la Nord-Vestul și lângă Fôlticenĭ, în pl. Moldova de sus. Se mărginesce spre S.-E. cu com. Baĭa și Fôlticenĭ, spre Vest cu Rădășenĭ și spre nord cu com. Pleșescĭ și Bucovina. — In 1875—1876 era alipită la Rădășenĭ, iar de atuncĭ formézâ comună a parte. Are forma unuĭ patru later neregulat înclinat spre Nord-Est (albia Șomuzuluĭ mare).

Se compune din satele Oprișenĭ, Buciumenĭ și Fôlticenĭ-Vechĭ, cu reședința în satul de la care șĭ-a luat numele. Populată de 195 capĭ de familie ce numĕră 829 suflete saŭ 406 bărbațĭ și 423 femeĭ (3 israelițĭ). Contribuabilĭ sunt 255.

Are 3 biserici, servite de un preot și 2 cântărețĭ și o școlă rurală mixtă, cu un învĕțător.

Budgetul comuneĭ, pe 1892—1893, are la venit 3186 leĭ și banĭ și la cheltuelĭ 3130.90, iar al drumurilor 790 leĭ venit și 436 leĭ cheltuelĭ. In tótă comuna sunt 42 caĭ, 100 boĭ, 62 vacĭ, 250 oĭ și 185 porcĭ. Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 335—345 m. E udată de Șomuzul Mare, care formézâ pe teritoruĭ acesteĭ comune iazul Călugăruluĭ (v. a. n.), pârâul Buciumenĭ, Oprișenĭ și pârâul Fundóĭa.

Suprafața teritor. a comuneĭ e de 533 fălcĭ, din carĭ 498 fălcĭ cultivabile, 32 fălcĭ fânaț și 1½ fălcĭ huceg. Ultimul an s-a cultivat 150 hect. porumb, 2 hect. grâŭ, 45 hect. ovĕz și 4 hect. orz.

In com. Oprișenĭ, la 250 m. de la bariera Sucéva a orașuluĭ Fôlticenĭ, se află o fabrică de de bere, proprietatea D. Alter Elimbogen, ce produce anual numaĭ între 3—400 decalitri. Se maĭ află în comună o fabrică de cărămidă ce face 80—100000 cărămiḑĭ, și móra Statuluĭ, numită Móra Călugăruluĭ, cu cincĭ pietre pentru grâŭ și treĭ pentru porumb, aducênd venit nét 4000 leĭ anual.

…arul comuneĭ din spre …afă o mocirlă despre …rănĭĭ povestesc că ar …gĕnd unele din rĕmăşi…ilor căḑuţĭ in lupta de … dintre Ştefan Cel Mare … Corvin

… sat, numit in parte şi …, pe moşia şi in co… acelaş nume Aşeḑat …a delulul Cornescĭ şi … ţĕrmurĭ ale părăuluĭ …, numĕră 81 case, in care …o capĭ de familie, saŭ …ete, din carĭ 185 băr… 200 femeĭ, avĕnd 113 …abiĭ

… satuluĭ ocupă 92 fălcĭ. …riĭ sunt bunĭ gospodari.

… o biserică, cu patronul …odĭ, zidită in 1855, cu …rendaşuluĭ Vasilie Canta …banii mănăstirescĭ, opriţĭ …ada moşieĭ. E servită de … şi doĭ cântăreţĭ şi im…tărită cu $8^1/_2$ fălcĭ.

…ólă rurală mixtă, înfiin…1890, Sept. 15, frequen… 28 elevĭ, din 22 băeţĭ …ete cu etatea intre 7— … cu un învĕţător plătit … Şcola e improprietărită …cĭ 40 prăjĭ.

…, fostă a M-reĭ Slatina, … a locuitorilor, dobân…dită în urma improprietăririlor şi a cumpĕrăreĭ in loturĭ.

In 1864 s'aŭ împroprietărit 2 fruntaşĭ, 50 de pălmaşĭ şi 19 codaşĭ cu 206 fălcĭ; iar 24 locuitorĭ 'şĭ aŭ cumpĕrat câte un lot mic conf. noueĭ legĭ.

In vatra satuluĭ sunt fórte bune cariere de nisip, ce servesc maĭ tuturor clădirilor ce se fac in Fôlticenĭ.

Aprópe fie care sătean işĭ are livada sa cu arborĭ roditorĭ, ceĭ maĭ mulţĭ altoiţĭ, şi o grădină de legume produsele căreia Oprişanca le desface in Fôlticenĭ.

Drumurĭ principale sunt: La Fôlticenĭ, de care nu 'l desparte de cât bariera, la Rădăşenĭ (2 km.) şi la Bunescĭ (4 km).

In «7038, (1530) August 22», printr'un ispisoc de la Petru Vodă se întăresce stăpânirea Mitropolieĭ Moldoveĭ pe «pol sat Oprişaniĭ, partea de jos, cu morĭ in Şomuz ce este danie de la Portarul Onufreĭ Barnowski» Iar prin alt ispisoc din 7088 (1580) Iulie 20 de la Iancul Voevod, se dă Mitropolieĭ şi cea laltă parte «pol sat Oprişaniĭ». (Ist. Mitrop. Mold şi Suc., p. 20).

In 1803 Oprişeni numĕra 35 liudĭ plătind 636 leĭ bir anual (Uricarul de T. C. vol VII, p. 253).

In 1822, găsim că Oprișenĭ devenise al M-reĭ Slatina. (Ist. Mitrop. Mold p 396 și 397)

Oprișenĭ, părâul ce ese din satul cu acest nume și se varsă în Șomuzul Mare.

Opust (La), locul unde se opresce saŭ se abate apa canaluluĭ Gârla Moriĭ din com. Ciumulescĭ

Orao, deal acoperit de fânațurĭ în com Preutescĭ.

Orțescĭ, sat pe moșia cu acelaș nume din com. Drăgănescĭ. Așeḑat pe țĕrmurile pârăuluĭ Ulia și pe cel stâng al pârăuluĭ Târḑia numĕră 59 case, în care trăesc 62 capĭ de familie saŭ 283 suflete din carĭ 142 bărbațĭ și 141 femeĭ, toțĭ plugarĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 6—7 fălcĭ; iar locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ.

Are o biserică cu patronul Buna Vestire, clădită de locuitori din lemn, servită de un preot și 2 cântărețĭ.

Școla din Drăgănescĭ, înființată pentru prima óră pe la 1860 în Orțescĭ, servesce și acestuĭ sat.

Moșia e proprietatea d-luĭ E. Singurov, cumpĕrată de la stat, fostă a M-reĭ Némțu și face parte din com. Boroia. Locuitoriĭ carĭ saŭ proprietăriț ... 1864 tot pe moșia Boróia, sunt 55 stăpânind 166 fălcĭ, 30 pr. Până la 1879 satul Orțescĭ a făcut parte din comuna Boroia.

Printr'un hrisov din 14.. aflăm pe Petrea Oarță vinḑend Episcopuluĭ de Roman Macarie a șésea parte din satul Orțescĭ drept 150 zlotĭ tătărescĭ (Istoria Rom. de A. D. Xenopol. vol. III, p. 563.)

Ortoia, sat, numit și Groseni, ... în partea de sus de pe muntele Băda, pe moșia și în com. Dorna. Așeḑat pe délul Ortoiei ș. Poéna Groșenilor, numĕră 138 case populate cu 121 capĭ de familie saŭ 503 suflete din carĭ 260 bărbațĭ și 243 femeĭ (21 israilițĭ). Contribuabilĭ sunt 129.

Vatra satuluĭ propriŭ zis nu există fiind casele fórte risipite.

Are 2 bisericĭ: una cu patronul Intrarea în biserică, care cu sute de anĭ în urmă se spune că ar fi fost schit de calugări, și o alta cu patronul Duminica Mare. Ambele sunt de lemn, servite de un preot și 2 cântărețĭ și împroprietărite cu ... fălcĭ.

Scólele din Gura Negri servesc și acestuĭ sat.

Ortóia, pârâul ce străbate satul cu acest nume. Isvorasce din muntele Stegióra și, după un curs de aprópe 7 km. în care a învârtit un ferăstrăŭ, 4 morisce și patru piue, mărit fiind cu Colăcelul, Rachilóea și Hulpăria, se aruncă în Bistrița în dreptul satuluĭ.

Ortóia, mic afluent al pârâuluĭ Négra Broscenilor, în com. Mădeiu.

Ortóia, munte în com. Borca, avênd 1561.1 m. altitudine.

Ortóieĭ (Piciorul), munte în com. Dorna.

Ortoița, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Négra-Broscenilor, în com. Mădeiu.

Orzăria, mic afluent al pârâuluĭ Bolătău, în com. Dorna.

Orzeĭ (Valea), cultivabilă, în com. Ruginósa.

Osman (Piatra luĭ), o stâncă în Bistrița drept Tónce, despre care tradiția spune că ar fi purtând numele unuĭ turc înecat aci.

Acésta ĭ-a prilejit d-luĭ N. Gane ocasiunea de a scrie frumósa sa nuvelă «Piatra luĭ Osman».

Osoiu, pârâŭ; mic afluent al Bistriței în com. Dorna (2 km.)

Osoiu, sat pe moșia și în com. Valea Glodului. Numĕră 60 case, în care trăesc 58 capĭ de familie cu 270 suflete, din care 140 bărbațĭ și 30 femeĭ. Situat pe pârâul cu acelaș nume, ocupă 4 fălcĭ, 20 prj.

Improprietărițĭ in 1864 sunt 8 fruntașĭ, 11 pălmașĭ și 14 codașĭ, stăpânind 64 fălcĭ.

Biserica și școla din Valea Glodului servesc și acestuĭ sat

Drumurĭ principale sunt: la Valea Glodului (1200 m.), la Runcanĭ (4 km.). Locuitoriĭ sunt slabĭ gospodarĭ.

Osoiu, deal în com. Valea Glodului, — parte cultivabil, parte îmbrăcat în pădure de diverse esențe.

Osoiu, pârâul ce străbate satul cu acest nume și care trecênd in com. Siliștea ĭa numele de Pârâul Velniței.

După un curs de 3—4 km. se aruncă în Șomuzul Mic.

Osoiu, Valea pârâuașuluĭ cu acest nume, pe o parte a căreĭa stă tă-

bărât satul Osoiu, iar o alta e cultivabilă.

Osoiu (Bâtca), munte în com. Dorna.

Osoiu, deal acoperit de pădure şi fânaţ în com. Dolhescĭ.

Osoiu, deal, parte îmbrăcat in pădure, parte sterp, în com Ruginósa.

Osoiu, deal lângă satul Stroescĭ, avênd bune carere de piatră.

P.

Padina, munte în com. Broscenĭ.

Padinilor (pârâul) mic afluente al pârâuluĭ Sabasa.

Pădurenĭ, fost sat în jurul Fălticenilor şi pe lângă satul Tâmpescĭ. Existenţa luĭ şi hotarnica moşieĭ se constată din următorul: «Suret de pe Zapisul luĭ Ştefan Şoldan.»

«Ştefan Şoldan fiul rĕposatuluĭ «Dumitraşcu Şoldan vel Vornic, «care aŭ cumpĕrat un sat în«treg Pădurenĭ ce se hotărăsc «cu Tâmpescĭ pe din sus de la «Nastasia Zădăróia Căpitănésa «şi de la neamul eĭ, după cum «arată maĭ jos semnele loculuĭ.»

«Din *Şipotul Cuculuĭ* tot pâ«râuţul până ce dă în pârâul ce «vine de la Buciumenĭ şi peste «pârâŭ şi preste câmp drept în «bahnă şi tot bahna în sus «până la obârşia bahneĭ, tot «drept în dâmbul ce ĭaste de«asupra obârşieĭ bahneĭ, între «două vâlcele, ce cad în bahnă «şi din dâmb la vale peste o «vâlcea, ce-i zic Cârţân, tot «alăturea cu Tâmpescĭ spre ră«sărit, şi pre câmp drept intr'o «moviliţă ce este la mijocul «câmpuluĭ tot alăturea cu Tâm«pescĭ, şi din moviliţă tot pe «câmp drept în zarĭa déluluĭ «despre Şomuzul în drumul «vechiŭ ce s'aŭ pomenit şi din «drum la vale drept pe din jos «de capul ĭazuluĭ ce ĭ zic Ĭazu«ţul Boilor în dreptul zăreĭ delu«luĭ unde sĕ sue acel drum ve«chiŭ la deal ce s'aŭ pomenit «şi de acolo drept în pârâuţul «unde sĕ împreună cu moşia «dumi-sale Şoldănescĭ.»

«Leat 7173 (1663) April 15»

«Pentru încredinţare am is«călit Ion Başotă.»

(Uricariul de T. Codrescu, vol. XVI)

Pădureţu, părăŭ; mic afluent al părăuluĭ Rèşca, com. Bogdănescĭ

Pahomie, părăŭ; mic afluent al părăuluĭ Négra Broscenilor.

Pahomie, munte, în com. Mălinĭ, avênd 888.2 m. altitudine.

Pahomie, munte, în com. Mădeiu

Păiseni, sat pe moşia şi în com. Sasca Inşirat pe ţĕrmurile părăuluĭ Sasca Mare, numĕră 84 case, în care trăesc 93 capĭ de familie saŭ 302 suflete, din carĭ 154 bărbaţĭ şi 148 femeĭ (3 israeliţĭ). Contribuabilĭ sunt 80.

Vatra satuluĭ ocupă 95 fălcĭ, 28 prj

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 12 fruntaşĭ, 25 pălmaşĭ şi 18 codaşĭ, stăpânind 211 fălcĭ.

Are o biserică de lemn, cu patronul Sf Dumitru, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi împroprietărită cu 8 1/2 fălcĭ.

Şcóla din Sasca-Mică servă şi acestuĭ sat. Un singur drum, în lungime de 2880 m., duce la Sasca Mare.

Tradiţia spune că întemeietorul satuluĭ ar fi fost un óre care Paisie, căruia i s'a dăruit moşia de către Ştefan Vodă, pentru că 'l-a găsduit o nópte.

Paladi (Délul luĭ), în com. Şoldănescĭ, moşia Spătărescĭ, parte cultivabil, parte îmbrăcat în pădură tinĕră.

Palanca, Poeniţă în pădurea moşieĭ Tătăruşĭ.

Păleu, munte în com. Négra Şaruluĭ, făcênd parte din munţiĭ Şĕrbiĭ.

Păleuluĭ (Délul), munte în com. Négra Şaruluĭ

Palmeşul, munte în com. Dorna, avênd 1253 m altitudine. E îmbrăcat în pădurĭ de rĕşinóse, şi păşiunĭ.

Păltinelu, părăŭ; afluent al părăuluĭ Bogata, (3 km.) Are de tributar pe părăul Valea Vaciĭ.

Păltiniş, părăŭ; numit şi al Curăturilor mic afluent al părăuluĭ Ţolescĭ, apa căruia învârtesce o morişcă (1 1/2 km).

Păltinişu, sat, pe moşia şi in com Şaru Dornı.

Impráştiat pe cóstele délurilor ce ţĕrmuresc părăul Négra-Păltinişuluĭ, numĕră 79 case. populate cu 84 capĭ de familie saŭ 288 suflete, din carĭ 148 bărbaţĭ şi 140 femeĭ Are 75

contribuabilĭ. Biserica din Drăgośa și școla din Panacĭ servesc și acestuĭ sat.

Păltinișuluĭ, (Délul), munte în com. Négra Șaruluĭ.

Păltinișu, părâŭ; afluent al pârâuluĭ Negrișora, udând comunele Șaru Dorni și Brosceniĭ.

Paltinul, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Haĭta (1100 m.)

Păltinósa, pârâuaș; mic afluent al pârâuluĭ Porculuĭ, în com. Siiștea.

Păltinișuluĭ (Délul), munte în com. Șaru Dorni, având 1444.8 m altitudine.

Paltinul, munte, în com. Brosceniĭ,

Paltinuluĭ (Pârâul), mic afluent al Negrișoreĭ, — în com. Brosceniĭ

Panacĭ (Piciorul luĭ), munte, îmbrăcat în pădure de rĕșinóse, în com. Négra Șaruluĭ

Panacĭ, sat, pe moșia și în com. Șaru-Dorni. Așeḑat pe țĕrmurile pâraelor Călimănel și Tăeturel, numĕră 200 case în care trăesc 246 capĭ de familie saŭ 970 suflete, din carĭ 490 bărbați și 480 femeĭ (12 israilițĭ). Are 360 contribuabilĭ.

O biserică cu patronul Sf. Ap. Petru și Pavel, servită de un preot și doĭ cântăreți, împroprietărită cu 12 fălci de pământ, — și o școlă rurală mixtă înființată în 1891, cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 35 școlari, din 36 băeți și 15 fete cu etatea de școlă, — cu local propriŭ clădit de preotul Teodor Mândrilă, care l-a înzestrat și cu 40 prj. loc de grădină în jurul școleĭ.

Panacilor, v. Cósta Panacilor.

Panacul, pârâŭ; isvorasce din Piciorul luĭ Panac și se varsă în pârâul Haĭta, după ce a format hotarul țĕriĭ pe o lungime de un km. și a udat teritor. com. Négra Șaruluĭ pe o alta de 2 km.

Pangratie, mic afluent al pârâuluĭ Suha mică, în com. Mălini

Pântel (Valea), o vale în muntele Șĕrba, din com. Négra Șaruluĭ, în care se află o peșteră locuită altă dată de un mare haiduc Pântea, despre care tradiția spune că, avéndu și céta organisată milităresce, se ațìnea pe

podișul Călimanului și, când căpitanul avea nevoe să dea vre un ordin, începea să zică din fluer, iar ai săi trebuia să 'i pricépa dorința după cântec. Așa, când era liniște, Pântea zicea hora; când iar îi mirosea ce-va că e urmărit, de pildă, zicala doinei se audia de poterași și céta lui Pântea dispărea.

Fluerul haiducului era mare, întocmit din dóge și răsuna de 'nvârteaŭ flăcăii și fetele hora în sat, când Pântea îl umfla din vârful Șerbei (2—3 km.) Rănit de un glonț al potereĭ, fu dus la Constantinopol, unde, ca să 'și arate voinicia Pantea, și înfipse toporul într'un stâlp de fier. El muri în temnițele Țarigraduluĭ.

Pântei (Huciul), o muche din délul Pietrosu, din com. Tătărușĭ, acoperită de huceag.

Pănurescĭ, sat răzeșesc în com. Drăgănescĭ formând un singur trup cu satul de reședință.

Tăbărât pe ambele țărmuri ale pârauluĭ Rèșca, numeră 68 case în carĭ traesc 75 capĭ de familie saŭ 305 suflete, din carĭ 145 bărbațĭ și 160 femeĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 12—13 fălcĭ.

Biserica și șcóla din Drăgănescĭ servesc și acestuĭ sat.

Numele satuluĭ, se zice că, vine de la multa *pănură* de lână pentru sucmanĭ și ițarĭ, ce o dată se lucra acĭ.

Satul e vechiŭ și, după spusa bătrânilor, locuitorii n'ar fi adevărațĭ rĕzeșĭ de baștină.

Moșiile posedate de eĭ formaŭ altă dată un trup, care prin împărțire din tată în fiŭ a ajuns în fâșii micĭ, cum le posedă astă-ḑĭ. Rĕzeșiĭ n'aŭ urice, ci 'șĭ stăpânesc petecele în virtutea dreptuluĭ de moștenire.

Eĭ țin însă una și bună că moșia a fost dată strămoșilor lor în bucățĭ de câte 60 fălci, de carĭ se maĭ găsesc încă, în urma unei vitejiĭ.

Mare parte din moșia Pănurescĭ a fost răşluită de către călugăriĭ M-reĭ Némțu cu carĭ s'aŭ judecat multă vreme.

Pânzaruluĭ (Poéna), Poeniță d'asupra déluluĭ Bogata, din com. Sasca.

Papalac, deal, acoperit de fânaț în com. Preutescĭ.

Păraele, sat pe moșia și în com. Mălinĭ. Așeḑat pe podișurile dintre cele treĭ pârae ce'l stră-

bat, numĕră 186 case, in carĭ trăesc 196 capĭ de familie saŭ 842 suflete din carı 410 bărbaţĭ şi 432 femeĭ. Contribuabilĭ sunt 154.

Vatra satuluĭ ocupă 160 fălcĭ; iar locuitorii sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Improprietărițĭ in 1864 şi 1881 sunt 22 fruntaşĭ, 66 pălmaşĭ şi 42 codaşi stăpânind 490 fălcĭ.

Biserica şi şcóla din Mălinĭ servesc şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Fălticenĭ (18 km.) şi la Drăcenĭ ($7^1/_2$ km.).

Părâul Cârjeĭ, sat, pe moşia Borca, dar in com. Mădeiu. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ şi străbătut de părâul cu acelaş nume, numĕră 94 case, in carĭ trăesc 99 capĭ de familie saŭ 426 suflete din carı 226 bărbaţĭ şi 200 femeĭ (4 israeliţĭ), avênd 111 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 100 fălcĭ, iar locuitoriĭ nu prea sunt gospodăroşĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 18 fruntaşĭ, 26 pălmaşĭ şi 18 codaşĭ, stăpânind 248 fălcĭ.

Are o biserică de lemn, fără preot; iar şcóla din Mădeiŭ servă şi acestuĭ sat. (v. Mădeiŭ).

Părâul Cârjeĭ, mic afluente al Bistriţeĭ, udând satul cu acela nume.

Părâul cu Pesce, isvorasce din muntele Lucacĭ şi, după un curs de 3800 m., se aruncă in Negra Şarului, drept Scăricica.

Părâul Glodului, v. satul Valea Glodului.

Părâul Glodului, isvorasce dintre delurile Osoiu şi Cotârgaşi, din com. Giurgescĭ, străbate satul care îĭ portă numele şi după un curs de aprópe 3 km se aruncă in Şomuzul Mic.

In timpul ploilor e turios smulge pietre pe care le tărasce la vale, ca să le culégă locuitorĭ carĭ le intrebuinţeză la clădirĭ şi drumurĭ, făcênd şi un mic negoţ cu ele.

Părâul Lat, mic afluent al Sasceĭ Marĭ, avênd de tributar pe Părâul Negru.

Părâul luĭ Ion, afluent neinsemnat al părâuluĭ Moĭşa, in com. Boróĭa.

Părâul Lung, afluent al Săsceuţeĭ Micĭ.

Părâul Mare, isvorasce de sub

Delul Maganu şi se varsă în Négra Şaruluĭ, după ce a udat com. Négra Şarului şi Şarul Dorne, pe o lungime de aprope 7 km.

Părâul Mare, v. Matioia.

Părâul Mare, mic afluent al părâului Sabasa

Părâul Mare, mic afluent al paraului Borca.

Părâul Moriĭ, afluent neinsemnat al Siretuluĭ, în comuna Stolniceni

Părâul Moriĭ, v. Bădiliţa.

Părâul Negru, mic afluent al Paraului Lat.

Părâul Negru, mic afl al pârâului Bucinişu, com Şaru Dorni.

Părâul Pânteĭ, isvorasce din délul Ţifla şi, după ce a udat comuna Fărcaşa pe o lungime de 8 km în care străbate satul cu acelaş nume, se aruncă în Bistriţă.

Părâul Pânteĭ, sat pe moşia şi în com. Fărcaşa. Inşirat pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ şi pe ale pâraelor Pântei şi Gâineĭ, numĕră 84 case, în carĭ trăesc 86 capĭ de familie saŭ 329 suflete din carĭ 165 bărbaţĭ şi 164 femeĭ, avênd 90 contribuabilĭ.

Vatra satului propriŭ zis nu există fiind tare risipit

Improprietăriţĭ în 1864 şi 1879 sunt 1 fruntaş, 31 pălmaşĭ şi 24 codaşĭ stăpanind 182 fălcĭ şi 40 prj.

Are o biserică cu patronul Sf. Ión, cladită din lemn, restaurată şi înzestrată în 1885 de on Administraţie a domen Coroneĭ, servită fiind de un preot şi doĭ cântăreţĭ. Şcóla din Fărcaşa servesce şi acestuĭ sat

Drumurĭ principale sunt: la Fărcaşa (3700 m) şi la Sabasa (3 km)

In 1803, «Părâul Pânteĭ a M-reĭ Rêşca, numĕra 27 liudi, plătind 480 leĭ bir anual, iar ocupaţia lor era, ca şi astă-ḑĭ, munca în pădure, plutăritul şi crescerea vitelor» (Uricarul de T. C vol. VII, p 255)

Părâul Satuluĭ, numit şi Şipote e în Rădăşenĭ, mic afluent al Şomuzuluĭ Mare

Părâuţul, afluent al părâuluĭ Brustura, in com Drăgănescĭ 3 km.)

Părăuţul, Valea părâuluĭ cu acest nume, puţin productivă.

Pareu, deal în com. Miroslăvescĭ, vârful acoperit cu pădure şi cóstele imaş.

Părlea, mic afluent al părâuluĭ Rêşca în com. Bogdănescĭ.

Părleĭ (Părâul), mic afluent al părâuluĭ Suha Mare, — com. Mălinĭ.

Părlita, deal, spre apus de délul Ţiganuluĭ, în com Bogdănescĭ, fânaţ şi păşunĭ.

Părlita, localitate pe teritorul comuneĭ Ruginósa.

Părlita, Móră în com. Hărmănescĭ.

Părlitura, pădure de mestécăn în com. Siliştea.

Părlitura, afluent neînsemnat al părâuluĭ Porculuĭ, în com. Siliştea.

Părlitura, munte în com. Mălinĭ,

Părlog (Fântânele), Obârşia părâuluĭ Ciupescĭ, din com. Stolnicenĭ.

Părlógelor (Délul), cultivabil în com. Brădăţelu.

Părlógele, vale cultivabilă i[n] Brădăţelu.

Părlógelor (părâul), mic afl[uent al] Siretuluĭ, în com. Păşcanĭ, lungimea de 11 kil.

Părtinuş, fost sat d'asupra [...] Cépă, de lângă satul H[...] Localităţiĭ i se maĭ zice şi «la Ţintirim», fiind ci[...] satuluĭ acolo.

Păşcanĭ, com. rurală situ[ată în] centrul plăşeĭ Siretul de jo[s...] sud-est şi la 40 kil. de [...] cenĭ.— Se mărgineşte la [...] com. Ruginósa şi Văsca[...] V. cu com. Cristescĭ, la [...] com. Miroslăvescĭ şi Sto[...] şi la N. cu com. Lespeḑ[...] forma unuĭ trapez neregu[lat...] clinat spre est (albia Sir[etului...] Se compune din satele [...] guşorul-Păşcanĭ, unde s[e află] reşedinţa comuneĭ şi a s[ub-pre]fectureĭ plăşeĭ, Gara P[...] Fântânelele, Brătescĭ, Sod[...] Boştenĭ, Gâscescĭ, Topi[...] lea Sécă, Conţescĭ, Blăg[...] Lunca. — In întréga con[...] 2302 case, în care trăes[c ...] capĭ de fam ce numără [...] suflete din care 5314 [...] şi 5184 femeĭ (916 străi[nĭ ...] joritate israeliţĭ). După o[...] locuitoriĭ se împart ast[...]

librar, 24 băcanĭ, 94 cârciumarĭ, 12 lipscanĭ, 10 fierarĭ, 1 farmacist, 4 hotelierĭ 4 hangiĭ, 6 cafegiĭ, 16 debite de tutun, 1 ceasornicar, 7 brutarĭ, 2 căruțașĭ, 2 dogarĭ, 20 croitorĭ, 3 dulgherĭ, 2 boiangiĭ, 1 zugrav, 3 cojocarĭ, 5 casapĭ, 4 rotarĭ, 4 barbierĭ, 25 cismarĭ și alțĭ peste 20 comersanțĭ de măruntișuri și micĭ industriașĭ, restul sunt plugarĭ,

Contribuabiliĭ sunt 2401. In toată comuna sunt 8 bisericĭ ortodoxe și 1 catolică, servite de 11 preoțĭ și 18 cântăreți; o școlă de băeți și alta de fete, — rurale dar cu program urban, 1 școlă primară urbană mixtă a Dir C F R. in gara Pașcani și 4 școle rurale mixte. (V descrierea la sate) Budgetul comunei pe 1892 1893 are la venit 65000 leĭ și la cheltueli 55077 leĭ; iar al drumurilor de 9000 leĭ venit și 8000 leĭ cheltueli In com. sunt 585 caĭ, 1705 boĭ, 1450 vacĭ, 3626 oĭ, 15 capre și 750 porcĭ Altitudinea com de la nivelul măreĭ variază intre 320—335 m. — Udată de râul Siret și pâraele Conțasca, Valea Sécă, Ermolia, Recea, Paràul Pàrlógelor, Ocólelor, Sĕcul și Brăteștĭ. — Moșia e propietatea decedatuluĭ Colonel Eugen Alcaz, care o cumpĕrase de la N. Roseti Rosnovanu, impreună cu tótă zestrea (acarete, vite, cultură, etc) pe prețul de 2.600,000 lei — Suprafața comuneĭ e de 10822 hectare tânaț, 191 hectare sterp și restul cultivabil. Improprietărițĭ la 1864 sunt: 40 fruntașĭ, 586 pălmașĭ și 354 codașĭ stăpânind 3229 fălcĭ. Ultimul an s'a cultivat: 900 hect grâŭ, 1410 hect porumb, 190 hect. secară, 167 hect orz, 182 hect ovĕz, 171 hect. rapiță, 13 hect. cânepă, 12 hect in, 14 hect. cartofĭ, 10 hect fasole, 2 hect. mazăre, 9 hect. anason, 1 hect. hameiŭ. Moșia e una dintre cele maĭ frumóse nu numaĭ din județ, ci chiar din intrégă Moldovă. — In com. Pășcanĭ sunt 6 morĭ și 2 piue, și o fabrică de săpun.

De însemnat în com. sunt: Schitul Brătescĭ și Gara Pășcanĭ cu atelierul. (V a n, fiecare sat în parte și târgul)

Pășcanĭ, târgușor în comuna cu acest nume Aședat pe un podiș frumos ce țĕrmuresce șesul drept al Siretuluĭ, numĕră 166 case in carĭ trăesc tot atàția capĭ de fam, saŭ 782 suflete din carĭ 390 bărbațĭ și 392 femeĭ (din eĭ 602 sunt streini,

majoritate israelițĭ, câțĭ va lipovenĭ și nemțĭ). Contribuabilĭ sunt 841.

Vatra Târgușoruluĭ din deal impreună cu cel din vale și gara ocupă 51 fălcĭ și 41 prj. — Majoritatea târgoveților sunt comersanțĭ și numaĭ o pătrime plugarĭ.

Unele clădirĭ sunt bunișóre, cele maĭ multe însă nu sunt tocmaĭ recomandabile. Târgul se alimentează cu apă de isvor și, fiind pe un loc scurs, n'ar trebui de cât puțină cheltuială și ostenélă ca să fie maĭ curat. —

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 76 fruntașĭ și 311 codașĭ, stăpânind 1856 fălcĭ și 28 prăjinĭ.

Are o biserică cu patronul sf. Voivoḑĭ, zidită de familia Rosnovanu și împroprietărită cu 17 fălcĭ, servită de 2 preoțĭ și 2 cântărețĭ. — O școlă primară de băețĭ, cu un învĕțător, frecuentată de 70—75 școlarĭ și o alta de fete, cu o învĕțătóre, frecuentată de 55—60 eleve.— In ambele se aplică programa școlelor urbane. — E reședința sub-prefectureĭ plășeĭ Siretul de jos, a comuneĭ și judecătorieĭ ocoluluĭ cu acelaș nume, a uneĭ companiĭ de infanterie, a mediculuĭ și móșeĭ de plasă. — E legat de gară prin o linie telefonică, pompieriĭ Dir. C fiind angajațĭ și pentru In târg este o farmacie brică de săpun. — Aci bâlciŭ în fie-care Dumi peste an iarmaróce la s Mică, sf. Dumitru, sf. I sf. Teodor, Buna-Ves Floriĭ.

Casa proprietățiĭ și (4 hect.) cu ezerul și din jurul eĭ merită să tate de orĭ cine.

Intre Pășcanĭ și Blăge un pod pe vase al pro la care se incaséză pen cĕtóre: 5 banĭ cu picio banĭ cu căruța cu un ca banĭ cu 2 caĭ. Din sus pod este un altul de stâlpĭ de piatră al linieĭ Pășcanĭ-Iașĭ.

Drumurĭ principale s Fântânele (2½ kil.), la I (6690 m.), la Boștenĭ (4 Sodomenĭ (4 kil.), la C (6 kil.), la Topile (6 Valea Sécă (7½ kil.), la I (3679 m.), la Lunca (73 la Gară (1 kil.) și la C (10 kil.).

Vechimea târguluĭ n peste un secol. Acte d ființarea luĭ nu se găsesc. de 1879 nu eraŭ în Păș cât două hanurĭ și câte-

vâlă ale proprietăţii, dar, de atunci încóce, o dată cu construirea liniei ferate L. C. I., paraş şi înflorirea lui, aşa că acum merge înainte cu paşi destul de repedi

Vechimea satului, lipit de târg, încă e necunoscută. Credem, dice Ep. Melchisedek în Cronica Romanului, vol. I, nota de la pag. 177 Buc. 1874), că numirea de *Păşcanî*, ce pórtă mai multe sate în România, se deriva de la pronumele familiilor primitive *Paşcu*.

În hrisovul de danie al luĭ Alexandru Vodă, d. d° Suceva, 8 Aprilie 1419, precum şi în acela al lui Stefan Vodă către M-rea Taslau, d. d° Sucéva, 1 Fevruar, 1481, moşiile Bordesci, *Păşcanî*, şi Drăgotesci se citéză ca fiind pe campul luĭ Dragoş» Arh. istorică de B. P. Hâşdĕŭ, Bucur. 1865, Tom. I, pag. 75 şi 110)

«Paşcani a fost ars suferind mari stricăciuni de la Leşii luĭ Sobieski şi Tătari pe timpul luĭ Constantin Cantemir».

«Prin Paşcani fu trecerea podghiazului condus de capul catanelor din Neamţ, numit Frenţa, care se ducea să rĕstórne pe Vodă Mihail Racoviţa din a treia domnie». (I. Neculcea, Letopisețele țereĭ, vol. II pag. 233 şi 352

In 1803, «Paşcani a Visternicului Iordache Balş», numĕră 382 ludĭ, plătind 5521 leĭ bir anual, a carĭ se maĭ adăogeaŭ «breslaşiĭ ot tam» 22 liudi cu 188 leĭ bir şi 12 de ceĭ fără bir. Eĭ se ocupaŭ cu plugăria şi cultura tutunuluĭ şi aveaŭ loc strimt (Uricar. vol. VII, p. 247).

Visternicul Iordache Balş în diata sa din 1809 îndatoréză pe fiul sĕŭ Iancu căruia 'ĭ lasă «Moşiile sate întregi: *Paşcanii* cu tóte cătunurile şi cu tóte siliştile unite la un loc şi Conţescĭ ce sunt luate de vecĭ de la M-rea Probota, cu besmăn în ţinutul Suceveĭ şi cu casele din Paşcanĭ, cu tótă pojijia caseĭ şi cu tóte prisecile cu stupi, la aceste arĕtate moşiĭ», cu condiţiunea ca: 1) Să se afle preoţi şi psalţĭ fără strămutare la biserica din Păşcanĭ; 2) *Să întreţină şcolă cu dascăl moldovenesc şi grecesc, în tótă vremea*, 3) Să se facă două pomenirĭ pe an la biserică şi 4) Să pórte de grije schitului Brătescĭ. (Uricarul de T. C. vol. XI, p. 337 şi XVI, p. 280)

Printr'un hrisov din 1814, Noembrie 16, se întăresce stăpânirea «Visternicului Iordache Ruset pe moşia Paşcanĭ de la

ținutul Suceveĭ și Hodora de la ținutul Hârlăuluĭ ce aŭ cumpĕrat-o prin mezat de la epitropiĭ Bezedeilor Dimitrachi și Panaiotachi fiĭ a Domnuluĭ Constantin Moruz Voevod». (Uricar de T. C. Vol. VI, p. 299).

Prin satul și târgul Pășcanĭ se vorbesce mult despre tâlharĭ ce ar fi bântuit împrejurimile. In Ist. Mitr. Moldoveĭ și Suceveĭ (pag. 420) ni se spune că, la 1826, treĭ bandițĭ Turcĭ s'aŭ ascuns într'o móră la satul Pașcanĭ (probabil cea de pe pârâul Tăbăcăriĭ), tăĭară pe morar și'șĭ pierdură urma într'o luncă de lângă satul Hârtópe.

«Nicolae Rosnovanu (de sigur tatăl luĭ Iordache) a fost numit visternic de Mihail Șuțu, sciindu-l favorabil eterieĭ, la care fusese atras încă de pe când învĕța în Paris de grecul Minas Minard, bibliotecar la institutul Franțeĭ». (A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. V, p. 674).

Pașcanĭ Gara (cu târgul din vale), în comuna cu acest nume din plasa Siretul de jos, pe șesul drept al Sîretuluĭ și la 800—1000 m. de Târgul din dél.

De acĭ pornesce linia ferată în treĭ direcțiunĭ spre: Roman-Bucurescĭ, spre Iașĭ și spre Burdujenĭ-Sucéva. Pe lângă serviciul direcțiunif C. F. R. se ma- află în gară: un oficiŭ telegra- poștal, un comisar, un atelier în care se repară vagonele și mașinele, cu o turnătorie siste- matică. In acest atelier sunt in- trebuințațĭ 350—400 funcționar- și uvrierĭ. In jurul găreĭ s'a for- mat un târgușor numit de Pă- cănenĭ Târgul din vale. El nu- mĕră 164 case în carĭ trăesc 263 capĭ de familie, saŭ 12 suflete din carĭ 659 bărbațĭ și 571 femeĭ. Contribuabilĭ sunt 300.

Pe lângă atelier s'a atașat biserică catolică, cu patronu- Joia Verde, zidită în 1872 de comunitatea amploiaților și lu- crătorilor catolicĭ, servită de un preot. Tot în 1872 s'a înființa- și o școlă primară urbană mixtă cu treĭ institutorĭ, frequentată de 80—100 școlarĭ. Școla se în- treține de direcția C. F. R. Afară de limba română se predă fa- cultativ limbele germană și po- lonă, dar nu în orele regulamen- tare, de către preotul catolic, care predă și religia catolică, iar unul dintre preoțiĭ din dea- predă religia ortodoxă. O mae- stră este angajată pentru pre- darea lucruluĭ de mână la eleve. In apropiere se află frumosu- pod de fier ce servă linieĭ Pă- canĭ-Iașĭ.

Pășcanĭ, pădure în tot lungul părțiĭ apusene a moșieĭ Pășcanĭ, îmbrăcând délurile Pietrosu, Titinanu și Huhurez. 1790 hect. maĭ mult fag și stejar.

Pășcanla, deal îmbrăcat în pădure de stejar, impestrițată cu alte esențe în com. Ruginosa.

Pășcanla, băltógă în suprafață de 70 prăj. în com. Ruginósa.

Pășcanla, șes în com. Ruginósa.

Păunescĭ, părâiaș în satul Văscanĭ; mic afluent al Bahluețuluĭ Rece.

Pavel (Părâul din valea luĭ), mic afluent al părâuluĭ Brădățelu (750 metri).

Pavel (valea luĭ), valea părâuluĭ cu acest nume, cultivabilă.

Pelinescilor (părâul), mic afluent al Șomuzuluĭ Mare, în comuna Dolhescĭ.

Peter (délul luĭ), lângă satul Hârtópe, adăpostea altă dată tâlharĭ, între carĭ se pomenesce numele unuĭa Coman. Parte e acoperit de pădure și parte cultivabil. Peste acest dél se vĕd încă urmele șleahuluĭ ce lega Iașiĭ cu Suceva.

Petia, sat pe moșia cu acelaș nume din com. Pleșescĭ. Numĕră 144 case în carĭ trăesc 142 capĭ de familie saŭ 589 suflete din carĭ 290 bărbațĭ și 299 femeĭ (7 israelițĭ). Contribuabilĭ sunt 136.

Vatra satuluĭ ocupă 16 fălcĭ, 32 prăjinĭ; iar locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ. Moșia aparține la doĭ proprietarĭ G. Ciudin și G. Gr. Raftivanu, și are întinderea de 962 fălcĭ din carĭ 456 fălcĭ cultivabile, 260 fălcĭ fânaț și restul mlaștinĭ și teren puțin productiv. — Împroprietărițĭ în 1864 sunt 34 fruntașĭ, 41 pălmașĭ și 30 codașĭ, stăpânind 254 1/2 fălcĭ. Are o biserică de lemn, cu patronul Sf. Voivodĭ, împroprietărită cu 8 1/2 fălcĭ, fără preot. O școlă rurală mixtă înființată la 1 Decembre a. c. (1892) cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 35 școlarĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Fălticenĭ, (5 km.), la Pleșescĭ (4 km.), la Uncesci (1 1/2 km.)

Din trecutul satuluĭ. Prin cartea de mărturie din 7104 (1596) Iul. 14, Irimia Moghilă Voevod, recunósce dreptul de proprietar luĭ Minea, fiul luĭ Ilarion Calugărul, ce se chiema

în mireme Ion. asupra moșiei Petia cumpĕrată de la Costea *Petia*, drept 900 galbenĭ tătăresci, încă de pe timpul luĭ Ștefan Vodă Cel Mare (Uricar. XVI, p. 8).

Petia se împărția în Petia Mare și Mică și se compunea din maĭ multe rĕzesiĭ; dovadă uricele de la Const. Moghilă V. V. din 7117 (1609) August 26, prin care Avramica, fiica luĭ Ionascu, vinde luĭ Pĕtrașcu Vel Vornic Țĕreĭ de sus, un loc de 3 case de la Petia Mare și cu jerebiile lor din țarină și din livadă și cu tot locul și venitul de peste an, drept 80 talerĭ argint. Și alte acte și mărturiĭ de vîndare și zălogire de jerebiĭ și case. (V Uricariul de T. Codrescu, vol XVI, p. 8, 9, 10, 12, 18, 19, 20 și 26.)

In 1803, «Petia luĭ Vasile Ciudin avea 25 liudĭ plătind 280 leĭ bir anual, la carĭ se maĭ adăogeaŭ «breslașiĭ ot tam» 2 liudĭ, plătind bir 24 leĭ pe an. (Uricar. VII, p. 253.)

Printr'o carte de judecată din 1807, Iunie 21 se întăresce stăpânirea Paharnicului Tudorachi Ciurea și Vasile Ciudin asupra moșiilor Petia Mare și Mică (Uricariul VI, p. 278).

Petiuța, pârâŭ în com. Șoldănescĭ; își are obârșia în satul Petia și se varsă în Șomuz, avênd $3\frac{1}{2}$ km. lung.

Petrilescĭ, trup de moșie. V. Bog-[redacted]

Petroni, pârâŭ; mic afluent a pârâuluĭ Suha mare.

Pescerĭ (la), pescere săpate în malul pârâuluĭ Lupuluĭ din com. Uidescĭ, nu departe de Manolea, avênd una din ele 2 apartamente cu o ferĕstră, dovadă că aŭ fost o dată locuite.

Piatra Arsă, o stâncă sub Stâni șóra, de a drépta șoseleĭ ce duce la Broscenĭ.

Piatra luĭ Ciobâcă, unul dintre piscurile munteluĭ Runcul Mădeiuluĭ.

Piatra luĭ Epure, munte în com. Broscenĭ.

Piatra luĭ Tóder, cea maĭ periculósă dintre stâncele de la cataracta Bistriței la «Tónce.»

Nuvelistul N. Gane ne dă legenda eĭ în versurile următóre:

Piatra luĭ Tóder

Legendă.

Măriόra de la Borca
E vestită pe la munte
Intre fetele frumóse
Ea cu drept e cea din frunte.

Şi isteţă e la vorbă,
Veselă, inimă plină,
Şi tot cântă şi lucréză,
Parcă-ĭ grier şi albină

Ea luĭ Tóder de la Dorna (v. a. n.).
Juruit'aŭ a sa mână;
Insă vremea cea pribeagă
Prea încet róta îşĭ mână.

Când e vorba să aducă
Ceasul drag de cununie,
Şi să pue 'n vatra Dorneĭ
Casa lor pe temelie.

In sfârşit în dorĭ s'arată
Ziua cea de mult dorită
Şi pe o plută Tóder plécă
La mirésa luĭ iubită.

Apa Bistriţeĭ e bună,
Vîntul cald uşor adie,
Negurile întind pe vîrfurĭ
O urzélă argintie

Dar din dorile aprinse
Vine-o rază pe furiş
Care 'mprăştie şi sórbe
Umedul paienjiniş.

Ş'atuncĭ pluta luminată
Vesel lunecă la vale,
Parcă dorul ar împinge-o
Pe strălucitórea cale

Când la câmp, când la pădure [1]
Tóder pluta 'şi cârmuesce,
Iată 'n şipot o îndréptă,
Iat' acum o doliesce [2]

Iar acolo unde apa
Curge lin şi adormită
Tóder cântă şi visézǎ
La logodnica-ĭ iubită.

Pe la Colţul de la Acra
Prin vîrtejul din Căldare (v. a. n.)
Mâna meşteră-a luĭ Tóder
Duce pluta 'nvingătóre.

Apoĭ trece pe sub bolta
Cheilor întunecate (v. cheile)
Unde stâncele greóe
Par în cer împreunate.

Iată, iată se arată,
In albastra depărtare,
Uriaşiĭ munţiĭ aĭ Borceĭ
Unde satu-ĭ în serbare.

Saltă inima luĭ Tóder!
A luĭ cale s'a scurtat,
Numaĭ Tóncele să trécă (v. a. n.)
Şi din greŭ el a scăpat

[1]) Plutaşiĭ obicĭnuesc a dice: «*la câmp, la pădure*» în loc de: la stânga, la drépta.
[2]) A dolii pluta însemnéză a o da la lin, a o scóte din curent.

Dar în Tónce vijelia
Se ridică de sub stâncĭ
Duhul rĕŭ sălăşluesce
In genunele adâncĭ [1])

De o vraje par' că-ĭ prinsă
Bistriţa în acel loc
Căcĭ ea apele-şĭ răstórnă
Ca pe-o albie de foc.

Dar din fundu-ĭ fără număr
Răsar stâncĭ posomorâte
Ce pun stavilĭ de peire
Plutelor nesocotite

Tóder însă scie strunga [2])
Nu o dată a trecut
Prin strimtórea 'nfricoşată
Unde atâţia s'aŭ pierdut.

El îşĭ face semnul cruceĭ,
Apoĭ intră fără frică
In cea volbură turbată
Intr'a ĭaduluĭ poiică.

Insă vaĭ! strunga e 'nchisă
De-un catarg care-o ezesce
Pluta dusă ca săgeata
In miĭ ţăndărĭ se sdrobesce.

Iar sălbaticele valurĭ
Pe logodnic îl înghit
Lâng' o stâncă fiorósă
Cu vârf negru, ascuţit

Apoĭ par'că de-a lor faptă
Ele 'n urmă se căesc
Işĭ astâmpĕră mânia
Varsă lacrimĭ şi jelesc.

Şi-a lor jale o îngână
Cea pădure 'mbătrânită,
Munţiĭ, stâncele pleşuve,
Pescera cea mistuită

Pân' la Borca merge vestea
Gol rămâne-altarul sfânt
Trist norodul se întórce
Se 'ntind ochiĭ spre pământ

Iar frumósa Marióră
A uitat de atuncĭ să râdă;
Să maĭ cânte, să maĭ ţésă
Ochiĭ nóptea să-ĭ închidă

Lângă stânca fiorósă,
Cu vârf negru ascuţit
Veşnic umblă şi întrébă
Unde este-al eĭ iubit?

Intr'o ḑi pe négra stâncă
Marióra se acaţă,
Păru-ĭ flutură pe umĕr,
Vaĭ! ce veştedă-ĭ la faţă!

Ochi-ĭ stinşĭ caută 'n apă
Pieptul eĭ din greŭ suspină
Ea îl chiamă, 'ĭ face semne
Pe prăpastie se 'nclină:

Şi de-o dată par'că 'l vede
In genunea cea adâncă:
Dómne-ajută! strigă-atuncea
Şi s'aruncă de pe stâncă.

Aŭ trecut aniĭ de-a rândul
Dup' acéstă întâmplare
Şi pluitaşiĭ când s' avêntă
In a Tóncelor strimtóre,

Iţĭ arată cu sfială
Stânca négră ascuţită
Ce cu numele luĭ Tóder,
De atuncĭ e poreclită!

[1]) Genune însemnéză bulbónă, adâncime.
[2]) *Strunga*, calea, curentul pe care trebue să apuce.

Piatra Opcinei, Munte, în com. Brosceni.

Piatra Pușcată, Stâncă în Bistrița.

Piatra Șurei, Stâncă enormă în albia pârâuluĭ Băuca, unde se formézĕ o cascadă naltă de 7 m. în com. Négra Șaruluĭ.

Piatra vîntuluĭ, Stâncă în Bistrița între Cheĭ și Colțul Acreĭ.

Pichetuluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Négra Șaruluĭ, în com. Șarul Dorneĭ.

Piciorul Cacațenilor, Munte în com. Mădeiu.

Piciorul Cârlanuluĭ, Munte în com. Bogdănescĭ.

Piciorul Corbuluĭ, Deal, acoperit de pădure de fag, lângă satul Bâdilița, com. Lespedĭ.

Piciorul Huciuluĭ, o prelungire a déluluĭ Burduhosul din comuna Brădățelu.

Piciorul Huciuluĭ, Pădure de stejar în com. Brădățelu.

Piciorul Lat, Munte în comuna Mădeiŭ.

Piciorul Lat, un povârniș al munteluĭ Șĕrbeĭ, comuna Négra Șaruluĭ.

Piciorul Lat, Munte în comuna Sasca.

Piciorul Lung, Culme de deal (munte) ce pornesce din muntele Gruiu, com. Dorna.

Piciorul Lung, un povârniș repede ce scoboară din munțiĭ Șĕrbeĭ în pârâul Négra, din comuna Négra Șaruluĭ, e îmbrăcat în pădure de brad

Piciorul Lupuluĭ, Culme de munte între Rêșca Mare și Rêșcuta, în com. Bogdănescĭ, îmbrăcată în pădure de brad, fag și mestécăn.

Piciorul Ortóeĭ, Munte în com. Dorna.

Piciorul Pietriĭ luĭ Epure, Munte în com. Brosceni.

Piciorul Plopuluĭ, Munte în com. Bogdănescĭ, acoperit de pădure de mestécăn și rĕchită.

Piciorul Popi, pădure numită și Pădurea Fundóeĭ, d'asupra satuluĭ Sodomenĭ, din comuna Pășcanĭ.

Piciorul Rusului, o parte a muntelui cu acest nume, din com. Şaru Dorni, acoperit de pădure rară.

Piciorul scurt, mic afluent al pârâului Tăeturei, com. Şaru Dorni.

Piciorul Scurt (Délul), munte în com. Şaru Dorni.

Piciorul Scurt, Pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Sabasa.

Piciorul Scurt, Munte in comuna Mădeiŭ.

Piciorul Săcuilor, Munte în com. Mădeiŭ.

Piciorul Stânei, Munte în com. Bogdănescĭ, acoperit de pădure de mestécăn şi rĕchită

Piciorul Stâncei, Munte în com. Sasca.

Piciorul Ţărcanilor, v. Ţărcanilor.

Piciorul Ţiganuluĭ, Muntişor în com. Négra Şaruluĭ

Picla, Iaz în vatra satuluĭ Drăguşenĭ, format de pârâul Hatia în supraf. de o falce.

Pietrele Albe, Munte în comuna Broscenĭ, avênd 1488.9 m. altitudine.

Pietrele Dómnei, Stâncĭ în partea vestică a Rarăuluĭ, carĭ vĕdute printre negurĭ se aseamănă cu o biserică saŭ un castel cu treĭ turnurĭ fantastice zidit în văsduh. Vederea lor e aşa de frumósă că atrag fórte mulţĭ visitatorĭ. — Singurul *Edelweiss* stă lipit de aceste stâncĭ uriaşe. — Pe aci trece hotarul între Broscenĭ şi Bucovina. (V. «Comóra de la Rarăŭ» în nuvelele luĭ N. Gane). Tradiţia spune că-şĭ trag numele de la o Dómnă (uniĭ spun Dómna luĭ Petru Rareş) ce s'ar fi ascuns aci de frica Turcilor, avênd la sine mulţĭ banĭ şi scule bogate. — Nicĭ Dómna nicĭ comorile eĭ nu se ştie ce s'aŭ făcut; se crede însă că averile staŭ tot ascunse, dar că, cine ar cuteza să le ridice, dispare în prăpastie şi nu se maĭ întórce.

Téma acésta provine însă din causa multor spărturĭ şi prăpăstiĭ fórte adâncĭ ce sunt în jurul stâncelor. Pietrele Dómneĭ şi Rărăul se vĕd, pe timp senin, chiar de pe délul Tâmpescilor de d'asupra Fôlticenilor.

Pietrele Oblâncei, Munte în com. Broscenĭ.

Pietrele Roşiĭ, Munte în comuna Brosceni.

Pietrele Roşiĭ, Munte în comuna Négra Şaruluĭ, pe sub culmea căruia trece frontiera ţăreĭ din spre Ardél şi Bucovina. Piscurile-ĭ principale sunt: Buza Şĕrbeĭ şi Straja.

Pietrelor (Vârful), Munte între Brosceni şi Mădeiŭ.

Pietrenilor (Părâul), mic afluent al părâuluĭ Négra Şaruluĭ, în com. Şaru Dorni.

Pietriş, Părâŭ; mic afluent al părâuluĭ Osoiu, în com. Valea Gloduluĭ.

Pietriş, Dél între păraele Osoiu şi Racova, com. Valea Gloduluĭ, culmea acop. de pădure, cóstele cultivabile.

Pietrişu, numit şi Ţarina Mare, e unul din délurile pe care stă satul Boşteni.

Pietrişu Mare, Munte în comuna Mălinĭ, avênd 1005 m. altit.

Pietrişu, Dél în com. Şoldănescĭ.

Pietrişu Picioruluĭ Lat, Munte între com. Sasca şi Baia.

Pietrişurile, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Rugínósa, numĕră 114 case, în carĭ trăesc 128 capĭ de familie saŭ 486 suflete, din carĭ 245 bărbaţĭ şi 241 femeĭ (3 israiliţĭ).—Contribuabilĭ sunt 90.

Vatra satuluĭ ocupă 56 fălcĭ, iar locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc. — Moşia, proprietate a d-lor I. Gheorghiu şi V. Vrânceanu, are întinderea de 339 fălcĭ, din carĭ 285 cultivabile, 32 fălcĭ pădure, 12 fălcĭ fânaţ şi restul netrebnic.

Improprietăriţĭ la 1864 sunt 33 fruntaşĭ, 10 pălmaşĭ şi 25 codaşĭ, stăpânind 224 fălcĭ.

Are o biserică cu patronul sf. Voivoḑĭ, zidită de paharnicul Ion între 1770—1777, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. Scóla din Costescĭ-rĕzĕşĭ servă şi acestuĭ sat.

Pietrósa, Părâŭ; isvorasce de sub Preluca luĭ Rareş, udă teritorul com. Mădeiŭ pe o lungime de 9 kil. şi, după ce a învârtit 2 morĭ, se varsă în Bistriţa.

Pietrosu (Budăĭ), Pârâŭ; isvorasce din Poéna Hurmuz, com. Dolhasca şi după un curs de 5 kil. în care a primit pe Părâul luĭ Martin se varsă în râul Siret.

Pietrosu, Dél în satul Stolnicenĭ-Costandache.

Pietrósa, mic afluent al pârâuluĭ Suha Mare.

Pietrósa, mic afluent al pârâuluĭ Suha Mică.

Pietrósa, Munte în com. Mălinĭ.

Pietrosul, Munte în com. Bogdănescĭ, acoperit de fag și mestecán.

Pietrosul, Dél în com. Drăgănescĭ între văile Nistora mare și Culeșa.

Pietrosul, Muntele ce forméză hotar între com. Broscenĭ și Dorna, avênd 1704 m. altitudine.

Pietrosul Bogolin, cel maĭ înalt munte din com. Broscenĭ, avênd 1749.4 m. alt.

Pietrosu, Pârâŭ; v. Ciobănița.

Pietrosul, v. Pârâul Isaia.

Pietrosu, Dél acoperit cu pădure de diverse esențe în com. Tătărușĭ.

Pietrosu, parte din satul Tătărușĭ, numită și Tătărușĭ micĭ.

Pietrosul, Dél, pășunabil și parte sterp, în com. Ruginósa.

Pietrișul cel Mare, Munte, în comuna Mălinĭ.

Pietrișul cel Mic, Munte în com. Mălinĭ.

Pinului (Pârâul), mic afluente al Negrișóreĭ în com. Broscenĭ.

Piscul, munte în com. Dorna.

Pisc (In), v. Bistrița.

Piscul Babeĭ, Vârf de deal în pădurile com. Cristescĭ, de sub care isvorașce pârâul Moțca.

Piscul Babeĭ, Pârâŭ; v. Pârâul Moțca.

Pisaltului (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Prisăciĭ, com. Preutescĭ.

Pinuĭ (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Suha Mică, comuna Mălinĭ.

Plaiu, sat, pe moșia și în com. Șaru Dorni. Imprăștiat pe țĕrmul drept al pârâuluĭ Négra Șaruluĭ, numĕră 90 case în care trăesc 81 capĭ de familie saŭ 300 suflete, din carĭ 146 bărbațĭ și 154 femeĭ, iar din eĭ 106 contribuabilĭ.

Biserica și școala din Șaru servă și acestuĭ sat. (Vezĭ Șaru Dorni.)

Plaiuluĭ (Delul), in com. Sasca.

Plaiuluĭ (Gura), Munte in comuna Brosceni.

Plaiul Comóra, Munte in comuna Broscenĭ.

Plaiul Bătrân, Pârâu, mic afluent al pârâuluĭ Suha Mare.

Plaiul Bătrân, Munte in comuna Mălinĭ, avênd 921.8 metri altitudine.

Plaiul Șarului, parte din satul Gura Negreĭ, din spre Șaru.

Platonesci, sat; v. Manolea.

Platonița, Pârâul ce curge prin satul Manolea și se varsă în pârâul Tolescĭ (2 kil.), învârtește o morișcă.

Platonița, Pârau; afluent al Șomuzuluĭ Mare, in com. Dolhescĭ (4 kil.). — Are de tributarĭ din drepta pe: Turbata și Boura, iar din stanga pe Gropa Covrigului și Grópa luĭ Balan.

Pleșa (Pârâul), mic afluent al Șomuzuluĭ mic, in com. Silistea, lung. de $1^{1}/_{2}$ kil.

Pleșele Holdeĭ, Munte in comuna Broscenĭ.

Pleșesci, comună rurală in partea vestică a plășeĭ Șomuzul, spre N.-E și la 11 kil de Folticeni. Se megieșesce la E. cu com Giurgesci, la V. cu com. Oprișenĭ, la S. cu com. Preutesci și la N. cu frontiera Bucovineĭ. Are forma unuĭ poligon neregulat, presentând maĭ multe ondulațiunĭ.

Se compune din satele: Pleșesci Gani, Pleșesci Sineascăĭ, Valea Botez, Jacota, Hrețca, Uncesci, Petia și Bunescĭ, cu reședința in Pleșesci Sinescăi. E populată cu 564 capĭ de familie ce numeră 2268 suflete saŭ 1115 bărbațĭ și 1153 femeĭ (27 israiliţĭ). Contribuabili sunt 610. Are 6 biserici, servite de 2 preoțĭ și 5 cântărețĭ, și 2 scóle rurale mixte cu 2 învĕțătorĭ —

Budgetul comuneĭ pe 1892 1893 are la venit 5270 25 leĭ și la cheltuelĭ 4928 73 leĭ; iar al drumurilor 920 leĭ venit și 780 leĭ cheltuelĭ. In totă comuna sunt: 128 caĭ, 384 boĭ, 260 vacĭ, 2352 oĭ și 360 porcĭ.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măriĭ variază intre 335

—345 m. E udată de Şomuzul Mic şi pârâûaşele: Poeneĭ, Racova, Hermeziŭ, Ciomârna, Bazacĭŭ, Popa, Fâstâcul, Sinescu, Fundóia, Rĕcea, Capreĭ, Vârnav, Ciureĭ şi Bunescĭ. Moşia aparţine maĭ multor proprietarĭ.—Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 5636 fălcĭ 67 prj. din care 2575 fălcĭ cultivabile, 461 pădure, 1684 fălcĭ fânaţ şi restul mlaştine şi locurĭ sterpe saŭ prea puţin productive.

Ultimul an s'a cultivat: 1500 hect. porumb, 373 hect. grâŭ, 70 hect. orz, 810 hect. ovĕz, 76 hect. hrişcă, 25 hect. cartofĭ, 9.60 hect. cânipă şi 1.50 hect. in. Improprietăriţĭ în 1864 sunt 113 fruntaşĭ, 198 pălmaşĭ şi 77 codaşĭ, stăpânind 947 fălcĭ. Teritorul comuneĭ se împarte în maĭ multe sforĭ de moşiĭ; carĭ din vechime eraŭ nişte rĕzĕşiĭ.

Pleşesci Gani, sat numit *Chitic* şi *Gănenĭ*, pe moşia cu acelaş nume din com. Pleşescĭ—Aşeḑat pe ţĕrmurile pârâuluĭ Racova, între délurile Ţiclău, Candachia şi al Vieĭ, numĕră 94 case, în care trăesc 91 capĭ de familie saŭ 357 suflete, din carĭ 167 bărbaţĭ şi 190 femeĭ, fiind 85 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 13 ½ fălcĭ

Locuitoriĭ nu sunt tocma[...] podăroşĭ şi urâsc maĭ m[...] orĭ-carĭ alţiĭ învĕţătura de[...]

Moşia, proprietate a d-l[...] Dragonciu, fostă a famili[...] nea, are 410 fălcĭ, din ca[...] cultivabile, 40 fălcĭ p[...] 200 fălcĭ fânaţ şi imaş şi[...] netrebnic. — Improprieti[...] 1864 sunt 21 fruntaşĭ, [...] maşĭ, şi 12 codaşĭ, stă[...] 186 fălcĭ 64 prj. Are o b[...] de lemn cu patronul Bun[...] tire, servită de 1 preot şi[...] târeţĭ şi împroprietărită[...] fălcĭ. Şcóla din Pleşesci S[...] serveşte şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale s[...] Fôlticeni (11 kil.) şi la I[...] Sinéscăĭ (1500 m.).

Pleşesci Sinéscăĭ, Sat, n[...] Poéna, pe moşia cu acelaş[...] din com. Pleşescĭ. Tăbă[...] cósta déluluĭ Moreĭ, num[...] case, în carĭ trăesc 73 c[...] fam. saŭ 282 suflete di[...] 137 bărbaţĭ şi 145 feme[...] raelıţĭ), fiind 90 contrib[...]

Vatra satuluĭ ocupă [...] 15 prj. Moşia, proprietate[...] tenitorilor decedatuluĭ T[...] ţescu, care a luat'o de la[...] Morţun şi acesta de la[...] Caramanlâu, care la râ[...] avea de la Constantin[...] scu şi acesta o moşter[...]

la tatăl sĕŭ Panuite Chitic, zis în urmă Pleşescu, un rĕzĕş de fel din Buciumenĭ. Are întinderea de 478 fălcĭ, din carĭ 198 cultiv., 200 pădure, 20 fânaţ, iar restul teren puţin productiv. — Improprietărițĭ în 1864 sunt: 17 fruntașĭ, 23 pălmașĭ și 6 codașĭ stăpânind 132 fălcĭ și 55 prj. Are o şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de stat, frecuentată de 35 şcolarĭ. Biserica din Plesesci Ganea servesce şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Pleşesci Gani ($1^1/_2$ kil.) şi la Fôlticenĭ (11 kil.)

Pleşul, munte în comuna Brosceni, avênd 1205 m. altitud.

Pleşul, Délul, acoperit de pădure de diferite esenţe, dintre comunele Dolhescĭ, Preutescĭ, Siliştea şi Valea Glodului.

Pleşa, mic afluent al pârâuluĭ Hotaru în com. Preutescĭ.

Pleşul, Munte în com. Bogdănescĭ, Boróia şi Drăgănescĭ, pe culmea căruia trece hotarul între judeţele Sucéva şi Némţu. — Are 915.5 m. altit.— E îmbrăcat în pădure de brad, fag şi mestécăn.

Plopi, v. satul Lunca din comuna Păşcanĭ.

Plopi. Vale în com. Bogdănescĭ.

Plopi, Suhat în comuna Bogdănescĭ.

Plopiĭ, localitate, lângă satul Manolea, pe albia pârâuluĭ Ţolescĭ.

Plopiĭ Băeĭ, localitate, pe moşia Baia, pe lângă ţĕrmul Moldoveĭ, acoperită de plopĭ.

Plopilor (Délul), munte în com. Mălinĭ.

Plopilor (Vârful), munte în com. Mădeiŭ.

Plopuluĭ (Pârâul), isvorasce de sub muntele Rusu şi se varsă în Moĭşa drept Gura Trestióreĭ (3 kil.)

Plopu, Munte în comuna Bogdănescĭ.

Ploştina, Suhat mlăştinos în com. Bogdănescĭ.

Ploştineĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Sasca Mică.

Ploşniţă (Pârâul luĭ), isvorasce din Délul Greenilor şi după un curs

de 1500 m se pierde pe şesul Siretului, in com Dolhasca.

Pocoleni Dél cultivabil, in com Oprişeni.

Pocoleni. Părăŭ, mic afluent al Şomuzului Mare.

Pocoleni, viitor sat în com. Rădăşeni, pentru care s'aŭ reservat 131 locurĭ de case locuitorilor carĭ aŭ cumpĕrat loturĭ a 5 hectare.—S'aŭ mai cumpĕrat de comună un lot pentru şcolă şi un altul pentru biserică şi casa de sănătate

Altă dată a mai existat acolo sat, purtând tot acest nume, dar se spune că el era populat cu leşĭ

Pocolescu, Dél în com. Sasca.

Podenĭ, afluente neînsemnat al pârâuluĭ Bunescĭ.

Podişoru, Pârâŭ; mic afluent al Şomuzuluĭ Mare, în comuna Dolhescĭ.

Podul Bufti, localitatea unde pârâul Cazacului dă în Râşca.

Podul Călugărului, un podeţ pe calea de la Mălinĭ la Esle.

Podul Croitorului, podeţ dincolo de Mălinĭ spre Satul noŭ.

Podul Délului Pădure de diverse esenţe, in com. Silistea.

Podul Muntenilor, Podeţul ce treci mai intâi pornind din Esle spre Stănişóra, in apropierea căruia e Gura Nemţişorului.

Podul Poştei, Podeţ peste pârâul Poştei, com Tătăruşĭ

Podul Tăbăcăriei, localitatea de la imbucatura părâului Sec in părâul Ocolelor, in com. Paşcani

Podurĭ, delul de d'asupra iazului Ciorsacĭ din com Şoldănesci costele căruia sunt acoperite de pădure tînĕră

Pojorâta părâŭ, mic afluent al părâuluĭ Suha Mare, in com Mălinĭ.

Pojorâta, munte in com. Malini

Pojorâtei (Vârful), piscul munteluĭ cu acest nume, avĕnd 975 m. altitud.

Poéna, părâŭ, mic afluent al Şomuzuluĭ mare in com. Dolhasca

Poéna, pârâŭ; afluent al Sascei mari, in com. Sasca, având de tributar pe Şipotul.

), partea nord-vestică a Negotescĭ.

st sat, sub pólele pădu-ăţelul din comuna Stol-

t; v. Pleşesci Sinéscăĭ.

ealul), în com. Dolhescĭ, ltivabil, parte acoperit re de fag. Dese orĭ în ăturel se găsesc cără-alte obiecte de ale gos-, ceea ce ne dovedesce tă a fost locuit.

alea), vale cultivabilă în olhescĭ.

ârâul), mic afluent al pâ-acova, în com. Pleşescĭ

mişuluĭ, poeniţă în pă-oşieĭ Bogdănescĭ, în care bârşia pârâuluĭ Alunişul.

roeĭ, parte din satul

ărgaşuluĭ, sătuc, numă- case, ce face parte din târgaşĭ, com Brosceni.

aneĭ, o poénă fórte fru- pârâul Suha Mare în sus, com. Mălinĭ, între tabără şi Esle. — Tradiţia spune că o Dómnă a Ţĕreĭ fugind de frica Turcilor (se crede a fi fost Dómna luĭ Petru Rareş în fuga-ĭe la Ciceŭ) a mas aci o nópte lăsându-şĭ o parte din óstea ce o escorta tăbărâtă la Tabără (maĭ înapoĭ cu vre-o 1500 m.) iar călărimea descălică la Esle ceva maĭ nainte. — Acéstă Dómnă ar fi aceaşĭ care a rătăcit şi pe la Pietrele Dómneĭ.

Poenele Găinilor, poénă de 15 fălcĭ în munţiĭ comuneĭ Bogdănescĭ.

Poéna la Hultuanĭ, poeniţă în pădurea com. Dolhasca.

Poéna luĭ Ivan Crâşmaru, poénă în com. Dolhasca.

Poéna cu ómenĭ, poénă în com. Dolhasca.

Poéna luĭ Nistor, poeniţă în com. Dolhasca.

Poéna Lungă, dél de munte în com. Bogdănescĭ, păşunabil.

Poéna Lungă, munte sub Băişescu, com. Mălinĭ.

Poéna Lungă, munte, sub Halăŭ-

ca, în comuna Mălinĭ, avênd 1340.1 m. altit.

Poéna Ploplior, poeniţa în pădurile com. Bogdănescĭ.

Poéna Prislopuluĭ, poénă pe muntele Prislop, com. Dorna.

Poéna Prisăcii, sat, pe moşia şi în com. Drăgănescĭ, la V. şi la 3 km. de satul de reşedinţă. Tăbărât pe ambele ţĕrmurĭ ale pârâuluĭ Culeşa, numĕră 99 case în care trăesc 105 capĭ de familie saŭ 430 suflete, din carĭ 208 bărbaţĭ şi 222 femeĭ, maĭ toţĭ plugarĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 15 fălcĭ, 25 prj. Locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Are o biserică de lemn servită de un preot şi 2 cântăreţĭ.

Şcóla din Brusturĭ servesce şi acestuĭ sat. Vechimea satuluĭ e necunoscută; iar numele şi-l trage de la faptul că maĭ nainte de a fi sat pe acest loc se afla prisaca M-reĭ Némţu, poena fiind frumósă şi încunjurată de codrĭ nestrăbătuţĭ.

Poéna Răftivanuluĭ, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Dolhescĭ. Aşeḑat pe o cóstă ce ţĕrmuresce şesul drept al Siretuluĭ, numĕră 82 case, în care trăesc 68 capĭ de fam 302 suflete, din carĭ 1 baţĭ şi 188 femeĭ (5 fiind 70 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupa Locuitorĭ sunt bunişorĭ darĭ.

Moşia proprietatea torilor familieĭ Răftivar 373 fălcĭ, din carĭ 274 bile şi 99 pădure.

Împroprietărıţĭ în 18(8 fruntaşĭ şi 17 pălm. pânind 74 fălcĭ.

Are o biserică fórt şică, cu patronul Nas Domn. zidită in 1848 Răftivanu, menind'o mănăstire, împroprietă $8^{1}/_{2}$ fălcĭ, servită de şi un cântăreţ. Şcóla d servă şi acestuĭ sat.

Poéna Socii, parte din sat

Poéna Tăeturei, V. Tăe

Poéna Vânătoruluĭ, o hotarul Bucovineĭ, intr Şĕrbiĭ şi Lucacĭ.

Poéna Vinuluĭ, Localitat pe Négra, com. Brosc depărtare de reşedinţa de 20 km., locuită n câţĭ-va sătenĭ ce ţin î loc de la proprietate.

ast-fel de la un escelent isvor de apă minerală (burcut, borvis) aflător aci, ce secretéză din o stâncă, — şi căruia localnicii îi zic vin. Un agent vamal stă aci, fiind însărcinat cu privegherea de a nu se introduce în ţéră, pe Négra, în mod fraudulos, plute.

Poeniţa Şerpelui, poénă în com. Sasca, în care se află obârşia pârâuluï Şinca.

Pólele Ornceï, localitate din josul satuluï Brusturi, unde pârâuaşul Lăḑeï se varsă în Brustura.

Pomii Robuluï, localitate în satul Rêşca. Tradiţia spune că pe locul unde se află satul era o pădure mare. Primiï descălicătoriï aï satuluï Rêşca fiind robiţi de Tătarï nu s'aŭ întors din eï de cât doï, şi aŭ pus temelia satuluï. Astă-ḑi nu maï găsim aci de cât doï merï dulcï.

Ponórele, pârâŭ; mic afluent al pârâuluï Ţolescï, în com. Uidescï.

Popa, pârâŭ; mic afluent al Şomuzuluï Mic, în com. Pleşescï.

Popa, munte în com. Brosceni.

Popeï (Pârâul), mic afluent al pârâuluï Négra Şaruluï.

Popi (Pârâul), afluent al Bistriţeï, lung de 3400 m., în com. Dorna.

Popi (Délul), acoperit de pădure de fag, în com. Preutescï.

Popi (Pârâul), v. Hotaru.

Popi (Pârâul), afluent al Şomuzuluï mic, în com. Siliştea. (2 km.)

Popi (Délul), îmbrăcat în pădure de fag, pe moşia Stolnicenï Costandache.

Popescï, sat; v. Crăpăturile.

Popescï, mic râmnic în satul Lămăşenï, la locuitorul Gr. Popovicï.

Porcăria, deal, îmbrăcat în pădure de fag, pe moşia Probota.

Porculuï (Pârâul), afluent neînsemnat al pârâuluï Hatia, com. Drăguşanï.

Porculuï (Pârâul), pârâul ce formézá hotar între moşiile Litenï şi Siliştea, trece pe lângă satul Balta Porculuï şi ajungênd în localitatea Zeilic, la numele de pârâul luï Zeilic, formézá balta Rămăşiţa, pe şesul Suceveï şi

se aruncă printr'un canal în acest râŭ. Are de tributar din stânga pe Pârlitura.

Poștieĭ (Pârâul) mic afluent al Pârâul Mare (Matióĭa) în comuna Tătăruşĭ.

Poșta, fostă stație de poștă, pe când exista acest serviciŭ, drept satul Tătăruşĭ.

Poșteĭ (Lanul), Țarina din josul acesteĭ localitățĭ.

Postăvăria, Iaz în suprafața de 40 prj. lângă satul Văscanĭ, format de pârâul Drăgotenĭ.

Praxia, sat pe moșia Dumbrăvița din com. Fântâna Mare.

Numĕră 27 case în care trăesc 29 capĭ de familie saŭ 102 suflete, din carĭ 47 bărbațĭ și 55 femeĭ. Vatra satuluĭ ocupă 6 fălcĭ.

Biserica din Dumbrăvița și școla din Fântâna Mare servesc și acestuĭ sat.

Preluca, pârâuaș, afluent neînsemnat al pârâuluĭ Gherghina, în com. Lespedĭ.

Preluca, deal servind de imaș în com. Lespedĭ.

Preluca Bouruluĭ, munte în com. Mălinĭ.

Preluca luĭ Rareș, unul dintre piscurile munteluĭ Hălciugosul în com. Mădeiŭ, peste care se spune că a rătăcit Rareș Vodă, în fuga-ĭ spre Ciceŭ.

Preluca Rotundă, munte în com. Mălinĭ.

Preluca Vânatoruluĭ unul dintre piscurile munteluĭ Șĕrba.

Prelucéĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Cotârgaș, com. Broscenĭ.

Prelucele, munte în comuna Broscenĭ.

Preluncĭ, locul unde drumul Racoveĭ se întâlnesce cu al Pietrișuluĭ, în com. Valea Glodului.

Preutésa, munte în com. Broscenĭ.

Preutescĭ, comună rurală situată cam în centrul plășeĭ Șomuzul și la 6 km. de Fălticenĭ.

Se mărginesce la E. cu com. Dolhescĭ, la V. cu com. Șoldănescĭ, la S. cu com. Uidescĭ și Ciumulescĭ și la N. cu com. Giurgescĭ și valea Glodului. — Forma-ĭ teritorială este aceia

a unuĭ romb ale căruĭ unghiurĭ optuse sunt espuse spre S.-E. şi N.-V. înclinat de ambe părţĭ spre albia Şomuzuluĭ Mare ce'l străbate prin mijloc de la V. la E.

Se compune din satele: Preutescĭ, Arghira, Basaraba, Fundóĭa, Brana şi Huşiĭ, cu reşedinţa în satul Basaraba.

E populată cu 575 capĭ de familie ce numĕră 2324 suflete saŭ 1168 bărbaţĭ şi 1156 femeĭ (72 israiliţĭ). Contribuabilĭ sunt 506.

Are 3 bisericĭ cu 3 preoţĭ şi tot atâţia cântăreţĭ şi un schitişor, Adămóea (Brana) cu cincĭ călugărĭ. Două şcóle rurale mixte cu câte un învĕţător plătit de stat.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 7.141,51 leĭ şi la cheltuelĭ 6.439,75 leĭ; iar al drumurilor 1420.80 leĭ venit şi 1370 leĭ cheltuelĭ.

In tótă comuna sunt 104 caĭ, 594 boĭ, 302 vacĭ, 1498 oĭ şi 518 porcĭ.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 335—350 m.

E udată de Şomuzul Mare (9.500 m.) care în comună formează ĭazurile Basarabi şi Arghira şi maĭ multe pârâuaşe[1]).

Moşia e parte a Statuluĭ, parte ale altor proprietarĭ (v. fiecare sat). Suprafaţa teritoriuluĭ comuneĭ e de 3222 fălcĭ din carĭ 1927 cultivabile, 1046 pădure şi restul ĭazurĭ, mlaştinĭ şi teren neproductiv. Anul din urmă s'a cultivat 654 fălcĭ porumb, 28 fălcĭ grâŭ, 196 ovĕz, 42 orz, 10 fălcĭ hrişcă şi câte puţinĭ cartofĭ, fasole, mazăre, etc.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 2 fruntaşĭ, 138 pălmaşĭ şi 164 codaşĭ, stăpânind 971 fălcĭ. Comuna Preutesci e străbătută de şoséua judeţénă Fălticenĭ-Dolhasca pe o lungime de 9 klm., avĕnd şi o gară Basarabı.

Locurĭ maĭ însemnate în comună sunt: Schitul Brana (Adămóia), Cetăţuia şi La cetate (v. a. n.)

Preutescĭ, sat, numit şi Preuteşci-Adămóeĭ, pe moşia şi în com. cu acelaş nume. Primul nume şi'l trage de la o familie de preoţĭ şi secundul de la o proprietară. Aşeḑat pe ţĕrmul stâng al Şomuzuluĭ Mare e străbătut de pârâul Brana şi numĕră 77 case, populate cu 93 capĭ de

[1]) In comuna Preutescĭ sunt 3 morĭ: una a statuluĭ cu 2 pietre cu 600 leĭ venit pe an, alta cu 4 pietre şi o piuă a decedatuluĭ A. Gr. Bonachi cu 3600 leĭ venit anual şi a treia a d-luĭ Maior I. Gurăscu cu 2 pietre şi o piuă, cu 800 leĭ venit.

familie sau 385 suflete din carĭ 196 bărbațĭ și 189 femeĭ (21 israeliţĭ) avênd 62 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 21 fălcĭ; iar locuitoriĭ tocmaĭ bunĭ gospodarĭ nu sunt. Are o biserică, clădită din lemn, in 1830, de Const și Elena Adamescu, cu patronul «Intrarea în Biserică», servită de un preot și un cântareţ și împroprietărită cu $8^{1}/_{2}$ fălcĭ și o școlă rurală mixtă, înființată in 1859, cu un învĕţător plătit de stat, frequentată de 40 45 școlarĭ din 74 băeţĭ și 72 fete între 7—12 anĭ aflătorĭ in raza școleĭ. E împroprietărită cu 6 fălcĭ și 40 prăjinĭ. Moșia proprietatea statuluĭ, are 532 fălcĭ, din carĭ 312 fălcĭ cultivabile, 200 pădure și restul mlaștinĭ și teren neproductiv.

Improprietăriţĭ in 1864 sunt 28 pălmașĭ și 29 codașĭ stăpânind 192 fălcĭ. Drumurĭ principale sunt. la Fôlticenĭ (8 klm.) și la Basarabĭ (3 klm.)

In 1803, «Preutesci a Clucereseĭ Adămoia numĕră 110 liudĭ plătind 1496 leĭ bir anual».— (Uricariul de T. C. Vol VII, p. 253).

Preutesci, sat, vedĭ Basarabĭ.

Preutesci, schit, v. Adămóia și Brana.

Preutesci Brăéscăĭ, sat, ... dóia.

Preutesci luĭ Sécară, ... moșie fără sat, in ... 80 fălcĭ, in com. Preu...

Primatarul, pârâŭ, mic ... pârâuluĭ Suha-Mare, în ... Mălinĭ

Primatarului (Vêrful), ... com Mălinĭ

Prisaca, pădurice lângă ... lăul, în com Pașcanĭ. ...

Prisacă (La), Prisaca pr... moșieĭ Hârtopu, lâng... Ciorsac

Prisaca, o poénă de 40 ... pădurea moșieĭ Stirbe...

Prisaca, pădure de stejar... șia Hârmănescĭ.

Prisăcii (Pârâul), mic a... Șomuzuluĭ Mic in com... Gloduluĭ (300 m.)

Prisăcii (Pârâul), numit și ... topuluĭ; isvorăsce din ... diuluĭ purtând, aprópe ... șie, numele de pârâul ... și se varsă in Șomuz...

după un curs de 5 klm. Are de tributarĭ din stânga pe Olărenĭ și pârâul Arinilor

Prisăcei (Pârâul), mic afluent al pârâului Vlădescĭ, în com. Preutescĭ.

Prisăcii (Cotul), un cot al Siretului în com. Dolhasca.

Prisăcii (Pârâul), mic afluent al Șomuzuluĭ mare, pe lângă satul Hușĭ; are de tributar pe pârâul Pisaltuluĭ.

Prislopașul, munte în centrul comunei Dorna.

Prislopul, munte formênd hotar între comuna Dorna și Broscenĭ.

Pritoc, dél în com. Sasca.

Probota, sat pe moșia cu acelaș nume din com. Dolhasca, plasa Siretul. Numĕră 280 case, în carĭ trăesc 355 capĭ de familie saŭ 1153 suflete, din carĭ 580 bărbați și 573 femeĭ (6 israelițĭ) fiind 218 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 60 fălcĭ; iar locuitoriĭ în majoritate sunt slabĭ gospodarĭ. Moșia e proprietatea Statuluĭ, în mărime de 1245 fălcĭ din carĭ 375 cultivabile, 720 pădure, 125 fânaț și restul nefolositor.

Împroprietărițĭ în 1864 și 1879 sunt 108 fruntașĭ și însurățeĭ, 97 pălmași și 107 codașĭ, stăpânind 715 fălcĭ. Biserica Monastireĭ servă satuluĭ. Are o școlă rurală mixtă, înființată în 1882, cu un învĕțător plătit de stat, frecuentată de 30 școlarĭ, din 55 băeți și 36 fete cu etatea de școlă aflătorĭ în sat. Școla e împroprietărită cu 6 ½ fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Hecĭu (5 klm.), la Tătărușĭ (3 klm.) și la Dolhasca (4 klm.).

Probota, monastire în satul cu acelaș nume, biserica căreia servesce de biserică satuluĭ. Acum nu maĭ adăpostesce nicĭ un călugăr, ci e servită de 2 preoțĭ și 2 cântărețĭ. In 1864 a fost împroprietărită cu 17 fălcĭ.

Episcopul Melchisedec o descrie ast-fel:

«Monastirea acésta pe la începutul véculuĭ XV se numia «Monastirea Sf. Nicolaĭ din Poéna Siretuluĭ» (Arh. Ist. a d-luĭ B. P. Hășdĕŭ, t. I, pag. 283).

In urmă acesteĭ monastirĭ i s'a dat numele de *Pobrata*, carele în curgerea timpuluĭ s'a prefăcut în *Probota*. *Pobrata* va să zică «*înfrățire*» saŭ «*frăție*».

In pomelnicul acesteĭ monastirĭ, carele este scris in anul 1823, găsim următórele noţiunĭ despre vechiĭ eĭ ctitorĭ:

1. Stefan Voevod şi fiiĭ luĭ: Bogdan Voevod şi Stefan Voevod.

Despre acest Stefan se însemnă urmĕtorele:

Acesta este al 7-lea Domn după Dragoş V.V., ce a descălecat ţara acésta, şi este frate luĭ Alexandru cel Bun, şi velĕtul umbla atuncea acel de la Mântuitorul Christos: 1391. Şi aŭ făcut şi biserica cea I iŭ durată [1]) unde-ĭ ţintirimul vechiŭ, de se îngrópă robiĭ acum, şi aŭ dat şi aceste moşiĭ: tot locul ce este intre Şomuz şi intre pârâul Pobrateĭ, şi Negomirescĭĭ, Iurcescĭĭ, Bodescĭĭ şi Móra, şi la Prut Grabovițiĭ şi Berescĭ. Şi la Botna Ritimţiĭ ce se chiamă acum Răpicenĭ şi Móra pe Telita şi Cerişcaniĭ şi Radovţiĭ, ce se chiamă acum Rădeniĭ, şi Bălănescĭĭ, şi câţĭ va robĭ ţiganĭ. Şi Monastirea atuncĭ se numia: A Sfântuluĭ Nicolaĭ din Poénă, de când până acum sunt trecuţĭ 432 anĭ.

2. Alexandru V.V. cel Bun, Evdochia Dómna, Maria Dómna, Alexandru V.V., Iléna Dómna, Ilie V.V., Bogdan V.V., Ruxanda Dómna, Ana Dómna şi fiiĭ lor: Bogdan V.V., Petru V.V. şi fiiĭ lor».

Despre Alexandru cel Bun se însémnă acéstă ctitorie:

«Acesta a afierosit moşia Budinţiĭ şi Turbata, maĭ din sus de aceia la lét 6906 (1396), cum şi alte patru moşiĭ cu silişțele lor anume: Părtinoşiĭ, Şerbăneştĭ, Vlădeştĭ şi Negoeştĭ pe Siret în ţinutul Suceveĭ, care acum se numesc Hârtópele, cum şi satul Giurgĭul, Cluceriul şi Ezerul din gura Bâca, cu gârlele luĭ, cum şi cincĭ familiĭ robĭ tătarĭ».

3. «Stefan V.V. cel Bun, Constantin V.V., Maria Dómna».

Despre Stefan cel Mare (Bun), spune:

«Acesta a ḑidit a doua monastire de piatră maĭ la vale lângă pârâŭ, şi aŭ înzestrat-o cu câte-va moşiĭ şi odóre dând rob pe tătarul Dimitrie cu fiiĭ şi némurile luĭ, şi cu alte treĭ familiĭ de tătarĭ».

4. Petru Raliş V.V., Ileana Dómna şi fiiĭ lor.

«Acesta a ḑidit a treia monastire, ce este acum, şi aŭ dat şi moşiile acestea:

«Dobruşa in ţinutul Soroca şi Conteştĭ, şi un vad de moră în târgul Hârlă. Şi ezerul Bilăul,

[1] Clădită din lemn de stejar.

cu tóte gârlele lui, și cu moșia Vălenii în ținutul Thigheciului (adică Dorohoiul lângă Galați), și trece în Basarabia, și cu alte odóre și vesminte și cu câți va robi Tătari o aŭ înzestrat, pe care Monastire la lět 7035, Aprile 12 o aŭ și sfințit.

Cum că biserica actuală din Monastirea Probota, cu adevěrat este zidită de Petru Rareș, se adeveréză și prin următórele inscripțiuni slavone, ce se păstréză pe păreții ei; data însă din pomelnic (7035 - 1527) este greșită cu trei ani, precum îndată se va vedea.

«ИЗВОЛЕНИЕМЬ . . .»

«Cu voința Tatălui, și cu conlucrarea Fiului, și cu săvěrșirea Sfântului Duh, iată eŭ robul stăpânului meŭ Isus Christos, Ion Petru Voevoda cu mila lui Dumnedeŭ Domnitoriu țerei Moldovei, fiu al lui Ștefan V V. cel bătrân, bine-voi Domnia mea din a nóstră bună vrere în al patrulea an al autocratoriei, a zidi acest templu în numele Arhereului lui Christos și făcătoriului de minune Nicolai.

Sub egumenul Kyr Grigori, în anul 7038, Oct. 16» (1530).

La jertfelnic se citesce acéstă inscripțiune sculptată în petră.

«ПОМЕНИ . . »

«Pomenesce Dómne sufletele robilor tĕi Ion Stefan Voevoda și pre fiul seu Petru Voevoda și pre muma lui Maria și pre Domna lui Maria și pre lui lor și pre Domna lui Elena [1]) și pre fii lor și pre Maria și pre Ana. Pomenesce Doamne și sufletul robului tĕu Monahul Kyr Grigori egumenul».

Pomelnicul Monastirei pune încă între ctitorii Monastirei pre următorii Domni, după Petru Rareș:

5. «Stefan voevod, Angelina Domna, Petru voevod, Alexandru voevod, Ana Domna, Bogdan voevod, Maria Dómna Oltenca».

Despre acest Stefan voevod spune așa:

«Acesta este fiul lui Petru voevod Raliș, și aŭ dat moșiile acestea: Săveștii, în ținutul Némțului, și Purcelescii și Crăstescii, și pol sat din Strășeni, din care numai Săveștii se stăpânesc acum de Mânăstire».

6. «Petru Voevod, Irimia Movilă Voevod, Elisaveta Dómna, Roman Voevod, Simion Movilă Voevod, Melania Domna, Stefan Voevod, Axana Dómna, Levin

[1]) Petru Rareș a fost însurat de două ori, întâi cu Domna Maria, apoi cu Dómna Elena, fata Despotului Sârbiei.

Voevod, Ruxanda Dómna, Aaron Voevod

Bogdan Voevod, Stefan Voevod, Alexandru Voevod, Bogdan Voevod, Grigore Ghiça Voevod, Smaragda Dómna Grigorie Voevod, Maria Dómna, Dimitrie Barnovski Voevod — Alexandru Voevod, Constantin Mavrocordat Voevod.

Aceştia aŭ întărit chrisovele pentru ezerul Bilăul şi pentru cele-l-alte moşiĭ şi robiĭ tătarĭ şi ţiganí, cum şi privileghiurile pentru preoţĭ, posluşnicĭ şi ţiganiĭ Monastireĭ, ca să fie apăraţi de tóte dările ţĕreí, şi venitu gostinei şi a desetineĭ de la dênşiĭ să aibă a lua egumenul acestei Monastirí».

7. In biserica Monastireĭ se află mormêntul Domnuluĭ Petru Rareş şi al soţieí sale Dómna Elena cu următórele epitafurĭ în limba slavonă:

1. Pétra de pe mormêntu Domnitoruluĭ Petru este ruptă la mijloc, şi de acea cuvintele lipsite se pot numaĭ presupune spre a se complecta . . .

. . . .

«Acest mormânt este al iubitoruluĭ de Christos robului luĭ Dumneḑeŭ Domn al Moldaviei Ioan Petru Voevod, fiul bătrânuluĭ Stefan Voevod. Carele a rĕposat în acest locaş şi s'a mutat la vĭacĭnicele lăcaşuri — Vĭacĭnica luĭ pomenire».

2. Pe piatra mormêntaĭă a Domneĭ Eleneĭ este acest epitaf: СЪИ ГРОБ . . .

«Acest mormênt este al robei luĭ Dumneḑeŭ Eleneĭ, Domnei luĭ Petru Voevod, fiica ţaruluĭ Despot Carea a repausat în acest lăcaş (şi s'a mutat) la veacinicele lăcaşurí. Veacĭnica ei pomenire, în anul 7 ...

Data morţii luĭ Petru Rareş şi a Soţiei sale nu sunt puse din causă că Petru Rareş a pregătit mormintele acestea încă fiind în viaţă şi a lăsat, ca urmaşiĭ luĭ să însemneze datele după mortea luĭ şi a Domnei, ceea ce însă nu s'a realisat. Acesta este încă un tras caracteristic a bărbăţieĭ Marelui Domn carele ca şi tatăl sĕu Marele Stefan, nu se temea de morte ca omeniĭ ordinarĭ, ei o aşteptaŭ şi eraŭ pregătiţĭ pentru întâmpinarea eĭ. Ce este maĭ mult se vede intenţia, ca când vrea presimţi apropierea morţii să se ducă la Probota ca să moră acolo, unde îşĭ preparase mormintele de timpuriu; căci acesta vra să ḑică expresiunile ce le găsim în amêndouĕ epitafele «ИЖЕ ПРЕОТИ БЕСИ. . . «care s'a mutat în acest lăcaş la viacĭnicele lăcaşurĭ».

Data Morţiĭ luĭ Petru Rareş letopiseţul Moldoveĭ o pune în anul 7054 (1546). (Letop. T. I, pag. 172). Iară Dómna Elena a maĭ trăit încă după mórtea bărbatuluĭ eĭ. La 1550, ea era încă în viaţă, precum se vede din inscripţia pusă pe biserica episcopieĭ de Roman în acest an. Tot acésta se vede şi din o inscripţie de la Monastirea Seculĭ, pre carea noĭ o am reprodus în urmă, vorbind de antichităţile aceleĭ Monastirĭ, No. 11. Desemnatorul şi sculptorul amânduror acestor epitafurĭ a fost acelaş şi amêndouĕ arată un artist iscusit.

8. In biserică maĭ este o piatră mormêntală, din care se vede, că acolo a fost înmormêntat în anul 1544 Frăţineanul Pârcălabul de la Neamţ, precum se vede din epitaful următor: ПРЄСТАВИСѦ . . . .
. . . .

«Reposata robul luĭ Dumnedeŭ Păun . . . . [1]) Fraţinénu pârcălabul de Neamţ. Viacĭnica luĭ pomenire. In anul 7052 (1544)».

9. — Vasilie Voevod, în anul 1646, a făcut ograda Monastireĭ de zid; precum se vede astădĭ. Marca Ţĕreĭ ce este la pórtă, are împrejur acéstă inscripţiune: « . . . . » «Cu voinţa Tatăluĭ, şi cu conlucrarea Fiuluĭ şi cu săvêrşirea Sfîntuluĭ Duh, Ion Vasile Voevod, cu mila luĭ Dumnedeŭ Domnitoriŭ Ţĕreĭ Moldoveĭ, vĕdênd învechite lucrurile Monastireĭ, îngrădì cu zid Biserica, în anul 7154 (1646)».

10. — Unul dintre ctitoriĭ ceĭ marĭ aĭ Monastireĭ Pobrata a fost renumitul Mitropolit al Moldoveĭ, Dositheiŭ.

El fiind călugărit încă din tinereţe în acéstă Monastire, a păstrat o deosebită veneraţiune pentru dênsa. Pe când el se afla episcop la Roman acéstă Monastire fusese devastată, arsă şi pustiită. El o a restabilit şi pus în orânduélă anterióră. După ce Dositheŭ s'a făcut Mitropolit, Monastirea sa a prosperat maĭ mult. — Dar când el s'a retras întâia óră în Polonia, sub Petriceico Vodă, în timpul rĕsboiuluĭ turcesc cu Poloniĭ, un vrajmaş mare al sĕŭ, pe carele el îl numesce «blestemat de Dumnedeŭ» din noŭ a devastat Monastirea Pobrata. — De aceea Mitropolitul Dositheŭ, după ce s'a reîntors la scaunul Mitropolieĭ, ca să asigure sórta acesteĭ Monastirĭ, cu sfatul Ţĕriĭ o a

[1]) In loc de nume sunt săpate nisce florĭ, carĭ póte să fi formênd litere, dar nedescifrabile.

închinat sfîntului Mormânt, prin Patriarhul Ierusalimuluĭ Dositheŭ. . . . .

Reproducem actul închinăriĭ Monastireĭ Pobrateĭ, publicat în jurnalul bisericesc din Bucovina, intitulat «Candela» No 3, 1885, la p. 147—150.

«Facem ştire tuturor cu aceastâ carte a smereniei noastre, pentru sfânta Monăstirea noastră Probota, careaĭ este făptura de la inceputul ţĕriĭ de sehastri când prea acelea locurĭ era desert, şi s'aŭ început depre-atuncea precum se vĕd diresele cand era văletul XSII(6 Stefan Vodă şi fratele săŭ Alexandru Vodă aceĭa de Dumneḑeŭ pomeniţiĭ Domni de la inceputul ţăreĭ — Ce-aŭ dat Boteştiĭ şi Tătăruşiĭ adevĕrateĭ sale Monastirĭ Pobrateĭ, aşa zice în uric, *dadoh tomu istinnomu naşemu Monastiriu ot polianı iaje est mejdu Şumuso pobratovem potocom dve cale! edino na imĕ Budinţi, a drugoe bişe togo Tatarei.* — Decĭ aŭ trăit acea sfântă Monăstire pre rând întărinduo Domnii până la Stefan Vodă cel bun ce aŭ făcut Putna, şi vechindusă aŭ făcutuo de isnóvă aceia de Dumneḑeŭ pomenitul Domn Stefan Vodă cel bun, şi ĭaŭ ca maĭ dat sate şi odóră, apoĭ când aŭ fost preste II (80) de aĭ căzând biserica, iară mitropolitul Grigorie Roşca vărul luĭ Petru Vodă Rareş din Voroneţ de postnig cu nevoinţa sa aŭ îndemnat pre Petru Vodă Rareş de s'aŭ dat ctitor la Pobrata saŭ făcut biserica de isnovă ca maĭ ghizdavă şi maĭ imfrămsată, saŭ şi maĭ întărito cu sate, saŭ priimituo săĭ fie de ngropăcĭune, care preatuncea numaĭ la Bistriţa şi la Putna era Domniĭ de să ingropa i tocma la Mănăstiri şi saŭ îngropat răpăusatul Petru Vodă Rareş în sfânta biserica în pomelnic şi cinstita sa Domnă Elena fata luĭ Despot împăratul de Sârbia. — şi fiiu săŭ Stefan Vodă ceau domnit pre urmă şi alalt coconi, şi s'aŭ ţinut sfânta Mănăstire cu cinste mare atâta cât deosĕbi de episcopi şi B Mitropoliţĭ aŭ stătut din Pobrata Gheorghie fratele Ieremiĭ Vodă şi Teodosie Barbovski carii feceră Suceviţa, maĭ apoi pre vremea văletuluĭ З р҃л să stricasă — Obneiul cel bun a sfenteĭ Monăstiri întraţâta cât călugăriĭ ceĭ răĭ aŭ băgat Talhariĭ deaŭ jekuit tótă averea boĭarilor ţăriĭ din visteriul Monăstireĭ de ĭaŭ sărăcit şi de atunce aŭ stătut Monăstirea urâtă tuturor şi nime naŭ maĭ căotat de nevoia eĭ, şi o au aprins cu beţiile deaŭ ars acea sfântă Mo-

năstire ce da cuviinţă în tótă ţara, deau statut B aï descoperită şi fiind domnéscă nime nu cuteza să se facă ctitor să o acopere până déde voe Vasilie Vodă dumisale Iorgăï postelnicul vĕruluï săŭ de o aŭ acoperit. iară tripăzările aŭ vândut călugării cu săborul un munte dumisale luï Gheorghe Paharnicul mare fratele luï Vasilie Vodă Dumnedăŭ săl pomenescă. nu pre banĭ ce pentru să derégă tripăzările céle de dires. şi céle de iznóva să le facă, saŭ apucat deŭ lucrat o samă, şi naŭ istovit, şi trecénd vremea cu deşert, când aŭ fost pre la Dabija Vodă Dumnezeŭ săl pomenească, iară muntele undera vîndut şi dat danie sau pierdut şi sfânta Monăstire rămaind vinovati sau oprit B sate a sfintei Monăstiri Pobratii pentru acel munte, şi ne aflandusa nime sa să puie pentru nevoia sfintei Monăstiri ci şi mainte la veatul ЗРМЅ, aŭ luat satul sfinteï Monăstiri Mihălăşanii pre Başeŭ

Şoldan Vornicul căce aŭ acoperit clisarniţa şi un turn şi smerenia nostră fiind la Roman episcop am plătit cu banii Monăstiriĭ schitului pentru muntele acela, şam réscumparat sfanta Monăstire din vina aceia din toată şi pre cât era lucrul lam făcut tot. cam deschis trepăzarea şam zidit tot ce era răsturnat şi rasăpit şam făcut şi tripăzarea de vară că peria cu pivniţă cu beciurĭ cu totul. şi altă din ce miaŭ fost puterea am făcut vesminte. şam sprejenituo pană când am căzut la mazalie. atuncea aflând vreme neprĭitorul luĭ Dumnedăŭ aŭ dat răsăpă mare saŭ purces cu rău Pentraceia am socotit şam inchinat sfânta Monăstire Pobrata postrigul mieŭ şi nevoinţa mea sfântului mormântului lui Dumnezău, unde isvoreaşte viaţa şi lumina preste totă lumea că acoloĭ locul cel sfant şi maĭ sfant decât in totă lumea, acolo sunt inceputurile spăsenii robuluĭ omenesc, acolo este Sionu. muntele şi cine nu iubeşte Sionul.

Οἱ μισοῦντες Σιὼν γενηθήτωσαν [illegible] [illegible] συγχύσει [illegible] [illegible] [illegible] τὸν [illegible]

aşĭa dăce Duhul sfânt să se ruşinâze şi să se vârtăjască înnapoĭ toţĭ ceia ce nu iubesc Sionul. că acoloĭ sfânta cetate a marele împăratul Hristos acolo sau pogorât din cerĭ şi din Duhul sfant din feciora prea sfanta Maria saŭ întrupat acoloĭ Vitleemul unde sau născut. şi Nazaretul unde au făcut şi acoloĭ

ţara Palăstina şi Galileĭa pre unde aŭ îmblat deaŭ luminat. acoloĭ Iordanul apa unde saŭ botezat şi munte e Davorul unde saŭ arătat slava şi d n cerĭ saŭ mărturisit de la părintele fiŭ iubit şi ca săl ascultăm, aco oĭ Golgoda unde saŭ răstignit şi mormântul unde s'aŭ îngropat saŭ învins saŭ petrecut după învoiere M de zile adesea vorovind cu apostoliĭ. acoloĭ Eleonul muntele unde saŭ suit Domnul Hristos cu apostolii toţĭ şi mare nărod de ucenicĭ adecă de creştinĭ şi cu prea cinstita sa maĭcă şi de dinaintea lor saŭ suit în cerĭ la Părintele. acoloĭ în Sion şi casa unde saŭ pogorât Duhul sfânt ucenicilor acolos şi casele luĭ David unde vor şedea scaunele la Giudeţ. şi va veni Domnul Hristos cu slavă şi cu putere multă de sfeinţ de va giudeca lumea şi va plăti căruĭaş după nevoinţă celor bunĭ dândule împărăţăĭa ceriuluĭ, iară strâmbiĭ ĭor duce în muncă vecĭnică Pentracela smereniĭa nóstră am inchinat slujba nóstră sfânta Monăstire Pobrota sfântuluĭ mormânt a luĭ Hristos pentru sufletele răposaţălor aceĭa Domnĭ Alexandru Vodă cel bătran şi Iliĭa Vodă şi Stefan Vodă cel bun şi Bogdan Vodă că de sânt până astăzĭ uricele şi satele şi odórăle şi Petru Vodă Rareş şi Elena fata luĭ Despot împĕrat şi Stefan Vodă cel tânăr şi pentru sufletele tuturor Domnilor şi alalţ ctitori mitripolitĭ şi boiarĭ şi pentru sănătatea Măriĭ sale Domnuluĭ nostru Ion Anton Ruşit voevoda şi cinstita sa Dómnă Zoi şi a lor iubiţĭ fiĭ Alexandru voevoda Enachi voevoda. Gheorghie voevoda şi alalt Domnĭ blagocestivĭ ceĭ va blagoslovi Dumnezăŭ şi pentru sănătatea Dumilor sale cinstiţilor boiarĭ marĭ şi celor micĭ şa tuturora. maĭ apoĭ şi pentru sufletul meŭ unui smerit şi maĭ mic de toţĭ şi am dat pre mâna sfinţii sale Părintele nostru prea fericituluĭ Patriarchul de sfânta cetate Ierusalimului şi tótă Palestina chir Dosotei ca să fie danie vecĭnică sfentei sale şi cărora vor fi pre urmă sfentil sale Patriarş la sfântul mormântul luĭ Dumnezăŭ şi pentru maĭ mare credinţă mi am pus şi peceté şi iscălitura şi m'am rugat şi Domnilor sale cinstiţilor boiarilor mare aĭ ţărăĭ deaŭ iscălit şi dumnealor ca să le fie pomană în vecĭ să se pomenéscă cu ctitorii ceĭ mari şi dumnealor, ca să fie stătătóre în vecĭ. Iară cine când va sa ispiti să strice acéstă danie acelă să fie stricat şi lepădat

din catastihul vieţiĭ şi din partea sfinţilor şi să fie subt urgia luĭ Dumnezăŭ ca banĭ zavistnicul frateluĭ şi ucigaşul şi ghieziĭ şi scarotki. Iară care va intări şi va direge acela să fie cu sfinţiĭ în partea drepţilor şi în lumina sfinteĭ troiţe în vecĭ bucurânduse cu Domnul nostru Hristos amin.

pis' uias ,ЗРПЕ

Pecĭat

Dosotheŭ Mitropolit Suceavskăĭ.
Ion Episcop Romanskăĭ.
Serafim Episcop Radovskiĭ.
Halistru Episcop Huşkiĭ.

Miron Kostin vel Logofăt.
Buhuş Hatman.

Biserica Monăstireĭ Pobrota este una din edificiile cele maĭ alese ale Moldoveĭ.

Architectura este aceiaş ca a Monăstirilor din veacul XV-lea şi XVI-lea bizantină cu decoraţiunĭ gotice. Ea conservă antica împărţire în patru despărţiturĭ, deosebite prin păreţĭ intermediarĭ, ca şi Monastirea Bistriţeĭ, anume: pridvorul saŭ porticul, narthica, templul şi altarĭul. — Pridvoriul a fost deschis şi cu colóne legate prin arcurĭ triunghiare; dar egumeniĭ grecĭ au înfundat şi păreţiĭ aceştĭ cu colóne, făcânduĭ obli peste tot. — Biserica este peste tot zugrăvită, partea diń nainte are pictură modernă, iară cea din urmă antică.

Astăḑĭ Monastırea Pobrata represintă o ruină. — Casele egumeneştĭ, fórte marĭ şi cu treĭ etagiurĭ, aŭ căḑut în ruină.

Grădina de prin prejurul Monastireĭ este dată în stăpânirea arendaşilor. — Când am vizitat acéstă Monastire în anul 1879, am găsit acolo un singur preot de mir, şi acela epileptic. — Abia după cât-va timp de la sosirea mea el s'a deşteptat din paroxismul luĭ».

(«Notiţe istorice şi archeologice adunate de pe la 48 monastirĭ şi biserici antice din Moldova de Episcopul Melhisedec. pag. 150. —1885»). Iată încă câte-va notiţe istorice privitóre la acest sfânt locaş:

«Pe acea vreme *(7036—1528)* a urzit Petru-Vodă monastirea Pobrata, numaĭ până 'n jumătate: (Gr. Ureche *Letop I, p 190)*

Dacă s'aŭ întors Petru Vodă din ţéra Unguréscă (1532), întru acea laudă aŭ săvârşit mănăstirea Pobrata, care era zidită de dânsul şi o aŭ sfinţit.» (Gr. Ureche Letop. I. 205).

«La anul 7055 (1547) Septembre în 4, Vineri la médă nópte s'aŭ săvârşit Petru Vodă Rareş; şi cu cinste l'aŭ îngropat în Monastirea Pobrata.» — (Gr. Ureche Leotop. I. 205).

«Iară în al doilea an al domnieĭ luĭ, April 7, în anul 7056 (1548), Sâmbătă după Pascĭ, Iliaş Vodă (feciorul luĭ Petru Rareş) aŭ tăiat capul luĭ Vartic Hatmanul, în târg în Huşĭ, şi l'aŭ dus de l'aŭ îngropat în monastirea Pobrata. (Gr. Ureche Letop. I. p. 20).

Se bucura alăturea cu cea de la Bistriţa de o deosebită favóre pe timpul luĭ Alexandru cel Bun şi a urmaşilor săĭ, dintre carĭ Petru-Vodă scutesce în 1448 satele eĭ Ciulinescĭ, Gheresteniĭ şi Roşca de lângă Hârlăŭ să nu plătéscă bir, nicĭ posadă, nicĭ podovada, nicĭ ilis, nicĭ morĭ să nu facă, nicĭ în soldă să nu âmble, nicĭ buţile nóstre să nu care şi nicĭ o altă slujbă a nóstră. Toţĭ cojocariĭ şi alţiĭ meşterĭ din acele sate să fie venit numaĭ mănăstireĭ: în sfârşit nicĭ judecătoriĭ de la Hârlaŭ, nicĭ globaşiĭ lor, nicĭ pripăşariĭ să nu aibă a judeca pre aceĭ ómenĭ, nicĭ să-ĭ prade, nicĭ glóbă saŭ tretin să nu le ĭeĭ, nicĭ pentru neascultare, ci în orĭ care trébă între aceĭ ómenĭ să-ĭ judice călugăriĭ, luând tot venitul cât va fi.»

Pe lângă acéstă favóre se maĭ găsesce hărăzită aceleaşĭ mănăstirĭ, tótă ceara din zecimea domnéscă de la Târgu-Frumos, şi pe tot anul câte şése buţĭ de vin din acea de la Hârlăŭ saŭ de la Cotnarĭ, «ca să se pótă da fraţilor câte un adaos de băutură.» (Xenopol, III, 592).

In 1409 April 18 Alexandru cel Bun hărăzeşte mânăstireĭ Sf. Neculaĭ (*Probota*) aflătóre pe poĭana Siretuluĭ, ca nimene să nu păscuiască în balta *Şomuzul*, începênd de la gura bălţeĭ şi până la hotarul *Hetea* (?).— (Archiv. Ist. B. P. Hăşdĕŭ I, part. II.—12).

Alexandru cel Bun, prin Documentul dat în Suceava la 22 Septembre 1410, hărăzăşte monastireĭ Probata cincĭ Temirtaşenĭ, în întelegere cu Petru, sultanul hanuluĭ tătăresc numit Temir-taş aşedat lângă balta Şomuzuluĭ. Acest Petru ĭera vasalul lu Alexandru (Hăşdĕŭ, Arh. Ist. I, 2 pag. 12).

In 1442, maiŭ 8 se întărăşte

mănăstireĭ Probota 9 case de ţigani (Arh. Ist. I. 1 123).

In 1444, April 26, Petru-Vodă, fiul luĭ Alexandru-cel-Bun ĭĭ hărăzăşte patru salaşĭ de ţiganĭ (Arhiv Ist. I 1, 123).

Iancu-Vodă-Sasul, fiul luĭ Petru-Vodă Rareş dăruresce Monastireĭ Probota la 1580 Iulie 19 satul Protopopeniĭ pe Siret cu morĭ in Siret (Arch. Ist. Tom. I, p 127)

Ex-Mitropolitul Grigorie cere M-reĭ Probota să i se facă după morte o pomenire anuală pentru serviciile ce a adus mănăstireĭ

1) a edificat cu toată magnificenţa cerută biserica din câmp.

2) a induplecat pe Petru şi Domna sa Elena să-şĭ aleagă in acea mănăstire locul de înmormântare, nu la Putna ca după obiceiŭ

3) Scose de la domnie satele Prătănoşiĭ şi Negoeştiĭ pe carĭ făcu morĭ cu chieltuiala luĭ.

4) căpătă de la Domnie lacul Beicul 1562 septembre 9 (Archiv. Ist. I, p. 22)

Prin zapisul dat la 1671 Februar 6 in Iaşi sub Duca W. se scot dintre alte obĭecte hărăzite bisericeĭ celeĭ marĭ de la Ierusalim, de maĭ mulţĭ boerĭ, o scórţa şi o icónă Precista şi ceĭ 8 leĭ banĭ şi o pecete ce aŭ dat la sfânta Monastire la Probata pentru că ce aŭ ţinut călugăriĭ aceste unelte 23 anĭ intr acea sfântă Monastire la Pobrata» (Miron Costin opere complecte, de V. A. Ureche I, p 127).

Prin uricele din 1676 Maĭ 9 dat în Iaşĭ de Antonie Ruset W. se despăgubesc călugăriĭ din Pobrata pentru o bucată de hotar din Hangu ce se chĭamă Bistricióra, pentru care se judecaseră cu Tudoraşcu, Iordache Spătar mare şi aŭ fost rĕmaşĭ, aŭ fost despăgubiţĭ de bunăvoe de acesta cu 200 leĭ (Idem I, p. 137)

Printr un alt hrisov din 1802 Mart 20, se intăresce stăpânirea monastire Probota pe moşiile «Platonescĭ (astă-ḑĭ Manolea), Turbata, Budinţiĭ, Miriceniĭ şi Nănăşeniĭ de la ţinutul Suceveĭ, pentru care urma pricină de impresurare pentru megieşii eĭ »

(Uricariul de T. Codr. VI, p 242)

Tabloul de pe a doua pagină arata pe ce preţ fuseseră arendate moşiile monastireĭ Probata inainte de 1851, pe cât s'au arendat prin licitaţie in acel an (1851) şi ce venit aduc acum statuluĭ.

No. curent	Numele moşiei	Pe ce preţ aŭ fost arendate							
		Inainte de 1851			In 1851			Acum	
		In galbenĭ	In leĭ noĭ		In galbenĭ	In leĭ noĭ		Leĭ	banĭ
			Leĭ	banĭ		Leĭ	banĭ		
1	Moşia din jurul mănăstireĭ. (Probota)	250		—	382	-	—	7030	—
2	Gulia (cu Dolhasca şi Buda acum) . .	550	—	—	671	—	—	37500	—
3	Tătăruşi	900	—	—	1557			21000	-
4	Heciul	1175	—	—	1791		—	24420	—
5	Platonescĭ saŭ Manolea	560	—	—	803	—	—	8000	—
6	Dolhescĭ	1290	—	—	1445	-	—	21112	—
7 8	Hârtópele Crivescĭ saŭ Bâdiliţă	563	—	—	737	—	—	26230	—
9	Protopopenĭ (Botoşanĭ)	260	—	—	171	—	—		
10	Ciulinescĭ şi Verejenĭ	150	—		380	—	—		

(Vedĭ arenda veche în Uricaiul de T. Codr. vol. VI, p. 96).

Arenda nouă e luată de la Cassieria generală a judeţuluĭ.

pădurea statuluĭ de pe
:u acelaş nume, de dı-
ɛsenţe, în mărĭme de
ɛct.

(Pârâul), veḑĭ pârâul luĭ

pădure măruntă pe mo-
ɔpănescĭ.

délul dintre Lămăşenĭ
ıpănescĭ, pe o cóstă a
stă parte din satul Lă-

pârâŭ; mic afluent al
luluĭ. (2—3 km.)

vale în satul Lămăşenĭ.

, pădure în com. Stol-
fag şi stejar.

)élul), în com. Pleşescĭ.

.e la Văcărie, veḑĭ com.

pârâŭ în com. Mădeiu.
ɔe de sub Bâtca Lacori-
e varsă în Bistriţa drept
ădeiu. Numele i s'a dat
ɹmele isvoruluĭ de puci-
tor aprópe de gura luĭ.
lung.)

deal lângă satul Bă-
ultivabil.

Puescĭ, deal păşunabil în com. Ruginósa.

Puescĭ, **pârâŭ**, afluent al pârâuluĭ Boldescĭ, în com. Văscanĭ.

Pulpă (Pârâul luĭ), **isvorasce** de sub Poéna Frasinuluĭ, curge maĭ întâĭ sub **numele de Magazia**, apoĭ trece prin satul Probota, străbate Balta Colacu şi după ce a udat com. Dolhasca pe o lungime de 4500 m. trece în com. Lespeḑĭ, sub numele de Pârâul Proboteĭ şi se varsă în Siret la locul numit Zeton.

Are de tributar pe drépta pe pârâul Budénu şi pârâul Racilor, iar din stânga pe Coptu.

Purcilescĭ, fost sat, ce numĕra până 300 case, pe teritorul comuneĭ Stolnicenĭ Prăjescu.

A fost desfiinţat definitiv în 1864, când, cu ocasia împroprietăririĭ, li s'a dat locuitorilor locurĭ de case în satul Stolnicenĭ.

Era o vreme când forma comună a parte numindu-sĕ com. Purcilescĭ. Pe délul Movila Leteĭ era cârciuma de zid a satuluĭ.

În jurul bisericeĭ fostuluĭ sat, biserică ce există încă, este acum cimitirul satuluĭ Stolnicenĭ.

Satul Purcilescĭ a fost ars de

Leşiĭ luĭ Sobieski. (V. Stolnicenĭ Prăjescu).

Purcileşcĭ-Pietrişu, pârâŭ; afluent al Siretuluĭ având peste 3 km. lungime. Are de tributarĭ pe Pârâul din Bahnă şi pe Isache.

Purdilă, Bahnă în com. Uidescĭ.

Purdilă, deal, acoperit de tufişurĭ, pe moşia Manolea.

Purdilă, pârâŭ; afluent al pârâuluĭ Ţolescĭ (un km.)

Pusdra, pâr. numit şi Holda, [...]rasce de sub muntele cu [...] nume, udă teritor. com. Br[...] pe o lungime de 5—6 k[...] după ce a învârtit o morişc[...] piuă, se aruncă în Bistriţ[...] primesce din drepta pe [...] Rusuluĭ, iar din stânga p[...] roviciŭ, Soculuĭ şi P. Cu[...]

Pusdra, munte (deal munt[...] com. Broscenĭ.

R.

Răbâea, sat pe moşia Horodnicenĭ din com. Brădăţelu. Aşeḑat pe valea pârâuluĭ cu acelaş nume şi pe cóstele délurilor Piciorul Huciuluĭ, Svaricĭ, Timofti şi Răbâea. Numĕră 83 case în care trăesc 90 capĭ de familie saŭ 308 suflete, din care 153 bărbaţĭ şi 155 femeĭ, avênd 115 contribuabilĭ. — Vatra satuluĭ ocupă 13½ fălcĭ, iar gospodăriile locuitorilor sunt slabe.— Şcóla şi biserica din Horodnicenĭ servesc şi acestuĭ sat. —Improprietăriţĭ în 1864 sunt 2 fruntaşĭ şi 78 palmaşĭ şi 6 codaşĭ stăpânind 216 fălcĭ şi 35 prj. — Drumurĭ principale sunt: la Botescĭ [...] m.) şi la Horodnicenĭ (15[...]

Răbâea, pârâŭ, isvorasce di[...] tul cu acelaş nume şi du[...] curs de 3500 metri se [...] în Brădăţel.

Răbâea, unul dintre déluri[...] care stă satul cu acelaş [...]

Răbâea, vale în satul Răbâ[...]

Răchitişul, munte în com. Şaruluĭ.

Răchitişul, pârâŭ; mic aflu[...] pârâuluĭ Haita (1200 m.)

...ul, părâŭ, afluent al păr. ...Mare

...ul, munte in com. Mălinĭ.

...ul, părâŭ, mic afluent al ...uĭ Suha Mică.

...uluĭ, poéna pe muntele ...aş nume din com Né-...ruluĭ

...ul (Părâul), mic afluent al ...uĭ Ortóia, com Dorna

...(Părâul), v. Brosceni.

...(Părâul) afl. neinsemnat al ...uĭ Puipă in com. Dol-...

...(Părâul) v. Leordişul.

... sat pe moşia şi in com ...escĭ — Aşedat lângă ho-...Bucovinei, numeră 36 case ... trăesc 37 capi de familie ...7 suflete, din care 73 băr-... 74 femeĭ (9 israiliţĭ), fiind ...ntribuabilĭ.— Vatra satuluĭ ... 8 falcĭ, iar locuitoriĭ sunt ...rĭ gospodarĭ. Improprie-...in 1864 sunt 18 fruntaşĭ, ...maşĭ şi 6 codaşi, stăpâ-...şo fălcĭ Biserica şi şcóla ...iurgescĭ servă şi acestuĭ sat. Un singur drum principal duce la Giurgescĭ (5 kil.)

Racova, părâŭ, isvorasce de sub delul Hârtop, curge pe lângă satul Ganenĭ şi se varsă in Şomuzul Mic (2—3 kil.)—Are de tributarĭ din drépta pe Hermeziu, iar din stânga pe părâul Poenĭ.

Racova, părâŭ Format din păraele Obârşiei din sus de satul Racova, servă de hotar din spre Bucovina, trece in com Siliştea şi se varsă in Suceva De la intrarea luĭ in satul Stirbĕţ işĭ schimbă numele in Suceviţa (v a. n.)

Racoluĭ (Părâul), v Bădiliţa.

Rădăşenĭ, comună rurală situată in partea estică a pl. Moldova de sus şi la 2500 m de Fĕlticenĭ. Se mărginesce la E. cu com. Oprişeni, la V. cu com. Sasca şi Brădaţelu, la S. cu com. Baea şi la N cu Bucovina.— Are forma unuĭ poligon neregulat inclinat spre N.-E — Se compune din satele Rădăşenĭ şi Lămăşenĭ cu reşedinţa in satu de la care 'şĭ-a luat numele. E populată cu 636 capĭ de familie, ce numĕră 2721 suflete sau 1361 bărbaţĭ şi 1360 femeĭ, fiind 532 contribuabilĭ.

Are 3 biserici, servite de 4 preoți, 1 diacon și 9 cântăreți și 2 școle rurale mixte, cu 2 invĕțători. — Budgetul com. pe 1892—1893 are la venit 7903 lei și la cheltuele 7563 lei, iar al drumurilor 1656 lei venit și 1560 cheltuele. In tótă comuna sunt 46 cai, 298 boi, 346 vaci, 1396 oi și 230 porci. Altitudinea com. de la nivelul mărei variază între 340—350 m. E udată de: Șomuzul Mare (6 kil.), Șipotele (5.735 m.), Siliștea (4 kil.), Lămășanca și Brădățelu. A patra parte din moșia Rădașeni este proprietatea Statului, iar moșia Lămășeni e a d-lor G. Ciudin și G. Văsescu, restul e al sătenilor. Intinderea teritorială a comunei e de 2322 fălci, din cari 2269 cultivabile și 53 fălci pădure. Improprietăriți în 1864 sunt: 33 fruntași, 160 pălmași și 316 codași, stăpânind 1821 fălci 58 prj., 16 însurățeĭ cu 32 fălci; iar 131 locuitori aŭ cumpĕrat tot atâtea loturi mici à 5 hect. Locuri mai însemnate în com. sunt: *Cetățuea*, un platoŭ d'asupra satului Rădășeni (spre S.-E.) unde se găsesc antichități ca: unelte de cremene și vase de lut. (V. Rădășeni, sat).

Rădășeni, sat pe moșia și în comuna cu aceiaș nume. — Partea i sud vestică portă numele de Fundóea. Așeḑat intr'o [illegible] adâncă, incunjurată de [illegible] mari deschisă numai spre N [illegible] are aspectul unei păduri [illegible] de arbori roditori, din care [illegible] și unde se ivesce câte un [illegible]tet de casă saŭ un fum [illegible] nu se póte vedea de cât [illegible]du-te d'asupra lui, așa ca [illegible]rile din juru-i formézǎ un fel [illegible] cetate naturală. — Până la [illegible] satul Rădășeni forma singur comună a parte. Numĕră [illegible] case, in care trăesc 417 capi de familie saŭ 1907 suflete din cari 933 bărbați și 974 femei, fiind 332 contribuabili. — Vatra satului ocupă 455 fălci și [illegible] prăjini.

Așeḑările locuitorilor pot servi de model tuturor satelor din județ. Mai tótă moșia e proprietatea locuitorilor, dobândită în virtutea legilor din 1864, 18[illegible] și 1889, rĕmânênd statului [illegible] mai 130 fălci, ce se vor vinde in loturi mari.

Are o biserică, a căreia temelie a fost pusă de Ștefan Tomșa Vodă, servită de 3 preoți, un diacon și 3 cântăreți și improprietărită cu 18 fălci și o școlă rurală mixtă, reinființată in 18[illegible] fiind cea mai veche școlă din județ, cu un invĕțător plătit de

stat, improprietărită cu 6½ fălci şi frecuentată de 45—50 elevi, din 96 băeţi şi 106 fete, cu etatea de 7—12 anî aflători în sat.

In vechime a existat în Rădăşeni o şcolă preuţéscă. Ştefan Tomşa Vodă, care a domnit între 1611—1615 şi 1622—1623, de şi originar din ţinutul Putnei, învěţase carte la *şcóla preuţescă din Rădăşenî*, în ţinutul Sucevei, dupe cum ne spune un document de pe timpul lui Constantin Mavrocordat, în care maî mulţi omeni bătrânî din satul Rădăşenî marturisesc, cu prilejul unei hotărnicii, că «apucase şi ei de la bătrânii lor, că fiind Ştefan Vodă Tomşa copil mic şi sărac a învěţat carte la şcóla din Rădăşeni, şi miluindu-l Dumnezeŭ cu domnia, aŭ venit la Rădăşeni, şi au făcut aice o biserică, şi jăluind omenii că li-i locul strimt şi n'aŭ unde se hrăni, le-au dat şi o bucată de loc din hotarul targuluì» (Baia, se înţelege). — Acestă mărturisire a documentuluî, de şi nu contimporană, este însă întărită de alte împrejurări — Aşa, tradiţia păstrată până acum în Rădăşenî, atribue luî Ştefan Tomşa zidirea bisericeî ce se află în acel sat. El făgăduise că o va zidi atuncî cand, fiind fugărit de Constantin Movilă, căutase scăpare la Tătari adăpostindu-se, dupa cum spune tradiţia, întâî în Rădăşenî. — Cand dènsul se urcă în scaunul Moldovei, îşi îndeplini jurumînţa făcută în timpul fugeî sale. Şi astăḑi se pomenesc de ctitori aì bisericeî: Ştefan Vv şi Elena Domna, şi se afla şi o linguriţă de aur cu inscripţia slavonă, care pe românesce sună: «Şi am dat'o pre ea, spre a se ruga pentru noî, in biserica din satul Rădăşenii, unde este hramul Marele mucenic Mercurie, Io Ştefan Vv Tomsovici» Inscripţia nu pórtă nicî o dată (Linguriţa a fost dusă de călugării din Slatina, care puseră mai târḑiu mâna pe Rădăşeni, la M-rea Némţuluî, unde se afla şi astăḑi. Rădăşeniî însă îngrijiră a se face una de argint poleit, întocmaî ca şi cea originală, pe care o păstreză ca un scump odor, o frumósă dovadă despre trainica iubire a trecutuluì in acel sat, cel maî frumos din tótă Moldova. — Se vede din inscripţia linguriţeî care arată de soţie a luî Stefan Tomşa pe Elena că acesta a fost Tomşa II şi nu I, a cărma soţie am vèḑut din aerul de la Bunesci că era Axinia). Şi despre şcola din Rădăşenî s'a păstrat în popor urme

de tradiţiĭ, însă mult maĭ slabe de cât despre biserică». (A. D. Xenopol. Ist. Rom., vol. III, p. 492).

Din trecutul satuluĭ. — Rădăşenenii sunt din obarşie rĕzĕşĭ. Intre documentele carĭ ne amintesc despre acest sat, cel maĭ vechiŭ cunoscut ni s'a păstrat în archiva din Moscva şi e de la Alexandru cel Bun (v. Buciumenĭ), decĭ vechimea satuluĭ datéză de maĭ nainte de domnia acestuia.

Urmetórele documente ne vorbesc despre Rădăşenĭ:

1) Documentul prin care Alexandru cel Bun dăruesce luĭ Popa Iuga moşia Buciumenĭ, aflat în păstrarea luĭ Vasile Diaconu, din Buciumenĭ;

2) Documentul din 1434, prin care Ştefan, fiul luĭ Alexandru Vodă, întăresce din noŭ stăpânirea luĭ Popa Iuga asupra satuluĭ Buciumenĭ, de lângă Rădăşenĭ;

3) Documentul de la Ilieş şi Ştefan, fiiĭ luĭ Alexandru cel Bun, din 1435, prin care se hotărasce iarăşĭ satul Buciumenĭ şi o parte din Rădăşenĭ protoereuluĭ Iuga;

4) Un alt document din 1439 de la aceiaşĭ şi cu acelaş conţinut;

5) Mărturia din 1723, Iunie 20, a locuitorilor din Bosancea ş[i] Lămăşenĭ, de pe timpul luĭ M[ihai] Racoviţă, privitore la judecat[a] rĕzĕşilor din Rădăşenĭ cu căl[u]gării M-reĭ Slatina, carĭ usur[]paseră moşia şi-ĭ pusese în bo[ier]esc;

6) Anafora către N. Mavroc[or]datu, din 1743 Aprilie 20, [în] care se zice că Stefan Tom[a] fiind că învĕţase carte la ş[c]... din Rădăşenĭ, a dăruit acest[ei] o bucată din trupul moşieĭ t[ar]guluĭ Baia;

7) Anafora de judecată căt[re] C. Racoviţă, din 1750, Oct. 2[]... prin care se spune că Rădăşenii aŭ fost *darabanĭ domnesc[ĭ]* şi că de la a doua domnie [a] luĭ Vasile Lupu aŭ fost înch[i]naţĭ M-reĭ Slatina;

8) Document din 7258 (acela[şi] an) în care nedându-se dreptate nicĭ M-reĭ, nicĭ Rădăşenilor «s'a «făcut aşeḑare într'acest chip, adică de tot anul ca să se fac[ă] câte o falce de fân pe an, să [o] dea gata şi să ducă şi câte o podvódă de pâne la monastire şi iarăşĭ într'o ḑi să cosescă cu toţiĭ o clacă de fân şi acel fân să-l ridice ţiganiĭ Monastireĭ, şi iarăşĭ la o móră ce are şi Monastire la Borghinesci pe Şomuz când ar trebui a se ezi să vad[ă] cu toţiĭ să tocmescă.»;

9) Hotărârea boerilor judeca[tori]

tori din 1752, Maĭ 15, prin care se dă drept de stăpânire M-reĭ Slatina, atât *asupra moşieĭ Rădăşeni cât şi asupra ómenilor ce s'aŭ aflat şedĕtori acolo pe acea moşie*, spunêndu-se că fusese dată M-reĭ de Alexandru Vodă Lăpuşneanul; iar Rădăşeniĭ susţin că moşia e a lor din bătrânĭ şi că numaĭ ómeniĭ ar fi fost daţĭ in slujba M-reĭ, nu şi moşia;

10) Anafora din 1764 către Gr. Al. Ghica, tot în pricina acesteĭ judecăţi,

11) Idem din 1765, Iunie 3, tot către Gr. Ghica, în care se zice «drepta moşie a M-rei»;

12) Anafora şi hrisov din 1765, Iunie 3, prin care se porunceşte a se rupe cărţile ce aveau locuitoriĭ din Rădăşenĭ ca drept de proprietate;

13) Anafora şi hrisov din 1767, Dec. 2, şi 1768 Ghenar 30, de la Gr Calimach, tot pentru ruperea actelor. (V. Uricar de T. C vol X)

In 1803, «Rădăşenii a M-reĭ Slatina numĕra 201 liudĭ plătind 4212 leĭ bir anual, ocupaţĭ cu lucrul pămêntuluĭ şi póme». (Uricar vol VII, p. 252)

Rădăşeneniĭ în genere sunt ómeni bine făcuţĭ, nalţĭ, pieptoşĭ, deştepţĭ, statornicĭ, harnicĭ, forte tacticoşĭ şi negustoroşĭ.—Numaĭ Rădăşenénul vine de hac evreuluĭ; acésta ne-o dovedesce şi faptul că în Rădăşenĭ israiliţĭ nu se pripăşesc. Rădăşeneniĭ in Moldova sunt ca şi Olteniĭ în Muntenia. Eĭ sunt plăcuţĭ şi la vorbă şi la port, curaţi şi bine îmbrăcaţĭ. Femeile se întrec cu soţiĭ lor în apucăturĭ bune şi rar se întêmplă ca un Rădăşan să-şĭ însóre flăcăul cu o fată din alt sat şi invers —In ograda şi gospodăria Rădăşanuluĭ domnesce ordinea şi curăţenia; nu tot aşa pe uliţe, carĭ nefiind şoseluite sunt forte mocirlose.

Rădăşeneniĭ pun maĭ mult preţ pe livedile şi grădinile lor, carĭ aduc obşteĭ peste 20000 lei, de cât pe ţarine Perele şi merele de Rădăşenĭ sunt fórte căutate şi, după timp, se vînd cu 15—35 fr. suta de chilogr Chiar pe timpu luĭ D. Cantemir, mersese vestea despre merele de Rădăşenĭ. Ţăraniĭ ziceaŭ: «Mălaiul in Ţara de jos şi merele in Ţara de sus, nu aŭ cóje». (Cantemir, Descrierea Moldoveĭ, p 85).

Cultura trifoiuluĭ s'a introdus în 1881 şi acum maĭ nu e locuitor care să nu-l semene.

Urmĕtorul pastel descrie satul cu imprejurimile sale:

«Intr'o adâncă vale ce este împrejurată
Cu dealurĭ, care tóte se ţin de la o laltă
Se vede o pădure ce se întinde jos,
Sub ochiul ce privesce ca pe un covor frunzos

Pădurea este mare, pădurea este verde
Şi 'n lunga depărtare pe zare ea se pierde
Aĭ crede ca-ĭ un codru sălbatic, nescut,
De lacoma secure încă nestrăbătut.

Acestă mult frumósă pădure seculară,
E satul Rădăşenĭ, sat vechiu la noĭ în ţară.
Se zice că strĕmoşiĭ ce bine se luptaŭ,
Drept ocină pămînturĭ aicea căpĕtaŭ

Acolo când Româniĭ cu sdravene topóre,
Aŭ resbătut ca nisce oştirĭ cotropitóre,
Cu urşiĭ ceĭ sĕlbaticĭ la trântă s'aŭ luat,
Şi alăturĭ cu bârlogul eĭ case şi-aŭ durat.

Plăcutul sat-pădure de sute anĭ trăesce
Bătrâniĭ maĭ spun încă că ast-fel se numesce
Eĭ de la rădăcina de merĭ, de perĭ, de prunĭ,
Ce-aŭ răsădit aicea aĭ ţăreĭ bunĭ străbunĭ.

Vestiţĭ sunt Rădăşeniĭ eĭ fac speculă mare
Cu-a lor póme vestite, şi singurĭ sunt în stare
Prin sate să maĭ ţie negoţul românesc,
Negoţ, care prin târgurĭ, maĭ tot e jidovesc.

Aicĭ tómna pe loznițĭ, cu stuh acoperite
Ca babele posace stau perjele sbârcite;
Din deĭ pérul văratic şi mérul cel domnesc
Privesc cu nepăsare la cornul ţigănesc

Pe vale iată plopul cu frunzĭ tremurătóre
Ca nisce aripióre de fluturĭ sburătóre.
In rând pe lângă apă stau blondele rechiţĭ,
Ce din bătrâne trunchiurĭ daŭ tinere mlădiţĭ.

Spre Baia cazul Rusceĭ pe un podiş se 'ntinde,
In apa luĭ mult pesce la sărbătorĭ se prinde
El portă acest nume de la un sat rusesc
Din care sat nicĭ urme adĭ nu se maĭ găsesc.

Ca nisce pânze albe ce se întind la sóre
S'arată pe Grimea nisce albe ogóre,
La sud apare culmea numită Cetăţea,
De unde 'n faptul dileĭ Suceva poţĭ vedea

Spre nord e délul vieĭ, dar via strugurĭ
Când vine primăvara pe deĭ nu maĭ [illegible]
Acolo adĭ ciobaniĭ pasc turmele de o[illegible]
Şi Rădăşanul strânge grămedĭ de păpuşo[illegible]

Cu veselie curge pârâul Lămăşanca,
Prin ţarină pe unde prăşesce Rădăşanca
El reînsufleţesce sălbatecele florĭ
Ce eĭ printre cosiţe la dĭ de sĕrbĕtorĭ

In Siliște secara la sóre înălbesce,
Acest loc Nicoriţa de omenĭ se numesce
Ca mortul ce nu are scrisóre pe mormân,
Aşa făr' de tradiţiĭ e şi acest pămînt

Aicĭ multe legende rămas-aŭ din vechime,
Legende glorióse din carĭ o mulţime
Se pierd pe tótă diua, legende ce ar putea
In faţă cu streinul Românul susţinea

---

[1]) Nicoriţa se află spre nord-estul satuluĭ, în partea supranumită şi Ritu

Acea Domnul Tomşa a învěţat la şcóla
Şi a meritat a ţěreĭ coronă triumfală:
Ce eminată şcolă era în Rădăşenĭ
Când ea ne da puternicĭ şi marĭ Domnĭ
[Moldovenĭ

Biserica cea veche, română şi creştină,
La care Rădăşanul cucernic se închină
De Tomşa fu zidită pe un sĕlbatic loc,
Loc unde el s'ascunse de duşmanĭ în-
[tr'un soc.

Când ţéra Bucovineĭ s'a rupt de Ro-
[mânia
Bătrâniĭ spun c'aicea venĭ isprăvnicia,
Sucéva ce o dată domni pe Moldovenĭ
Tomşa-şĭ al eĭ scaun în sat la Rădăşenĭ!

Aicĭ odinioră a înflorit o flóre,
Sĕlbatică frumósă ca florea de cicore,
Ea printre florĭ trecut-aŭ cum trece un
[zefir
Şi 'n cântece lăsat-aŭ un jalnic suvenir.

Marie, Mariuţă! ta prin călugărie
Aĭ devenit o dulce şi tristă Melanie,
O blondă poesie pe-al vecinicieĭ prag
O dragoste ascunsă în haĭne de şiiag!

Acolo de Mercurĭ la hram vine anume
Din Fălticenĭ şi sate o sgomotósă lume,
Românceele, Româniĭ în horă dănţuesc,
Şi inimele bune aicĭ se îndrăgesc....

Perjenii [1]) spre Fundóea [2]) întind a lor
[talpină
Bătrână ca şi pruniĭ şi periĭ din grădină
Perjeniĭ cred că Domnul când lumea a
[zidit,
Eĭ din pămînt o dată cu perjiĭ aŭ eşit

[1]) Rădăşeneniĭ sunt porecliţĭ *perjeni* de ceĭ de prin împrejurimĭ.

[2]) Partea Sud-Vestică a satuluĭ Rădăşenĭ.

Fundóea cea bătrână are două bătrâne,
Surorĭ ce-s amândouĭ pe un bordeiŭ
[stăpâne.
În casa părintéscă trăind suferinţĭ marĭ
Sĕrmanele bătrâne rĕmas-aŭ fete marĭ [1])

Sub merĭ şi sub perĭ cu pletóse umbri-
[tóre,
Se înmulţesc Pletoşiĭ aĭ mîne străngĕtóre,
Sunt agerĭ, sunt puternicĭ şi aŭ pletele
[marĭ,
Ca zimbrul de la codri pletoşiĭ Loghinarĭ [2])

Pe jumătate satul din vale până pe zare,
E locuit acuma de némul acel care
Sub Domnul Ştefan Sântul înpiŭnd la
[Grumăzescĭ
Aŭ botezat cazacĭ în ape creştinescĭ [3])

Eĭ sunt ca toţĭ Româniĭ, isteţĭ, voinicĭ
[şi harnicĭ
Şi ca toţĭ Moldoveniĭ la inimă sunt darnicĭ,
De şoĭmul ce trăesce sub bradul mun-
[tenesc
De Tóder cel cu minte eĭ se povĕţuesc [4]).

Rădiu, deal, lângă satul Hârtop; cultivabil.

Rădiu, sat; v. Giulescĭ.

---

[1]) Nastasia şi Ana Mercore în vrâstă fórte înaintată, iar Maria Mariuţa a fost o bunică a acestora.

[2]) Pletosiĭ, Loghinariĭ şi Grumăzescĭ sunt cele maĭ însemnate familiĭ din sat.

[3]) Vedĭ Letopiseţele, Tom I., p. 162.

[4]) Tóder Grumăzescu care a fost o dată şi deputat. Autorul acesteĭ poesiĭ nu'mĭ este cunoscut. Hasardul a făcut să-mĭ cadă în mână, scrisă fiind pe un petec de hârtie albastră, veche şi stă-cată.

Rădiul, délul pe care se află cimitirul satuluĭ Rotopănescĭ.

Rădiul, deal spre Vest de satul Ionésa.

Rădiu, pârâuaş în com. Ciumulescĭ formând un ezuşor; mic afluent al pârâuluĭ Stâneĭ.

Rădiu, ezerul format de pârâul cu acest nume; 2—3 prj.

Rădiu, deal cultivabil în com. Dolhasca.

Rădiu, deal, îmbrăcat în pădure, în com. Tătăruşĭ.

Rădiu, délul pe care stă partea din satul Ruginósa ce pórtă acest nume.

Rădiu, o parte a satuluĭ Ruginósa,

Rădiu, Băltógă de 40 prj. în com. Ruginósa.

Rădiu, pâràuaş; afluent al pârâuluĭ Dumbrăviţa în satul Ruginósa.

Rădiul Căprăria, deal acoperit de stejar şi ulm în com. Litenĭ.

Rădiul Mihăescilor, Cósta şi valea pe care se află tăbărât satul Mihăescĭ.

Răele, pârâŭ; mic afluent al Cărbunaruluĭ, în com. Broscenĭ.

Răgăjeni, pârâŭ în com. Mădeiu; isvorasce de sub Gherghea şi se aruncă în Bistriţă.

Rămăşiţa, Băltógă în suprafaţă de 3 fălcĭ în com. Siliştea (v. Zeilic).

Rămăşiţa, Băltógă de 30 prj. în com. Dolhasca.

Râmnic, lac în suprafaţă de 30 prj. pe moşia Sireţelu.

Râmnic, pârâuaş în com. Dolhasca a căruĭa obârşie este între délurile Hurmuz şi Ciubăr şi se pierde pe şesul Siretuluĭ, după un curs de 4 km.

Râmnicul Băeĭ, mic râmnic (6—10 prj.) în grădina proprietăţiĭ din satul Baĭa, format de apa adusă printr'un canal din Moldova. In mijloc are două insule artificiale plantate cu copacĭ bătrânĭ, legate de ţĕrm printr'un pod.

Rangu, munte în com. Mălinĭ la

hotarul Bucovineĭ avênd 1019.2 metri de altitudine.

Rangu, părăŭ, numit şi Ciohoranca; isvorasce din délul Rangu şi după un curs de peste 7 km. se varsă în Moldova.

Rangu, deal în com. Miroslăvescĭ.

Râpa Albă, del râpos şi sterp în com. Preutescĭ.

Râpa Chiorului, dél râpos pe moşia Stolnicent-Costandache.

Râpa Christeĭ, vale, formată de Şomuzul Mare, în comuna Dolhasca.

Râpa Négră, dél sterp în comuna Preutescĭ.

Râpele, fost sat în jurul iazuluĭ Stroescĭ, din com Drăguşenĭ.

Râpele luĭ Maxim, vâlcele râpóse în com. Brădăţelu.

Rarău, munte, numit altă dată şi Dodu, între com Broscenĭ şi Bucovina. Piscul Rarăuluĭ, aflător la o mică distanţă peste frontieră, are peste 2000 m de altit Priveliştea din vârful sĕŭ e maréţă şi se întinde într'o mare depărtare. Sub el vedĭ de o parte Câmpu Lungul din Bucovina, mândrele Pietrele Domneĭ şi Bistriţa ca o panglică lucióşă. Maĭ departe masivul Carpaţilor cu regele lor Ceahlăul şi subalternii sĕĭ Budacul, Călimanii Lucacĭ, Pietroşiĭ, între Borcĭ, Grinţieşu şi alţiĭ. Dincolo de e frumosul şes al Moldoveĭ presărat de sate.

Rarăul, schit, nu departe de vârful munteluĭ cu acest nume, adăpostind un călugăr şi un cântăreţ. Se intreţine cu cheltuela Maj. Sale Regeluĭ, care e şi epitrop.

Despre acest schit se povestesc următorele:

A fost clădit maĭ întâĭ pe Valea Sécă spre sud de Câmpul Lungul Bucovineĭ, la locul numit Batculeţele, fără a se sci anume de cine.

Tradiţia însă spune că de un sihastru numit Sisoe, care maĭ întâĭ se aşeḑase pe părăul Sihăstrieĭ (v. a. n.)

Odată păgânii (uniĭ spun Tătarii) aŭ năvălit în Moldova. — Mergênd spre Maramureş(?) eĭ aŭ ajuns şi în Câmpu-Lung, pustiind tot ce găseaŭ în cale. — Horhăind prin munţĭ, căcĭ nu cunosceaŭ drumul, aŭ găsit să hăstria *Dodu* sub pólele munteluĭ *Dodu*, astăḑĭ Rarăŭ, cu

treĭ călugărĭ, şi scotocind biserica de averĭ, aŭ omorât pe călugărĭ, dând foc bisericeĭ. Dar voind a-şĭ urma drumul spre Maramureş, într'o strîmtóre se aţinură 4 locuitorĭ: Ión Dodu, Mihalachi Dodu, o soră a lor Ilinca Dodu şi Istrati Dodu, cu topóre şi lăncĭ ascuţite şi omorâră la 300 păgânĭ, resbunând ast-fel prădarea şi arderea Schituluĭ care era pe pământul lor.

In urmă, eĭ strinseră rămăşiţele arse ale bisericeĭ şi făcură o altă intemeiere schituluĭ într'o poénă, tot pe pământul lor, dându-ĭ numele de Săhăstria Dodu, cu 3 călugărĭ.

Petru Rareş-Vodă în a doua sa domnie, în urma suferinţelor ce dăduse peste el în întâia domnie, şi după îndemnul Dómneĭ sale Elena, care dorea a se sui pe muntele Dodu, fiind unul din ceĭ maĭ frumoşĭ munţĭ aĭ Suceveĭ şi care se vedea din mare depărtare, înduplecă pe soţ să mérgă acolo şi să petrécă ca să maĭ uĭte necazurile din trecut. Domnul şi Dómna porniră în călătorie, petrecură multe ḑile cu tótă sfeta (suita) domnéscă pe muntele Dodu şi drept amintire porunci ca cu cheltuéla sa să se facă acolo o biserică, însărcinând cu acéstă lucrare pe Egumenul M-reĭ Voroneţ. Acesta clădi biserica din lemn cu numele Elena Rareş, cu treĭ turnurĭ în préjma munteluĭ Dodu, cu cincĭ călugărĭ şi chiliĭ.

Sihăstria Dodu fiind aprópe ruinată, şi ducênd lipsă de tóte, se uni cu biserica Rareş-Vodă, ducêndu-şĭ acolo tóte odórele, iar călugăriĭ Sihăstrieĭ se sălăşluiră în biserica cea nouă.

Locul Săhăstrieĭ Dodu se vede şi aḑĭ.

Iată şi înscrisul luĭ Petru Rareş, copiat dintr'o condică intitulată: «Tradiţiile Schituluĭ Rarăŭ» [1]):

«Noĭ Petru Rareş-Voevod tuturor capilor de oştire cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domn credincios a tótă ţara Moldoveĭ într'un gând şi într'o inimă împreună cu soţia nóstră Elena Dómna, facem ştire cu a nóstră scrisóre tuturor cuĭ se cade a şti cum că am făcut o sfîntă biserică pentru călugărĭ în prejma munteluĭ Dodu, fiind-că se maĭ găsesce o veche săhăstrie cu po-

---

[1]) Adevăratele acte ale Schituluĭ mi s'a spus că s'aŭ pierdut prin Bucovina unde fuseseră date spre traducere de óre ce eraŭ scrise slavonesce. Originalul înscrisuluĭ luĭ Petru Rareş nu se găsesce şi aicĭ nu sciŭ de unde l'a fi luat călugărul Varsimovie.

recla Lodu mai perită de veche am împreunat'o cu a nostră tot sub numele de Rarău.— Da de astădi înainte poruncim a se numi pe porecla nostră schitu şi Pietrele Domnei, hramu bisericei sf. Ion Bogoslovu, întru a nóstră pomenire şi a părinţilor noştri şi a urmétorilor noştri şi mai ales întru mulţumirea către Dumnedeu pentru nenorocirile şi norocirile, pentru a doua a nóstră Domnie a Moldovei şi ajutandu-ne mila lui Dumnedeŭ de am isprăvit — Socotit'am şi pentru chivernisala *fraţilor* (călugărĭ), carele vor petrece la acel sf. locaş, le-am rînduit tótă chivernisala şi le-am dat tóte cele de trebuinţă în sf. biserică cât şi pe din afară şi am dat grijă şi urmaşilor noştri să pórte chivernisélă când va trebui a se maĭ face ceva din noŭ la sf. locaş. Iar dacă cineva ar supăra saŭ ar strica cele făcute de noĭ, unul ca acela să fie în ceta protivnicilor Domnuluĭ nostru Isus Hristos. Amin».

Se maĭ povestesce că schitul Rarăŭ de astădĭ, nu e pe locul din vechime, unde fu zidit de Petru Rareş, căcĭ la 1777 când Bucovina a trecut la Nemţĭ, eĭ stricară biserica, luară odórele, şi călugăriĭ fugiră.

Fericitul întru pomenire, Eromonahul *Sosoĭ* (póte maĭ sus pomenitul Sisoe) egumenul schituluĭ cu ajutor de milă, precum se arată într un pomelnic, a strămutat acea biserică peste muntele Rarăŭ, în locul unde se află adĭ, iar clopotele de la biserică s'ar fi luat la biserica nemţască din Homor în Bucovina. Biserica zidită de Sosoĭ s'a sfinţit la 1800 August 15, schimbându-i-se şi patronul în «Adormirea Maicei Domnuluĭ».

In anul 1822, familia Balş a făcut un aşedământ pentru schit, hotărând ca pe tot anul să se dea schituluĭ de la casa moşieĭ Broscenĭ 1602 leĭ vechĭ, 10 oca de unt-de-lemn, 15 oca de lumânărĭ de céră, 15 vedre vin şi 2 merţe grâŭ.

Aşădământul acesta s'a scris într'o condică ce se află şi adĭ la schit, hotărându-se şi pămèntul, ca schitul să pótă ţinea vite. Se maĭ spune că la 1821 schitul a fost prădat de Turci şi în 1833 a fost jefuit şi furat de un decedat preot din Crucea, Iconomu Dimitrie, alungând călugăriĭ furând preţioasele bisericeĭ pentru sine şi prefăcênd ograda bisericeĭ în stână de oĭ; pentru care faptă fu afurisit de Mitropolitul Veniamin.

La 1877, schitul fu prădat de hoţĭ din Bucovina.

In faţa sfinteĭ Evangheliĭ se găsesce o tăbliţă de alamă cu inscripţie slavonă din 1706.

Răsvan (Movila luĭ). Iată ce ne spune cronicarul Miron Costin despre acéstă movilă aflătóre pe moşia Baia de-asupra déluluĭ Movila Mare : « Când Ieremia Vodă din biserică (la sat la Arenĭ) aŭ eşitŭ la oştĭ, tâmpinatu-saŭ oştile de âmbe părţile, şi, după câtă-va luptă între oştĭ aŭ lovit Leşiĭ pre óstea Unguréscă din aripa despre Scheea. Indată îmbărbătându-se şi fruntea oştilorŭ unde era Ieremia Vodă aŭ frântŭ pe Ungurĭ. Subt Răsvan Vodă aŭ căḑutŭ calulŭ atunce în rĕsboiŭ; ce, încălecândŭ pe alt cal, îndată aŭ silitŭ să opréscă óstea Unguréscă, şi aŭ oprit'o; şi puseră résboiul iar la loc. Ce, îmbărbătându-se iar óstea luĭ Ieremia Vodă, unde şi Leşiĭ în frunte, aŭ datŭ dosŭ óstea luĭ Răsvan Vodă, şi l'aŭ dusŭ la Ieremia Vodă. Stă movila şi acum pe drumul Băiĭ de la Sucévă, care se pomenesce Movila luĭ Răsvan până astăḑĭ ».

Râtiena, munte în com. Bogdănescĭ, acoperit de pădure de réşinóse, mestécăn şi fag.

Râticenĭ (Pârâul), mic afluente al Rêscuţeĭ.

Raţeĭ, v. Opcina Raţeĭ.

Răţoeseĭ (Délul), dél în satul Sodomenĭ.

Râtu, un şes pe care stă parte din satul Rădăşenĭ.

Razimul, munte în com. Fărcaşa.

Reco (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Négra Şaruluĭ, în com. Dorna.

Reco (Pârâul), mic afluent al Şomuzuluĭ Băeĭ (2 kil.) în com. Ciumulescĭ, avênd de tributar pe pârâul Isvoruluĭ.

Rêcea, dél în com. Pleşesci, cultivabil.

Rêcea, pârâŭ, isvorasce din délul cu acest nume şi se varsă în ezerul Uncescĭ.

Rêcea, mic afluent al pârâuluĭ Iermolia, în com. Păşcanĭ.

Rêcea, délul pe care stă parte din satul Topile.

Rêcea, pârâŭ; mic afluent al Moldoveĭ, în com. Baia.

părăuaș; afluent al Șomu-
Mic in com. Liteni.

del, făcénd parte din Ga
pe moșia Antoceni, aco-
de fânaț.

părâul ce curge prin satul
ci. Își are obârșia drept
a satului și trece în jud.
primind din stânga pe Códa
Zoița, Budăile și Cio-
, iar din drépta pe Șipo-
re. (Lung. sa in jud. Suc.
6 kil.)

pădurea de stejar a scóle-
a Târgul Frumos, in com.
ni.

(Pârâul) mic afluent al pâ-
Fărcașa.

o prelungire a délului
lângă Hârtop.

părăuaș, afluent al pâ-
Olăreni, in comuna Șol-

pârâŭ in pl. Moldova de
numit astfel de la slavo-
recica (pârăuaș) și alții
de la mulții *râșcovi* (un
bureți) ce cresc prin pă-
de brad ce-l țermuresc
nisibil) Format din pâ-
raele Drugan și Pădurețu ce isvorăsc de sub muntele Pădurețu, curge de o cam dată de la V. spre E. străbate satele Rêșca și Bogdănesci, udă comuna Bogdănesci pe o lungime de 7—8 kil. și după ce a invârtit trei mori, trece in com. Boróea, pe care o udă pe o lungime de 4 kil. și mai invârtesce o moră, intră in com. Drăgănesci, luând direcțiunea de la N la S. curge aprópe paralel cu Moldova, șerpuind prin satele Giulesci și Pănuresci și pe lângă Tonți, printre Șoimănesci și Săvesci, forméză Cotul Turcului, invârtesce móra lui Agioglu și după 7 kil. de șerpuire prin acéstă comună, intră in com. Drăgușeni unde își mai continuă cursul 4 kil. și se aruncă in Moldova. Are de tributari din drépta pe: Rêșcuța, Moișa, Bogdănesca, Pârlea, Isvoru, Chilinésa, Saca, Uiia, Tărdia, Culeșa, Brustura și Sarata; iar din stânga pe: Slătióra, Budăcelul, Pârâul Colibei, Pârâul Arinului și Runcul Borni

Conține pesce, păstrăv, sglăvoci, grindele, boiștean, mrénă, porcușor, svârlugi și clen.

Rêșca, sat, numit și Cotul Rêșcăi, pe moșia și in com. Bogdănesci. Așeḑat pe ambele țermuri ale

pâràuluĭ Râşca, numĕră 297 case, în care trăesc 361 capĭ de famiie saŭ 1165 suflete, din carĭ 589 bărbaţĭ şi 576 femeĭ (11 israiliţĭ), fiind 258 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 150 fălcĭ, iar locuitoriĭ aŭ buni şóre aşeḑărĭ, câţĭ-va sunt chiar bunĭ gospodarĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt: 22 fruntaşĭ, 47 pălmaşi şi 138 codaşi stăpânind 754 fălcĭ. — Are o biserică de lemn, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi o şcólă rurală mixtă, înfiinţată în 1876, cu un invĕţător plătit de stat, frequentată de 45 şcolarĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Bogdănescĭ (1 kil.), la Monast. Rêşca (1500 m.) şi la Slătióra (12 kil.).

Satul Rêşca a fost întemeiat de robiĭ Monastireĭ Rêşca. (V. Pomiĭ Robuluĭ).

Rêşca, Mănăstire de călugărĭ în com. Bogdănescĭ. Aşeḑată pe malul drept al pâràuluĭ cu acelaş nume, sub pólele munţilor într'o posiţie fórte frumósă.

Este zidită în stilul M-reĭ Probota şi zugrăvită şi pe din afară cu tablourĭ din Istoria vechiuluĭ şi nouluĭ testament.

Pe zidul bisericeĭ (în partea de sud) sunt douĕ inscripţiĭ. — D'asupra uşeĭ Arhondariculuĭ mare se citesce: «La 1540 s'a zidit biserica Rêşca în a dou... domnie a luĭ Petru Rareş V... şi opt odăĭ; la 1766 Caust... Eni Egumen Monastireĭ aŭ ada... 4 odăĭ; iar la 1839 în ḑile... prea sfintuluĭ Mitropolit K... Kirio Veniamin Costache, Isaia Archimandritul, Egumen Monastireĭ aŭ inoit odăile luĭ Petru Rareş Vv. şi a luĭ Calistru E... şi aŭ făcut d'asupra lor 12 od... şi 2 trapeḑĭ cu beciul lor de desubt subt un acoperemânt... oserdia şi cu tótă cheltuiala... gătindu-se la 1840 Iulie 20 ... ḑile».

Iar d'asupra intrăreĭ Archondariculuĭ mic se ḑice: «Intru slava sfinteĭ Treimĭ s'aŭ făcut aceste 12 chiliĭ din întreg pământ cu temelie de piatră ... păreţiĭ de cărămidă şi cu pivniţă boltită de desubt în ḑilele prea sfintuluĭ Mitropolit Veniamin Costache cu drept banĭ... meĭ de mine smeritul Isaia Archimandritu, întru lauda Ierarchuluĭ Nicolae patronul meu, ... slujind eŭ sfinteĭ Mitropoliĭ ... anĭ în slujba dicheieĭ m'aŭ tras a fi sluga sa şi egumen aceste... Monastirĭ, spre vecinica mea pomenire am făcut acestea la anul 1830».

Inăuntru la trapeḑ pe perete de d'asupra meseĭ este un

tabloŭ representând familia luĭ Petru Rareş compusă din Elena Domna, Stefan şi Petru V.V., ţinênd biserica sprijinită de eĭ, de sf. Ierarh Nicolae şi de fiiĭ Luxandra şi Constantin

Sub tabloŭ stă scris: «Aceste cadre după cum se vĕd s'aŭ scris şi s'aŭ făcut cu cheltuéla sfinţieĭ sale Kir-Kirie Arhimandrit i proin egumen sf. Monastirĭ Rĕşcăĭ. Anul 1807».

Alte inscripţiĭ nu maĭ sunt. Asemenea nu sunt nicĭ odăjdiĭ saŭ odóre de vre-o însemnătate óre-care. In curtea Monastireĭ este o cişmea cu apă limpede şi bună. Maĭ sunt două livedĭ marĭ cu pomĭ roditorĭ şi o grădină de legume, o florărie ingrijită ce inconjură monăstirea şi un iaz.

In privinţa ingrijireĭ şi curăţenieĭ, Monastirea Rĕşca cu tot ce ţine de dênsa póte servi de model altor Monastirĭ — Pretutindenĭ ordinea, in acest sfint locaş totul inspiră respect. — Şi acesta se datoresce în mare parte actualuluĭ archimandrit şi egumen Gherman Diaconovicĭ.

Budgetul Monăstireĭ este următorul:

Personalul:

Un superior plătit pe lună cu 100 leĭ, pe an	1200
2 preoţĭ a 33.33 leĭ pe lună, 66.67 pe an	800
1 diacon pe lună cu 33.30 leĭ, pe an	400
1 cântăreţ I-iŭ, pe lună cu 45 leĭ, pe an	540
1 cântăreţ II-lea, pe lună cu 33.33 leĭ, pe an	400
1 paracliser plătit pe lună cu 16 66 leĭ, pe an	200
Diurna unuĭ servitor pe lună 9 leĭ, pe an	108
Totalul cheltuelelor pe an este de	3648

Material:

Cheltuelile bisericeĭ pe an, leĭ	220
Cheltuelile hramuluĭ pe an, leĭ	100
Imbrăcămintea a 9 monahĭ pe an, leĭ	450
Nutrimentul lor şi a unuĭ serv pe an, leĭ	1350
Iluminatul, pe an, leĭ	27
Oaspeţĭ, pe an, leĭ	500
Total, pe an, leĭ	2647
Totalul general al chieltuilor anuale, este de leĭ	6295

Afară de acestea Monăstirea maĭ are ca avere o livadă de o falce şi 40 prăjinĭ, 30 de fălcĭ teren de cultură, 1 prisacă cu 20 stupĭ, 12 boĭ, 10 vacĭ cu viţeĭ, 1 buhaĭ şi 5 caĭ.

Din trecutul Monăstireĭ.

Adevĕrata dată a înfiinţăreĭ acesteĭ Monăstirĭ nu este cea de 1540 ce se vede d'asupra Arhondaricululuĭ mare. Gr. Ureche în Letop. I, pagina 210, scrie:

«Iară într'acestaş an 7066 (1558) Septembre pristăvitu-s'aŭ *Macarie Episcopul de Roman, ziditorul şi începĕtorul Mănăstireĭ Râşcăĭ,* carele a fost la scaunul Romanuluĭ 27 anĭ şi cu cinste l-aŭ îngropat în Monăstirea sa Rêşca...»

Decĭ, nu Petru Rareş ci Episcopul Macarie este adevĕratul ziditor şi începător al Monastireĭ Rêşca. Acésta ne-o confirmă şi ne-uĭtatul Episcop Melhisedec (Cronica Romanuluĭ I, p. 193) şi Pumnu («Mănăstirile din Bucovina p. 89).

De şi tot în Letopiseţe citim: «După întórcerea din Ungaria (1532) face Petru Vodă Monastirea Rêşca. (I p. 205).» Se vede însă că Petru Vodă a restaurat saŭ a terminat definitiv ceia ce Episcopul Macarie începuse.

La 1569 Anastase I, Episcop Romanuluĭ, hărăzesce acesteĭ monastirĭ satul Bărlescĭ. (Melhisedec. Cron. Rom. I, p. 195).

Afară de Bărlescĭ, Mănăstirea Rêşca maĭ stăpânea urmĕtórele moşiĭ: Bogdănescĭ, Rêşca, Boróia, Hărmănescĭ, Zamoştea, Graşĭ şi viile din délu Neĭcuenĭ şi de la Cruce din judeţul Putna.

Iar Moşiile Teţcanĭ şi Sabaoanĭ mi s'a spus că s'aŭ ţinut numaĭ în arendă de foştiĭ superiorĭ a monastireĭ.

La 1821 Arhimandritul Isaia şi dechiŭ al Mitropolieĭ se afla Eugumen la Rêşca înlocuind pe Arhimandritul Grigorie Crupenschi care cumpĕrase, pe preţul de 15000 leĭ, Monastirea Rêşca «cu contractul acel întărit cu sfinta pecetea Mitropolieĭ şi sub-scris cu însuşĭ iscălitura Prea-o sfinţieĭ-vóstre (Mitropolituluĭ), făcut pe 12 anĭ şi păḑit numaĭ 2 anĭ» (Ist. Mitr. Mold. şi Suc. 165, 198 şi 199).

In acelaş an (1821) Monastirea Rêşca fu prădată fără nicĭ un motiv de rămăşiţile eteriştilor (Xenopol V, p. 499). «Monastirea Rêşca Duminică s'aŭ prădat de 40 de Turcĭ, numaĭ zidul a rĕmas, pe călugărĭ i-aŭ legat şi i-aŭ bătut şi i-aŭ prădat; astă-ḑĭ am vĕḑut pe uliţĭ straele frate meŭ Vasile ce 'l-am vătaf acolo şi straele vĕtafuluĭ Pavel şi rochiile nevesteĭ, poruncă aŭ dat nimenĭ să nu cumpere de la Turcĭ, le veḑĭ cu ochiĭ şi tacĭ.» (Scrisórea Arhim. Isaia din 1821, către Paharnic.

Const. Ist. Mitr. Moldoveĭ şi Suceveĭ p. 131.)

In 1826 Achimandritul Isaia Egumenul M-reĭ Rêşca se judecă cu ómeniĭ pronumiţĭ «bogdaprosti» pentru moşia Popescĭ din obârşia pârâuluĭ Vasluĭ. (Uricarul de T. Codrescu, vol. VI, p. 230).

Rêşca Mare şi Rêşcuţa, Între — Culme de munţĭ în com. Bogdănescĭ, a căreĭ principale piscurĭ sunt: Crucea Tomi, Gruiul, Piciorul Lupuluĭ şi Piciorul Cârlanuluĭ. Acoperit de pădurĭ de rĕşinóse şi fag.

Rêşca Mare şi Slătiora, Între — Culme de munţĭ în com. Bogdănescĭ, avênd ca piscurĭ principale pe Bâtca Négră, Lidvu şi Capu délulul. Imbrăcată în pădurĭ.

Rêscei (Şesul), Şesul pârâuluĭ cu acest nume a căruia albie e prundósă, dar şesul fórte fertil. Laţimea sa variază fórte mult.

Rêşcouţa, pârâŭ; format de pâraul Chiţigăile şi Dâmboviţa ce isvorasce de sub munţiĭ Chiţigaea Mare şi Pleşul şi după un curs de 4—5 km., se aruncă în Rêşca (v. a. n.).

Are de tributarĭ din drépta pe: Harjulea şi pârâul Rusuluĭ; iar din stânga pe: Rătiena, Pârâul Cireşuluĭ, pârâul Tocileĭ, Vizunóia, Gruiul şi Crucea.

El udă comuna Bogdănescĭ şi conţine: păstrăv, boişteni şi grindele.

Rêşcouţa, valea pârâuluĭ cu acest nume, maĭ mult prundósă.

Rêsteşilor (Délul), în satul Brusturĭ, între pâraele Brustura şi Pârâuţul.

Rogoza, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Boldescĭ, în com. Văscanĭ.

Rogoza, mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Broscenĭ.

Roşia, pârâŭ; mic afluent al Şomuzuluĭ Mare, formézâ ezuşorul cu acelaş nume din com. Brădăţelu.

Roşia, mic ezer (4—6 prj.) în com. Brădăţelu.

Roşia, ţarină pe şesul Siretuluĭ, în com. Stolnicenĭ.

Roşiei (Délul), cultivabil, în com. Brădaţelu.

Roşiori, v. satul Ruşĭ.

Roșu, pârâu; mic afluent al pârâuluĭ Suha Mare în com. Mălinĭ.

Rotăria, deal în com. Valea Glodulu͡ĭ, făcênd parte din culmea Déluluĭ Halm ce desparte albia Șomuzuluĭ Mare de a celuĭ Mic. E îmbrăcat în pădure de diferite esențe.

Rotărieĭ (Pârâul), mic afluente al Săscuțeĭ luĭ Nicoricĭ, în com. Sasca.

Rotila, deal, acoperit de viĭ, în com. Văscanĭ.

Rotopănescĭ, sat, pe moșia cu acelaș nume din com. Brădățelu. Până la 1886 forma singur comună a parte

Străbătut de pârâul Brădățelu, numĕră 99 case în care trăesc 104 capĭ de familie saŭ 410 suflete, din care 195 bărbațĭ și 215 femeĭ (22 israilițĭ), fiind 116 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 10 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt bunișorĭ gospodarĭ.

Moșia e proprietatea d luĭ Gr. Goilav, fostă a luĭ Nicolae Istrate. Are 1781 hect. din care 821 cultivabile, 698 pădure, 207 fânaț și restul mlaștinĭ, râpĭ și loc prea puțin productiv. Împroprietărițĭ în 1864 sunt: 6 fruntașĭ, 44 pălmașĭ și 8 codașĭ, stăpânind 143 fălcĭ.

Are o școlă rurală mixtă, reînființată în 1865, cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 30—35 școlarĭ.

O biserică, cu patronul Schimbarea la față, zidită de Marele Postelnic și Cavaler Nicolaĭ Istrațĭ la 1856; — servită de un preot și doĭ cântărețĭ și improprietărită cu $8\frac{1}{2}$ fălcĭ.

Biserica are inscripția: «Acest templu dedicat Sfinteĭ Treimĭ cu bine cuvîntarea prea Sf. sale Episcopuluĭ de Hușĭ, d-l D-n. Meletie Istrati s'aŭ fondat de fratele sĕŭ Mare postelnic și cavaler Nicolaĭ Istrati cu îndemnul soțieĭ sale Sevastia născută Ciudin și a fiuluĭ lor Titu Istrati pe proprietatea sa Rotopănescĭ în anul ereĭ nóstre 1856 în quare Moldova aŭ recăpĕtat privilegiile așeḑiate de Ștefan Cel Mare.»

In acestaș an (1856) «în care Moldova aŭ recăpĕtat privilegiile așeḑiate de Ștefan cel Mare», marinimosul proprietar, ridică în curtea bisericeĭ o statue de piatră representând Moldova în forma uneĭ fecióre întinḑênd o cunună de stejar. — Acésta negreșit *în amintirea mareluĭ eveniment național.*

Nicolae Istrate a lăsat urme nesterse de filantropie şi de patriotism. Două eraŭ pe timpul seŭ cele mai vestite şcóle din ţinutul nostru: cea din Rotopănesci, a luĭ Istrate, şi cea din Brosceni, a luĭ Nanu. Şcola luĭ Istrate nu era şcolă de rând; în ea se învĕţa carte multă şi sănătosă, se dădeau representaţiĭ teatrale, etc etc, pentru care însuşi Postelnicul proprietar scria cărţi, compunea piese, făcea chiar pe dascălul. Şi astă-ḑĭ se găsesc mulţi carĭ bine-cuvintéză pe acel de pe urma căruia aŭ căpĕtat lumina.

Rotopănesci, pădure de stejar şi fag pe moşia cu acest nume.

Rotopănesci (Râmnicul), mic ezer (3—4 prj.) în valea Grópa Ulanuluĭ, din pădurea Rotopănescilor.

Rotunda, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Liteni. Tăbărât sub délul cu acelaş nume şi pe ţĕrmul drept al Şomuzuluĭ Mic, numĕră 114 case, în care trăesc 120 capĭ de familie saŭ 515 suflete, din carĭ 250 bărbaţĭ şi 265 femeĭ (8 israeliţĭ), fiind 111 contribuabilĭ. — Vatra satuluĭ ocupă 44 fălcĭ, iar locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ. Moşia, proprietate a d-luĭ A. Vârnav Litenu, are 1480 fălci, din carĭ 741 cultivabile, 590 pădure, 81 fânaţ şi restul teren puţin productiv. Împroprietărițĭ în 1864 sunt 11 fruntaşĭ, 49 pălmaşĭ şi 9 codaşĭ, stăpânind 181 fălci.

Are o biserică, cu patronul Adorm. Maiceĭ Domnuluĭ, clădită de I. V. Litenu in 1803, împropietărită cu 8½ fălci, servită de preotul şi dascălul din Cornĭ cu care formézã o parohie. — Şcóla din Cornĭ servesce şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt: la Litenĭ (3 kil.), la Dolhescĭ (3.500 m.) şi la Cornĭ (2800 m.).

Rotunda, délul, îmbrăcat în pădure, de d'asupra satuluĭ cu acest nume.

Rugina, dél cultivabil în comuna Rugínósa.

Rugina, iaz în supraf. de 1½ fălcĭ, în com. Rugínósa.

Ruginel (Délul), cultivabil, pe moşia Hârtópele, com. Lespeḑĭ.

Ruginel (Pârâul), mic afluent al Siretuluĭ în satul Hârtópe.

Rugínósa, comună rurală în pl. Siretul de sus, spre est şi la 61

codaşĭ stăpânind 1420 fălcĭ, 20 prj. Are o biserică cu patronul Adorm. Maicei Domnuluĭ, zidită de Sandulache Sturza în 1801, şi restaurată de Alex. I. Cuza, servită de 2 preoţi şi 2 cântăreţi şi împroprietărită cu 24 fălcĭ. O şcolă rurală mixtă, înfiinţată în 1865, cu doĭ învĕţătorĭ plătiţi de stat, frecuentată de 65 şcolarĭ din 141 băeţĭ şi 87 fete cu etatea de şcólă aflătorĭ în sat. Drumurĭ principale sunt: la Costescĭ (7 kil.), la Paşcanĭ (12 kil.), la Stroescĭ (14 kil.), la Hărmăneşcĭ (4 kil.) şi la Văscanĭ (4 kil.).

«Satul Ruginósa şi curţile boerescĭ aŭ fost arse, suferind multe stricăciunĭ de la Leşiĭ luĭ Sobieski şi Tătarĭ pe timpul luĭ Constantin Cantemir». (I. Neculcea, Letopis., tom II, pag. 233).

In ograda bisericĕ din Ruginosa zac rămăşiţele pămêntescĭ ale luĭ Cuza-Vodă şi a celor doĭ fiĭ aĭ sĕĭ Dimitrie şi Alexandru avênd un frumos monument dintr'un singur bloc de marmură negră, representând un trunchiŭ de copac tăiat.

In cavoul familieĭ din năuntrul biseriçeĭ d'asupra loculuĭ unde fusese depus maĭ întâĭ sicriul Domnitoruluĭ Cuza, se citesc urmĕtórele versurĭ ale nemuritoruluĭ poet V. Alexandri

«Cuza Vodă.

3-15 Maiu, 1873

Vedea-te-am în pace suind scara măririĭ,
Şi 'n pace luând calea augustă a nemuririĭ
O! scump amic, Domn Mare. O! nume cu splendóre
Sădit pe miriade de libere ogore,
O clipă apărut-aĭ în plaiul vecinicieĭ,
Şi vesnice marĭ fapte lăsat-aĭ Românieĭ
Naţiun' din părăsire ridicată 'n demnitate
Prin magica unire şi sacra libertate.
Ca norul plin de mană ce trece şi revarsă,
O ploe roditore pe brazda care-i arsă
Şi stând apoĭ de-o parte în urma-ĭ o privesce,
Cum brazda se deschide şi câmpul înflorescce,
Aşa şi tu din cerurĭ aĭ dulcea mângâere,
Să vedĭ a tereĭ tale frumósă re-nviere,
Tu ce aĭ stârpit cu sceptul, unelta de rodire
Din suflete şi câmpurĭ sămânţa de şerbire,
Acum te odihnesce gustând eterna pace
In taina maestósă a morţeĭ care tace,
Lăsând o lume 'ntrégă la tine să gândéscă...
Sunt nume destinate ca numele tĕŭ mare,
Să stee neclintite pe-a timpuluĭ hotare,
Şi vesnic să rĕspândă o farmică lumină
Pe seculiĭ ce 'n urmă trecênd li se închină.

Ruginósa — V. Alexandri.»

Ruja, deal în pădurea comuneĭ Cristescĭ.

Ruja, mic părâuaş care împreună

cu pârâul Văduţ formézâ pe Valea Sécă din com. Păşcanĭ.

Runcul, munte în com. Bogdănescĭ, îmbrăcat în pădure de brad, fag şi mestécăn.

Runcul, localitate în com. Négra Şaruluĭ.

Runcu, pârâŭ; afluent al pârâuluĭ Négra Şaruluĭ. (2 km.)

Runculuĭ (Délul), munte în com. Négra Şaruluĭ.

Runcul, pârâŭ; mic afluent al Şomuzuluĭ mic în com. Litenĭ.

Runcul, deal, îmbrăcat în pădure de fag şi mestécăn în comuna Litenĭ.

Runculuĭ (Vârful), munte în com. Broscenĭ. Tufiş şi păşunĭ.

Runculuĭ (Pârâul), mic afluent al Borceĭ.

Runcu Bolcu, munte în comuna Mălinĭ.

Runcu Barni, munte în comuna Mălinĭ.

Runcu-Borni, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Rêşca, în com. Bogdănescĭ.

Runcu-Mădeiuluĭ, munte în com. Mădeiu.

Runcu-Popi, munte în comuna Mălinĭ.

Runu, munte în com. Mălinĭ.

Ruptura, malul din spre nordul satuluĭ Rădăşenĭ. Pe la Ruptură trece un drum la Lămăşenĭ.

Rupturei (Pârâul), v. pârâul Ciureĭ.

Rupturile, deal, acoperit de pădure de fag, în com. Preutescĭ.

Rusca, sat, numit în partea estică Osoiu pe moşia rezĕşéscă din com. Dorna. Reşchirat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ, numĕră 52 case, în carĭ trăesc 56 capĭ de familie saŭ 175 suflete din carĭ 85 bărbaţĭ şi 90 femeĭ (11 israeliţĭ), fiind 61 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ propriŭ zis nu există. Locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ, ocupându-se cu plutĕritul, esploatarea pădurilor, crescerea şi economia vitelor.

Biserica din Ortóea şi şcóla din Gura-Negreĭ servesc şi acestuĭ sat. In sat sunt 2 surse

cu burcut (apă minerale feruginósă).

Un singur drum duce pe malul Bistriţei la Sunători (3 km.)

Rusca, pârâŭ în satul cu acest nume; isvorasce de sub Prislop şi după un curs de 5400 m. în care a învârtit 3 ferăstr şi o móră, se aruncă în Bistriţa.

Rusce, munte în com. Brosceni

Ruşi (La), parte din satul Balta Porculuĭ.

Ruşiĭ, pârâŭ; mic afluent al Mediascăĭ.

Ruşi, sat; v. Heresc..

Ruşi, sat, numit şi Roşiorii, pe moşia cu acelaş nume din com. Uidesci. Aşeḑat pe ţărmurile pârâuluĭ Mediasca şi Ruşiĭ, numără 104 case, în care trăesc 85 capi de familie saŭ 418 suflete, din carĭ 208 barbaţĭ şi 210 femeĭ (15 evreĭ), fiind 125 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 12 fălcĭ. Are o biserică cu patronul Sf. Arh. Mih. şi Gavr clădită de V. Adamache, servită de un preot şi un cântăreţ şi împroprietărită cu $8 \frac{1}{2}$ fălcĭ.

Şcóla din Forăscĭ servă şi acestuĭ sat.

Moşia e proprietatea Academiei Romane căreia a fost făcută danie de regretatul proprietar Vasile Adamache. Ea are întinderea de 600 fălcĭ, din carĭ 330 fălcĭ cultivabile, 70 fălcĭ padurĭ, 100 fălcĭ fânaţ şi restul neproductiv.

Împroprietăriţĭ în 1864 sunt: 30 fruntaşĭ, 32 pălmaşĭ şi 15 codaşĭ, stăpânind 211 fălcĭ şi 24 prj. Drumurĭ principale sunt: la Forăscĭ (2 km.) şi la Uidescĭ (4 km.)

In 1803, pe «moşia Roşiorii, a stolnicului Ianache Botez, eraŭ 18 liuḑi, plătind 280 leĭ bir anual, la carĭ se adăogeaŭ «liuḑiĭ ot tam» 21 plătind 316 leĭ bir pe an.» (Uricar vol. VII p. 251).

Rusóea, băltóga, în suprafaţa de 597 m. p., lângă satul Lunca din com. Paşcanĭ.

Rusu, unul dintre piscurile muntelui Bourul din com. Bogdănescĭ.

Rusu, Munte între com Brosceni, Şaru Dorneĭ şi Dorna, avênd 1540 m. altitudine

Rusu, pârâŭ, mic afluent al pârâuluĭ Tăeturile din com. Şaru-Dorneĭ.

Rusuluĭ (Pârâul), mic afluente al pârâuluĭ Negra Şaruluĭ, în com. Şaru Dorneĭ (3 km.).

Rusuluĭ (Pârâul), mic afluent al Rêşcuţeĭ.

Rusuluĭ (Pârâul), mic afluent al Săscuţeĭ micĭ, în com. Sasca.

Rusu Răscel, munte în comuna Bogdănescĭ, — acoperit de pădure de rĕşinóse, fag şi mestécăn.

S.

Sabasa, comună rurală în partea estică a pl. Muntele, spre vest şi la 62 km. de Fălticenĭ. Se megieşesce la est cu com. Mălinĭ, la vest cu com. Borca, la sud cu com. Fărcaşa şi la nord cu com. Mădeiu şi Broscenĭ.

Formată dintr'un singur sat, numĕră 206 case, populate cu tot atâţĭ capĭ de familie, saŭ 822 suflete, din carĭ 399 bărbaţĭ şi 423 femeĭ (2 israiliţĭ), fiind 180 contribuabilĭ.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 11300 leĭ şi la cheltuelĭ 11070 leĭ, iar al drumurilor 700 leĭ venit şi 670 leĭ cheltuelĭ. In tótă comuna sunt 30 caĭ, 102 boĭ, 108 vacĭ, 1503 oĭ şi 420 porcĭ.

Locuitoriĭ se ocupă cu plutăritul şi esploatarea pădurilor.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ în vârful Scoruşuluĭ e de 1150 m. E udată de Bistriţa şi Sabasa cu afluenţiĭ eĭ.

Moşia face parte din Ocol I Silvic al Domeniuluĭ Coróneĭ. Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 8216 hect. din carĭ 6020 hect. pădure, 960 cultivabile, 1200 fânaţ şi restul de 36 hect. sterp.

Ultimul an s'a cultivat: 326 hect. porumb şi 2 hect. cânepă.

Improprietăriţĭ în 1864 şi 1879 sunt 113 locuitorĭ, stăpânind 411 1/2 fălcĭ.

Piscurile cele maĭ însemnate de munţĭ de pe teritorul comuneĭ sunt: Arşiţa Unguruluĭ, Lacurile (1320) şi Gherghea (1050).

Pentru esploatarea moşieĭ, de când acésta face parte din Domeniul Coróneĭ, s'a construit o linie ferată ingustă de 20 km., pe care locomotiva «Elisabetha» cară butucĭ la Bistriţa, unde se légă în plute şi se trimit la vale, spre fasonare, la fabrica din Bacăŭ.

Locuitorii aŭ ce munci în ori ce vreme, iar munca lor e plătită îndoit maĭ scump de cât în alte părţĭ.

În 1803 «moşia Sabasa parte a M-reĭ Slatina şi parte a M-reĭ Rĕşca, avea 55 liudĭ, plătind 888 leĭ bir anual, a căror alişveriş este cu oĭ, scândurĭ şi alte lemne şi cu sucmane, neavênd loc de hrană şi hrana lor o aduc pe caĭ din alte părţĭ.» (Uricar. VII, p. 256).

Sabasa, satul ce formézǎ singur comuna cu acelaş nume. E risipit în ungul pârâuluĭ Sabasa şi pe ţĕrmul stâng al Bistriţeĭ (Vedĭ populaţia la comună).

Are o biserică de lemn, restaurată din noŭ de Admin. Domen. Cor. în 1889, cu patronul Sf. Dumitru, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ.

Scólele din Borca servesc şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt: la Borca (trece numaĭ podu peste Bistriţă), la Fărcaşa (6 km.) şi la Mălinĭ (44 km.)

Sabasa, pârâŭ; isvorasce de sub Muntele Lung, (com. Broscenĭ) şi, după un curs de 22 km., în care a învârtit 3 morisce şi o piuă, se aruncă în Bistriţă.

Are de tributarĭ din drépta pe: pârâul Sec, pârâul Stâneĭ, pâr. Căpăţînelor, al Colibeĭ, al Gemenilor, Piciorul scurt, Corauţa, Bolohanuluĭ, Frăsina şi Bisericeĭ; iar din stanga pe pâr. Săbăşiţa, Fântâna, Alăuta, Breaza, Glodişoru, Babşa, Ungurul de jos, Ungurul de sus, Scoruşuluĭ, Manzeĭ, al luĭ Niţă, Cocozis, al luĭ Branişte şi pâr. Padinilor.

Săbăşiţa, mic afluent al pârâuluĭ Sabasa.

Sabanluĭ (Podul), obârşia pârâuluĭ Usoiu din com. Varea Glodului.

Săhăstrieĭ (Pârâul), afluent al Negrişóreĭ. Tradiţia spune că-şĭ trage numele de la un sihastru, care'şĭ făcuse un schitişor pe albia luĭ. (v. schitu. Rarău.)

Sahastruluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Moişa în com. Bogdănescĭ.

Salahorilor (Pârâul), mic afluent al pârauluĭ Négra Broşcenilor, în com. Mădeiu.

Săndenĭ, parte din satul Dolhasca.

Săndenilor (Ţarina), pe şedul drept al Siretuluĭ, în com. Dolhasca.

Şandru, munte între com. Broscenĭ şi Dorna.

Sanduluĭ (Délul), cultivabil, în com Dolhescĭ.

Sărata, pârâŭ; isvorasce de la Oglindĭ (jud. Némţ) şi se varsă în Rêşca, în com. Drăguşenĭ.

Sărăturile, poénă pe moşia Stolnicenĭ Costandache.

Sârbĭ, sat pe moşia şi în com. Drăguşenĭ. Aşeḑat pe ţĕrmul drept al Moldoveĭ, numĕră 41 case, în care trăesc 46 capĭ de familie saŭ 191 suflete, din care 83 bărbaţĭ şi 108 femeĭ, fiind 25 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 7 fălcĭ, iar locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Are o biserică de lemn fără preot. Şcóla din Drăgănescĭ servesce şi acestuĭ sat.

Improprietărițĭ în 1864 sunt: 4 pălmaşĭ şi 27 codaşĭ, stăpânind 66 fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Drăguşenĭ (5 km.), la Drăgănescĭ (4 km.) şi la Răucescĭ (3 km.).

Spun bătrâniĭ satuluĭ că cu vre-o 50 anĭ în urmă nu eraŭ în Sârbĭ de cât 2—3 case.

Moşia, în mărime de 300 fălcĭ, forma un trup a parte, şi era a Monastireĭ Némţu, călugăriĭ căreia aŭ clădit şi biserica.

In 1786, Iulie 21, moşia Sârbĭ, ţinea de judeţul Némţu şi era a luĭ Teodor Ciurea, care se judecă cu egumenul M-reĭ Rêşca. (Uricar. de T. Codr. vol. VI, p. 267).

Săroieru, munte în com. Mădeiu.

Şărişoru, sat, pe moşia şi în com. Négra Şaruluĭ. Risipit pe colinele şi délurile ce ţĕrmuresc pârâul cu acelaş nume, numĕră 49 case în care trăesc 43 capĭ de familie saŭ 181 suflete, din care 86 bărbaţĭ şi 95 femeĭ, fiind 46 contribuabilĭ.

Locuitoriĭ sunt rĕzĕşĭ, dar slabĭ gospodarĭ.

Şărişor, sat, pe moşia şi în com. Şaru-Dorneĭ. Imprăştiat pe ţĕrmul drept al pârâuluĭ cu acelaş nume, numĕră 110 case, în care trăesc 109 capĭ de familie saŭ 359 suflete din carĭ 172 bărbaţĭ şi 187 femeĭ, fiind 142 contribuabilĭ. Locuitoriĭ sunt rĕzĕşĭ şi gospodarĭ bunişorĭ. Biserica şi şcóla din Şaru servă şi acestuĭ sat.

Şărişoru Mare, pârâŭ; obârşia luĭ

e în Fundul Șĕrbei din două părăuașe: Apa Rece și Isvorul Mare; după 10 kil. de șerpuire, în care a învârtit două morisce, se aruncă în Șaru. Are de tributar pe Șărișoru Mic.

Șărișoru Mic, părău, obârșia sa sunt 4 părăuașe numite Șărișore, ce ies de sub munții Șérba și Straja; după un curs de aprope 7 kil. în care a învârtit o moră, se varsă în Șărișoru Mare.

Șarlăul, baltogă, în suprafață de 309 m p lângă satul Lunca, din com Pășcani.

Șaru, sat, pe moșia și în com Șaru-Dorni. Ișĭ trage numele de la terenul roșietic numit *șar*, ce conține mult arsenic, ce altă dată se exploata trimițéndu-se în Austria. Mineralul se găsesce în bucăți.

Înșirat pe țĕrmurile păraelor Négra-Șarului, Valcelei, Rusuluĭ, și Părău mare, numeră 73 case, în carĭ trăesc 60 capĭ de familie saŭ 300 suflete, din carĭ 141 bărbațĭ și 159 femeĭ (13 israiițĭ), fiind 79 contribuabilĭ. Locuitoriĭ rĕzĕșĭ sunt bunĭ gospodarĭ. Are o biserică clădită de lemn, cu patronnul Duminica Mare, servită de un preot și 3 cântăreți împroprietăriță cu 18 fălcĭ. O școlă rurală mixtă, înființată în 1863, cu un învĕțător plătit de stat, frecuentată de 48 școlarĭ; în sat sunt 44 băețĭ și 53 fete, între 7—12 anĭ. Drumurĭ principale sunt: la Panacĭ (5 kil.), la Négra Șaruluĭ (5 kil.) și la Dorna (8 kil.).

Șaru Dorni, comună rurală situată la vestul pl. Muntele și la 100 kil. de Fôlticenĭ. Se mărginesce la E. cu com. Dorna și Brosceni, la V cu com Négra Șarului și Transilvania, la N cu com Broscenĭ și Transilvania. Are forma unuĭ poligon neregulat și e compusă din satele: Șaru, Piatu, Șărișoru, Pănacĭ Drăgoesa și Păltinișu, cu reședința în cel d'ântâĭ.

Populată cu 663 capĭ de familie ce numĕră 2426 suflete, saŭ 1222 bărbațĭ și 1240 femeĭ, (70 israiliți) Contribuabilĭ sunt 858. Are 4 bisericĭ servite de 3 preoțĭ ș. 8 cântărețĭ și 2 școle rurale mixte, frecuentate de 100 școlarĭ.

Budgetul comuneĭ pe 1892 1893 are la venit 8490 leĭ și la cheltuelĭ 8397.30 leĭ; iar al drumurilor 1890 leĭ venit și 1810 leĭ cheltuelĭ. In tótă com. sunt 1830 caĭ, 738 boĭ, 1353 vacĭ, 6180 oi, 461 capre și 381 porcĭ

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ, în vêrful Lucaciuluĭ e de 1777 m. E udată de Négra Şaruluĭ cu afluenţiĭ: Şărişoru Mare şi Mic, Pârâul Mare, Vâlcelele, al Pichetuluĭ, Pietrenilor, Rusuluĭ şi Mândrilă; Călimănelu cu afluenţiĭ sĕĭ; Négra Păltinişuluĭ cu afluenţiĭ: Tomnaticu şi Drăgoésa Mică şi Mare, Pârâul Varuluĭ, Gloduluĭ, Glodişoru şi Negrişóra cu afluenţiĭ Scoruş, Păltiniş, Catrinarĭ, Braduluĭ, Opcióreĭ, Săhăstrieĭ, Tophcióra şi Dârmoxa.

Ceĭ maĭ însemnaţĭ munţĭ aĭ comuneĭ sunt: Şĕrba cu vêrfurile Lucacĭ, Vârful Şĕrbeĭ, Rusul, Vânătu, Bómbeĭ, Panacĭ, Călimănel, Buzilénu, Mihailețu şi Bucinişu.

Intinderea teritorială a comuneĭ e de 12284 hect. din carĭ 4147 hect. pădure, 11 hect. cultivabile, 8000 hect. fân şi restul stâncĭ şi locurĭ sterpe. Moşia e proprietate rĕzĕşéscă. Locuitoriĭ se ocupă cu exploatarea pădurilor lor, crescerea şi economia vitelor şi plutăritul. Semănăturĭ nu se fac de cât fórte puţine; nu atât din causă că n'ar reuşi, cât pentru că locuitoriĭ nu sunt deprinşĭ. — In tótă comuna nu se găsesc 2 plugurĭ.

Ultimul an s'a cultivat 9 hect. cartofĭ, aprópe 2 hect. in şi 0.50 ariĭ ovĕz.

In comună sunt 5 isvóre de apă minerală:

1) «Carmen Sylva», renumitul isvor de apă minerală bicarbonată, al d-luĭ Dr. Polyzu, aflător pe ţĕrmul drept al pârâuluĭ Şaru, într'o posiţie deschisă fórte frumósă. Isvorul e abundent.

«După analisele făcute de Haquet 1789, Abrahamfi 1833, Dr. Stenner 1856, Dr. Pribram 1878, Dr. Bernath 1889 şi Dr. Istrati 1890, 1000 grame de apă din acest isvor conţine:

	grame ‰
Na_2CO_3 (Carbonat de sodiu)	0.37300
K_2CO_3 (» » potasiu)	.001614
Li_2CO_3 (» » lithiu)	0.00074
$FeCO_3$ (» » fer)	0,00405
$MnCO_3$ (» » mangan.)	0.01409
$MgCO_3$ (» » magnes.)	0.00254
$BaCO_3$ (» » bariu)	0.00193
$SrCO_3$ (» » stronţiŭ)	0.00071
$CaCO_3$ (» » calciŭ)	0.26650
$CaCl_2$ (Chlorur de calciŭ)	0,05840
$Ca_3(PhO_4)_2$ (Phosphat de calcĭ)	0.00030
$CaSO_4$ (Sulphat de calciŭ)	0.04233
SiO_2 (Siliciu anhydru)	0.04900
Al_2O_3 (Sesquioxyd de aluminiu)	0.00034
As_2O_3 (Anhydridă arsen.)	0.00177
CO_2 (Anhydridă carbonică)	2.02600
Substanţe organice	2.02600

Maladiile în contra cărora se recomandă sunt: Anemia, Chlorosa (palórea feţeĭ), Scrofulosa, Impaladismul, Eczema, Psoria.

risul, Lichenul, pelagra, Guta şi chiar Rheumatismul.

2) Burcutul luĭ Mândrilă (v. a. n.);

3) Burcutul luĭ Caşvan de-a stânga pârâuluĭ Negra;

4) Burcutul luĭ Ştefan Silvestru, conţinênd şi multă pucíósă şi,

5) Burcutul luĭ Gh. Ţarcă.

Tóte aceste isvóre conţin cam aceleaşi composiţiuni ca şi cel d'întâi.

Şarului, v. Cósta Şaruluĭ.

Sasca, comună rurală situată cam în centrul plăşeĭ Moldova de sus, la Vest şi la 10 km de Fălticenĭ. Se mărginesce la E cu com. Baia şi Rădăşenĭ, la S.-V. cu com. Baĭa şi Mălinĭ şi la N. cu com. Mălinĭ şi Brădăţelu. Forma-ĭ teritorială este aceia a unuĭ poligon neregulat înclinat spre albia Moldoveĭ, care 'l străbate de la N. V. spre S. E. Se compune din satele Sasca Mică, Sasca Mare, Bogata şi Păisenĭ cu reşedinţa în cel d'întâĭ.

Populaţia comuneĭ Sasca e: 494 capĭ de familie ce numéră 1743 suflete, din carĭ 884 bărbaţi şi 859 femeĭ (10 israiliţi). Contribuabilĭ sunt 367.

După ocupaţie sunt 4 ferarĭ, câţĭ-va stolerĭ şi ceĭ-l-alţĭ plugarĭ şi muncitorĭ cu braţele.

Are 4 bisericĭ servite de 2 preoţĭ şi 4 cântăreţĭ şi o şcólă rurală mixtă cu un invĕţător. În tótă comuna sunt 98 băeţĭ şi 92 fete cu etatea de şcólă.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 4460 leĭ la cheltuelĭ 4382.50 leĭ, iar al drumurilor 1012.50 leĭ venit şi 885 leĭ cheltuelĭ. Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 500—1000 m.

E udată de râul Moldova şi pâraele Şinca, Sasca şi Bogata cu afluenţiĭ lor. Două părţĭ din teritorul comuneĭ este muntos.

Moşia e proprietatea D-eĭ Princeseĭ El. G. Şutzu şi are întinderea de 2614 fălcĭ, din carĭ 939 fă cĭ pădure, 1039 fălcĭ cultivabile şi restul prundiş şi loc sterp.

Anul din urmă s'a cultivat 248 fălcĭ porumb, 35 fălcĭ orz, 251 fălcĭ ovĕz şi 17 fălcĭ hrişcă.

Improprietăriţĭ în 1864, sunt 18 fruntaşĭ, 121 pălmaşĭ şi 133 codaşĭ, stăpanind 915 fălcĭ.

La Păisenĭ este un ferăstrău cu un jug (gater) şi 15—30 pânze. Câţĭ-va dintre locuitorĭ se ocupă cu stupăritul, iar ceĭ din Bogata cu fabricarea doniţelor de brad.

Munţiĭ şi delurile comuneĭ

sunt acoperite cu pădurĭ de brad, puţin fag, plop, mestécăn şi fânaţurĭ. Prin pădurĭ se adăpostesc tot felul de vînaturĭ, iar în Moldova şi prin pârae se găsesc. păstrăvĭ, clean, mrénă, sglavocĭ etc (V. drumurile la sate.)

Locurĭ maĭ însemnate în comună sunt: Movila Bortósă, zisă şi Săpată (v. a. n.) şi Bogata. (v. a. n.)

In 1803, «Sasca a Vist Sandul Sturdza, avea 68 liudĭ plătind 936 leĭ bir anual, ocupându-se cu lucrul pământuluĭ şi făcutul draniţeĭ». (Uricariul vol. VII.)

Sasca Mare, sat, pe moşia şi în com. Sasca. Partea sud-estică a satuluĭ se numesce Şinca.

E cel maĭ vechiŭ sat din comună. Locuitoriĭ pórtă în de comun nume ce se vĕd a fi de origină germană, moştenite de la vechiĭ lor străbunĭ de obârşie Saşĭ (Satul exista pe timpul descălicăriĭ. V. Baia. Xenopol A. D. Ist. Rom.)

Aşeḑată pe ţĕrmul drept al Moldoveĭ, între păraele Sinca şi Meluşóia, numĕră 141 case în care trăesc 149 capĭ de familie saŭ 471 suflete, din carĭ 239 bărbaţĭ şi 232 femeĭ (2 israiliţĭ), fiind 104 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 80 fă[lcĭ]. Improprietăriţĭ în 1864 sunt [...] fruntaşĭ, 34 pălmaşĭ şi 50 [co]daşĭ, stăpânind 277 1/4 fălcĭ.

Are o biserică, cu patron[ul] Sf. Voivoḑĭ, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi împroprietări[tă] cu 8 1/2 fălcĭ. Şcóla din Sasca Mică servesce şi acestuĭ sat.

Drumurĭ principale sunt [l]a Sasca-Mică (peste Moldova, [...] km., la Mălinĭ 4 km.

Bătrâniĭ povestesc că începu[]tul satuluĭ a fost pus de o vă[]duvă săsoică cu treĭ feciorĭ şi că acésta s'ar fi întâmplat, zic eĭ, pe timpul luĭ Ştefan Vodă Cel Bun.

Sasca Mare, părâŭ; isvorasce de[...] de sub Cămeşoiul şi după ce a udat comuna pe o întindere de 12 km., se varsă în Moldova.

Are de tributarĭ din dreapta pe: Săscuţa luĭ Nicoricĭ, Săscuţa Mică, Poéna, Măcieşu şi Păràul Negru; iar din stânga pe; Scursura din Hleiu, P. Voiujilor, Ciungiĭ, P. Costoroveĭ, P. Moroşenceĭ, Borozan, P. Câmpulungénuluĭ, P. Vaduluĭ, Ploştin şi Tulbure.

Sasca Mică, sat, numit şi Ru[...] pe moşia şi în comuna cu acelaş nume.

Aşeḑat pe ţĕrmul stâng a[l]

Moldovei, numĕră 88 case, în carĭ trăesc 107 capĭ de familie sau 403 suflete, din carĭ 144 bărbaţĭ şi 209 femeĭ (3 israiliţĭ), fiind 70 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 13½ fălcĭ, iar locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Are o biserică, cu patronul Sf. Alexandru, zidită de Al. Sturza în 1847, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi improprietărită cu 8½ fălcĭ.

O şcolă rurală mixtă, înfiinţată în 1865, desfiinţată în 1876 şi reînfiinţată în 1887, cu un învĕţător plătit de stat, frequentată de 35 şcolarĭ şi înzestrată cu 17½ prj. pământ în vatra satuluĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 3 fruntaşĭ, 36 palmaşĭ şi 20 codaşĭ, stăpanind 210½ fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Lamăşenĭ (615 m.), la Baia (4 km.), la Mănnĭ (7 km.) şi la Cornu Luncei (4 km.).

Pe la 1834 nu eraŭ acĭ de cât vre-o 3—4 case locuite de ruşĭ şi un han, de acĭ şi numele de Ruşi pe care 'l-a purtat satul până pe la 1869, când stabilindu-se acĭ câţĭ-va ómenĭ din Lămăşenĭ şi de prin Sasca Mare, satul se maĭ mări luând numele de Sasca Mică.

Săscuţa Mică, părău; isvorasce din délul Fântâneĭ şi se varsă în Sasca Mare, avênd lungimea de 7—8 km.

Are de tributarĭ de-a drépta pe: Părăul Velniţeĭ, Păr. Rusuluĭ, Păr. Lung, Cracu Stâneĭ, Nebunu şi Harjurile, iar de-a stânga pe: Gădenĭ, P. Lucăĭ şi Losniceriu.

Săscuţa luĭ Nicoricĭ, părăŭ; isvorasce din délul Stâneĭ şi se varsă în Sasca Mare, avênd lungimea de 6 km. Primesce pe părăul Rotăriei şi Cosmesculuĭ.

Satuluĭ (Pă-ăul), mic afluente al Părăuluĭ Mare (Matióeĭ) în com. Tătăruşĭ (4 km.)

Satuluĭ (Părăul) isvorasce din satul Fântâna Mare, pe care 'l străbate şi se aruncă în Şomuzul Băcĭ (Mare), avênd 3 km. de lungime.

Satul Noŭ, V. satul Hăitópe.

Săvescĭ, sat in com. Drăgănescĭ. Aşeḑat pe şesul Moldoveĭ, e străbătut de părăul Isvórelor. Numĕră 83 case în carĭ trăesc 97 capĭ de familie saŭ 351 suflete, din carĭ 187 bărbaţĭ şi 164 femeĭ. Toţi locuitoriĭ sunt

plugarĭ. Vatra satuluĭ ocupă 9 fălcĭ.

Are o biserică, cu patronul Sf. Voivodĭ, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. Şcóla din Drăgănescĭ servesce şi acestuĭ sat.

Până la 1878 satul Săvescı era anexă a comuneĭ Brusturĭ alipită atuncĭ la Drăgănescĭ.

Moşia e a moştenitorilor decedatuluĭ N. Drosu care a cumpĕrat-o de la stat şi are mărimea de 200 fălcĭ cultivabile.

Drumurĭ principale sunt: la Brusturĭ (3 km.), la Drăgănescĭ (3 km.), la Şoimărescĭ (1025 m.), la Rĕucescĭ (400 m.) şi la Sârbĭ (1516 km.).

Locuitoriĭ vorbesc dialectul Ardelén de unde dânşiĭ spun că aŭ venit după o fómete mare.

Cel maĭ vechiŭ proprietar al moşieĭ ar fi fost un óre care Sava saŭ Savu, care trăind în Iaşĭ îşĭ arenda moşia pe marele câştiŭ de 7 leĭ vechĭ şi o cofiţă de fragĭ. El, ne-avênd copiĭ, a făcut'o danie M-reĭ Némţu.

Săvescĭ, móra d-luĭ General Racoviţă, lângă satul cu acest nume, are două pietre şi aduce venit 1000 leĭ anual. E pusă în mişcare de apa iazuluĭ.

Săvescĭ (Iazul din), format de pâ-

râul Isvórelor, are s[...]
peste 1000 m. p. Co[...]
caras, ştiucă, clén şi [...]

Scara, v. La Cheĭ.

Scăricica, localitatea [...]
Pârâuluĭ cu Pesce, d[...]
Négra Şaruluĭ.

Scăricica, munte în con[...]
avênd 1396.1 m. de [...]

Scăricele (Pârâul), mi[...]
Bistriţeĭ în com. Br[...]

Scările Domnului, v. [...]
lor.

Scările luĭ Vodă, dou[...]
brăcate în pădure [...]
esenţe, în com. Păşc[...]

Scănelelor (Bâtca), v. [...]

Schinigeniĭ, délul cu [...]
d'asupra satuluĭ Buc[...]

Schinigeniĭ, pârâŭ; n[...]
al pârâuluĭ Buciumer[...]

Schinigeniĭ, valea pâr[...]
cest nume.

Schituluĭ Manolea (Ia[...]
în suprafaţa de 10 [...]
tea schituluĭ Manole[...]

învàrtesce o morişcă şi se varsă în Platoniţa.

Scoruş, pârâŭ; mic afluent al Negrişóreĭ.

Scoruş, munte în com. Broscenĭ peste care trece hotarul Bucovineĭ. Are 1352.2 m. altitudine.

Scoruş, munte în com. Broscenĭ din spre Şaru-Dorneĭ, avênd 1396.1 m. altitudine.

Scoruş (Vârful), munte în com. Sabasa, avênd 1150 m. altitudine.

Scoruşuluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Sabasa.

Scrânciobul, munte între com. Broscenĭ şi Dorna.

Scursura din Hleiŭ, pârâuaş, afluent al pârâuluĭ Sasca Mare.

Scursurile Măcieşuluĭ, două pârâuaşe tributare pârâuluĭ Măcieşu.

Scurt (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Stejarul, com. Fărcaşa.

Sec (Pârâul), curge prin satul Zugrenĭ, com. Dorna şi se aruncă în Bistriţa (3 km.).

Sécă, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Rêşca.

Sécă, pârâŭ; mic afluent al Sireţeluluĭ.

Sécă, poénă pe moşia Stolnicenĭ-Costandache.

Sĕcătura, o scursură din ploĭ în com. Mădeiu.

Sĕcătura, pârâŭ: mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Fărcaşa.

Sĕcu, pârâŭ; mic afluent al pâr. Négra Broscenilor.

Sĕcu, pârâŭ; mic afluent al pâr. Borca, din drépta.

Sĕcu, pârâŭ; mic afluent al pâr. Borca, din stânga.

Sĕcu, pârâŭ; mic afluent al Sabaseĭ.

Sĕcu, pârâŭ; mic afluent al Fărcaşeĭ.

Sĕcu, pârâŭ; afluent al Siretuluĭ, de la intâlnirea cu Pârâul Ocólelor îşĭ schimbă numele în Tăbăcăria.

Sĕcuenĭ, fost sat rĕzĕşesc în com. Drăguşenĭ (v. a. n.).

Sĕcuenĭ, pârâul ce trece prin vatra deşfiinţatuluĭ sat şi după se măresce cu Garalcu se varsă în Hatia. Lungimea de 3 km.

Sĕcululĭ (Vârful), munte in com Mălinĭ.

Şĕrba (Fundul), o înfundătură a munţilor cu acest nume.

Şĕrbeĭ (Munţiĭ), ceĭ maĭ înalţĭ munţĭ din com. Négra Şaruluĭ şi Şaru Dorni, a căror cele maĭ însemnate virfurĭ sunt : Lucaciul, In vârful Şĕrbeĭ, Harla, Preluca vinătoruluĭ şi Piciorul luĭ Panac. (V. a. n.)

Culmea lor forméză hotar între Romania şi Bucovina Piscurile sunt pleşuve, iar cóstele şi pólele îmbrăcate în pădurĭ de rĕşinóse.

Şĕrbeĭ (In Vârful), unul dintre piscurile munţilor Şĕrbeĭ, în com. Şaru Dorni, avênd 1651 m. de altitudine.

Şerpăria, munte în com. Mădeiu.

Şerpeluĭ (Pârâul), mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Broscenĭ.

Şes-Tina, partea estică a satuluĭ Négra Şaruluĭ.

Şes-Tina Mare, poénă in pădurile com. Şaru Dorni şi Négra Şaruluĭ.

Şes-Tina Mare (Délul), deal muntos în com. Şaru Dorni.

Şes-Tina Mică, v. Hăjenilor.

Severin, deal, în satul Ciumulescĭ Gani.

Sfăcă (Móra luĭ), morişcă pe pârâul Şerişoru, în com. Şaru Dorni.

Sfârbie, pârâŭ; mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Broscenĭ.

Sgheabul Tarniţa, munte în com. Dorna.

Sibechenilor (Délul), între pârâul Ulia şi Saca, din com. Boróia.

Siga, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Fărcaşa.

Sigeĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Nemţişorul.

Siliştea, fost sat între Cristesc[illegible] şi Moţca. Mihaĭ Sturza Vo[illegible] 'l a desfiinţat, mutând loc[illegible] toriĭ în Moţca.

Siliştea, pârâŭ; afluent al Şo[illegible]

zuluĭ mic, în com. cu acelaş nume. (2500 m.).

Siliştea, deal cultivabil în com. Dolhasca.

Silişte, fost sat pe délul cu acest nume din com. Dolhasca. Tradiţia spune că i se maĭ zicea şi Iliescĭ.

Silişte, localitate pe moşia Hârtopele, unde se spune că ar fi fost un sat cu acest nume.

Siliştea, deal în com. Miroslăvescĭ, parte pădure, parte imaş.

Siliştea, localitate pe pârâul Vlădescĭ, în com. Preutescĭ.

Siliştea, pârâŭ, numit şi Socĭ pentru că taie satul cu acest nume din com. Miroslăvescĭ şi, după un curs de 5 km. în care a învârtit o moriscă, se varsă în Moldova.

Siliştea, pârâŭ în com. Dolhasca se pierde pe şesul Siretuluĭ.

Siliştea, pârâŭ, isvorasce din satul Rădăşenĭ şi, după ce primesce din stânga pe Lămăşanca, se varsă în Şomuzul Mare.

Siliştea, comună rurală situată la nordul plăşeĭ Şomuzul spre N.-E. şi la 23 km. de Fălticenĭ.

Se mărginesce la E. cu com. Litenĭ, la V. cu com. Valea Glodului, la S. cu com. Dolhescĭ şi la N. cu jud. Botoşanĭ şi Bucovina de care se desparte prin pârâul Racova, zis aprópe de gură şi Suceviţa.

Forma-i teritorială este aceia a unuĭ drept unghiu înclinat spre albiile Siretuluĭ şi a Şomuzuluĭ Mare.

Compusă din satele: Siliştea, Stirbeţu, Balta Porculuĭ şi Budăiu, — cu reşedinţa în satul de la care i s'a dat numele.

Populate de 204 capĭ de familie ce numĕră 778 suflete saŭ 401 bărbaţĭ şi 377 femeĭ (7 evreĭ) fiind 181 contribuabilĭ.

Are două biserici servite de un preot şi doĭ cântăreţĭ şi o şcólă, în Stirbĕţ.

Budgetul comuneĭ pe 1892-1893 are la venit 3002 leĭ şi la cheltuelĭ 2862.31 leĭ; iar al drumurilor 685 leĭ venit şi 610 leĭ cheltuelĭ. In totă comuna sunt 79 caĭ, 229 boĭ, 287 vacĭ, 765 oĭ, 12 capre şi 160 porcĭ. Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variasă între 330—335 m. E udată de râul Siret şi paraele Şomuzul Mic, Velniţeĭ, Siliştei, Pleşeĭ, Suceava, Racova (Suceviţa).

Lingurarilor, Popeĭ, Porculuĭ şi Părlitura. Moşia e proprietatea d-luĭ Al. Gr. Bonachi. Intinderea teritorială a comuneĭ de 1570 fălcĭ, din carĭ 660 fălcĭ pădure, 745 fălcĭ cultivabile, 195 fălcĭ fânaţ şi restul prundişĭ, râpĭ şi teren puţin productiv. Ultimul an s'a cultivat 80 fălcĭ grâŭ, 280 porumb, 48 orz, 67 ovez, aprópe 4 fălcĭ cartofĭ, 2 cânipă, 24 fălcĭ trifoiŭ şi 20 prj. hrişcă. Improprietărițĭ în 1864 sunt 37 fruntaşĭ, 46 pălmaşĭ şi 33 codaşĭ, stăpânind 272½ fălcĭ.

Cu 7—8 anĭ în urmă funcţiona, pe pârâul Velniţeĭ, o fabrică de spirt, ale căreĭ instalaţiunĭ aŭ pornit spre ruină.

Siliştea, sat pe moşia şi în com. cu acelaş nume. Aşeḑat pe délul Siliştea, numĕră 56 case în carĭ trăesc 56 capĭ de familie saŭ 219 suflete, din care 112 bărbaţĭ şi 107 femeĭ (2 israiliţĭ), fiind 64 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 8 fălcĭ. Improprietărițĭ în 1864 sunt 9 fruntaşĭ, 12 pălmaşĭ şi 19 codaşĭ, stăpânind 72 fălcĭ.

Are o biserică, cu patronul Sf. Maria (15 Aug.), zidită de Lupu Botez în 1861, servită de un preot şi un cântăreţĭ, împroprietărită cu 8½ fălcĭ.

Şcóla din Ştirbeţ servă şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt: la Valea Gloduluĭ (3500 m.) la Litenĭ (4500 m.) şi la Ştirbĕţ (4400 m.).

Satul a fos mutat unde se află acum de Constantin Botez cu câţĭ-va zecĭ de anĭ în urmă. Maĭ nainte el se afla lângă Şomuzul Mic, pe ţĕrmul stâng; acolo, unde se vede şi astă-ḑĭ o cruce, locul Sf. Mase a bisericeĭ satuluĭ.

Intr'un document prescurtat, publicat în Uricariul de T. Codrescu, vol. XVI, p. 293, a căruia dată n'o cunóscem, se zice că, în schimbul unor sate din ţinutul Dorohoiu, Ursache Davidel a dat «a patra parte din sat din *Silişte, cu heleşteŭ în Şomuzul împuţit*, din ţinutul Suceveĭ şi părţile din Mereşcĭ, partea luĭ Adam ginerele luĭ Botez.....»

In 1803, «Siliştea proprietatea Botezĕştilor avea 24 liuḑĭ plătind 304 leĭ bir anual, la carĭ se maĭ adăogiaŭ «breslaşiĭ ot tam» cu 48 leĭ.» (Uricariul VII, p. 254).

Simionescilor (Délul), muntişor în com. Dorna.

Simion a Niţóeĭ (Pârâul luĭ), mic afluent al pârâuluĭ Fărcaşa.

Şinca, părâŭ; isvorasce din Poeniţa Şerpelui, udă com. Sasca pe o lungime de 7 km. şi se varsă în Moldova.

Are de tributarĭ pe Hohalea şi paraul Chiliei. Despre acest părâŭ se povestesc următorele: Un locuitor, numit Burcŭ, săpă o fântână în Poeniţa Şerpeluĭ, fantană ce există şi astăḑi purtându-i numele, şi isvorul fu aşa de puternic că dadu nascere părâuluĭ

Şinca, partea Sud-Estică a satului Sasca.

Şincel (Délul), în com Sasca. — Fanaţ şi pădure măruntă de brad şi plop.

Şindilei (Părâul), mic afluent al Holdiţeĭ, com. Brosceni.

Sinescului (Delul), cultivabil, în com. Pleşescĭ

Şintaga, deal între com. Sasca şi Baia. Pădurĭ de reşinóse

Şipotele, pârâuaş în satul Rădăşenĭ, numit şi Părâul Satuluĭ; afluent al Şomuzuluĭ Mare (6 km.)

Şipote (La), un mal, la apus şi chiar in marginea satuluĭ Rădăşeni, din carĭ ies nisce isvóre puternice, recĭ ca gheaţa şi limpeḑi ca lacrima

Şipotul, mic afluent al părâuluĭ Poena din com. Sasca.

Şipotul, mic afluent al Şomuzului Mare, în com. Brădăţelu

Şipotul, mic afluent al părâului Ţoleşcĭ.

Şipotul Mare, mic afluent al părâuluĭ Recea, din com. Văscanĭ.

Şipotul Mic, mic afluent al părâului Ţolescĭ.

Şiragurilor (Părâul), mic afluent al părâuluĭ Borca.

Sirghieni, sat; v Sănătorĭ

Sireţel, pădure de diferite esenţe în com Lespeḑĭ.

Sireţelu, părâŭ; isvorasce din pădurea cu acest nume, străbate satul, şi după un curs de 4—5 km. se varsă în Siret. Primesce din drepta pe Seca, Hamosu şi Cornu, iar din stânga pe Părâul Deluluĭ şi Ţuţóia

Sireţelu, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Lespeḑĭ. E in-

părţit în treĭ părţĭ Ţuţóea, Délul şi Vatra.

Tăbărât pe două délurĭ ce ţĕrmuresc pârâul Sireţelul, numĕră 356 case, în care trăesc 354 capi de familie saŭ 1489 suflete, din carĭ 729 bărbaţĭ şi 760 femeĭ (36 israeliţĭ), fiind 284 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 44 fălcĭ; iar locuitoriĭ nu prea sunt gospodăroşĭ.

Moşia, proprietate a d-luĭ Samuil Meyer Hoffer, e de 3000 fălcĭ, din carĭ 725 fălcĭ cultivabile, 800 fălcĭ pădure, 160 fălcĭ fânaţ, restul imaş, ponóre şi bălţĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 8 fruntaşĭ, 72 pălmaşĭ şi 64 codaşĭ, stăpânind 539 fălcĭ 66 prj.

Are o biserică pornită spre ruină, în care nu se maĭ oficiază, servită de un preot.

O şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de comună, frequentată de 23 şcolarĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Lespeḑĭ (2500 m.) la Stolniceni Costandache (5 km.) şi la Hârlăŭ (9 km.).

In 1803, «Sărăţelul proprietate a Medelnicerului Nicolae Pascal, avea 107 liuḑĭ, plătind 1172 leĭ bir anual, fiind şi 3 liuḑĭ de ceĭ fără bir.» (Uricar. vol. VII, p. 246.)

In 1806 găsim proprietar pe Medelnicerul Nicolae Tudur, care se judecă cu Hermezia proprietarul moşieĭ Stolniceni, pentru hotarul moşieĭ. (Uricar vol. VI, p. 206).

Siretul, Râŭ. Nume străvechiu, tocmaĭ de pe timpul Sciţilor *Siret*, însemna la sciţĭ *flum* (B. P. Hăşdĕŭ, Ist. Critică, vol I, p. 185). Herodot îl numesce *Tiarantos*, Ptolomeŭ *Τεράντος*, cu spiritul aspru, Marcelinus Ammianus *Gerasus*, iar Constantin Porfirogenitul *Σέρετος* (Ist. Rom. de A. D. Xenopol. Maĭ nainte de sosirea Romanilor ne spune Miron Costin că se numia *Halup*. (Letopis. I. p. 21); iar Nic. Costin îl schimbă în Halum (Letopis. I, p 67).

Spătarul Milescu (Letopiseţul I, p. 109) ne maĭ spune: «Şi aşa, Laslăŭ Craiŭ, gonindu-ĭ prin munţĭ, scos' aŭ şi pre aceştĭ Tătarĭ, carĭ aŭ fost locuitorĭ la Moldova, de 'ĭ-aŭ gonit până'ĭ-a trecut apa Siretuluĭ. Acolo Laslăŭ craiŭ, ce se chiamă Leşesce Stanislav, stând în ţĕrmurile apeĭ, aŭ strigat unguresce: «*Seretem*, *seretem*,» ce se zice românesce *place-mĭ place-mĭ*, saŭ cum aĭ zice *aşa-mĭ place, aşa-mĭ place*! Maĭ apoĭ, daca s'aŭ descălicat ţéra, dupre

cuvîntul craiuluĭ ce aŭ zis *sere tem*, aŭ pus numele apeĭ *Seret* » (Vedĭ şi Apendics I de pe lângă Letopis. I, p 377). Acésta însă nu este de cât o legendă

Işi are obarşia nu departe de satul Pursucheĭu din Bucovina Intră în ţéră pe la Vespol a; udă judeţele Dorohoiŭ şi Botoşanĭ şi trece în judeţul Sucéva din sus de Litenĭ; străbate comunele Litenĭ, Dolhescĭ, Dolhasca, Lespeḑile, Paşcanĭ şi Stolniceaĭ pe o lungime de 71 km. intră în judeţul Roman din jos de satul Cosmescĭ şi şi continuă cursul prin jud. Bacău, printre jud. Putna şi Tecucĭ, Râmnicul Sărat, Brăila şi Covurluiŭ şi la Barboşĭ, între Galaţĭ şi Brăila, se varsă în Dunăre.

Are de tributarĭ din drépta pe: Suceva, Şomuzul Mic, Păraul Pietrenilor, Paraul luĭ Miron, Şomuzul Mare, Păltinosul, Probota (pârăul luĭ Pulpă), Heciu, Conţasca, Valea Sécă, Tabăcăria, Brătescĭ Pârlógelor, Purcuescĭ Pietrişu, Pârăul Moriĭ şi Gârla Moriĭ; iar din stânga (în jud Sucéva) Turbăţica, Pietrosul, Sireţelu, Pârăul Rugineĭ, Badiliţa şi Boldesci.

Malurile nisipóse ale Siretuluĭ fiind slabe, cum şi din causa multor cotiturĭ, produce marĭ daune satelor şi proprietarilor de pe lângă ţĕrmurile sale.

Canalisandu-se, ar putea servi ca mijloc de comunicaţie şi ar aduce nu puţin folos ţĕreĭ

Conţine tot felul de pesce de râŭ, intre care somn şi, când vine mare, morun.

Siretul, şesul râuluĭ cu acest nume in lăţime de 1 3 km. şi lungime pe tot lungul râuluĭ. E fórte productiv şi priincios tuturor semĕnăturilor.

Siretul de jos, plasă din judeţul Sucéva, Mărginită la E. cu pl. Siretul de sus, la V. cu jud. Roman şi Némţu, la S. cu jud. Roman şi la N. cu pl Moldova de jos şi Siretul de sus.

Forma sa se apropie de aceia a unuĭ patru later maĭ mult saŭ maĭ puţin regulat marginit spre E. şi V de albiile rîurilor Moldova şi Siretul despărţite prin şirul délurilor Paşcanĭ-Cristescĭ, imbrăcate in pădurĭ.

In cereale este cea maĭ productivă plasă din judeţ Intinderea teritorială e de 34271 fcĭ. saŭ 49082 h., din carĭ aprope jumătate e acoperită de pădurĭ.

Reşedinţa Sub Prefectureĭ este in Păşcanĭ Se compune din comunele Păşcanĭ, Cristescĭ,

Miroslăvescĭ și Stolnicenĭ, carĭ sunt formate din 24 sate. Numĕră 3394 case, locuite de 5286 capĭ de familie saŭ 21,905 suflete; din carĭ 11052 bărbațĭ și 10853 femeĭ (11771 necăsătorițĭ, 8816 căsătorițĭ, 1289 văduvĭ și 29 divorsațĭ; sciŭ carte 1731 numaĭ).

Contribuabilĭ sunt 3417. In acéstă plasă sunt schiturile Brătescĭ și Bourenĭ. (v. a. n.) E țĕsută de șoselele: Roman-Fôlticenĭ (a statuluĭ), Moțca-Pășcanĭ-Târgu-Frumos (județénă), Lespeḑĭ-Pășcanĭ, Miroslăvescĭ-Pășcanĭ și Pășcanĭ-Cosmescĭ-Roman (comunale).

Ca instalațiunĭ industriale pot cita atelierul din gara Pășcanĭ și fabrica de spirt din Cristescĭ. Totalul budgetelor comunale pe 1892—1893 e de 100264 leĭ venit și 89118 leĭ cheltuelĭ iar al drumurilor 18144 leĭ venit și 14794 leĭ cheltuelĭ. Statul nu posedă niciĭ o moșie în acéstă plasă.

Siretul de sus, plasă din județul Sucéva. Se mărginesce la E. cu jud. Botoșanĭ și Iașĭ, la V. cu pl. Șomuz și Moldova de jos, la S. cu plasa Siretul de jos, jud. Roman și Iașĭ și la N. cu pl. Șomuzul și jud. Botoșanĭ. Forma ĭ teritorială se asémĕnă cu a județuluĭ. E străbătută de la N. spre S. de râul Siret

Formată din comunele: Dolhasca, Lespeḑile, Ruginósa Văscanĭ și Tătărușĭ cu reședința Sub-Prefectureĭ în târgușorul Lespeḑĭ. Satele ce compun aceste comune sunt în numĕr de 30. Suprafața plășeĭ e aproximativ 51923 fcĭ. saŭ 74363 hect.

Numĕră 4922 case, în care trăesc 5596 capĭ de familie saŭ 20230 suflete din carĭ 10192 bărbațĭ și 10038 femeĭ (10607 necăsătorițĭ, 8142 căsătorițĭ 1566 văduvĭ și 14 divorsațĭ. Sciŭ carte 1712). Contribuabilĭ sunt 3613.

In plasa Siretul de sus se află M-rea Probota și satul Ruginósa în care se află rĕmășițele luĭ Vodă Alexandru I. Cuza.

Totalul budgetelor comunelor din plasă, pe 1892—1893, e de 84570 leĭ venit și 84209 leĭ cheltuelĭ, iar al drumurilor 18996 leĭ venit și 15751 leĭ cheltuele.

Statul posedă în plasa Siretul de sus 9 moșiĭ cu 145935.36 leĭ venit anual, — avênd 6579 hect. pădurĭ.

Slatina, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Fărcașa.

Slatina, mănăstire de călugărĭ în com. Mălinĭ. E situată într'o

posiție fórte frumósă pe o poenă de pe țěrmul stâng al păráu uĭ Suha mică, la V de Mălinĭ și Fòlticenĭ și la o depărtare de 10 km. de Mălinĭ și 27 km. de Fòlticenĭ.

La prima vedere ți se pare că aĭ 'nainte o cetate patrată avênd câte un turn in fie care colț. Zidurile ce-o inconjură sunt forte inalte și grόse avênd ici colo câte o ferestrue ingustă. Pe zidul din spre sud d'asupra porțiĭ este marca țěreĭ, cu capul de zimbru și semi luna.

Budgetul M reĭ are la venit și cheltuelĭ 4920 leĭ. In ea se adăpostesc 16 călugărĭ ș. 3 frațĭ.

Numirea i s'a dat de la o fântână de slatină (apă minerală sărată) aflătore spre S și la 5—600 metre de mănăstire —

Tradiția și Letopisețele țěreĭ ne spun că ea s'a intemeiat in impreјurările urmĕtóre:

«Alexandru Lăpușnénul fiind Domn, aŭ făcut monastirea Slatina; așa zic ómeniĭ, că trăind un sihastru [1]) acolo, și fiind un paltin copaciu mare, unde este acum prestolul in oltariŭ, vedea in oltariu, vedea acel sehastru, spre Dumminci și spre alte ḑile marĭ, multe luminĭ intru acel paltin la vremea slujbeĭ bisericeĭ. Și i s'aŭ arătat Maica Precista in vis, și 'ĭ aŭ zis să mérgă la Alexandru Vodă să 'ĭ zică să facă monastire, — și mergênd sihastrul la Alexandru Vodă, s'aŭ îndemnat Alexandru Vodă de sihastru de aŭ făcut monastirea Slatina, intru ace loc unde aŭ fost paltinul [1]), și aŭ adus și capul sfântuluĭ Grigorie Bogoslovu, de stă până astă-ḑĭ la sfânta monastire la Slatina, ferecată cu argint și cu pietre scumpe.»

Și «domnind Alexandru Vodă țéra, intru lauda luĭ Dumneḑeŭ, aŭ zidit monastirea Slatina, cu multă cheltuelă și osârdie și o aŭ sfințit Grigorie Mitropolitul. Iară la sfințenie zic să hi fost preoțĭ cu diaconĭ 117, in anul 7066 (1558) Octombrie 14.» — (Letopis vol II, p 183 și vol I, p 210.)

Sub capul Sf. Grigore s'a găsit urmĕtorul «Sirep».

«Precum am bine-voit Domnia mea cu a nóstră bună-voire și cu curată și dragă inimă și din tótă bună voia nostră și cu aju-

[1] Tradiția spune că se numia Fa-bouxe, de la care portă numele și muntele din spatele monastireĭ.

[1]) Paltinul se spune că a fost zidit in zidul din spre Sud al bisericeĭ, acolo unde și astă-ḑĭ se observă o gaură patrată, din care, spun călugăriĭ, orĭ cine póte scóte bucățĭ putrede de ale paltinuluĭ.

tor de la D-deŭ, am dat și am miluit și am întărit a nóstră veche ctitorie sfânta monastire de la sfântul Munte, de la Vatoped, unde este hramul Bunavestire a prea curateĭ stăpâneĭ nóstre Născĕtóre de Dumnedeŭ și pururea fecióreĭ Marieĭ cu o cervăsărie ce este în Solon, ce acea cervăsărie Domnia mea am cumpĕrat-o de la un cadiŭ turc anume Baluium de la Solun, drept 6500 aspri turcescĭ și am dat'o pe acea maĭ sus scrisă cervăsărie să fie supusă către sfânta mănăstire de la Vatoped, pentru că aduseră rugătoriĭ noștri kir. Maxim Eclisiarhul și Sofronie starețul proegumen și cu alțĭ frațĭ de la sfânta monastire Vatoped, în țéra nóstră și la noĭ sfintele Móște: întâĭ sfântul cap al sfântuluĭ Grigore Bogoslov și sfintele móște, sfintele falcĭ a sfântuluĭ Ión Zlatoust, și sfintele móște sfântul și marele deget al sfinteĭ Aneĭ Maĭceĭ Prea curateĭ stăpâneĭ nóstre Născătóreĭ de Dumnedeŭ și pururea Fecióreĭ Marieĭ.

Decĭ și Domnia Mea împreună cu aĭ noștri rugătorĭ și părințĭ: Cir Grigorie Mitropolitul Suceveĭ și Cir Eftimie Episcopul Rădăuților și Cir Anastasie Episcopul Romanuluĭ, aŭ primit și toțĭ sobornicesce blagosloviră cum că să punem sfintele móște întru a nóstră de noĭ zidită sfânta monastire de la Slatina, unde ĭaste hramul sfânta Preobrăjanie a D-luĭ D-deuluĭ și Mântuitorul Nostru Is. Chrs. Decĭ Domnia Mea cu mare bucurie ne-am bucurat, și prea frumos am împodobit sfintele móște și cu mult aur le am ferecat pe acele maĭ sus scrise móște și multe pietre de mult preț am pus către sfintele móște și le am pus întru a nóstră monastire de la Slatina.

Și întru aceașĭ așișderea am bine-voit Domnia mea cu a nóstră bună voire și cu curată și dragă inimă și am tocmit ca să aibă sfânta lavră, de la noĭ mertic pe fie-care an, câte 300 de galbenĭ roșiĭ și am dat și am plinit, și ca s'avem a da până ce va sta sfânta lavră de la sfânta monastire de la Vatoped, pentru mântuirea și sănătatea și pentru sufletul Domnieĭ mele și pentru mântuirea și sănătatea și pentru sufletul Ruxandeĭ Dómneĭ Domnieĭ Mele și pentru sănătatea dăruiților de D-deŭ fiiŭ Domnieĭ Mele Ionașcu, Bogdan, Mihail și Petru și a fiĭcelor Domnieĭ Mele: Tudora, Cniajna și Teofana și pentru sufletele sfinților răpo-

sfinților părinților noștri, și pentru sănătatea tinerilor și a totă țera Domniei mele și pentru totă legea creștinéscă pravoslavnică; cum că să fie acea mai sus scrisă cervăsărie sfintei monastire de la Vatoped unde este hramul Buna Vestire a Prea curatei stăpânei nostre Născătóre de D-ḑeŭ și pururea Fecioreĭ Maria și unde este Egumen rugătoriul Nostru Calist, de la noĭ uric cu tot venitul neclintit nici o diniоră în vecii vecilor; pentru că am cumpărat Domnia me pe acea mai sus zisă cervăsărie tot pe banĭ gata spre aceia este credința Domniei Nostre pre cea mai sus scrisa Io Alexandru Voevod, și credința Prea iubiților fiii Domniei mele Ionașcu și Bogdan și Mihaĭ și Petru și credința boerilor noștri, credința D-sale luĭ Negoe și a D-sale a luĭ Vascan Movilă, Pârcălabul de Hotin, credința D sale luĭ Iosif Veveriță Pârcălabul, credința D-sale luĭ Alexandru Budaĭ Pârcălabul, credința D-sale luĭ Ion Dancul și D sale Cristea Pârcălabul de Nemț, credința D-sale luĭ Andrica și credința luĭ Toder Pârcălabul din Cetatea Nouă, credința D-sale luĭ Dumitru Pârcălabu de Suceva, credința D-sale luĭ Moga Spătarul, credința D sale luĭ Zbiesiu Postelnicul, credința D sale luĭ Ion Petric Visternicul, credința D-sale Costin Paharnicul credința D sale luĭ Andreică Stolnicul, credința D-sale luĭ Pașcu Comisul și credința tuturor boierilor noștri Moldovenești a mici și marĭ

Iară după a nostră viață cine va fi domn din fiiĭ noștri saŭ din némul nostru, saŭ iarăși orĭ pe cine ar alege Dumnezeŭ a fi Domnitor țereĭ nóstre Moldovei, acela ca să nu strice a nóstră danie și întărire și acea mai sus scrisă tocmelă ci ca să aibă a întări și a inoi, a da și a plini acel maĭ sus scriși 300 galbeni roșiĭ obsocul sfinteĭ M rĭ de la Vatoped precum este tocmit ca să fie în veci.

Iar cine s a ispiti a strica și a surpa acésta a nostră maĭ sus scrisă tocmelă, unul ca acela să fie blăstămat de Domnul Dumneḑeu ce aŭ făcut Cerul și pământul și de Prea curata luĭ Maică ș de patru sfinți Evangheliști și de 12 sfinți Verhovnicĭ Apostolĭ și de 318 sfinți Părinți de la Niceea și să aibă parte cu procletul Arie și cu Iuda și cu alți jodovi care strigară spre Cristos Dumneḑeŭ, sângele luĭ cel nevinovat spre dânșiĭ și spre fiiĭ

lor ca să fie precum este în vecii vecilor amin.

Iar spre mai mare tărie şi întărire a tuturor celor mai sus scrise, Poroncit'am a lui nostru credincios Domnului Movilă Logofĕtul ca să scrie, şi a nóstră pecete să o lege către acéstă scrisóre a nóstră.

Io Alexandru Voevod Domn Ţerei Moldovei. — Insă ca să se scie în fie care an ca să fie luna lui Decembre 6 ḑile, la ḑiua sfântului Neculai, ca să aibă a face pomenire Domniei mele şi Dómnei Domniei mele şi celor de Dumneḑeŭ dăruiţi fii Domniei mele să se facă după obiceiŭ: parastas şi panahiḑi cu o cupă mare de argint cu solzi, poleită, ce am bĕut însuşi Domnia mea din trânsa, şi a II-ua ḑi aşijdirea colivă şi parastas şi masă.»

«Iară el (Alexandru Lăpuşnénu) dacă aŭ împlinit 13 ani şi 1/2 a Domniei sale, şi cei d'întâi şi a două, primind întâi călugărie, aŭ răposat şi cu cinste l'aŭ îngropat în Mănăstirea Slatina, care este de dânsul zidită,» (Gr. Ureche. Letop. I, p. 222.)

Dómna Ruxanda eşind şi ea din lume (dupre doi ani) «în anii 7078 (1570) Noemvrie 12, şi aŭ astrucat'o în monastirea Slatina, lângă Domnu sĕŭ Alexandru Vodă» (Gr. Ureche Letop. I, p. 222).

Capul sfântului Grigore Bogoslovul este legat cu două panglice de aur pe cari este săpată urmĕtórea inscripţie în limba slavonă :

«† Acest cap este al Patriarhului nostru Grigorie Bogoslovul şi l'a ferecat boerul Postolachi Vistiarnic şi Cneghina lui Cheajna, fiica lui Alexandru Voevod şi a dat la sfânta M-re Slatina, în ḑilele piosului şi iubitorului de Hristos Domnului nostru Io Eremia Moghila voevod, stăpânitor ţărei Moldovei, la anul 7105 (1597).»

De desupt urméză înscripţia ast-fel: «Sub arhiepiscopul Ghiorghie Moghila Mitropolitul Sucevei, luna April 23.»

Pe pétra ctitorécă, de asupra uşei bisericei este urmĕtórea înscripţie :

«† Cu învoirea Tatălui, cu ajutorul fiului şi cu săvârşirea sfântului Duh, eată eŭ robul, al treimei închinător, Io Alexandru Voevod, cu Dómna mea Rucsanda şi cu de Dumneḑeŭ dăruita mie odraslă, Bogdan şi şi Petru şi Constantin, am început a zidi templul acesta cu numele Schimbarea la faţă a

Domnuluĭ, la anul 7069 (1561).»

Sub bour în mijlocul pajureĭ de pe pĭatră urméză:

«† Acéstă piatră s'a aşezat sub Egumenul Ieromonah Nil, la anul 7090 (1582) luna Aprilie 8.»

Pe perdeaŭa Dverilor făcută de Alexandru Lăpuşneanu, este următórea inscripţie:

«† Acéstă mare perdea a făcut'o piosul şi Iubitorul de Hristos Io Alexandru Voevod cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domn ţěriĭ Moldoveĭ pentru rugă de pomenire a sufletuluĭ sěŭ şi a Dómneĭ luĭ Ruxanda şi a copiilor sěĭ Ionaşco şi Bogdan şi Petru şi a fiicelor sale Teodora, Maria şi Teofania, şi a dat'o la noŭ zidit'a mănăstire, unde este hramul schimbarea la faţă a Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Isus Hristos anul 7069 (1561).»

Pe mormântul din drépta în biserică este următórea inscripţie:

«† Acest mormânt l'a infrumuşeţat, Io Alexandru Voevod ficeĭ sale Teofania, care s'a mutat la vecnicile locaşurĭ, la anul 7069 (1561).»

Pe mormântul de afară în păretele bisericeĭ este următórea inscripţie:

«† Aicĭ este mormântul, unde zace robul luĭ Dumneḑeŭ Ieromonahul Nil, Igumen, care s'a mutat la vecĭnicile locaşurĭ la anul 70 . . . . . luna Sept. . . . . (data necunoscută).

La Trapez este următórea inscripţie:

«† Acest trapez, Iosif Igumenul l'a făcut în ḑilele luĭ Alexandru Voevod, fiul luĭ Bogdan Voevod, cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domn ţeriĭ Moldoveĭ, la anul 7069 (1561).»

Apoĭ maĭ sunt şi alte odóre făcute de către Mitropolitul Veniamin Costache, care s'a îngropat la acéstă M-re la 18 Dechembre 1846 şi ale căruĭ rămăşiţĭ în anul 1887 le-a strămutat Mitropolitul Iosif Naniescu la Mitropolia din Iaşĭ a căruĭ fundament a fost pus tot de Mitropolitul Veniamin.

Acele odóre sunt următórele:

Una evanghelie ferecată cu argint.

Două chivote de argint suflate cu aur şi cu finifturĭ.

Una cruce de argint suflată cu aur.

Un rînd de sfinte vase de argint suflate cu aur; — şi maĭ multe vestminte, procoveţe şi perdele; — aseminea mitra şi vestmintele Arhiereştĭ ale Mitropolituluĭ.

Afară de moşiile Mălini, Găinesci, Borca, Sabasa, Mădeiŭ şi parte din Fărcaşa ce fuseseră date M-reĭ de întemeietorul eĭ, acesta maĭ poseda Oprişenĭ, Rădăşenĭ, pentru care s'a judecat multă vreme cu rĕzĕşiĭ de acolo, şi altele, pe care le înstreina şi schimba după placul sfatuluĭ M-reĭ supus orbesce Egumenuluĭ. Aşa:

Un document din 1641 Octombre 2 arată că M-rea Slatina dă luĭ Vasile V. V. Truseşciĭ ca să facă nisce chiliĭ la mănăstire. (Uricarul VII. p. 45. La 1752 era egumen la Slatina Partenie (Idem. 26).

In 1821 fu prădată şi arsă de rămăşiţele eteriştilor.

Vornicul Alexandru Beldiman în «Jalnica Tragedie» descrie cu de-amănuntul acéstă întâmplare sfârşind astfel:

Turciĭ,

«Vin, găsesc cum că nu-ĭ nime, greciĭ dincolo s'aŭ dus,
«Câte-va care cu paĭe, poruncesc de saŭ adus;
«Biserica în lăuntru umplându-o ĭ-aŭ dat foc,
«Până nu s'aŭ topit tóte, nu s'aŭ mişcat de pe loc.
«Făcat de-a eĭ pardosélă, că 'n Moldova alta nu-ĭ,
«Tótă de marmură roşe te sfiaĭ picior să puĭ,
«Catapetésma şi strane, bucăţică n'a rămas,
«Tóte cele din lăuntru, s'aŭ topit ... aŭ ars
«Dea sémă ceĭ ce-s pricina . . .

(Letopis. Ţĕreĭ, Tom. III. p. 396—402).

De la 26 Maiŭ — Iunie 18[illegible] mănăstirea Slatina era str[illegible]torată şi ingreuiată cu indest[illegible] musafirĭ (fugarĭ) în cât m[illegible] părinţĭ se aflaŭ sălăşluindu-se nóptea prin podurile chiliilor.

Mitropolitul Veniamin în r[illegible]portul sĕu către Divanul Ţĕreĭ (fără dată) zice: «s'aŭ ma[illegible] tuit în destulă sumă de ba[illegible] şi cu meremetul sau facerea ca din noŭ a monastireĭ Slatina care s'aŭ fost făcut jertfă mistuireĭ foculuĭ în vremea eterilor, rămânênd numaĭ pietrele şi aceiea maĭ jumătate [illegible]».

La 1826, din banii Monastireĭ Slatina Mitropolitul Veniamin ordonă să se dea câte 20 leĭ banĭ turcescĭ pe to[illegible] luna tinĕruluĭ Iordache trimis la învĕţătură la seminariul din Cernăuţĭ.

(Despre tóte acestea vedĭ Istoria Mitropolieĭ Moldoveĭ şi Suceveĭ p. 415. 416, 421 - 456)

Tot in Istoria Mitropolieĭ Moldoveĭ şi Suceveĭ, p. 58, se află

publicat testamentul Mitropolitului Veniamin. Scris în 1844, Ianuar 8.

In 1860, Guvernul ţěreĭ exilă în monastirea Slatina pe Mitropolitul Sofronie Miclescu. (Buciumul Rom. An. I, p. 258).

Slatina, Spital rural în curtea monastireĭ cu acelaş nume ocupând unele din încăperele eĭ, foste chiliĭ de ale călugărilor.

Acest spital a fost înfiinţat de stat în 1881. Are 40 paturĭ, îngrijit fiind de un medic, un subhirurg, maĭ mulţĭ guardianĭ şi un econom.

Instalarea acestuĭ spital aci, este o mare bine facere pentru populaţiunea de la munte, pierdută în mare parte din causa multelor maladiĭ ereditare şi maĭ ales a bólelor venerice care-o rod.

Slatinei (Pârâul), isvorasce din fântânele de slatină (apă sărată) de sub muntele Pleşu şi după 3600 m. se varsă în Molşa.

Slatinei (Dealul), prelungirea délului Mutuluĭ din com. Bogdănescĭ, îmbrăcat în pădure de brad.

Slătióra, sat numit şi Valea Slatineĭ în com. Bogdănescĭ dar pe moşia Baia.

Aşeḑat pe ţěrmurile pârâuluĭ cu acelaş nume, numěră 103 case, în care trăesc 146 capĭ de familie saŭ 498 suflete, din carĭ 242 bărbaţĭ şi 256 femeĭ (20 israiliţĭ), fiind 106 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 35 fălcĭ, iar locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Biserica satuluĭ cu patronul Sf. Voivoḑĭ, e de lemn, servită de preotul din Rêşca şi 2 cântăreţĭ şi împroprietărită cu $8^1/_2$ fălcĭ.

Şcóla din Rêşca servesce şi acestuĭ sat.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 1 fruntaş, 28 pălmaşĭ şi 27 codaşĭ, stăpânind 185 fălcĭ.

Un singur drum principal, lung de 12 km., duce la Bogdănescĭ.

Slătióra, pârâul ce străbate satul cu acelaş nume, numit ast-fel de la fântânele de slatină aflătóre în jurul sěŭ.

Isvorasce de sub muntele Cămeşoiul şi, după un curs de 4200 m., în care a învârtit o morişcă, se aruncă în Rêşca.

Slobodia, sat pe moşia Stolnicenĭ din com. Lespeḑile. Aşeḑat pe

un deal, numĕră 91 case, în care trăesc 92 capĭ de familie saŭ 376 suflete, din carĭ 197 bărbaţĭ şi 179 femeĭ (10 israiliţĭ), fiind 76 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă $11^1/_2$ fălcĭ şi locuitoriĭ sunt slabi gospodarĭ.

Şcóla şi biserica din Stolnicenĭ Costandache servesc şi acestuĭ sat.

Slobodia, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Broscenĭ, in com. Drăguşenĭ.

Slobodia, valea pârâuluĭ cu acest nume; cultivabilă.

Slopăţu, munte numit şi Hârpănu, pe moşia Borca, dar în com. Mădeiŭ, avênd 1689.6 m. altitudine.

Slopăţu, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Smăuluĭ (Pârâul), mic afluent al Siretuluĭ, udă satul Sodomenĭ, şi com. Stolnicenĭ Prăjescu.

Smida Nouă, localitatea de la gura pârâuluĭ Băuca, în com. Négra Şaruluĭ.

Smidilor (Vârful), munte în com. Mălinĭ.

Soci, sat, pe moşia şi in com. Miroslăvescĭ, trăgêndu-şi numele de la mulţimea socilor ce cresc sĕlbaticĭ in sat şi prin împrejurimĭ.

Aşedat pe ţĕrmurile pârâu... Siliştea, zis şi Socii, numĕră 180 case, în carĭ trăesc ... capĭ de familie saŭ 823 suflete din carĭ 388 bărbaţĭ şi ... femeĭ (13 israiliţĭ), fiind 194 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 90 fălcĭ şi 20 pr. Locuitorii au bune şóre aşedăminte.

Are o biserică de lemn cu patronul Sf. Voivodĭ, servită de un preot şi doĭ cântăreţi. Şcóla din Miroslăvescĭ servă şi acestuĭ sat.

Improprietăriţĭ in 1864 sunt 51 fruntaşi, 73 pălmaşi şi ... codaşi, stăpânind $420^1/_2$ fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Miroslăvescĭ (2400 m.), la Bovrenĭ (1600 m.) şi la Paşcanĭ (12 km.).

Socii a fost sat rĕzĕşesc. In 1803 «Socii rĕzĕşescĭ, aveau 140 liudĭ plătind 704 lei bir anual, lucraŭ pĕmântul şi aveau puţin loc». (Uricarul vol. VII, pag. 248).

Nu sunt esacte cele avansate de autoriĭ noştri de geografie cum că la Socĭ în judeţu. Sc... ceva s'a întâmplat lupta dintre

Ștefan Cel Mare și Radu Cel Frumos, luptă întâmplată la Soci din jud. Râmnicul Sărat. (V. A. D. Xenopol și Gr. Tocilescu)

Soci, delul pe cóstele căruia stă satul cu acest nume.

Soci, V. Păraul Șiliștea.

Soci, parte din satul Borca.

Soci, părâŭ; isvorasce de sub Piciorul Curmăturei, udă com. Fărcașa pe o lungime de 2 km. învartesce o moriscă și se aruncă în Bistrița.

Soci, părâŭ; afluent al Șomuzului Mare, în com. Preutescĭ, avênd lungimea de 3 km.

Socului (Părâul), mic afluent al părâuluĭ Puzdra, com. Broscenĭ.

Sodomeni, sat, numit și Hăsnășenii noĭ, pe moșia și în com. Pașcanĭ. Tăbărât pe délurile Boșteni, Gheorghiescĭ și Rătoescĭ, numĕră 158 case, în care trăesc 179 capĭ de familie saŭ 758 suflete, din carĭ 397 bărbațĭ și 361 femeĭ (2 israilițĭ), fiind 160 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 503 hect.

Așeḑările locuitorilor sunt de mijloc.

Are o biserică, cu patronul Sf. Apost. Petru și Pavel, zidită în 1834 de locuitorĭ ajutațĭ de Ieromonahul Calistru Gheorghiu din schitul Brătescĭ, servită de 2 preoțĭ și 2 cântărețĭ și împroprietărită cu 17 fălcĭ.

Școla din Boșteni servesce și acestuĭ sat.

Împroprietăriţĭ în 1864 sunt 50 fruntașĭ, 40 pălmașĭ și 80 codașĭ, stăpânind 192 fălcĭ, 27 prj.

Drumurĭ principale sunt: la Brătescĭ (10 km.) și la Pașcanĭ (4 km.)

Numele satuluĭ i s'a dat de la un vestit bandit Sodoman, ale căruia victime deveniră până și cele 7 surorĭ ale sale. Dus la proprietara moșieĭ să fie judecat, acésta rĕspunse: Dumneḑeŭ îl va judeca! Sodoman în Sodoma va intra!

Sodomenilor (Pârâul), v. Bargăŭ.

Sochodor, v. părâul Năvrăpescĭ.

Sochodor, delul dintre Socĭ și Miroslăvescĭ, a căruia culme e acoperită de pădure de diverse esențe, iar cóstele cultivabile.

Şoimărescĭ, sat rĕzĕşesc în com. Drăgănescĭ. Tăbărât pe ţĕrmul drept al Moldoveĭ, numĕră 47 case în care trăesc 59 capĭ de familie saŭ 239 suflete, din care 126 bărbaţĭ şi 113 femeĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 5 fălcĭ.

Are o biserică de lemn, cu patronul Sf. Voivoḑĭ, clădită în 1762 de rĕzĕşiĭ Tănase Frunzeti, Manolache Moţoc şi Ión Berea, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ.

Şcóla din Drăgănescĭ servesce şi acestuĭ sat.

Până în 1878 a făcut parte din alipita comună Brusturĭ.

Moşia, proprietatea locuitorilor, are mărimea de 234 fălcĭ, 50 prj.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 29 clăcaşĭ, stăpânind 61 fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Tonţĭ (1226 m.), la Săvescĭ (1025 m.) şi la Drăgănescĭ (1200 m.)

Vechimea satuluĭ e necunoscută. Se spune însă că-şĭ trage numele de la un vestit căpitan de óste, Şoĭman, căruia pentru merite ostăşescĭ Vodă, presupus Ştefan Cel Mare, 'ĭ-ar fi hărăzit acéstă moşie pe care el înfiinţă satul.

Şolca, v. délul Monastióra din com. Şoldănescĭ.

Şoldan, mic afluent al Bistriţeĭ, în com Mădeiŭ.

Şoldănescĭ, comună rurală, situată la Sud-vestul plăşeĭ Şomuzul şi lângă Fólticenĭ.

Se învecinesce la E. cu com. Preutescĭ şi Ciumulescĭ, la V. cu Fólticenĭ şi com. Oprişenĭ la S. cu com. Baĭa şi Fântâna Mare şi la N. cu com. Pleşescĭ şi Giurgescĭ.

Forma-ĭ teritorială e din cele maĭ neregulate. Compusă din satele Şoldănescĭ, Hârtopu, Spătărescĭ şi Tâmpescĭ, cu reşedinţa în satul de la care 'şĭ-a luat numele.

Populată cu 312 capĭ de familie ce numĕră 1396 suflete saŭ 686 bărbaţĭ şi 710 femeĭ din carĭ 18 israiliţĭ. Contribuabilĭ sunt 390.

Are 4 bisericĭ, cu 6 preoţĭ şi 8 cântăreţĭ şi o şcólă rurală mixtă în Hârtop.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 4272.72 leĭ şi la cheltuelĭ 4206.13 leĭ, iar al drumurilor 1250 leĭ venit şi 1107.50 leĭ cheltuelĭ.

In tótă comuna sunt 49 caĭ, 316 boĭ, 217 vacĭ, 1474 oĭ, 1 capră şi 105 porcĭ.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 335—340 m. E udată de pâraul

Şomuzul Mare cu afluenţiĭ sĕĭ: Buciumenĭ, Ţiganul, Petiuţa, Ciorsac, Prisăcĭ şi Arini.

Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 2892 fălcĭ din care: 1479 cultivabile, 712 pădure şi imaş, 400 fălcĭ fânaţ, 100 fălcĭ iazul Ciorsacĭ, restul vetrele satelor şi locurĭ sterpe.—Ultimul an s'a cultivat 545 fălcĭ grâŭ, 569 porumb, 78 orz, 280 ovĕz, 7 fălcĭ hrişcă şi 4 1/2 pogóne viea proprietăţeĭ şi 4 fălcĭ grădinĭ de legume, lucrate de bulgarĭ din care se aprovisionéză oraşul Fôlticenĭ. Locuitoriĭ împroprietăriţĭ în 1864 sunt 59 fruntaşĭ, 70 pălmaşĭ şi 187 codaşĭ stăpânind 525 fălcĭ. Se maĭ află în comună móra sistematică de la Ciorsacĭ pusă în mişcare de apă şi vaporĭ, avênd 8 pietre pentru grâŭ şi 3 pentru porumb, aducênd proprietăţiĭ 10000 leĭ venit anual. O altă morişcă cu 3 pietre, cu venit de 1500 leĭ pe an, şi 5 cârciume. In comună se afla altă dată şi o fabrică de spirt (velniţă) lângă Hârtop.

Ca localităţĭ de óre-care însemnătate în acéstă com. sunt: **Mănăstióra (Délul)** şi Délul Halmuluĭ vestit pentru fânaţurile sale (v. a. n.)

Şoldănescĭ, sat pe moşia şi în com. cu acelaş nume. Tăbărât de-a drépta pârâuluĭ Buciumenĭ şi pe cósta déluluĭ Curmăturile, numĕră 73 case, în care trăesc tot atâţia capĭ de familie saŭ 326 suflete, din carĭ 172 bărbaţĭ şi 154 femeĭ (6 israiliţĭ), fiind 107 contribuabilĭ. — Vatra satuluĭ ocupă 19 fălcĭ 59 prj., iar aşeḑările locuitorilor sunt próste.

Are o biserică zidită de Andreĭ Başotă în 1798, servită de preoţiĭ din Fôlticenĭ. — Pe unul dintre clopotele bisericeĭ se citesce: «Acest clopot 'l-am făcut eŭ Ştefan Başotă Ban şi 'l-am pus la biserică în satul meŭ Şoldănescĭ, ce se numesce hramul sf. Nicolai, 1700». Are odăjdiĭ bogate şi două evangheliĭ legate în argint. Copiiĭ frecuentă scólele din Fôlticenĭ.

Moşia, proprietatea d-luĭ Teodor Tatos, are 540 fălcĭ din carĭ 327 fălcĭ cultivabile, 164 pădure şi imaş, 38 fălcĭ fân şi restul netrebnic. Împroprietăriţĭ în 1864 sunt: 16 pălmaşĭ şi 36 codaşĭ stăpânind 111 1/2 fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Fôlticenĭ (1 kil.), la Hârtop (7 kil.) şi la Spătărescĭ (3350 m.).

Origina satuluĭ şi moşieĭ Şoldănescĭ, reiese lămurit din urmĕtórea carte:

«*Noĭ Vasilie Voevod*,

Cu mila luĭ Dumneḑeŭ Domn

Ţerei Moldovei Inscinţare facem cu acestă carte a nostră tuturor cui vor căuta asupra eĭ saŭ o vor auḑi citindu se, pentru acest adevĕrat şi credincios sluga nostră Ştefan Şoldan din curtea Domniei mele, fiul răposatuluĭ Dumitraşcu Şoldan Biv Vel Vornic, care acest părinte a luĭ Dumitraşcu Soldachi aŭ slujit Domniei mele cu curată inimă şi cu mare credinţă in tóte trebele, după poroncile Domnieĭ mele, până aŭ sosit cesul ce s aŭ săvârşit.

Noĭ încă după mórtea luĭ pentru acea cu dreptate şi cu credinţă, a luĭ către noĭ slujbă am miluit pe fiul sĕŭ pe Ştefan Şoldan cu osebita nostră milă, de 'l-am apropiat in curtea Domnieĭ mele, şi 'ĭ-am dat, şi 'i-am intarit drepte ocinele şi moşiile luĭ, carĭ i le-aŭ dat şi i le aŭ dăruit unchiul sĕŭ Teodoraşcu Şoldan cu limbă de morte, deosebit de alţĭ fraţĭ aĭ lu, adică tot satul Şoldănescĭ şi jumĕtate din satul Preutescĭ, ce sunt pe Şomuz, în ţinutul Sucevei, cu iazurĭ şi cu morĭ in Şomuz.

Drept aceia dar.... etc. etc.»

«Scris in Iaşĭ de Dumitrachi Diac din leat 7150 (1642) April 5.

Noĭ Vasilie Voevod».

(L. pec.)

Pe moşia Şoldănescĭ s'a ... inţat târgul Şoldănescĭ, ... maĭ târḑiŭ Fălticenĭ, ...

In 1803, «Şoldănescĭ ... Banuluĭ Başotă are 62 ... plătind 1076 leĭ bir anual, ... şi 18 liuḑi de ceĭ scutiţi, ... paţĭ cu lucrul pămentuluĭ» — (Uricariul, vol. VII, condica ... ḑilor).

Soliman (Râpa luĭ), râpă sub ... lul Ortóeĭ, lângă Bistriţa ... com. Dorna.

Soltana, dél cultivabil lângă Hodnicenĭ.

Şomuzul, plasă din judeţul Suceva Mărginită la E. cu jud. Botoşanĭ, la V. cu pl. Moldova de sus, la S. cu pl. Moldova de jos şi Siretul de sus şi la N. cu Bucovina. Forma ĭ teritorială este prelungă de la V. spre E. şi străbătută in lungul eĭ ... linie paralelă de ambele pâraie Şomuzul Mare şi Mic cu afluenţiĭ lor, carĭ o udă pe o lungime de 43—45 kil.; iar la E. de Siret şi Sucéva. Este compusă din comunele: Dolhesc., Giurgescĭ, Litenĭ, Pleşescĭ, Preutescĭ, Silişte, Şoldănescĭ şi Valea Glodului, cu reşedinţa sub prefectureĭ in Giurgescĭ. — Are suprafaţa aproxim. de 33 ... fălcĭ saŭ 48369 hect. Satele ...

formézĕ aceste comune sunt în numĕr de 33. — Numĕrĕ 3404 case, în carĭ trăesc 3734 capĭ de familie saŭ 14749 suflete, din carĭ 7343 bărbaţĭ şi 7406 femeĭ (7890 necăsătoriţĭ, 6004 căsătoriţĭ, 838 văduvĭ şi 17 divorţaţĭ. Sciŭ carte numaĭ 698). Contribuabilĭ sunt 2703 — In acéstă plasă se află schitul Preutescĭ. — Totalul budgetelor comunelor din plasă pe 1892—1893 e de 41191 leĭ la venit şi 35471 leĭ la cheltuelĭ; iar al drumurilor 9074 leĭ venit şi 7965 leĭ cheltuelĭ. Statul posedă în plasa Şomuzul o moşie aducêndu-ĭ în acest an 21112.27 leĭ, avênd pe dênsa şi 370 h. pădure.

Şomuzul Mare, pârâŭ numit şi Şomuzul Vechiŭ [1]) într'un document al satuluĭ Petia (v. a. n). Vine din Bucovina, atinge hotarul ţĕreĭ la locul numit Podul Tolveĭ, servind de frontieră ţĕreĭ până la pâr. Bunescĭ, curge de la V. spre E., străbate teritorul comunelor Brădăţelu, Rădăşenĭ, Oprişanĭ, Pleşescĭ, pe lângă Fôlticenĭ, Şoldănescĭ, Preutescĭ, Dolhescĭ şi Dolhasca, aşa că în tot cursul sĕŭ de 43—45 kil., udă parte din plăşile: Moldova de sus, Şomuzul şi Siretul de sus.—Are de tributarĭ din drépta pe: Şomuzelul, Trifan, Topchile, Hara, Alunişul, Şipotul, Braniştea, Roşia, Brădăţĕlu, Siliştea, Fundóia, Oprişenĭ, Buciumenĭ, P. Ţiganuluĭ, Leucuşescĭ, P. Prisăciĭ, Hârburile, Durăitótea, Pâr. luĭ Gheorghe, Platoniţa, Podişoru şi Valea Poeni; iar din stânga pe: Zăhărescĭ şi Măzănăescĭ, în Bucovina, Bunescĭ (al Graniţeĭ), Pocolenĭ, Vişinĭ, Petiuţa, Ciorsacu, P. Prisăciĭ, Hârtopu, Velniţeĭ, Marculuĭ, Brana, Glodurile, Vlădescĭ, Socilor, Hotaru, Butnăraşu, Harbuzu, Diudiu, Pelinescilor, Vămenĭ şi pâràul Bociuluĭ. — Se varsă în Siret din josul satuluĭ Dolhasca prin 4 gurĭ numite: Durăitórea, Şomuzul Mare, Păltinosul şi Gârla de la móra luĭ Pavel.

In curgerea sa formézĕ iazurile: Călugăruluĭ, Târguluĭ, Ciorsacĭ, Huşĭ, Basaraba, Arghira şi Dolhescĭ, şi învârtesce sistematicele morĭ: a Doftoruluĭ şi Ciorsacĭ şi alte 10 morisce şi câte-va piue.

Conţine pesce: crap, ştiucă, caracudă (caras) măntuşĭ, ochiană şi racĭ.

Şomuzul Mare, şesul pârâuluĭ cu acest nume, în lăţime ce vari-

[1]) Uricar., vol. XVI, p. 19.

ază între 200—600 m. E maĭ mult acoperit de mlaștine, stuf și iazurĭ.

Șomuzul Mare (Băeĭ), părâuaș, în plășile Moldova de sus și de jos. Ia nascere de pe moșia Sasca, de unde primesce pe pârâul Bahna, curge de la nord spre sud și după ce s'a unit cu Șomuzul (Băeĭ) mic, formézä iazul mori, în supraf. de 40 prj. învârtesce o morișcă, trece pe moșia Fântâna Mare, unde maĭ învârtesce o morișcă, îșĭ continuă cursul aprópe paralel cu Moldova, primesce în stânga pe pârâul format din isvórele din satul Fântâna Mare și Cotul Băeĭ, de la Temelie trece pe teritorul comuneĭ Ciumulescĭ, după încă un mic curs se ramifică la drépta printr'un canal numit Gârla Moriĭ, pentru că pune în mișcare o morișcă, primesce în stânga pe Pârâul Rece iar din drépta pe Toplița, taie șoseaua Fôlticenĭ-Roman pe din jos de satul Bărăscĭ și după ce a învârtit încă 3—4 morĭ se varsă în Moldova. Lungimea sa e de 18 kil.

Șomuzul Mic, pârâŭ în plasa Șomuzul, numit în vechime și Șomuzul împuțit (v. satul Siliștea). Ișĭ are obârșia în Bucovina, nu departe de frontieră. Intră în țară pe la Nimircenĭ, udă comunele Pleșescĭ (7 kil.), Giurgescĭ (4 kil.), Valea Gloduluĭ (2 kil.), Siliștea ($2\frac{1}{2}$ kil.) și Litenĭ (3 kil.) avênd ast-fel lungimea totală de aprópe 20 kil. Se varsă în Siret drept satul Rotunda. In cursul sĕŭ formézä iazurile: Nimircenĭ, Ghițescu, Ciuleĭ, Valea Gloduluĭ și Ulmul, învârtind 7 morĭ.

Are de afluențĭ din drépta pe: Racova, Valea Sinescu, Ciomârneĭ, Coșvana, Gropaniĭ, Livejóreĭ, Prisăciĭ, Linguraniĭ, Pleșa, Popi, Ghidale, Tulburea, Humăria și Recea; iar din stânga pe: Fâstâcul, Popa, Bazaciĭ, Budăiŭ, Vulturescĭ, Pârâul Gloduluĭ, Teiuluĭ, Grajduluĭ, Lutuluĭ, Osoiu, Velnițeĭ, Siliștea, Runcu, Ciobănița, Pietrosu și Vărăria. Conține pesce: știucă, lin, caracudă, ochiană, chișcar (țipar) și racĭ.

Șomuzul mic (al Băeĭ), mic pârâuaș în com. Baia, afluent al Șomuzuluĭ mare (al Băeĭ).

Șomuzul Moriĭ, una dintre gurile Șomuzuluĭ Mare, în com. Dolhasca.

Somuzelul, pârâuaș; mic afluent al Șomuzuluĭ mare. — Formézä hotarul țĕreĭ între moșia Horodnicenĭ și Bucovina pe o lungime de 200 m.

Şovărâta, părâu; mic afluent al părâuluĭ Suba Mică.

Şovărâta, munte, în com. Mălinĭ.

Şovărâţica, munte în com. Mălinĭ.

Şovărâţica, părâuaş, mic afluent al Şovărâteĭ

Speimeĭ (Bâtca), v. Corhana.

Spânescilor (Délul), sub pólele munţilor în com. Mălinĭ.

Spânzurata, poénă de 30 prăjinĭ în pădurea de pe délul Ştirbĕţu.

Spânzurata, parte din délul Troian, din com. Stolnicenĭ.

Spânzurata părâŭ format de ploĭ în aceaşĭ comună.

Spărturile, vedĭ părâul luĭ Mândrilă.

Spătărescĭ, sat pe moşia cu acelaş nume din com. Şoldănescĭ. Aşeḑat pe platoul de d'asupra şi pe cóstele de urilor Tâmpescĭ şi Paladi. — Numĕră 64 case, populate cu 61 capĭ de familie saŭ 287 suflete, din carĭ 145 bărbaţĭ şi 142 femeĭ (3 israeliţĭ), fiind 76 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 18 fălcĭ şi 39 prj. Aşeḑările locuitorilor sunt slabe. Moşia, proprietatea d-luĭ Maior I. Gurăscu, are 557 fălcĭ, din carĭ 295 fălcĭ cultivabile, 132 fălcĭ pădure şi imaş, restul fanaţ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 16 fruntaşĭ, 12 pălmaşi şi 54 codaşĭ, stăpânind aprópe 120 fălcĭ. Are o biserică cu patronul Pogorârea sf. Duh, zidită de Mateĭ Milo. Singura dată pe care o găsim e acea de 1799, săpată pe saltarul uneĭ mese. Formézâ o parohie cu Fântâna Mare. Biserica e împroprietărită cu 8 1/2 fălcĭ. Scóla din Fântâna Mare servă şi acestuĭ sat.

Satul se spune că n'a fost tot-d'auna unde se află astăḑĭ, ci maĭ spre N.-E., pe o vale a déluluĭ Palade, acolo unde şi acum maĭ există câţĭ-va arborĭ roditorĭ, urmele liveḑilor satuluĭ. El a fost mutat aci de Mateĭ Millo, fiul luĭ Vasile Millo foştĭ proprietarĭ.

In 1803 «Spatarescĭ a spătărescĭ Millo, numĕră 65 liuḑĭ, plătind 560 leĭ bir anual, fiind şi 12 liuḑi de ceĭ fără bir. Eĭ se ocupaŭ cu plugăria, avĕnd loc puţin şi făceaŭ draniţă». (Uricar. vol. VII, pag. 249). — Rarĭ se maĭ găsesc astăḑĭ ómenĭ din Spătărescĭ carĭ să se ocupe cu făcutul draniţeĭ.

Spătărescĭ, dél cultivabil, în com. Şoldănescĭ.

Stâlp (La), puntul de întâlnire al munţilor Ciungĭ şi Délul Suhăĭ ce despart comuna Sasca de Mălinĭ.

Stâlpu, un punt pe cóstă estică a munteluĭ Intre Borcĭ.

Stamati-Judeţean, spital în Fôlticenĭ. In aşeḑămintul fondatoruluĭ Iconomul Eftimie Stamati, din 27 Iunie, se citesce: «Am şi fondat aicea acest stamatesc ospital încă cu prisosinţă peste zisul plan. ... numaĭ cu singurul meŭ capital întrebuinţat peste 6000 galbenĭ, încăpĕtor peste 40 crivaturĭ..... cu biserica paraclis în mijlocul lor, cu turn pe el pentru ceasornic i clopote....... şi opt odăĭ pentru căutarea bolnavilor şi alte încăperĭ etc. etc. aducêndu-ĭ în treĭ din zisele opt odăĭ şi apă de isvor prin óle care curge prin tave de alamă.....»

Astă-ḑĭ spitalul are numaĭ 26 paturĭ. Veniturile sale sunt: Judeţul contribue cu 4800 leĭ anual, comuna Fôlticenĭ cu 5555 leĭ, 13700 leĭ venitul celor treĭ moşióre şi o casă în Fôlticenĭ şi câte 120 leĭ anual de la 4 donatorĭ: Al. Rod-di-deal, El. Samson, G. Ghiţescu şi G. Sterea.

Principaliĭ donatorĭ aĭ spitaluluĭ sunt: Dumitru Mârza, iĭ dăruesce în 1879 moşióra sa Ciumulescĭ, în 1870 Iorgu Liténu iĭ face danie Pănurescĭ, D-na Zoe Ganea îĭ dă o casă; iar acum în viaţă D-nele Ana Botez dă 20000 leĭ în efecte şi casele cu locul lor, iar Profira Varnav casa sa.

Afară de cele două moşiĭ, spitalul a cumpĕrat în 1884, moşióra Bărăscĭ.

Fie ca exemplele celor de maĭ sus să fie imitate.

Stânca luĭ Costan, Stâncă în cósta munteluĭ Şaru, din com. Şaru-Dorna.

Stânca Olaruluĭ, Stâncă pe acelaş munte.

Stâncele, deal, în com. Păşcanĭ, îmbrăcat în pădure.

Standólele din Halm, magaziile moşióreĭ Halmu, proprietatea D. Emil Samson, în com. Şoldănescĭ.

Standólele Hârtopuluĭ, magaziile moşieĭ Hârtopu, de d'asupra satuluĭ.

Stânei (Délul), în com. Sasca.

Stânei (Pârâul), mic afluent al Mediascăĭ. Are de tributar pe pârâul Rĕdiuluĭ. In com. Ciumulescĭ.

Stânei (Pârâul), mic afluent al Sabaseĭ.

Stânelor (Délul), cultivabil în comuna Dolhasca.

Stânelor (Valea), sub délul cu acelaș nume; pășunĭ.

Stânelor (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Stanistea, pârâŭ, în com. Cristescĭ, — afluent al Moldoveĭ, lung de 3 km. Invârtesce 2 mori-isce. Are de tributarĭ pe: Fundóĭa, Căprăria, Bostănescĭ și Gurzunescĭ.

Stanistea, unul dintre délurile pe care stă satul Rotopănescĭ.

Staniștea, țarină în com. Cristescĭ.

Stânișóra, munte in com. Mălinĭ, preste care trece șoseaua Fălticenĭ-Broscenĭ-Dorna. In vârful luĭ este un canton ce servă de adăpost cantonierilor [illegible] lor (1157 m).

Stânóei (Pârâul), mic afluent al Bistrițeĭ în com. Dorna; Isvorasce din délul Vulturuluĭ.

Stârcul de jos, Băltógă în suprafața de 3 fălcĭ pe șesul drept al Siretuluĭ, în com. Stolnicenĭ.

Stârcul de sus, Băltógă în suprafața de 4 fălcĭ, 40 prj., din sus de Stârcul de jos.

Stefănescu (Móra luĭ), móră cu 2 pietre pe un canal al Moldoveĭ, în com. Drăgănescĭ; aduce 2000 leĭ venit anual.

Stejarul, munte în com. Fărcașa (1347.9 m.)

Stejarul, pârâŭ în com. Fărcașa. Isvorasce de sub muntele Bușmenul Mare și, după un curs de 12 km. în care a învârtit o morișcă, se aruncă în Bistrița. Are de tributarĭ pe Pârâul [illegible] Pârâul Bătrel și Pârâul [illegible].

Stejarul, sat pe [illegible] în com. Fărcașa, [illegible] dréptă Bistrițeĭ [illegible] Stejarul [illegible] 47 case [illegible]

Vatra de sat propriŭ zis nu există, fiind risipit. Improprietăriţi în 1864 şi 1878 sunt 35 locuitori cu 108 fălcĭ.

Şcola din Fărcaşa servă şi acestuĭ sat.

Are o biserică restaurată în 1885 de Administraţia Domeniuluĭ Corónei, care a şi înzestrat'o cu cele trebuincióse. E servită de preotul din Pârâul Pântei.

Stege, munte între com. Borca şi Transilvania (1614 m.)

Stegeĭ. v. Vârful Stegeĭ.

Stegióra, munte în com. Mădeiu.

Stegióra, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Stegióra Mică, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Stevia, munte în com. Brosceni.

Stihi (Lunca luĭ), pe şesul Moldoveĭ în com. Drăgănescĭ, în mărime de 7—8 fălcĭ.

Stirbăţu, délul de d'asupra satuluĭ cu acelaş nume, parte cultivabil, parte cu pădure.

Ştirbăţu, sat, numit altă dată, după cum se spune, Ilişen[i] Leţcanĭ, pe moşia şi în cee[a] Siliştea.

Aşeḑat pe şesul Suceve[i] lângă Suceviţa, numěră [...] case, în care tráesc 110 ca[pi] de familie sau 434 suflete, din carĭ 229 bărbaţi şi 205 feme[i] (5 israiliţi) fiind 93 contribua[bili] bilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 10 făl[cĭ] iar locuitorii sunt bunişori go[s]podarĭ.

Improprietăriţi în 1864 sunt 24 fruntaşĭ, 23 pălmaşi şi 1[?] codaşĭ, stăpânind 162 făl[cĭ] 32 prj.

Are o şcólă mixtă înfiinţată în 1890, cu un invěţător plătit de stat, frequentată de 35 şcolarĭ din peste 100 cu etatea de şcólă.

O biserică, cu patronul Sf. Nicolae, pe catapetésma căreia se citesce «Acest sfânt locaş s'a făcut cu tótă cheltuela dumi-sale d-luĭ Alexandru Ciurea la anul 1867».

Satul formeză o parohie cu Siliştea.

Drumurĭ principale sunt la Siliştea (4400 m.) şi la Liten. (3 km.)

Stoicăĭ (Déul), în com. Păşcanĭ, satul Toptie

Stolniceni, pădure de fag şi stejar pe moşia Stolnicenĭ Prăjescu.

Stolniceni, comună rurală, zisă şi Stolnicenĭ-Prăjescu, situată la Sud-Estul plăşeĭ Siretul de jos şi la 53 km. de Fôlticenĭ.

Se învecinesce la E. cu com. Ruginósa la V. cu com. Miroslăvescĭ şi Păşcanĭ, la S. cu jud. Roman şi la N. cu com. Păşcanĭ.

Are forma unuĭ poligon neregulat înclinat spre Est (albia Siretuluĭ). Se compune din satele Stolnicenĭ-Prăjesculuĭ şi Cosmescĭ cu reşedinţa în cel d'întâĭ. Populată cu 517 capĭ de familie ce numĕră 1852 suflete saŭ 917 bărbaţĭ şi 935 femeĭ (67 israiliţĭ), fiind 402 contribuabilĭ.

Are 3 bisericĭ cu 2 preoţĭ şi 4 cântăreţĭ şi 2 şcóle rurale mixte.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 6252.31 leĭ şi la cheltuelĭ 5795.35, iar al drumurilor 2646.50 leĭ venit şi 2293.40 leĭ cheltuelĭ. In tótă comuna sunt: 67 caĭ, 340 boĭ, 230 vacĭ, 1800 oĭ, şi 190 porcĭ.

E udată de râul Siret cu micĭ afluenţĭ: Purcilescĭ, Pietrişu, Pârâul din Bahnă, Gârla Moriĭ, Pârâul Hermeziu şi alte vre-o 4 pârâuaşe cu totul neînsemnate.

Suprafaţa teritorială a comuneĭ e de 2796 fălcĭ, din carĭ 1548 cultivabile, 165 fălcĭ pădure şi luncă, 211 fălcĭ fânaţĭ 21 fălcĭ mlastinĭ şi loc netrebnic. Acestea fără al locuitorilor.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 157 fruntaşĭ, 64 pălmaşĭ şi 115 codaşĭ, stăpânind 851 fălcĭ.

Anul din urmă s'a cultivat 650 fălcĭ grâŭ, 560 fălcĭ porumb, 280 fălcĭ orz, 57 ovĕz şi o falce vie. In tótă comuna sunt 7 morĭ primitive.

Maĭ nainte se aflaŭ pe teritorul comuneĭ încă treĭ sate: Purcilescĭ, Poéna şi Ciupescĭ (v. a. n.)

Curţile boerescĭ şi satele Stolnicenĭ, Cosmescĭ şi Purcilescĭ aŭ fost arse suferind multe stricăciunĭ de la Leşiĭ Craiuluĭ Sobieski şi de la Tătarĭ pe timpul luĭ Constantin Cantemir. (Letopisetele ţĕreĭ Tom. II, p. 233).

Stolniceni Costandache, sat, pe moşia cu acelaş nume din com. Lespeḑile.

Aşeḑat pe ţĕrmurile răpóse ale pârâuluĭ cu acelaş nume, numĕră 135 case, în care trăesc 169 capĭ de familie saŭ 561 suflete, din carĭ 276 bărbaţĭ şi

285 femeĭ (6 israiliţĭ) fiind 140 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 21 fălcĭ, iar locuitoriĭ aŭ binişóre alcătuirĭ.

Moşia, proprietatea d-luĭ Vladimir Ghiţescu, fostă a familieĭ Costandache, are 555 fălcĭ, din carĭ 325 cultivabile, 170 pădure, 60 fânaţ şi restul locurĭ sterpe.

Improprietăriţĭ in 1864 sunt 60 fruntaşĭ şi 52 pălmaşĭ, stăpanind 344 fălcĭ.

Are o biserică cu patronul Sf. Arhangheli începută a se zidi de Hermeziu şi terminată de Vl. Ghiţescu în 1884. Servită de un preot şi 2 cântăreţi. O altă biserică veche de lemn în care nu se maĭ oficiază dar despre care se spune că ar fi fost o dată schit de călugărĭ.

O şcólă rurală mixtă, cu un invĕţător plătit de comună, frequentată de 30 şcolarĭ.

In 1803, «Stolnicenĭ, a caseĭ Postelniculuĭ Grigoraş Hermeziu avea şi liudĭ plătind 472 leĭ bir anual, la carĭ se adăogeaŭ «liudii ot tam 3 cu 24 leĭ bir» (v. Uricariul vol. VI, p. 281 şi 298 şi vol. VII, p. 246).

Stolnicenĭ Prăjescu, sat pe moşia şi în comuna cu acelaşi nume. Aşeḑat pe podişul, cóstele şi polele delurilor Troian şi Ciupescĭ, numĕră 226 case, in care trăesc 260 capĭ de familie, saŭ 891 suflete, din carĭ 449 bărbaţĭ şi 442 femeĭ (30 israiliţĭ) fiind 197 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 23 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ. Moşia, proprietatea d-luĭ Ion Prăjescu, are 1200 fălcĭ, din carĭ 900 cultivabile, 120 fălcĭ pădure şi iazurĭ şi 180 fânaţ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 63 fruntaşĭ, 24 pălmaşĭ şi 57 codaşĭ, stăpanind 334½ fălcĭ.

Are o biserică cu patronul Sf. Gheorghe, zidită în 1823 «cu cheltuela Logof. Ión Prăjescu şi a soţieĭ sale Sultana», servită de 1 preot, 1 diacon şi 2 cântăreţi, improprietărită cu 17 fălcĭ.

O altă biserică de lemn, in jurul căreia e cimitirul satuluĭ Stolnicenĭ, pe locul desfiinţatuluĭ sat Purcilescĭ.

O şcólă rurală mixtă, infiinţată in 1865 cu un invĕţător plătit de stat, frequentată de 40 şcolarĭ, fiind in sat 51 băeţĭ şi 39 fete cu etatea de şcólă.

Familia Prăjescu este una dintre cele maĭ vechĭ familiĭ boerescĭ din ţeră, citată de Cantemir in descrierea Moldoveĭ.

Vasile Lupu şi fiul sĕŭ Ştefăniţă Voda, aveaŭ pe Prăjescĭ

printre fruntaşiĭ boerĭ aĭ ţěreĭ. (Letopiset. Ţěreĭ, Tom. I, p. 322 şi 370).

Drumurile principale sunt: la Păşcanĭ (3 km.), la Cosmescĭ (4 km.), la Ciohorenĭ (10 km.) şi la Brătescĭ (6 km.).

Străchinariu, mlastină în suprafaţa de 5 prj. în pădurea Podu Dĕluluĭ din com. Siliştea.

Strahotin, deal în com. Dolhasca servind de imaş satuluĭ.

Strahotin, ţarină în com. Lespedĭ.

Straja, unul dintre piscurile munteluĭ Pietrele Roşiĭ în com. Négra Şaruluĭ.

Strajeĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Mădeiu, avênd şi el de tributar pe Străsocĭ.

Strâmba, deal îmbrăcat în pădure de diverse esenţe în com. Bogdănescĭ.

Strâmba, pârâŭ; afluent al Topliţeĭ, în com. Bogdănescĭ.

Strâmbóea, Lac în com. Dolhasca (500 m. p.)

Străsocĭ, mic afluent al pârâuluĭ Strajeĭ.

Stratul (Podul luĭ), podeţ peste pârâul Pietrenilor, com. Şaru-Dorni.

Stroescĭ, Iaz în com. Drăguşenĭ format de pârâul Hatia.

Stroescĭ, o sfóră de moşie în jurul iazului cu acest nume ce acum formézä un trup cu Drăguşenĭ. Pe acéstă moşie era altă dată un sat numit Râpile.

Stroescĭ, sat pe moşia cu acelaş nume din comuna Văscanĭ.

Aşedat pe un podiş format din prelungirea délurilor Osoiu şi Ciumalul, e străbătut de pârâuaşul Rĕcea şi numĕră 71 case în carĭ trăesc 94 capĭ de familie saŭ 205 suflete, din carĭ 105 bărbaţĭ şi 100 femeĭ (un israilit). Vatra satuluĭ ocupă 37 fălcĭ, 60 prj.

Moşia a fost proprietatea decedateĭ Smaranda Costin, care prin testamentul sĕŭ publicat în fóea «Progresul, Nr. 90 din 1863» şi confinţit de singura-ĭ moştenitóre, Catinca Stârcea Enea Văleanca, acum trecute din viaţă, prin testamentul publicat în Gazeta de Iaşĭ Nr. 43, din 1880, a făcut danie pământul de cultură obşteĭ locuitorilor din Stroescĭ şi Laiu, în intindere de 160 fălcĭ, pădurile şcólelor din

Târgu Frumos; iar casele proprietăţiĭ, împreună cu 40 fălcĭ cultivabile, venitul a două cârciume şi 14 pogóne vie şcóleĭ şi bisericeĭ din Stroescĭ. Intinderea totală a moşieĭ e de 283 fălcĭ, din carĭ 160 fălcĭ cultivabile, 218 fânaţ şi restu pădure.

Are o şcólă rurală mixtă înfiinţată în 1865, desfiinţată în 1871 şi reînfiinţată în 1883, cu un învĕţător plătit din fondul donaţieĭ Sm. Costin, frequentată de 18 şcolarĭ.

Iată ce citim în sinodicul bisericeĭ:

«Biserica cu patronul Sf. Voĭvoḑĭ Mihail şi Gavril din anexa Stroescĭ, a comuneĭ Ruginósa, plasa Siretul, judeţul Sucéva, a căreia construcţiune este de material vârtos; şi, după tóte cercetările făcute, am aflat că ar fi fost fondată la început de către Ştefan Cel Mare, fostul Domn al Moldoveĭ, apoĭ după un îndelungat timp fiind ruinată s'aŭ reînoit şi înzestrat de către răposatul Gavril Enea, ce era pe atuncĭ proprietar moşieĭ din acéstă anexă, ĭară de cine s'a sfinţit nu se scie. Făcut din ordinul.... etc. etc.»

Biserica e servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. Ea, ca şi şcóla, se întreţine din fondul donaţieĭ Sm. Costin, pe lângă care maĭ are 24 hectare teren d[...] parte dat după legea [...] prietărireĭ din 1864 [...] dăruit de aceaşĭ ma[...] proprietară.

Tradiţia spune că Ştei[...] Cel Mare şi Bun, tre[...] la Hârlăŭ la Némţ, a[...] pe platoul pe care se a[...] plăcêndu-ĭ fórte mult [...] ne-fiind a nimĕnuĭ, El [...] danie luĭ Stroe, unul d[...] pitaniĭ sĕĭ, care înteme[...]

Un strănepot al ace[...] du moşia luĭ Enea Văl[...] o dă de zestre fiiceĭ s[...] randa, căsătorită după [...] Saranda. Saranda îşĭ r[...] şia cu trupul Laiu, c[...] de la famil'a Isăcescu [...] tuncĭ începe numirea [...] escĭ-Laiu. Dar el móre [...] sa contractéză a doua [...] cu credinciosul caseĭ lu[...] vanu Costache Comis[...] maĭ adaogă la moşia [...] sale trupul Ceapă şi [...] din Băicenĭ pe carĭ le [...] de la călugăriĭ Grecĭ di[...] Némţu. Neavênd parte [...] al doilea soţ Smaran[...] în al treia căsătorie c[...] Costin, Bucovenén de [...] cumpĕră moşia Făcuţiĭ [...] Iaşĭ. Dar móre şi C[...] după dânsu, în 1863 [...] randa care lasă frumos[...]

ment despre care s'a vorbit. In curtea bisericeĭ sunt depuse sub un monument rămăşiţele lor. Singurele pietrele cu inscripţiĭ şi acele, acoperite de muşchiŭ şi ascunse în buruene, şi faptele marinimóse maĭ amintesc numele lor.

Stroescĭ, vale cultivabilă în com. Cristescĭ.

Stroescu, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Leţcanĭ, în com Cristescĭ.

Strungilor (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Stejaru în com. Fărcaşa.

Stubeiŭ (Valea luĭ), cultivabilă, în com. Ruginósa şi Văscanĭ.

Sucéva, judeţ, numit ast-fel după vechea capitală a Moldoveĭ.

Situaţie şi limite. Aşeḑat la nordul Românieĭ, (nord vestul Moldoveĭ) judeţul Sucéva este un judeţ de munte cuprins între Bucovina, Transilvania şi judeţele Neamţ, Roman, Iaşĭ şi Botoşanĭ. Linia hotaruluĭ din spre Bucovına este următórea:

Pornind din Sucéva (rîul) apucă pe marginea din sus a satuluĭ Ştirbĕţ, urcă pe délul Cetăţuia şi délul Prăvătarilor şi scobóră în pârâul Fâsticuluĭ apoĭ în Şomuzul-mic pe la Nimircenĭ în délul Bucinişuluĭ, iar în pârâul Bunescīĭ al Hraniţiĭ pe la Bunescĭ scobóră în Şomuzul mare apucă în sus pe acest pârâŭ până dă în Şomuzelul apoĭ trece pe la Cornu-Lunceĭ (Punct vamal) scobóră în Moldova o ia pe Valea-Sécă în sus pe délul Buraga peste Munţele Pleş pe culmea Munţilor până în Clătita-mare (munte).

De aci prin munţiĭ Găinósa, Rangul, Opcina Ciumerniĭ, Băişescu, Bâtca rea, Grebenul, Alunişul, Clifele, Crebin, Căpăţina, Văcăria, Todirescu, pe sub vîrful Rarăuluĭ prin Pietrele Dómneĭ şi scobóră prin Runculeţu, Bâtca-négră în pârâul Arămeĭ, apucă pe acest pârâŭ la vale până în Bistriţa şi pe acest riŭ la deal până la gura Pârâuluĭ Négra Broscenilor.

Urcă pe pârâul Négra în sus trecênd pe la Punctul-vamal Dorna şi pe la Délul Negru apoĭ pe Şerişor până la gura Haiteĭ, urcă Lucaciul, virful Muncelor şi până în Pietrele Roşiĭ unde e tripla confinium între Transilvania, Bucovina şi România.

Pornind de aci hotarul despre Transilvania trece pe la Haĭta şi pârâul Négra, apucă pe la Cerebuc, Bucinişul, vîrful

acilă, de acole suindu se iarăşi pe munţiĭ Opcina Ciumerna şi Clătita mică pe culmea acestuĭ din urmă munte unŭ semn de acilă.

De la muntele Clătita mică până la muntele Clătita mare, şi pe acesta un semn de acilă, de la muntele Clătita mare trecênd pe virful şi spinarea munţilor Rătunda, Opcina Suvorist, mergând apoĭ inainte pe munţi Opcina, Isaki, Iplesi până la muntele Delul Buragu; spre a insemna pământurile vecine ale satuluĭ Capu Codruluĭ pe vârfu pomenituluĭ munte Dealu Buragu un semn de ac.

Apoĭ langă malul stang a riuluĭ Moldova, unŭ semn de acilă; şi un alt semn de acilă lângă drumul cel mare care trece de la Capul Codruluĭ la Baea.

De acolo, la inceputul Văeĭ Sămojul un semn de acilă; şi apoĭ unde intră linia la Valea Lucăceşti unu semn de acila.

De acolo prin vale Sămojul mare cuprindênd tóte pământurile satuluĭ Zăhăreştii, dinaintea satuluĭ Liteniica unŭ semn de acilă; de aice, mergênd inainte pe valea Sămojuluĭ mare, până la locul unde intră in valea Bonienii un semn de acilă, şi apoĭ pe lânga aceĭaşĭ vale până la o distanţă un semn de acila

De la acel puntŭ trecênd inainte şi lăsând afară satele Bonieştiĭ şi pământurile luĭ până la muntele Bonieştii, pe virful numituluĭ munte un semn de acilă

De acolo in valea Samosinica un semn de acilă, apoĭ trecênd in faţa satuluĭ Reasca, la Samosinica şi la valea ḑisă Rugina un semn de acilă

Din loculŭ acela suind muntele Vuron Dumbrava Rese, pe virful ḑisuluĭ munte un semn de acilă.

De acolo lăsand afară satul Mireştiĭ cu pământurile sale de la marginile Imperiale pe muntele Mireştiĭ, unde incepe valea Racova un semn de acilă, mergênd inainte pe valea acesta până la satul Siliceni unde se varsă apa Balta Satuluĭ in riul Suceava care trece pe dinaintea satuluĭ Silicenii, un semn de acilă. (Uricariul) vol. IV, p 255—256)

Topografie, Orografie şi Idrografie. Forma teritorială a judeţuluĭ Suceva este forte neregulată Lung de 170 chilometri şi ingust la mijloc numai de 40 km, infăţişéză o prelungire a Carpaţilor răsăriteni pornind de la vestul judeţuluĭ din virfurile

[illegible]

[illegible] Numěrul munţilor şi vârfurilor de munţi din judeţ se urcă la 344.

In judeţ sunt urmètorele iazuri mai insemnate: Călugărului, Târgului, Ciorsacĭ, Basarabĭ, Arghirii şi Dolhescii formate de Şomuzul-mare; Giurgescii şi Valea-Glodului formate de Şomuzul mic (v. a. n.).

[illegible] sunt, atâtea sunt [illegible] din judeţ.

[illegible] Judeţul Sucéva are [illegible] mai aspră climă din tótă [illegible] Dorna, Negra-Şarului şi Şarul-Dorneĭ cade brumă [illegible] iar zăpada nu se [illegible] pe unii munţiĭ de cât pe [illegible] Iunie şi în alţĭ anĭ [illegible] de la o érnă până [illegible]

[illegible] şi Populaţia. Exacta suprafaţă a judeţuluĭ e necunoscută chiar de Corpul tehnic al judeţuluĭ; aproximativ însă judeţul Sucéva are 331,333 fălcĭ saŭ 474.535.46 hectare.

Populaţia judeţului, după ultimul recensăment din 1890 fiind de 115,483 suflete, revine de fie-care locuitor câte 4 hectare şi 11 ariĭ. Acelaş recensiment a găsit că în judeţul Sucéva eraŭ 29,482 capĭ de familie iar după sex populaţia se împărţea ast-fel: 57,610 bărbaţĭ şi 57,873 femeĭ, din carĭ 61,507 necăsătoriţĭ, 45,950 căsătoriţĭ, 7849 věduve şi 117 divorsaţĭ; sciaŭ ceti şi scrie 10,137 iar 105,346 n'aveaŭ nicĭ o cunoscinţă.

Astă-ḑĭ sunt în judeţul Sucéva 20,504 contribuabilĭ, din carĭ 1230 sunt urbanĭ.

Agricultura şi ocupaţiunea locuitorilor. Judeţul Sucéva nu

este eminamente agricol. Sămĕnăturile ce se fac în partea judeţuluĭ din drépta Moldoveĭ nu ajung nicĭ pentru trebuinţa populaţiuneĭ, iar de la Broscen în sus se samană numaĭ câte puţinĭ cartofi. Nu numaĭ sate ci comune întregĭ sunt in care nu găsescĭ un plug. Munteniĭ îşĭ aduc hrana de prin târgurile Folticeniĭ, Neamţul şi Piatra pe caĭ, legându-ĭ unul de altul aşa că formézǎ un fel de caravane.

Eĭ se ocupă cu exploatarea pădurilor, fabricatul draniţiĭ, a doniţilor, plutăritul, crescerea şi economia vitelor.

Numaĭ când nu vor să muncéscă n'aŭ de lucru, şi munca lor e bine recompensată, căcĭ un om cu braţele póte câştiga şi până la 5 leĭ pe ḑi.

Grâuluĭ nu-ĭ priesce de cât în plăşile Siretul de sus şi de jos şi intru câtva pe Şomuzurĭ. Cu plugăria se dedaŭ locuitoriĭ din stânga Moldoveĭ. Viĭ sunt numaĭ in jurul Cotnarilor pe la Stroeştiĭ-Laiu, Costeştĭ şi Hărmănescĭ, 262 hectare.

Micĭ încercărĭ de a cultiva viĭ s'aŭ făcut în satele: Hàrtop, Valea-Gloduluĭ, Bâdiliţa etc., dar, in aceste localităţi nu în toţĭ aniĭ reuşesc strugurii a se cóce cum se cade.

In cele maĭ multe sate, aprópe fie care casă îşĭ are grădiniţă sa de pomĭ roditorĭ, iar merele, perele şi prunele (pomele) de Rădăşenĭ sunt vestite în tótă Moldova.

Ultimul an s'a cultivat: 9378 hect. grâŭ, 950 hect. secară, 376 hect. rapiţă, 6646 hect. orz, 29494 hect. porumb, 947 h. hrişcă, 10145 hect. ovĕz, 261 hect. cânepă, 70503 kgr. cartofĭ, 29280 kgr. fasole şi 2498 kgr. mazăre. Pepeniĭ (harbujĭ şi zemoşĭ) nu se cultivă.

Statul posedă în judeţul Suceva 15 moşiĭ care i-au adus anul acesta venitul de 227,051 leĭ şi 42 banĭ.

Pădurile de munte adăpostesc mult vânat, ca: cerbĭ, căprióre, urşĭ, iruncĭ, cucoşĭ şi găinĭ sĕlbatice; câmpul: epurĭ, prepeliţe, potârnichi, cristeĭ, puţinĭ sitari cad, iar dropiĭ, spârcacĭ şi cocorĭ maĭ nicĭ-odată.

Apele de munte sunt pline de păstrăvĭ, midhaĭ, boeştenĭ, behliţĭ, mrene, clenĭ, svirlugĭ, grindele, sglavocĭ, lipenĭ, pchişcarĭ (ţiparĭ) şi lostuţe; iar iazurile şi rîurile de maĭ la şes con-

ţin; crap, ştiucă, somn, lin, caracudă, (caraşi) racĭ ect

In tot judeţul sunt: 10,142 caĭ, 22.808 boĭ, 23,634 vacĭ, 69 bivolĭ, 109.779 oĭ, 1263 capre, 17,524 porcĭ şi 3636 stupĭ.

Industria. Maĭ înainte se aflaŭ în judeţu Sucéva vre-o 15 fabricĭ de spirt [1], din care astădĭ nu maĭ funcţionéză de cât cele din Baia, Drăguşeniĭ şi Cristescĭĭ

Ast-fel merse spre cădere industria judeţuluĭ până la instituirea Domeniuluĭ Coróneĭ şi construirea liniei-ferate Fólticenĭ-Dolhasca de când ea începu a sălta. Se făcură pe Domeniul Coroneĭ şi pe moşia Brosceniĭ a M. S. Regeluĭ frumóse instalaţiunĭ forestiere (v. Ocolul I silvic).

Exemplul fu imitat şi acum avem ferastrae de cherestea maĭ sistematice pe moşiile: Sasca, Baia şi Bogdănescĭ; afară pe care maĭ sunt numeróse ferestrae primitive pe păraele din plasa Muntele.

In Fólticenĭ sunt fabricĭ de pielărie (dubit pieĭ), cleiŭ, aba (şieag), cărămidă, de lumânărĭ şi săpun

Insemnatele morĭ de la C[illegible] sacĭ, Mora Doftoruluĭ şi Z[illegible] produc făină mult căutată, ap[illegible] renumită brânză de Broscen[illegible] untul de Dorna.

Comerciul Cel maĭ însemnat comerţ al judeţuluĭ constă [illegible] lemnărie fasonată şi brută, [illegible] cereale, făină, fânul de Ha[illegible] pielării, blănăriĭ (cel maĭ mare deposit de blănurĭ fiind în F[illegible]ticenĭ), spirt, brânza, unt, vite maĭ ales caĭ şi oĭ, vinul de Costescĭ şi maĭ cu sémă ce[l] din valle Prăjesculuĭ este destul de căutat

Apoĭ vine borvisul de Dorna (Isvorul Carmen Sylva) şi de Borca şi fabricatele din brad (doniţĭ, putinĭ şi alte vase) ale locuitorilor de pe sub poale munţilor şi fructele din Rădăşenĭ, Lămăşenĭ, Horodnicenĭ ect.

Căĭ de comunicaţie. Judeţu Sucéva e străbătut de liniile ferate Păşcanĭ Iaşĭ, Păşcani-Roman-Bucurescĭ, Păscani-Burdujenĭ şi Dolhasca-Fólticenĭ în lungime totală de 111 kilometri avênd şépte staţiĭ: Fólticenĭ Basarabi, Litenĭ, Dolhasca Heciu-Lespedĭ, Păşcanĭ, Rugi-nosa şi o haltă Muncelu

Şoselele principale sunt: cele

[1] La Horodnicenĭ, Hârtop, Huşĭ, V[illegible]escĭ Giurgescĭ, Sdiştea Buda, Baia, Fântâna-mare, Drăguşenĭ, Cristescĭ, Stolnicenĭ, Constandache, Sirejelu şi Boldescĭ.

naționale Bunescĭ-Fălticenĭ până în hotarul județuluĭ Roman 65 km și Fòlticenĭ Cornu Lucii-Broscenĭ-Dorna (în construcție) peste 120 km. Cele județene Dumbrăvița-Neamț (18.229 m.) Moțca Pașcanĭ - Târgu-Frumos (31 857 m.), Fòlticenii-Dolhasca (24.560 m.) și Ciorsacĭ - Liteni 31 870 m.)

Afară de acestea maĭ tote comunele sunt legate prin șósele comunale majoritatea avênd terasamentul făcut, nefiind însă prunduite (pietrite), de cât prea puține.

Pe Sabasa există o linie îngustă de drum de fer în lungime de 20 km. și alta tot atât de lungă pe Suha mică, cum și o linie funiculară (1500 m.) peste Ciumerna (munte).

Tote acestea pentru esploatarea pădurilor de pe Domeniul Corónei. Ca cale fluvială este Bistrița (v. a. n.)

Împărțirea administrativă. Județul Sucéva pană la 1886 era împărțit în patru plăși; Șomuzul, Moldova, Muntele și Siretul. In anul arătat se formară numaĭ treĭ plășĭ, alipindu-se cele d'intâĭ doă sub numele de Șomuz-Moldova; iar anul acesta (1892), cu noua împărțire administrativă s'aŭ făcut șese plășĭ și anume: 1) Muntele, cu reședința Sub-prefectureĭ în Broscenĭ, 2) Moldova de sus, cu reședința în Cornu Lunceĭ, (com Mălinĭ), 3) Moldova de jos cu reședința în Ciumulescĭ, 4) Șomuzul, cu reședința în Giurgescĭ, 5) Siretul de sus, cu reședința în Târgușorul Lespeḑi și 6) Siretul de jos, cu reședința în târgul Pășcanĭ.

Județul Sucéva se compune din o comună urbană, Fòlticenĭ, și 38 comune rurale formate din 185 sate, — ce numĕră 25754 case.

Marca județuluĭ este treĭ braḑĭ, semnul întinselor sale pădurĭ de rĕșinóse.

In ordine eclesiastică, el face parte din eparhia Iașilor. In tot județul sunt 3 mănăstirĭ și 4 schiturĭ ortodoxe, 2 mănăstirĭ lipovenescĭ, 138 bisericĭ ortodoxe, 2 bisericĭ catolice, 3 lipovenescĭ și o mulțime de case de rugăciune jidovescĭ 115 preoțĭ și 3 diaconĭ ortodoxĭ.

In privința militară el face parte din corpul IV de armată cu sediul în Iașĭ, Divisia 8 de infanterie cu sediul în Botoșanĭ și e sediul Brigadeĭ 16, Regimentul Suceva No 16.

In ordinea judițiară are un tribunal de I-a instanță, 3 judecătoriĭ de ocol și este de resortul curțeĭ de apel din Iașĭ.

Din punt de vedere politic județul Sucéva dă 5 deputați și 3 senatori și 24 consilieri județeni.

Budgetul județului pe anul 1892—1893 are 157812.16 leï venit și 149978.03 leï cheltueli; iar al drumurilor 92220 57 leï venit și 90808 59 leï cheltueli

Totalul budgetelor comunelor rurale din județul Sucéva și a celeï urbane (pe acelaș an) este 693284 leï venit și 677430 leï cheltueli; iar ale drumurilor 114383 leï venit și 96495 leï cheltueli.

Mânăstirile din județul Sucéva sunt. Probota, Rêșca și Slatina și schiturile Rarău, Boureni, Preutesci și Brătesci; afară de care maï sunt monastirile lipovenesci de călugări și maicï din Manolea.

Ca locurï istorice, avem: Baïa, cu cele treï bisericï ale sale: Sasésca, Albă și a luï Rareș; *Bogata*, *Ruginósa*, *Dolhesci* (biserica), *Bourenï*, *Horodnicenï*, *Movila luï Răsvan*, și tóte localitățile cu numele de Cetățuïa, Cetățaua saü Monastióra.

Ceï maï distinșï dintre bărbațiï Sucevenï aü fost: pe vecï pomeniții mitropoliți: Dosofteï (de metanie din M-rea Probota) și Veniamin Costache (de metanie din M-rea din Slatina) și Nicolae Istrate, marele patri[ot] și scriitor de la începutul seco[lu]luï, și George Lupașcu Ha[jdeü] (Dornen) strămoșul valor[os]uluï nostru istoric și filolog B. P. Hășdeü și nuvelistul N. Gane.

Ca familiï vechï boeresci c[i]tate de Cantemir în descrierea Moldoveï sunt: Sturzesci, Pr[ă]jescï, Balșesci, Șoldănescï, Stur[d]zescï și Cluceresci la car se maï adaogă: Millo, Forăsci, Litenï, Morțunescï, Bașotesci și Grecenï.

Invețămîntul. In județul Sucéva sunt: un gimnasiú clasic în Fôlticenï, «Alecu Donici», înfințat în 1870, cu 10 profesori avênd un frumos local clădit de stat. 2 școle primare urbane de băețï și 2 de fete în Fôlticenï și o școlă primară urbană mixtă, întreținută de Dir C F R., in gara Pașcanï. La cele patru școle primare urbane ale statuluï servesc 7 institutori și 8 institutóre; iar la a C. F R treï institutori, un preot predă religia ortodoxă, un altul pentru cea catolică, și o maestră de lucru.

Frequentarea școlelor urbane în anul școlar 1891—1892, a fost ast-fel: Cu etatea de școlă 410 băețï și 417 fete: s'aü înscris la școlă la începutul anuluï 358 băețï și 281 fete, a[ü]

trecut esamenul de la finele anuluĭ 311 băeţĭ şi 241 fete; s'aŭ promovat 218 băeţĭ şi 163 fete şi aŭ absolvit 54 băeţĭ şi 26 fete Cu plata personaluluĭ şcólelor urbane statul a cheltuit 46518 leĭ, iar cu materialul 48784.72

In acelaş an şcolar aŭ funcţionat 4 şcóle primare rurale de băeţĭ, 4 de fete şi 65 mixte, cu 45 invĕţătorĭ normalişti, 24 alte categoriĭ (seminar, gimnasiŭ şi şcola de agricultură) şi 4 invĕţătore Frequentarea acestor şcole a fost urmĕtórea: cu etatea de şcólă, 5948 băeţĭ şi 5503 fete, inscrişĭ la inceputul anuluĭ 2665 băeţĭ şi 483 fete; aŭ trecut esamenul general 2.84 băeţĭ şi 405 fete, s'aŭ promovat 1319 băeţĭ şi 246 fete, aŭ absolvit cele şese clase 19 băeţĭ şi 6 fete.

Cu plata personaluluĭ invĕţătoresc statul a cheltuit 77202.36 leĭ; iar cu material s'a cheltuit 94992.36 leĭ.

Localurile şcolelor primare stau ast-fel: nicĭ o şcólă urbană n'are local cum trebue. (2 dintre localurĭ sunt proprietăţile comuneĭ dar clădirĭ vechĭ şi 2 inchiriete) Şcólele rurale aŭ 28 localurĭ bune, 30 mediocre şi 15 cu desăvârşire rele

In judeţul Sucéva sunt treĭ spitalurĭ, din care: 2 in Fălticenĭ: Stamati Judeţean cu 26 paturĭ şi cel israelit cu 15 paturĭ şi unu rural, in M-rea Slatina, cu 40 paturĭ

Din trecutul judeţuluĭ Sucéva.

Indată după răpirea Bucovineĭ, în amintirea unuia dintre judeţele pierdute in capitala căruia işĭ avusese cuibul, acel,

Şoim voinic şi tare,
Ce ţinea pieptul la hotare
Ca un zid de apĕrare,

se reinfiinţă judeţul Sucéva, luându-se parte din judeţele Botoşanĭ, al Hârlăuluĭ şi Cârligăturei (foste, ultimul avĕnd reşedinţa în Târgul Frumos) al Romanuluĭ şi al Némţuluĭ.

Ispravnicia judeţuluĭ fu instalată maĭ intâĭ în satul Rădăşenĭ şi, maĭ tardiŭ, intemeindu-se târgul Şoldănescĭ, zis apoĭ Fălticenĭ, — se mută aci

Locul ocupat de judeţul Sucéva a fost locuit in cele maĭ vechĭ timpurĭ, dovadă despre acesta sunt mormintele şi uneltele de piatră (topore, dălţĭ) găsite în diferitele localităţĭ ale judeţuluĭ numite *Cetăţuĭ*, — şi pescerile de pe pârâul Lupuluĭ din apropierea satuluĭ Manolea

Cel d'intâĭ popor amintit de istorie ce 'l ar fi locuit a fost Neuriĭ, făcĕnd ast-fel parte din Neurida, care a fost devastată de Darius, când acesta urmărea pe Sciţi (Herodot, IV, p. 125)

Pe timpul Dacilor, cam prin aceste locurĭ, intâlnim pe Jazigĭ, care nu prea duceaŭ casă bună cu Dacii, căcĭ nu voiră să se lupte în contra Romanilor și, drept pedépsa, Daciĭ le răpiră o parte din pământ.

Iazigiĭ se vĕd pe colona luĭ Traian venind ceĭ d'intâĭ să facă închinarea lor împĕratuluĭ [1])

In timpul năvălirilor barbare, slavonii ocupaŭ jumătatea răsăriténă a județuluĭ, dovadă numele multor râurĭ, délurĭ și localitățĭ din județ, cum și numerósele espresiunĭ cu derivație slavonă. Póte că chiar Cumaniĭ să fi ajuns cu domnia și episcopatul lor până prin aceste locurĭ.[2])

Pe timpul voivodatelor, parte din județ făcea parte din al Câmpu-Lunguluĭ și parte din al Némțuluĭ [3]) Când Dragoș descălecă pe șesul Moldovei (1288) î găsim tributar regeluĭ Ludovic, al Ungarieĭ, care dăruesce pe Balc, fiul luĭ Sas, pentru slujbele făcute în combaterea trădătoruluĭ Bogdan, al doilea descălicător și întemeietor al Moldoveĭ ca stat ne-atârnat (1348).

Unii Cronicarĭ însă aŭ fost de părere că, pe timpul descălecărei luĭ Dragoș, el ar fi găsit aceste locurĭ cu totul deșerte de locuitorĭ, din causa învasiuneĭ barbarilor. Dragoș descălică «într'o țară ce rămăsese pe alocurea pustie, în urma góneĭ Tătarilor, din părțile Mareĭ Negre, de către Ludovic Regele Ungarieĭ.»

Acéstă însă nu e adevĕrat, — dovadă o geografie rusescă anterióră anuluĭ 1347 în care se arată ca existând orașele Baia și Sucéva.[1])

Sașiĭ, zice d-l Gr. Tocilescu, (Ist. Rom. p. 58) fură descălicați pe lângă râul Moldova de către Alexandru Cel Bun.

Inainte de Ștefan Cel Mare «toțĭ munții cu carĭ se închide Moldova acum», decĭ și aĭ Sucéveĭ, «eraŭ sub stăpânirea Ardéluluĭ» (D. Cantemir, Descrierea Moldoveĭ, edit. 1865, Iași, p. 50—51). In 1465 se întâmplă lupta de la Baia.

In 1476, după lupta de la Valea Albă «Turciĭ s'aŭ întors spre Sucéva, și aŭ ars târgul, și apoĭ s'aŭ învârtejit înapoĭ, prădând și ardĕnd țéra,» — decĭ și județul nostru (Letopis. țéreĭ. Tom I, p. 165.)

Fu prădat de Turciĭ luĭ Hroiot,

[1]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol I, p. 180

[2]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. Vol. I, p. 365, 387 și 540.

[3]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol I, p. 567.

[1]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol I, p. 502 ș. vol. II, p. 50, 51.

in 1485, ce veniaŭ cu planul a inlocui pe Ștefan Cel Mare [1])

Prădat și pustiit de Poloni, ca drept rĕsbunare pentru devastarea Pocuției, de către Bogdan cel incrucișat.[2]) Asemenea de Tătarĭ in diferite rândurĭ

Băntuit de Turciĭ Sultanu lui Soliman, de Tătarĭ și Poloni în 1538, când fu răsturnat Petru Rareș din I-a domnie, de furia cărora nu scăpă de cât cand «veniră boeriĭ la Sucéva și se aruncară la picĭorele Sultanuluĭ, care-ĭ primi și i iertă ca pe nisce robi [3])

Pe timpul luĭ Petru Rareș «satele se compuneaŭ din colibe păstorescĭ și orașele fără ingrăditurĭ, iar casele țeranescĭ puțin ridicate de la pămănt, făcute din lemn de pădure, lipite cu lut și acoperite cu pale saŭ trestie.» [4]) După fuga lui Petru Rareș la Ciceŭ, Turciĭ «multă pradă și scădere făcĕnd țĕreĭ, și cál când'o aŭ ajuns până la Sucéva cu mare urgie și pedepsă tuturor locuitorilor »[5])

[1] A D Xenopol, Ist. Rom. Vol. II, p 370.

[2] A. D. Xenopol, Ist. Rom., vol. II, p 507

[3]) A D. Xenopol, Ist. Rom., vol. II, p 555 și 561.

[4] Antoniŭ Veranciŭ în Tesaur de Monum «Istorice,» de A P Ilarian. Tom III, fasc V, p 178

[5] Vorn. Gr Ureche, în Letopisețele Țĕreĭ, vol I, p. 196.

La 1561, fu cutreierat de ostea compusă din aventurierĭ și omenĭ fără căpătaiŭ adunațĭ din lumea intrégă, cu care Iacob Eraclide veni și alungă pe Lăpușnénu, luându-ĭ locul in domnie.

Fu băntuit de fometea cea mare de la 1574 și 1575, pe timpul domnieĭ ui Petru Schiopul.

Pustiit de Poloni și Tătarĭ, ce veniaŭ să susțină pe Irimia Movilă (1595), dar carĭ fug la auḑul apropiereĭ luĭ Mihaĭ Vitezul care, cu repeḑiciunea fulgeruluĭ trece prin județul nostru și își pune tabĕra lângă Sucéva

Prădat de Tătarĭ, prieteniĭ lui Vasile Lupu, de doua orĭ; pentru a doua oră, la 1650, când luară cu eĭ din tótă țara peste 20000 de ómenĭ robĭ.

In 1673, calicit de oștile Turcescĭ și Polone, ale lui Sobieski.[1])

Constantin Cantemir trimite pe Tătariĭ luĭ Bek Mârza să pedepsescă pe Campu-Lungeniĭ pentru ne-ascultare, carĭ Tătarĭ, trecĕnd pe acĭ «multă stricăciune și pradă și robie aŭ făcut, și mult dobitoc de vite aŭ scos »

Craiul Sobieski năvăli in țéră spre Iașĭ, «iară Cantemir Vodă

[1] A D Xenopol Ist Rom vol III p. 67 71, 124 221, 285 și vol. IV, p 48 49, 320 și 321 și «Luguore momentum» în «Tesaurul de mon ist» de A P. Ilar. Tom. II, fasc. V, pag 143.

'l-aŭ gonit pe Craiul cu Tătariĭ până la Hărmăneseĭ pe Siret. Atuncĭ aŭ ars Leșiĭ și Tătariĭ multe curțĭ la țéră și la Iașĭ......» între altele și pe cele din «Ruginosa, Cosmescĭ, Purcileșcĭ, în Stolnicenĭ și în Pașcanĭ și pe alte locurĭ multe» [1])

Cutreerat de oștile Suede ale luĭ Carol XII. (pe timpul domnieĭ a II-a a luĭ N Mavrocordatu) care în iarna anuluĭ 7220 (1712) iernézĕ în Sucéva, Némț, Bacăŭ, etc. [2]) . .

Pe timpul luĭ Nicolae Mavrocordatu Austriacii făcură prima încercare de înaintare spre Bucovina, răsluind o parte din Bucovina de pe la granița Dorneĭ; dar se retraseră la protestările Domnuluĭ și amenințarea cu răsboiŭ din partea Turcieĭ.

După 1716, în timpul domnieĭ luĭ Mihaĭ Racoviță, fu ocupat de Nemțĭ, iar «Moldoveniĭ făcĕndu-se una cu catanele cu marĭ cu micĭ prădaŭ, jăcuiaŭ unul pre altul, mănăstirile pre sub munte, casele boerescĭ cât ținea pre Siret și pre câțĭ nu se închinaŭ lor, să țină cu dânșiĭ. Țineaŭ drumurile, colnicele; mâncaŭ, stricaŭ și jĕcuiaŭ,...» (Letopisețele țĕreĭ, Tom. III, p. 65).

Dar, după ce Nemțiĭ fură bătuțĭ și alungațĭ din Cașin și din ținutul Putneĭ, Mihaĭ Racoviță fu trimis de Turci să sprijinéscă rĕscóla Ungurilor din Transilvania

Racoviță, în fruntea órdelor de Tătarĭ pătrunde pe aci și pe la Câmpu Lung și Dorna în Transilvania.

Ast fel, după pradaciunile Nemților, urmară ale tătarilor póte maĭ vajnice ca ale celor d'întâĭ.

Tot pe timpul luĭ Racoviță spun cronicele că a fost «fómete, ciumă, omor, bocete și vaete în tóte părțile. Pe urma acelora lovit aŭ bólă în dobitóce.» (Letopisețe, Tom. III, p 125). Prin cartea din 7226 (1718) April 24, Mih. Racoviță desființă solăritul ce apĕsa rĕŭ pe săracii din județul Sucéva; căcĭ zice acel hrisov: «Facem scire cu acésta carte a Domnieĭ mele cuĭ i se cade a sci, pentru rândul solăritului, ce aveaŭ obiceiŭ cămărașiĭ de ocnă până acum de luaŭ solărit de pe o parte de loc de la ținutul Suceveĭ, și o vindea acea slujbă și cămărașiĭ de ocnă la ciocoiĭ ținut, drept 40 saŭ 50 de leĭ și apoĭ aceĭ ciocoĭ făceaŭ multe supĕrărĭ săracilor, ba luaŭ de la tot omul și de la femeĭ să-

[1]) Letopisetele Țĕreĭ, Tom. II, p. 233
[2]) Letopisețe, Tom. III, p. 121.

race şi de la babe bătrâne şi neputincióse, tot câte un ort de cap, şi borfaia pe toţi săracii cu acel obiceiŭ, de le lua şi straele de pe dânşii.....» (Uricariul de T. Codr. vol. V. p. 254—256. Iaşi 1862.)

In 1776, Grigore Ghica, vĕdĕnd că tóte incercările lui de a se strica convenţiunea, prin care se vindea Bucovina sunt zadarnice, face o ultimă silinţă şi voesce să scape din prada răpitorilor măcar Suceva, vechia capitală a Moldovei, dar nici acesta nu i-a fost dat ca să împlinescă şi ast-fel se face şi delimitarea acesta nenorocită prin care Moldova mai pierde încă 46 sate peste linia ce fusese hotărâtă prin convenţiune »[1]

Fac loc aci şi resumatului din condica liudilor pe 1803, in care se arată şi cum se împărţia judeţul pe acel timp. (Uricariul vol. VII, p. 256).

No. oamenilor (liudi)	Banii unui sfert noŭ de trei luni (Lei)	(b.)	Suma peste tot a birului anului (Lei)	(b.)	Sucéva	Cei fără bir (liudi)
					Adunarea sumelor.	
1611	6211		24844		Ocolul Berhometele	64
1962	6958		27832		» Siretul de sus	96
2117	7307		29228		» Siretul de jos	52
1642	5936		23744		» Moldova	[illegible]
1529	5510		22040		» Şomuzul	30
647	2883		11532		» Munteluĭ	
9508	34805		139220			314
18	39		156		Mazilii	
39	96	90	387		Ruptaşii	
11	91	75	183	30	Ruptile visterieĭ carĭ plătesc în 2 rândurĭ pe an	
8	90		180		Sudiţiĭ Austriecescĭ, asemenea.	
9584	35121	45	140126	30		
					Jidoviĭ din Târgul *Folticenĭ, Burdujenĭ şi Vlădenĭĭ*, care banĭ arătaţĭ îĭ plătesc pe tótă luna.	

Observaţiĭ

Breslĭ ce nu plătesc bir:

liudĭ

121 Slujitoriĭ ispravnicieĭ la satul Boroel-Bog-Muncel;
30 Slujitorĭ a căpitan. de Burdujenĭ. la satul Mitoc.
1 Copiĭ din casă.
20 Postelniceiĭ şi alţiĭ cu cărţĭ de iertare.
263 Preoţĭ.
49 Diaconĭ.
474

[1]) A. D. Xenopol Ist. Rom. vol. V, p. 223.

Precum vedem din tabloul precedent, de judeţul Sucéva, pe la începutul secolului acesta, maĭ ţinea o plasă, Berhometele cu două târgurĭ: Burdujeniĭ şi Vlădeniĭ.

Intre ceĭ morţi în răsboiul pentru independenţă, din 1877—1878, (din Corp. IV, Divis VII, Regim VII şi XIII de Dorobanţĭ) afară de Maiorul Nicolae Ion, sunt şi următoriĭ Suceveni. Soldaţiĭ: Palaghie Vasile (21 anĭ) şi Costan Ion (21 anĭ) din Preutescĭ, Crâşmaru Teodor (21 anĭ) din Cristescĭ, Dolhescu Ión din Văscanĭ (21 anĭ), Dănilă Gheorghe (21 anĭ) din Lespeḑĭ, Pastramă Vasilie (21 anĭ) din Bogdănescĭ Enache Dumitru, din Brusturĭ (21 anĭ), Davidóea Gheorghe (21 anĭ) din Păşcanĭ, serjentul Scarlătescu Leon, din Giurgescĭ, Chitic Ion, din Buda, Ghimpa Petrache, din Dolhescĭ, Sudítu Petre, Ianache Dumitru şi Mocatu Ursache din Dolhasca, Chenola Costache din Fôlticenĭ şi Capitanul Cătănescu. (Uricariul de T Codr. vol. IV, p 245—270).

Ne-voind să las un gol fac loc aci uneĭ micĭ descrierĭ a oraşuluĭ.

Sucéva, vechia capitală a Moldoveĭ, aflătore în Bucovina, la vre-o 16 km. de Fôlticeni şi la 10 km de la puntul vamal Burdujenescĭ

«Are o posiţie fórte frumosă, aşeḑată pe platoul unuĭ deal, carele singur prin natura sa are o posiţiune strategică, fiind apărat de tote părţile cu văi adâncĭ. Din vechime oraşul era numaĭ pe deal, eră acum s'a întins şi pe costă, în partea despre Moldova. Oraşul este tot ocupat de streinĭ, mai ales jidovĭ; Româniĭ aú rămas puţinĭ, numaĭ pe margini, prin mahalale.

Numĕră acum 10104 locuitorĭ împărţiţĭ după religiune astfel: 2705 gr ortod 3038 catolicĭ, 3750 iudeĭ şi 611 alte naţionalităţĭ (Armenĭ, Protestanţĭ, Lipovenĭ), iar după limbă 5862 nemţĭ (în care numĕr se cuprind şi jidaniĭ) 2652 Romanĭ, 441 Rutenĭ şi 784 alte naţionalităţĭ; ast fel sună recenta statistică oficială.

In Sucéva sunt şépte bisericĭ 1) *Biserica vecheĭ mitropoliĭ*, in care se află móştele sf. Ión Cel noŭ, aduse de Alexandru Cel Bun, la carĭ vin mulţĭ inchinătorĭ şi de prin marĭ depărtărĭ Are arhitectura moldovenescă din véc 16-le, pe care o putem numi clasică, ea este o continuare a celeĭ din al 15-le veac

E făcută de Ştefan Vodă Cel Tinĕr (V. Columna luĭ Traian de B. P. Hăşdĕŭ, 1870, No. 45) in 1523 şi acoperită cu plumb adus de el din Polonia, în lăţime de 50 centure. A fost zugrăvită pe din lăuntru şi pe din afară. Pridvorul este adus in urmă, în anul 1579 de Mitropolitul Teofan.

2) *Biserica Sf. Dumitru*, cu un turn înalt la pórtă, d'asupra căruia se află adaus un foişor modern pentru paḍa de foc: şi este făcută de Marele Ştefan langă palatul sĕŭ domnesc.

3) *Biserica Sf. Ion Botezătorul*, era în vechime în cuprinsul curţeĭ domnescĭ, în forma-ĭ actuală datéză de la Vasile Vodă.

4) *Biserica Sf. Nicolae*, zidită în vec. 17-le de Visternicul Nicoră Prăjescul.

5) *Biserica Adormireĭ din sub-urbia Iţcani*. Din vechime era monastire de călugăriţe, ce exista pe timpul luĭ Alexandru Cel Bun.

6) Maĭ este o biserică antică în marginea oraşuluĭ din spre cetate, descoperită, şi servesce de magazie pentru producte închiriindu-se de primărie neguştorilor, ne-avênd nicĭ o dată, nicĭ o inscripţie.

In Sucéva sunt şi treĭ bisericĭ armenescĭ, dintre carĭ cea maĭ de sémă e acea numită Zamca [1]) Nume slav însemnand cetăţue.

In Sucéva este un liceŭ cu opt clase germane şi patru inferiore românescĭ. E întreţinut din fondul bisericeĭ românescĭ. Maĭ sunt două şcole primare germane pentru băeţĭ şi una pentru fete şi câte-va şcóle private armenescĭ şi israilite.

Din trecutul oraşuluĭ Suceva

Uniĭ cred că cetatea Suceveĭ a fost zidită în timpul luĭ Traian, pe la anul 140 [2]) Vechia-ĭ numire era *Sucidava*; iar terminaţiunea *dava* este tracică, însemnând *movilă*, *munte*, loc maĭ nalt de cât împrejurimile sale [3])

Marele Logofĕt Miron Costin, susţinênd vechimea Suceveĭ şi existenţa eĭ inainte de venirea Romanilor, zice:

«Şi aşa şi aceste lalte cetăţĭ cum este *Sucéva*, Némţul, Hotinul, Tighinea; însă pânzile la tote cetăţile acestea cu al doilea rând e de Domnĭ sunt adause, cum se póte vedea că

[1] Episcop Melhisedec, în «Revista pentru Arheologie...» a d-luĭ Gr Tocilescu, anul I, fasc. I, vol. II, pag. 61—66.

[2]) Frunzescu «Dictionar topogr....» p. 466.

[3]) B. P. Hăşdĕu Ist. critică, vol. II, p. 61—64

tóte aŭ pânză și îndoite sunt; cele maĭ vechĭ, cele maĭ micĭ sunt, și ca nisce castele, adică turnurĭ aŭ fost, precum și tocmite. Cércă la turnul cetățiĭ Suceveĭ despre amedă-dĭ, unde scrie sus că este tocmit de Irimia Voevod, și la pórta cetățiĭ veĭ afla numele luĭ Despot Voevod, care slove pe lângă bour, le-am citit eŭ singur. — Și așa de pe Cetatea Albă luând dovada, că acea cetate cu mult maĭ înainte aŭ fost de Traian, póte fi ceste lalte de Rómlenĭ, după ce aŭ descălcat Traian aice.» [1])

Tot Miron Costin spune că Sucéva era una din cetățile Dacice (Letop. Țěreĭ, Tom. III. p. 495).

Că orașul Suceva exista înainte de decălicarea luĭ Dragoș, e dovadă o geografie Rusască anterióră anuluĭ 1347. [2])

Nicolae Costin vorbind despre descalicarea luĭ Dragoș, dice: «Și așa saŭ aședat venind și alțĭ Moroșenĭ pre unde leaŭ plăcut locul, pe sub munte: Românĭ, Sașĭ și Ungurĭ. Sucéva târgul l'aŭ descălecat nisce cojocarĭ; *Socĭ* se chiamă unguresce *cojocar*; iară *Sucéva*=*Cojo... re*.» [1])

In 1348 Bogdan I deslep... Moldova de Corona Ungurés... și șĭ aședă capitala luĭ in Su... céva.

Iuga Koriatovicĭ fu incoron... aci în 1374. El înființă Mitr... polia Suceveĭ, pentru țara Mo... doveĭ, cu bine cuvîntarea Mi... tropolituluĭ Româno-Bulgar din Ohrida fiind cel dintâĭ Mi... tropolit Teoctist I.

In Noembre 1390 Mircea ce... mare închee in Sucéva faimos... Tractat prin care Craiu Po... nieĭ se pune maĭ pe jos de Mircea și cam sub aripa aces... tuĭ. [2])

La 1402 Alexandru cel bun îndemnat de Mircea și cu con... simțimentul divanuluĭ «jură cre... dință Regeluĭ Vladislav în Su... céva, dar după 1411 Alexandru luând în a doua căsătorie pe Ringala saŭ Maria sora Rege... luĭ Vladislav, se desfăcu de a... cest Tratat prin care Moldova se punea sub suzeranitatea Po... lonieĭ. [3])

Alexandru cel bun înființeză o școlă maĭ înaltă de slavonă...

[1]) Letop. I, p. 23.

[2]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. I, p. 545.

[1]) Letop. I, p. 84.

[2]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. ..., p. 96.

[3]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. Tom. ..., p. 154 și 158.

in Sucéva sub Grigorie Tamblac, devenită Academie Theologică și juridică, in 1403

Tot Alexandru cel bun aduce (1402) relicvele sfintuluĭ Ión cel noŭ de la Trapezund și le depune in Biserica Mitropolitană din Sucéva.

In 1427 in urma intervenireĭ luĭ Voda Alexandru cel bun și cu mijlocirea Impĕratuluĭ de la Constantinopole Ión Paleologul se declară neatărnarea Mitropolieĭ Suceveĭ prin Sinodul Patriarhal din Constantinpole.

Vornicul de Sucéva era judecător mare și afară de el maĭ eraŭ doĭ in tótă Moldova.

Pe timpul luĭ Alexandru cel bun și Ștefan cel mare Sucéva era centrul negoțuluĭ dintre Polonia nu numaĭ cu Moldova ci și cu Ungaria

Postavurile, pânză litvană, pânza de Krosno ect cușme, pălăriĭ .. se descărcau acĭ.[1])

In așeḑémĕntul vamal al luĭ Alexandru cel bun se vorbesce despre vama ce se plătea in Sucéva «pentru vitele ce se duceaŭ la Tătarĭ: 4 grosĭ de vită și 60 grosĭ pentru 100 oĭ »[2])

«Papa Sixt printr'o bulă dată celor doĭ trimeșĭ catolicĭ aĭ luĭ Ștefan cel mare... făgăduesce ertarea păcatelor și tuturor acelora care din diferite impregiurărĭ nu putuseră face pelerinagiurĭ la Roma cu condiție ca să se oblige a face un pelerinagiŭ numaĭ la Biserica cea mare din Suceva; însă pentru a îndeplini lipsa sfințenieĭ trebuitóre spre ajungerea unuĭ așa de înalt resultat, maĭ îndatoresce să dea sfintuluĭ scaun aceĭ ce vor avea 200 câte 3 florinĭ, aceĭ cu 50 câte 1 florin și aceĭ cu maĭ puțin câte cât vor putea, carĭ banĭ toțĭ să se strângă de iubitul frate Petru, numit de Papa, Episcop în Moldova după cererea luĭ Ștefan ».[1])

In 1454 Mitropolia de la Sucéva caḑu din noŭ sub cea din Ohrida, fiind Mitropolit Teoctist II.

După Lupta de la Valea-Albă (1476) «Turciĭ s'aŭ întors spre Sucéva și aŭ ars târgul, și apoĭ s'aŭ învârtejit înapoĭ prădând și arḑĕnd țara.»[2])

Antoniŭ Veranciu Dalmațianul din Sebenic, descriind starea Transilvanieĭ, Moldoveĭ și Țĕriĭ

---

[1]) A. D. Xenopol, Ist. Rom, Tom II p. 250.

[2]) A. D. Xenopol Ist. Rom. Tom. II, p. 255.

[1]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. II, p. 343.

[2]) Letopisețele Țereĭ, Tom. I. p. 165.

Românesci pe timpul luĭ Petru Rareș, spune că «Moldova are numaĭ treĭ cetăţĭ de piatră; Suceva maĭ cu sémă, Hotin și Neamţul în vecinătatea Secuimeĭ.» [1])La 1497 Cetatea fu bătută două lunĭ de armată Craiuluĭ Polon Albert fără a putea fi luată, inaintea lupteĭ din Codriĭ Cosminuluĭ [2])

Suceva fu ocupată de Sultanul Soliman care venise la 1538 ca să alunge pe nesupusul Petru Rareș. [3])

La 1561 cetatea Suceveĭ suferi nu puţin de la óstea de veneticĭ, cu carĭ Iacob Eraclid Despotul veni și, răsturnând pe Alexandru Lăpușneanu din I-a domnie, iĭ luă locul și, punênd mâna pe cetate se făcu stăpân și pe tóte bogăţiile luĭ Alexandru.

Dar nicĭ luĭ Despot nu-ĭ merge bine. La 1563 el se apĕră în cetate treĭ lunĭ în contra ósteĭ luĭ Tomșa și la 5 Noembre acelaș an, împreună cu cetatea, cade în mâna dușmanuluĭ sĕŭ și după ce fu mustrat înaintea mulţimeĭ, căḑu lovit de busduganul luĭ Tomșa, iar trupul fu străpuns de popor cu multe rane. [1])

În a doua domnie a luĭ Alexandru Lăpușnénu capitala Moldoveĭ fu strămutată la Iașĭ (1565), în care timp era mitropolit Teofan. [2])

Mihaĭ Vitézul îșĭ așeḑă tabĕra langa Suceva, cu dorinţa de a lua cetatea, care, pe timpul luĭ Irimia Movilă, era restorsă in stare de capitală a ţĕreĭ «La intâia lovire Mihai (vitézul) nu fu faţă el însuși ci numaĭ 5000 Sabacĭ (?) aĭ seĭ carĭ, plecând din Sucéva, bătură pe aĭ nostri (Polonii cu Irimia) și i puseră în fugă, ne-lăsându-le măcar timpul de a se intorce.

După vre o 4 ore ajunse și Mihaĭ in persóna cu 10000 călăreţi, toţĭ cu suliţe și câte-va sute de Valonĭ, unii zicea 20000.. » [3])

Episcopul catolic Fra Bernardo Quirini, în 1599, arată că Sucéva numera ca la 6000 de focurĭ, [4]) aproximativ 3000 suflete

[1]) «Tesaurul de mon. ist.» de A. P. Ilarian. Tom III, fasc V, p 178

[2]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. II, p. 378

[3]) A. D. Xenopol, Ist Rom. vol. II, p. 561.

[1]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. I., p. 70. 83

[2]) D. B. P. Hașdĕu arată că Ion Vodă Cel Cumplit mută capitala la Iași în 15..

[3]) Tesaur. de mon. istor. de A. P. Ilarian, Tom III, fasc. III, p. 67

[4]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. I., p. 533

Soția și copiii lui Vasile Lupu căutând asil aci, cetatea Suceva fu asediată de óstea Ardelenéscă și Muntenéscă a luĭ George Ștefan, în mâinele căruia cade în 1653, când acesta și devine Domn. Când cu prinderea familieĭ luĭ Lupu se rĕspândise vorba la Constantinopol că dânsul avusese în Sucéva 2,000 000 în aur și ginvaerurĭ, ce căduseră în mâna luĭ G. Ștefan.[1]

Dabija Vodă ar fi făcut bănărie de bani de aramă în Sucéva cu legenda latină: «Iohannes Istrati Dabija Voevoda solidus ducis Moldaviae, 1666.»[2] «Făcut aŭ Dabija Vodă și bănărie de banĭ de aramă în Sucéva,» — zice Nicolae Costin.

Suceva fu coprinsă de Leșiĭ luĭ Sobieschi, după ce aceștia biruiră pe turcĭ la Hotin în 10 Noembre, 1673. Dar garnisónele Polone, ce cuprinseseră cetatea fură și ele încunjurate în curând și asediate de Turcĭ, de carĭ scapă cu venirea la domnie a luĭ Dumitrașcu Cantacuzin.[3]

Sucéva suferi mult pe timpul luĭ Despot Vodă, de la Nemțĭ, Grecĭ, Leșĭ, Turcĭ, Vloșĭ saŭ Italĭ «cât nice muerĭ, copiĭ n'aŭ lăsat viĭ.»[1]

Fu cuprinsă de Leșĭ pe timpul luĭ Antioh Cantemir de a cărora stăpânire scapă după pacea de la Carlovitz.[2]

Ostea Suedeză a luĭ Carol XII, iernéză în Sucéva, în anul 1712.[3]

Grigore Ghica voi să scape Sucéva de a cădea sub Austriacĭ, dar nu putu și ast fel împreună cu dânsa se pierdură încă 46 sate peste linia ce fusese hotărâtă prin convențiune.[4]

Sucéva, râŭ în plasa Șomuzul, trăgêndu-șĭ numele de la dacicul *Sucidava*.[5] Intră în județ în partea nordică a satuluĭ Șirbĕț, udă com. Siliștea pe o lungime de 2500 m. și com. Liteni pe o alta de 3 km. se varsă în Siret drept satul Litenĭ.

Are de tributarĭ, în județ, dea drépta pe Păraŭl Racoveĭ (Sucevița), al luĭ Zeilic și pe

---

[1]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. IV, p. 56–59.

[2]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. IV, p. 305 și Letopis. Țereĭ, Tom. II, p. 4.

[3]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. IV, p. 321.

[1]) Letopisețe, Tom. I, p. 442.

[2]) Letopisețe, Tom. II, p. 44.

[3]) Letopisețe, Tom. III, p. 221.

[4]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. V, p. 283.

[5]) A. D. Xenopol, Ist. Rom. vol. I, p. 371.

Bucșa. Conține pesce: mrénă, scobaĭ, clean, crap, somn și saut.

Sucéva, Șesul râuluĭ cu acest nume, în plasa Șomuzul, avênd lungimea de 5500 m. iar lățimea de 390—500 m. E acoperit de țarine, fânațurĭ și luncĭ de rĕchită.

Sucevița, mic afluent al Suceveĭ. Sucevița nu este alt-ceva de cât un canal tras din râul Sucéva pentru a servi la învărtirea uneĭ morĭ din satul Știrbĕț. Cu timpul s'a mâlit partea din sus și acum dânsa curge maĭ mult din apa pârâuluĭ Racova, care dă întrânsa și care decĭ, de la gura luĭ și până 'n Sucéva pórtă numele de Sucevița.

Suha, sat pe moșia și în com. Malinĭ. Așeḑat pe țĕrmul stâng al pârâuluĭ Suha Mare, de la care-șĭ trage și numele, numĕră 163 case cu 187 capĭ de familie saŭ 782 suflete, din carĭ 387 bărbațĭ și 395 femeĭ* (32 israiliți) fiind 150 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 132 fălcĭ, iar așeḑerile locuitorilor sunt bune

Improprietărițĭ în 1864 sunt 11 fruntașĭ, 41 pălmașĭ și 42 codașĭ, stăpânind 328½ fălcĭ.

Școlele și biserica din Ma[lini] servesc și acestuĭ sat.

Drum e numaĭ unul princip[al] și duce la Fălticeni (19 km) și Broscenĭ (50 km.)

Suha Mare, pârâŭ în com Ma[lini]. (Nume slav derivat de [la] slavonescul suha=apă secă, [se]cată) Isvorasce din jurul mu[n]teluĭ Stânișóra fiind format [la] obârșie din păraele Nemțișor[ul] și Valea Colibeĭ.

In tot cursul sĕŭ de 25 km învârtesce patru morisce și [.] fierăstrae și se varsă în M[ol]dova drept localitatea num[ită] Molna

Are de tributarĭ de a drep[ta] pe: Nemțișorul, Hartonesa, Pa[]râul Roșu, Pârâul Tabereĭ, Po[]jorâta, Primatarul, Cursuŋanu[l] Pietrósa, Malaiul și Butnan[ul] iar de a stanga, pe: Valea Colibei, Petroni, Pârâul luĭ Ione[l] Dohotariu, Frasinul, Celan[ul] Plaiul Bătrân, Fântanele, Păr[âul] Boĭculuĭ și Rĕchitișul.

Suha Mică, pârâu; isvorasce din[]tre munțiĭ Intre Délurĭ și Petroni, udă comuna Malini pe o lungime de 26 km și după ce a învârtit 2 morĭ și un fierăstrăŭ, se varsă în Moldova drept locul numit Bălțile din Todiresc[i]

Are de afluențĭ de a dreapta

pe: pârâul Cócăzelor, P. Calului, P. Măguriceĭ, P. Pârleĭ, P. Butnăriţeĭ, Pietrósa, Bălăcénu, pârâul Pangraţia, Răchitişul şi Brătiana; iar de-a stânga pe: Pârâul Arinilor, P. Garduluĭ, Ciumerna, Valea-cu-calea, Şovărâta, Humăria, P. Piueĭ, Magherniţa (pe lângă M-rea Slatina) şi Blidireasa.

Suhăĭ (Délul), între com. Sasca şi Mălinĭ. Hucégurĭ şi fânaţ.

Sunători, pârâŭ în com. Dorna, numit ast fel de la sunetul ce face în rostogolirea-ĭ peste stâncĭ, cădênd în marĭ cascade.

Isvorasce din muntele Pietrosu, udă teritoriul comuneĭ pe o lungime de 5200 m. şi, după ce a învârtit treĭ ferăstrae, o móră şi a străbătut satul căruia 'ĭ-a dat numele, se aruncă în Bistriţa, drept sat.

Sunători, sat, numit şi Sirghienĭ, pe moşia şi în com. Dorna.

Împrăştiat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ şi pólele munteluĭ Palmeş, e străbătut de pârâul de la care şĭ a luat numele şi numĕră 25 case în care trăesc 23 capĭ de familie saŭ 73 suflete, din carĭ 40 bărbaţĭ şi 33 femeĭ. Contribuabilĭ sunt 27.

Vatra satuluĭ propriŭ zis nu există, satul fiind tare risipit.

Biserica din cătunul Ortóea şi şcólele de băeţĭ şi fete din Gura-Negreĭ servesc şi acestuĭ sat.

Un singur drum principal, în lungime de 2 km. duce la Zugrenĭ. (V. Dorna).

Surda, deal gol, d'asupra satuluĭ Bourenĭ, din spre Moţca. În comuna Cristescĭ.

Surda, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Boura, în com. Cristescĭ.

Surḑilor (Vârful), munte în com. Broscenĭ.

Surdului (Dealul), deal în com. Sasca, îmbrăcat parte în pădure măruntă şi parte fânaţ.

Şureĭ, v. Piatra Şureĭ.

Surgelu, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Kiril, în com. Broscenĭ.

Şuverdea, dea., în comuna Ruginósa, îmbrăcat în pădure de stejar şi fag.

Svarieĭ, deal în com. Brădăţelu;

începe din satul Răbâea şi se prelungesce pe lângă Botescĭ, până în hotarul Bucovineĭ. E cultivabil.

T.

Tăbăcăria, pârâŭ: mic afluent al Siretuluĭ în com. Păşcanĭ; are de tributar pe pârâul Ocólelor şi Secu.

Tabăra, localitate pe pârâul Suha mare în com Malinĭ (v. Esle şi Poéna Dómneĭ).

Taberei (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Suha Mare.

Tableĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

Tăetura, pârâŭ; afluent al Negreĭ, în com. Négra Şaruluĭ (3 km.).

Tăetura de d'asupra, unul dintre piscurile munteluĭ Tăeturile din com. Négra Şaruluĭ.

Tăetura de desubt, un alt vârf al munteluĭ Tăeturile.

Tăeturei (Pârâul), numit şi al Chirilenilor; mic afluent al Călimăneluluĭ în com. Şaru Dorni. Are de tributarĭ pe Piciorul scurt şi Pârâul Rusuluĭ.

Tăeturei (Poéna), în vârful munteluĭ Tăetura, la o înălţime de 1408.3 metre.

Tăeturei (Plaiul), Trecĕtóre din Négra Şaruluĭ peste Căliman, în Ardél.

Tăeturile, munte în com. Négra Şaruluĭ. Tradiţia spune că şi-ar fi luat numele de la o luptă ce a avut loc între Ungurĭ şi Romanĭ d'asupra sa, când aŭ perit mulţĭ dintre luptătorĭ tăiaţĭ şi înomoliţĭ în mocirlele de d'asupra munteluĭ (1408,3 m.).

Talpa, mic afluent al pârâuluĭ Bogata în com. Sasca.

Tâmpesci, délul de d'asupra satuluĭ cu acest nume, hotar între com. Baia şi Şoldănescĭ.

Cultivabil. Pe cóma sa trece Şoséua Fâlticenĭ-Roman.

Tâmpesci, pârâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Ciuriĭ, în com. Şoldănescĭ.

Tâmpesci, cimitirul oraşuluĭ Fâl-

ticenĭ, în jurul bisericeĭ din satul cu acelaş nume.

Tâmpescĭ, sat, pe moşia cu acelaş nume ce acum formézĕ un trup cu moşia Baia din com. Şoldănescĭ.

Aşeḑat pe cósta răsăriténă a déluluĭ Tâmpescĭ, numĕră 19 case, în care trăesc tot atâţia capĭ de familie saŭ 115 suflete din carĭ 53 bărbaţĭ şi 62 femeĭ (4 israiliţĭ), fiind 28 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 8 fălcĭ şi 53 prj.

Moşia, proprietatea d-luĭ Lemoteux moştenitorul Marchiseĭ de Betmar, are 315 fălcĭ, din carĭ 205 fălcĭ cultivabile, 98 pădure şi imaş şi 12 fălcĭ fânaţ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 4 fruntaşĭ, 8 pălmaşĭ şi 3 codaşĭ, stăpânind 38 fălcĭ şi 28 prj. Copiiĭ frequentă şcólele din Fôlticenĭ.

Are o biserică, în jurul căreia se află cimitirul oraşuluĭ Fôlticenĭ, servită de preoţiĭ din Fôlticenĭ, improprietărită cu 8 1/2 fălcĭ.

Biserica pórtă urmĕtórea înscripţie: «Tudorache Ciurea, Marele Paharnic, am zidit din temelie cu tótă cheltuélă mea acest Sfânt şi Dumneḑeesc locaş, unde se prăsnuesce hramul sfinţilor Maĭ Marilor Voivoḑĭ Mih. şi Gavr. spre pomenirea rĕposaţilor părinţilor şi strămoşilor meĭ şi a săracilor locuitorĭ din satul acesta, rugând pe toţĭ ceĭ ce vor citi şi vor intra in biserica acésta să róge pe Dumneḑeŭ pentru mântuirea pomeniţilor şi să-ĭ ĭerte. Anul 1807, Maiŭ 31.»

In 1803 «Tâmpescĭ a Cluceruluĭ Tudorache Ciurea avea 35 liuḑĭ, plătind 376 leĭ bir anual, fiind şi 3 liuḑĭ de ceĭ scutiţĭ.» (Uricar. VII).

Tanase (Pârâul luĭ), mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Dorna.

Tanase (Pârâul luĭ), afluent neînsemnat al pârâuluĭ Ţolescĭ.

Táónea, băltógă, în suprafaţă de 433 m. patraţi ce şerpuesce prin satul Lunca din com. Păşcanĭ.

Ţeranuluĭ (Bâtca), munte în com. Dorna.

Ţeranuluĭ (Podul), podeţ peste pârâul Négra, între satele Panacĭ şi Şaru.

Tărâţenilor (Pârâul), mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Borca.

Ţarcă (Şesul luĭ), poénă în com. Négra Şaruluĭ.

Ţarcanilor (Piciorul), munte în com. Négra Şaruluĭ.

Ţărcovnicululuĭ (Burcutul), isvor de apă minerala în satul Osoiu, com. Dorna.

Târḑia, pârâŭ; în pl. Moldova de jos; isvorasce de sub Bâtca Scăunelelor şi după ce străbate satele Groşi, Târḑia şi Cornilescĭ şi pe lângă Orţeşcĭ se varsă in Rêşca. (13 km.).

Târḑia, valea pârâuluĭ cu acest nume formată de délurile Dadişa şi Lebĕda. Parte fânaţurĭ, parte stérpă.

Târḑia, sat pe moşia şi în com. Boróia. Aşeḑat pe albia pârâuluĭ de la care 'şĭ-a luat numele, numĕră 65 case, în care trăesc 66 capĭ de familie saŭ 289 suflete, din carĭ 145 bărbaţĭ şi 144 femeĭ (8 evreĭ), fiind 70 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 7 1/2 fălcĭ; iar sătenii nu prea sunt gospodăroşĭ.

Are o biserică cu patronul Sf. Vasilie şi Sf. Maria Mică, clădită de călugăriĭ M-reĭ Rêşca servită de un preot şi 2 căntăreţĭ. Şcóla din Boróea servesce şi acestuĭ sat.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 3 fruntaşĭ, 10 pălmaşĭ şi 35 codaşĭ, stăpânind 143 1/2 fălcĭ. In 1879 s'aŭ împroprietărit 5 însurăţeĭ cu 15 fălcĭ, iar în 1889 aŭ cumpĕrat 15 loc. câte un lot mic a 5 hectare.

Târguluĭ (Iazul), format de Şomuzul Mare, de la vale de Fălticenĭ, în suprafaţa de 50—60 fălcĭ. I se maĭ zice şi Iazul de la Morişcă.

Târguluĭ (Dealul), zis şi Délul Tâmpescĭ (v. a. n.)

Ţarina Mare, zisă şi din deal; v. Pietrişu.

Ţarina Mare, o sfóră de moşie cam de 290 fălcĭ, lângă Fólticenĭ, dar în com. Şoldănescĭ. Proprietatea d-luĭ N. Ganea. Loc escelent pentru cultură.

Ţarina Mare, délul ce formézâ trupul moşieĭ cu acest nume.

Ţarina Mare, délul pe care se află holdele locuitorilor din Leucuşescĭ.

Ţărinouţa, o parte din ţarina mo-

șieĭ Baia, aflătóre spre Cotul Băeĭ.

Tarnița, deal parte cultivabil, parte fânaț, în partea ostică a satuluĭ Horodniceni.

Tarnița, munte în com. Fărcașa.

Tarnițele, munte pe culmea căruia e hotarul țĕreĭ, între Brosceni și Bucovina, avênd 1475.5 m. de altitudine. Pe Tarnițe cresce edelwaisul în abundență.

Tarnițelor (Vârful), Piscul munteluĭ cu acest nume din com. Fărcașa.

Târgosu, munte în com. Mălinĭ.

Tătăreni, deal lângă satul Negotescĭ.

Tătăreni, mic pârăuaș, afluent al Mediascăĭ, ce isvorasce din délul cu acest nume.

Tătărușĭ, comună rurală situată în partea vestică a plășeĭ Siretul de sus și la 30 km. de Fôlticenĭ.

Se mărginesce la E. cu com. Lespedĭ, la V. cu com. Uidescĭ, la S. cu com. Pășcanĭ și Criștescĭ și la N. cu com. Dolhasca. Formată din satele Tătărușĭ și Uda cu reședința în satul de la care 'șĭ-a luat numele.

Populată cu 640 capĭ de familie, ce numĕră 2308 suflete saŭ 1193 bărbațĭ și 1115 femeĭ (37 israilițĭ). Contribuabilĭ sunt 641.

Are 2 bisericĭ cu un preot și 4 cântărețĭ și o șcólă rurală mixtă. Sunt în comună 4 rotarĭ, 2 olarĭ, 5 fierarĭ, 2 lăutarĭ.

Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 4387 leĭ și la cheltuelĭ 4358.40 leĭ; iar al drumurilor 2190 leĭ venit și 1899.01 leĭ cheltuelĭ.

In tótă comuna sunt 71 caĭ, 397 boĭ, 607 vacĭ, 1523 oĭ, 6 capre și 447 porcĭ. Altitudinea comuneĭ de la nivelul măreĭ variază între 330—360 m. E udată de pârăuașele: Matiócea, Leordișul, Poșta, Satuluĭ, Racilor și Oițeĭ.

Moșia, proprietatea statuluĭ, fostă a M-reĭ Probota, are 3517 fălcĭ, din carĭ 1900 cultivabile, 1566 pădure și 51 netrebnic. Statul are 1714 hect. pădure. Anul acesta s'a cultivat 64 h. grâŭ, 934 hect. porumb, 205 hect. orz, 411 hect. ovĕz și 2 hect. hrișcă.

Improprietărițĭ în 1864 sunt 11 fruntașĭ, 129 pălmașĭ și 240 codașĭ, stăpânind 1177 fălcĭ și 40 prj.

Pe teritorul comuneĭ existaŭ altă dată satele Iorcanĭ, Nănăşenĭ, Turbata, pe locurile numite ast-fel, unde şi acum se vĕd urmele livedilor de pomĭ roditorĭ. Aŭ maĭ fost sate la Fântâna luĭ Ovĕz, la Vişinĭ şi la Temelie, unde şi acum se cunosc urmele temelieĭ uneĭ bisericĭ.

Prin hrisovul din 1472, Aug. 19, Ştefan Cel Mare acordă M reĭ de la Poénă (Probota) pentru treĭ sate din judeţul Suceva: *Bodescĭ, Tătariĭ* şi *Iorcaniĭ* prerogativele urmĕtóre: 1) Scutélă de orĭ-ce glóbă domnéscă, afară numaĭ acea cuvenită pentru răpire de fete; 2) Supunerea absolută la jurisdicţiunea egumenéscă, fără nicĭ un amestic din partea judilor domnescĭ. (Arhiv. Istorică de B. P. Hăşdĕŭ, Tom. I, p. 124.) v. satul Tătăruşĭ.

Tătăruşĭ, sat, pe moşia şi în com. cu acelaş nume. Tăbărât pe ondulaţiunile formate de pâraele Călugăreĭ, Satuluĭ şi Poşteĭ, pórtă numirea de Tătăruşiĭ Marĭ partea de-a drepta pârâuluĭ Satuluĭ, iar celeĭ de a stânga acestuĭ pârâŭ, se zice Tătăruşi Micĭ şi Pietrosu.

Numĕră 619 case în carĭ trăesc tot atâţĭ capĭ de familie saŭ 2230 suflete, din carĭ 1149 bărbaţĭ şi 1081 femeĭ (35 evreĭ), fiind 619 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 48 fălcĭ; iar locuitoriĭ sunt bunişorĭ gospodarĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 11 fruntaşĭ, 129 pălmaşĭ şi 240 codaşĭ, stăpânind 1177 ½ fălcĭ.

Are o biserică în Tătăruşiĭ Marĭ, cu patronul Sf. Nicolae, zidită în 1842, şi alta în Tătăruşiĭ Micĭ, cu patronul Sf. Vasile, zidită în 1827; ambele fiind servite de un preot şi 4 cântăreţĭ şi fie care împroprietărită cu 17 ½ fălcĭ.

O şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de stat, înfiinţată în 1865, frequentată de 65 şcolarĭ din 214 copiĭ cu etatea de şcólă aflătorĭ în comună. Şcóla e împroprietărită cu 6 ½ fcĭ.

Satul se maĭ numia în vechime şi Tătariĭ.

Tóder a luĭ Vasile, în vrâstă de 103 anĭ, mĭ-a povestit urmĕtórele despre satul sĕŭ natal.

«Sunt pote 5—6 vécurĭ de om de când în Tătăruşĭ trăiaŭ Tătarĭ. Ceĭ d'întâĭ Moldovenĭ aŭ venit de peste munţĭ şi 'ĭ-aŭ alungat pe Tătarĭ, ne rămânênd de cât o femeie care se căsători cu un Rus; iar fiilor lor li s'a zis că sunt ném de Tătarĭ şi Ruşĭ. Maĭ târdiŭ sĕminţa acestora s'a pierdut amestecân-

du se cu Moldoveniĭ, dar numele satuluĭ a rămas Tătăruşĭ». Tot dânsu maĭ spune că în timpul za-vereĭ aŭ stat Turciĭ în sat doĭ anĭ şi că moşia şi avutul ómenilor era pe mâna lor în acest timp.

In 1803, «Tătăruşiĭ Mareĭ Probota, numĕra 192 liudĭ, plătind 3184 leĭ bir anual şi avênd loc în destul.» (Uricar. VII, p. 127.)

Tătăruşĭ Marĭ, v. satul Tătăruşĭ.

Tătăruşĭ Micĭ, v. satul Tătăruşĭ.

Tăŭ, lac de 4 prj. pe moşia Heciu.

Tăuluĭ (Lacul), Băltógă de 30 prj. în com. Miroslăvescĭ.

Teilor (Pârâul), v. Bargău.

Teiósa, mlaştină adesea sécă, în com. Stolnicenĭ.

Teiuluĭ, valea pârâuluĭ cu acest nume din com. Valea Gloduluĭ. Păşunĭ.

Teiuluĭ (Părâul), mic afluent al pârâuluĭ Fărcaşa.

Teiuluĭ (Pârâul), mic afluent al Şomuzuluĭ Mic, în com. Valea Gloduluĭ.

Teiuşul, munte în com. Mădeiu.

Teleman, pârâuaş, afluent al pârâuluĭ Ţolescĭ.

Temelie (La), urmele temelieĭ uneĭ bisericĭ în apropriere de satul Uda, în jurul cărora era altă dată sat.

Temelie (La), locatitate în apropriere de satul Dumbrăviţa, unde scobóră şoséua Fălticenĭ-Roman.

Temelie (La), urmele fostuluĭ sat Giulescĭ, între Rêşca şi Moldova.

Ţăruşul, deal în com. Ruginósa; pădure şi fânaţ

Teşiĭ (Délul), în com. Dolhescĭ; imaş.

Ţibichi (Cotul luĭ), un cot al Siretuluĭ, în com. Dolhasca.

Ţibleşu Mic, munte, între com. Borca şi Transilvania (1669,6).

Ţibulea, Lăcuşor neînsemnat în com Oprişenĭ.

Ţiolău, deal, în com. Pleşescĭ, cultivabil.

Ţidulăria, localitatea de la gura

pârâuluĭ Slatina; în com. Bogdănescĭ.

Ţifla Fărcaşa, zisă şi Vârful Ţifleĭ; munte cu suiş fórte dificil în com. Fărcaşa, avênd 1341 m.

Ţifleĭ (Pârâul), mic afluent al Bistriţeĭ în com. Fărcaşa.

Ţiganca, mic afluent al pârâuluĭ Moĭşa, în com. Bogdănescĭ.

Ţiganca, ţarină pe moşia Manolea

Ţiganca, pădure de rĕşinóse în com Bogdănescĭ.

Ţigancele, mlaştină, adesea uscată, în com. Stolnicenĭ

Ţiganilor (Délul), pe care e imaşul satuluĭ Probota.

Ţiganuluĭ (Délul), pe care stă parte din satul Brusturĭ.

Ţiganuluĭ (Pârâul), tributar Bistriţeĭ, în com Broscenĭ

Ţiganuluĭ (Pârâul), mic afluent al iazuluĭ Ciorsacĭ, în comună Şoldănescĭ.

Ţigănuşuluĭ (Pârâul), Afluentele Cărbunaruluĭ, în com. Broscenĭ.

Ţiglăuluĭ (Délul), în com Bogdănescĭ; câmp şi ponóre.

Ţiglea, pădure de fag şi mestecăn, pe delul Pietrişul, în com. Valea Gloduluĭ.

Ţihliţa, munte în com Broscenĭ

Ţihliţa, pârâŭ; afluent al Negreĭ Broscenilor.

Timofte, deal, în com. Brădăţel.., cultivabil

Tina Roşie, unul dintre piscurile munteluĭ *La Corne*.

Ţinteĭ (Délul), în marginea estică a satuluĭ Hârtop. Tradiţia spune că, într'o năvălire a Turcilor, sătenii s'aŭ fost refugiat în pădurea ce îmbrăca pe atuncĭ delul şi de acolo priviaŭ la Turcĭ cum le prădaŭ avutul. Aflând duşmaniĭ de acésta începură a trage salve de puşcĭ, ca la ţintă, spre deal căruia de atuncĭ ĭ'a rămas numele Delul Ţinteĭ El e nalt de aprópe 300 m. de la basă. D'asupra sa este un podiş întins împărţit în treĭ lanurĭ: «La linte», «Grópa Jidovuluĭ» şi «Fânaţul luĭ Rĕcore.»

Ţintirim, v. Părtinuş

Tina (Délul), munte în com. Broscenĭ.

Titihan, deal îmbrăcat în pădure în com. Pășcanĭ.

Titihan, afluent neînsemnat al pârâuluĭ Topile.

Tocilei (Pârâul), mic afluent al Rêșcuțeĭ.

Tóder, v. Piatra luĭ Tóder.

Todicescu, munte în com. Broscenĭ.

Todirescĭ, țarină pe șesul drept al pârâuluĭ Suha Mică, în com. Mălinĭ.

Todirescĭ, sat, numit și Călugărenĭ, pe moșia cu acelaș nume din com. Văscanĭ, formând un sat cu Bălușescĭ.

Străbătut de pârâul Ciumalul numără 36 case, în care trăesc 40 capĭ de familie saŭ 213 suflete, din carĭ 110 bărbațĭ și 103 femeĭ, fiind 47 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 14 fălcĭ. Locuitoriĭ sunt bunĭ gospodarĭ.

Moșia, proprietatea Statuluĭ, are 108 hect. din carĭ 58 pădure și restul cultivabil.

Improprietărițĭ în 1864 și 1878 sunt 17 loc. cu 44 fălcĭ.

Are o școlă rurală mixtă, cu un învĕțător plătit de comună, frequentată de 30 școlarĭ din 65 cu etatea de școlă.

O biserică în sinodicul căreia citim; «Biserica cu patronul Adormirea M-ceĭ D-luĭ, din satul Todirescĭ a comuneĭ Ruginósa este construită din vechime de cine și la ce an nu se scie. Se zice a fi fost înființată ca schit pentru Călugărĭ ce depanda de M-rea Zagavia . . . . .» E servită de un preot și 2 cântărețĭ și împroprietărită cu 8½ fălcĭ.

Mi s'a spus că moșia Todirescĭ a făcut o dată parte din trupul moșieĭ Văscanĭ, proprietatea pe atuncĭ a luĭ Dinu Paharnicul, urmașiĭ căruia dăruiră acéstă bucată M-reĭ Zagavia, care înființă satul cu cincĭ ómenĭ purtând toțĭ numele de Tóder.

Țolescĭ, sat, pe moșia cu acelaș nume din com. Uidescĭ.

Străbătut de pârâul Țolescĭ, numără 154 case, în carĭ trăesc 153 capĭ de familie saŭ 629 suflete, din carĭ 324 bărbațĭ și 305 femeĭ (11 evreĭ), fiind 107 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 39 fălcĭ, iar locuitoriĭ rĕzĕșĭ, dar rĕĭ gospodarĭ.

Are o biserică cu patronul Sf. Treĭ Ierarchĭ, zidită de locuitorĭ în 1854, împroprietărită cu 8½ fălcĭ și înzestrată de decedatul rĕzĕș Căpitan Cristea cu alte 22½ fălcĭ, servită de un preot și 2 cântărețĭ.

O șcólă rurală mixtă, înființată în 1865, cu un învĕțător plătit de stat, frequentată de 43 școlarĭ, din 99 cu etatea de școlă aflătorĭ în sat, împroprietărită cu 6½ fălcĭ.

Moșia, proprietate răzășéscă a locuitorilor, cărora, zic eĭ, le-a fost dată de Trifăilă, are 360 fălcĭ, din carĭ 325 cultivabile, 30 fălcĭ fânaț și restul ponóre și loc nefolositor.

Impropnetărițĭ în 1864 sunt 40 codașĭ cu câte 10 prj., iar insurațeĭ s'aŭ improprietărit 26 pe moșia Manolea.

Drumurile principale sunt: la Urdescĭ (2 km.), la Tătărușĭ (5 km.) și la Manolea (3 km.)

Tradiția spune: Satul Țolescĭ ar fi fost descălicat de familia Grămadă, care a scăpat de spânzurătórea la care fuseseră condamnațĭ consătenii eĭ din Turbata (v. a. n.)

Grămadă a avut doĭ băețĭ cărora la mórtele împărți marea sa moșie: Țolescĭ și Manolea (Platonescĭ). Unul dintre frațĭ avea nisce fete poreclite *zolence*, din pricina frumusețeĭ lor. (Póte că se zoleaŭ, se sulimeneaŭ, cum zice Românul) și de aci, spun sătenii, că 'șĭ-ar trage numele și satul.

Al doilea frate, numit Manole, de la care — se crede — că-șĭ trage numele satul Manolea, ne-fiind însurat, la bătrânețe se duce la frate sĕŭ din Țolescĭ și se rógă să-l priméscă să-șĭ odihnéscă bătrânețele și să móră lângă dânsul, și, ca recompensă, pentru îngrijirea ce i se va da îi dăruesce partea luĭ de moșie.

Respins de frate sĕŭ cu cuvintele: «Am destulă moșie să daŭ și altora; nu 'mĭ maĭ trebue se port și de grija ta», Manole se duce de-șĭ vinde moșia (Manolea) Egumenuluĭ M-reĭ Probota pe prețul de 2 galbenĭ și 2 boĭ negri. Mult timp s'aŭ judecat rĕzĕșiĭ din Țolescĭ cu M-rea Probota pentru moșia Platonescĭ.

Lipoveniĭ spun din contra că eĭ sunt adevĕrațiĭ întemeietorĭ aĭ satuluĭ Manolea.

In 1803, «Țolescĭ rĕzĕșescĭ, avea 41 liudĭ, plătind 608 leĭ bir anual. Eĭ eraŭ ocupațĭ cu lucrul pământuluĭ avênd loc în destul. (Uricariul vol. VII, p. 250.)

Țolesci, pârâu, isvorasce din satul Țolesci sub numele de Obârșia, și după ce a primit pe pârâul Platonița, ia numele afluentului séŭ și se varsă in Șomuzul Mare. (5 km lung.)

Are de tributarĭ pe Ponorele Tanase, Șipotul, Teleman, Paltin și Pardilă, Platonița, Boura și Topitelor, zis și al Lupului.

Tolóca, țarină langă satul Horodniceni.

Tolóca, delul pe care se află țarina cu acest nume.

Tolóca, Băltogă, adesea uscată, in com. Preutesci.

Tolóca, parte din delul Troian.

Tolóca-Mare, vale cultivabilă in com. Brădățelu.

Tolocuța, prelungirea delulul Toloca.

Tolvei (Podul), podeț peste Șomuz, in com. Brădățelu.

Tomenilor (Pârâul), mic afluent al Holdiței.

Tomnaticu, munte in com. Broscenĭ, avênd 1604 m. altitudine

Tomnaticu, pârâu; vine din Transilvania, formeză hotaru. țerii pe o mică întindere, invârtesce două morĭ și se varsă in Negra Păltinișuluĭ

Tonțiĭ, sat pe moșia cu acelaș nume din com. Drăgănesci. — Aședat pe țĕrmul stâng al Rĕscei, numeră 31 case, in care trăesc 38 capĭ de familie sau 139 suflete, din carĭ 77 bărbațĭ și 62 femeĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 4 fălcĭ. Ișĭ trage numele de la treĭ tonțĭ (proștĭ) ce ar fi descălecat pentru prima oră acĭ, sunt acum peste 100 anĭ.

Are o biserică cu patronul Sf. Imperațĭ Constantin și Elena, clădită din lemn de N. Beldicénu, in 1852, servită de preotul din Șoimărescĭ și 2 dascălĭ. Icónele și catapetesma acesteĭ bisericĭ s'aŭ adus in anul înființăriĭ de la prima biserică din Fălticenĭ Sf. Ilie.

Școla din Drăgănescĭ servă și acestuĭ sat.

Drumurile principale sunt: la Drăgănescĭ (1674 m.) și la Șoimărescĭ (1226 m.)

Moșia e proprietatea d-neĭ Ar. Leca și are 96 fălcĭ, aducêndu-ĭ venitul de 3600 leĭ anual. Improprietărițĭ in 1864 sunt 24 clăcașĭ stăpânind 75 fălcĭ.

Tóncele, munte în com. Brosceni.

Tóncele, «Tóncele e cataractul cel maĭ periculos pe tótă întinderea Bistriţeĭ. Strânsă între doĭ munţĭ nalţĭ şi stâncoşĭ, printre carĭ abia străbate lumina dileĭ, ea fierbe din fund şi până 'n faţă, ca şi când ar curge pe o albie de foc. Valurile gem cu o turbare nespusă şi miĭ de stâncĭ ĭes ascuţite din sânul Bistriţeĭ inspumate. Vaĭ! de plutaşul care n'a şti să cârmuescă pluta pe acolo! Când nevoia il sileşte să trécă prin Tóncele, el se pregătesce ca de rĕsboiŭ, cercă maĭ întâĭ cârma, cercetéză tote legăturile grindilor, pentru ca să se incredinţeze daca nu e vre o smintélă; işĭ sufiecă mânecele şi ĭşi face semnul crucii.

Tote aceste pregătiri făcute in tăcere şi cu gravitatea aceia ce inspiră tot d'auna momentul pericolului, produc o spaimă ne spusă, maĭ cu sémă asupra călătoruluĭ, care pentru prima óră işĭ espune viaţa in acest loc.

Cum a intrat pluta în Tóncele, torentul a şi luat'o într'un vălmăşag de spume, şi, purtată ca o scoică pe crestele valurilor ea s'acofundă, se ridică, se sfăşie şi se frământă intr'o luptă ne sfârşită, şi e de ajuns singură greşală de lopată, pentru ca dintr'ânsa să nu mai rămâe de cât ţăndărĭ.

In fie care an Bistriţa înghite numeróse plute, carĭ se alunică cu nesocotinţă în acestă strîmtóre, şi fie care stan... pórtă numele vre unuĭ nenorocit ce 'şi-a pierdut viaţa lângă dânsa.

Cimitir inflorător in care stâncile staŭ martore ca şi cruci despre locul unde aceşti nenorociţĭ şi-aŭ aflat mormântul.» (N. Gane. Nuvele I, p. 117-118).

Tóncelor (Pârâul), mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Brosceni.

Topchile, deal pe moşia Horodniceni.

Topchile, ţarina de pe delul cu acelaş nume.

Topchilele, valea de la Podul Tolvei, în com. Brădăţelu.

Topchilele, localitatea de la Gura pârâuluĭ Turbăţica.

Topchilele, mic afluent al Şomuzuluĭ Mare, în com. Brădăţelu.

Topchilele, pârâŭ; zis şi al Lu-

puiuĭ, mic afluent al pârâuluĭ Ţolescĭ. In malurile stâncóse ale acestuĭ pârâŭ sunt maĭ multe pescerĭ, carĭ, fiind ca nisce case cu apartamente şi ferestre, dovedesc că o dată aŭ fost locuinţe omenescĭ.

Topile, sat, pe moşia şi in com. Păşcanĭ, trăgêndu-şĭ numele de la nisce topitorĭ de cânipă ce sunt în sat.

Tăbărât pe cóstele délurilor Bisericeĭ şi Rĕcea şi străbătut de pârâul Varlam, zis şi Topile, numĕră 195 case, in carĭ trăesc tot atâţĭ capĭ de familie saŭ 855 suflete, din carĭ 444 bărbaţĭ şi 411 femeĭ (3 israiliţĭ), fiind 177 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă aprópe 66 fălcĭ; iar aşeḑările locuitorilor sunt de mijloc.

Are o şcólă rurală mixtă, cu un învĕţător plătit de comună, înfiinţată in 1883, frequentată de 32 şcolarĭ, purtând numele de «Şcóla din Găscescĭ-Topile» de óre ce servă şi satuluĭ Găscescĭ a căruia biserică servesce şi celor din Topile.

Improprietărițĭ în 1864 sunt 70 pălmaşĭ şi 41 codaşĭ stăpânind 416 fălcĭ şi 63 prj.

Drumurile principale sunt: la Găscescĭ (1338 m.), la Boştenĭ (4 km.), la Valea sécă (3345 m.) şi la Păşcanĭ (6 km.).

Topchilele lipovenilor, iaz în suprafaţa de $5^1/_2$ fălcĭ, în com. Stolnicenĭ.

Topliciora, pârâŭ, ce forméză hotar între com. Şaru-Dorni şi Broscenĭ şi se aruncă in Negrişóra.

Topliciórei, v. Buza Topliciórei.

Topliţa, pârâŭ; mic afluent al Rêşceĭ, în com. Bogdănescĭ.

Topliţa, pârâŭ; mic afluent al canaluluĭ Gârla Moriĭ, lângă Bărăscĭ, com. Ciumulescĭ.

Topliţa, pârâŭ; mic afluent al Bistriţeĭ, în com. Borca.

Topliţa, pârâŭ; mic afluent al Moldoveĭ, în com. Miroslăvescĭ.

Topriţa, pârâŭ; afluent neinsemnat al Molneĭ.

Trestióra, deal îmbrăcat în pădure de diverse esenţe în com. Uidescĭ.

Trestióra, poénă, în pădurea de pe délul cu acest nume.

Trăstióra, mic afluent al pârâuluĭ Moţa, în com. Bogdănescĭ.

Trăstióreĭ (Valea), a pârâuluĭ cu acest nume; culturĭ şi păşunĭ.

Trestióreĭ (Délul), continuarea délului Osoiu din com. Valea Glodululĭ. arabil.

Tricâmpurĭ, unul dintre vârfurile Runcululĭ Mădeiuluĭ.

Trifan, pârâŭ; afluent al Şomuzuluĭ Mare, în com. Brădăţel.

Trifan, valea pârâuluĭ cu acest nume; cultivabilă.

Trócele, munte în com. Broscenĭ.

Troeniţa, parte din délul Troian. din com. Stolnicenĭ.

Troian, deal cultivabil, în com. Stolniceni.

Troian, pârâuaş neînsemnat, în com. Dolhasca, ce se pierde în Poena Frasinul.

Troian, deal îmbrăcat în pădure de fag, în com. Dolhasca.

Troian, vale în com. Dolhasca; ţinuţ

Tudorache (Balta luĭ), mlaştină în suprafaţa de 10 prj. în com. Siliştea.

Tulburea, pârâŭ; mic afluent al Şomuzuluĭ mic, în com. Litenĭ.

Tulbure, pârâŭ; isvorasce de sub muntele Tăeturile şi se varsă în Călimănel, în satul Panacĭ.

Tulbure (Pârâul), mic afluent al Sasceĭ Marĭ.

Tuldeş, pârâŭ; mic afluent al Sabaseĭ.

Tunḑăria, munte între com. Broscenĭ, Şaru Dorni şi Dorna, având 1630.3 m. altitudine. Păşunĭ.

Tunḑărieĭ (Obcina), parte din muntele Tunḑăria, în comuna Broscenĭ.

Turbata, pârâŭ; mic afluent al Platoniţeĭ.

Turbata, pădure de diverse esenţe în com. Tătăruşĭ.

Turbata, poénă în pădurea cu acest nume, între com. Dolhescĭ şi Tătăruşĭ.

Tradiţia spune că pe aci tre-

cea sleahul (drumul mare) ce lega Sucéva cu Iașĭ.

Când se mută capitala țĕreĭ la Iașĭ, locuitoriĭ desființatuluĭ sat, aflător în acéstă poénă, omorâră paznicii și prădară haznaua țĕreĭ și, dovedindu-se că făptuitoriĭ aŭ fost Turbățenĭ, Vodă 'ĭ spânzură pe toțĭ de chiotorile caselor; iar satul fu stricat. Numaĭ familia Grămadă a scăpat, ne-aflându se în sat la esecutarea sentințeĭ și acéstă familie, se crede a fi aceia, cere a întemeiat satul rĕzĕșesc Țolescĭ.

Turbata, pâráuaș in com. Dolhasca, care se pierde pe moșia Tudora, din jud. Botoșanĭ.

Turbățica, mic afluent al Siretuluĭ, în com. Dolhasca, (4700 m.)

Turbățica, pârâŭ; mic afluent al Șomuzuluĭ Mare.

Turbatu (Podul la), podeț peste pârâul cu acelaș nume în com. Dolhasca.

Turcóica, mlastină în suprafața de 1000 m. p. în com. Dolhasca

Țuțóea, pârâŭ; mic afluent al Sirețeluluĭ, în com. Lespeḑĭ.

Țuțóea, parte din satul Sirețel.

Țuțuianu, localitatea unde se ramifică pârâul Rêșca în com. Drăgănescĭ.

U.

Uda, sat pe moșia și in comuna Tătărușĭ.

Așeḑat pe țĕrmurile pâraelor Matióca și Leordișu, numĕră 21 case, în carĭ trăesc tot atâția capĭ de familie saŭ 78 suflete, din carĭ 44 bărbațĭ și 34 femeĭ, fiind 21 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 13 fălcĭ. Așeḑările locuitorilor sunt de mijloc.

Împroprietărițĭ în 1879 sunt 21 însurățeĭ stăpânind 112 fălcĭ.

Șcóla și bisericile din Tătărușĭ servesc și acestuĭ sat.

Drumurĭ sunt: la Tătărușĭ (1500 m.) și la Cristescĭ (9544 m.)

Uidesci, comună rurală situată la estul pl. Moldova de jos și la 22 km. de Fôlticenĭ.

Se mărginesce la E. cu com. Tătărușĭ, la V. cu com. Ciumulescĭ, la S. cu com. Drăgu-

şeni şi Drăgănescĭ şi la N. cu com. Preutescĭ şi Dolhescĭ.

Formată din satele: Udescĭ, Ţolescĭ, Manolea, Forăscĭ, Antoceni, Oniceni şi Ruşiĭ cu reşedinţa în satul de la care 'şi-a luat numele.

Populată cu 652 capĭ de familie ce numără 3250 suflete saŭ 1624 bărbaţi şi 1626 femei (106 israiliţi), fiind 863 contribuabilĭ.

Are 4 biserici ortodoxe şi una lipovenescă şi 2 schiturĭ, cu 5 preoţĭ şi 7 cântăreţĭ şi 3 şcóle rurale mixte.

Budgetul comunei pe 1892—1893 are la venit 9701.28 leĭ şi la cheltuelĭ 9628.49 leĭ, iar al drumurilor 2145 leĭ venit şi 1985 leĭ cheltuelĭ. In tótă comuna sunt 415 caĭ, 300 boĭ, 504 vacĭ, 3320 oĭ, 3 capre, 660 porcĭ şi peste 406 stupĭ.

E udată de râul Moldova şi pâraele: Ţolescĭ, Partinişu, Purdilă, Platoniţa, Boura, Ignat, Mediasca. Suprafaţa teritoriuluĭ comuneĭ e de 4231 fălcĭ, din carĭ 3613 fălcĭ cultivabile, 490 pădure, restul mlaştinĭ, ponóre şi teren neproductiv.

Ultimul an s'a cultivat: 388 fălcĭ grâŭ; 675 fălcĭ porumb, 168 fălcĭ orz, 361 fălcĭ ovĕz, 17 fălcĭ hrişcă, 36 fălcĭ cânipă şi 29 fălcĭ trifoiŭ.

Improprietăriţĭ în 1864 şi 1878 sunt 473 loc., carĭ stăpânesce 1286 fălcĭ.

Majoritatea locuitorilor sunt plugarĭ. Lipovenii din Manolea se ocupă mult cu cultura cânepeĭ şi fabricarea produselor din cânipă, aducêndu-le marĭ folose. In tótă comuna sunt 10 morĭ, şése tèscurĭ de uleiŭ de cânipă (în Manolea), 10 băcănii, 4 hanurĭ, 5 cârciume, un croitor şi 3 cojocarĭ.

In condica divanuluĭ domnesc No. 1 pe anii 1803—1805, la No. 33, găsim că rezeşiĭ din Ţolescĭ, Forăscĭ, Maximescĭ şi rezeşiĭ de moşia Secuienĭ se judică cu Arhim. M-reĭ Probota pentru hotarul moşieĭ Bodinc saŭ Bodinţĭ pe pârâul Probota. Se citéză diferite acte datate din 7906 Iul. 2, 7912 Iulie 20, 1795 August 25, 1801 Iun. 10, 1802 Mart. 20 şi 7980.

Se maĭ vorbesce acĭ de satele Negomirescĭ, Iurcescĭ şi Bodescĭ ale M-reĭ Probota ce nu maĭ există adĭ.

In aceaşĭ condică No. 53 pe anii 1813, 1814, 1815 şi 1816, la No. 21 este un hrisov din 1815 Sept. 1 prin care Scarlat Al. Calimah V. V. întăresce stăpânirea Visterniculuĭ Iordache Ruset asupra moşiilor Oniceni, *Lindescĭ*, *Undescĭ* şi

Negotescĭ, de la ținutul Sucevel ce le aŭ cumpĕrat prin mezat de la Ecaterina Bunalschina, fi ca spătarului Grigorie Bașotă. (Uricarul VI, p. 194 și 302).

Din aceste hrisóve resultă că satul *Undesci* se numia mai nainte Undescĭ și că pe teritorul acestei comune, saŭ in jurul el, se mai aflaŭ următorele sate: Maximescĭ, Secuenĭ, Bodino saŭ Bodinți, Negomirescĭ, Iurcescĭ, Bodescĭ și Lindiescii, ce nu mai există astă-ḑi

Uidesci, sat pe moșia și în com. cu acelaș nume. Altă dată i se zicea Undescĭ (v. comuna)

Așeḑat pe podișul dintre délurile Purdilă și Uidescĭ, numĕră 42 case, in care trăesc 39 capi de familie saŭ 189 suflete din carĭ 101 bărbațĭ și 88 femeĭ (12 evreĭ), fiind 52 contribuabilĭ

Vatra satuluĭ ocupă 10 fălcĭ Așeḑările locuitorilor próste.

Biserica și șcóla din Țolescĭ servesc și acestuĭ sat

Moșia, proprietatea moștenitorilor luĭ B. Last, are 241 fcĭ., 67 prj., din carĭ 198 fălcĭ cultivabile, 20 fălcĭ pădure, 20 fcĭ. fânaț și restul ne-productiv.

Improprietărițĭ in 1864 sunt 23 fruntașĭ, 9 pălmașĭ și 13 codașĭ, stăpânind aprópe 62 fălcĭ.

Drumurĭ sunt: la Forăscĭ (4 km), la Țolescĭ (2 km) și la Manoiéa (2 km)

Ulia, părâŭ; mic afluent al Rĕșcei, in com. Boróea, are de tributar pe Dadișa.

Ulia, valea pârâuluĭ cu acest nume. Prundiș

Ulm, iaz in suprafața de 25 prj., in com Litenĭ format de Șomuzul Mic

Ulmișu, déul de d'asupra satuluĭ Costescĭ; viĭ și culturĭ

Ulmul, munte in com. Dorna; parte pădure, parte fân. Are 1156 m de altitudinea

Ulmul, pârau; mic afluent al Arinuluĭ, com Dorna.

Ulmul, pârâuaș, afluent al pârâuluĭ Valcica Mare.

Ulucil, parte din păcurea comuneĭ Stolniceni.

Uncesci, sat, pe moșia cu acelaș nume din com. Pleșescĭ.

Așeḑat pe țĕrmul drept al pârâuluĭ Fundóea, numĕră 81 case in carĭ trăesc 84 capĭ de familie sau 356 suflete, din carĭ

171 bărbațĭ, și 185 femeĭ (4 evreĭ), fiind 65 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 9½ fcĭ. Moșia, proprietatea d-luĭ Al. M. Sturzescu, are 666 fălcĭ, din carĭ 386 cultivabile și 50 fân.

Împroprietărițĭ în 1864 sunt 21 fruntașĭ, 35 pălmașĭ și 6 codașĭ, stăpânind 178½ fălcĭ.

Școla din Petia servesce și acestuĭ sat.

Are o biserică cu patronul Sf. Nicolae, zidită de Dim. Codrénu, servită de un preot și 2 cântărețĭ și împroprietărită cu 8½ fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Petia (1500 m.) și la Hréțca (1500 m.).

In 1803, «Uncescĭ a caseĭ Paharniculuĭ Cazimir, avea 23 liudĭ plătind 188 leĭ bir anual.» (Uricariul vol. VII, p. 253).

Uncescĭ, iaz, în suprafața de 40 prj., lângă satul cu acelaș nume format din scurgerea păraelor Recea și Fundóea

Ungurenceĭ (Délul), acoperit de tufișurĭ, în com. Dolhescĭ.

Ungurenĭ, partea sudică a satuluĭ Gulia.

Ungurenĭ, țarina aceluiaș sat.

Ungurénuluĭ (pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Cristișoru în com. Mădeiu.

Ungurul de jos, pârâŭ; mic afluent al Sabaseĭ.

Ungurul de sus, pârâŭ; afluent al Sabaseĭ.

Urlați, v. satul Budăiu.

Ursăria, munte între com. Șaru Dorni și Dorna îmbrăcat în pădure de reșinóse.

Ursăria (Isvorul), afluent neînsemnat al pârâuluĭ Vâlcica Mare.

Ursarilor (Poéna), în mărime de 50 prj. în com. Siliștea.

Ursul, pârâuaș tributar Pârâul luĭ Gheorghe în com Preutescĭ.

Ursuluĭ (Délul), munte între Broscenĭ și Crucea, peste care trece drumul ce légă Broscenĭ cu Rarău. Calea e strimtă, cotită (în zig zagurĭ) și fórte anevoiósă.

Ursuluĭ (Pârâul), mic afluent al Bistrițeĭ în com Broscenĭ.

Ursuluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Négra Broscenilor.

Ursului, v. Pârâul Prisăciĭ.

Ursuluĭ (Délul), în com. Preutescĭ; tufis şi păşunĭ.

Ursuluĭ (Pârâul), mic afluent al pârâuluĭ Borca.

V.

Văcăria, pârâuaş; mic afluent al Şomuzuluĭ Mare.

Văcărieĭ (Pârâul), mic afluent al Negreĭ Broscenilor.

Vaçeĭ (Délul), între com. Sasca şi Baia. Păşunĭ. Din acest deal se spune că altă dată se scotea [illegible]

Vădurelele, pisc de munte între Rêşca Mare şi Slătióra, în com. Bogdănescĭ.

Văduţ, deal în pădurea comuna Cristescĭ.

Văduţ, mic pârâuaş. care împreună cu Ruja daŭ nascere pârâuluĭ Valea sécă din com. Păşcanĭ.

Vainjilor (Pârâul), mic afluent al Sasceĭ Marĭ.

Vâlcica, podiş în com. Tătăruşĭ. Holde şi fân.

Vâlcica Mare, pârâŭ; afluent al pârâuluĭ Négra Şaruluĭ. Are de tributarĭ pe Vălcica mică, pârâul Ulmuluĭ, Isvórele Ursărieĭ. Aprópe de vêrsare pórtă numele de Vâlcelele.

Vâlcica mică, pârâuaş afluent al pârâuluĭ Vălcica Mare.

Vâlcele, v. pârâul Ghilitórea.

Vâlcele, valea pârâuluĭ cu acest nume din com Brădăţelu.

Vâlcelele, v. pârâul Vălcica Mare.

Valea Apeĭ, v. satul Lunca din com. Drăguşenĭ.

Valea Botes, sat, numit şi Hermeziu, pe moşia cu acelaş nume din com. Pleşescĭ.

Aşeḑat pe ţĕrmurile pârâuaşuluĭ Hermeziu, numĕră 30 case în care trăesc 32 capĭ de familie saŭ 126 suflete, din carĭ 61 bărbaţĭ şi 65 femeĭ, fiind 40 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 2 fălcĭ

şi 15 prj., iar locuitorii sunt gospodari de mijloc.

Moşia, proprietatea d-lor Iordache Iuraşcu şi Gh. Botez, are 84 fălcĭ maĭ tot cultivabil, afară de unele râpĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 10 pălmaşĭ şi 4 codaşĭ stăpânind 27 fălcĭ, 15 prj.

Biserica şi şcóla din Pleşescĭ servesc şi acestuĭ sat. Drumurĭ principale sunt: la Găneni (2 km.) şi la Valea Glodului (5 km.)

Valea Colibeĭ, părâŭ; mic afluent al pârâuluĭ Suha Mare, în com. Mălinĭ.

Valea cu cale, pârâuaş afluent al pârâuluĭ Suha Mică, în com. Mălinĭ.

Valea Glodului, comună rurală situată cam în centrul pl. Şomuzul, mărginindu-se la E. cu com. Silistea şi Dolhescĭ, la v. cu com. Giurgescĭ, la N. cu Bucovina şi com. Siliştea şi la S. cu com. Preutescĭ.

Formată din satele Valea Glodului şi Osoiu, cu reşedinţa în cel d'întâĭ.

Populată cu 190 capĭ de familie saŭ 880 suflete, din carĭ 39 israilițĭ, fiind 150 contribuabilĭ.

Are o biserică şi o şcólă (v. satul) Budgetul comuneĭ pe 1892—1893 are la venit 2681 leĭ şi la cheltuelĭ 2584 leĭ, iar al drumurilor 863 leĭ venit şi 640 leĭ cheltuelĭ. Altitudinea comuneĭ de la nivel. măr. variază între 335 - 360 m. In comună sunt 70 caĭ, 156 vacĭ, 86 boĭ, 124 oĭ şi 153 porcĭ. Forma'ĭ teritorială e aprópe dreptunghiulară întinḑêndu se de la N. spre S. şi înclinat spre S.-E. E udată de Şomuzul Mic cu afluenţiĭ: P. Glodului P. Teiuluĭ, Lingurarĭ, P. Prisăcĭ, Osoiu, Pietrişuluĭ, Grajduluĭ, Lutuluĭ şi Racoveĭ.

Moşia, proprietatea d-eĭ Maria G. Grecénu, are mărimea de 1045 fălcĭ, din carĭ 559 cultivabile, 60 fân., 424 fălcĭ pădure, 2 fălcĭ vie.

Anul din urmă s'a cultivat 230 fălcĭ grâŭ 200 fălcĭ porumb 30 fălcĭ orz, 19 fălcĭ secară şi 80 fălcĭ ovĕz. Pădurile sunt de fag, mestécăn, plop şi anin.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt 25 fruntaşĭ, 33 pălmaşĭ şi 26 codaşĭ stăpânind 195 fălcĭ.

Pe teritoriul comuneĭ Valea Glodului se află localitatea numită Mănăstiora (v. a. n.)

Valea Glodului, sat, numit şi Pârâul Glodului, pe moşia şi în com. cu acelaş nume. Tăbărat

pe cóstele délurilor Cotârgaşi, Osoiú şi în lungul părâuluï de la care 'şi-a lua numele, numĕră 140 case, in care traesc 132 capi de familie saŭ 610 suflete din carĭ 300 bărbaţĭ şi 310 femeĭ. Vatra satuluĭ ocupă 12 fălcĭ, iar locuitorii aŭ aşeḑăminte slabe.

Are o şcólă rurală mixtă, cu un invĕţător plătit de stat, înfiinţată în 1865 frequentată de 34 şcolarĭ, din 51 băeţĭ şi 44 fete cu etatea de şcolă din comună

O biserică de zid cu inscripţia: «Acest sfânt locaş s'a făcut de proprietarii acesteĭ moşiĭ Vornicul Gheorghe Greciano şi consórta sa Anastasia Greceano, născută Vasile Balş, sfinţită la 1851, cu hramul Sf. Nicolae. Restorată de George Greceano fiul 1877» E servită de un preot şi 2 cântăreţĭ. In curtea bisericei se află monumentul sub care sunt depuse rămăşiţele pămăntescĭ ale fondatorilor, cu inscripţia: «Aicĭ odihnesc robiĭ luĭ D-ḑeŭ Vornicul George Greceano, răposat în 29. April 1851, în vrâstă de 46 anĭ şi Vornicésa Anastasia Greceano născută Balş, răposată în vrâstă de 78 anĭ, la 15 Mart. 1875» Monumentul e de marmură négră, având chipul luĭ Greceno fiul săpat în marmură albă, incrustată în monument şi purtând inscripţia: «George G Greceano, născut April 1836, decedat 21 Noembre 1878»

Improprietăriţĭ în 1864 sunt: 17 fruntaşĭ, 22 pălmaşĭ şi 12 codaşĭ, stăpânind aprópe 131 fălcĭ.

Drumurĭ principale sunt: la Giurgescĭ (2½ km.), la Liteni (8 km), la Siliştea (3 km.) şi la Osoiu (1500 m.)

In 1803, «Valea Glodulu a postelnicului Iordache Varnav, avea 32 liuḑĭ, plătind 468 leĭ bir anual.» (Uricariul vol. VII, p. 255)

Iordache Varnav dărui moşia la botez fineĭ sale Anastasia Balş, devenită apoĭ Grecénu.

Valea Morilor, şes în com Tătăruşĭ, fânaţ.

Valea Poenei, v. Vântulescĭ.

Valea Poenei, părâŭ; afluent al Şomuzuluĭ Mare, în com. Dolhescĭ, invârtesce o morişcă.

Valea séoă, sat pe moşia şi în com. Păşcanĭ. Străbătut de pârâuaşul cu acelaş nume şi la pólele déluluĭ Dumbrăveĭ, numĕră 153 case, în care trăesc

164 capĭ de familie saŭ 603 suflete, din carĭ 303 bărbaţĭ şi 300 femeĭ (9 israeliţĭ), fiind 142 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 62 fălcĭ şi 74 prj. Locuitoriĭ sunt gospodarĭ de mijloc.

Are o biserică, cu patronul Intrarea în biserică, zidită în 1844 de N. Ros. Rosnovanu, servită de un preot şi 2 cântăreţĭ şi improprietărită cu 8½ fălcĭ.

O şcólă rurală mixtă, înfiinţată la 15 Sept. 1883, cu un învĕţător plătit de comună, frequentată de 31 şcolarĭ.

Improprietăriţĭ în 1864 sunt: 51 fruntaşĭ şi 21 pălmaşĭ stăpânind 256½ fălcĭ.

Drumurile principale sunt: la Păşcanĭ (7 km.), la Topile (2½ km.) şi la Conţescĭ (2 km.).

Valea sécă, Pârâuaşul ce străbate satul cu acest nume; afluent al pârâuluĭ Ermolia.

Valea Sinescu, pârâuaş tributar Şomuzuluĭ Mic, în com. Pleşescĭ.

Valea Slatineĭ, v. satul Slătióra, din com. Bogdănescĭ.

Valea Vacei, pârâuaş tributar Paltinuluĭ, din com. Sasca.

Văleni, sat, numit şi Satu Noŭ, pe moşia şi în com. Mălinĭ; înşirat pe Valea pârâuluĭ Suha Mare, numĕră 158 case, în carĭ trăesc 165 capĭ de familie saŭ 685 suflete, din carĭ 338 bărbaţĭ şi 347 femeĭ (6 israeliţĭ), fiind 145 contribuabilĭ. Locuitoriĭ aŭ aşe ḑĕrĭ bunişore.

Are o biserică, cu patronul Adormirea M-ceĭ Domnuluĭ servită de preotul din Mălinĭ şi un cântăreţ. Şcólele din Mălinĭ servesc şi acestuĭ sat.

Improprietăriţĭ după legea din 1864 şi 1878 sunt 188 loc. cu 567½ fălcĭ.

Drumurĭ sunt: la Broscenĭ (44 km.) şi la Fôlticenĭ (26 km.)

Vama, localitatea de la Gura Slătióreĭ.

Vamă (La), localitate pe pârâul Bogata, în com. Sasca.

Vămenĭ, v. satul Dolhasca.

Vămenĭ, mic afluent al Şomuzuluĭ Mare în com. Dolhasca.

Vânăt (Délul), munte păşunabil, în com. Şaru Dorneĭ, avĕnd 1640.7 m. altitudine.

Vânătă (Bâtca), movilă uriaşă, naturală, în partea satuluĭ Négra Şaruluĭ, numită Şes tina.

Vântulescĭ, vale în com. Dolhasca,

formată de Şomuzul Mare. I se maĭ zice şi Valea Poeneĭ.

Văntulescĭ, v. satul Dolhasca.

Vărăreni, deal, în com. Bogdănescĭ; păşunĭ.

Vărăreni, poénă pe délul cu acest nume.

Vărăria, munte, îmbrăcat în pădurĭ de rĕşinose, între com. Sasca şi Baĭa.

Vărăria, Obârşia pârâuluĭ Ciorsacĭ, în com. Şoldănescĭ.

Vărărieĭ, (Piciorul), deal în com. Sasca, scoborând din muntele cu acelaş nume.

Vărăţiĭ, deal cultivabil în com. Dolhasca.

Vărăţiĭ, fost sat pe délul cu acest nume.

Văratioul, munte in com. Brosceni.

Văratioul, deal în com. Dolhescĭ, acoperit de pădure de fag.

Vârful Bădeĭ, v. Băda.

Vârful Buzeĭ, v. Buzeĭ.

Vârful cel nalt, munte în com. Fărcaşa.

Vârful Chicereĭ, piscul déluluĭ cu acest nume, pe moşia Stolnicenĭ Costandache.

Vârful Ciubuc, piscul munteluĭ cu acest nume, în hotarul dintre Brosceni şi Şaru Dorni.

Vârful Goiĭ, munte între com. Broscenĭ şi Mălinĭ, avênd 1298 m. altitudine.

Vârful Ialogiţeĭ, V. Ialogiţa.

Vârful Păltinişuluĭ, Piscul munteluĭ cu acest nume, avênd 1444.8 m. de altitudine.

Vârful Rusuluĭ, piscul munteluĭ cu acest nume, în com. Şaru-Dorni, avênd 1540 m. altitudine.

Vârful Şaruluĭ, Culmea cósteĭ cu acest nume dintre com. Şaru-Dorni şi Broscenĭ.

Vârful Şaruluĭ, piscul munteluĭ numit.

Vârful Stegeĭ, munte între com. Broscenĭ şi Dorna.

Vârlam, deal în com. Păşcanĭ, satul Topile.

Vârlam, pârâuaş; mic afluent al Iermolieĭ, în satul Topile.

[illegible] Pârâu, mic afluent [illegible] Bunesci.

[illegible]. Gura pârâuluĭ Boura, [illegible] com. [illegible]

[illegible] Pârâu, mic afluent al [illegible], in com. [illegible]

[illegible], comună rurală situată [illegible] și Siretul de sus [illegible] de Fălticenĭ. Se mărginesce la E. cu com. Băiceni din jud. Iașĭ, la V. cu com. Pașcani, la S. cu com. Cucutenĭ Iașĭ și Ruginósa și la N. cu com. Lespedile și jud. Botoșanĭ.

Are forma unuĭ poligon neregulat. Compusă din satele: Văscanĭ, Boldescĭ, Hărmănescĭ, Todirescĭ Bălușescĭ, Stroescĭ și Laiu, — cu reședința in satul de la care i s'a dat numele. Inainte de 1876 forma o singură comună cu Ruginosa.

Populată cu 801 capĭ de familie ce numĕră 2720 suflete sau 1523 bărbațĭ și 1197 femeĭ (17 evreĭ) fiind 771 contribuabilĭ. In tótă comuna sunt: 15 comersanțĭ, 9 lăutarĭ, 4 fierarĭ, 2 pietrarĭ și maĭ toțĭ sătenii sciŭ a 'șĭ lega vasele de vin.

Are 5 bisericĭ ortodoxe cu 3 preoțĭ și 6 cântărețĭ și una lipovenéscă, in Bălușescĭ, fără preot. 3 școle rurale mixte.

Budgetul pe anul 1892—1893 are la venit 14123.49 leĭ și la cheltuelĭ 14096.90; iar al drumurilor 4239 leĭ venit și 3370 cheltuelĭ. In comună sunt: 246 caĭ, 660 boĭ, 402 vacĭ, 2499 oĭ, 3 capre și 181 porcĭ.

Altitudinea comuneĭ de la nivelul mărei variază între 320—330 m. E udată de pâraele: Văscanĭ, Boldescĭ, Hărmănescĭ, Ciumalul, Drăgotenĭ, Răgózá, Kecea și Budăile.

Suprafața e de 9012 hect., din carĭ 4001 hect. cultivabile, 4651 pădure și restul teren puțin productiv; mlaștinĭ, râpĭ etc.

Anul din urmă s'a cultivat 1566 hect. grâŭ, 1110 hect. porumb, 651 hect. orz, 602 hect. ovĕz, 1 hect. hrișcă și 81 hect. viĭ. Improprietărițĭ în 1864 și 1878 sunt 586 loc., stăpânind 1753 fălcĭ și 50 prj. afară de ceĭ din Stroescĭ Laiu, cărora le-a fost lăsată prin testament de Sm. Costin moșia în mărime de 210 fălcĭ.

Locurĭ însemnate in comună sunt: Délurile *Osoiu* și *Cetățuia*, din carĭ s'aŭ scos antichitățĭ de d-niĭ Sturza, Tocilescu, Butculescu și Beldicénu.

In marginea apusană a moșieĭ Hărmănescĭ, d'asupra satuluĭ

Blăgescĭ din com. Pășcanĭ, se văd și astă-dĭ ruinele uneĭ bisericĭ marĭ, despre care uniĭ cred că ar fi fost făcută de către Logofĕtul Tăutu Marele diplomat al luĭ Bogdan Vodă, fiul luĭ Ștefan Cel Mare. Póte că biserica din Bălinescĭ din jud. Dorohoiu să fie făcută de tatăl Logofĕtuluĭ, care la 1504 a închinat Moldova Sultanuluĭ; ceia ce reĭese și din faptul că tóte datele de la biserica din Bălinescĭ sunt anterióre acesteĭa (1504). (v. Dicționarul județuluĭ Dorohoiŭ.)

Alțiĭ spun că acestea ar fi ruinele uneĭ bisericĭ săsescĭ. Nicĭ o dată, nicĭ o inscripție, nicĭ o altă versiune n'am putut afla privitor la ruinele de la Blăgescĭ.

Vascani, sat pe moșia și în com. cu acelaș nume.

Așeḑat pe țĕrmurile și cóstele pârâuluĭ și déluluĭ Păunescĭ, numĕră 111 case, în carĭ trăesc 126 capĭ de familie saŭ 501 suflete, din carĭ 271 bărbațĭ și 230 femeĭ (2 jidanĭ), fiind 112 contribuabilĭ. Vatra satuluĭ ocupă 35 fălcĭ; iar așeḑările locuitorilor sunt slabe.

Are o biserică cu patronul Sf. Arh. Mih. și Gavril, zidită de familia Feștilă, împroprietărită cu 8½ fălcĭ, servită de preotul din Hărmănescĭ, sat a căruĭ șcólă servă și sătenilor din Văscanĭ.

Moșia, proprietate a d-luĭ General A. Radovicĭ, are 1109 hect., din carĭ 858 hect. cultivabile, 251 pădure.

Împroprietărițĭ în 1864 și 1878 sunt 78 loc., stăpânind 287 fălcĭ.

Drumurĭ sunt: la Ruginósa (3 km.) și la Costescĭ (3 km.).

Vasile a Petri (Pârâul luĭ), afluent neinsemnat al Pârâuluĭ din Bahnă, în com. Stolnicenĭ.

Vatra Heleșteuluĭ, mocirlă pe moșia Baia.

Velniță (La), localitate în care a fost o velniță, în com. Preutescĭ.

Velnița, fosta fabrică de spirt, din com. Dolhasca.

Velnița, Ruinele desființateĭ fabricĭ de spirt, în satul Bădilița.

Velnița, fostă fabrică de spirt pe moșia Stolnicenĭ Costandache, — pe pârâul Gheorghiasa.

Velnițeĭ (Pârâul), v. Osoiul.

Velnițeĭ (Pârâul), afluent al Săscuțeĭ Micĭ.

Velniţei (Pârâul), afluent al Şomuzuluĭ Mare, în com. Preutescĭ.

Velniţei (Délul), acoperit de Ţarine în com. Dolhasca.

Velniţei (Pârâul), afluent al pârâuluĭ Bădiliţa.

Velniţei (Délul), în com. Stolnicenĭ; cultivabil.

Velniţei (Pârâul), mic afluent al Siretuluĭ în com. Dolhasca.

Vercicanĭ, localitate pe ţĕrmul stâng al Siretuluĭ, în comuna Litenĭ, unde în vechime ar fi fost un sat numit ast-fel. O fântână zidită, esistentă în acest loc şi ruinele unuĭ pod ce a fost peste Siret, se zice că ar fi operile luĭ Ştefan Cel Mare.

Verde, munte, între com. Şaru-Dorni şi Broscenĭ, îmbrăcat în pădure de reşinóse, are 1530 m. altitudine.

Verde, deal lângă satul Mihăescĭ.

Verdele, munte între com. Broscenĭ şi Mălinĭ.

Verşenĭ, sat, numit pe la începutul secoluluĭ şi Vereşeniĭ, pe moşia şi în com. Miroslăvescĭ.

Tăbărât pe ţĕrmul stâng al Moldoveĭ, numĕră 168 casé, în carĭ trăesc tot atâţĭ capĭ de familie saŭ 682 suflete, din carĭ 301 bărbaţĭ şi 352 femeĭ. (13 evreĭ), fiind 205 contribuabilĭ.

Vatra satuluĭ ocupă 50 fălcĭ şi 34 prj., iar aşeḑările locuitorilor sunt slabe.

Are o şcólă rurală mixtă, înfiinţată în 1880, cu un învĕţător plătit de comună, frequentată de 38 şcolarĭ, din 40 băeţĭ şi 45 fete cu etatea de şcóla aflaţĭ în raḑa şcoleĭ.

O biserică, cu patronul Sf. Arhangheliĭ, servită de doĭ preoţĭ şi 2 cântăreţĭ şi împroprietărită cu 8½ fălcĭ.

Împroprietăriţĭ în 1864 sunt 52 fruntaşĭ, 69 pălmaşĭ şi 7 codaşĭ, stăpânind 420 fălcĭ, 53 prăjinĭ.

Drumurĭ sunt: la Miroslăvescĭ (6 km.) şi la Ciohorenĭ (5375 m.)

În 1803, «Vereşeniĭ, a d-sale Logof. Iordache Canta avea 40 liuḑĭ, plătind 516 lei bir anual.» (Uricariul vol. VII, p. 248).

Viea, deal cultivabil, în com. Brădăţelu.

Via Perjerului, piscul délului Preluca, pe moşia Stolniceni Costandache.

Viei, (Délul), în com. Rădăşeni; ţarine.

Viei, (Délul), în com. Preutescĭ. Acoperite de pădure de fag.

Viei (Délul), pe care se află via proprietăţiĭ Hârtopu.

Vieĭ (Délul), între com. Dolhescĭ şi Dolhasca; cultivabil.

Vieĭ (Délul), în com. Pleşescĭ; cultivabil.

Viişóra, délul ce servă de imaş satuluĭ Stolnicenĭ Costandache.

Vişinĭ (La), localitate în com. Tătăruşĭ unde se spune că a fost sat.

Vişineĭ (Délul), în com. Pleşescĭ; cultivabil.

Vişineĭ (Pârâul), mic afluent al Somuzuluĭ Mare în com. Pleşescĭ.

Visunóea, pârâuaş tributar Rêşcuţeĭ.

Vlădescĭ, fost sat în com. Preutescĭ, la gura pârâuluĭ cu acest nume.

Vlădescĭ, pârâŭ; afluent al Şomuzuluĭ Mare, în com. Preutescĭ avênd de tributar pe Pârâul Prisăceĭ.

Vlădescĭ, deal în com. Preutescĭ, parte pădure, parte culturĭ.

Vlădescĭ, mlaştină de 2 prj., acoperită de rogoz, în aceaşĭ comună.

Vladniei, pădure de stejar şi fag în com. Ruginósa (2209 hect.).

Volintirilor (Grópa), o pesceră naturală, aprópe de satul Cotârgaşĭ, strimtă la intrare dar largă înauntru. In ea s'ar fi ascuns volintiriĭ în vremea răsmiriţelor.

Vulturescĭ, pârâŭ; mic afluent al Şomuzuluĭ Mare.

Z.

Zabanuluĭ (Délul), munte în comuna Şaru-Dorni, parte îmbrăcat în pădure de reşinóse, parte stâncĭ.

Zaharia (Pârâul de la Dumitru) — în com. Stolnicenĭ; afluent neînsemnat al Pârâuluĭ din Bahnă.

Zăvoiu Noŭ, pe şesul drept al Siretuluĭ în comuna Stolnicenĭ.

Zavu, o parte din moşia Cristescĭ, de ambele ţĕrmurĭ ale Moldoveĭ, în jurul moriĭ cu acest nume. A fost răzăşia unuĭ óre care Zavu, despre care, spun bătrâniĭ că ar fi fost naş luĭ Mihaĭ Sturza. Când tatăl acestuia cumpĕră Cristescĭ, dădu visită vecinuluĭ sĕŭ Zavu, Mihaĭ fiind prunc pe atuncĭ.

Zavu mişcat de marea cinste ce i se făcea, în entusiasmul sĕŭ, eşi însoţit de visitatoriĭ sĕĭ şi luând o secure o aruncă spre cele patru puncte cardinale şi unde căḑu securea făcu câte un semn, trase ast-fel un patru later şi dărui Prinţişoruluĭ Mihaĭ acea parte din rĕzĕşia sa, menindu-ĭ să i se întindă moşia de tus patru părţile ca lumina sóreluĭ.

Zavu cu limbă de mórte dărui luĭ Mihaĭ Sturza şi restul rĕzĕşieĭ luĭ, punĕndu-ĭ condiţiunea ca nicĭ o dată să nu-ĭ schimbe numele.

Zavuluĭ (Morile), în com. Cristescĭ, pe un canal din Moldova. Are 6 pietre, aducând proprietăţiĭ 6—8000 leĭ venit anual.

Zeilic, fost han pe pârâul Balta Porculuĭ, din com. Şiliştea.

Zeilic (Pârâul luĭ), veḑĭ Balta Porculuĭ

Zeton, Băltógă pe şesul Siretuluĭ, în suprafaţă de 3 prj., în com. Lespeḑĭ.

Zeton, mlaştină în com. Dolhasca în suprafaţa de 200 m. patr.

Zeton (Colacul luĭ), un cot al râuluĭ Siret, în com. Dolhasca.

Zimbróea, Băltógă în com. Dolhasca, din care-şĭ ia nascere pârâul Turbăţica.

Zimbruluĭ (Piatra), stâncă. Intre vârful Rarăuluĭ şi Pietrele Dómneĭ, în com. Broscenĭ, se află o stâncă uriaşe, numită ast-fel, se zice, de la un zimbru ce, urmărit de cânĭ, ar fi căḑut de pe dânsa în prăpastie şi s'ar fi sdrobit.

Zinóea, pădure de stejar pe moşiĭ Văscanĭ.

Zoita, pârâuaş tributar pârâuluĭ Recea din com. Văscanĭ.

Zorilă (Movila luĭ), deal în com. Bogdănescĭ; huceag şi păşunĭ.

Zugrenĭ, sat pe moşia şi în com. Dorna. Imprăştiat pe ţĕrmul drept al Bistriţeĭ, numĕră 24 case, în care trăesc 26 capĭ de familie saŭ 105 suflete, din carĭ 51 bărbaţĭ şi 54 femeĭ, fiind 30 contribuabilĭ.

Biserica din Ortóea şi şcólele din Gura Negreĭ servesc şi acestuĭ sat. Locuitoriĭ rĕzĕşĭ şi bunĭ gospodarĭ.

Singurul drum principal e cel ce duce la Sunătorĭ (2 km.).

In acest sat, din malul Bistriţeĭ, iese un isvor de apă puciósă.

14.951

SOCIETATEA GEOGRAFICĂ ROMÂNA

DICȚIONAR GEOGRAFIC

AL

JUDEȚULUI SUCEAVA

DE

SERAFIM IONESCU

[illegible]

[illegible]

Lucrare premiată de Societatea Geografică Română în ședința adunării generale din [illegible] Martie 18[illegible], sub președința
Majestăței Sale Regeluĭ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Prețul 3 Lei.

DICȚIONARE

PUSE LA CONCURS

1. Pentru județul **Constanța**
2. " " **Doljŭ**
3. " " **Oltu**
4. " " **Prahova**
5. " " **Putna**
6. " " **R.-Sărat**
7. " " **Tecuciu**
8. " " **Tulcea**

DICȚIONARE GEOGRAFICE

PREMIATE ȘI SUB TIPAR

1. Pentru județul **Bacău** (D-na H. Racoviță)
2. „ „ **Brăila** (D-nu D. Valcu)
3. „ „ **Botoșani** (D-nu V. C. Nădejde și J. Nițu)
4. „ „ **Mehedinți** (D-nu D. Spineanu)
5. „ „ **Neamțu** (D-nu N. Mateescu)
6. „ „ **Teleorman** (D-nu P. Georgescu)
7. „ „ **Ialomița** (D-nu D. Provian)

DICȚIONARE GEOGRAFICE

PREMIATE ȘI TIPĂRITE

1. Pentru județul **Argeș** (G. I. Lahovari)
2. „ „ **Buzeŭ** ([illegible])
3. „ „ **Covurluĭ** (M. Pacu)
4. „ „ **Dorohoĭ** ([illegible])
5. „ „ **Dîmbovița** ([illegible])
6. „ „ **Fălciu** (C. Chiriță)
7. „ „ **Gorj** ([illegible])
8. „ „ **Ilfov** ([illegible])
9. „ „ **Iașĭ** (C. Chiriță)
10. „ „ **Muscel** (C. Alexandrescu)
11. „ „ **Roman** ([illegible])
12. „ „ **Romanațĭ** (C. Locusteanu)
13. „ „ **Suceava** ([illegible])
14. „ „ **Tutova** ([illegible])
15. „ „ **Vasluĭ** (C. Chiriță)
16. „ „ **Vlașca** ([illegible])
17. „ „ **Vâlcea** ([illegible])

.RY

rned on
ow.

DR 281 .S8 I6
Dictionar geografic al judetul
Stanford University Libraries
3 6105 041 167 730

Stanford University Libraries
Stanford, California

Return this book on or before date due.